

Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen

Udgiver: De Samvirkende Fagforbund

Udgivelsesår: 1907-1908

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

[Besøg os på Arbejdermuseet](#)

[Søg i vores biblioteks- og arkivsamling](#)

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

FJERDE AARGANG

FRA DEN 6. JULI 1907 TIL DEN 27. JUNI 1908

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Rosenørns Alle 12

København V.

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

REDIGERET AF C. M. OLSEN

TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)

1908

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adresser.

I. Danmark.

Danske Fagforbund og enkeltstaaende Fagforeninger 37. — Arbejderens lokale Fællesorganisationer i Danmark 201.

II. Udlandet.

Tyske Fagforbund 11.

Agitation.

Tjenestefolkenes Forening 42. — Stillingen til de udenforstaaende Organisationer 197.

Arbejderen.

»Arbejderen«, Meddelelsesblad for De samvirkende Fagforbund i Danmark 74.

Arbejderbeskyttelse.

Arbejdsraadet (Beretning 1905—06) 49. — Valg af Medlemmer til 54, 78. — Den nye engelske Ulykkesforsikringslov 78.

Arbejdsforholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

Indsamling af Materiale vedrørende Arbejdsforholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere 175.

Arbejdsgiverorganisationer.

Arbejdsgiverforeningens Instruks til sine Underorganisationer 193. — Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening erklærer Esbjerg Kommune Krig 183. — Skandinaviske Arbejdsgiveres Samarbejde 99, 184. — Skandinaviske Arbejdsgiveres Slagplan 235.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden i Danmark: Maj 07, 12; Juni, 34; Juli, 48; August, 74; Septem-

ber, 90; Oktober, 108; November, 140; December, 158; Januar 08, 178; Februar, 202; Marts, 218; April, 230.

Arbejdsløshedskasser.

Anerkendte Arbejdsløshedskasser 20, 21, 71, 137, 154, 174, 179, 194, 223, 242.

Generalforsamlinger, Kongresser, Konferencer, Sammenkomster.

I. Danmark.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde 194, 203, 207. — Arbejderforbund, Københavns kommunale 211. — Bager- og Konditorforbundet 102. — Bogbinderforbundet 106. — Drejerforbundet 181. — Elektrikerforbundet 212. — Formerforbundet 32. — Kærmagerforbundet 212. — Kedel- og Maskinpasserforbundet 213. — Lohgarverforbundet 147. — Mølleriarbejderforbundet 214. — Sadelmager- og Tapetsererforbundet 33. — Skræderforbundet 35. — Snedkerforbundet 39. — Tyendeforbundet 201, 219.

II. Udlandet.

Formere i Norge 98. — Hattearbejdere i Tyskland 35. — Landscentralerne: England 85. — Norge 83. — Ungarn 195. — Østrig 103. — Metalarbejdere i Tyskland 18. — Møbelarbejdere i Frankrig 162. — Pottemagere i Tyskland 18. — Skotøjsarbejdere i Norge 102. — Transportarbejderkonference i Sverrig 161. — Træarbejdere i Norge 98.

III. Internationale Kongresser, Internationale Sammenlutninger.

International Fagforeningskonference 65. — International Maler-Overenskomst 42. — Skandinavisk Arbejderkongres 4, 40, 57, 70. — Skandinavisk Formerkonference 182.

Hjælpekasser.

Loven om Hjælpekasser 43.

Indsamling og Understøttelse.

Revolutionen i Rusland 8.

Lønbevægelser og Konflikter.*I. Danmark.*

Lønbevægelser, planlagte og endnu ikke afsluttede i 1908 146. — Arbejdsmænd, Aarhus 88; Cementfabrikkerne 231, 236; Glud & Marstrand 9, 165, 171; Jacob Holm & Sønner 200, 226; Mundelstrup Svovlsyrefabrik 237; Nørrebro og Østerbro Stationer 17. — Bagere, Jylland 86, 107; Helsingør 209. — Barnevognsarbejdere, København 72, 185. — Billedskærere, Fabrikken »Thor«, Horsens 141. — Bogbindere, Æskefabrikken i Aalborg 147. — Bygningssnedkere, København 1, 5, 31, 46, 91, 109. — Bødkere paa Cementfabrikkerne 64. — Børstenbindere, Holstebro 215; Odense 231. — Chokoladearbejdere, Elisabethsminde 89. — Drejere, Aalborg 141, 200, 209; Aarhus 185; København 52—56. — Elektropletarbejdere, København 72. — Elektrikere, København 215. — Gartnere, Anlægs-gartnere, København og Omegn 241. — Glarmestre, København 185. — Handskemagere, København 216. — Hattearbejdere, Aalborg 200; København 89, 173. — Hvidgarvere, Kromlæderfabrikken, Valby 4; Svendborg Skindfabrik 52; Viborg 140. — Jærn- og Metalslibere, København 64, 231; Odense 156. — Karetmagere, København 9; A/S Larsens Vognfabrikker 185; »Scandia« 232; jyske Byer 141. — Kemigrafier 75. — Kobbersmede, Skibsværfterne 90, 166. — Keramikere 142, 198. — Kedel- og Maskinpassere, Cementfabrikkerne 142, 176; Aarhus Oliemølle 238. — Konditore, København 107. — Kurvemagere, København 90, 200, 216. — Kuske, København 6, 9. — Kvindelige Arbejdere, Carl Lunds Fabrikker 142; Fyns Glasværk 142, 185; Schønning & Arvé 142, 185. — Litografer, København 200, 241. — Malere, København 70, 185, 187, 191, 227; Esbjerg, Nykøbing M., Bornholm 142, 186. — Metaltrykkere, København 52. — Murere, Esbjerg 200, 210, 2.6, 228, 232, 236; Chr. Hansen, København 229; Provinserne 32, 173, 176. — Mølleriarbejdere, Dampmøllerne, København 142, 217; Vindmøllerne, Sydsjælland 90, 173. — Papirindustriarbejdere, Kattingeværk 166, 231; hele Landet 32, 55; Ravnholm 142. — Pianofortearbejdere, Hindsberg 180. — Possementmagere, København 241. — Pottemagere, Roskilde 217, 238. — Rebslageriarbejdere, Kolding, Odense, Svendborg 142; Randers 232. — Sadelmagere og Tapetserere, Aarhus 241; Odense 147. — Savværksarbejdere og Maskinsnedkere, Provinserne 142; Trævarefabrik, Køge 221, 232, 237; do., Randers 206. — Skibstømrere, Esbjerg 75, 156, 177; Fakse 143, 233; Svendborg 11, 13. — Slakteriarbejdere, København 98;

Andelsslagterierne, Provinserne 72—156; Privatslagterierne 143, 188. — Smede- og Maskinarbejdere hos Lund og Christensen 157. — Snedkere, Mads Andersen, Aarhus 143, 233; Holmbo-Rasmussen, do. 233; »Thor«, Horsens 157; Snedkere og Stølemagere, København 143, 186, 192, 210. — Stenarbejdere, Bornholm 217; Rønne 221. — Stukkatører, København 56. — Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdere, Odense 188. — Søfyrbødere 177, 242. — Sømænd 177, 242. — Sølvarbejdere, Fredericia 31, 75, 90, 144, 158, 199, 210. — Syersker, Damekonfektionssyersker 241; Linnedsyersker 108; Vattæppesyersker 144, 201. — Tekstilarbejdere, Koppel, København 98; Mogens & Dessau, Odense 179; Verner & Jensen 177. — Tændstiksarbejdere, København og Hellerup 7, 73, 75. — Typografer, Axelholm, P. Petersen 180; kvindl. Trykkeriarb. paa Stentrykkerierne 188.

II. Udlandet.

Bygningsfagene i Stockholm 221, 233, 238, 240. — Bygningsfagene i Norge 239. — Papirarbejderne i Norge 13, 41. — Træarbejderne i Tyskland 13. — International Strejkeoversigt for Maj 16, Juni 47, Juli 77. — Strejker og Lock-out'er i Ungarn 1906 41.

Maj-Demonstrationen.

Opfordring til Deltagelse i Majdemonstrationen 189.

Meddelelser.

Administrationsbidrag 78, 102, 202, 222. — Ledige Legater 102. — Legat for Lærlinge 148. — Repræsentantskabsmødet i De samvirkende Fagforbund 174. — Salg af Beretninger, Oversigter m. m. 166—178, 202, 222.

Overflytning af Medlemmer.

Gensidighedsreglerne 19, 155, 178. — Gensidighed mellem skandinaviske Fagorganisationer 222.

Oversigter, faglige.*I. Danmark.*

Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1907 145, 162.

II. Udlandet.

Amerikanske Arbejderforbund 159, 163, 167. — Embeds- og Bestillingsmændenes Fagforeninger i Frankrig 79. — International Beretning for 1905 149. — Internationale Transportarbejder Federation 190. — Interpellation i Dumaen paa Grund af Forfølgelsen af Fagforeningerne i Rusland 217.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1

KØBENHAVN DEN 6. JULI 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Hvad Splittelse medfører. — Voldgift i Skræderfaget. — Den skandinaviske Arbejderkongres 1907. — Lønbevægelser og Konflikter (Dansk Hvidgarverforbund).

Hvad Splittelse medfører

Bygningsnedker-Konflikten

Vi omtalte i »Arbejderen« Nr. 51 i den nu afsluttede Aargang, i en Artikel med ovenstaaende Overskrift, at Arbejdsgiverforeningen synes at søge efter et Paaskud til at faa Organisationerne under De samvirkende Fagforbund trukket med ind i den staaende Strid mellem Svende og Mestre i Bygningsnedkerfaget i København, og vi aftrykte en fra Arbejdsgiverforeningen modtagen Skrivelse, hvori man fremsætter forskellige Paastande — som dog ikke dokumenteres — om Snedkerforbundets formentlige Stilling til Bygningsnedkernes Konflikt.

Efterat Skrivelsen havde været tilsendt Snedkerforbundet til Erklæring, og en saadan var modtagen fra Forbundet, meddelte vort Forretningsudvalg Arbejdsgiverforeningen, at det ikke var Snedkerforbundets Ledelse bekendt, at det af Arbejdsgiverforeningen omtalte Forhold — at Snedkerforbundets Provsafdelinger optog Medlemmer af Bygningsnedkernes Fagforening — fandt Sted, men at Klager over bestemte Tilfælde i den omtalte Retning vilde blive undersøgt af Forbundet, hvorefter der vilde blive meddelt Arbejdsgiverforeningen, hvad der i den Anledning maatte være at bemærke. Hverken i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse eller i det hele Forhold laa der nogen Opfordring for vort Forretningsudvalg til, overfor Arbejdsgiverforeningen, at fremsætte Betragtninger over

Snedkerforbundets Berettigelse eller Ikke-Berettigelse til at optage Medlemmer af en udenforstaaende Organisation, i Særdeleshed da det jo altid vil være den enkelte Arbejdsgiver selv, der afgør *hvem* han vil antage i Arbejde.

Men Arbejdsgiverforeningen har under 21. Juni tilsendt vort Forretningsudvalg en ny Skrivelse, denne Gang om en formentlig Støtte for Bygningsnedkerstrejken, gennem Snedkernes og Stolemagerens Fagforening i København. Skrivelsen har følgende Indhold:

*Til Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund i Danmark.*

Fra Snedkerlavets Afdeling for Møbelsnedkere har vi modtaget Klage over, at der hos forskellige af Afdelingens Medlemmer er etableret Strejke og Blokade, tildels efter Ordre af Formanden for Snedkernes- og Stolemagerens Fagforening. De strejkende Svende har dels være beskæftiget med at udføre Butiks- og Kontorinventar — et Arbejde, som til Stadhed er udført ogsaa Medlemmer af Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling — dels ved Forarbejdning af Kontormøbler, om hvilket det i det gældende Lønregulativ § 8 d hedder: »Kontormøbler er Møbelarbejde og har ingen Forbindelse med Bygningsnedkernes Prisfortegnelse».

De Mestre, hos hvem Arbejdet — efter de os hidtil tilgaaede Meddelelser — helt eller delvis er nedlagt, og som er blokeret, er: Fritz Werner, Møllegade 8, Carlis Hansen, Blegdamsvej 50, Fritz Petersen, Adelgade 29, Johannes Jensen, Fredericiagade 13 og Chr. Bjørn, Klerkegade 17.

Arbejdsnedlæggelsen hos disse Mestre har dels fundet Sted samtidig med Bygningsnedkerstrejkens Begyndelse, dels paa forskellige Tidspunkter efter den Tid.

Forinden Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling eller Arbejdsgiverforeningen foretager Skridt overfor de omtalte Forhold, har Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg ønsket at henvende sig til De samvirkende Fagforbund med Forespørgsel om, hvorvidt de — under Forudsætning af, at de os tilgaaede Meddelelser er rigtige — vil søge snarest muligt, at faa de

nævnte Forhold, der formentlig paa flere Punkter er i Strid med de mellem Organisationerne truffne Overenskomster, bragt i Orden.

Da Sagen er af stor Betydning, tillader jeg mig at anmode om hurtigst muligt Svar.

Samtidig tillader jeg mig at bringe vor Skrivelse af 6. ds. paa hvilken vi endnu intet Svar har modtaget i Erindring.

P. F. V.

KASPAR ROSTRUP

Som Svar paa denne Skrivelse, der ligesom den tidligere, har været tilstillet Snedkerforbundet til Erklæring, svarer dette følgende den 26. Juni:

I Anledning af den os tilsendte Afskrift af Skrivelse fra »Arbejdsgiverforeningen« til De samvirk. Fagforb. tillader vi os, efter at have søgt fornøden Underretning hos »Snedkernes og Stolemagernes Fagforening«, at meddele, at det er *urigtigt*, naar det i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse paastaas, at der hos Medlemmer af »Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling« er etableret Strejke og Blokade, tildels efter Ordre fra Formanden for nævnte Fagforening.

Det er os bekendt, at nogle Snedkere har nægtet at udføre Butiksinventar — *ikke Kontormøbler* — hos d'Hrr. Snedkermestre Frits Petersen, Joh.s Jensen og Chr. Bjørn under Hensyn til, at Butiksinventar fandtes opført i den nu ophævede Priskurant for Bygningssnedkerarbejde, efter hvilken ogsaa Butiksarbejde, som udførtes paa Møbelsnedkerværksteder, skulde betales; men der er hverken helt eller delvis givet Paabud om ikke at udføre hverken dette eller noget som helst andet Arbejde.

Saadvidt os bekendt tilhører d'Hrr. Snedkermestre Frits Werner og Carlis Hansen Snedkerlavets Afdeling for *Bygningssnedkere*, hvorfor der fra 1. Maj har været Strejke hos dem som hos de øvrige Medlemmer af Lavets Bygningssnedkerafdeling. Vi forstaa derfor ikke, hvorfor disse Mestre er omtalt i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse.

Med Hensyn til Hr. Snedkermester Chr. Bjørn oplyser vor københavnske Møbelsnedkerafdeling, at der, saavidt den véd, ikke fra Svendens Side er nægtet Udførelse af Butiksarbejde for den 22. Juni d. A. Vi forstaa derfor ikke, at Arbejdsgiverforeningen allerede den 21. samme Maaned kan klage over, at noget saadant er sket.

Vi ønsker at tilføje, at under en Situation som nærværende, hvor et os saa nær beslægtet Fag som Bygningssnedkernes er i Konflikt, kan det næppe helt undgaas, at der opstaar Forhold, hvor det er vanskeligt at drage Grænser, hvorfor vi tror, at alle Parter staar sig bedst ved ikke at udvide Striden ved at fremdrage enhver Ting, der kunde give Anledning dertil.

Snedkerforbundet for sin Part ønsker ihvert Fald intet hellere, end at holde sig neutralt og at blive holdt udenfor en Strid, om hvis

Etablering vi ikke er taget med paa Raad, og hvis Forløb vi ingen Indflydelse har paa.

For Snedkerforbundet i Danmark:

P. F. V.

CARL GRAN.

Vort Forretningsudvalg har den 27. Juni sendt Arbejdsgiverforeningen en Afskrift af Brevet, idet man gør opmærksom paa dettes næstsidste og sidste Stykke samt at Indholdet heraf ganske falder sammen med vort Forretningsudvalgs Opfattelse med Hensyn til den verserende Strid i Bygningssnedkerfaget i København.

Arbejdsgiverforeningen sendte os derefter en ny Skrivelse, hvori den erklærer sig utilfreds med vort Forretningsudvalgs Svar, samt gentager sine Klager over Snedkernes og Stolemagernes Fagforening i København, og meddeler sluttelig, at man vil forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Lock-out overfor Møbelsnedkerne, samt man forbeholder sig at indbringe Sagen for Den permanente Voldgiftsret. Der tilbydes dog sluttelig en Forhandling.

En saadan fandt Sted den 3. Juli, mellem Medlemmer af Hovedorganisationens Forretningsudvalg og Repræsentanter for Parterne. Efter en Forhandling paa 7 Timer enedes man om følgende:

Snedkernes og Stolemagernes Fagforening erklærer, at den hverken i Anledning af Bygningssnedkerstrejken eller i nogen anden Anledning har paabudt Arbejdsstandsning, hverken hos de i Arbejdsgiverforeningens Skrivelser omtalte 5 Mestre eller hos nogen anden Snedkermester og ej heller blokerer eller vil blokere noget Værksted i den Anledning.

I Overensstemmelse hermed udtaler Fagforeningen, at den vil meddele de af dens Medlemmer, som har nægtet at udføre visse Arbejder hos de nævnte Mestre, at der ikke fra Fagforeningens Side er noget til Hinder for, at de fortsætter med disse Arbejder, og at Fagforeningen vil medvirke til, at de paa-gældende Arbejdere optager Arbejdet snarest.

Under denne Forudsætning vil den af Arbejdsgiverforeningen bebudede Lock-out overfor Medlemmerne af Snedkernes og Stolemagernes Fagforening være at aflyse.

Som man ser, indeholder dette kun, hvad der i alt væsentligt var sagt i Snedkerforbundets Skrivelse.

*

Vi kan kun atter beklage, at Bygningssnedkernes Fagforening, ved selv

at stille sig udenfor Rækken af de i vor Landsorganisation samvirkende Forbund og Foreninger, har betaget sig Muligheden for at faa den moralske og økonomiske Støtte fra de andre Arbejdere her i Landet, som ingen enkelt Fagorganisation i Længden kan undvære.

Foreningen har i »Social-Demokraten« indrykket følgende, som bedre end alt andet bekræfter, hvad der er sagt foran:

Den Lønkamp, som Arbejdsgiverforeningen har tvunget Bygningssnedkerne ind i, fortsættes nu paa 3die Maaned, og endnu er der ikke, trods gentagen Eftergivenhed fra vor Side, Udsigt til en nærførestaaende Afslutning. Tværtimod har Arbejdsgiverforeningen nu besluttet at udvide Konflikten betydeligt i de nærmeste Dage.

Bygningssnedkerne er dog vedblivende ved godt Mod. Vi agter fremdeles at kæmpe for vor Selvstændighed og tror, at vi i denne Kamp har alle de organiserede Arbejdere paa vor Side; men Kamp koster Penge, og selv den bedst forsynede Kasse vil i Længden vise sig ude af Stand til, uden Hjælp udefra, at opfylde de Krav, der i en saadan Kamp stilles til den.

Vi tillader os derfor at anmode Klassefæller om pekuniær Støtte og har i den Anledning udstedt Kuponbøger til Indsamling af frivillige Bidrag. De fleste af vore Medlemmer vil herefter være i Besiddelse af saadanne Bøger, ligesom Foreninger eller kendte Medlemmer af disse, som ønsker at støtte os ved denne Indsamling, kan faa Kontrolbøger udleveret paa vort Kontor, Ravnsborggade 20, Mellb., aabent 9-2 og 5-8. Fredag og Lørdag fra 9-9. Telf. 6950.

*Bestyrelsen
for Bygningssnedkernes Fagforening.*

Det er muligt, at der, »trods gentagen Eftergivenhed fra vor Side«, som det hedder i Opfordringen, ikke er Udsigt til en nærførestaaende Afslutning. Parterne staar nemlig hver paa sin Side og holder fast paa et Grundlag for den Forhandling, som de iøvrigt begge erklærer sig villige til at optage. Der er fra en Mand udefra gjort Tilbud om at foretage en Mægling, men denne er blevet afslaaet af Mestrene.

Ved tidligere Konflikter i Bygningssnedkerfaget — en partiel Konflikt i 1900 og den almindelige Strejke i 1901 — var det De samvirkende Fagforbund, der, uagtet Foreningen ogsaa den Gang stod udenfor Landsorganisationen, maatte træde til for at med-

virke til en Ordning. Man *kan* nu en Gang, under vore Tiders kombinerede Forhold, hvor al Produktion, al Eksistens er afhængig af andre Faktorer, ikke stille sig hen og erklære, at man *vil* være alene. Det praktiske Liv umuliggør en Isolering, og navnlig kan Arbejderklassen, der har en fælles Modstander i Overklassen og i dennes kapitalistiske Interesser, ikke splitte sine Kræfter uden til Skade for sig selv.

Dette viser Erfaringen *hver Gang* dem, der skiller sig ud, bliver stillet overfor en alvorlig Kamp.

Bygningssnedkerne har faaet at vide — se »Arbejderen« Nr. 51, 3die Aargang — at de, under vor Landsorganisation hørende Organisationer ikke kan støtte dem, uden at udsætte sig selv for at blive trukket med ind i Striden. Maatte det dog gaa op for alle Arbejdere, at de, her i Danmark, hvor der er en saa stærkt organiseret Modstand fra Arbejdsgivernes Side, kun kan fremme Arbejderklassens samlede Interesser, ved at optræde i *Fællesskab*, baade naar der skal vindes Sejr og naar det gælder om at forhindre et Nederlag.

Voldgift i Skræderfaget

I »Arbejderen« Nr. 44, 3. Aargang, gjorde vi Rede for en Strid mellem Skræderforbundet og de københavnske Fabrikanter af Herreklæder; den var opstaaet fordi Fabrikanterne nægtede at betale bestilt Arbejde efter den ny Priskurant, der i Foraaret er oprettet mellem Forbundet og Skræderlavet i København. Arbejderne nedlagde Arbejdet, men ved en Forhandling den 4. Maj enedes Parterne, sammen med Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en Genoptagelse af Arbejdet, samt om at opfordre Den permanente Voldgiftsret til, som privat, eller, som det ogsaa udtrykkes, som »vedtagen Voldgiftsret«, at afgøre hvorvidt Forbundet, ved at foretage Arbejdsstandsning, havde gjort Brud paa den bestaaende Overenskomst samt hvorvidt Fabrikanterne var forpligtede til

at betale bestilt Arbejde efter den til enhver Tid for saadant Arbejde i Skræderfaget i Almindelighed gældende Priskurant.

Voldgiftsretten har nu, efter at begge Parter har afgivet deres Fremstilling, afsagt en Kendelse, ledsaget af meget udførlige Præmisses.

Dens Ordlyd er saaledes:

Kendelse:

1) Ved at nægte at bøje sig for Fabrikantforeningens Forlangende om i Henhold til Overenskomsten af 1905, at faa Sagen forelagt en Voldgiftsret eller eventuelt Bestyrelserne for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og ved i Stedet derfor at nedlægge Arbejdet uden Varsel, har Skræderforbundet gjort Brud paa nævnte Overenskomst.

2) Bestemmelsen i det til Overenskomsten knyttede Regulativs § 5 er at forstaa saaledes, at der for bestilt Arbejde betales efter den mellem Skræderlauget og Skræderforbundet til enhver Tid gældende laveste Priskurant.

Skræderforbundet har altsaa faaet Ret i sin Paastand om, at de almindelige Priser i Skræderfaget ogsaa gælder for *Fabrikanterne*, naar de udfører det samme Arbejde som Skrædermestrene. Det modsatte vilde dog ogsaa have været ganske bagvendt.

Den skandinaviske Arbejderkongres 1907

Vi tillader os at henlede Organisationernes Opmærksomhed paa, at Forslag, som ønskes optaget til Behandling paa den skandinaviske Arbejderkongres, som afholdes i Dagene den 6., 7. og 8. September i Kristiania, maa være indsendt til De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, senest den 1. August d. A.

Forslag, der indkommer efter den Tid, vil ikke kunne vente at blive behandlet.

Angaaende Repræsentationsretten tillader vi os at henlede Opmærksomheden paa følgende:

Hovedbestyrelsen for de socialdemokratiske Arbejderpartier i de fire Lande — Danmark,

Finland, Norge og Sverrig — har Ret til at lade sig repræsentere ved alle sine Medlemmer. Det samme gælder Hovedbestyrelserne for de fire Landes faglige Landsorganisationer.

Lokale Fællesorganisationer kan lade sig repræsentere ved et samlet Antal Repræsentanter, der dog ikke maa overstige det Antal, som de enkelte Foreninger vil have Ret til at sende efter nedenstaaende Skala med Fradrag af de Foreninger, der sender egne Repræsentanter.

Enkelte Foreninger og Forbund har Ret til at sende Repræsentanter efter følgende Regler:

Indtil 500 Medlemmer 1 Repræsentant.

Fra 500—1000 Medl. 2 Repræsentanter.

Over 1000 Medlemmer 3 Repræsentanter.

Hvis enkelte Afdelinger af et Forbund sender særlig Repræsentation, fraregnes saadanne Afdelingers Medlemstal ved Beregningen af det Antal Repræsentanter, Forbundet i dets Helhed har Ret til at sende.

Meddelelse om Deltagelse i Kongressen bedes tilsendt De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K., senest den 1. August d. A. Det bedes oplyst, hvormange Delegerede de vedkommende Organisationer sender til Kongressen.

Lønbevægelser og Konflikter

Dansk Hvidgarverforbund har ved Forhandling gennemført en forbedret Overenskomst med »Dansk Kromlæderfabrik« i Valby, hvorved Timelønnen fra 1. Juni d. A. hæves fra 35 til 40 Øre, og fra 1. Juni 1910 til 42 Øre. Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. Oktober 1912.

Forbundet har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at indlede Forhandling med Svendborg Skindfabrik. Der fremsættes Krav om, at Ugelønnen, som nu er 19 Kr. 20 Øre, forhøjes til 21 Kr.

Fabriken beskæftiger 12 Arbejdere.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2

*

KØBENHAVN DEN 13. JULI 1907

*

4. AARGANG

INDHOLD: Hvad Splittelse medfører. — Lønbevægelser og Konflikter (Kuskene i København; Kvindelige Tændstikarbejdere). — Bidrag til de russiske Arbejdere.

Hvad Splittelse medfører

Bygnings-snedker-Konflikten

I »Arbejderen« Nr. 1, 4. Aargang, oplyste vi, at der i Anledning af Arbejdsgiverforeningens Trusel om Lock-out mod Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening i København, havde været afholdt et Fællesmøde den 3. Juli d. A. mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Parterne, og at det var lykkedes at opnå Enighed, hvorved Lock-out'en mod Møbelsnedkerne blev undgået.

Nu er Arbejdsgiverforeningen imidlertid atter paa Krigsstien. Under 10. ds. har den nemlig sendt vort Forretningsudvalg en Skrivelse, hvori det erklæres, at Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening ikke har holdt sit Løfte, men tværtimod vedblivende støtter de strejkende Bygnings-snedkere, og at derfor de Forudsætninger, under hvilke Lock-out'en mod Møbelsnedkerne blev taget tilbage, er bortfaldne.

Arbejdsgiverforeningen bygger sin Paastand paa en Skrivelse, som den har modtaget fra Snedkerlavets Afdeling for Møbelsnedkerne, som er sendt os i Afskrift, og hvori det bl. a. siges, at Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening skal have svaret en Svend, som spurgte om han maatte paabegynde Arbejdet hos en Snedkermester, at han gjorde rettest i først at spørge Bestyrelsen for Bygnings-snedkernes Fagforening derom. Den anførte Grund til nu atter at vælte sig over

Snedkernes og Stolemagerens Fagforening er i høj Grad søgt, og tyder paa, at Arbejdsgiverforeningen ligefrem leder efter Konfliktstof.

Vi har ladet forespørge hos Snedkerforbundet, om hvorledes det forholder sig med den af Arbejdsgiverforeningen paaklagede Sag, og har herfra modtaget Meddelelse om, at Klagen savner enhver Begrundelse.

Vi henviser iøvrigt til nedenstaaende Skrivelser fra Arbejdsgiverforeningen og Snedkerforbundet.

*

Arbejdsgiverforeningens Skrivelse til De samvirkende Fagforbund er saalydende:

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

København, d. 10. Juli 1907.

Til Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Fra Snedkerlavets Afdeling for Møbelsnedkere har vi modtaget en Skrivelse af G. D., hvoraf hoslagt Genpart fremsendes:

Da det heraf fremgaar, at Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening ikke, saaledes som i Overenskomsten af 3. ds. aftalt, har medvirket til, at de paagældende Arbejdere optager Arbejdet, men tværtimod ved at henvise Forespørgerne til Bygnings-snedkernes Fagforening, vedblivende støtter de strejkende Bygnings-snedkere, maa vi derefter betragte den Forudsætning, under hvilken den bebudede Lock-out vilde være at aflyse, som bortfalden, ligesom vi selvfølgelig vedblivende maa reservere os vor Ret til at indbringe Sagen for Den permanente Voldgiftsret.

Vi imødeser det ærede Forretningsudvalgs Svar snarest muligt, idet vi gør opmærksom paa, at vor Forretningsudvalg er samlet førstkommende Fredag Formiddag, bl. a. for at tage Bestemmelse om, hvad der vil være at foretage lige overfor Snedkernes og Stolemagerens Fagforening.

P. F. V.

KASPAR ROSTRUP.

*

Snedkerforbundet har under 11. ds. som Svar paa ovenstaaende sendt vort Forretningsudvalg nedenstaaende Skrivelse, som i Afskrift er sendt til Arbejdsgiverforeningen:

Modtaget de fra Snedkerlavet og Arbejdsgiverforeningen gennem D. s. F. sendte Skrivelser, hvori klages over, at Snedkernes og Stolemagerens Fagforenings Formand ikke har medvirket til, at de paagældende Arbejdere optager Arbejdet, saaledes som aftalt ved Overenskomsten af 3. ds., men tværtimod har henvist Forespørgerne til Bygningssnedkernes Fagforening.

Vi har i den Anledning søgt Underretning hos vor Møbelafds Formand, Hr. A. Vald. Friis, der erklærer, at han i *alle* Tilfælde har meddelt Arbejdssøgende, samt de omhandlede Svende, at der fra hans eller Snedkernes og Stolemagerens Fagforenings Side intet var til Hinder for at arbejde dels hos Carlis Hansen, dels hos de øvrige, i forrige Klage nævnte Mestre i det hele taget.

Friis erindrer, at en enkelt Svend har spurgt om, hvorledes Bygningssnedkernes Fagforenings Stilling overfor ham vilde blive, hvis han udførte Butiksinventar. Hertil svarede Friis, at det kunde Møbelsnedkernes Fagforening ikke svare paa, det maatte vedkommende Svend naturligvis selv erkendige sig om hos Bygningssnedkernes Fagforening.

Løvrigt oplyser Friis, at tre Svende hos ham har faaet udstedt Arbejdskort til Carlis Hansen, samt at han indtrængende har raadet en af Carlis Hansens Svende til at gaa i Arbejde igen, men vedkommende Svend erklærede, at da han var blevet understøttet af Bygningssnedkernes Fagforening, vilde han ikke nu genoptage Arbejdet.

Friis har desuden forgæves opfordret Svende fra Fritz Petersen og Joh.s Jensen til at genoptage Arbejdet.

Endvidere har Friis opfordret 4 Svende til at søge Arbejde hos Hr. Snedkermester H. Bjørn, da Friis antog, at navnlig han trængte til Svende. Hr. Bjørn har imidlertid svaret Svendene, at han ikke havde Brug for dem.

Vi kan ikke tilbageholde en Udtalelse om, at vi finder Arbejdsgiverforeningens Klage alt for uoplyst og mangelfuld til, at den skal kunne begrunde de Trusler, hvormed Arbejdsgiverforeningen ledsager den.

Hvis vi skal tro paa, at Klagen skal tages alvorligt, maa vi forlange Navnet eller Navnene paa de Svende, der paa Forespørgsel har faaet saadanne Svar, der efter Arbejdsgiverforeningens Opfattelse kan være striderde mod Forliget eller mod Aftalen den 3. ds.

P. F. V.

(sign.) CARL GRAN.

Snedkerlavets Afdeling for Møbelsnedkere, og forinden der er søgt Oplysning om de paaklagede Forhold hos Snedkerforbundet, kan erklære Overenskomsten af 3. ds. som bortfalden, og i enhver Henseende reserverer os vor Stilling til den af Arbejdsgiverforeningen tagne Beslutning.

*

Angaaende Bygningssnedkerstrejken har der den 10. ds. været afholdt et Fællesmøde mellem Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg, Bygningssnedkernes Fagforening og Snedkerlavets Afdeling for Bygningssnedkere. Efter et Par Timers Forhandling enedes man om *at nedsætte et Udvalg*, bestaaende af fire Repræsentanter for Fagforeningen, fire for Bygningssnedkerafdelingen samt et Medlem af Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg til at udarbejde en ny Overenskomst. Udvalget paabegyndte sine Forhandlinger i Torsdags.

•

Lønbevægelser og Konflikter

Kuskene i København. I et tidligere Nr. omtalte vi, at der skulde afholdes et Forhandlingsmøde den 22. Juni mellem Repræsentanter for Kuskene og Vognmændene, men hverken dette eller et senere Møde, hvor der var tilkaldt Repræsentanter for Teglværksforeningen og for Stenlosserforeningen, bragte Enighed tilveje. De to Entreprenører paa Østerbros og Nørrebros Stationer, hvem man har at takke for den hele Uro, har nemlig meldt sig ind i Stenlosserforeningen, der atter staar i nær Forbindelse med Teglværksforeningen. For denne Forening er Formanden for Jernindustriens Sammenslutning, Hr. ALEX. FOSS, bleven Formand, og i denne Egenskab var han til Stede ved det andet Møde — den 24. Juni —, men det menes, at det for en ikke ringe Del var hans Skyld, at dette Møde forløb som det gjorde.

Vognmændenes Lock-out-Grunde er yderst spinkle, men da deres Lock-out-Trusel var sendt til Dansk Arbejdsmandsforbund i Stedet for til De samvirkende Fagforbund, var heller ikke den solid nok. Dette er nu redresseret

derved, at Arbejdsgiverforeningen den 29. Juni har tilsendt vort Forretningsudvalg Meddelelse om, at »man« vil forelægge en kompetent Forsamling Forslag om at udelukke Kuskene hos Medlemmer af Københavns Vognmandsforening, saafremt der ikke, forinden Lock-out'en, er tilvejebragt en for Vognmandsforeningen tilfredsstillende Ordning af »de forhaandenværende Uoverensstemmelser«. Der nævnes blot ikke *hvori* disse bestaar, og da det heller ikke ad anden Vej har været muligt at faa Vognmændene til at rykke frem med, hvad det er for et Punkt i Kuskenes Overenskomst der er sket Brud paa, maa man vel søge Oplysninger herom fremkaldt ved et Møde med Arbejdsgiverforeningen.

Under 6. Juli modtog vort Forretningsudvalg atter fra Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

*Til Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund i Danmark.*

Jeg tillader mig herved — i Fortsættelse af vor Skrivelse af 29. f. M. — at meddele, at Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling enstemmig har vedtaget at *godkende Københavns Vognmandsforenings Begering om Lock-out*, saaledes at der fra og med Mandagen den 15. ds. Morgen iværksættes Lock-out overfor samtlige hos Medlemmer af Københavns Vognmandsforening beskæftigede Medlemmer af Kuskenes Fællesforbund. Fra Vognmandsforeningens Side fastholdes det, at der stadig sker Brud paa Overenskomsten af 15. April d. A., og man maa fra Arbejdsgiverforeningens Side give Vognmandsforeningen Ret i, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Skrivelse af 27. f. M. til Københavns Vognmandsforening — hvormed det ærede Forretningsudvalg formentlig er bekendt — ikke i nogen Henseende afkræfter Vognmandsforeningens Klager over den forhaandenværende Tilstand.

Jeg skal tilføje, at vort Forretningsudvalg selvfølgelig er villig til at deltage i en Forhandling med det ærede Forretningsudvalg om Sagen, saafremt dette maatte ønske en saadan.

P. F. V.

S. C. HAUBERG.

Den 10. Juli sendte vort Forretningsudvalg Arbejdsgiverforeningen følgende Skrivelse:

*Til Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.*

Modtaget det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 6. ds., hvori meddeles, at Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling har vedtaget at

godkende Københavns Vognmandsforenings Begering om Lock-out overfor samtlige hos Medlemmer af Københavns Vognmandsforening beskæftigede Medlemmer af Kuskenes Fællesforbund fra og med Mandag den 15. ds.

Skrivelsen har i Afskrift været tilsendt Dansk Arbejdsmandsforbund til Erklæring, og vi har i Dag modtaget Forbundets Svar, som vedlægges i Afskrift.

Vort Forretningsudvalg beklager, at Arbejdsgiverforeningen, forinden de Regler og Bestemmelser til Bilæggelse af faglig Strid, som indeholdes i Overenskomsten mellem Københavns Vognmandsforening og Kuskenes Fællesforbund er bragt i Anvendelse, godkendte at Vognmændene foretog Lock-out mod Kuskene.

Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund er jo enige om, at der ved Indgaaelse af Overenskomster mellem Organisationerne bør oprettes fælles Regler for Voldgiftsretter, for derved at undgaa Arbejdsstandsninger.

Bestræbelserne i saa Henseende bliver imidlertid ganske illusoriske, naar de underordnede Organisationer ikke overholder disse Bestemmelser, og naar Ledelsen for Hovndorganisationen giver den vedkommende Forening Ret i, at Overenskomster under visse Forhold ikke behøver at overholdes. Vi tillader os at udtale, at en saadan Holdning fra Organisationens Hovedledelse kan drage ret uheldige Konsekvenser efter sig til Skade for Samarbejdet mellem Organisationerne.

Da ogsaa vi ligesom Dansk Arbejdsmandsforbund ønsker oplyst, hvorvidt det er Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, der dekreterer ommeldte Kuske-Lockout eller det er Vognmandsforeningen, der med Arbejdsgiverforeningens Godkendelse erklærer Lock-outen, udbeder vi os herved Oplysninger desangaaende.

Med Hensyn til Arbejdsgiverforeningens Tilbud om en Forhandling, da kan vi tiltræde, at der afholdes et Møde mellem vort og den ærede Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg, idet ogsaa vi finder, at der efter det hidtil oplyste ikke er Anledning til den store Arbejdsstandning, som en Kuske-Lock-out er.

Vi imødeser Arbejdsgiverforeningens Svar paa ovennævnte Spørgsmaal og Meddelelse om Tid og Sted for Mødets Afholdelse.

P. F. V.

I Formandens Fraværelse:

C. F. MADSEN.

Et Møde mellem Forretningsudvalgene for Hovedorganisationerne er fastsat til Fredag den 12. ds.

Kvindelige Tændstikarbejdere. I Arbejderen Nr. 51, forrige Aargang, oplyste vi, at Kvindeligt Arbejderforbund havde meddelt Arbejdsgiverforeningen, at man agtede at iværksætte Arbejdsstandsning paa *Aktie-Tændstikfabriken »Glødefri»* og *Aktieselskabet »Hellerup Tændstikfabrik»* fra den 29. Juni, og at

Arbejdsgiverforeningen derefter havde bebudet Lock-out paa *Aktieselskabet H. E. Gosch & Co. Tændstikfabriker og Aktietændstikfabriken »Godthaab«*, *Aktieselskabet Københavns Tændstikfabriker og Aktietændstikfabriken »Merkur«s Fabriker i København og Randers*, fra den 6. Juli d. A.

Den 26. og 28. Juni samt 2. Juli samledes Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Foreningen af Tændstikfabriker og Kvindeligt Arbejderforbund til ny Forhandling, men det lykkedes ikke at opnaa Overenskomst.

Parterne blev dog paa Mødet den 28. Juni enige om at udsætte den bebudede Strejke og Lock-out til henholdsvis den 6. og 13. Juli.

Under Forhandlingerne fremsatte Fabrikanterne Forslag om, at Arbejderne skulde deles i 3 Klasser, saaledes, at Lønnen for $\frac{1}{3}$ blev 22 Øre, $\frac{1}{3}$ 23 $\frac{1}{2}$ Øre og $\frac{1}{3}$ 24 Øre pr. Time.

Dette Forslag blev ganske naturlig pure afvist af Arbejdernes Repræsentanter, hvorefter de fremsatte Krav om at Minimallønnen skulde være 14 Kr. og at der blev ydet samtlige Arbejdere, der havde 14 Kr., et personligt Tillæg af 1 Kr. pr. Uge. Fabrikanterne tiltraadte Minimallønnen, men de vilde kun yde 40 Øre om Ugen som personligt Tillæg. De gik dog senere med til et Tillæg af 70 Øre, men krævede saa til Gengæld forskellige Indrømmelser af Arbejderne, som disse ikke kunde tiltræde. Forhandlingerne udsattes derefter til den 2. Juli, men da Arbejdernes Repræsentanter mødte, erklærede Fabrikanterne, at deres Tilbud fra sidste Møde var bortfalden. Efter en Del Forhandlinger fremkom de med følgende Forslag:

Minimalløn 23 $\frac{1}{2}$ Øre.

Der arbejdes fremtidig efter de af Fabrikerne foreslaaede Akkorder, som skal revideres om 2 Aar.

Minimallønnen garanteres ved Akkord. Nye Akkorder sættes ved Forhandling med Akkordudvalget. Saafremt Parterne ikke kan blive enige, kan der tilkaldes en Repræsentant for Organisationerne.

Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. August, dog tidligst 1. August 1911.

De nuværende Lønninger forhøjes som følger:

De af vore Arbejdere, som nu har 20 Øre Timen (12 Kr.), faar fremtidig 23 $\frac{1}{3}$ Øre (14 Kr.).

De af vore Arbejdere, som nu har 23 $\frac{1}{3}$ Øre Timen (13 Kr.), faar fremtidig 23 $\frac{3}{4}$ Øre (14 $\frac{1}{4}$ Kr.).

De af vore Arbejdere, som nu har 23 $\frac{1}{3}$ Øre Timen (14 Kr.), faar fremtidig 24 Øre (14 Kr. 40 Øre)

Dette Forslag indeholder kun en Forhøjelse af 40 Øre om Ugen for 115 kvindelige Arbejdere, og saa kræver man endda, at Overenskomsten skal sluttes for 4 Aar. Arbejdernes Repræsentanter erklærede, at de ikke kunde tiltræde Forslaget, men fremsatte derimod følgende:

Arbejderne der antages som Elever, erholder i de første 14 Dage 15 Øre pr. Time. I de næste 14 Dage 17 Øre pr. Time, i de derefter paafølgende 4 Uger 21 Øre pr. Time, og derefter en Minimalløn af 23 $\frac{1}{3}$ Øre for almindeligt Daglønsarbejde, og en Minimalløn af 25 Øre pr. Time ved Maskinerne, samt ved Sortering, Klisterkogning, Pasning af, Tørreskabene, Omhylstring og Strykning af store og smaa Æsker.

Ved Drypning er Minimallønnen 30 Øre pr. Time.

Ingen af de bestaaende Akkorder eller Lønninger maa nedsættes.

Ved Akkorder er de ovennævnte Lønninger garanteret.

*

Dette Forslag nægtede Arbejdsgiverne at tiltræde, og Parterne skiltes saaledes uden Resultat.

Den 6. Juli er Arbejdet, som bebudet, standset paa »Glødefri« og »Hellerup Tændstikfabrik« af ca. 60 Kvinder.

Lock-out'en paa de øvrige Tændstikfabriker vil, efter hvad der er bebudet, blive iværksat den 12. Juli. Konflikten vil komme til at omfatte ialt ca. 240 Kvinder.

☛

Bidrag til de russiske Arbejdere

Socialdemokr. Forbund, Grenaa 2,00. De samv Fagf. i Middelfart 25,00. Dansk Jærnbaneformbund 303,50. A. B. G. 4,00.

☛

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3

KØBENHAVN DEN 20. JULI 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene hos Glud & Marstrand; Karetmagerne i København; Kuskene i København; Skibstømmerne i Svendborg). — Adresser paa tyske Fagforbund. — Arbejdsløsheden i Danmark i Maj Maaned 1907.

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejdsmændene hos Glud & Marstrand. Under 4. Maj d. A. sendte Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Fabriksarbejdere i København ovennævnte Selskab en Anmodning om at tilstaa dens Medlemmer en Lønforhøjelse og sendte det samtidig et Forslag til Overenskomst.

Selskabet har imidlertid vist Arbejderne den Haan, at sende nævnte Forslag tilbage med Bemærkning om, at det var »uden Interesse«.

Dansk Arbejdsmandsforbund har anmodet vort Forretningsudvalg om Bistand til at søge Forholdene for dets Medlemmer hos Glud & Marstrand ordnede paa en tilfredsstillende Maade. Vort Forretningsudvalg har derfor foreslaet Arbejdsgiverforeningen en Sammenkomst mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Parterne, for mulig derved at faa en Forhandling i Gang, om den af Arbejdsmændene ønskede Lønforhøjelse.

Karetmagerne i København. Gennem langvarige Forhandlinger mellem Karetmagermesterforeningen og Dansk Karetmagerforbund er det lykkedes at opnaa en for Arbejderne tilfredsstillende Prislister og Arbejdsregulativ. Minimallønnen er fastsat til 42 Øre pr. Time, og der er opnaaet ca. 15 pCt. Tillæg til Akkordpriserne. Parterne er enige om, at de i Prislisterne anførte Arbejder skal udføres i Akkord. Arbejdstiden beregnes til 10 Timer daglig indtil 1.

November 1907, og derefter 9½ Time pr. Dag. Overarbejde betales de 2 første Timer med et Tillæg af 50 pCt. pr. Time og derudover med 100 pCt. Søndagsarbejde betales med et Tillæg af 50 pCt. indtil Kl. 12 Middag og efter Kl. 12 100 pCt. Overenskomsten, som er traadt i Kraft den 8. Maj d. A., kan tidligst opsiges til Ophør den 1. April 1909.

Kuskene i København. Det meddeltes i forrige Numer af »Arbejderen«, at der Fredag den 11. Juli skulde finde et Møde Sted i Arbejdsgiverforeningen mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg angaaende den til Mandagen den 15. Juli bebudede Lock-out overfor Kuskene.

Ved Mødet om Fredagen enedes man, efter en kort Forhandling, om først at søge Konflikten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og d'Hrr. Losse-entreprenører, Nielsen og Jacobsen, paa Nørrebros og Østerbros Stationer bragt ud af Verden, da Aarsagen til Konflikten mellem Vognmændene og Kuskene derved antagelig vilde være fjernet. Ved dette Møde naaedes der imidlertid intet Resultat, og Forhandlingerne fortsattes derfor om Lørdagen med Repræsentanter for de stridende Parter. Ved 10 Tiden Lørdag Aften var man naaet til Enighed om følgende:

Konflikten paa Stationerne.

Entreprenør NIELSEN indgaar paa straks at genantage de paa Nørrebros Station strejkende Arbejdere, der i Øjeblikket er disponible.

Entreprenør JACOBSEN indgaar paa at genantage de paa Østerbros Station strejkende Arbejdere, der i Øjeblikket er disponible, inden en Maaned fra Dato.

Entreprenørerne erklærer, at de fuldt ud anerkender Arbejdernes Organisationsret.

Man enedes ligeledes om, at Overenskom-

sten af 7. September 1906 træder i Kraft igen, dog saaledes, at § 4 stryges.

Strejken hæves.

Dansk Arbejdsmandsforbund erklærer, at det vil drage Omsorg for, at der hverken direkte eller indirekte lægges Hindringer i Vejen for Udførelsen af Entreprenørernes Arbejde.

Derefter fortsattes Mødet med Vognmændenes Bestyrelse og Repræsentanter for Kuskenes Fællesforbund, og Forhandlingerne afsluttedes med en saalydende Overenskomst:

Københavns Vognmandsforening og Dansk Arbejdsmandsforbund er enige om følgende til yderligere Forstaaelse af Overenskomsten af 25. August 1906 § 12:

Det skal betragtes som Brud paa Overenskomsten, naar enkelte Kuske uden overenskomstmæssig Opsigelse nægter at udføre det dem paalagte Arbejde

Regler for den i § 12 omhandlede Voldgift skal af Parterne udarbejdes og vedtages inden 15. August d. A.

Indtil disse Regler er vedtagne, benyttes Reglerne i den mellem Jord- og Betonarbejderne og Entreprenørforeningen bestaaende Overenskomst.

Den til Mandag den 15. ds. bebudede Kuske-Lock-out bortfalder.

*

Den af Vognmændene med saa stor Bram og Brask bebudede Lock-out mod Kuskene blev saaledes hindret i at komme til Udbrud.

For bedre at kunne forstaa Betydningen af de indgaaede Overenskomster skal vi erindre om Sagens Forhistorie.

Losse-Entreprenørerne paa Nørrebros og Østerbros Stationer opsigde i Slutningen af forrige Aar den bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. April d. A., og da det ved de paafølgende Forhandlinger ikke lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst, skred Entreprenørerne, forinden man var naaet den 1. April, til at antage nye Arbejdere paa Enkeltmands-Kontrakter. De gamle Arbejdere var ganske paa det rene med, at hvis Entreprenørerne fik Lov til at fortsætte deres Virksomhed med at antage de enkelte Arbejdere paa Kontrakt, vilde man staa magtesløse den 1. April, og de forlod derfor Arbejdet den 24. Marts. De nye Arbejdere forblev, som det var at vente, i Arbejde, og det lykkedes senere Entreprenørerne at faa saa mange Arbejdere, at de nu havde den fornødne Arbejdskraft.

Ved Forhandlingerne med Entreprenørerne opnaaedes der dog hurtig Enighed om Løn- og Arbejdsforhold, idet disse atter godkendte den gamle Overenskomst med en uvæsentlig Ændring. Det var derimod vanskeligere at naa til Enighed om Arbejdets Genoptagelse. Arbejdernes Repræsentanter erklærede, at de ingen Interesse havde af at afslutte Konflikten eller indgaa Overenskomst med Entreprenørerne, naar ingen af deres Medlemmer kom i Arbejde, og da Entreprenørerne erklærede, at de ikke havde Brug for flere Arbejdere for Tiden, saa det ud til, at Forhandlingerne skulde strande paa dette Spørgsmaal. Som det fremgaar af ovenstaaende, lykkedes det dog at naa til en Forstaaelse. Entreprenørerne maatte indgaa paa at afskedige de Skruebrækkere, som var Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, da Beslutningen om Arbejdsstandsningen vedtoges, men senere er gaaet i Arbejde. De øvrige Skruebrækkere vil formentlig snart forsvinde samme Vej.

*

Efter at der var opnaaet Enighed mellem Entreprenørerne og deres Arbejdere, og den Sten, som havde været Aarsag til Striden, var fjærnet, var man berettiget til at gaa ud fra, at Vognmændene dermed vilde have erklæret sig tilfreds og aflyst Lock-out'en. De mødte imidlertid til lige stor Forundring for Arbejdsgiverne som De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg med Fordring om, at Dansk Arbejdsmandsforbund skulde give Garanti for, at Kuskene ikke oftere samlet eller enkeltvis nægtede at udføre Arbejde, som var dem paalagt af Vognmændene. Garantien skulde, saa vidt man kunde forstaa, bestaa deri at Dansk Arbejdsmandsforbund skulde deponere et større Pengebeløb. Vognmændene maatte imidlertid nøjes med en almindelig Udtalelse til Forstaaelse af den bestaaende Overenskomst. Deres Repræsentanter følte sig i høj Grad skuffet over Resultatet og nægtede til en Begyndelse at underskrive Overenskomsten, og først efter at Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg i ca. 1 Time havde haft dem under Behandling, underskrev de Overenskomsten.

Forhandlingerne havde da varet fra Kl. 9 Morgen til Kl. 12 Nat, kun afbrudt af en Frokostpause paa en halv Time.

Skibstømmerne i Svendborg nedlagde, som tidligere meddelt, Arbejdet den 1. Maj, fordi det ikke var muligt at naa til en for Arbejderne antagelig Overenskomst, og det er indtil nu ikke lykkedes at opnaa Enighed mellem Parterne. For mulig at faa de afbrudte Forhandlinger genoptagne, vedtog vort Forretningsudvalg paa et Møde den 7. Juni, at anmode et af dets Medlemmer, som skulde til Svendborg i anden Anledning, om at undersøge Mulighederne for at faa Parterne samlede til Møde, for derved at naa til en eventuel Overenskomst og Afslutning af Konflikten.

Skibstømmerforbundet har senere meddelt, at der ved lokale Kræfter arbejdes paa at faa en Mægling i Stand, og for ikke at gribe forstyrrende ind i disse Bestræbelser, har Forretningsføreren indtil videre indstillet sine foran omtalte Forsøg paa at faa Parterne til at optage nye Forhandlinger.

Adresser

paa tyske Fagforbund

Asfaltarbejdere. Fr. Weiglin, Beuffelstrasse 19, part., Berlin NW. 87.

Bagere. O. Allmann, Besenbinderhof 57, Hamburg 1.

Barberer. Fr. Etkorn, Osterstrasse 166, Hamburg 19.

Billedskærere. Paul Dupont, Bergmannstrasse 63, Berlin S. 53.

Bjergarbejdere. H. Sachse, Wiemelhauserstrasse 38/40, Bochum.

Blomsterarbejdere. Frau Emma Ihrer, Marthastrasse 10, Nieder-Schönhausen bei Berlin.

Bogbindere. E. Kloth, Kottbuserdamm 23, 1. Et., Berlin S. 59.

Brolæggere. A. Knoll, Wiclesstrasse 16, 1. Et., Berlin NW. 21.

Bryggeriarbejdere. M. Etzel, Münzstrasse 5 III, Hannover.

Buntmagere. Ernst Schubert, Holsteiner Kamp 39a., 1. Et., Hamburg 22.

Bødkere. C. Winkelmann, Hankenstrasse 21/22, Bremen.

Cigarsortere. C. Arnhold, Besenbinderhof 57, Hamburg 1.

Fabrik- og Hjelpearbejdere. A. Brey, Münzstrasse 5, Hannover.

Formstikkere. C. Schubart, Badstrasse 26, v. 4. Et., Berlin N. 20.

Fotografmedhjælpere. W. Hänlein, Josephstrasse 7 I, Berlin SO. 16.

Gartnere. G. Schmidt, Metzterstrasse 3, Berlin N. 37.

Glarmestre. Herm. Eichhorn, Wilhelmstrasse 47, Karlsruhe.

Glasarbejdere. E. Girbig, Goszlerstr. 29, 2. Et., Berlin O. 17.

Gravører og Ciselører. Ernst Brückner, Mariannenplatz 5, Hof, 1. Et., Berlin SO. 26.

Handskemagere. E. Leister, Tilsiterstrasse 40, 2. Et., Berlin O. 34.

Handelsmedhjælpere. Max Josephsohn, Besenbinderhof 57, Hamburg 1.

Hattemagere. A. Metzschke, Nordstr. 57, Altenburg, S.-A.

Havnearbejdere. I. Döring, Besenbinderhof 57, Hamburg 1.

Hjelpearbejdere i Bog- og Stentrykkerier. Frau Paula Thiede, Elbingerstr. 19, Berlin NO. 18.

Hotelkarle. Rud. Diesing, Am Weidendamm 1, Berlin NW. 7.

Jernbanefunktionærer. G. Westphalen, Hamburg 15, Spaldingstrasse 150a.

Kobbersmede. F. Bischoff, Friedenstr. 4, Hamburg 23.

Konditorer. C. Völk, Seilerstrasse 32. 4. Et., Hamburg 4.

Kontormedhjælpere. Gustav Bauer, Schmidstrasse 33, Berlin SO. 16.

Lagerarbejdere. Franz Reinsdorf, Mark 17, Leipzig-Lindenau.

Litografer og Stentrykkere. O. Sillier, Anklamerstrasse 27, 1. Et., Berlin N. 28.

Læderarbejdere. H. Mahler, Adalbertstrasse 56, 2. Et. I., Berlin SO. 16.

Malere. A. Tobler, Schmalenbeckerstr. 17, 2. Et., Hamburg 22.

Maskinister og Fyrbødere. F. Scheffel, Pücklerstr. 45, Berlin SO. 33.

Metalarbejdere. A. Schlicke, Rötetr. 16 b, Stuttgart.

Murere. Th. Bömelburg, Besenbinderhof 56, Hamburg 1.

Murarbejdsmænd. Gust. Behrendt, Klosterthor 8 I, Hamburg 1.

Musikere. Gottl. Fauth, Hellkamp 33, 3. Et., Hamburg 19.

Mølleriarbejdere. H. Käßler, Zwickauerstr. 12, Altenburg (S.-A.)

Nodestikkere. M. Löblich, Thalstr. 27, 1. Et., Leipzig.

Paraplymagere. E. Langensiepen, Eichholz 17, Hamburg.

Porcelænsarbejdere. Georg Wollmann, Rosinenstr. 3, Seitenflügel, 2. Et., Charlottenburg.

Portefeuillearbejdere. H. Weinschild, Waldstr. 8, 1. Et., Offenbach a. M.

Pottemagere. A. Drunsel, Engelufer 15, Berlin SO. 16.

Restaurationsmedhjælpere. H. Poetzsch, Elbingerstr. 21, Berlin NO. 18.

Sadelmagere. P. Blum, Adalbertstr. 56, Berlin SO. 16.

Skibstørrere. W. Müller, Banksstr. 144, Hamburg 17.

Skiferdækkere. G. Diehl, Allerheiligenstr. 51, Frankfurt a. M.

Skotøjsarbejdere. I. Simon, Fenitzerplatz 4, Nürnberg.

Skrædere. H. Stühmer, Köpenickerstr. 126, Berlin SO. 16.

Slagtere. P. Hensel, Dragonerstr. 15, Berlin C. 54.

Smede. F. Lange, Besenbinderhoff 57, Hamburg 1.

Stenarbejdere. Paul Starke, Zeitzerstr. 32, Leipzig.

Stukkatorer. Chr. Odenthal, Feszlerstr. 9 II, Hamburg 22.

Søfolk. Paul Müller, Besenbinderhof 57, Hamburg 1.

Tapetserere. O. Vesper, Michaelkirchplatz I, pt., Berlin SO. 16.

Tekstilarbejdere. C. Hübsch, Andreasstr. 61, Berlin O. 27.

Tobaksarbejdere. C. Deichmann, Marktstr. 18 III, Bremen.

Transportarbejdere. O. Schumann, Engelufer 21, Berlin SO. 16.

Træarbejdere. C. Klosz, Adlerstr. 43, Stuttgart.

Typografer. E. Döblin, Mariendorferstr. 13 I, Berlin SW. 29.

Tørrere. F. Schrader, Besenbinderhof 57/66, Hamburg 1.

Vaskeriarbejdere. Paul Keller, Neue Königstr. 7, 1. Et. Berlin NO. 43.

Xylografer. O. Blechschmidt, Ahornstr. 17, Steglitz-Berlin.

Arbejdsløsheden

i Danmark i Maj Maaned 1907.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaneden	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaneden	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers .						30
Bagere o. Kondit.	130	2396	109	32	332	17
Barberer o. Frisor	21	286	13			
Blikkenslagere . .		500	20		250	10
Brolæggere	31	235	20	10	72	8
Bryggeriarb. . . .						
Drejere				5	73	3
Elektrikere	26	284	24			
Filehuggere						
Forgyldere	1	6	1			
Formere	11	142	5	9	89	7
Frihavsarbejd. . . .						
Gørtl. o. Metalar.	11	165	10			
Handskemagere . .	5	155	5			
Hvidgarvere	4	98	3	3	69	3
Instrumentmag. . .						
mek. og opt.						
do. kirurgiske . . .						
Kedel-o.Maskinp.	7	49	1	3	69	2
Kurvemagere						
Løhgarvere	2	18	2			
Metaltrykkere . . .						
Murere			268			
Mølleriarbejdere	2	52	2	3	45	2
Ovnsættere						
Papirindustriarb.				1	21	1
Pottemagere						
Sejlmagere						
Skotøjsarbejdere.	11	138	5	5	50	2
Skrædere						
Skraatobaksarb. . .	4	73	4	2	51	2
Smede- og Ma-						
skinarbejdere.			84			82
Snedkere	1171		73		809	52
Stenarbejdere . . .						
Stukkatorer	5	120	5			
Sukker-, Chocol.						
Biskuitarbejd. . . .				1	26	1
Trælastarbejdere		600				
Tørrere			299			60

Der foreligger Oplysninger fra 37 Organisationer med tilsammen 40,930 Medlemmer. Heraf havde 25 Organisationer med ialt 34,260 Medlemmer 1226 Arbejdsløse den 31. Maj. 12 Organisationer med ialt 6670 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i Maaneden.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4

KØBENHAVN DEN 27. JULI 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Skibstømmerne i Flensborg; Papirfabrikarbejderne i Norge; Træarbejderkampen i Tyskland). — International Strejkeoversigt.

Lønbevægelser og Konflikter

Skibstømmerne i Svendborg. Som tidligere meddelt, i »Arbejderen« Nr. 47, nedlagde Skibstømmerne Arbejdet i Svendborg den 1. Maj d. A., fordi Mestrene ikke vil indgaa paa at forhøje Timelønnen fra 38 Øre til 40 og 42 Øre, henholdsvis for nyt og gammelt Arbejde.

Det er nu lykkedes ved en Forhandling, at faa Timelønnen hævet til 40 Øre for alle Skibstømmerne, hvorefter Arbejdet genoptoges i Lørdags. Mestrene gik ligeledes ind paa at ordne Lærlingeforholdene tidssvarende, senest i April 1908, samt paa at betale samme Priser ved Bolværks- og Vandarbejde, som Hustømmermestrene betaler i Svendborg og Omegn, for Tiden 55 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende til Marts 1909.

Papirfabrikarbejderne i Norge. Cellulose- og Papirarbejderne ved »Skoffos Bruk« og »Union« opsagde i Foraaret de med Arbejdsgiverne indgaaede Overenskomster til Ophør 1. Maj d. A. Ved de senere Forhandlinger opnaaedes imidlertid ingen Enighed om nye Overenskomster, hvorfor Sagen fra Fabrikanternes Side blev overgivet til Arbejdsgiverforeningen; men ogsaa disse Forhandlinger forblev resultatløse, hvorfor Arbejderne — ialt 800 Mand — opsagde deres Pladser til Fratrædelse den 11. Maj d. A.

Som Svar paa disse Opsigelser udelukkede Fabrikkerne den 11. Maj

samtliges paa »Klosterfossens Fabrik« beskæftigede Arbejdere, og senere blev ca. 250 Mand paa »Embretsfos Fabrik« udelukkede, fordi de havde taget fri den 1. Maj fra Kl. 2.

Samme Dag — 11. Maj — modtog Arbejdsmandsforbundet, hvorunder Cellulose- og Papirarbejderne hører, Meddelelse om, at samtlige Arbejdere paa »Borreagaards Fabriker« var opsagte. Paa disse sidste Fabriker, hvor der arbejder ca. 2000 Mand, var Tarifen opsagt til Ophør den 1. Juni d. A. Lønbevægelsen omfatter ialt ca. 3000 Mand.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge har anmodet De samvirkende Fagforbund om Støtte til de Udelukkede, og der er herfra tilsendt de norske Udelukkede 2000 Kr. som en foreløbig Hjælp, med Løfte om yderligere Støtte, hvis Konflikten skulde trække ud.

Vi erfare nu, at Striden søges afsluttet ved Mægling; det første Mæglingsmøde afholdtes i Lørdags under Ledelse af Storthingspræsident Berner.

Træarbejder-Kampen i Tyskland. Den langvarige Kamp mellem det tyske Træarbejderforbund og Forbundet af Arbejdsgivere i Træindustrien i forskellige Byer i Tyskland er, efter at der i længere Tid har været forhandlet om dens Afslutning, endt for Enighedskamret i *Berlin* den 11. Maj.

Da Kampen afgiver Tegn paa, at Udviklingen af de tyske Arbejdsgiverorganisationer er ved at foregaa i samme Retning som herhjemme, men ogsaa viser, at de tyske Arbejdsgivere endnu langt fra har naaet den samme Styrke som Arbejdsgiver-Centralorganisationen her i Danmark, tror vi, at det alle-

rede af den Grund vil være af almindelig Interesse at se tilbage paa Kampens Forløb og paa dens Resultater.

Det tyske Træarbejderforbund omfatter jo en hel Række Fag, som her i Danmark har dannet særlige Forbund. Af Forbundets 151,717 Medlemmer i 1906 var der saaledes 3973 Børstebindere, 5333 Trædrejere, 1115 Stokkedrejere, 1683 Knapmagere, 735 Kammagere, 2152 Kurvemagere, 450 Korkskærere, 5069 Karetmagere, 90,931 Snedkere, 6991 Pianofortearbejdere, 2189 Stolemagere, 5718 Møbelpolerere, 3744 Modelsnedkere, 1012 Parketgulvsnedkere, 1974 Forgyldere, 10,063 Savværksarbejdere, 300 Tøffelmagere, 1591 Pakkesearbejdere og 6694 forskellige andre Brancher (Hjælpearbejdere, Pladsarbejdere o. s. v.) Men ligesom henimod de to Femtedele af Forbundets Medlemmer er *Snedkere*, saaledes har den afsluttede Konflikt ogsaa i særlig Grad omfattet Snedkerne.

Kampen tog sin Begyndelse i *Berlin*, hvor Snedkermestrene, under Arbejdsgiver-Forbundets Ægide, den 12. Januar, 3 Dage før Udløbet af den bestaaende Overenskomst, foretog en Lock-out, der dog ikke blev nær saa omfattende, som Arbejdsgiverne ønskede. Kapitalistpressen fortalte, at 20,000 Mand var kastet paa Gaden, medens kun 4300 var bleven ramt af Lock-out'en; i Løbet af nogle Uger voksede Tallet dog til ca. 10,000, heri indbefattet ca. 2000 Strejkende.

Den opstaaede Strid var af gammel Oprindelse. I 1904 havde Forbundet nedlagt Arbejdet paa 8 Snedkerværksteder i *Berlin* for at gennemføre en garanteret Løn paa Akkordarbejde. Den partielle Strejke blev efterfulgt af en Lock-out paa 2000 Mand. Lock-out'en kostede Forbundet 660,000 Mark, den sluttede efter 3½ Maanedes Forløb den 15. Januar 1905 med en Overenskomst, hvorved den forlangte Løngaranti gennemførtes i betinget Form; samtidig oprettedes der et Arbejdsanvisningskontor af Mestre og Svende i Fællesskab.

Men Overenskomsten af 15. Januar 1905 havde mange Mangler, hvorfor der var megen Utilfredshed dermed. Den blev derfor opsagt af Arbejderne, mere for at blive den kvit; thi man er-

klærede kun at ville være med til en ny Overenskomst, hvis der med en saadan kunde opnaas gunstigere Betingelser, navnlig med Hensyn til en Forkortelse af Arbejdstiden og til en Garantering af Lønnen.

Arbejdsgiverne besvarede Opsigelsen med forskellige Krav om *Foringelse* af den tidligere Overenskomst, og imod disse Krav opstillede Træarbejderforbundet følgende Fordringer:

1. En tidssvarende Forkortelse af Arbejdstiden.
2. En Mindste-Udbetaling af 27 Mk. ugentligt.
3. Bestemte Regler med Hensyn til Garantering af Lønnen ved Arbejde efter nye Tegninger.
4. Faste Akkord-Priskuranter for Specialbrancherne.
5. Ensartet Ordning af Godtgørelse ved Montagearbejde.
6. Hurtigere Afgørelser ved Mægling Kommissionen.
7. Pligtmæssig Anvendelse for saavel Arbejdere som Arbejdsgivere af det fælles Anvisningskontor.
8. Øpretelse af Arbejderudvalg i alle Værksteder.

Fra den 1. November til Januar i Aar forhandlede der under Ledelse af Repræsentanter for Industridomstolen (Gewerbegericht) i *Berlin*, men uden Resultat, da Arbejdsgiverne nægtede enhver Indrømmelse. Men en Overenskomst vilde de have. »Uden Overenskomst intet Arbejde!» var blevet deres Parole, og da Arbejderne hverken vilde eller kunde gaa med til de af Arbejdsgiverne forlangte Forringelser eller til en Forlængelse af den gamle Overenskomst, kom Lock-out'en den 12. Januar d. A.

Arbejdsgiverforbundet arbejdede nu paa en *Udvidelse* af Konflikten. Den 2. Februar foretog Snedkermestrene i *Kiel* og i *Burg* ved *Magdeburg* Lock-out, uagtet den bestaaende Overenskomst endnu bestod og heller ikke var opsagt.

Den 12. Marts optoges der nye Forhandlinger i *Berlin*; Arbejdsgiverne gjorde her nogle Indrømmelser med Hensyn til den ugentlige Udbetaling, men ellers intet, og de afslog at lade de øvrige Stridspunkter afgøre ved Voldgift.

Den 18. Marts vedtog Arbejdsgiverforbundet Lock-out fra 1. April af Med-

lemmer af Træarbejderforbundet i *Leipzig, Dresden, Halle, Görlitz, Guben, Oldenburg og Barmen*. (I to andre Byer var der allerede foretaget Lock-out den 1. Marts). Men heller ikke i de nævnte Byer var Lock-out'en effektiv.

Det var Socialdemokratiets Nederlag ved Rigsdagsvalgene, der skulde følges, først ved en Udsulning af Træarbejderne, hvorefter Turen skulde komme til de andre Fag.

Men Træarbejderforbundet holdt Stand. Dets finansielle Stilling var ikke saa god, som det kunde ønskes. Ved Slutningen af 1906 ejede det ganske vist 2,332,000 Mark, hvoraf 1,130,000 i Afdelingskasserne, men overfor en saadan Tapning, som denne Lock-out, kunde Beholdningen ikke forslaa. Kun gennem den største Offervillighed fra Forbundsmedlemmernes Side kunde de Udelukkede holdes oven Vand; men den viste sig ogsaa at være til Stede. Uden fremmed Hjælp bragte Forbundets Medlemmer selv de 3 *Millioner* Mark tilveje, som Lock-out'en kostede. Det nøjagtige Tal paa de Udelukkede foreligger ikke for os, men vi skønner, at der har været udelukket ca. 20,000 Træarbejdere.

Endelig begyndte de stridslystne Arbejdsgivere at indse, at de ikke kunde udsulte Træarbejderforbundet. Efter Opfordring fra Arbejdsgiverne i *Dresden* foreslog Arbejdsgiverne og Arbejderne i denne By Parternes Centralledelse at indlede Forhandlinger. Den 24. og 25. April forhandlede der i Berlin mellem Bestyrelserne; Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere i de andre Byer, hvor der var Lock-out, var tilstede som Tilhørere. Arbejdsgiverne modsatte sig atter en Forkortelse af Arbejdstiden, hvorfor Enighedskamret optog dette Spørgsmaal til Kendelse; dennes Offentliggørelse udsattes dog.

Arbejdsgiverne havde ved Forhandlingernes Paabegyndelse betinget sig, at *alle* de i Lock-out'en inddragne Byer skulde have deres Sager afgjort samtidig. Gennem et 8-Mands Udvalg paabegyndtes der den 26. April en Forhandling, som indledes med en Udtalelse om Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationers gensidige Stilling. Det blev saaledes fastslaaet, at Hovedbesty-

relserne for Træarbejderforbundet og Forbundet af Arbejdsgivere i Træindustrien skal samles oftere for at tage Stilling til almindelige Stridsspørgsmaal. Den første af den Art Sammenkomster skulde allerede finde Sted i Juni i *Eisenach*; den vil formentlig i første Linie komme til at beskæftige sig med Spørgsmaalet om fælles *Arbejdsanvisning*. Angaaende Løn og Arbejdstid tænker man ad denne Vej at kunne naa til en *Deling i Klasser* af alle tyske Byer. Iøvrigt var der Enighed om, at Konflikter i Fremtiden skal søges undgaaet ved, at de to Hovedbestyrelser før Stridens Udbrud samles for at mægle mellem Parterne.

Fra den 27. April forhandlede der i to Uger i Berlin mellem Repræsentanter for Parterne fra alle de interesserede Byer. Det er *første Gang* i den tyske Fagforeningsbevægelse, at der paa én Plads har fundet den Slags omfangsrige Forhandlinger Sted for Arbejderne i 15 Byer i Landets forskellige Egne.

Paa et Tidspunkt truede Forhandlingerne med atter at gaa i Stykker, men endelig den 11. Maj, hvor Enighedskamret i Berlin ved Voldgiftskendelse afgjorde de sidste Stridspunkter, kunde Parterne underskrive Overenskomsterne.

Af de vundne Resultater nævnes:

Arbejdstiden er forkortet i *Berlin* fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 51 Timer ugentlig, i *Burg* for Drejerne fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 54 Timer, *Bernau* straks til 54 Timer, *Liibeck* fra $1\frac{1}{4}$ 08 til 56, fra $1\frac{1}{2}$ 09 til 55 Timer, *Barmen* fra $1\frac{1}{2}$ 07 til 57, fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 56 Timer, *Dresden* fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 52 Timer, *Leipzig* fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 52 Timer, *Görlitz* fra $15\frac{1}{2}$ 08 til 56 Timer, *Halle* straks til 56 Timer og fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 55 Timer, *Guben* straks til 56 Timer og fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 55 Timer, *Spandau* straks til 53 Timer, *Oldenburg* straks til 56 Timer og fra $15\frac{1}{2}$ 09 til 55 Timer.

Samtidig forhøjes Lønningerne i *alle* Byer med Tillæg af forskellig Størrelse, nogle Steder gives der atter et Tillæg senere.

Hvor der bestaar Akkordpriser, skal der senest 8 Dage efter Arbejdets Genoptagelse tages fat paa en Revision af disse; de nye Priser faar tilbagevirkende Kraft fra den Dag, Arbejdet genoptages.

Strejker og Lock-out'er maa ikke finde Sted, forinden de lokale Mæglingsudvalg, eventuelt de to Centralbestyrelser, har haft Sagen til Behandling.

Alle Overenskomster kan ikke opsiges til Ophor før 15. Februar 1910. Varslet er 3 Maaned.

Det tyske Træarbejderforbund anser Resultatet som et stort Nederlag for Arbejdsgiverne, i Særdeleshed for dem, der brød de bestaaende Overenskomster og kastede deres Folk paa Gaden for at opnaa Lønreduktioner.

Efter et Skøn over Antallet af de Træarbejdere, der direkte og indirekte berøres af Resultatet, har 33,400 Arbejdere i 13 Byer faaet deres *Arbejdstid* forkortet; deraf 31,200 med 1 Time, 1,900 med 2 Timer, 50 med 3 Timer og 300 med 4 Timer. Den opnaaede *Lønforhøjelse* kommer 33,900 Arbejdere med gennemsnitlig 1,70 Mark tilgode. 28,400 faar 1—2 Mark ugentlig, 5200 2—3 Mark, 300 over 3 Mark.

Men Fordelen for Arbejderne bestaar ikke mindst deri, at de har gjort Arbejdsgivernes Angreb til Skamme og givet dem Respekt for Arbejdernes Organisation. Men det kan med Sikkerhed forudsiges, at disse Angreb vil gentage sig, ogsaa i Tyskland, i større Omfang, først i de enkelte Fag og senere i flere Fag paa en Gang. Det kommer, efterhaanden som Arbejderne lærer Arbejdsgiverne at organisere sig. Dette er Udviklingens Gang. I et stort Land, hvor Forholdene er mere uligeartede i de forskellige Landsdele end i et mindre Land, vil denne Udvikling tage længere Tid. Men den er der alligevel, og det kan vel heller næppe vare mange Aar, forinden Fagforbundene i Tyskland af Arbejdsgivernes stærkere Organisation tvinges ind paa en Samvirken med planmæssig Strejkeunderstøttelse, med obligatoriske Strejkebidrag, ganske som hos os, og med den deraf følgende Nødvendighed af at lade andre Fag være med i Afgørelser om Krig eller Fred indenfor det enkelte Fag.

Vi synes, at den heldigt afsluttede Kamp i Træindustrien i Tyskland tydeligt peger i den nævnte Retning.

International Strejkeoversigt

Den internationale Strejkebevægelse har i Maj Maaned i Aar været langt ringere end i samme Maaned i de foregaaende Aar. Kun Rusland danner en

Undtagelse, hvor mere end 100,000 Arbejdere var i Konflikt paa Grund af deres Deltagelse i Majdemonstrationen. I Tyskland var Antallet af Strejker betydelig lavere end i Maj forrige Aar; men særlig i England var Strejkerne langt færre end i Maj 1906, nemlig 29 med 5785 Deltagere mod 48 Strejker med 41948 Deltagere. Den betydeligste Strejke i England var den, som Bjærgværksarbejdere i Durham iværksatte og som omfattede 1081 Arbejdere. I Frankrig forløb Majdemonstrationen, i Sammenligning med i Fjor, yderst mat. Af Strejker kan nævnes Havnearbejdernes i Rouen, som omfattede 1500 Mand. I Italien derimod var Strejkebevægelsen ret livlig. Alene i Provinsen Piacenza strejkede 10,000 Landarbejdere, og i Landdistriktet Brianza var 6000 Tekstilarbejdere i Strejke. Af Strejker i Amerika kan nævnes Havnearbejderstrejken i New York, som omfattede 10,000 Arbejdere, samt en Strejke af Arbejderne paa Jernbaneværkstederne i New York; denne sidste omfattede ca. 5000 Mand.

Iøvrigt henvises til nedenstaaende Tabel:

Industrier	Tyskland		Sveits	Frankrig		England	
	Østr.-Ung.	Strejker		Deltag.	Strejker	Deltag.	
Bjerg- o. Hyttearb.	8	1	—	—	—	5	1438
Sten- o. Jord.	3	2	—	—	—	—	—
Metal o. Mask.	8	3	1	—	—	8	1063
Kem. Industr.	—	—	—	—	—	—	—
Tekstil	3	2	—	—	—	6	1869
Læder	2	1	—	—	—	—	—
Træ	3	1	—	—	—	—	—
Nærings- og Nydelsesmd.	5	—	—	—	—	2	610
Beklæd. Indst.	1	1	—	—	—	3	381
Bygnings-	12	10	2	—	—	3	243
Grafiske Fag.	—	1	—	—	—	—	—
Samfærdsel.	9	3	—	—	—	—	—
Øvrige Fag	—	—	—	—	—	2	181
Ialt.	54	25	3	—	—	29	5785
April 1907.	71	35	1	182	30034	39	9730
Maj 1906.	60	39	3	247	155055	42	41948

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5

KØBENHAVN DEN 3. AUGUST 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmandene paa Nørre- og Østerbros Jernbanestationer). — Kongresser (Det tyske Metalarbejderforb.; Det tyske Pottemagerforb.). — Uden Indskud. — Arbejderbeskyttelse (Anerkendte Arbejdslosheds-kasser).

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejdsmandene paa Nørre- og Østerbros Jernbanestationer. Under Forhandlingerne angaaende Forholdene hos Losse-Entreprenørerne paa Nørrebros og Østerbros Jernbanestationer maatte de nævnte Entreprenører indgaa paa, »at de Arbejdere, der ved nærmere Undersøgelse viser sig at have været Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, da Strejken udbrød, og derefter atter gik i Arbejde, afskediges, naar dette er konstateret.«

I Henhold til denne Bestemmelse tilskrev Dansk Arbejdsmandsforbund under 19. Juli Losse-Entreprenør Nielsen ved Nørrebros Station, at han havde 10 Mand, som man maatte forlange fjernet straks, og der føjedes til, at saafremt Nielsen havde noget at indvende mod det fremførte, maatte Sagen afgøres ved Fagets Voldgiftsret.

Entreprenør Nielsen mente imidlertid ikke at være forpligtet til at afskedige et saa stort Antal Skruebrækkere, som Dansk Arbejdsmandsforbund krævede, og indberettede derfor Sagen til Arbejdsgiverforeningen. Den 20. Juli modtog De samvirkende Fagforbund en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori der udtaltes, at man paa saa godt som alle Punkter maatte tage Afstand fra Indholdet af Forbundets Skrivelse, og foreslog derfor Afholdelse af et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og de interesserede Parter. Et saadant

Møde fandt derefter Sted den 24. Juli. Der opnaaedes ikke Enighed om Forstaaelsen af Overenskomsten, idet Dansk Arbejdsmandsforbund hævder, at saavel de Skruebrækkere, som var Medlemmer af Forbundet, da Strejken udbrød, som de, der havde været Medlemmer i den nærmeste Fortid, skulde afskediges, hvorimod Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter hævder, at de kun er indgaaet paa at afskedige de Arbejdere, som var Medlemmer af Forbundet, da Strejken blev erklæret, og som havde været med til at fatte Beslutning om Strejken, og derefter er gaaet i Arbejde.

Efter at Arbejdsgiverforeningen havde nægtet at lade Fagets Voldgiftsret faa de verserende Uoverensstemmelser til Afgørelse, enedes man om at anmode Den permanente Voldgiftsret, som vedtagen Voldgiftsret, at afgøre disse.

Arbejdsgiverforeningen agter for sit Vedkommende at forelægge Retten følgende Spørgsmaal:

1. »Har Dansk Arbejdsmandsforbund gjort Brud paa Overenskomsten af 13. Juli med vedføjede skriftlige Aftaler af samme Dato.«
2. »At Retten — for at faa Sagen endelig afgjort — anmodes om at afgøre, hvilke Folk hos Hr. Entreprenør Nielsen der vil være at afskedige i Henhold til ovennævnte Overenskomst med vedføjede skriftlige Aftaler af samme Dato.«

Dansk Arbejdsmandsforbund ønsker tillige afgjort, om Arbejdsgiverforeningen har været berettiget til at nægte at lade den i Faget bestaaende Voldgiftsret træde i Funktion og dømme i den foreliggende Strid.

Med Hensyn til Spørgsmaalenes Formulering overfor Voldgiftsretten foreslaar Dansk Arbejdsmandsforbund disse affattede saaledes:

1. Hvilke af de hos Entreprenør Nielsen beskæftigede Strejkebrydere skal afskediges, jfr. den til Overenskomsten af 13. Juli vedføjede skriftlige Aftale.
2. Har Arbejdsgiverforeningen været berettiget til at nægte de opstaaede Tvivlsspørgsmaal vedrørende Forstaaelsen af Overenskomsten af 13. Juli forelagt for den i Overenskomsten af 7/9 1906 bestaaende Voldgiftsret.
3. Har Dansk Arbejdsmandsforbund gjort Brud paa Overenskomsten af 13. Juli med vedføjede skriftlige Aftaler af samme Dato.

Kongresser

Det tyske Metalarbejderforbund, Verdens største Fagorganisation, har holdt sin 8. Generalforsamling i *München* i Dagene den 20.—26. Maj. Uagtet der kun kan sendes en Delegeret for hvert 1000 Medlemmer, var der dog mødt 200 Repræsentanter foruden Forbundsledelsen og Distriktsbestyrelserne samt et Medlem af de tyske Fagforeningers Hovedledelse. Desuden var der mødt Repræsentanter for Jærn- og Metalarbejderforbund i *Danmark* (I. A. HANSEN), Frankrig, Svejts, Ungarn og Østrig.

Af *Beretningen* om Virksomheden kan nævnes:

Ved Slutningen af Aaret 1904 havde Forbundet 198,964 Medlemmer, ved Slutningen af 1905 259,692 og ved Slutningen af 1906 335,075 Medlemmer, hvoraf 14,972 kvindelige.

Indtægterne har i 1905 været 5,647,418 Mark, i 1906 8,615,771 Mk. Af Udgifterne i de to Aar kan nævnes, at der til Strejker er udgivet henholdsvis 2,084,549 Mk. og 2,816,391 Mk., til Fagblade alene 177,049 Mk. og 243,106 Mk.

Den forløbne toaarige Periode har været rig paa Lønbevægelser og Kampe, hvori deltog i 1905 71,345 Medlemmer, i 1906 117,952. De væsentligste Bevægelser var i Formerfaget og i Guld- og Sølvarbejderfaget. Der har været en stor Metalarbejder-Lock-out i Bayern og en Elektricitetsarbejder-Lock-out i Berlin, foruden flere andre. Resultatet af de førte Kampe staar i et for Arbejderne gunstigt Forhold til de anvendte Midler.

Diskussionen om Virksomheden varede i næsten to Dage.

Forslag om mere vidtgaaende statistiske Undersøgelser for hele Tyskland og om en Ordning af Overflytningsbetingelser i »Almindeligt Metalarbejderforbund« samt et Forslag om et mere intensivt Organisationsarbejde blandt den store Masse af Metalarbejdere i *Ruhrdistriktet* (Essen og deromkring) henvistes til Hovedbestyrelsen. Et Forslag om Oprettelse af Afdelinger i Sachsen forkastedes. Der skal fremdeles tages Del af Metalarbejderne i de af Fagforeningernes Hovedledelse oprettede Undervisningskursus.

Med 116 Stemmer mod 84 forkastedes Forslag om en Kontingent-Skala. Med 163 Stemmer mod 36 besluttedes det at forhøje Kontingentet til 60 Pfg. om Ugen for mandlige og 25 Pfg. for kvindelige Medlemmer; det var tidligere 50 Pfg. for Mænd og 20 Pfg. for Kvinder. Det vedtoges at vælge en Kommission, som sammen med Hovedbestyrelsen skal undersøge Mulighederne for Indførelse af en Kontingent-Skala, og eventuelt forelægge Forslag for den næste Generalforsamling.

Unge Arbejdere under 18 Aar og Lærlinge betaler samme Kontingent som de kvindelige Medlemmer.

For Fremtiden betales der ikke Rejseunderstøttelse i Form af Kørepenge til Jærnbanerne.

Til kommende Generalforsamlinger indskrænkes Repræsentationen til en Delegeret for hver 2000 Medlemmer. Mindre Afdelinger vælger i Fællesskab en Delegeret.

Angaaende Majdemonstrationen besluttedes det, med Henblik paa at Spørgsmaalet kommer til Behandling paa den internationale socialistiske Kongres i Stuttgart, at gaa hen over Sagen uden Diskussion.

I et lukket Møde forhandlede der om den fremtidige Taktik ved Lønbevægelser og Strejker.

Til 1. og 2. Formand genvalgtes henholdsvis SCHLICHE og REICHEL.

Næste Generalforsamling afholdes i *Hamburg* i 1909.

Det tyske Pottmagerforbund har afholdt sin Kongres den 12.—17. April i *Berlin*. 56 Delegerede var tilstede,

desuden Medlemmer af Forbundsledelsen og Repræsentanter for Broderorganisationerne i Østerrig, Sverrig, Bulgarien og Ungarn.

Af *Beretningen* for Aarene 1905 og 1906 anføres: Der har været ført 27 Angrebsstrejker, 14 Forsvarsstrejker og 48 Lock-out'er. Af Angrebsstrejkerne havde 17 givet et fuldstændigt, 5 et delvist Resultat, medens 5 maatte afsluttes uden et saadant.

De 14 Forsvarsstrejker havde bragt fuld Sejr for Arbejderne i 10, delvis Sejr i 4 Tilfælde. De 46 af Lock-out'erne havde bragt et for Arbejderne gunstigt Resultat, de 2 ikke.

De samlede Udgifter i Anledning af Arbejdsstandsningerne havde været 153,611 Mark. 430 Virksomheder med 4282 Arbejdere havde været inddragne deri. Antallet af tabte Arbejdsdage havde været 330,915. Den betydeligste Konflikt var den i Breslau, hvor 412 Ovnsættere og Formere deltog. Den medførte en Lock-out af samtlige Formere i hele Tyskland. Strejken i Breslau varede i 77 Dage, Lock-out'en i 2 Uger. Den endte med en Lønforhøjelse af ca. 17 pCt. for de Strejkende i Breslau.

6663 Arbejdere havde faaet deres Forhold forbedrede uden Konflikt.

Medlemstallet var i de to Aar steget fra 10,604 til 11,717. Der var optaget 5322 nye Medlemmer, men 4209 var gaaet ud af Forbundet.

Indtægterne har været 544,826 Mk., Udgifterne 479,877 Mk., deraf til Sygeunderstøttelser 70,523 Mk., Begravelseshjælp 6548 Mk., Flytningsomkostninger 12,371 Mk., Vandreunderstøttelse 16,627 Mk., og »Rejsehjælp« (paa Jernbane til Arbejde, anvist gennem Organisationen) 3,598 Mk.

Med 38 Stemmer mod 21 forkastedes Forslag fra Forbundsledelsen om Indførelse af *Arbejdsløshedsunderstøttelse*. Majoriteten var af den Mening, at dette Spørgsmaal bedst løses gennem en *Sammenslutning* med Porcelænsarbejdernes og Glasarbejdernes Organisationer, hvorfor det overdroges Forbundsledelsen at arbejde hen til en saadan. En fælles Kongres af Delegerede fra alle tre Forbund skal træffe endelig Bestemmelse.

Flere andre Forhold behandledes.

Bl. a. forhøjedes *Kontingentet* med 5 Pfg. pr. Uge, saaledes at der betales efter en Skala med 4 Trin, 40, 50, 60 og 70 Pfg. om Ugen. Arbejdsløse Medlemmer er kontingentfri.

Med de tilstedeværende Repræsentanter for de fire udenlandske Forbund blev der sluttet *Gensidigheds-Overenskomst* paa en Udligning af Forbundsunderstøttelser samt Tilsikring af den videst mulige finansielle Hjælp under Konflikter. DRUNSEL, Berlin, valgtes til international Sekretær.

Til Formand genvalgtes DRUNSEL, til Næstformand BARTSCH. Næste Kongres finder Sted i 1910 i *Dresden*. For det Tilfælde, at Bestrelserne for en Sammenslutning med de to andre Forbund i et Keramarbejderforbund fører til Enighed mellem Forbundsbestyrelserne, kan en Kongres afholdes om to Aar.

Uden Indskud

Gensidighedsreglerne.

Paa Generalforsamlingen den 11. Maj behandlede et af Forretningsudvalget fremsat Forslag til Lovændring, gaende ud paa, at Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund ved Overgang fra en Organisation til en anden skulde kunne indtræde i den ny Organisation uden at betale nyt Indskud.

Forslaget vandt ogsaa almindelig Tilslutning, men da flere Repræsentanter udtalte, at man maatte forelægge Spørgsmaalet for kommende Kongresser eller Generalforsamlinger, imødekom man disse Ønsker og tilføjede Forslaget nogle Bestemmelser derom.

Generalforsamlingen vedtog derefter Forslaget i følgende Affattelse:

Naar et Medlem af en under De samvirkende Fagforbund hørende Organisation overgaar til et andet Fag, betales intet Indskud til dette Fags Organisation, forudsat at vedkommende Medlem har opfyldt sine Forpligtelser mod den Organisation, han forlader. De Organisationer, (Forbund eller

enkeltstaaende Foreninger), som foreløbig ikke kan efterkomme denne Bestemmelse, forelægger Forslag derom paa deres førstkommende Kongres eller Generalforsamling.

Organisationer, som optager andre Organisationers Medlemmer uden Indskud, har dog Ret til at forlange Indskud af Medlemmer, der kommer fra Organisationer, som endnu ikke efterkommer Bestemmelsen.

I Tilslutning til denne Lovbestemmelse vedtoges følgende Resolution:

Idet man gaar ud fra, at den vedtagne Paragraf om Optagelse uden Indskud af Medlemmer fra andre Organisationer betragtes som tiltraadt af de Forbund og Foreninger, som har sluttet sig til Gensidighedsreglerne af 25. April 1903, paalægger Generalforsamlingen de øvrige Organisationer senest inden en Maaned at meddele Forretningsudvalget deres Stilling til den i Paragrafen indeholdte Bestemmelse.

Forsaavidt de ikke straks kan tiltræde denne, skal de umiddelbart efter Afholdelsen af deres Kongres eller Generalforsamling tilsende Forretningsudvalget Meddelelse om den dér, angaaende Sagen, tagne Beslutning.

I Henhold til det saaledes vedtagne anmodes de Organisationer, som ikke har tiltraadt Gensidighedsreglerne, om snarest muligt at meddele Forretningsudvalget deres Stilling til den vedtagne Bestemmelse angaaende Overflytning af Medlemmer fra en Organisation til en anden. De Organisationer, som først skal have Spørgsmaalet behandlet paa en Kongres eller Generalforsamling, bedes meddele Forretningsudvalget dette, hvorefter man snarest muligt efter Afholdelsen af den paagældende Kongres eller Generalforsamling bedes give Forretningsudvalget Meddelelse om den tagne Beslutning.

*

De paa Generalforsamlingen den 25. April 1903 vedtagne **Gensidighedsregler** for Medlemmers Overgang fra den ene Organisation til den anden, *bestaar fremdeles*, og da der heri nærmere er præciseret, hvorledes Medlemmerne og Organisationerne bør staa i Forholdet til hinanden, tillader man sig at henstille til de Organisationer,

som endnu ikke har tiltraadt Gensidighedsreglerne, om at tiltræde disse saa snart det er muligt.

Arbejderbeskyttelse

Anerkendte Arbejdsløsheds-kasser. Det vil erindres, at Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund vedtog at nedsætte et Udvalg til at udarbejde en Mønstervedtægt, som kan tjene som Vejledning for de Organisationer, der vil oprette Arbejdsløsheds-kasser i Tilslutning til Loven om anerkendte Arbejdsløsheds-kasser.

Udvalget, der har konstitueret sig med Typograf P. HVIDTFELDT som Formand og Smedenes Hovedkasserer, A. JOHANSEN, som Sekretær, har afholdt flere Møder, paa hvilke det er lykkedes at opnaa fuld Enighed om et Forslag til Mønstervedtægt.

For af være sikker paa at Mønstervedtægten var brugelig, har Udvalget konfereret med Arbejdsløshedsinspektøren om denne, og efter at der er foretaget enkelte Ændringer, har Inspektøren for sit Vedkommende tiltraadt Forslaget, og med Udvalgets Billigelse gjort dette til sit. Tilbage er nu, at Indenrigsministeren skal godkende Mønstervedtægten, og, saasnart dette er sket, vil den, med en kortfattet Vejledning, blive optaget i Arbejderen.

Vi kan oplyse, at der ikke vil blive ydet Arbejdsløsheds-kasserne Anerkendelse før fra 1. September d. A.

Skulde der være Organisationer, som ønsker at gøre sig bekendt med Mønstervedtægten i den foreliggende Skikkelse, for paa Grundlag heraf at bringe deres Love for Arbejdsløsheds-kassen i Overensstemmelse med denne, kan enkelte Eksemplarer faas ved Henvendelse til Udvalgets Formand, P. Hvidtfeldt. Dansk Typografforbunds Kontor, Jernbanegade Nr. 4, 1. Sal.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6

KØBENHAVN DEN 10. AUGUST 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Beretning fra Udvalget til Udarbejdelse af en Mønstervedtægt for anerkendte Arbejdsløsheds-kasser.

BERETNING

fra

Udvalget til Udarbejdelse af en Mønstervedtægt for anerkendte Arbejdsløsheds-kasser

PAA De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling den 10. og 11. Maj d. A. i København vedtoges det, at nedsætte et Udvalg til at udarbejde en Mønstervedtægt til Vejledning for de Fagorganisationer, som ønsker at oprette Arbejdsløsheds-kasser i Tilslutning til Loven af 9. April 1907 om anerkendte Arbejdsløsheds-kasser.

Generalforsamlingen valgte paa Forhaand Formændene for De samvirkende Fagforbund og Socialdemokratisk Forbund, MARTIN OLSEN og P. KNUDSEN, som Medlemmer af Udvalget, og udpegede 16 Organisationer til hver at vælge et Medlem til Udvalget. Ved de i disse Organisationer foretagne Valg, valgtes følgende Medlemmer:

For kvindeligt Arbejderforbund: Fru OLIVIA NIELSEN, Arbejdsmandsforbundet: JOHANNES NIELSEN, Bagerforbundet: C. JACOBSEN, Bødkerforbundet: ANTON ANDERSEN, Formerforbundet: ARNOLD NIELSEN, Malerforbundet: CARL OLSEN, Murerforbundet: HENR. RASMUSSEN, Sadelmager- og Tapetsererforbundet: I. P. JØNSEN, Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Forbund: S. V. PETERSEN, Skotøjarbejderforbundet: LAUR. JØRGENSEN, Skræderforbundet: WILLIAM P. ARUP, Smede- og Maskinarbejderforbundet: A. JOHANSEN, Snedkerforbundet: CARL GRAN, Tekstilarbejderforbundet: I. I. MØLLER, Tobaksarbejderforbundet: ALFR. CHRISTIANSEN, Typografforbundet: P. HVIDTFELDT.

Udvalget bestaar altsaa af ialt 18 Medlemmer.

Udvalget holdt sit konstituerende Møde den 30. Maj d. A., paa hvilket Formanden for De samvirkende Fagforbund, Martin Olsen, gjorde Rede for de Forhaandsforhandlinger, han havde ført med Arbejdsløshedsinspektøren. Derefter førtes en indgaende Diskussion, saavel om enkelte af Lovens Bestemmelser, som om det af Arbejdsløshedsinspektøren fremsendte delvise Udkast til en Mønstervedtægt, og dets Anvendelighed paa de bestaaende faglige Organisationers Arbejdsløsheds-kasser.

Til Formand for Udvalget valgtes Typograf P. Hvidtfeldt, til Sekretær valgtes Smed Johansen.

Ved Forhandlingernes Slutning vedtog man at overdrage til et Underudvalg paa 7 Medlemmer, at udarbejde et Udkast til en Mønstervedtægt. Til Underudvalget valgtes følgende:

Formanden, P. HVIDTFELDT, Sekretæren, A. JOHANSEN, Arbejdsmand JOHANNES NIELSEN, Bager C. JACOBSEN, Bødker ANTON ANDERSEN, Maler CARL OLSEN og Væver I. I. MØLLER.

Underudvalget holdt sit første Møde den 1. Juni, og den 19. Juni forelagdes der det samlede Udvalg et færdigt Udkast, der med nogle Ændringer godkendtes.

Det overdroges Formanden og Sekretæren at forelægge Udkastet for Arbejdsløshedsinspektoratet. En Sammenkomst mellem Udvalgets Formand og Sekretær og Inspektoratet fandt Sted den 21. Juni, og derefter havde Inspektoratet Udkastet til Behandling i Tiden indtil Midten af Juli Maaned, i hvilket Tidsrum Formanden og Sekretæren jævnlig var tilkaldt, for at forhandle om Udkastets Enkeltheder.

Den 23. Juli holdt det samlede Udvalg paany Møde for at tage Stilling til de af Inspektoratet foretagne Ændringer. Inspektoratets Ændringer tiltraadtes.

Under Udkastets derefter følgende Behandling i Indenrigsministeriet, har Formanden og Sekretæren efter Anmodning gentagende givet Møde for yderligere at klargøre de i Udkastet anførte Bestemmelers Betydning, særlig med Hensyn til Arbejdsløshedskassernes Gensidighed, samt til Karenstid og Understøttelse for Nyudlærte og for Arbejdere ved det fyldte 18. Aar, om hvilke Forhold det har maattet skaffes udførlige Oplysninger.

I disse Forhandlinger deltog Fuldmægtig i Indenrigsministeriet, H. ANDERSEN.

Den 6. August var der endelig opnaaet fuld Forstaaelse om alle Bestemmelser i Mønstervedtægten. Den har følgende Ordlyd:

Mønstervedtægt for faglige Arbejdsløshedskasser.

VEDTÆGT

for

Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formaal og Hjemsted.

§ 1.

Arbejdsløshedskasse, som har Hovedsæde i, har til Formaal at sikre sine nydende Medlemmer gensidig Hjælp i Tilfælde af Arbejdsløshed, der ikke er begrundet ved de i denne Vedtægts § 11 ommeldte Aarsager.

Optageise.

§ 2.

Kun Lønarbejdere, hvis økonomiske Stilling ikke hindrer dem i at være nydende Medlemmer af en anerkendt Sygekasse, og som ere knyttede til Fag og bosatte i (Danmark), kunne optages som nydende Medlemmer i Arbejdsløshedskassen.

Ingen, der er under 18 eller over 60 Aar, kan optages som nydende Medlem.

Optagelse i Kassen som nydende Medlem kan ikke nægtes nogen, naar han fyldestgør de ovenfor angivne Betingelser (jvfr. dog § 6).

§ 3.

Bemidlede Medlemmer, som inden den 9. April 1907 ere optagne i Arbejdsløshedskassen, kunne, for saa vidt Kassen inden den 1. Februar 1908 indgiver Begæring om Anerkendelse, vedblive at være nydende Medlemmer af samme. For Bidrag, der ere erlagte af saadanne Medlemmer, tilkommer der imidlertid ikke Kassen noget Tilskud af det offentlige.

§ 4.

Som bidragydende Medlemmer optager Kassen andre Mænd og Kvinder, som ville støtte Kassen uden at have Ret til Hjælp af den. Saadanne Medlemmer kunne senere overgaa til at blive nydende Medlemmer, for saa vidt samtlige de i saa Henseende fornødne Betingelser ere til Stede, dog uden Hensyn til Alder, saafremt de ere indtraadte som bidragydende Medlemmer inden deres Aar.

Nydende Medlemmer, der ikke kunne anses for ubemidlede, maa enten overgaa til at være bidragydende Medlemmer (med hvilende Medlemsret) eller udtræde af Kassen.

Bidragydende Medlemmer (med hvilende Medlemsret) betale et aarligt Bidrag af . . . Kr. Ved Overgangen fra bidragydende til nydende Medlem ind-

træder Pligt til at betale sædvanligt Medlemsbidrag for nydende Medlemmer.

§ 5.

Optagelse i Arbejdsløshedskassen finder Sted gennem Lokalfdelingen under Forbehold af Hovedledelsens Godkendelse. Nægtes Optagelsen, fordi den paagældende ikke anses for ubemidlet, kan Vedkommende forlange Spørgsmaalet om sin Ret til Optagelse afgjort af det i Sygekasseloven af 12. April 1892 § 7 omhandlede Udvalg. Tvivlsspørgsmaal om, hvorvidt et Medlem vedblivende kan betragtes som ubemidlet (jvfr. § 4), bliver ligeledes af afgøre af nævnte Udvalg.

Nægtes Optagelsen eller finder Udslættelse Sted, fordi Vedkommende ikke antages at opfylde de i §§ 2 til 4 i øvrigt foreskrevne Betingelser, kan paagældende forelægge Arbejdsløshedsinspektøren Spørgsmaalet.

Saa vel de af Sygekasseudvalget som de af Arbejdsløshedsinspektøren truffene Afgørelser kunne indankes for Indenrigsministeren, ved hvis Afgørelse det har sit Forblivende.

§ 6.

Kassens Ledelse kan nægte at optage Personer, der af legemlige eller moralske Grunde maa anses for uskikkede til regelmæssig Erhvervsvirksomhed eller til Samarbejde med Arbejdsledere eller Arbejdskammerater. Ere saadanne Personer optagne som Medlemmer, er Bestyrelsen berettiget til atter at udelukke dem fra Medlemsret. De af Bestyrelsen i Henhold til denne Paragraf truffene Afgørelser kunne indenfor et Tidsrum af en Maaned af Vedkommende indankes for det i Arbejdsløshedskasselovens § 18 omhandlede Nævn, der træffer sin Afgørelse under Hensyn til de i de enkelte Tilfælde særlig foreliggende Forhold. Nævnets Afgørelser kunne, ligeledes indenfor et Tidsrum af en Maaned, indankes for Indenrigsministeren, ved hvis Afgørelse det har sit Forblivende.

§ 7.

Et paa Grund af Restance udslettet Medlem, som iøvrigt opfylder Vedtægtens Bestemmelser, kan genoptages

mod at betale Restancen samt det siden dets Udtrædelse forfaldne Kontingent, dog ikke udover . . Kr.

Tidligere Medlemmer, som stadig have arbejdet ved Faget som Lønarbejdere og ikke skyldte noget til Kassen, samt opfyldte Betingelserne for at blive nydende Medlemmer, betale ved Genoptagelsen Kr.

Rettigheder og Pligter.

§ 8.

(Denne Paragraf tjener nærmest som Vejledning for de enkelte Kasser ved Udarbejdelsen af deres specielle Vedtægter).

Understøttelse kan udredes som:

- 1) Rejsehjælp,
- 2) Huslejhjælp,
- 3) Dagpenge,
- 4) Hjælp in natura.

I gennemsnitlig, daglig Understøttelse (Huslejhjælp, Dagpenge og Hjælp in natura) ydes et Beløb svarende til Dagpengeydelsen efter Kassens Vedtægt (f. Eks. 1 Kr. *) Omfanget og Arten af Understøttelsen afgøres af hver enkelt Kasse. Understøttelsen maa dog altid, under hvilken Form den end ydes, holdes indenfor den i § 9 angivne Begrænsning.

Saa fremt et Medlem, der er berettiget til Understøttelse som Følge af Arbejdsløshed, efter Anvisning af Kassens Bestyrelse (jvfr. § 11, Nr. 7) eller af egen Drift overtager et Arbejde, for hvilket der ydes ham et Vederlag, som er mindre end paagældendes Understøttelse, kan Bestyrelsen supplere hans Indtægt op til dette Beløb.

§ 9.

Ingen kan i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder fra Understøttelsens Begyndelse at regne mod-

*) Den gennemsnitlige daglige Understøttelse maa, for saa vidt Kassen er faglig begrænset, ikke overstige $\frac{2}{3}$ af den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste i det eller de paagældende Fag, og for saa vidt Kassen er stedlig begrænset, ikke overstige $\frac{2}{3}$ af den almindelige Arbejds løn indenfor Kassens Omraade. Understøttelsen maa dog i intet Tilfælde udgøre under 50 Øre eller over 2 Kr. daglig; der er intet til Hinder for, at Dagpengenes Størrelse og Varighed kan være uensartet efter Tidspunktet for Medlemmernes Indtrædelse i Kassen.

tage Understøttelse til et Beløb, der overstiger. (mindst 70 Kr. *)

Har et Medlem i Løbet af 3 paa hinanden følgende Regnskabsaar modtaget Understøttelse til et samlet Beløb af. . . (mindst 210 Kr. **), kan der ikke ydes ham yderligere Understøttelse af Kassen, førend han i et derefter følgende helt Regnskabsaar har været Medlem af Kassen og betalt de for dette Tidsrum skyldige Bidrag som nydende Medlem.

Medlemmer, som ikke i Løbet af tre paa hinanden følgende Aar have arbejdet ved Faget i tilsammen mindst (26) Uger, miste Retten til Understøttelse, indtil de paany have arbejdet ved Faget i mindst (26) Uger i Løbet af (12) Maaneder og betalt Bidrag som nydende Medlemmer i fulde 12 Maaneder.

§ 10.

1) Understøttelse ydes ikke til nogen, med mindre han i det umiddelbart forud for Understøttelsens Ydelse forløbne Tidsrum af 12 Maaneder har været Medlem af Kassen og betalt sit skyldige Kontingent som nydende Medlem.

2) Lærlinge, der optages i Kassen som nydende Medlemmer, og som for et Aar have betalt et Kontingent af (5) Kr., kunne, naar 6 Uger ere forløbne efter Læretidens Udløb, erholde Rejsehjælp af Kassen, dog kun under Forudsætning af, at de paa Understøttelsens Tidspunkt ere fyldte 18 Aar.

For ikke-faglærte Arbejderes Vedkommende træder det attende Aars Fylde i Stedet for Læretidens Udløb.

3) Værnepligtige ere under Indkaldelse fritagne for at erlægge Kontingent, men ere desuagtet berettigede til, efter Indkaldelsens Ophør, at erholde Understøttelse, naar de paa det Tidspunkt, da Understøttelsen ydes, have været Medlemmer af Kassen i mindst

*) Ydelsens Minimum i 12 Maaneder kan undtagelsesvis fastsættes til et Beløb, der svarer til en Dagpengeydelse for 50 Dage af 75 Øre pr. Dag; men i Almindelighed skal den være lig en Dagpengeydelse efter Kassens Vedtægt for 70 Dage.

**) Dette Beløb skal svare til en Dagpengeydelse efter Kassens Vedtægt i 3 Gange det Dageantal, i hvilket Dagpenge ydes indenfor 12 Maaneder.

12 Maaneder og indenfor dette Tidsrum have erlagt det skyldige Kontingent for mindst 3 Maaneder.

4) Understøttelse tilstaas ikke for de første. . . *) Dage, i hvilke en Arbejdsløshed har vedvaret. Dette gælder dog ikke, naar Understøttelsen tilstaas alene som Rejsehjælp, eller hvis Medlemmet under en Arbejdsløshedsperiode efter Understøttelsens Begyndelse har haft midlertidig Beskæftigelse.

§ 11.

Arbejdsløshedskassen maa ikke yde Understøttelse:

1) Under Strejke eller Lock-out til Personer, der omfattes af samme,

2) til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed er foraarsaget ved Sygdom eller Arbejdsudygtighed, saalænge Sygdommen eller Arbejdsudygtigheden vedvarer,

3) til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed hidrører fra, at de uden fyldestgørende Grund have forladt deres Arbejde, eller maa anses forskyldt ved overdreven Nydelse af berusende Drikke eller ved Ufordragelighed overfor Arbejdsgivere eller Arbejdskammerater,

4) til Medlemmer, der afsone en dem ikendt Straf,

5) til Medlemmer, der hendsidde i Varetægtsarrest,

6) til Medlemmer, der oppebære fast Fattigunderstøttelse,

7) til Medlemmer, der vægre sig ved at overtage et af Kassens Ledelse anvist Arbejde, som svarer til deres Evne.

Ejheller maa Understøttelse ydes til Medlemmer, der aftjene deres Værnepligt.

Nægter Bestyrelsen i Tilfælde af et Medlems Arbejdsløshed at yde ham Understøttelse under Henviisning til Bestemmelserne i foranstaaende Nr. 1 til 3 og 6 til 7, skal den af Bestyrelsen i saa Henseende truffene Afgørelse indenfor et Tidsrum af en Maaned af paagældende kunne indankes for det i Arbejdsløshedskasselovens § 18 ommeldte Nævn, der træffer sin Afgørelse under Hensyn til de enkelte Tilfælde særlig foreliggende Forhold. Nævnets

*) Skal være mindst 6 og højest 15 Dage. For Sæsonarbejderes Vedkommende kan Dageantallet dog fastsættes til over 15.

Afgørelser kunne, ligeledes indenfor et Tidsrum af en Maaned, indannes for Indenrigsministeren, ved hvis Afgørelse det har sit Forblivende.

§ 12.

Ifølge Arbejdsløsheds-kasselovens § 7 kan ingen samtidig nyde Medlemsret i mere end een anerkendt Arbejdsløsheds-kasse. Er nogen ved Optagelsen Medlem af en anden, ikke anerkendt Arbejdsløsheds-kasse, eller erhverver han senere Medlemsret i en saadan, skal det straks anmeldes for Lokalbestyrelsen, der fører Kontrol med, at intet Medlem ved Indtrædelse i flere Arbejdsløsheds-kasser sikrer sig en større daglig Pengenhjælp end $\frac{2}{3}$ af den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste i Faget.

Overtrædelse af foranstaaende Bestemmelser saavel som Svig mod Kassen medfører Tab af Medlemsretten.

§ 13.

I Forbindelse med Lokal- og Hovedkassen kan oprettes Arbejdsanvisningskontorer, til hvilke det paahviler Medlemmet at anmelde Arbejdsløshedens Begyndelse og Afslutning. Medlemmet er pligtig at underkaste sig de Regler med Hensyn til Arbejdsanvisningen, som fastsættes af Kassens Ledelse.

§ 14.

Har Kassen afsluttet Overenskomst med en anden Forening om gensidig Overflytning af Medlemmer (jvf. § 26 og Arbejdsløsheds-kasselovens § 18), og et Medlem erholder Arbejde indenfor en saadan Forenings Omraade, er Medlemmet pligtig at tiltræde denne. I modsat Fald kan det ved sin Tilbagekomst kun optages som nyt Medlem efter Reglerne i § 7.

§ 15.

Intet nydende Medlem kan undslaa sig ved at modtage Valg til Kassens Ledelse og Revision, dog gælder Pligten kun for en Valgperiode ad Gangen.

§ 16.

a) Naar et Medlem ønsker at udtræde af Arbejdsløsheds-kassen, maa Vedkommende anmelde dette til Kassens Ledelse i den Uge (Maaned), fra hvis Udløb Udtrædelsen skal regnes.

b) Ophører et Medlem at arbejde ved Faget, kan Vedkommende kun forblive i Kassen med hvilende Medlemsret (jvfr. §-4).

§ 17.

Det ugentlige (maanedlige) Medlemsbidrag for nydende Medlemmer er . . . pr. Medlem.

Eventuelt Ekstrabidrag kan opkræves i Forhold til Kassens skiftende Behov.

§ 18.

Medlemmerne ere forpligtede til hver Uge (Maaned) at erlægge deres Bidrag. Undlades dette i paa hinanden følgende Uger (Maaneder), udslettes Vedkommende og kan kun genoptages i Henhold til § 7.

§ 19.

Et Medlems Opholds- eller Forsørgelseskommune er berettiget til uden Samtykke af højere Myndighed at yde et Tilskud til Bestridelse af hans Præmie for det løbende Regnskabsaar, dog ikke udover en Sjettedel af Præmien. Ydelsen af et saadant Tilskud medfører ikke for den, til Fordel for hvem Tilskudet ydes, de med Modtagelsen af Fattighjælp forbundne Følger. — Kommuner, i hvilke anerkendte Arbejdsløsheds-kasser have Hovedsæde eller Afdelinger, ere berettigede til, ligeledes uden Samtykke af højere Myndighed, at yde et Tilskud til den eller de paagældende Kasser, dog at Kommunens Tilskud ikke for nogen Kasses Vedkommende for et enkelt Regnskabsaar maa overstige en Sjettedel af Præmierne for de af Kassens Medlemmer, for hvilke Kommunen var Opholds-kommune den nærmest foregaaende 31. Marts.

Lokalafdelinger.

§ 20.

Paa Pladser, hvor mindst Medlemmer have Arbejde, dannes med Hovedbestyrelsens Samtykke en Lokalafdeling. Hvor kun færre Medlemmer arbejde, dannes en Filial.

§ 21.

Lokalafdelingerne ledes af en Formand, en Kasserer samt Med-

bestyrere, som vælges paa de ordinære Generalforsamlinger i Afdelingen for (et) Aar ad Gangen. Tillige vælges (to) Revisorer for samme Tidsrum. Lokalbestyrelsen vælger selv sin Næstformand, som overtager Ledelsen under Formandens Forfald eller Bortrejse fra Afdelingen. Fratræder Kassereren, skal der straks vælges en ny.

Lokalbestyrelsen har at vaage over Lovenes Overholdelse, den udfører de af Hovedbestyrelsen givne Anvisninger, udarbejder og indsender til Hovedbestyrelsen ved hver Maanedes Slutning en Oversigt over Arbejdsløsheden i Afdelingen for den forløbne Maaned. Ved hvert Regnskabsaars Slutning indsendes en kortfattet Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar og en Fortegnelse over de Medlemmer, der den 31. Marts opholde sig indenfor Afdelingens Omraade. Lokalbestyrelsen drager Omsorg for, at der til Kommunen indgives Andragende om Tilskud i Henhold til Arbejdsløshedskasselovens § 9, samt at de eventuelle Tilskud indsendes til Hovedkassen. Lokalbestyrelsen er ansvarlig overfor Medlemmerne af den paagældende Afdeling og forpligtet til, hvis den ved fejlagtig Administration har forvoldt Kassen Tab, at erstatte dette.

Medlemmerne ere ansvarlige for, at de af dem til Lokalforvaltningen leverede Beløb indbetales til Hovedkassen.

Filialerne ere ikke regnskabsførende, men indordnes under den nærmeste Lokalafdeling, til hvis Kasserer Medlemsbidraget indsendes ved hver Maanedes Slutning.

§ 22.

Er det ved Medlemsbidraget og eventuelt Kommunetilskud indkomne Beløb ikke tilstrækkeligt til Bestridelse af Lokalafdelingens Udgifter, skal dette indberettes til Hovedkassereren, som da mod Kvittering tilsender Afdelingen det manglende Beløb. Begæring om Tilskud fra Hovedkassen skal være medundertegnet af begge Revisorer og maa ikke skyldes resterende Kontingent.

§ 23.

Inden (to) Uger efter hvert Kvartals Slutning afholdes Generalforsamling i

Lokalafdelingerne, hvor Lokalregnskabet for det forløbne Kvartal fremlægges i revideret Stand til Medlemmernes Godkendelse, hvorefter det straks indsendes til Hovedkassereren. Det er de lokale Revisoreres Pligt at forvise sig om — f. Eks. ved Postkvittering — at det overskydende Beløb er indsendt til Hovedkassen sammen med Regnskabet.

§ 24.

Ekstraordinære Generalforsamlinger kunne indkaldes, naar Hovedbestyrelsen eller Afdelingens Bestyrelse maatte ønske det, eller naar . . . Medlemmer skriftlig fremsætte motiveret Begæring derom til Afdelingens Formand.

Hovedbestyrelsen

§ 25.

Hovedbestyrelsen bestaar af en Formand, en Hovedkasserer og (3) Medbestyrere, som vælges paa Delegeretmødet, der endvidere vælger (2) Revisorer samt et tilsvarende Antal Suppleanter til alle Stillinger. Valgene gælde til næste Delegeretmøde. Hovedbestyrelsen vælger selv sin Næstformand. Hovedbestyrelsens Medlemmer og Revisorerne have Bopæl i (København), som er Kassens Hovedsæde.

§ 26.

Hovedbestyrelsen, som selv fastsætter sin Forretningsorden, samles saa ofte, den finder det nødvendigt, og naar mindst (2) af Hovedbestyrelsens Medlemmer forlange det. Hovedbestyrelsen leder den daglige Forretningsførelse og tager Stilling til alle Kassens Anliggender, alt i Overensstemmelse med Loven og de af Arbejdsløshedsinspektøren givne Anvisninger. Den kan, under Ansvar for Delegeretmødet, indgaa Overenskomster med andre Foreninger angaaende gensidig Ydelse af Rejsehjælp til Medlemmer i Overensstemmelse med de af Arbejdsløshedsnævnet (jvf. Arbejdsløshedskasselovens § 18) nærmere foreskrevne Regler; saadanne Overenskomster skulle godkendes af Arbejdsløshedsinspektøren og kunne af denne kræves opsagte. Hovedbestyrelsen kan endvidere mellem Delegeretmøderne lade foretage al-

mindelig Afstemning blandt Kassens samtlige Medlemmer om Spørgsmaal, som kræve hurtigt Afgørelse.

Delegeretmøderne.

§ 27.

Hvert (tredie) Aar afholdes efter Indkaldelse af Hovedbestyrelsen et Delegeretmøde, som er Kassens højeste, indre Myndighed. Kun det kan give og ophæve Love, alt under forventet Sanktion af Arbejdsløshedsinspektøren. Paa Delegeretmødet aflægges Beretning om Virksomhed og Regnskab siden sidste Møde, og de indsendte Forslag behandles. Enhver under Kassen hørende Afdeling kan stille Forslag, der maa indsendes til Hovedbestyrelsen senest 2 Maaneder før Delegeretmødets Afholdelse. Forslagene omsendes til Afdelingerne senest en Maaned før Delegeretmødet.

§ 28.

Ved Delegeretmødet kunne Lokalafdelingerne lade sig repræsentere af én Delegeret for indtil . . . Medlemmer, derefter én for hver . . . Medlemmer indtil . . . , én for hver . . . indtil . . . og én for hver . . . over . . . Medlemmer.*) Simpel Majoritet er afgørende, jvfr. dog § 38.

Hovedbestyrelsens Medlemmer ere selvskevne Deltagere, men have ingen Stemmeret ved Godkendelse af Virksomheden.

§ 29.

Paa Delegeretmødet vælges . . . Repræsentanter for Jylland, . . . for Fyn, . . . for Sjælland-Bornholm, . . . for Lolland-Falster og . . . for København, som hvert Aars Maaned sammen med Hovedbestyrelsen afholder et Repræsentantskabsmøde, hvor der tages Beslutninger om Kassens Virksomhed og Regnskabet for det forløbne Aar.

Af og blandt Repræsentantskabets Medlemmer vælges det Antal Tillidsmænd, som Kassen i Henhold til Arbejdsløshedskasselovens § 16 har Ret til at sende til det i samme Paragraf omhandlede samlede Aarsmøde.

*) Tallene tænkes fastsatte under Hensyn til Forholdene i hvert enkelt Fag.

§ 30.

Omkostningerne ved Delegeret- og Repræsentantskabsmøderne, heri de Delegeredes og Repræsentanternes Rejseudgifter, Godtgørelse for tabt Arbejdsindtægt og Diæter, afholdes af Hovedkassen og fastsættes paa Delegeretmødet.

Ligeledes fastsætter Delegeretmødet med Arbejdsløshedsinspektørens Godkendelse Formandens, Hovedkasserens og andre Lønninger og Honorarer samt Administrationstilskud til Afdelingerne.

Regnskabsvæsenet.

§ 31.

Hovedkassereren modtager alle til Hovedkassen indgaaede Pengemidler og fører Regnskaberne. I Kassebogen skal han nøjagtig indføre enhver Indtægt og Udgift med Vedføjelse af den Datum, en Indtægt er modtaget eller en Udgift afholdt.

Den kontante Kassebeholdning maa ikke overstige (100) Kroner; det overskydende Beløb indsættes i et solidt Pengeinstitut under Hovedbestyrelsens Kontrol eller anlægges i rentebærende, sikre Obligationer. Hovedkassens Indtægter og Formue skal holdes strængt afsondret fra andre Foreningers Midler og maa hverken som Laan eller Gave tilflyde andre Foreninger eller anvendes i uvedkommende Øjemed.

§ 32.

Hovedkassereren kan kun hæve Penge paa Kassens Sparekassebøger, naar han sammen med (ét) af Hovedbestyrelsen valgt Medlem har underskrevet en paa Beløbet lydende Anvisning. Det hævdede Beløb skal for hver Gang afskrives i Sparekassebogen.

§ 33.

Hver Maaned udarbejder Hovedkassereren paa Grundlag af de fra Afdelingerne indgaaede Oplysninger om Arbejdsløsheden en samlet Oversigt over denne. Hvert Aars April Maaned udarbejder han et Aarsregnskab for det fulde Regnskabsaar (1. April—31. Marts). Regnskabet maa, for at Kassen kan erholde Statstilskud, være indsendt til

Arbejdsløshedsinspektøren inden Udgangen af Maj Maaned sammen med Beretning om Kassens Virksomhed for samme Tidsrum og en Fortegnelse over Kassens Medlemmer med Angivelse af Medlemsbidraget samt hvert Medlems Opholdskommune den 31. Marts. Forinden have Revisorerne kritisk at gennemgaa Regnskabet, overbevise sig om, at Værdipapirerne og den kontante Beholdning er tilstede, og give deres Indstilling i Henhold dertil. Mindst en Gang fjerdingaarlig skal der foretages et ekstraordinært Kasseeftersyn. Sammen med Regnskabet opsætter Hovedkassereren en Status.

§ 34.

Hvis Regnskabet findes at være i Uorden, skal Hovedkassereren straks udlevere Hovedbestyrelsen alt, hvad der tilhører Kassen. Hovedbestyrelsen er i et saadant Tilfælde berettiget til at suspendere Hovedkassereren og midlertidig ansætte en anden.

§ 35.

Hovedbestyrelsen har til enhver Tid Ret til at undersøge Regnskaberne og Kassebeholdningerne og til at kontrollere Regnskabsførelsen, saavel i Afdelingerne som i Hovedkassen.

§ 36.

Det er Afdelingernes Pligt at indsende Kontingent og Regnskab hvert Fjerdingaar (Maaned).

* * *

Den 10. August afholdtes der et Fællesmøde mellem Udvalget og Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, hvor Mønstervedtægten forelagdes.

Formanden for Udvalget, P. Hvidtfeldt, gav en Redegørelse over det ved Udvalget foretagne Arbejde, hvorefter Fællesmødet vedtog at anbefale Fagorganisationerne snarest at søge Anerkendelse for deres Arbejdsløshedskasser, paa Grundlag af den foreliggende Mønstervedtægt, idet man til yderligere Orientering vedføjede nogle af Udvalgets Formand og Sekretær udarbejdede Bestemmelser til enkelte af Vedtægtens Bestemmelser.

Disse Bemærkninger er følgende:

Bemærkninger.

Til §§ 1 og 2. Kasserne tænkes oprettede indenfor de samme Rammer som de enkelte Fagforbund. De enkeltstaaende Foreninger, for hvilke der endnu ikke er oprettede Landsforbund, og som har oprettet Arbejdsløshedskasser eller agter at oprette saadanne, bør søge disse udvidet til at omfatte hele Landet, Kasserne bør betegnes med Fagets Navn.

§ 37.

Reservefonden dannes af det aarlige Overskud, derunder ekstraordinære Indtægter. Af Reservefondens Midler dækkes muligt Underskud i ugunstige Aar.

Kan et Aars Underskud ikke dækkes af Reservefonden, dækkes Resten ved Ekstraligning paa de nydende Medlemmer inden Regnskabets Indsendelse til Arbejdsløshedsinspektøren.

§ 38.

Kassens Kapitalformue og Overskud kan ingensinde blive Genstand for Deling mellem Medlemmerne. Til Midlernes Anvendelse ved Kassens mulige Opløsning skal Arbejdsløshedsinspektørens Samtykke indhentes.

..... Arbejdsløshedskasse kan kun ophæves ved Beslutning af et Delegeretmøde, naar mindst $\frac{3}{4}$ af de tilstedeværende Delegerede stemmer der for og samme Majoritet opnaas ved en derpaa følgende skriftlig Afstemning mellem alle Kassens Medlemmer.

§ 39.

Denne Vedtægt træder i Kraft den Dag, Arbejdsløshedskassen opnaar offentlig Anerkendelse i Henhold til Lov af 9. April 1907.

Arbejdsløshedsinspektørens Samtykke udfordres til enhver Forandring i Vedtægten.

Til § 4. Kontingentet for bidragydende Medlemmer uden Nyderet og for Medlemmer med hvilende Ret bør være af samme Størrelse, eller i hvert Fald ikke væsentlig lavere end for nydende Medlemmer.

Til § 7. Paragrafens Bestemmelser skal paavirke Medlemmerne til at vedligeholde

Jeres Medlemsret. For Forsømmelse heraf maa Vedkommende, foruden Restancen, tillige betale i hvert Fald en Del af det siden forfaldne Kontingent samt underkaste sig ny Karenstid.

Til § 9. I sidste Stykke tages der Sigte paa de Medlemmer, der har ophørt at arbejde ved Faget, men desuagtet søger at tilegne sig de Goder, Kassen yder.

Til § 10, 2) For at være fuldt nydelsesberettiget skal et Medlem have svaret Bidrag i et Aar. Ved Bestemmelsen i andet Stykke kan Lærlinge optages før Udlæringen og erholde *Rejsesunderstøttelse* 6 Uger efter Læretidens Odhør, naar der er betalt Kontingent for et Aar. Dette Aarskontingent kan ogsaa efterbetales samlet og være lavere end det almindelige Aarskontingent for nydende Medlemmer.

Til § 10, 4) Hvad der forstaaes ved midlertidig Beskæftigelse kan enten bestemmes i de enkelte Kassers Love eller administrativt fastsættelse af Hovedbestyrelserne.

Til § 13. Anvisningskontorets Opgave er:

1. at danne et Bindeled mellem de arbejdsløse Medlemmer og Arbejdsgiverne, saaledes at en praktisk Anbringelse af den ledige Arbejdskraft kan finde Sted.
2. at føre den fornødne Kontrol med de arbejdsløse Medlemmer og eventuelt foretage Udbetaling af Understøttelse til rejsende Medlemmer samt
3. paa Basis af sin Virksomhed at fremskaffe Materiale til Brug for Arbejdsløshedsstatistik.

Til §§ 19 og 21. Det er gjort til Lokalbestyrelsens Pligt at andrage om Kommune-tilskud, men det tilraades, at Fællesorganisationerne allerede nu forbereder Sagen, saaledes at man inden Budgetbehandlingen indgaar med et samlet Andragende til de respektive Byraad, om at disse yder det i Arbejdsløshedskasselovens § 9 nævnte Tilskud til statsanerkendte Kasser. Da Kommune-tilskudet kan regnes som en Del af den samlede Præmie, vil det have Betydning, om man snarest kan

faa Klarhed over, fra hvilke Kommuner Tilskud kan ventes.

Til § 20. Lokalafdelingernes Rammer kan og bør være de samme som Fagforeningernes.

Til § 21. Lokalbestyrelserne kan og bør bestaa af de samme, som vælges for Fagforeningerne.

Til §§ 25 og 29. Da det er forudsat, at Fagene ikke hvert Aar vil kunne afholde et Repræsentantmøde, kan Mønstervedtægten Bestemmelser gennemføres ved at gøre det nuværende Forretningsudvalg til *Hovedbestyrelse* for Arbejdsløshedskasserne samt den samlede Hovedbestyrelse til *Repræsentantskab*.

Til § 26. Der kan afsluttes Overenskomster med udenlandske Organisationer om gensidig Overføring af hinandens Medlemmer uden Indskud og med Udbetaling af *Rejseshjælp*, uden at det gensidige Medlem har bidraget til de herværende Kasser. Derimod kræves et Aars Ophold her i Landet, for at kunne nyde Understøttelse *paa Stedet*. Ved de i §en nævnte Overenskomster, der skulle godkendes eller kunne forlanges opsagte af Arbejdsløshedsinspektøren, forstaaes ogsaa midlertidig trufulde Aftaler, og vil i Almindelighed en Fremstilling af, hvad der gensidig ydes de respektive Medlemmer, være tilstrækkelig til Indsendelse til Arbejdsløshedsinspektøren.

Til §§ 27 og 28 Delegeretmøderne tænkes afholdte i Forbindelse med Fagforbundenes Kongresser og bestaa af de samme Delegerede.

Til § 30. Da de nævnte Møder altid vil blive holdte i Forbindelse med Forbundets Møder, bør f. Eks. kun Henrejsen og de Dage, der medgaar til Drøftelse af Arbejdsløshedskassernes Forhold, opføres paa Kassernes Regnskab.

Til § 33. Ved Maanedsoversigt er nærmest tænkt paa en lignende Oversigt som den, der alt nu af de fleste bestaaende Organisationer indsendes til Brug for De samvirkende Fagforbund. Til Aarsregnskab og Medlemsfortegnelse erholdes Skemaer i Arbejdsløshedsinspektoret.

Udvalget betragter hermed sit Hværv vedrørende Udarbejdelse af en Mønstervedtægt for endt, men Fællesudvalget erklærede sig enige i, at Udvalget dog indtil videre vedbliver at bestaa, for at de gennem Udvalget indvundne Erfaringer og Forbindelser kan drages til Nytte under Organisationens begyndende Arbejde, for at opnaa Anerkendelse for deres Arbejdsløshedskasser, og man opfordre Organisationerne til i Spørgsmaal herover, at henvende sig til Udvalgets Formand, P. Hvidtfeldt.

Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Andragende til Arbejdsløshedsinspektoret om Anerkendelse af Arbejdsløshedskasser, er det Udvalget bekendt, at Inspektoret forlanger *den foreliggende* Mønstervedtægt anvendt ganske som den er, saavel i Form som i Indholdet, dog selvfølgelig med saadanne Tilføjelser eller Udeladelser, der er nødvendige paa Grund af de enkelte Kassers særlige Forhold, hvorfor ethvert Andragende om Anerkendelse af en Kasse, skal være ledsaget af *et* Eksemplar af Mønstervedtægten, paa hvilken de eventuelt ønskede Ændringer skal anføres i Marginen, ved Siden af den Paragraf, hvortil der ønskes Ændringer fra den paagældende Kasse.

Organisationernes Opmærksomhed henledes paa den i »Arbejderen« Nr. 44. 3. Aargang (for 4. Maj 1907) indeholdte udførlige Forklaring af Lovens enkelte Paragrafer.

Det er Udvalget bekendt, at Arbejdsløshedsinspektoratet ikke foreløbig vil tage Spørgsmaalet om Tilskud fra de enkelte Kommuner i Betragtning ved Beregning af Præmien i de enkelte Kasser. Man ønsker, fra Inspektoratets Side, først at se, hvorledes dette Forhold udvikler sig, og man mener, at de eventuelle Kommunetilskud indtil videre kan indgaa i Kassernes Beholdning. Da Statstilskudet udgør en Tredjedel af den samlede Præmie, vil det dermed komme til at udgøre *Halvdelen* af det *vedtægtsmæssige* Kontingent, d. e. det i den paagældende Kasses Vedtægt fastsatte ordinære Medlemskontingent.

Allerede længere Tid forinden Mønstervedtægten var behandlet til Ende, har Udvalget udleveret enkelte Eksemplarer af de foreløbige Udkast til de Fagforbund, som paa Grund af Kongresser i indeværende Sommer ikke har kunnet afvente den endelige Mønstervedtægt. *Disse Udkast, der nu er undergaaet mange Ændringer gælder naturligvis ikke mere.*

Eksemplarer af Mønstervedtægten til Brug ved Andragende om Anerkendelse, udleveres i Arbejdsløshedsinspektoratet, *Frederiksholms Kanal 2, 3. Sal* og De samvirkende Fagforbund, *Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal.*

De Organisationer, der søger Anerkendelse for deres Kasser og siden ønsker yderligere Vejledning, opfordres til at henvende sig til Udvalgets Formand, P. Hvidtfeldt, *Jærnbanevej 4, 1. Sal.*

Endvidere anmodes alle Organisationer, som søger Anerkendelse, om at udfærdige saavel deres *Andragende* som deres *Vedtægt* i to *Eksemplarer*, og indsende det ene Eksemplar til De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, samtidig med, at det andet Eksemplar indsendes til Arbejdsløshedsinspektoratet.

Naar Anerkendelsen foreligger, bedes Organisationerne tilsende De samvirkende Fagforbund et trykt Eksemplar af Kassernes Vedtægt.

København, den 10. August 1907.

For Mønstervedtægts Udvalget:

P. HVIDTFELDT,

Formand.

A. JOHANSEN,

Sekretær.

For Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark:

C. M. OLSEN,

Formand.

P. KNUDSEN,

Næstformand.

C. F. MADSEN,

Sekretær.

Organisationer, som kunde ønske et Antal Eksemplarer af dette Numer af „Arbejderen“ til deres Medlemmer, kan erholde et saadant ved Henvendelse til De samvirkende Fagforbunds Kontor, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal. — Bestillinger bedes indsendt senest den 25. August d. A. — Prisen pr. 100 Ekspl. er 1 Krone 50 Øre.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7

*

KØBENHAVN DEN 17. AUGUST 1907

*

4. AARGANG

INDHOLD: Hvad Splittelse medfører. — Lønbevægelser og Konflikter (Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund; Murerne i Provinserne; Papirindustriarbejdernes Forbund). — Kongresser (Dansk Formerforbund; Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund). — Arbejdsløsheden i Danmark i Juni Maaned 1907.

Hvad Splittelse medfører

Bygningssnedker-Konflikten

Vi har flere Gange omtalt de forskellige Forsøg som Arbejdsgiverforeningen har foretaget for at faa Snedkerforbundet inddraget i den Strid, som den nu i snart 3½ Maaned har ført med Bygningssnedkernes Fagforening.

Der foreligger nu atter et saadant Forsøg fra Arbejdsgiverforeningens Side, idet vi under 6. August har modtaget en saalydende Skrivelse:

Til Forretningsudvalget

for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Fra Snedkerlavets Afdeling for Bygningssnedkere har vi modtaget Meddelelse om, at et af Afdelingens Medlemmer, Aktieselskabet De forenede Bygningssnedkerier, har faaet en saalydende Skrivelse fra Bygningssnedkernes Fagforening:

»Det meddeles Dem herved, at de Svende, som hidtil har været beskæftigede for dem i Kirken i Præstø, paa vor Foranledning har ophørt med dette Arbejde, og at de Svende, som er beskæftigede i Kirken i Helsingør, vil ophøre med dette Arbejde først i den kommende Uge.«

P. B. V.

H. JOHANSEN,
Sekretær.

I Overensstemmelse med denne Meddelelse har 3 Snedkersvende, som Firmaet har beskæftiget ved Opsætning af Snedkerarbejde i Præstø Kirke, den 2. August ophørt med Arbejdet uden noget forudgaaende Varsel og uden anden Grund end den, at Bygningssnedkernes Fagforening i København har opfordret dem til denne Strejke. Svendene har arbejdet i Akkord og har arbejdet hos Firmaet udenfor København siden Nytaar, og de er

Medlemmer af Snedkerforbundet i Danmark. I den ovennævnte Meddelelse fra Bygningssnedkernes Fagforening er det jo yderligere bebudet, at 2 Svende, som Firmaet beskæftiger i Kirken i Helsingør, vil ophøre med dette Arbejde i indeværende Uge.

Jeg tillader mig i den Anledning at anmode det ærede Forretningsudvalg om at foranledige, at de paagældende Arbejdere, der som Medlemmer af Snedkerforbundet i Danmark ikke har Lov til at støtte Bygningssnedkernes Fagforening, optager Arbejdet snarest, samt at foranledige, at de 2 Svende i Helsingør ikke nedlægger Arbejdet.

Navnene paa de paagældende Svende, der har nedlagt Arbejdet i Præstø, er J. C. Petersen, N. Nielsen og Carl Møller, og paa de to Svende i Helsingør Axel Clausen og L. Jensen.

Jeg forventer, at det ærede Forretningsudvalg tager sig af Sagen saa hurtigt som ske kan.

P. F. V.

CARL BRUUN.

SOPHUS AGERHOLM.

Under den 11. August har vi fra Snedkerforbundet, som har haft Skrivelsen til Erklæring, modtaget et saalydende Svar:

Til De samvirkende Fagforbund i Danmark, her.

I Anledning af den gennem De samvirkende Fagforbund fra Arbejdsgiverforeningen sendte Skrivelse af 6. ds., skal vi tillade os at meddele, at det omspurte Forhold er os ubekendt. Vi skal undersøge Sagen og senere meddele Resultatet af vor Undersøgelse.

P. F. V.

CARL GRAN.

*

Snedkerforbundets Svar er sendt til Arbejdsgiverforeningen.

Lønbevægelser og Konflikter

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund har efter Anmodning modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke

til at opsigse den bestaaende Priskurant med Firmaet Carl M. Cohr i Fredericia til Ophør den 1. November d. A., samt at forelægge Firmaets Virksomheder i Fredericia og København Forslag til ny Overenskomst.

Murerne i Provinserne. Der har i længere Tid været forhandlet mellem Repræsentanter for Murestrenes Centralforeninger for Jylland og Østifterne og for Murerforbundet, om en Priskurant for Jylland, og for at revidere Priskuranten for Østifterne.

Fællesudvalget har nu tilendebragt sit Arbejde og er enedes om en Fællesindstilling. Mestrene har forpligtet sig til at anbefale Forslagene til Godkendelse paa en Generalforsamling i September Maaned og Forbundet mener at Forslagene vil blive tiltraadt, hvorefter Priskuranterne skulde træde i Kraft fra 1. Februar 1908, og fra samme Tidspunkt skulde der saa indføres tvungen Akkord paa alt nyt Arbejde hos Centralforeningens Medlemmer.

Skøndt Forbundet anser det for givet, at Forslagene bliver godkendte af Mestrenes Centralforeninger, anser det dog det for rigtigst at opsigse de bestaaende Overenskomster, da man ellers, hvis Centralforeningen mod Forventning skulde forkaste Forslagene, er bundne ved den nuværende Ordning et Aar længere.

Vort Forretningsudvalg har sanktioneret Forbundets Anmodning om at opsigse Overenskomsten for de forskellige Afdelinger i Provinserne.

Lønbevægelsen omfatter ca. 2700 Medlemmer.

Papirindustriarbejdernes Forbund har som tidligere meddelt opsagt den bestaaende Overenskomst med ^{A/s} De forenede Papirfabriker og Frederiksberg Papirfabrik til Ophør 1. September d. A., og det har fremsat Forslag om, at der for alle mandlige og kvindelige Arbejdere, som arbejder Nat og Dag, skal indføres en 8-Timers-Arbejdsdag, uden Afkortning i den bestaaende Løn-tarif.

Fabrikerne har imidlertid stillet sig ret afvisende overfor Kravet om en Tredeling af Arbejdstiden, idet man i

en Skivelse til Forbundet erklærede ikke at ville eller kunne paabegynde nogen Forhandling om en ny Løn-tarif baseret paa en 8-Timers-Arbejdsdag. Derimod erklærede Fabrikerne sig villig til at optage en Forhandling om de bestaaende Lønsatser.

Da Papirfabrikerne's Direktioner, ved deres afvisende Holdning, saaledes havde vanskeliggjort Paabegyndelse af en Forhandling, anmodede Forbundet under 18. Juli De samvirkende Fagforbund om Bistand til en Ordning af Sagen.

Den 1. August fandt der derefter et Fællesmøde Sted mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, ^{A/s} De forenede Papirfabriker, Frederiksberg Papirfabrik, og Papirindustriarbejdernes Forbund, og der opnaaedes Enighed om at henvise Sagen til en fri Forhandling mellem Parterne, hvorunder der eventuelt kan tilkaldes Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Det lykkedes saaledes ikke Direktionerne for Papirfabrikerne at faa Arbejderne til at frafalde deres Krav om 8-Timers-Arbejdsdagen. De maa ved de kommende Forhandlinger ogsaa forhandle med Forbundet om en Ordning af Arbejdstiden.

Papirindustriarbejdernes Forbund har gennemført en Overenskomst med ^{A/s} Ravnholm Papirfabrik. Overenskomstens Varighed er dog kun kort; den udløber den 1. December d. A. Den korte Varighed er fastsat af Hensyn til Forhandlingerne med øvrige Papirfabriker, for at man derved kan faa Lejlighed til eventuelt at bringe Overenskomsten i Overensstemmelse med den, der bliver gældende for de øvrige Fabriker.

Kongresser

Dansk Formerforbund har i Dagene den 14.—17. Juli afholdt sin 10. Kongres i »Folkets Hus« i Odense.

Til Kongressen var mødt 54 Delegerede, repræsenterende 38 Afdelinger. For Svensk Formerforbund var mødt Hr. BLOMKVIST og for De samv. Fagforbund, Sekretæren, Hr. C. F. MADSEN.

Hr. Blomkvist bragte en Hilsen fra de svenske Formere og rettede en Tak til Dansk Formerforbund for Hjælpen under Lock-out'en.

Af Forretningsførerens Beretning fremgik det, at der i Arbejdsløshedsunderstøttelse fra 1. Juli 1905 til 1. April 1907 var udbetalt 13,843 Kr. 50 Øre, hvilket er ca. 10 Kr. 25 Øre pr. Medlem. I Konfliktunderstøttelse var der i samme Tidsrum til egne Medlemmer udbetalt 8,592 Kr. 65 Øre. Til De samvirkende Fagforbund var der udbetalt et samlet Beløb af 3,658 Kr. 50 Øre.

Til Svensk Formerforbund er under Lock-out'en i 1905 afsendt 6000 Kr., til den finske Metalarbejder-Lock-out i 1906 422 Kr. 27 Øre, og til de russiske Arbejdere 593 Kr. 65 Øre.

Medlemsantallet var nu ca. 1400 fordelt i 60 Afdelinger.

I Begravelseshjælp er fra 1. Oktober 1905 og til Dato udbetalt 3750 Kr.

Med de to andre skandinaviske Formerforbund er der oprettet Overenskomst om gensidig obligatorisk Strejkeunderstøttelse, og der er hermed gjort Skridt i den rigtige Retning.

Efter at have omtalt de Forbedringer af Løn- og Arbejdsforholdene, der er gennemført i de forskellige Afdelinger siden sidste Kongres, godkendtes Beretningen om Virksomheden enstemmig.

Kongressen gik derefter over til at behandle Forbundets Regnskaber.

Forretningsføreren fremlagde Regnskaberne, der udviser, at Forbundets Formue, der i December 1905 var 6557 Kr. 80 Øre, til den 15. April d. A. er vokset til 31,421 Kr. 62 Øre. Regnskaberne godkendtes ligeledes enstemmig.

Forretningsføreren forelagde derefter Forslag til Overenskomst med Jærindustriens Sammenslutning og gennemgik de Ændringer og Forbedringer, der er gennemført ved Forhandling mellem Sammenslutningens og Forbundets Forretningsudvalg.

En Minimalløn er det ikke lykkedes at opnaa Enighed om, da vi ikke mente at kunne gaa med til en saadan, der var lavere end 40 Øre, og med Garantier for, at den i Byer, hvor den ved Overenskomstens Indgaaelse er højere, ikke kan sænkes. Ved Vragstøbning, hvor Formeren er uden Skyld, skal

der udbetales den fulde Akkordpris for Arbejdet, og ved Vragstøbning af Stykker til 6 Kr. og derover er Time-lønnen garanteret, selv om Formeren er Skyld i Vragstøbningen.

Efter en meget indgaaende Diskussion blev Forslaget vedtaget med 43 Stemmer mod 12.

Der vedtoges enstemmigt 2 Resolutioner, der henholdsvis er Udtryk for Kongressens Mening om Spørgsmålene: Overenskomsters samtidige Udløb for beslægtede Fag og for den ikke faglærte Arbejdskrafts Anvendelse i de tekniske Fag.

Forretningsføreren forelagde og anbefalede et af Hovedbestyrelsen stillet Forslag om at søge Statsanerkendelse for Rejse- og Arbejdsløhedskassen.

Der førtes om dette Forslag, der nødvendiggor Ansættelsen af en Hovedkasserer for Arbejdsløhedskassen, nogen Diskussion, der resulterede i, at det med 46 Stemmer vedtoges at søge Kassen statsanerkendt.

Det vedtoges paa Forslag af Hovedbestyrelsen at tiltræde de paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling vedtagne Gensidighedsregler.

Det vedtoges endvidere at give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at søge oprettet og tiltræde et skandinavisk Formersekretariat.

Til Forretningsfører valgtes L. A. NIELSEN med Akklamation.

Til Hovedkasserer for Rejse- og Arbejdsløhedskassen samt Medlem af Forbundets Forretningsudvalg valgtes L. CHRISTENSEN, København.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Aarhus.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund afholdt sin 7de Kongres i Dagene fra den 21.—25. Juli i Folkets Hus i Stockholm.

Tilstede paa Kongressen var, foruden Hovedbestyrelsen, 39 Repræsentanter fra Sverig, 25 fra Danmark og 8 fra Norge, ialt 83. Desuden Formanden for den svenske Landsorganisation, HERMAN LINDKVIST, sammes Kasserer, SØDERBERG, og Sekretæren for den internationale Samvirksomhed, SASSEN-BACH, Berlin.

Forretningsføreren, I. P. JØNSEN, af lagde Beretning om Virksomheden i de sidste 4 Aar, siden den forrige Kongres.

I Danmark har Tilgangen været betydelig, og i Sverig var Antallet af Afdelinger steget fra 16 til 45, hvorimod Norge ikke er fulgt saa godt med.

Forretningsføreren gennemgik derpaa ganske kort de Lønbevægelser, der har været i disse 4 Aar. De allerfleste Steder er det lykkedes at gennemføre Forbedringer uden Strejke, og der er i de 4 Aar skaffet Medlemmerne en Lønforhøjelse paa ca. 350,000 Kr. aarlig.

Ved sidste Kongres havde Forbundet 60 Afdelinger, nu er Tallet 105. Medlemstallet er steget fra 1600 til 2500 Medlemmer.

Til Strejker i eget Fag var medgaaet 21,895 Kr. 63 Øre. Til Strejker af Organisationer under De samvirkende Fagforbund i Danmark 6,695 Kr. 80 Øre, og til Lock-outer i Sverig 16,930 Kr. 19 Øre. I samme Tid er i Danmark udbetalt 16,159 Kr. 98 Øre til Arbejdsløshedsunderstøttelse og 8,203 Kr. i Rejsehjælp.

Beretningen godkendtes enstemmig. Regnskaberne, der balancerede med 148,053 Kr., godkendtes ligeledes enstemmig.

Et Forslag om at dele Forbundet i 2 Distrikter, et for Danmark og Norge og et for Sverig, forkastedes med 62 Stemmer mod 16 Stemmer. Et Forslag om Oprettelse af en Sygekasse forkastedes ligeledes, hvorimod det for Danmarks Vedkommende enstemmig vedtoges at søge Arbejdsløshedskassen statsanerkendt.

Man vedtog endvidere at indmelde de norske Afdelinger i Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge.

Angaaende Lærlingspørgsmaalet vedtoges følgende Resolution:

»Det bedste Middel til at indskrænke Lærlingenes Antal er utvivlsomt at forhøje Lønnen for disse. Derfor vedtager Kongressen af al Kraft at virke hen til, at Lærlingenes Løn forhøjes i betydelig Grad.

Til Forretningsfører genvalgte I. P. Jønson med Akklamation, og samtidig vedtoges det at ansætte en Hovedkasserer, der tillige skal være Kasserer for den danske Arbejdsløshedskasse.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Kristiania 1912.

Arbejdsløsheden i Danmark i Juni Maaned 1907.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Barnevognsarb..						
Billedsk.	21	120	8	3	20	
Blikkenslagere..						
Brolæggere	11	104	6	7	74	4
Bryggeriarb. ...						
Elektrikere	23	245	14			
Filehuggere						
Formere	16	127	9	21	114	11
Frihavnsarbejd..						
Gørtl. o. Metalar.	12	117	6	2	33	1
Handskemagere.	5	135	4			
Hattearbejdere..	9	154	7	1	12	1
Hvidgarvere ...	3	75	3	2	50	2
Instrumentmag..						
mek. og opt.						
Kedel-o. Maskinp	8	52	6	4	57	3
Korkskærere ...	5	100	5			
Kurvemagere...						
Lohgarvere	2	34	1			
Metalttrykkere ...						
Murere			253			23
Ovnsættere						
Pottemagere ...						
Savværksarb. og						
Maskinsnedker	31	634	30	20	426	14
Sejlmagere						
Skotojsarbejdere.	26	232	13	3	26	
Skrædere			125			75
Skraatobaksarb..	3	78	3	4	47	3
Snedkere		1313	83		725	
Stenarbejdere...						
Stukkatorer						
Sukker-, Chocol.						
Biskuitarbejd..						
Trælastarbejdere		400				
Tømrere.			358			64

Der foreligger saaledes Oplysninger fra 33 Organisationer med ialt 31,518 Medlemmer. Heraf havde 19 Organisationer med ialt 26,501 Medlemmer 1135 Arbejdsløse den 30. Juni. 14 Organisationer med ialt 5017 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Juni.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3543

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8

KØBENHAVN DEN 24. AUGUST 1907

4. AARGÅNØ

INDHOLD: Kongresser (Centralforeningen af Hattearbejdere i Tyskland; Dansk Skræderforbund. — Adressefortegnelse over danske Fagforbund og enkeltstaaende Foreninger i Fag, hvor der ikke findes Forbund.

Kongresser

Centralforeningen af Hattearbejdere i Tyskland har afholdt sin 9. Generalforsamling den 3.—9. Juni i *Guben*. 48 Delegerede var tilstede, deraf 3 kvindelige, desuden Medlemmer af Forbundsbestyrelsen samt Repræsentanter fra Broderforbundene i Svejts og Østerrig og et Medlem af Generalkommissionen.

Centralforeningens Medlemsantal er i de sidste 3 Aar steget fra 4094 til 6806, deraf 1925 Kvinder. 5475 er indtraadt, men 2763 er atter gaaet ud af Foreningen. Indtægter og Udgifter har i samme Tidsrum været henholdsvis 248,726 Mk. og 98,332 Mk. Den samlede Formue pr. Medlem har i de 3 Aar været i Mark 32,51, 25,89 og 23,56.

Der har været et større Antal Lønbevægelser, deraf uden Konflikt 9 i 49 Byer med 4331 Deltagere. Af Strejker havde 12 et fuldstændigt, 3 et delvist og 4 intet Resultat for Arbejderne.

Der er Gensidighedsforhold med det danske og med det svejtsiske Hattearbejderforbund.

Efter en Diskussion, der varede halvanden Dag, vedtoges det i Principet at indføre Arbejdsløshedsunderstøttelse i Centralforeningen, men det forkastedes med 26 Stemmer mod 22 at oprette Arbejdsløsheds-kasser straks for alle Kontingentsgrupper, hvorimod det enstemmig vedtoges at danne en saadan Kasse for de kvindelige Medlemmer.

Vedrørende de paa den internationale Hattearbejderkongres i Frankfurt a. M. vedtagne Bestemmelser om Gensidighed, udtaltes Betæneligheder; det første Forsøg paa at føre dem ud i Livet, kunne medføre en Sprængning af den internationale Forbindelse. Det vedtoges at arbejde hen til en Forandring af Bestemmelserne.

Et Forslag om, at det paalægges Kolleger, der arbejder i Udlandet, at indmelde sig i det paagældende Lands Hattearbejderforbund, vedtoges.

Spørgsmaal om Taktik ved Lønbevægelser behandledes i et lukket Møde. Formanden, METSSCHKE, paapegede det uheldige i, at det ofte var de *uorganiserede* Hattemagere, som gjorde Udslaget ved Beslutninger om Paabegyndelse af Lønbevægelser. Dette maatte modvirkes. Oprettelse af faste Tarifoverenskomster var hidtil sket i for ringe Omfang. Det besluttedes, at Lønbevægelser skal anmeldes til Hovedbestyrelsen mindst 14 Dage forud.

Til Formand genvælgtes Metsschke enstemmig.

Dansk Skræderforbund har afholdt sin 11. Kongres i København i Dagene den 2.—4. August d. A.

Til Kongressen var der mødt 95 Delegerede. Desuden var der mødt Repræsentanter for det tyske Skræderforbund og for det norske Skræderforbund.

Virksomheden. Forretningsfører WILLIAM ARUP aflagde Beretning om Virksomheden. Kvindernes Løn er blevet forhøjet og de har faaet en bestemt Løn. Pressesvendene opnaaet en Ugeløn af 27 Kr., og det lykkedes os at skaffe Tilskaererne en Lønforhøjelse af 2 Kr.

I 1906 havde vi den store Lønbevægelse i Provinserne. Resultatet blev, at vi fik Arbejdstiden indskrænket, og Værkstedernes Indførelse sikredes i 1909. Desuden opnaede vi en Del andre Fordele.

I København opnaede vi det meste af, hvad vi havde krævet. Om to Aar skal 3. Klasses Priskurant B. bortfalde, Priserne forhøjes, og i det hele og store var Resultatet godt.

I Landdistrikterne har der været arbejdet energisk for at faa oprettet Overenskomster, og vi har haft Held med os i de fleste Egne.

En anden stor Begivenhed er den, at Foreningen af 1873 har indmeldt sig i Forbundet. Vi har intet Punkt, der hedder Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund, og det kunde aldrig falde os ind at rejse et saadant Spørgsmaal (stærkt Bifald).

Vi forstaar, at Tidens Løsen er Centralisation saa stærkt som muligt. Derfor staar vi ogsaa i det internationale Skrædersekretariat, og vi ønsker Samarbejde udvidet.

Beretningen godkendtes enstemmig.

Regnskabet. Forretningsføreren fremlagde Regnskabet. Indtægterne har været 77,198 Kr. 20 Øre og Udgifterne 61,374 Kr. 17 Øre. I Strejkeunderstøttelse er udbetalt 45,766 Kr. 55 Øre og i Rejseunderstøttelse 5,570 Kr. 70 Øre.

Forbundets Formue er nu 55,460 Kr. 35 Øre.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Følgende Resolution vedtoges:

Idet Kongressen udtaler, at „Dansk Skræderforbund“ bør udnytte Loven om Statsilskud til Arbejdsløse, formener den dog, at en Arbejdsløshedskasse, der skal virke til Gavn for Medlemmerne, ikke kan gennemføres, uden at Kontingentet forhøjes til 65 Øre for helt- og 40 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

I August Maaned vil der være at foretage en Urafstemning herover.

Vedtages Kontingentforhøjelsen med $\frac{2}{3}$ St. Majoritet, skal Hovedbestyrelsen hurtigst muligt omdanne Rejseunderstøttelseskassen til en Arbejdsløshedskasse og søge den anerkendt inden 1. November, i Henhold til Loven om „Statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.“

Understøttelsen skal dog beregnes efter Anciennitet og maa for heltbetalende ikke være over 2 Kr. og ikke under $1\frac{1}{2}$ Kr. daglig, og for halvtbetalende ikke over 1 Kr. og ikke under 75 Øre daglig.

Forkastes Kontingentforhøjelsen, udsættes Spørgsmaalet til næste Kongres, men der skal da foreligge et fuldt udarbejdet Forslag med Love osv., som i Forvejen skal være behandlet lovmæssigt i samtlige Afdelinger.

Hjælpesystemet. Følgende Resolution vedtoges enstemmig:

„Kongressen maa fastholde, at Hjælpesystemet er en Kræftskade for Faget og uværdigt for organiserede Arbejdere, og at derfor § 3 i Loven maa overholdes i alle Afdelinger, men at dette dog som Overgangsled for Københavns Vedkommende først træder i Kraft fra 1. Maj 1909, og, at som fremmed Hjælp regnes ikke Hustru samt Børn under 18 Aar, ligesom de, der nu har Lærlinge, har Ret til at udlære disse for den Læretid, der maatte være tilbage.“

Resolutionen vedtoges enstemmigt og under stærkt Bifald fra alle Delegerede.

Værkstedsspørgsmaalet. Følgende Resolution vedtoges:

Kongressen udtaler sin Tilfredshed med de Bestræbelser, Hovedbestyrelsen har udfoldet for Værkstedernes Indførelse i Provinserne, og opfordrer til fortsat Virksomhed for Værkstedernes endelige Indførelse, saavel i Provinserne som i København. Endvidere opfordrer Kongressen Hovedbestyrelsen til, ved forhandling med Centralforeningen af Skrædermestre i Provinserne, eventuelt ved Voldgift, at søge fastsat Værkstedsregler, hvori fastslaas, hvem Rengøring o. l. paahviler.

Leverancearbejdet. Villiam Arup omtalte de Bestræbelser, der er udfoldet for at hæve Arbejdslønnen for Leveringsarbejde. Resultaterne er meget gode. Hr. Arup omtalte nærmere denne Sag og anbefalede en Resolution, der bl. a. udtaler:

at under Hensyn til den Konkurrence, det Stats- og kommunale Leverancearbejde i Skræderfaget er underkastet, opfordres Hovedbestyrelsen til — igennem Socialdemokratiets Partigrupper — at indgaa til Rigsdag og Kommunalbestyrelse med Krav om, at der oprettes Skræderværksteder for nævnte Institutioner, hvor der under betryggende Kontrol kan udføres godt og forsvarligt Skræderarbejde til Stats- og kommunale Funktionærer.

Indtil dette sker, maa det forlanges af Stat og Kommuner, at overalt, hvor Skræderarbejde af disse udbydes i Licitation, det i Konditionerne forlanges, at de Firmaer, der overtager Leveringerne, skal betale efter den i Faget imellem „Skræderlavet i København“, „Centralforeningerne af Skrædermestre i Provinserne“ og „Dansk Skræderforbund“ gældende Priskurant for Leverancearbejde til Stat og Kommuner.

Endvidere:

at indtil Stat og Kommune selv opretter Skræderi, bemyndiges Hovedbestyrelsen til at give Tilbud og overtage Leveringen af Skæderarbejdet til nævnte Institutioner, og af Administrationsfonden udrede de nødvendige Pengemidler

der kræves til Realisation heraf, alt dog under Ansvar for Kongressen.

Efter en kort Forhandling vedtoges Resolutionen enstemmigt.

Lovændringer.

Det vedtoges, at et Medlem kun maa staa til Restance i 6 Uger.

Ved partielle Strejker eller Lock-out'er er Forretningsudvalget berettiget til — saafremt Forholdene taler herfor — at udbetale Understøttelse fra den Dag at regne, Arbejdsstandningen finder Sted.

Ingen Afdeling kan udmelde sig med mindre end et Aars Varsel, og efter at Forslag herom har været behandlet paa to paa hinanden følgende lovlig indvarslede Generalforsamlinger og er vedtaget med $\frac{2}{3}$ St. Majoritet. Afdelingernes Forpligtelser og Rettigheder ophører først ved Udmeldelsesfristens Ophør.

Naar et Medlem indmelder sig i Forbundet og ved en Medlemsbog fra en anden under De samvirkende Fagforbund hørende Organisation, dokumenterer der fuldt at have opfyldt sine Forpligtelser, betaler Vedkommende ikke nyt Indskud, men opnaar dog først Rettigheder efter de i § 9 angivne Regler.

Kolleger, der kommer tilrejsende fra Udlandet og kan legitimere, at de tilhører en faglig Centralisation, der udbetaler Rejseunderstøttelse til Tilrejsende fra Udlandet, erholder Understøttelse i den første Afdeling, de tilmelder sig.

Til Forretningsfører genvalgtes VILIAM ARUP ved Akklamation, og hans Valg hilstes med stærkt Bifald.

Til Sekretær valgtes EMIL EKSTRAND.

Adressefortegnelse

over danske Fagforbund
og enkeltstaaende Foreninger i Fag, hvor
der ikke findes Forbund.

(Hvor intet Bynavn er anført, er Organisationens Hjemsted København).

I. Forbund.

Københavns kommunale Arbejderforbund, Sprøjtefører C. Pedersen, Colbjørnsensgade 7, St.

Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, Fru Olivia Nielsen, Rømersgade 27.

Dansk Arbejdsmandsforbund, M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, St.

Bager- og Konditorforbundet i Danmark, Z. Friis, Raadmandsgade 40, 4. Sal.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhugerforbundet i Danmark, E. Otten-dal, Ziinsgade 7, 4. Sal.

Blikkenslagerforbundet i Danmark, C. Lythjohan, Blaagaardsplads 8, St. Bogbinderforbundet i Danmark, H. Olesen, Rømersgade 22.

Dansk Brolæggerforbund, Ludv. Olsen, Holger Danskesvej 96.

Bryggeriarbejdernes Forbund, Carl Hansen, Hans Tausensgade 3.

Bødkerforbundet i Danmark, A. Andersen, Krystalgade 24.

Dansk Børstebinderforbund, Andreas Nielsen, Peter Fabersgade 41, 5.

Drejerforbundet i Danmark, M. Sørensen, Thuresensgade 16, 2. Sal.

Dansk Elektrikerforbund, E. Sørensen, Korsgade 49.

Forgylderforbundet i Danmark, Georg Nielsen, Esromgade 12.

Dansk Formerforbund, A. L. Nielsen, Larslejtstræde 1, 1. Sal.

Farmaceutisk Medhjælperforening, Hessel-dahl, Raadhuspladsen 14 A.

Dansk Gartnerforbund, I. M. Sørensen, Henrik Ibsensvej 43, 3. Sal.

Dansk Glasarbejderforbund, Aug. Larsen, Jyllandsvej 5, St.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund, A. Wellenberg, Vesterbro-gade 134 A, 5. Sal.

Gørtler- og Metalarbejder-Forbundet i Danmark, H. Zangger, Helsingborg-gade 8 A, 2. Sal.

Handskemagerforbundet, L. Nielsen, Birkegade 15 B, 4. Sal.

De danske Handels- og Kontormedhjælperes Centralorg., Aage Hyllested, Kongensgade 3, Esbjerg.

Hattearbejderforbundet i Danmark, Th. Sundby, Kronborggade 14, 4. Sal.

Dansk Hvidgarverforbund, C. Meissner, St. Hansgade 14, 3. Sal.

Dansk Jernbaneforbund, Chr. Nielsen, Istedgades Kirkeplads 6, 1. Sal.

Dansk Jern- og Metalsliberforbund, Viktor Hansen, Fiskergade 17, 2. Sal.

Dansk Karetmagerforbund, E. Olsen, Langelandsvej 30, 2. Sal.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, N. Chr. Larsen, Dagmarsgade 5, 3. Sal.

Keramisk Forbund i Danmark, A. Flodin, Toftegaards Allé 10, Valby.

Kobbersmedenes Forbund i Danmark, I. Christensen, Lyongade 14.

Korkskærernes og Sortererskærnes Forbund i Danmark, V. Nørregaard, Mysundegade 22.

- Dansk litografisk Forbund, Em. Jensen, Biens Allé 19.
- Lohgarvernes Forbund i Danmark J. Johnsen, Flensborggade 45, 1. Sal.
- Malerforbundet i Danmark, Rudolf Poulsen, Rømersgade 22.
- Marmor-, Kalk- og Sandstenshuggernes Forbund, Hans Jacobsen, Thorsgade 23, 4. Sal.
- Murerforbundet i Danmark, H. Rasmussen, Aaboulevard 80, 2. Sal.
- Dansk Mølleriarbejderforbund, M. H. Dalby, Vølundsgade 4, 3. Sal.
- Papirindustriarbejdernes Forbund, L. P. Jensen, Holte pr. Holte St.
- Dansk Rebslageriarbejderforbund, Fr. Vogelius, Kiddesvej 22, Vejle.
- Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund, I. P. Jønson, Gerdasgade 2, Valby.
- Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Forbund i Danmark, O. Madssen, Ewaldsgade 6.
- Dansk Skibstømmerforbund, E. F. Christensen, Ungarnsgade 9, 3. Sal.
- Dansk Skotøjarbejderforbund, Laur. Jørgensen, Rømersgade 22.
- Skraatobaksarbejdernes Forbund i Danmark, Joh.s Nielsen, Brorsonsgade 3, St.
- Dansk Skræderforbund, Villiam P. Arup, Rømersgade 22.
- Dansk Slagteriarbejderforbund, Willum Larsen, Drewsensvej 38, Silkeborg.
- Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, I. A. Hansen, Larslejstræde 1, St.
- Snedkerforbundet i Danmark, Carl Gran, Rømersgade 22, 3. Sal o. G.
- Dansk Stenarbejderforbund, Georg Hansen, Vang pr. Hasle.
- Sukkervare-, Chokolade- og Beskuitarbejdernes Forbund i Danmark, P. G. Pedersen, Palnatokevej 4, Odense.
- Syernes Forbund, Emma Petersen, Istedgade 95, 2. Sal.
- Søfyrbødernes Forbund i Danmark, Chr. Jæpelt, Toldbodgade 8, St.
- Sømændenes Forbund i Danmark, V. S. Andersen, Toldbodgade 11, Kj.
- Dansk Tekstilarbejderforbund, I. I. Møller, Kapelvej 56.
- De samvirkende danske Tjenestepige-foreninger, Marie Christensen, Rosen-
gaarden 13.
- Tobaksarbejderforbundet i Danmark, Ferd. Møller, Rømersgade 22.
- Dansk Typografforbund, V. Petersen, Jernbanegade 4.
- Dansk Tømmerforbund, C. From-Petersen, Tagensvej 27, 3. Sal.

Enkelstaaende Fagforeninger.

- Barber- og Frisørsvendenes Fagf., W. Reinvall-Hansen, Rømersgade 22.
- Barnevognsarbejdernes Fagforening, L. Wamborg, Wagners Allé 1, 3. Sal.
- Bladbudenes Organisation, Fru Sophie Nielsen, Birkegade 15 B, 4. Sal.
- Filehuggernes Fagforening, A. Rosenkrantz, Absalonsgade 13, 4. Sal.
- Gas- og Vandarbejdernes Fagforening, O. Frederiksen, Aggersborggade 2, 5. Sal.
- Glarmestersvendenes Fagforening, O. Johansen, Voldgade 9, 1. Sal. C.
- Handelsfolkernes Forening, L. Larsen, Thorsgade 52.
- De chirurgiske Instrumentmageres Fagforening I. Hegelund, Frankrigsgade 26, 1. Sal.
- Fagforening for mekaniske og optiske Instrumentmagere, L. Poulsen, Linné-
gade 27, 2. Sal.
- Kellnernes faglige Forening, V. Bauerfeind, Rømersgade 7, St.
- Kurvemagernes Fagforening, P. Danielski, Korsgade 10 A, 5. Sal.
- Metaltrykkernes Fagforening, L. N. Tranemose, Benzonsvej 43, 2. Sal.
- Ovnsætternes Fagforening, Fr. Wejnoldt, Halmtorv 42, 1. Sal.
- Pottemagernes Fagforening, Fr. Poulsen, Langgade 75 B, 2. Sal. Valby.
- Sejlmagernes Fagforening, C. Heiden, Sofiegade 34, St.
- Skiferdækkernes Fagforening, H. Schele, Holger Danskesvej, 29 A., 1. Sal.
- Skorstensfejersvendenes Fagforening, J. Jensen, Skydebanegade 10 A, 4. Sal.
- Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation, N. Hansen, Yrsasvej 8.
- Stukkatørernes Fagforening, F. W. Jensen, Holtegade 11, 1. Sal.
- Telefonarbejdernes Fagforening, Oskar Andersen, Burmeistergade 14, 4. Sal.
- Uhrmagernes Fagforening, A. Jönsson, Forhaabningsholms Allé 49.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9

KØBENHAVN DEN 31. AUGUST 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Kongresser (Snedkerforbundet i Danmark; Den skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania). — Lønbevægelser og Konflikter (Papirfabriksarbejderne i Norge; Strejker og Lock-out'er i Ungarn i 1906. — International Maler-Overenskomst. — Agitation (Tjenestefolkenes Forening).

Kongresser

Snedkerforbundet i Danmark har afholdt sin 14. Kongres i Aarhus i Dage 1.—3. August. Der var mødt 103 Delegerede; for det svenske Træarbejderforbund mødte S. P. Widegren.

Forretningsføreren, C. GRAN, gjorde udførlig Rede for Virksomheden i de 2 Aar, der er forløbet siden sidste Kongres. Afdelingernes Antal er steget fra 59 til 70, og Medlemmernes Antal fra 3200 til 4565, altsaa langt flere end nogen Sinde før.

Angaaende de daarlige Værksteder er der udført et Stykke Oplysningsarbejde, og Formanden for Arbejdsraadet, Raadmand G. Philipsen, lovede os et Regulativ for Snedkerværksteder; et saadant kan vistnok ventes i Løbet af et Par Maaneder.

Forbundet har søgt at udvikle sine Forbindelser med udenlandske Træorganisationer, og har saaledes faaet Gensidighed med Sverrig angaaende Rejsekassen, medens saadant tidligere kun var Tilfældet med Tyskland og Serbien. Gensidigheden med Tyskland kostede i Fjor kun 744 Kr. Forbundets Medlemmer har sikkert faaet mere i Tyskland. Gennem Træarbejdersekretariatet er der virket for, at man i Provinserne skulde danne fælles Foreninger af alle Træarbejdere. Saadanne Fællesforeninger er endnu kun oprettet i Ringsted. Gennem den internationale Træarbejderunion staar vi i Forbindelse med alle Træarbejderorganisationer.

De to Aar har været overordentligt

rige paa Smaakonflikter, men i dem alle tilsammen har der kun været indviklet 589 Medlemmer.

I København førtes en ret omfattende Strejke paa Pianofabrikerne. Den begyndte med en lille Strejke hos Hindsberg, men udviklede sig til en Lock-out. Konflikten sluttede med en hel Mængde underskrevne Overenskomster, nogle Lempelser i Arbejdstiden og Smaaforbedringer af Lønnen.

Blandt Snedkerne i Jernindustrien er der rejst en Bevægelse for at skaffe dem højere Løn og bedre Arbejdsvilkaar. Arbejdet blev nedlagt i 6 a 7 Byer, og Resultatet blev, at der skulde foretages Mæglinger i hver enkelt By, og det er herigennem lykkedes at faa Lønnen forhøjet. De indvundne Lønforhøjelser udgør ca. 5000 Kr. aarlig. Der maa i Jernindustrien ske Henvendelser direkte fra Arbejderne til deres Arbejdsgiver, og først naar denne stiller sig afvisende, træder Organisationen til. Ogsaa Skibssnedkerne har faaet en ny Priskurant med en Forhøjelse af 10 pCt. Hos Burmeister & Wain dog først efter 2 Dages Strejke.

Møbelsnedkerne har faaet udarbejdet en Priskurant for moderne Møbler med en Forhøjelse af gennemsnitlig 10 pCt. Denne Priskurant er tillige indført i Provinserne foreløbig med nogle Fradrag. Minimaltimelønnen er forhøjet til 40 Øre. Ved særlig fin Udførelse af moderne Møbler maa der gives Tillæg ud over Priskuranten, en Bestemmelse, der først gennemførtes efter nogen Kamp.

Snedkerforbundet har opnaaet mange Fordele i de forløbne Aar, og har vel Grund til at være nogenlunde tilfreds.

Stillingen er nu saaledes:

Overenskomsten varer fire Aar med stigende Timeløn for Møbelsnedkere

fra 38 til 42 Øre og for Bygnings-snedkere fra 42 til 46 Øre. For Ligkister er der opnaaet faste Akkorder efter en Priskurant med Tegninger. Endelig er Priskuranten for hvide Møbler gjort mere forstaaelig, hvad der betyder en Forbedring, og der er gennemført en Prisfortegnelse for Specialtetsarbejde.

Under Debaten om Forbundets Virksomhed fremsattes Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund, saa at Svende og Mestre i Faget kunde komme til at forhandle med hverandre, uden Frygt for de ideelige Lock-out-Trusler.

Forretningsføreren erindrede om, at Bygnings-snedkerne netop havde forhandlet med Mestre og var bleven enig med dem. Alligevel forkastede Arbejdsgiverforeningen Overenskomsten.

Endelig skildrede Gerh. Nielsen i varme Ord den afgørende Betydning De samvirkende Fagforbund har haft paa de sidste 10 Aars Lønbevægelse her i Landet.

Forslaget om Udtrædelse af De samvirkende Fagforbund forkastedes ved Navneoppraab.

Virksomheden godkendtes.

Angaaende Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse vedtoges enstemmig følgende Resolution:

»Kongressen opfordrer Hovedbestyrelsen til snarest at søge Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse afgjort baade i København og i Provinserne, saaledes at den daglige Arbejdstid bliver højst 9 Timer med Adgang til yderligere Forkortelse«.

Forretningsføreren fremlagde de reviderede Regnskaber for Tiden siden sidste Kongres. Kassebeholdningen var 167,775 Kr. 84 Øre. Til Strejker er der udbetalt 72,203 Kr. 35 Øre, og til Rejseudgifter og Arbejdsløse er der medgaaet 43,627 Kr. 33 Øre.

Regnskaberne godkendtes enstemmig.

Forretningsføreren fremlagde Hovedbestyrelsens Forslag til Lov for Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark, der er udarbejdet i Henhold til den af De samvirkende Fagforbund udarbejdede Mønster-Vedtægt. Den er senere godkendt af Arbejdsløshedsinspektør Sørensen og vil altsaa kunne faa ministeriel Sanktion og det dermed

følgende Statstilskud, som for Forbundets Vedkommende vil andrage 22,000 Kr. aarlig. Eventuelt kommer hertil et kommunalt Bidrag.

Der vil herfor ydes et Bidrag til arbejdsløse Medlemmer 1½ Kr. pr. Dag i 35 Dage, og 1 Kr. pr. Dag i 35 Dage, hvorved man opfyldte Lovens Forordning om Understøttelse i 70 Dage i et løbende Aar.

Arbejdsløshedskassen vedtoges ligeledes.

Der vedtoges derefter nogle faa Lovændringer, og angaaende Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Forbunds Navneforandring vedtoges følgende Resolution:

»Kongressen vedtager at opfordre Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Forbund til at aflægge det antagne Navn »Dansk Træarbejderforbund«, som ingen enkelt Branche-Organisation har Ret til«.

Til Forretningsfører genvalgtes Carl Gran, og til Hovedkasserer valgtes Martin Petersen.

Næste Kongres afholdes 1910 i København.

Den skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania

Den skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania aabnes Fredag den 6. September Kl. 10 Formiddag i Kommune-lokalet (Den gamle Frimurerloge).

Dagsordenen er fastsat saaledes:

- I. Kongressens Konstituering.
- II. Beretning om Arbejderbevægelsens Stilling i de nordiske Lande.
- III. Den moderne Arbejderbevægelses Maal (Indledningsforedrag af Rigsdagsmand *Hj. Branting*).
- IV. Kooperationen. (Indledningsforedrag af Bestyrer *Sigvald Olsen*.)
- V. *Faglige og politiske Spørgsmaal*.
 1. Lovfæstet 8-Timers Arbejdsdag
 2. Arbejdsløshedsspørgsmaalet.
 3. Fagorganisationernes Selvhjælpsvirksomhed i Forbindelse med den sociale Lovgivning.
 4. Skandinavisk statistisk Bureau for Arbejderbevægelsen.
 5. Hvad kan der gøres for at fremme Arbejderklassens Dannelse og Kultur?
 6. Lovfæstet Voldgift (Skiljedom) i Arbejdstvister.
 7. Den skandinaviske Arbejderpresse.

VI. *Faglige Spørgsmaal.*

1. Kan Arbejderne undvære de faglige Landsorganisationer?
2. Fri Overgang mellem de skandinaviske Landes Fagorganisationer.
3. Hvad kan der gøres for at organisere Kvinderne?
4. Industri- eller Fagforbund.
5. Gensidig obligatorisk Understøttelse under større Konflikter.
6. Offentlige Funktionærers Stilling til Arbejderorganisationen.
7. Haandværksfag og ikke faglærte Arbejdere.

VII. *Politiske Spørgsmaal.*

1. Militarismens Bekæmpelse.
2. Tjenestelovgivningen.

VIII. *Fremtidige Kongresser.*

*

Fra Danmark møder 86

Deltagere i Kongressen for følgende Organisationer:

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg	12	Repr.
Socialdemokratisk Forbunds Hovedbestyrelse	5	—
Organisationer under De samvirkende Fagforbund:		
19 Forbund med	32	—
13 Afdelinger med	17	—
Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund:		
4 Forbund med	7	—
2 Afdelinger med	2	—
Enkelte politiske Foreninger:		
8 Foreninger med	8	—
Kooperative Foretagender:		
2 Foretagender med	3	—

Lønbevægelser og Konflikter

Papirfabrikarbejderne i Norge. I »Arbejderen« Nr. 4 — 4. Aargang — omtalte vi den blandt Papirarbejderne opstaaede Konflikt og meddelte, at der var paabegyndt et Mæglingarbejde under Ledelse af Storthingspræsident Berner.

Vi har nu, under 21. August, modtaget Meddelelse fra Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge, om at Lock-out'en er endt med et for Arbejderne gunstigt Resultat.

Nedenstaende gengives Landsorganisationens Skrivelse:

Til

De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Vi har herved den Fornøjelse at kunne meddele, at Lock-out'en indenfor Papir- og Celluloseindustrien er endt, med et for Arbejderne gunstigt Resultat. Overenskomsten er gældende for 3 Aar. Arbejdsgivernes sidste Tilbud, for Præsident Berners Mægling, er antaget til 1. April 1908. Efter den Tid træder forhøjede Satsen i Kraft. Den opnaaede Forhøjelse vil beløbe sig til ca. 8 à 10 pCt. Samtlige Arbejdere indtræder i deres tidligere Pladser, og paa de fleste Steder er Driften allerede i fuld Gang. De Fabriker, der har staaet stille længst, er naturligvis vanskeligst at faa i Gang, men det hele vil kun dreje sig om nogle Dage. Ved de Fabriker, der sidst inddroges i Lock-out'en, kom altsaa Standsningen til at gælde 1 Uge, og omfattede ca. 3000 Arbejdere. Saavel Arbejderne som Befolkningen i det hele, i de Distrikter, som har været ramt af Lock-out'en, er særlig tilfreds med Afslutningen og det opnaaede Resultat, og Organisationerne er gaaet ud af Kampen usvækket, med større Medlemsantal ved Afslutningen end ved Begyndelsen, og med en stærkere Tro paa sin Magt. Det er ikke ofte, at man efter en stor Kamp kan faa alle ind i sine Pladser igen. Naar dette her kunde lade sig gøre, saa er en ikke uvæsentlig Aarsag dertil, at der har optraadt saa faa Strejkebrydere.

Saantidig med, at vi meddeler Resultatet, vil vi herigennem sende vor Tak for det modtagne Bidrag til Lock-out'en. Med Broderhilsen

For Sekretariatet:

GUNNAR SETHIL.

Strejker og Lock-out'er i Ungarn i 1906. Arbejdsgiverne i Ungarn havde allerede længe forud gjort Forberedelser til en Kamp mod Arbejderne i 1906, og de støttedes kraftigt deri af Mynighederne. Der har aldrig i noget tidligere Aar fundet saa mange Lock-out'er og saa mange økonomiske Kampe Sted. Deres Antal var i 1906 70 mod 35 i 1905. Der var 652 Strejker mod 346 i det foregaaende Aar. Antallet af Deltagere er dog ikke forhøjet i samme Forhold; i 1905 var 58,512 mod 60,780 Deltagere i 1906. Dette forklares deraf, at der i 1905 var mange *almindelige* Strejker i Fagene, medens der i 1906 var mange *partielle* Strejker. I Tallet for 1906 er heller ikke medregnet en Strejke paa 6000 Mand, ved de elektriske Baner; den varede kun 6 Dage, men den tabtes for Arbejderne.

Af de i 1906 forekomne Strejker endte 397 med fuldstændig Sejr for Arbejderne, 230 med delvis godt Resultat, 74 tabtes; for 14 mangler der

Oplysninger, 7 var uafgjort ved Aarets Slutning.

Gennem Kampene opnaaedes der for 65,115 Arbejdere en Arbejdstidsforkortelse af 63,097 Timer pr. Dag, eller gennemsnitlig ca. 1 Time.

Ved Konflikterne tabtes der 1,019,399 Arbejdsdage, og 3,029,602 østerrigske Kroner (75 Øre) i Arbejds løn.

Til Gengæld udgør de opnaaede Lønforhøjelser 31,615 østerrigske Kroner pr. Dag. Der kan regnes med en gennemsnitlig Forhøjelse ca. 83¹/₂ østerr. Kr.

Hvor meget Kampene har kostet Arbejdsgiverne kan ikke paavises, men det faktiske Resultat er for en større Del af Arbejdsgiverne i Bygningsfagene, at de har maattet opgive deres Virksomhed. De fulgte Raabet paa en ødelæggende Kamp mod Arbejderne, men mange af dem blev selv slaet ned.

International Maler-Overenskomst

Ved den internationale Malerkonference i April i Leipzig, blev der afsluttet nedenstaaende Overenskomst mellem Malerforbundene i Danmark, Holland, Serbien, Svejts, Sverige, Tyskland, Ungarn og Østrig:

1. Det paaahviler som Pligt Medlemmerne af de til denne Overenskomst tilsluttede Organisationer, saafremt de forlade deres Hjemland, at tilmelde sig den Organisation, indenfor hvis Omraade de finder Beskæftigelse.

Ved Tilmeldelse fra Udlandet gælder for vedkommende Medlem Lovene for det Forbund, som han har tilmeldt sig.

2. Ved Overgang fra den ene Organisation til den anden, er følgende Betingelser at efterkomme:

a) Forvisning af Medlemsbog med den for Indehaveren nødvendige Legitimation.

b) Skriftlig Bevis for at være afmeldt den Organisation, som vedkommende Medlem hidtil tilhørte.

c) Kontingentet betalt indtil Afmeldelsesdagen.

d) Fra Afmeldelsesdagen til Tilmeldelsesdagen maa ikke være forløbet mere end 4 Uger.

e) Ved Tilmeldelsen erlægges Kontingent for det siden Afmeldelsen forløbne Tidsrum, saaledes at Afbrydelse i Indbetalingen ikke foreligger.

3. Samtlige i den enkelte Organisation bestaaende Understøttelser overfor Medlemmerne beror paa Gensidighed.

4. Rejseunderstøttelserne udbetales i Maanedne Novbr., Decbr., Januar og Febr. Kun Med-

lemmer, som have tilhørt Organisationen i et Aar og betalt sit Kontingent, have Krav paa denne Understøttelse. Herfra undtages dog Medlemmer, som bevislig ere indmeldte forinden 4 Uger efter endt Læretid.

5. Den i den ene Organisation eventuelt erholdt Understøttelse kan, ved Overgang til en anden Organisation, tages med i Beregningen af den hele Understøttelse.

6. Understøttelse betaler hver Organisation kun indenfor sit eget Omraade. Undtagelse er tilladeligt ved Syge- eller Begravelseshjælp, hvis Tilfældet indtræffer, forinden Karenstiden for Overgangen er udløbet. For Understøttelse under Karenstiden hæfter den Organisation, som vedkommende Medlem sidst har tilhørt.

7. Denne Overenskomst er gældende indtil en af Kontrahenterne foreslaar samme ophævet eller stiller Forslag om Ændring, og der herom forhandles og besluttes paa et fælles Møde.

8. Ved eventuelt opstaaende Tvistspørgsmaal dømmer den tyske Organisation. Skulde Tyskland være interesseret i Tvisten, dømmer den næstfølgende største Organisation.

Agitation

Tjenestefolkernes Forening henvendte sig til De samvirkende Fagforbund i November Maaned f. A. med Anmodning om pekuniær Støtte til Agitation blandt Tjenestefolkene paa Landet. Efter at Foreningen havde forelagt Forretningsudvalget en Plan for Agitationen, vedtog det at bevillige Foreningen et Beløb af 200 Kr.

Tjenestefolkernes Forening har nu gjort Rede for Resultatet af Agitationen. Det fremgaar heraf, at der har været afholdt 17 Møder, som alle har været godt besøgte. Møderne har været afholdt forskellige Steder paa Sjælland, Fyn og Jylland.

Foreningen har ladet trykke et Agitations-Skrift, som er spredt ud over hele Landet i et stort Antal.

Foreningen, eller vel rette Forbundet, har nu 12 gode Afdelinger paa følgende Steder: Paa Fyn: Skaarup, Roerslev, Allerup og Røjle. Sjælland: Amager, Syd-Stevns, Lyngby og Faxe. I Jylland: Gørding, Taaning og Frejlev, og paa Bornholm 1 Afdeling.

Medlemsantallet er steget til ca. 1000.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10

KØBENHAVN DEN 7. SEPTEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Loven om Hjælpekasser. — Hvad Splittelse medfører. — Lønbøvelser og Konflikter (International Strejkeoversigt for Juni). — Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1907.

Loven om Hjælpekasser

Som en Følge af Socialdemokraternes Agitation ude i Landet, og ved gentagne Gange at forelægge Forslag i Folkethinget om et Tilskud til de frie Fattiggasser, blev Loven af 29. Marts 1904 til. Efter denne Lov havde Kommunalbestyrelsen Ret til at yde Tilskud til De frie Fattiggasser, uden derom at adspørge højere Myndighed, og Statskassen skulde refundere Trediedelen af det saaledes ydede Bidrag, dog ikke over 10 Øre for hver Indbygger i Kommunen.

Da det forudsættes, at hele Spørgsmaalet om De frie Fattiggassers Stilling skulde tages op til Behandling, fik Loven kun Gyldighed til 1. April 1907. I »Arbejderen« Nr. 29, 1. Aargang, har vi udførlig omtalt Loven og de Forhold, hvorunder den blev til, og hvorunder den skulde virke, hvorfor vi henviser til denne Omtale.

I den forløbne Rigsdagssamling har Loven af 29. Marts 1904 nu faaet sin Afløser. Gennem den nye Lov *ophæves* de frie Fattiggasser, og i deres Sted træder saakaldte »Hjælpekasser«, men disse har ganske det samme Formaal som de andre, nemlig at holde Folk fri for Fattigvæsenet.

Kommunerne har Ret til at yde Tilskud til Hjælpekasserne, Sognekommunerne, dog kun indtil 30 Øre pr. Indbygger, uden Samtykke af højere Myndighed, af disse Tilskud refunderer Statskassen *en Trediedel*, dog ikke over 250,000 Kr. aarlig. I København, hvor der ingen fri Fattiggasse er, kan

Tilskud ydes til en eller flere velgørende Foreninger med lignende Formaal som de kommunale Hjælpekasser. Vi antager dog at man i København vil søge oprettet Hjælpekasse, som i de andre Kommuner; dette er ganske vist ikke udtrykkelig hjemlet Loven, men vi kan ikke tænke os, at Ministeriet skulde sætte sig derimod.

Hjælpekassernes Formaal er det samme som de anerkendte Arbejdsløshedskassers Formaal, og de kan, naar Hjælpen for et Medlem hører op i Arbejdsløshedskassen, og den Paagældendes Arbejdsløshed endnu vedvarer, søges af den Arbejdsløse. De kan da for de Arbejdsløse blive hvad § 63 i Loven af 9. April 1891 er for Medlemmer af Sygekasserne; men det er en Selvfølge, at Hjælpekasserne ikke indskrænker eller kan indskrænke deres Støtte alene til Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne. Loven omfatter alle »værdige« Trængende.

Noget nyt ved denne Lov er desuden dens Bestemmelser vedrørende Valg til Hjælpekassernes Bestyrelser, idet saavel Mænd som Kvinder paa 25 Aar, forudsat at de iøvrigt opfylder Betingelserne, er baade valgberettigede og valgbare.

Vi aftrykker nedenfor den hele Lov:

Lov om Hjælpekasser af 4de Maj 1907.

§ 1. Den ved Lov af 8. Marts 1856 stiftede »De fattiges Kasse« ophæves fra 1. Juli 1907 at regne, og der oprettes i hver By og Sognekommune (jfr. dog § 8, 1ste Stykke) med Undtagelse af København (jfr. § 17) en Hjælpekasse. Et med Hensyn til Fattigvæsen med en Købstad forbundet Landdistrikt har fælles Hjælpekasse med Købstaden.

§ 2. De Midler, som ejes af »De fattiges Kasse«, overgaa til Kommunens Hjælpekasse. Saafremt Omraadet for »De fattiges Kasse«

ikke falder indenfor en enkelt Kommune, bliver Kassens Formue at dele mellem vedkommende Kommuners Hjælpekasser, hvilken Deling foretages af de ved det første Valg efter denne Løvs Ikrafttræden valgte Bestyrelser for disse. Kan Enighed ikke opnaas mellem Bestyrelserne, afgøres Sagen, for saa vidt de paagældende Distrikter henhøre under samme Amtsraadsreds, af Amtsraadet, i andre Tilfælde af Indenrigsministeren.

§ 3. I Hjælpekassen indgaa de Indtægter, der for Tiden i Henhold til Lov, Anordning eller privat Villiesbestemmelse tilflyde »De fattiges Kasse«. Ethvert Sogneraad kan af Kommunekassen uden Samtykke af højere Myndighed yde Bidrag til Kommunens Hjælpekasse af indtil 30 Øre pr. Indbygger i Kommunen.

§ 4. Hjælpekassens Opgave er at *støtte værdige trængende*, som have fast Ophold indenfor vedkommende Kasses Omraade og ikke nyde Fattigunderstøttelse, i deres *Bestræbelser for at ernære sig uden Hjælp af Fattigvæsenet*. Hjælpen ydes efter Skøn i hvert enkelt Tilfælde.

§ 5. For saa vidt en Person, der opholder sig udenfor sin Forsørgelseskommune indenfor et samlet Tidsrum af 3 Maaneder af sin Opholdskommunes Hjælpekasse har modtaget Hjælp til et Beløb af mindst 15 Kr., betragtes hans Erhvervelse af Forsørgelsesret i Opholdskommunen som hvilende i 3 Maaneder fra det Tidspunkt at regne, da Hjælpen udgjorde fornævnte Beløb.

§ 6. Bestyrelsen for Hjælpekassen bestaar af mindst 5 Medlemmer. Naar Hjælpekassen omfatter en Købstad og et Landdistrikt, skal i det mindste det ene Medlem af Bestyrelsen have Bopæl i Landdistriktet. Antallet af Bestyrelsens Medlemmer, hvilket stedse skal være ulige, fastsættes af Kommunalbestyrelsen ved Udskrivning af det første Valg efter nærværende Løvs Ikrafttræden (jfr. § 8). Det fastsatte Antal Medlemmer kan efter Indstilling af Hjælpekassens Bestyrelse forandres af Kommunalbestyrelsen, naar nye almindelige Valg skulle foretages.

Finder Bestyrelsen det ønskeligt, kan den søge Bistand udenfor sin Midte. Bestyrelsen er til enhver Tid berettiget til af Kommunalbestyrelsen at erholde Oplysning om, hvorvidt en Person nyder Fattigunderstøttelse af Kommunen og i bekræftende Fald om Hjælpen nærmere Omfang.

§ 7. Valgbar og valgberettiget til Hjælpekassens Bestyrelse er enhver uberygtet Mand og Kvinde som har Indfødsret, har fyldt sit 25de Aar, har i hele dette Skatteaar, hvori Valget foregaar, været bosat i og svaret direkte Skat til Kommunen, og paa den Tid, de i § 10 ommeldte Valgsteder affattes, vedblivende har fast Ophold i denne, medmindre vedkommende

a) nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergivet eller tilbagebetalt; for en Enke, fraskilt, frasepareret eller forladt Hustru betragtes den Fattighjælp, der har været ydet hendes Ægtefælle i Løbet af de sidste 5 Aar, og medens hun levede i

Samliv med ham, ikke som oppebaaren af hende, naar hun 1 Aar efter Samlivets Ophør ikke har modtaget Fattigunderstøttelse.

b) er ude af Raadighed over sit Bo.

Ingen kan anses som uberygtet, der ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling og ikke har erholdt Æresoprejsning. Ej heller kan den anses som uberygtet, der har Erhverv ved Utugt, eller som i Løbet af de sidste 5 Aar har været anset med Straf for et saadant Erhverv. Den, som har fast Bopæl to eller flere Steder kan kun gøre sin Valgret gældende i den Kommune, hvor vedkommende har sit Hovedopholdssted.

Naar en Ægteemand som Familieoverhoved har svaret direkte Skat til Kommunen af Ægteparrets fælles eller af Hustruens særlige Midler betragtes de begge som Skatteydere. Mandens Raadighed over Fællesboet bringer ikke Hustruen ind under foranstaaende Litra b.

De herefter valgberettigede foretage Valget af samtlige Medlemmer af Hjælpekassens Bestyrelse.

§ 8. Valg af Bestyrelse foregaar i Marts Maaned paa et for Vælgerne bekvemt Sted og gælder for 3 Aar. Valgperioden regnes fra den efter Valget følgende 1. April. Det første Valg efter denne Lov bliver at foretage i Marts Maaned 1908. Medlemmerne af de nuværende Bestyrelser for »De fattiges Kasse«, selv om Valgperioden efter de hidtil gældende Regler for deres Vedkommende maatte udløbe tidligere, forpligtede til at vedblive deres Funktion indtil ovennævnte Tidspunkt. Har der efter den hidtil bestaaende Ordning i en Kommune været flere fri Fattigkasser, foregaar Sammenslutning af dem i Henhold til § 1 først efter Foretagelsen af Valget i Marts 1908.

Ingen kan undslaa sig ved at modtage Valg til Hjælpekassens Bestyrelse, medmindre vedkommende er over 60 Aar eller fritages ved Kommunalbestyrelsens Beslutning. Dog er den, der har været Medlem af Bestyrelsen i 3 Aar eller derover ikke pligtig at modtage Valg førend efter Forløbet af et lige saa langt Tidsrum som det, hvori den paagældende har været Medlem af Bestyrelsen.

§ 9. Et Valgs Gyldighed ophører, naar den valgte mister Befingelserne for Valgbarhed og Valgret (jfr. § 7); i Tivilstilfælde bliver Afgørelsen at træffe af Kommunalbestyrelsen, hvis Kendelse kan paaankes overensstemmende med Reglerne i § 11, 2det Stykke. Finder et Medlem sig beføjet til inden Udløbet af den Tid, for hvilket Valget gælder, at forlange sig fritaget for Hvervet, kan Hjælpekassens Bestyrelse bevilge Andragendet. Naar et Medlem af Bestyrelsen afgaar i Løbet af Valgperioden, afholdes Suppleringsvalg, med mindre Bestyrelsen med Enstemmighed beslutter at undlade det.

§ 10. Valget forberedes ved Lister over Vælgerne, der affattes af en Valgbestyrelse paa mindst 3 Medlemmer. Kommunalbestyrelsens Formand er Formand for Valgbestyrelsen, hvis øvrige Medlemmer udnævnes af Kommunalbestyrelsen af dens egen Midte.

Valgbestyrelsens Medlemsantal skal stede være ulige. For saa vidt Hjælpekassen omfatter en Købstad og et Landdistrikt, skal det, Byraadet i Fællesanliggender tilforordnede Medlem for Landdistriktet, være Medlem af Valgbestyrelsen. Listerne fremlægges 3 Uger før Valget til almindeligt Eftersyn i 10 Dage paa et for Kommunens Beboere bekvemt Sted eller efter Omstændighederne paa flere Steder. Om Tiden og Stedet for Valglisternes Fremlæggelse sker Bekendtgørelse med mindst 8 Dages Varsel paa den Maade, Kommunalbestyrelsen finder mest formaalstjenlig. Klager over disse Valgliste skulle fremsættes mindst 10 Dage før Valget finder Sted, og mindst 4 Dage før Valget skulle Valglisterne foreligge endeligt rettede. Stedet hvor, Dagen og Klokkeslettet, naar Valget skal foregaa, Tallet paa dem, der skulle vælges, m. v., bekendtgøres mindst 8 Dage før Valget paa den Maade, Kommunalbestyrelsen finder mest formaalstjenlig.

§ 11. Valget ledes af Valgbestyrelsen. Valget kan kun udøves ved personligt Møde. Valget er skriftligt og hemmeligt med Anvendelse af Stemmerum og foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg (den saakaldte d'Hondtske Metode). Afstemningen sker i Henhold til Lister, hvorpaa bestemte Personer bringes i Forslag til Valg. Indenrigsministeren meddeler nærmere Regler for Foretagelsen af Valget.

Udfaldet af Valget bekendtgøres ved Valghandlingens Slutning. Indsigelser mod et Valgs Gyldighed fremsættes inden 8 Dage efter Valget skriftligt for Kommunalbestyrelsen, som efter indhentet Erklæring fra Valgbestyrelsen afgør Sagen i sit næste Møde. Kommunalbestyrelsens Kendelse kan inden 14 Dage efter dens Afgivelse indankes for Købstædernes Vedkommende for Indenrigsministeren og for Landets Vedkommende for Amtsraadet. Naar et Valg erklæres ugyldigt, eller en Vægning ved at modtage Valg erkendes berettiget (jfr. § 8, 2det Stykke), foretages med Benyttelse af de sidst berigtigede Valgliste nyt Valg, saa snart ske kan.

§ 12. Hjælpekassens Bestyrelse bestemmer selv sin Forretningsgang og vælger sin Formand for et Aar ad Gangen. Den samlede Bestyrelse er ansvarlig for de Kapitaler og øvrige Aktiver, der tilhører Kassen. Kassens Værdipapirer forsynes med Paategning om, at der ikke kan raades over samme uden af den samlede Bestyrelse.

§ 13. Hjælpekassens Regnskabsaar er Finansaaet. Specificeret Regnskab for det forløbne Regnskabsaar affattes af Bestyrelsen og afgives, bilagt med Kvitteringer fra de understøttede, til Kommunalbestyrelsen inden 1. Maj. Af Regnskabet skal fremgaa, til hvilke Personer Understøttelse er ydet, Størrelsen og Varigheden af hver enkelt Understøttelse og, hvor særlige Forhold have foreligget, tilige Grunden til dens Ydelse. Regnskabet skal være ledsaget af et Uddrag af samme, der ikke maa meddele Oplysning om Navnet paa nogen understøttet, og af en Beretning om Kassens Virksomhed i det paagældende Aar. Kommunalbestyrelsen besørger Regn-

skaftet revideret paa samme Maade som foreskrevet for Kommunens eget Regnskab, hvorefter det decideres efter de for Kommunens Regnskab gældende Regler, dog saaledes at Decisionen afgives for lukkede Døre. Inden 14 Dage efter Decisionens Afgivelse lader Kommunalbestyrelsen de nævnte Uddrag og Beretningen fremlægge til Eftersyn for Kommunens Beboere. For Købstadkommunernes Vedkommende bliver Regnskabet at indsende til Indenrigsministeren sammen med Kommunens Regnskab.

§ 14. Saafremt Kommunalbestyrelsen i et Regnskabsaar har ydet direkte Pengebidrag af Kommunens almindelige Midler til Kommunens Hjælpekasse, er vedkommende Kommune berettiget til at kræve saadanne Bidrag erstattet med en efter Kommunebidraget afpasset forholdsvis Andel i et Beløb af 250,000 Kr., som aarlig blive at stille til Raadighed af Statskassen i nævnte Øjemed, dog saaledes, at ingen Kommune kan af Statskassen oppebære mere end Trediedelen af det Tilskud, der af Kommunekassen er ydet Hjælpekassen. Saafremt der herefter endnu maatte være et Beløb tilbage, bliver dette at medregne ved Fordelingen af Statstilskuddet for det forløbne Aar.

§ 15. I første Kvartal af Finansaaret 1907—08 kan Kommunalbestyrelsen yde Bidrag til »De fattiges Kasse», hvilket Bidrag vil være at medregne ved Fordelingen af Statstilskuddet.

§ 16. Enhver Kommune, der vil opnaa det i § 14 omtalte Statstilskud, indsender til Stedets Overøvrighed snarest muligt efter Regnskabsaarets Udlob vedkommende Kassens Kvittering for det af den modtagne Kommunetilskud. Overøvrigheden indberetter derefter til Indenrigsministeren, hvad der af hver enkelt Kommune er anvendt i dette Øjemed.

§ 17. I København kan med Indenrigsministerens Samtykke kommunale Tilskud til en eller flere velgørende Foreninger, der have lignende Formaal som de kommunale Hjælpekasser, træde i Stedet for Tilskud til disse, saaledes at Kommunen indenfor den i § 14 angivne Grænse er berettiget til forholdsvis Andel i det i bemeldte Paragraf omhandlede Statstilskud for Tilskud, der ydes saadanne Foreninger; dog er det herved et Vilkaar, at en saadan velgørende Forening ikke begrænser sin Virksomhed til Medlemmer af Folkekirken eller de fra Folkekirken afvigende Trossamfund eller til egne Foreningsmedlemmer eller paa anden hermed beslægtet Maade. Indenrigsministeren træffer efter indhentet Erklæring fra Københavns Kommunalbestyrelse nærmere Bestemmelser angaaende Reglerne for saadanne Foreningers Regnskabsvæsen.

§ 18. Regeringen bemyndiges til ved kongelig Anordning at sætte denne Lov i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge disse Øers særlige Forhold maatte finde hensigtsmæssige.

§ 19. Forslag til Revision af nærværende Lov bliver at fremsætte for den i Aaret 1912 sammentrædende ordentlige Rigsdag.

Hvad Splittelse medfører

Bygningsnedker-Strejken.

Det Fællesudvalg, som i længere Tid har forhandlet om en Overenskomst for Bygningsnedkerfaget, afsluttede sine Forhandlinger den 17. August, uden at opnaa Enighed om en Fællesindstilling til de resp. Organisationer.

Paa Initiativ af Borgmester JENSEN og Direktør HAUBERG optoges Forhandlingerne dog atter den 22. August, og det lykkedes da ogsaa at opnaa Enighed om et Forslag til Overenskomst, som man gensidig lovede at anbefale til Vedtagelse af Bygningsnedkernes Fagforening og Snedkerlaugets Bygningsnedkerafdeling.

Mesterforeningen godkendte Forslaget, hvorimod dette forkastedes af Bygningsnedkernes Fagforening med 535 St. mod 504 St.

Den 29. August modtog vort Forretningsudvalg fra Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Herved tillader jeg mig — i Henhold til Overenskomsten af 5. Sept. 1899, Punkt 2 — at meddele, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i saadan Udstrækning, som maatte være nødvendig for at bringe den herskende Bygningsnedkerkonflikt i Kjøbenhavn til Afslutning.

P. F. V.

KASPAR ROSTRUP.

Samme Dag afholdt Arbejdsgiverforeningen Generalforsamling, paa hvilken der blev vedtaget følgende Beslutning:

1. Der gives Bygningsnedkernes Fagforening en Frist af 3 Dage — til Mandag Morgen den 2. September — til at optage Arbejdet paa de i Forligsforslaget af 23. ds. indeholdte Vilkaar uden nogen som helst yderligere Indrømmelse fra Arbejdsgiverne Side.

2. Saafremt Arbejdet ikke paa denne Maade optages, bortfalder alle hidtil gjorte Indrømmelser, og der iværksættes Arbejdsstandsning hos samtlige, under Arbejdsgiverforeningen hørende Fag og Virksomheder med de Undtagelser, som Hovedbestyrelsen maatte fastsætte.

Bygningsnedkernes Fagforening afholdt Generalforsamling den 1. September, men behandlede dog ikke Spørgsmaalet om Mæglingsforslaget, men derimod et af en Snedkermester HØJLUND stillet Forslag, der gik ud paa, at Arbejdet skulde genoptages den 3.

September, fra hvilken Dag det den 23. August forkastede Mæglingsforslag skulde træde i Kraft; inden den 1. Januar 1908 skulde derefter Bygningsnedkernes Fagforening meddele, om de vilde foretrække et Tillæg af 10 pCt. til den gamle Prisliste af 1901, eller den af Mestre og Svende i Maj Maaned d. A. fremsatte Fællesindstilling, dog uden Gensidighedsbestemmelser.

Under 31. August sendte vort Forretningsudvalg en saalydende Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen som Svar paa dens Trusel om Lock-out: -

*Til Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening,*

Modtaget det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 29. ds., hvori det kort meddeles, at man vil forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i saadan Udstrækning, som maatte være nødvendig for at bringe den herskende Bygningsnedkerkonflikt til Afslutning.

Vort Forretningsudvalg, hvem denne Meddelelse har været forelagt paa et Møde i Dag, havde ikke troet det muligt, at Arbejdsgiverforeningen under sin Strid med en udenfor vor Organisation staaende Forening vilde have været i Stand til at fatte Beslutning om Arbejdsstandsning for Organisationer under De samvirkende Fagforbund, endog uden overfor os at begrunde sin Beslutning med et eneste Ord.

Vort Forretningsudvalg erklærer, at De samvirkende Fagforbund hverken ved Pengemidler eller paa anden Maade har støttet Bygningsnedkernes Fagforening i denne 4 Maaned lange Strid med Arbejdsgiverforeningen.

Man har derfor troet, at det laa udenfor Mulighedernes Grænse at vor Organisation af Arbejdsgiverforeningen kunde blive draget ind i en Strid, paa hvis Opstaaen og Forløb De samvirkende Fagforbund har været uden ringeste Indflydelse, og vort Forretningsudvalg maa derfor, idet det iøvrigt forbeholder sig alt videre denne Sag vedrørende, nedlægge en energisk Protest imod, at der, eventuelt, i Anledning af Bygningsnedkernes Strejke, foretages Lock-out overfor vore Medlemmer, da vi maa anse en saadan Handling for at savne ethvert berettiget Grundlag, saavel i juridisk som i moralsk Henseende.

P. F. V.

C. M. OLSEN.

Samme Dag modtog vi fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening følgende Skrivelse:

*Til Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund i Danmark.*

Herved har jeg den Ære at meddele, at Arbejdsgiverforeningen agter at indstævne De

samvirkende Fagforbund for Den permanente Voldgiftsret for Brud paa Overenskomsten af 5. Sept. 1899, Punkt 2 i. f.

Fra Arbejdsgiverforeningens Side har man næret den Opfattelse, som man ogsaa vedblivende anser for korrekt, at den i Overenskomsten af 5. Sept. 1899 Punkt 10 foreskrevne Forhandling mellem de to Hovedorganisationer angaaende Arbejdsgiverforeningens Paastand om, at der af De samvirkende Fagforbund er begaaet et Neutralitetsbrud under Bygningssnedkerstrejken, har fundet Sted saavel ved Møder som ved Korrespondance. Da man imidlertid i Dag i »Social Demokraten« ser det fremhævet, at en saadan Forhandling ikke har fundet Sted, og da vi intetsomhelst har imod at optage en ny Forhandling med det ærede Forretningsudvalg om Sagen, tillader jeg mig herved — saafremt det ærede Forretningsudvalg deler den i »Social Demokraten« fremsatte Anskuelse — at foreslaa, at der ved det Fællesmøde, som er aftalt til paa Mandag Kl. 11 angaaende Forholdene hos A/S Glud & Marstrand, optages som 2det Punkt paa Dagsordenen:

Forhandling i Henhold til Overenskomst af 5. Sept. 1899 Punkt 10 angaaende Arbejdsgiverforeningens Paastand om, at der fra De samvirkende Fagforbunds Side er begaaet Brud paa nævnte Overenskomst.

P. F. V.

KASPAR ROSTRUP.

Vort Forretningsudvalg erklærede sig villig til at deltage i Forhandlingerne, og et Møde fandt Sted den 2. September. Paa dette Møde paastod Arbejdsgiverforeningen, at den havde Beviser for, at Organisationer under De samvirkende Fagforbund havde krænket Neutraliteten, ved paa forskellig Maade at yde de strejkende Bygningssnedkere Støtte.

Vore Repræsentanter gjorde derimod gældende, at De samvirkende Fagforbund under hele Striden havde holdt sig fuldstændig neutral, og at man var uvidende om, at der skulde være Organisationer, som paa Trods af Forretningsudvalgets Henstilling skulde have støttet Bygningssnedkerne under deres Kamp med Arbejdsgiverforeningen.

Mødet endte dog uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen erklærede derefter, at den forbeholdt sig at indbringe Klage til den permanente Voldgiftsret over De samvirkende Fagforbund for Brud paa Overenskomsten af 5. September 1899.

Samme Dag tog Borgmester Jensen atter Affære, og indbød, sammen med Direktør Hauberg, til et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Snedker-

laugets Bygningssnedkerafdeling, Bygningssnedkernes Fagforening, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening samt De samvirkende Fagforbund.

Mødet fandt Sted den 3. ds. i Arbejdsgiverforeningens Lokaler, og efter en langvarig Forhandling erklærede Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter, at man var villig til at optage en Forhandling om en Løsning af Striden paa et andet Grundlag end det, Svendene havde forkastet, dog kun paa den Betingelse, at Svendenes Repræsentanter skaffede sig Mandat til at afslutte endelig og bindende Overenskomst.

Fællesmødet sluttede med Vedtagelse af følgende Beslutning:

Ved et i Dag i Arbejdsgiverforeningen af Borgmester J. Jensen og Direktør S. C. Hauberg indkaldt Møde, ved hvilket foruden Indbyderne var til Stede Repræsentanter for Bygningssnedkernes Fagforening, Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling, De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, enedes man om følgende:

Der optages en ny Forhandling for at forsøge en Løsning af Striden i Bygningssnedkerfaget saaledes, at hver af Parterne vælger et Udvalg paa indtil 10 Medlemmer, der træder sammen til Forhandling sammen med de to Indbydere, og saaledes, at Repræsentanterne for Parterne møder med frit Mandat til Sagens Afslutning.

Kjøbenhavn, den 3. September 1907.

S. C. HAUBERG. J. JENSEN.

For Bygningssnedkernes Fagforening:

H. P. JENSEN.*

For Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling:

VICTOR HENRIKSEN.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:

C. M. OLSEN.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

KASPAR ROSTRUP.

Bygningssnedkernes Fagforening har derefter afholdt Generalforsamling den 4. ds., hvor der foretoges Valg af 10 Medlemmer, som skal deltage i Forhandlingerne om en Afslutning af Striden, og som fik Mandat til at træffe endelig og bindende Afgørelse.

Lønbevægelser og Konflikter

International Strejkeoversigt for Juni. Strejkebevægelsen har i Juni været noget livligere end i Maj, undtagen i Tyskland.

Antallet af paabegyndte Strejker var, saa vidt Oplysninger foreligger, følgende:

Industrier	Tyskland		Svejt	Frankrig		England	
	Østr.-Ung.	Strejker		Deltag.	Strejker	Deltag.	
Bjerg- o. Hyt- tearb.	2	3	—	—	—	3	4301
Sten- o. Jord.	5	1	—	—	—	—	—
Metal o. Mask.	13	1	1	—	—	5	3983
Kem. Industr.	—	—	—	—	—	—	—
Tekstil —	3	3	—	—	—	5	409
Læder —	1	1	—	—	—	—	—
Træ —	3	1	1	—	—	—	—
Nærings- og Nydelsesmd.	2	4	1	—	—	—	—
Beklæd. Indst.	—	1	—	—	—	2	47
Bygnings —	9	4	1	—	—	1	153
Grafiske Fag.	—	—	—	—	—	—	—
Samfærdsel. .	4	2	—	—	—	4	2376
Øvrige Fag .	—	1	—	—	—	2	172
Ialt.	42	22	4	105	13677	22	11441
Maj 1907 ...	54	25	3	142	18056	29	5785
Juni 1906 ...	54	22	—	95	17796	27	9920

I *England* paabegyndtes der i Juni 22 Strejker med 11,441 Deltagere; i samme Maaned i Fjor var der 27 Konflikter med 9920 Deltagere. Af de 11,441 Strejkende var de 4301 Minearbejdere; i Swansea nedlagde 2000 Mand Arbejdet, fordi de ikke vilde samarbejde med uorganiserede Folk; disse blev fjernede efter 4 Dages Forløb. I Aberdare standsede 2021 Minearbejdere for at gennemføre en Lønforhøjelse, men de naaede ikke denne og optog efter 3 Dages Strejke Arbejdet paa de gamle Betingelser. 11 Strejker blev sluttede ved Mægling. I 12 Tilfælde med 2039 Deltagere satte Arbejderne de stillede Fordringer igennem; 7 Strejker tabtes.

I *Frankrig* var der i Juni et ret betydeligt Røre. Den 12. Juni nedlagde 800 Tømrere og Snedkere Arbejdet for at gennemføre en 10 Timers Arbejdsdag i Forbindelse med en Lønforhøjelse. Samme Dag nedlagde 1500 Havnearbejdere i Rouen Arbejdet, hvorved Trafiken led følelige Forstyrrelser. Havnearbejderstrejken i Marseille greb videre om sig.

Ogsaa i *Italien* var der en Del Arbejdsstandsninger. Bagerne erklærede almindelig Strejke, for overfor Regerin-

gen at give Fordringen om et Lovforbud mod Nattearbejdet et Eftertryk.

I *Nordamerika* var den vigtigste Konflikt i San Francisco, hvor Telegrafisterne nedlagde Arbejdet for at gennemføre en Lønforhøjelse af 25 pCt.

Arbejdsløsheden

i Danmark i Juli Maaned 1907.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Bagere o. Kondit.	98	1978	84	68	1438	56
Barberer o. Frisor	32	555	19	—	—	—
Barnevognsarb. .	—	—	—	—	—	—
Billedsk.	18	100	7	—	—	—
Brolæggere	7	27	3	3	19	2
Elektrikere	28	174	17	2	6	—
Forgyldere	1	6	1	—	—	—
Formere	19	148	12	18	182	17
Gørtl. o. Metalar.	18	182	8	—	—	—
Handskemagere.	5	130	5	—	—	—
Hattearbejdere..	6	86	3	2	15	2
Instrumentmag.	—	—	—	—	—	—
Kedel-o. Maskinp	15	229	11	8	159	5
Kurvmagere ...	—	—	—	—	—	—
Lohgarvere	3	38	2	—	—	—
Metaltrykkere ..	1	14	1	—	—	—
Murere	—	—	274	—	—	18
Møllere	15	375	12	2	26	2
Papirindustriarb.	—	—	—	—	—	—
Pottemagere ...	—	—	—	—	—	—
Rebslagere	—	—	—	—	—	—
Savværksarb. og Maskinsnedker	48	813	38	47	483	23
Skrædere	—	—	190	—	—	80
Stenarbejdere...	—	—	—	—	—	—
Stukkatorer	—	225	10	—	—	—
Sukker-, Chocol.	—	—	—	—	—	—
Biskuitarbejd..	—	—	—	—	—	—

Der foreligger Oplysninger fra 26 Organisationer med et samlet Medlemsantal af 17,480. Heraf havde 18 Organisationer med tilsammen 159,76 Medlemmer 902 Arbejdsløse den 31. Juli.

8 Organisationer med ialt 1504 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i Juli Maaned.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11

KØBENHAVN DEN 14. SEPTEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsraadet (April 1905 til Marts 1906). — Lønbevægelser og Konflikter (Dansk Hvidgarverforbund; Metaltrykkerne; Trædrejerne i København). — Statistik, Samfundsforhold.

Arbejdsraadet April 1905 til Marts 1906.

Syerskernes Udstilling.

Arbejdsraadet bestaar for Tiden af Raadmand G. PHILIPSEN som Formand, Folkethingsmændene H. RØRDAM og POUL CHRISTENSEN, Smedemester C. WEITEMEYER, København, Snedkermester CHR. CHRISTENSEN, Frederiksberg, Direktør E. SVENDSEN, Odense, Maskinarbejder CHR. LUDVIG JENSEN og Tobakarbejder A. CHRISTIANSEN, København samt Væver ANDERSEN, Horsens.

Stedfortrædere er: Murermester N. JUUL-PETERSEN og Fabrikant SCHÆFER, København, Direktør H. VESTESEN, Aarhus, Bager VILH. RASMUSSEN, København, Cigararbejderske PAULINE GJØL, Frederiksberg, og Typograf MARIUS HANSEN, Aarhus.

De 3 Arbejdsgivere og de 3 Arbejdermedlemmer med Stedfortrædere er valgt af Indenrigsministeren paa Forslag af henholdsvis Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund.

Ifølge Fabrikslovens Paragraf 8 har Arbejdsraadet at gøre Indstilling til Indenrigsministeriet angaaende Fastsættelse af Regulativer, indeholdende Bestemmelser om hvilke Forbedringer med Hensyn til Lokalernes Størrelse, Indretning, Belysning, Opvarmning, Ventilation m. m., der til Gennemførelse af Lovens Bestemmelser skal stilles til de enkelte Arter af Fabriker og Værksteder.

Raadet har forelagt Ministeriet For-

slag til et Regulativ for Jernstøberier og Maskinfabriker m. fl. lignende Virksomheder.

Raadet har ligeledes foreslaet Ministeriet et Regulativ for Skotøjsfabriker. (Dette er senere godkendt af Indenrigsministeren og er traadt i Kraft den 1. Februar 1907).

Raadet har udarbejdet et Udkast til Regulativ for Snedkerier og andre Virksomheder til Forarbejdelse af Træ og udsendt dette til Erklæring hos følgende *Arbejdsgiverorganisationer*: Billedskærerlavet, Bødkerlavet, Snedkerlavet, Drejerlavet, Tømmerlavet, Centralforeningen for Murer- og Tømmermestre i Østifterne, Foreningen for Provins-savværker i Østifterne, Centralforeningerne for Snedkermestre i Østifterne og i Jylland og for Murer- og Tømmermestre i Jylland, Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jylland, Centralforeningen for Snedkermestre i Jylland. Følgende *Arbejderorganisationer* har faaet Udkastet tilsendt til Erklæring: Bødkerforbundet, Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Forbund, Snedkerforbundet, Tømmerforbundet, Drejerforbundet og Skibstømmerforbundet.

Fra Papirindustriarbejdernes Forbund har Raadet i Juli 1905 modtaget Andragende om at fremsætte Forslag for Lovgivningsmagten om, at der i Papirfabrikerne ved kontinuerlig Drift gennemføres en Indskrænkning af Arbejdstiden til 8 Timer, saaledes at der i hvert Døgn arbejdes af 3 skiftende Arbejdshold. Andragendet motiveres med, at Arbejdet paa Papirfabrikerne er meget sundhedsfarligt, hvilket nærmere er paavist gennem en vedlagt Sygestatistik.

I den Anledning har Arbejdsraadet i Februar 1906 modtaget nærmere moti-

veret Henvendelse fra Bestyrelsen for Aktieselskabet »De forenede Papirfabriker«.

Begge de nævnte Henvendelser har Raadet forelagt Indenrigsministeriet og udtalt, at det tilvebragte Materiale formentlig ikke er tilstrækkelig for en Bedømmelse af, hvorvidt og i hvilket Omfang den kontinuerlige Drift medfører Fare for de paagældende Arbejders Sundhed og henstillede, at der under betryggende Form foranstaltes en fyldestgørende Undersøgelse af Sundhedstilstandene hos Arbejdere ved kontinuerlig Drift.

Beretningen indeholder Ændringsforslag til Lærlingeloven, der er fremsat fra en Række Organisationer af Arbejdsgivere og Arbejdere i Haandværk, Industri og Handel. Vi skal ikke komme ind paa en Omtale af alle disse Ændringsforslag, som vi forøvrigt en Gang tidligere — i »Arbejderen« Nr. 13, 2. Aargang — har beskæftiget os noget med.

Angaaende Spørgsmaalet om Begrænsning i Antallet af Lærlinge vil vi dog anføre forskellige Udtalelser af almindelig Interesse.

Fællesrepræsentationen udtaler, at dens Bestyrelse ikke kan gaa med til at begrænse Lærlingenes Antal hos den enkelte Mester ad Lovgivningens Vej, fordi Begrænsningen menes at ville faa langt fordærveligere Følger end de nuværende Forhold, og fordi Lovbestemmelser af den Art ikke menes at høre hjemme i en Lov om Lærlingeforhold.

Handelsforeningen af 5. Juni 1864 udtaler, at dens Engageringsbureau, som har medvirket ved over 8000 Engagementer, har den sørgeligste Erfaring for, hvor utilstrækkelig Uddannelsen hyppiger — om teoretisk Uddannelse er der kun i de færreste Tilfælde Tale — og at det vil være af stor Betydning for Højnelse af Handelsstanden i Fremtiden, om Tilgangen begrænses, reguleres og vælges noget omhyggeligere, end det nu er Tilfældet.

Centralforeningen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger bemærker, at det maa anses som samfundstjenligt, at Tilgangen af Lærlinge reguleres i Forhold til faglig Medhjælp, og

at det næppe er nogen Overdrivelse at paastaa, at mange Foreninger nu virker som rene Udklækningsanstalter af Medhjælpere, og at det bør være en af Lærlingelovens fornemste Opgaver at sikre det unge Menneske en forsvarlig Uddannelse.

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mener: Lovgivningsmagten vil her staa overfor en Sag, det ikke egner sig at lovgive om. Det er det praktiske Arbejdsliv, der i dette, som i saa godt som alle Arbejdsforhold, sidder inde med Evnen til at regulere og ordne, og som i det hele og store bringer Orden i dette Forhold. Man maa erindre, at det gennemgaaende er den mindre Bedrift indenfor Haandværk og Industri, der uddanner forholdsvis de fleste Lærlinge. I den mindre Bedrift kan Lærlingens Arbejde overses, han kan vejledes, og han bliver vejledet, for at han ikke skal ødelægge for meget, men dette er ensbetydende med, at han lærer noget. At lade Lovgivningsmagten bestemme, at den ene Mester maa have saa og saa mange Lærlinge, og den anden Mester ikke mere end saa og saa mange, vilde føre til ganske mærkelige Resultater, hvor man var udsat for at gribe grundigt fejl; der knytter sig jo til et Lærlingeforhold i dets Udvikling, foruden de to Hovedpersoner, Mester og Lærling, endvidere den til enhver Tid i Bedriften beskæftigede Arbejdsstyrke, samt Forældre og Værgere.

Den paagældende Bestemmelse op-højet til Lov kunde give Stødet til en saa stærk Indgriben i den personlige Frihed indenfor Næringslivet, at Følgerne kunde faa en Rækkevidde, hvis Udstrækning og hele Natur det blev umuligt blot tilnærmelsesvis at overse paa Forhaand.

De samvirkende Fagforbund udtaler: Vi tror ikke, at det vil være muligt i større Grad at højne Lærlingenes Stilling, naar det nuværende Grundlag, privat Oplæring af Lærlinge, skal bibeholdes. Haandværkets og Industriens Udvikling til Stordrift gør en virkelig Uddannelse af Lærlingen mere og mere vanskelig. Storindustrien, paa enkelte Undtagelser nær, har i ringe Grad

Brug for Lærlinge. Hvor de anvendes i Haandværk og Industri, sker det vistnok som oftest for bedre at kunne staa sig i Konkurrencen ved Hjælp af den billige Arbejdskraft, som Lærlingen afgiver.

Hvis man skulde tænke sig en gennemgribende og virkelig Forbedring paa Lærlingeområdet, maatte dette vistnok ske ved, at det Offentlige i saa høj Grad som muligt oprettede *Fagskoler*.

Arbejdsraadet har forelagt Indenrigsministeriet hele det tilvejebragte Materiale af Erklæringer og Forslag, og dertil knyttet de af Raadet foretagne Udtalelser, og angaaende Spørgsmaalet om Midlerne til Begrænsning af Lærlingeantallet, bemærket, at det ikke har ment at kunde fremsætte Forslag til Lønbestemmelser, der direkte tager Sigte paa at begrænse Adgangen til at antage Lærlinge ved kun at tilstede Antagelse af et vist Antal. Derimod har man foreslaaet, at den Mester, som to Gange i Løbet af 10 Aar ved Voldgift er ikendt Erstatning for Forsømmelse af Lærlingens fagmæssige Uddannelse, skal være uberettiget til at antage Lærlinge, samt at de med ham indgaaede Lærlinge-Kontrakter i saa Fald bortfalder.

Raadet haaber, at det ved en saadan Foranstaltning vil lykkes at modvirke, at en Læremester antager flere Lærlinge, end han efter sin Virksomheds Omfang og Antallet af voksne Arbejdere er i Stand til at uddanne paa forsvarlig Maade.

Arbejdsraadet har, med den i 1910 foreslaaede Revision af Fabriksloven for Øje, henvendt sig til saavel Arbejdsgiverforeningen som De samvirkende Fagforbund med Anmodning om at tilsende det Oplysninger om Udstrækningen af *Kvindes Natarbejde i Industrien*. Derom har vi udtalt os i »Arbejderen« for 9. Marts d. A., hvorfor vi ikke nu skal komme nærmere ind paa dette Emne.

Beretningen indeholder derefter en af Assistent i Indenrigsministeriet, V. HAARLØV, udarbejdet interessant Afhandling om Hjemmearbejdet i Tyskland, der fremkommer i Anledning

af den i Februar og Marts 1906 i Berlin afholdte Udstilling for *tysk Hjemmearbejde og Husindustri*.

Som Bilag til denne Afhandling er vedføjet en Omtale af den *Udstilling*, der i Maj 1907 blev afholdt i *København* af »Syerskernes Forbund«.

Nedenstaaende Fortegnelse viser hvilke Genstande der var udstillet samt hvad der betales i Syløn derfor, hvor meget der skal fradrages for Udlæg, Netto-Arbejdsfortjenesten og den anvendte Arbejdstid.

De angivne Priser hører endda til de laveste, som betales for saadanne Arbejder, men de menes at være dem, der i Almindelighed er gældende.

Alt det omhandlede Arbejde er udført som *Hjemmearbejde* i vedkommende Syerskers Beboelsesrum eller Køkken.

Løbe-Nr.	Genstand	Syløn	Fragaar Udlæg	Netto Arbejdsfortjeneste	Arbejdstid for vedkommende Genstand
		Øre	Øre	Øre	Timer
1	Costume	750	30	720	30
2	—	600	40	560	20
3	—	470	20	450	24
4	Silkerøbe, egen Tilskæring	400	60	340	30
5	Costume	445	50	395	20
6	Costume uden Knaphuller og de fire Stikninger	430	56	374	14
7	Frakke	375	30	345	12
8	—	350	25	325	13
9	Costume	350	20	330	14
10	Tennis-Costume	325	30	295	11 1/2
11	Barnetrøje	245	20	225	12
12	Frakke	240	16	224	12
13	—	230	25	205	12
14	—	205	20	185	8
15	Nederdel med Foer	200	20	180	10
16	Jaket	185	20	165	8
17	Nederdel	175	30	145	10
18	Barnefrakke	150	10	140	7
19	Barnetrøje	150	10	140	7
20	Capes	145	30	115	10
21	Frakke	140	27	113	7
22	Satin-Skørt	55	4	51	3
23	Nederdel	50	12	38	4 1/2
24	Jaket	375	22	353	12
25	Frakke	320	32	288	12
26	Uldsatin-Bluse	125	15	110	7 à 8
27	Jaket	100	15	85	7
28	Frisértrøje	90	9	81	5
29	Natkjole	85	7	78	5
30	Reform-Benklæder med løst Foer	75	5	70	3
31	Benklæder	65	7	58	3
32	Chemise	65	9	56	4
33	Liv	58	8	50	3

Løbe-Nr.	Genstand	Sylon	Fragaar			
			Udlæg	Netto Arbejds- fortjeneste	Arbejds- tid for ved- kommends Genstand	Genstand
		Øre	Øre	Øre	Timer	
34	Reform-Benklæder	50	5	45	2	
35	Skørt	45	3	42	2 1/2	
36	Benklæder	35	5	30	2	
37	Chemise	35	6	29	2 1/2	
38	Benklæder	35	4	31	2 1/2	
39	Nattøje	35	4	31	2 1/2	
40	do.	30	4	26	2	
41	Skørt	28	2	26	2	
42	Forklæde	25	4	21	1 1/2	
43	Liv	25	5	20	3 1/2	
44	Forklæde	25	3	22	1 1/2	
45	Benklæder	25	4	21	1 1/2	
46	Corset pr. Dusin	250	30	220	12	
47	Forklæde	20	3	17	1 1/2	
48	Underliv	20	»	»	1 1/2	
49	Nederdel	100	15	85	5	
50	Kasket pr. Dusin	200	12	188	12	
51	do.	do.	do.	do.	do.	
52	Corset pr. Dusin	275	35	240	15	
53	Liv	38	6	32	3	
54	Chemise	30	4	26	3	
55	Nattøje	25	4	21	2	
56	Chemise	35	4	31	*)	
57	Hvid Mols Bluse med Underbluse	150	20	130	7 à 8	
58	Corset pr. Dusin	200	20	180	12	
59	Liv	17	4	13	3	
60	Forklæde	30	4	26	1 1/2	
61	Chemise	30	6	24	3	
62	Natkjole	125	15	110	8	

*) 6 Stkr. kan sies i 14 Timer.

Lønbevægelser og Konflikter

Dansk Hvidgarverforbund har ved Forhandling gennemført en Overenskomst med Svendborg Skindfabrik.

Minimallønnen er fastsat til 35 Øre i Timen til 1. Januar 1910 og derefter 37 Øre i Timen til 31. December 1912.

Metaltrykkerne har ved Forhandling gennemført en Forhøjelse af Timelønnen af 5 Øre; Mindstelønnen er herefter 45 Øre pr. Time. Samtidig er Arbejdstiden nedsat til 9 1/2 Time daglig.

Trædrejerne i København har faaet Forretningsudvalgets Sanktion til at sende Strejkevarsel til Arbejdsgiverforeningen, hvis der ikke forinden den 23. ds. er opnaaet Enighed om en Minimalløn.

Arbejdsstandsningen vil omfatte 45 Medlemmer.

Statistik, Samfundsforhold

Arbejdslønnen i Landbruget. Paa Grundlag af de Oplysninger, som fra Tid til anden ere indsamlede om Arbejdslønnen i det danske Landbrug, er Aarslønnen for Tyende og Aarsfortjenesten (for 300 fulde Arbejdsdage) for faste, mandlige Daglejere beregnet til følgende Gennemsnitsbeløb:

	Aar:			
	1872	1892	1897	1905
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Mandligt Tyende	126	199	229	281
Kvindeligt Tyende	69	126	144	180
Mandlige Daglejere paa egen Kost	407	486	534	593
Mandlige Daglejere paa Husbondens Kost	216	315	345	409

Imellem det første og det sidste af de anførte fire Tidspunkter ligger der en Periode af 33 Aar, altsaa hvad man plejer at kalde en Menneskealder. Hvis man vil gøre op, hvor meget Arbejdsvederlaget er blevet forøget i dette Tidsrum, er kun Oplysningerne om Lønnen for Daglejere paa egen Kost fuldt ud brugelige, idet Værdien af Kosten burde lægges til Pengelønnen for de tre andre Grupper. For Daglejere paa egen Kost er Aarsfortjenesten i den sidste Menneskealder stegen fra 407 til 593 Kroner, altsaa med 186 Kroner eller 46 pCt. Spørger man hvor meget Arbejdet er blevet fordyret i de 33 Aar, finder man for Tjenestekarle en Differens af over 150 Kr., for Piger ca. 110 Kr., og for Daglejere ca. 190 Kr. aarlig. Lønnens Stigning er gennemgaaende foregaaet i et stadigt hurtigere Tempo; saaledes steg Karlelønnen i de 20 Aar 1872—92 med gennemsnitlig 3 à 4 Kr. aarlig, i de 5 Aar 1892—97 med gennemsnitlig 6 Kr. aarlig, og i de 8 Aar 1897—1905 med over 10 Kr. aarlig. For Pigerne finder man for de samme tre Perioder en gennemsnitlig aarlig Lønstigning af henholdsvis knapt 3 Kr., godt 3 1/2 Kr. og 4 1/2 Kr., og for Daglejere paa Husbondens Kost henholdsvis 5, 6 og 8 Kr. aarlig Tilvækst.

Oplysningerne for 1897 og 1905 ere tilvejebragte af Statens statistiske Bureau. Begge Aar stillede Spørgsmaal til Landboforeningerne, i 1905 tillige til Husmandsforeningerne. Opgivelserne fra Landboforeningerne (der repræsenterer Arbejdsgiverne) og fra Husmandsforeningerne (der repræsenterer Arbejderne) stemme i paafaldende Grad overens, hvilket tyder paa, at Resultaterne giver et korrekt Udtryk for de virkelige Forhold. De ovenfor nævnte Beløb ere beregnede paa Grundlag af Landboforeningernes Opgivelser. Husmandsforeningerne opgiver som oftest Lønnen en Ubetydelighed lavere, men de Gennemsnitstal, man naar til ved at regne med disse Opgivelser, afgive kun nogle faa Procent fra de foran anførte.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541
Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12

KØBENHAVN DEN 21. SEPTEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Amerikanske Fagforeningers Retsstilling. — Arbejdsraadet. — Lønbevægelser og Konflikter (Papirindustriarbejderne; Stukkatorerne; Trædrejerne i København).

Amerikanske Fagforeningers Retsstilling

I de forenede Stater i Nordamerika er Arbejdernes Ret til at danne Organisationer, for dermed at opnaa bedre Arbejdsbetingelser, almindelig anerkendt, saavel direkte ved Lovgivninger i de fleste Stater som ved Domstolenes Afgørelser. Naar der derimod er Spørgsmaal om *hvilke Midler*, de amerikanske Fagorganisationer har Ret til at anvende i Forfølgelsen af deres Formaal, bliver Stillingen straks mindre sikker.

I et Antal Stater, hvor Dannelsen af Monopoler og Ringe er forbudt ved Lov, er Fagorganisationerne udtrykkelig *undtagne* fra Virkningen af de paa-gældende Bestemmelser. Hvis dette ikke var Tilfældet, vilde Monopollovene ogsaa kunne anvendes mod Fagforeningerne. Saadanne Love bestaar i Staterne *Louisiana, Michigan, Minnesota, Montana, Nebraska, Nordkarolina* og *Wisconsin*.

Mange Stater har deres Love imod »Sammensværgelser«, modificerede paa den Maade, at Fagforeningerne ikke rammes deraf. Disse Stater er: *Colorado, Kalifornien, Maryland, Minnesota, New Jersey, New York, Norddakota, Pennsylvania* og *Porto Rico*.

I *Pensylvanien* f. Eks. er *Strejkeretten* *garanteret*, hvis en Fortsættelse af Arbejdet er i Modstrid med Love eller Beslutninger i den Organisation, som de paa-gældende Arbejdere tilhører.

I følgende Stater er det *forbudt Arbejdsgiverne at hindre deres Arbejdere i at tiltræde Organisationen* eller at gøre Udtrædelsen af samme til en Betingelse for Opnaelse af Arbejde: *Colorado, Connecticut, Idaho, Indiana, Kalifornien, Massachusetts, Minnesota, Nevada, New Jersey, New York, Ohio, Orego, Pensylvanien* og *Porto Rico*. En Unionslov vedrørende Jernbanerne indeholder de samme Forskrifter. I fire Stater, *Illinois, Kansas, Missouri* og *Wisconsin*, har Statens Højesteret erklæret lignende Love for at være stridende mod Forfatningen, fordi de indskrænker »Kontraktsfriheden« — selv om det har til Formaal at beskytte denne Frihed.

I *Minnesota* er der en Lov, hvorved det er *forbudt en Arbejdsgiver at afskedige en Arbejder eller hindre ham i Opnaelsen af et Embede eller Bestilling*, fordi han har *deltaget i en Strejke*.

I *Illinois* er det forbudt Arbejdsgivere, hos hvem der er Strejke, at avertere efter Arbejdere, uden at meddele, at der er Strejke hos ham; lignende Bestemmelser findes i *Montana, Oregon* og *Wisconsin*.

I 14 Stater er Fagorganisationerne ogsaa anerkendt derved, at der er givet dem en Ret til at vælge Repræsentanter i de af Staterne oprettede Voldgiftsretter for Arbejdsstridigheder. Disse Stater er: *Colorado, Connecticut, Illinois, Louisiana, Massachusetts, Minnesota, Missouri, Montana, New Jersey, New York, Ohio, Texas, Utah* og *Wisconsin*.

For at vise Forbrugerne, at bestemte Varer er fremstillet ved organiserede Arbejdere — og dermed under Betingelser, der er godkendt af Organisationerne — har de amerikanske Arbejdere

i stor Udstrækning indført *Kontrolmærket*. (Union Label). 140 Stater er der ved Lov fastsat Straf for Efterligning af disse Mærker. I Staterne *Montana* og *Nevada* skal alle Tryksager, der udgaar fra Staten og de lokale Øvrigheder, være forsynet med Typografernes Kontrolmærke. En Række Byer har udgivet lignende Forordninger. I flere Tilfælde har Domstolene dog erklæret saadanne Forordninger for ugyldige.

En Lov i *Nebraska* gør en Arbejders Beskæftigelse ved offentlige Arbejder afhængig af, at han tilhører sin Fagforening; en Forordning i samme Retning i *Chicago*, er dog erklæret for ugyldig.

Men der findes ogsaa i enkelte Stater Love, som er rettede *imod* Fagforeningerne. Beskyttelse ved Lov af »Arbejdsvillige« (Skruibrækkere) mod Trusler osv. fra Strejkendes Side, er indført i næsten Halvdelen af Unionens Stater og Territorier, nemlig i *Alabama, Connecticut, Georgia, Illinois, Maine, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, New Hampshire, New York, Norddakota, Oklahoma, Oregon, Pensylvanien, Porto Rico, Rhode Island, Syddakota, Texas, Utah, Vermont* og *Wisconsin*. I følgende Stater søger man ved Lovgivningen at forhindre Strejker ved Jernbanerne: *Connecticut, Delaware, Illinois, Kansas, Kentucky, Maine, Mississippi, New Jersey* og *Pensylvanien*.

Boykotning som Middel i den økonomiske Kamp er forbudt i Staterne: *Alabama, Colorado, Illinois, Indiana* og *Texas*. Udsættelsen af *Strejkeposter* er ved Lov forbudt i *Alabama*.

I *Colorado, Idaho, Illinois* og *Indiana* kan Arbejdsgivere og Arbejdere, som ikke efterkommer en Kendelse af en af begge Parter vedtagen Voldgift, idømmes en Bøde i *Illinois*, i de tre andre Stater ogsaa Fængsel.

Fagforeningernes Retsstilling i Amerika trues dog mindre af de bestaaende Love end af den Retspraxis Domstolene efterhaanden indfører overfor Arbejderne.

De bestaaende Love er dog ikke nær saa hindrende for Arbejdsorganisationernes Virksomhed, som Domstolene,

hvis Praksis ogsaa træder hindrende i Vejen for en Udvikling af Arbejderbeskyttelsen. Det mest anvendte Middel for at svække Arbejdsstandsninger, er, at Arbejdsgivere, eller de af dem betalte Skruibrækkere, søger at faa Domstolene til at udstede *Standsningsbefalinger*. Overtrædelsen af en saadan Standsningsbefaling eller Forbud medfører Straf, selv uden at Vedkommenes Skyld er konstateret ved almindelig Vidneførsel for en Domstol.

»Standsningsbefalingen« eller Forbudet er en gammel engelsk Retspraksis; dens Anvendelse ved Strejker osv. er dog af nyere Dato. Selv om der bestaar en tilsyneladende Retfærdighedsgrund for Anvendelsen af denne Praksis, naar enten Arbejdere eller Arbejdsgivere hindres i Gennemførelsen af en indgaaet Overenskomst, saa bliver Anvendelsen deraf aldeles uberettiget, naar den anvendes til at umuliggøre for de Strejkende at gøre de Arbejdssøgende opmærksom paa, at Arbejdet er nedlagt paa de paagældende Arbejdspladser; lige saa uberettiget er det ved Forbud fuldkommen at standse en Boykotting.

Standsningsbefalingerne rammer ofte Fagforeningerne som saadanne.

Arbejdsraadet

Under 4. September d. A. har Forretningsudvalget udsendt følgende Cirkulære til Repræsentantskabets Medlemmer:

Som bekendt er der ved «Lov af 11. April 1901, om Arbejde i Fabriker og dermed lige stillede Virksomheder samt det offentlige Tilsyn dermed» vedtaget Oprettelsen af et »Arbejdsraad«, bestaaende af en af Kongen udævnede Formand og 3 af Indenrigsministeren udnævnte Medlemmer, hvoraf mindst 3 Arbejdsgivere og mindst 3 Arbejdere, og af hvilke mindst en Arbejdsgiver og mindst en Arbejder skal være bosiddende udenfor København og Frederiksberg.

Valget foretages paa den Maade, at De samvirkende Fagforbund foreslaar 3 Arbejdere til hver af de 3 ledige Pladser, altsaa ialt 9, og paa lignende Maade foreslaar Arbejdsgiverforeningen 9 Arbejdsgivere; af disse er Ministeren bundet til at vælge 3 Arbejdere og 3 Arbejdsgivere. Paa lignende Maade vælges der 6 Supplanter, 3 fra hver Side.

Valget gælder 6 Aar ad Gangen. Vederlaget fastsættes paa de aarlige Finanslove.

Raadet vil bl. a. have at afgøre, hvilke Virksomheder der skal falde ind under Arbejds- og Fabrikstilsynet, ligesom det skal indstille Regulativer angaaende de Fordringer, der med Hensyn til Størrelse, Indretning i Belysning, Ventilation m. m. skal stilles til de enkelte Arter af Fabriker og Værksteder, i Henseende til de der beskæftigede Arbejderes Antal. Raadet skal endvidere tage Bestemmelse om eventuelt Forbud mod Børns og unge Menneskers Arbejde i usunde Fabriker, ligesom det kan stille Forslag til Ministeriet angaaende Arbejderbeskyttelse og endelig skal det hvert Aar udgive en Beretning om sin Virksomhed.

I 1901 anmodede Indenrigsministeriet De samvirkende Fagforbund om at foreslaa Medlemmer og Suppleanter til Arbejdsraadet og Indenrigsministeren valgte blandt de Indstillede følgende som Medlemmer, nemlig:

Maskinarbejder CHR. LUDV. JENSEN og Tobaksarbejder ALFR. CHRISTIANSEN, begge af København og Væver A. ANDERSEN af Horsens, samt til Suppleanter:

Bager VILH. RASMUSSEN og Cigararbejderske POULINE GJØL, begge af København og for Provinsernes Vedkommende Typograf MARIUS HANSEN, Aarhus.

Da Funktionstiden for disses Vedkommende nu er udløbet, vil der altsaa være at udskrive nye Valg af Medlemmer og Suppleanter.

Forretningsudvalget foreslaar nedenaævnte til Medlemmer og Suppleanter; idet man føler det som sin Pligt at foreslaa netop det Antal, der skal vælges og ikke flere, for ikke at sætte Repræsentanterne i Forlegenhed, hvis der gaves et større Antal at vælge imellem, hvorved der ikke fremkom nogen samlet Indstilling. Ministeren er nemlig i sit Valg ikke bunden til nogen bestemt Rækkefølge, men kan vælge af de foreslaaede hvem han vil; man maa derfor være ganske sikker paa, at alle de Personer der foreslaas, er fuldt kvalificerede til at udfylde Pladsen. Loven er af Ministeren fortolket saaledes, at kun Arbejdere der beskæftiges i Forretninger, der falder ind under Loven kan vælges som Medlemmer af Raadet, hvorimod Formænd for Fagorganisationer, og som ikke arbejde ved deres Fag, ikke kunne vælges ind i Raadet.

I Henhold hertil indstiller vi til de ærede Medlemmer af Repræsentantskabet, at de slutter sig til Forretningsudvalgets Indstilling, men det er en Selvfølge, at der, om det ønskes, kan stemmes paa andre end de foreslaaede, som ere:

Til Medlemmer: Maskinarbejder CHR. LUDV. JENSEN, Tobaksarbejder ALF. CHRISTIANSEN, Snedker HANS NIELSEN, Typograf O. JOHANSEN, Tapetarbejder OTTO JESPERSEN, Skotøjarbejder CH. KOCK, alle af København, Væver A. ANDERSEN, Horsens, Maskinarbejder FRANTZ SØRENSEN, Kolding og Tobaksarbejder WESTERGAARD, Odense.

Til Suppleanter: Fabrikarbejder L. P. JACOBSEN, Væver P. SØRENSEN, Bager VILH. RASMUSSEN, Støberiarbejder P. LARSEN, Cigararbejderske PAULINE GJØL, Former P. HESSNER, alle af København. Snedker MARINUS PETERSEN,

Aarhus, Typograf MARIUS HANSEN, Aarhus og Maskinarbejder P. ANDERSEN, Horsens.

P. F. V.

C. M. OLSEN.

C. F. MADSEN.

*

Ved den nu tilendebragte Afstemning er Forretningsudvalgets Indstilling vedtaget med 78 Stemmer.

Sagen gaar nu til Indenrigsministeren, der vil træffe sit Valg mellem de foreslaaede 9 Medlemmer og de 9 Suppleanter. Saasnart Ministeriets Afgørelse foreligger, skal vi meddele Resultatet her i »Arbejderen«.

Lønbevægelser og Konflikter

Papirindustriarbejderne. Efter Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 1. August d. A., hvor der som bekendt opnaaedes Enighed om, at der skulde optages en fri Forhandling mellem de interesserede Parter, har der været afholdt en Række Møder. Ved det første Møde erklærede Fabrikkerne, at de ikke vilde indgaa paa den af Arbejderne krævede Fordeling af Arbejdstiden, men at de derimod var villige til at give Arbejderne et antageligt Løntillæg. Arbejdernes Repræsentanter anmodede derefter Fabrikkerne om at fremkomme med deres Tilbud; det vilde da blive taget under Overvejelse, om hvorvidt man vilde fralade Kravet om Arbejdstidens Fordeling.

Efter at Fabrikkerne havde tilstillet Forbundet sit Forslag til Overenskomst, blev dette tilstillet Afdelingerne, og der blev foretaget en almindelig Afstemning om, hvorvidt man kunde optage Forhandling paa Grundlag af den bestaaende Arbejdstid. Afstemningen gav til Resultat, at langt det overvejende Antal af Medlemmerne stemte for en Lønforhøjelse, og hermed var Spørgsmaalet om 8-Timersdagen paa Papirfabrikkerne trængt i Baggrunden. Der forhandlede nu i en Række Møder mellem Parterne, men da disse Forhandlinger ikke førte til et endeligt Resultat, blev der den 20. September afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvorved der opnaaedes Enighed om følgende:

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, A/S De forenede Papirfabriker, Frederiksberg Papirfabrik og Papirindustriarbejdernes Forbund, enedes man om følgende Afgørelse af de Punkter, hvorom der under Forhandlingen mellem Parterne ikke forud var opnaaet Enighed:

1) Med Hensyn til Spørgsmaalet om at holde Spisetid 2 Gange i hver Tur i Arbejdstiden for de Folk, der arbejder Dag og Nat, lovede Papirfabrikerne at vise Imødekommenhed i saa stor Udstrækning som muligt.

2. Med Hensyn til at holde Fabrikerne i Drift alle Ugens Hverdage Aaret rundt, lovede Fabrikerne at bestrebe sig herfor.

3. Med Hensyn til Ønsket om, at Kvindernes Arbejde skulde ophøre Lørdag Eftermiddag Kl. 4, erklærede Fabrikerne sig villige til at gaa med hertil mod tilsvarende Afkørrning i Lønnen, dog saaledes, at Kvinderne kan tilsigtes til Arbejde ud over denne Tid med Dags Varsel.

4) Med Hensyn til Arbejde paa de Helligdage, hvor det efter Loven er tilladt at arbejde, erklærede Fabrikerne sig villige til at betale saadant Arbejde som Overarbejde, medens paa den anden Side Arbejderne er pligtige til at møde til saadant Arbejde.

5. Med Hensyn til forskellige Lønsatser, hvorom der kun tildels var opnaaet Enighed, gælder fremtidig de i første Række i vedhæftede to Bilag, omfattende Fabrikerne Haraldskjær, Nørrebro, Ørholm og Frederiksberg, opførte Poster. Med Hensyn til nogle Kvinder paa Dalum Papirfabrik forhøjedes Betalingen for Sorteringen af Papir indtil 16 Pund incl. pr. Ris til 3½ Øre. Akkorden for Rulning af Papir til „Royal“ forbliver uforandret.

6. Da Akkorderne for Kvinderne ikke kan omregnes, enedes man om, at der som Vederlag herfor betales til Kludesorterskerne paa Silkeborg og Papirsorterskerne paa Nørrebro 20 Øre pr. Dag, og til Papirsorterskerne paa Dalum, Haraldskjær og Silkeborg, samt Kludesorterskerne paa Nørrebro 10 Øre pr. Dag. Disse Tillæg regnes fra den sidste Lønningsudbetaling i August, til Beregningen efter de ny Akkordsatser træder i Kraft. Dag- og Natlønsarbejde faar ligeledes tilbagevirkende Kraft fra den sidste Lønningsudbetaling i August at regne.

7) Denne Overenskomst kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar, dog tidligst til 1. Februar 1911.

Kjøbenhavn, den 21. September 1907.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

KASPAR ROSTRUP.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:

C. F. MADSEN.

For A/S De forenede Papirfabriker:

FR. BÜLOW.

For Frederiksberg Papirfabrik:

FR. LARSEN.

For Papirindustriarbejdernes Forbund:

L. JENSEN. N. P. PETERSEN.

S. SØRENSEN.

Den saaledes indgaaede Overenskomst giver Størstedelen af Arbejderne en Lønforhøjelse af ca. 40 Øre pr. Arbejder om Dagen, og et stort Antal faar et Tillæg af indtil 60 Øre pr. Dag.

I Følge Fabrikenes Opgivelse andrager Lønforhøjelse ca. 120,000 Kr. om Aaret.

Stukkatorernes Fagforening har faaet Sanktion til at opsigte den bestaaende Overenskomst som nu er 10 Aar gammel, og til at fremsætte Forslag om en ny, hvori der skal indeholdes Priser paa det i de senere Aar fremkomne Optrynkningsarbejde paa Lofter og Vægge.

Trædrejerne i København. Ved et Møde den 19. September i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Drejerlavet og Trædrejernes Fagforening af 1879 enedes man om følgende Afgørelse af de Punkter, hvorom der under Forhandlingen mellem Parterne ikke forud var opnaaet Enighed:

1) For ethvert Arbejde, der findes anført i Prislisten, er de deri fastsatte Priser gensidig bindende.

Om Arbejde, der ikke findes anført i Prislisten, kan der sluttes særlig Akkord. Under en saadan Akkord garanteres Svendens gennemsnitlige Fortjeneste paa Akkorder efter Prislisten. Naar Akkord ikke kan finde Sted, eller der ikke opnaas Enighed om Prisen paa et Arbejde udenfor Priskuranten, betales Arbejdet med Svendens Timeløn.

Mindstelønnen er 40 Øre pr. Time.

Unge Svende kan dog det første Aar efter udstaaet Læretid arbejde indtil 4 Øre billigere pr. Time.

2) Prisen paa de omdisputerede Stoleben fastsættes saaledes: 7 Øre pr. Stk. for 50 og derunder, 6½ Øre pr. Stk. for over 50 og indtil 100 og 6 Øre pr. Stk. for 100 og derover.

3) Arbejdstiden bliver 9½ Time daglig.

4) Den ny Løntarif træder i Kraft fra og med Mandag den 23. September.

5) Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. September, dog tidligst til 1. September 1910.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13

KØBENHAVN DEN 28. SEPTEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania, I.

Den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania

I.

I Dagene den 6.—8. September er den 7. skandinaviske Arbejderkongres blevet afholdt i Kristiania.

Kongressens Dagsorden findes aftrykt i »Arbejderen« Nr. 9, 4. Aargang.

Paa Kongressen var mødt ca. 400 Deltagere, hvoraf 167 fra Norge, 125 fra Sverrig, 6 fra Finland og 85 fra Danmark. Tilstede var desuden HUYSMANS, Belgien (Sekretær for det internationale socialistiske Bureau i Bryssel), C. LEGIEN og SASSENBACH, Tyskland (Legien er Formand for den tyske Landsorganisation og tillige Sekretær for den internationale Sammenslutning af faglige Landsorganisationer), JANSSON fra Arbejdersekretariatet i Berlin samt JASZAI, Formand for Landsorganisationen i Ungarn.

Af de til Kongressen udarbejdede korte, trykte Beretninger, fremgaar det bl. a., at i Sverrig omfatter Fagorganisationerne 214,574 Medlemmer. Af disse staar 158,000 i den faglige Landsorganisation. Det svenske Arbejderparti tæller nu 205 Arbejderkommuner med 206,000 Medlemmer. Partipressen udgaar i 156,000 Eksemplarer. Partiet har 15 Repræsentanter i Rigsdagen.

De danske Fagorganisationer tæller ca. 100,000 Medlemmer. Det danske Socialdemokrati er ligesaa stærkt i Antal og har 24 Repræsentanter i Folketinget og 4 i Landstinget.

Den moderne Fagbevægelse i Norge talte i 1906 24,324 Medlemmer, hvoraf

964 Kvinder, og er nu oppe paa ca. 32,000 Medlemmer. Det norske Arbejderparti fik i 1906 43,000 Stemmer ved Stortingsvalgene og satte 10 Repræsentanter ind i Stortinget.

I Finland tæller de faglige og politiske Organisationer ca. 60,000 Medlemmer.

Til Dirigenter valgtes J. A. HANSEN, Danmark, LINDQUIST, Sverrig og JEPPESEN, Norge. Til Sekretærer: LINDBLAD, Gøteborg, JACOB CHRISTENSEN, Silkeborg og BUEN, Trondhjem. Til Generalsekretær OLAV KRINGEN.

Kongressen vedtog at nedsætte Udvalg til foreløbig at behandle de indkomne Forslag og forelægge Forslag til Beslutninger derom. Efter Kongresskomitéens Indstilling vedtoges det at fordele de forskellige Sager i Udvalg paa følgende Maade:

Komite I. Lovfæstet 8-Timers Arbejdsdag. Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Fagorganisationernes Selvhjælpsvirksomhed i Forbindelse med den sociale Lovgivning.

Komite II. Skandinavisk statistisk Bureau for Arbejderbevægelsen. Hvad kan gøres for at fremme Arbejderklassens Dannelse og Kultur. Den skandinaviske Arbejderpresse.

Komite III. Lovfæstet Voldgift i Arbejdstvister. Kan Arbejderne undvære de faglige Landsorganisationer? Fri Overgang mellem de skandinaviske Landes Fagorganisationer. — Gensidig obligatorisk Understøttelse under større Konflikter.

Komite IV. Hvad kan der gøres for at organisere Kvinderne. Industri- eller Fagforbund. Haandværksfag og ikke-faglærte Arbejdere. Offentlige Funktionærers Stilling til Arbejderorganisationen.

Komite V. Militarismens Bekæmpelse. Tjenestelovgivningen.

Komite VI. Kooperative Foretagender. I Komiteerne havde hvert Land Ret til 3 Pladser. Finnerne valgte 1 Repræsentant til hver Komite.

Til de forskellige *Komiteer* valgte Delegationerne for hvert Land følgende Medlemmer:

Komite I. Fra Norge: Frk. Thoresen, O. Lian, Brækstad.

Fra Sverige: Ernst Blomberg, Nils Persson, Bernh. Ericsson.

Fra Danmark: P. Knudsen, P. Hvidfeldt, H. P. Hansen, Slagelse.

Fra Finland: K. Wartainen.

Komite II. Fra Norge: A. Buen, Angell-Olsen, Sverre Iversen.

Fra Sverige: A. C. Lindblad, Sven Persson, Aug. Nilsson.

Fra Danmark: Marott, Sofus Mortensen, Viggo Christensen.

Fra Finland: G. W. Johansson.

Komite III. Fra Norge: Gunnar Sethil, Friis, Eberhardsen.

Fra Sverige: Herm. Lindqvist, Emil Søderstrøm, J. O. Ødlund.

Fra Danmark: C. M. Olsen, Chr. Rasmussen, Johs. Nielsen.

Fra Finland: G. Haapalainen.

Komite IV. Fra Norge: Richard Hansen, Fru Tynæs, Ousland.

Fra Sverige: Ernst Søderberg, O. Danielsøn, Janne Jønsson.

Fra Danmark: Lyngsie, I. A. Hansen, Olivia Nielsen.

Fra Finland: J. A. Ojako.

Komite V. Fra Norge: M. Puntervold, Torgeir Vraa, Tranmæl.

Fra Sverige: Hjalmar Branting, V. Larsøn, Fredrik Strøm.

Fra Danmark: Borgbjerg, Jens Larsen, Andrea Brochmann.

Fra Finland: Taavi Tainio.

Komite VI. Fra Norge: Anders Andersen, Moeskau, Tokerud.

Fra Sverige: Rosling, Sundell, Østlund.

Fra Danmark: P. Knudsen, G. Chr. Olsen, Jens Jensen, Aarhus.

Fra Finland: Wartainen.

Hj. BRANTING, Stockholm, holdt et indgaaende Foredrag om *den moderne Arbejderbevægelses Maal*; det modtoges af Forsamlingen med kraftigt Bifald.

Sluttelig fremsatte Hr. Branting følgende Resolution, som vedtoges enstemmigt:

Den moderne Arbejderbevægelse vokser med Nødvendighed frem af Samfundets kapitalistiske Udvikling, som samler baade Ledelsen og Udbyttet af den væsentlige Produktion hos et Faatal Samfundsmedlemmer, medens Arbejderklassens Stilling forbliver trykket og usikker, og Massefattigdommen vedbliver at bestaa til Trods for en hurtig øget Nationalrigdom. Arbejderbevægelsens Maal maa selvfølgelig blive at ophæve Kapitalbesiddelsens Privilegium og dermed selve Aarsagen til den herskende Klasseforskell.

For at kunne naa dette Maal og dermed gennemføre hele det arbejdende Folks Frigørelse fra aandelig, politisk og økonomisk Afhængighed af Kapitalismen, maa Arbejderne anvende Sammenslutningens Magtmiddel. Kun gennem en stærk Organisation, saavel politisk som faglig, kan Kapitalens Overmagt brydes,

og Overgangen til en socialistisk Samfundsordning forberedes.

Arbejderklassens politiske Organisation er det socialdemokratiske Parti. Dets Opgave er dels at sprede Oplysning og Indsigt om Socialismens Nødvendighed som Kapitalismens Afløser, dels paa det praktiske politiske Omraade at optræde for det arbejdende Folks Krav og Interesser. I denne Hensigt virker Socialdemokratiet for Beskyttelseslovgivning mod Kapitalismens Hærgninger og hævder overalt Arbejdernes medborgerlige Ligestilletthed, samt stræber efter at vinde den størst mulige politiske Betydning for at kunne benytte Statsmagten til Støtte for Arbejderklassens Fremmarsch og til Samfundets Omdannelse i demokratisk og socialistisk Retning.

Den faglige Kamp for bedre Arbejdsvilkaar er i sin Art fuldt saa vigtig som den politiske. Gennem stærke Fagorganisationer er det lykkedes at skaffe store Grupper af Arbejdere Indflydelse paa Arbejdsaftaler og dermed højere Løn og kortere Arbejdstid. Ligeoverfor Arbejdsgivernes Sammenslutninger kommer det imidlertid tydeligere og klarere frem, at den faglige Kamp alene ikke kan være fyldestgørende. Den faglige Fremrykning maa kompletteres og støttes af den politiske, hvorfor den inderligste Forbindelse mellem disse to Grene af den samme store Bevægelse er af uundgaelig Nødvendighed.

Foroget Demokrati i Samfundet, Arbejderklassens Højnelse gennem Fagforeningerne og ligesaa gennem den kooperative Virksomhed, alt dette er dog kun Skridt paa Vejen til Maalet: *Kapitalismens Afløsning af en socialistisk Samfundsorden*. Arbejderne kæmper for at erobre Magten i Samfundet for at gennemføre Produktionsmidlernes Socialisering i den Udstrækning Udviklingen selv viser, at den ene store Arbejdsgren efter den anden er færdig hertil, samt for at organisere Produktionen under Samfundets demokratiske Kontrol. Imens opdrager de sig selv i deres Organisationer til de store Opgaver, som venter dem, ligesom disse Spirer selv er Spirer til det kommende nye Samfund.

Den skandinaviske Kongres, selv en Del af det socialistiske Internationale, udtaler altsaa sin fulde Tilslutning til den internationale Socialismes Opfattelse og Program.

P. KNUDSEN, Danmark, indledede *Spørgsmaalet om kooperative Foretagender*. Efter en Behandling i Udvalg vedtoges følgende:

Kongressen anser den kooperative Bevægelse som et vigtigt Middel i Arbejderklassens Frigørelseskamp, hvis Maal det er gennem Erobringen af den politiske og økonomiske Magt i Samfundet at udrydde Fattigdommen og at skabe en paa socialistisk Grundlag hvilende Samfundsordning. Ved Siden af den Udvikling af Arbejderklassen, som Socialdemokratiets politiske og faglige Organisationer skaber, virker de af Arbejderne paa Produktionens og Vareomsætningens Omraade oprettede kooperative Foretagender som et Midde til at give Arbejderklassen Indsigt i Pro-

duktionens og Omsætningens Ledelse og til at udvikle Arbejderklassens Evne til at overtage disse Funktioner.

Kongressen anser det derfor for at være de organiserede Arbejderes Pligt at støtte de kooperative Organisationer, hvor saadanne findes, navnlig ved at gøre deres Vareindkøb hos disse og indmelde sig som Medlemmer, hvor saadant findes formaalstjenligt.

Kongressen anbefaler endvidere Oprettelsen af kooperative Foretagender, hvor saadanne ikke findes.

Kongressen anbefaler de forskellige Lande at foretage en Undersøgelse af Muligheden af kooperativ Produktions Anvendelse ved faglige Konflikter; Resultatet forelægges næste Kongres.

AUG. NILSSON, Malmø, holdt det indledende Foredrag om: *Hvad kan der gøres for at fremme Arbejderklassens Dannelse og Kultur?* Der vedtoges en saalydende Beslutning:

Kongressen udtaler, at Højnelsen af Arbejderklassens aandelige og kulturelle Niveau absolut maa gaa jævnsides med Arbejdet for den politiske og sociale Frigørelse; thi kun en oplyst og intelligent Arbejderklasse kan opnaa og bruge den offentlige Magt, som Socialdemokratiet tilstræber.

Kongressen opfordrer derfor Socialdemokratiet i de skandinaviske Lande til at arbejde energisk for Oprettelse af Højskoler, Aftenskoler og Kursus for Arbejdere, hvor der ogsaa gives Lejlighed til at beskæftige sig med Samfundsspørgsmaal; endvidere for Udbredelse af socialistiske Skrifter og anden Litteratur af belærende eller underholdende Art i Modsætning til det slette Kram, der nu ofte bydes Arbejdernes Hjem. I det hele anbefales det at virke paa alle Maader for at fremme almen Dannelse blandt den arbejdende Befolkning.

Som Støtte for dette Oplysningsarbejde opfordrer Kongressen til at virke for Fremme af Ædruelighed i Folket.

Lovfæstet 8-Timers Arbejdsdag. OLE LIAN, Norge, indledede Spørgsmaalet om 8-Timers Arbejdsdagen og anbefalede paa Udvalgets Vegne følgende Resolution, som vedtoges:

1. Idet Kongressen paapeger de Resultater, som gennem Fagorganisationens Virksomhed hidtil er opnaaet i Retning af Forkortelse af Arbejdstiden, retter Kongressen en kraftig Opfordring til de fire nordiske Landes Fagorganisationer, at de ved Gennemførelsen af Overenskomster med Arbejdsgiverne i første Række tager Sigte paa Forkortelse af den nugældende Arbejdstid, og bør alle Bestræbelser gaa ud paa Gennemførelsen af 8-Timers Arbejdsdag.

2. Kongressen opfordrer endvidere de socialdemokratiske Partigrupper i de fire nordiske Lande til for de lovgivende Forsamlinger at fremsætte Forslag om lovfæstet 8-Timers Arbejdsdag, og at Stat og Kommune derfor i

første Række bør indføre 8-Timers Arbejdsdag for sine egne Arbejdere.

3. I Lighed med tidligere Beslutninger opfordrer Kongressen Organisationerne til i Arbejdet for 8-Timersdagen at samles til Demonstration 1. Maj og gennem Arbejdshvile bestræbe sig for at gøre denne Demonstration saa virkningsfuld som mulig.

ANGELL OLSEN, Bergen talte om Efterretningsvæsenet mellem *de skandinaviske Arbejderblade*. Følgende Resolution vedtoges:

Indtil der kan blive oprettet et fælles Efterretningskontor for den skandinaviske Arbejderpresse, bør Landsorganisationerne, naar større Konflikter udbræder, holde de andre skandinaviske Lande bekendt med Forholdene og deres Udvikling ved hurtigst at tilsende de respektive Landsorganisationer de Meddelelser, man ønsker offentliggjort.

Fru TYNÆS, Kristiania, indledede Spørgsmaalet om, hvad man skal gøre *for at organisere Kvinderne*. Hun fremhævede, at Kvinderne i Norge havde ringe Forstaelse af Organisationens Nødvendighed. De optræder paa Arbejdsmarkedet som Konkurrenter mod Manden og underbyder ham. Derved skader de baade sig selv og Mændene. Men Manden har ogsaa sin Skyld heri; thi han har hidtil i sit Organisationsarbejde væsentlig kun tænkt paa sig selv og forsømt Kvinderne. Taleren sluttede med at oplæse følgende Komitéindstilling, som vedtoges:

Det er Kongressens Opfattelse, at saavel den skandinaviske som den internationale Arbejderbevægelse ikke kan naa sit endelige Maal: Arbejderklassens Frigørelse, før ogsaa alle Arbejderklassens Kvinder staar sammen med Mændene i den fælles Kamp for Mennerettighederne.

Endvidere udtaler Kongressen, at det er enhver organiseret Arbejders Pligt paa enhver mulig Maade at give sine kvindelige Paarørende, Hustru og Døtre, Indblik i Arbejderbevægelsens Maal og Midler og opfordre dem til at slutte sig til deres respektive Organisationer.

I Anledning af Spørgsmaalet: »Hvad kan der gøres for at organisere Kvinderne«, viser Erfaringen gode Resultater af kvindelige Agitatorer. Kongressen henstiller til de forskellige Landes Arbejderorganisationer, som hidtil, paa al mulig Maade at støtte den kvindelige Arbejderbevægelse økonomisk og moralsk samt at søge at opdrage kvindelige Agitatorer, og Kongressen anerkender de kvindelige faglige og politiske Organisationers Arbejde og Opgave.

Angaaende Kvindestemmeretsspørgsmaalet udtaler Kongressen sin Tilslutning til Stuttgart-Kongressens Resolution.

Et fra *Dansk Formerforbund* fremsat Spørgsmaal:

Naar et Haandværksfag i Følge teknisk og maskinel Udvikling har Tilgang af ikke-faglært Arbejdskraft, bør da de Medlemmer, der som saadan overgaa til at være Udøvere indenfor paagældende Fag, vedblivende være Medlemmer af Organisationer for Ikke-faglærte, eller bør de overgaa til den Organisation, under hvis Omraade de tager Arbejde? vedtoges det at henvise til Landsorganisationens Afgørelse.

MARTIN OLSEN, Danmark, indledede det Kongressen forelagte Spørgsmaal: *Kan Arbejderne undvære de faglige Landsorganisationer?* Han motiverede en af Udvalget fremsat Resolution, som er saalydende:

I Tilslutning til de paa de skandinaviske Arbejderkongresser i 1897 i Stockholm og i 1901 i København vedtagne Beslutninger, udtaler Kongressen, at de enkelte Fagforeninger i hvert af de skandinaviske Lande, baade af almindelige Solidaritetshensyn og paa Grund af den stærkt tillagende Organisation blandt Arbejdsgiverne, har en uafviselig Pligt til at indordne sig under det paagældende Fagforbund i deres eget Land, og at samtlige disse Forbund ligeledes og af de samme Grunde har en Pligt til at slutte sig til den i Landet bestaaende faglige *Landsorganisation*.

Den Form, hvori Landsorganisationerne i de skandinaviske Lande bestaar, svarer nøje til det Udviklingstrin, hvorpaa saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Organisationer befinder sig. Den pligtmæssige, gensidige Støtte, som Forbund og Foreninger indenfor Landsorganisationerne har paataget sig, er følgerigtigt betinget af, at de paagældende Forbund og Foreninger ved deres Aktioner maa tage et Hensyn til den samlede Organisations og forøvrigt til Landets hele Arbejderklassens Interesser og Vel.

Den samme Forpligtelse til at tage Hensyn bestaar *faktisk* for alle Forbund og Foreninger, saavel om de staa udenfor eller indenfor Landsorganisationerne, idet Arbejdsgiverne, som det i mange Tilfælde tydeligt har vist sig, skærer hele Arbejderklassen over én Kam og foretager deres Lock-out'er overfor Arbejderne uden Hensyn til, om de gennem deres Organisationer har Forbindelse med hverandre eller ikke.

Med Arbejderklassens voksende Indflydelse i faglig og politisk Henseende, er de faglige Landsorganisationers Administration efterhaanden blevet det Centralsted i Landet, hvortil man baade fra Indland og Udland henvender sig angaaende alle Spørgsmaal vedrørende Landets faglige Forhold; og det er gennem Landsorganisationerne, at den nødvendige Samvirken med Arbejdernes Partiledelse foregaar.

Landsorganisationerne kan ikke være lige-gyldige Tilskuere ved *noget* Arbejdsstands-

ning, der ved sit Omfang eller sin Karakter skærer sig ind i den offentlige Debat. Thi Offentligheden gør — med Rette eller Urette — i Virkeligheden Landsorganisationen, som det bestaaende samlede Udtryk for Landets fagligt organiserede Arbejdere, *ansvarlig* for Følgerne af enhver saadan Arbejdsstandsning. Den offentlige Bevidsthed kender ikke og anerkender ikke de organisatoriske Grænser, som udelukker Landsorganisationen fra Indflydelse paa Beslutningerne i de Forbund eller Foreninger, som holder sig udenfor.

Der er ingen Grund til at beklage sig over, at det er saaledes; thi det viser mere end noget andet, hvilken offentlig Betydning et Lands Fagcentralisation har. Men der er Aarsag til at beklage, at Organisationer, der iøvrigt erklærer at de slutter sig til den moderne Arbejderbevægelse og at de staa paa den internationale Klassekamps Grundlag, men, uagtet Forholdet er som ovenfor paa vist, dog unddrager sig de Forpligtelser og Byrder, der er nødvendige for Arbejderklassens Kamp mod Kapitalismens Herredømme, uanset om Kampen føres paa politisk eller fagligt Omraade.

De internationale socialistiske Kongresser har med Held arbejdet for Tilvejebringelse af *politisk* Enhed i Lande, hvor der var mere end et socialistisk Parti. Men Fagforeningsbevægelsen er et uundværligt Led i Klassekampen; ogsaa den bør udvikles til at danne en fuldkommen Enhed, for at den med Styrke kan udføre sin Mission.

Kongressen udtaler derfor, i Overensstemmelse med tidligere Beslutninger, at ethvert Skridt eller Foranstaltning, som kan virke splittende eller opløsende paa de bestaaende Landsorganisationer, maa modarbejdes paa det kraftigste ved de Midler, som maatte anses nødvendige. Og under Henviisning til den hensynsløse, men klare Stilling, som Arbejdsgiverne indtager overfor Arbejdernes faglige Organisationer, uden Forskel paa, hvor disse staa, opfordrer Kongressen alle de Forbund og Foreninger, som endnu staa udenfor, til at opfylde deres Solidaritetspligt og herefter slutte sig til deres respektive Landes faglige Landsorganisationer.

Resolutionen vedtoges enstemmig og under stærkt Bifald. Det tør formentlig ventes, at de Organisationer, som Kongressens Beslutning henvender sig til, nu vil tage Spørgsmaalet om, hvorvidt de vedblivende kan forsvare at staa udenfor deres faglige Landsorganisation, op til Behandling.

I næste Numer af Bladet fortsættes Referatet af den skandinaviske Kongres.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14

KØBENHAVN DEN 5. OKTOBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania, II. — Lønbegøvelser og Konflikter (Bødkerne paa Cementfabrikerne; Dansk Jern- og Metalsliberforbund)

Den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania

II.

Spørgsmaalet om *lovfæstet Voldgift i Arbejdsstridigheder* blev indledet af GUNNAR SETHIL, Kristiania, som i et længere Foredrag henviste til de Forsøg der er gjort i de forskellige Lande paa at indføre tvungen Voldgift. Udvalget var dog ganske enigt om at udtale sig *mod* tvungen Voldgift. Han fremlagde følgende Resolution fra Udvalget.

Efterhaanden som Organisationerne (baade Arbejdernes og Arbejdsgivernes) har udviklet sig, har man faaet optaget i de oprettede Overenskomster forskellige Bestemmelser, sigtende til hvordan Stridsspørgsmaal angaaende Forstaaelse af Overenskomsterne skal afgøres. Og man har ogsaa i enkelte Tilfælde mellem Hovedorganisationerne oprettet speciel Overenskomst angaaende Mægling og Voldgift i Arbejdsstridigheder.

Kongressen vil derfor anbefale de respektive enkelte Organisationer og Landsorganisationer at arbejde henimod, at Stridsspørgsmaal angaaende Fortolkningen af indgaaede Overenskomster paadømmes ved en Voldgiftsret, bestaaende af et lige Antal Repræsentanter af Arbejdsgivere og Arbejdere med Ret for disse til selv at udpege en upartisk Opmand.

Angaaende Spørgsmaalet om Fastsættelse af nye Overenskomster stiller Sagen sig anderledes. I den Henseende vilde det være umuligt og uheldigt at fastslaa, at Stridigheder herom skal afgøres af Voldgift.

Der har i enkelte skandinaviske Lande rejst sig Spørgsmaal om Dannelsen af Mæglingsinstitutioner ved Staten, med den Opgave at sammenkalde de stridende Parter for at forsøge Mægling i opstaaende Konflikter, hvor Almenhedens Interesser trues. I de Lande, hvor saadanne Institutioner ikke er oprettede, anbefaler Kongressen, at Spørgsmaalet tages op til Overvejelse.

Forholdene er noget forskellige i de enkelte Lande, hvorfor nærmere bestemte Regler vanskelig kan opstilles, men maa det overlades Landsorganisationerne efter hvert Lands særegne Forhold i paakommende Fald at fatte sine Beslutninger og forme sine eventuelle Forslag.

I Overensstemmelse med foranstaaende udtaler derfor Kongressen sig bestemt imod Indførelse af lovfæstet tvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder.

Udvalgets Indstilling vedtoges enstemmig.

Punktet *Industri- eller Fagforbund*, blev indledet af SØDERBERG, Stockholm. Han fremlagde paa Udvalgets Vegne følgende Resolutionsforslag, som vedtoges:

Kongressen udtaler sin Tilslutning til tidligere af de skandinaviske Kongresser afgivne Udtalelser om de heldigste Organisationsformer, nemlig at Grundformen for den faglige Organisation i størst mulig Grad bør være et hele Landet omfattende Forbund, og at Forbundene paa sin Side slutter sig til den fælles Landsorganisation.

Denne Organisationsform har ogsaa i den Tid, den har været praktiseret, vist sig kraftig og effektiv for den faglige Arbejderbevægelses Fremmarsch og til Højnelse af Lønarbejdernes Stilling paa Arbejdsmarkedet.

Eftersom Storindustrien udvikler sig i de forskellige Lande, og Arbejdsgivernes Organisation vinder øget Terræn, trænger dog ogsaa Arbejderorganisationerne til forøget Koncentration i Organisationsformerne. Kongressen forventer derfor, at man i de respektive Lande til fortsat Bevarelse og Styrkelse af Fagorganisationernes Kampdygtighed, paa Grundlag af indvundne Erfaringer søger at drage de passende Grænser for Organisationernes Medlems- og Virksomhedsomraade.

Angaaende *offentlige Funktionærers Stilling til Arbejderorganisationen* foreslog det derom nedsatte Udvalg følgende Resolution:

Kongressen udtaler, at de offentlige Funktionærers Stilling i den almindelige Arbejderbevægelse er den samme, som de øvrige Arbejdedes, idet deres Forhold til Stat og Kom-

mune som Regel er overensstemmende med de øvrige Lønarbejdes Stilling ligeoverfor de private Arbejdskøbere.

Kongressen anbefaler derfor Funktionærerne med al Kraft at arbejde for Styrkelsen af deres Organisationer og at slutte sig til de bestaaende Landsorganisationer for derved at medvirke til hele Arbejderklassens Frigørelse.

Formanden for Dansk Jernbaneforbund, CHR. NIELSEN, udtalte bl. a., at man ønskede at give de offentlige Funktionærer Anvisning paa, hvad de burde gøre. Det er af stor Betydning for Arbejderbevægelsen, at alle underordnede offentlige Funktionærer slutter sig til den.

Efter en længere Diskussion vedtoges Forslaget enstemmig.

Gensidig obligatorisk Understøttelse under større Konflikter. Møllearbejdernes Forening, Skien, havde fremsat følgende Forslag:

a) At der mellem de fire skandinaviske Lande oprettes Overenskomst om gensidig Understøttelsespligt ved større Lock-out'er eller eventuelle Strejker, iværksatte som Modtræk til Bekæmpelse af større Angreb fra Arbejdsgivernes Side.

b) I det Tilfælde, at Kongressen udtaler sin Tilslutning til dette Forslag, bliver der at nedsætte en Komité med Repræsentanter fra de respektive Lande til Udarbejdelse af Regler for Overenskomsten, der vil være at forelægge de organiserede Arbejdere til Urafstemning.

MARTIN OLSEN motiverede Udvalgets Forslag til Beslutning angaaende de rejste Spørgsmaal. Forslaget, som har følgende Ordlyd, vedtoges:

Paa den skandinaviske Kongres i Stockholm i 1897, hvor man fastslog Organisationens Form og Samarbejde mellem de skandinaviske Landes fagligt organiserede Arbejdere, vedtoges en Beslutning, hvorefter de skandinaviske Landsorganisationer er forpligtigede til at understøtte hverandre, naar der opstaar saa store Stridigheder, at det enkelte Lands samlede Organisationer ikke formaar at bære de dermed forbundne Udgifter.

Denne Bestemmelse, som har staaet sin Prøve, kan og bør fremdeles bringes i Anvendelse, naar Nødvendigheden kræver det, navnlig naar Arbejdsgivernes Organisationer overfalder Arbejderne med deres Masse-Lock-out'er.

Det paaegives desuden, at Landsorganisationerne i et større Antal Lande, deriblandt Norge, Sverig og Danmark, har sluttet sig til det internationale faglige Sekretariat med Sæde i Berlin. De Lande, som tilhører dette Sekretariat, er ligeledes indgaaede paa, efter Evne, at træde støttende til under større Konflikter.

Kongressen anser det indtil videre for at være ugørligt, at der mellem de fire skandinaviske Landes Centralorganisationer indføres

gensidig *obligatorisk* Understøttelsespligt og maa derfor fraraade, at der tages Beslutning herom.

Under den Forudsætning, at de enkelte Foreninger eller Forbund har opfyldt deres Hovedpligt ved at indmelde sig i deres respektive Landsorganisationer, men ogsaa *kun* under denne Forudsætning, kan Kongressen anbefale, at de enkelte Organisationer i hvert Land indgaar skandinaviske eller internationale Overenskomster om Understøttelser, Optagelse af hinandens Medlemmer og lignende, men det bør herved være en ufravigelig Hovedregel, at deres Forpligtelser overfor Arbejderbevægelsen eller Landsorganisationen i deres eget Land ikke derved paa nogen Maade tilsidesættes.

Om *fri Overgang mellem de skandinaviske Fagorganisationer* forelaa der fra den svenske Landsorganisation motiveret Forslag til Beslutning. I Motiveringen hedder det:

Vi indser dog, at Kongressen ikke kan have Myndighed til at tage definitiv Beslutning i dette Spørgsmaal, og henstiller derfor, at Kongressen vil beslutte at foreslaa Landsorganisationerne i Danmark, Finland, Norge og Sverrig hver for sig at tage Beslutning om og optage i deres Love følgende Bestemmelse til Efterretning for alle til Landsorganisationerne hørende Organisationer:

Medlemmer, som har tilhørt Organisationen mindst 1 Aar, og under dette betalt alt, hvad de var forpligtede til, samt har anmeldt deres Udtræden af den tidligere Organisation, har Ret til uden Indskrivningspenge at gaa over til en anden Organisation, som er knyttet til Landsorganisationen i et af Landene Danmark, Finland, Norge eller Sverrig.

Forslaget, som var tiltraadt af Udvalget, anbefalede paa dettes Vegne af HERM. LINDQVIST, Sverrig. Det vedtoges enstemmig.

E. BLOMBERG, Stockholm, var Ordfører for det Udvalg, som havde haft *Arbejdsløshedsspørgsmaalet* til Behandling. Han oplæste og motiverede følgende Resolutionsforslag:

Arbejdsløsheden fremkaldes af flere Aarsager, som Forandringer indenfor Industrien, af visse Fags Egenskab af Sæsonarbejde o. s. v., men frem for alt gennem det kapitalistiske Produktionssystem, under hvilket Arbejdet til visse Tider forceres, hvorved Industrien drager store Mængder af Arbejdskraft til sig, som, naar Nedgang indtræder i Konjunkturerne, atter bliver overflødige.

Arbejdsløshedens Aarsager er saaledes af social Natur, og det er Samfundets Pligt at

gribe ind mod denne. Visselig kan Arbejdsløsheden under de nuværende Samfundsforhold ikke helt udryddes. Men Arbejderne har Ret til og bør kræve af Samfundet, at det mest mulige gøres for at formindske Arbejdsløsheden og for paa den mest virksomme Maade at hindre dens Følger. Men for at kunne bekæmpe Arbejdsløsheden kræves imidlertid, at man kender dens Udstrækning til de forskellige Tider og indenfor de forskellige Fag, at, med andre Ord, Samfundet kommer i Besiddelse af en paalidelig Statistik over Arbejdsløsheden. En saadan Statistik vil kunne istandbringes ved, at Arbejdsanvisningen paa den Maade, som allerede begyndt, organiseres af Stat og Kommune eller gennem en af Arbejdernes Fagorganisationer ordnet Arbejdsanvisning. Gennem en vel ordnet Arbejdsanvisning kan ogsaa nogen Del af Arbejdsløsheden forsvinde. Men i Tilfælde af større Arbejdsløshed kræves ogsaa andre Forholdsregler. Stat og Kommune bør da i størst mulig Udstrækning anordne offentlige Arbejder. Da det maa anses uværdigt for det Offentlige at spekulere i lav Arbejdsløn, skal der ved disse Arbejder betales de vanlige Lønninger, efter Fagforeningens Tarifer. Paralelt med Samfundets produktive Virksomhed udstrækkes ogsaa Samfundets Evne til paa denne Maade at modarbejde Arbejdsløsheden.

For at hindre Arbejdsløshedens Følger i de Tilfælde, hvor den ikke kan undgaas, bør Samfundet give den af Arbejdsløshed ramte en virksom Understøttelse, som uden Bismag af ydmygende Fattighjælp holder Nøden borte fra den Arbejdsløse og dennes Familie. Da Stat og Kommune savner brugbare Organer for en Understøttelsesvirksomhed af denne Art, og da al Erfaring viser, at alene Arbejderne selv bedst kan administrere og kontrollere Udbetalingen af saadan Understøttelse, saa bør Samfundet give Understøttelsen gennem de af Arbejdernes Fagforeninger hertil oprettede Institutioner.

De nærmere Linjer for Arbejdernes Krav i denne Henseende anser Kongressen det dog bør overlades til Landsorganisationerne i de forskellige Lande at drage, under Hensyn til de i hvert Land raadende Forhold.

P. KNUDSEN, Danmark, motiverede Udvalgets Resolution angaaende *Fagorganisationernes Selvhjælpsvirksomhed i Forbindelse med den sociale Lovgivning*.

Resolutionen, som vedtoges, er saalydende:

Idet Kongressen henviser til den, angaaende Forholdsregler overfor Arbejdsløshed, vedtagne Resolution, udtaler den, med Hensyn til den hos Arbejderne paa Grund af Sygdom, Invaliditet eller Alderdom opstaende Nødtilstand følgende:

Det ligger i Samfundets egen Interesse at drage Omsorg for, at alle Syge, uden Hensyn til social Stilling, saavidt muligt kan blive helbredede, og Omsorgen for de Syge maa være en saadan, at den alene baseres paa, hvad der behøves til Bekæmpelse af Sygdommen, uden Hensyntagen til, om den Syge i

økonomisk Henseende er gunstig eller ugunstig stillet.

I Betragtning heraf kræver Kongressen principielt, at der af det Offentlige gennemføres en samfundsmæssig Sygepleje for alle Syge. Udgifterne hertil bør udredes af Staten eller af Staten og Kommunen i Forening. Ligeledes bør det Offentlige overfor ubemidlede Syge afhjælpe den Nød, som Sygdommen forarsager enten hos den Syge selv eller hos de Personer, der i økonomisk Henseende er afhængige af denne, uden at denne Understøttelse maa have Karakter af Fattighjælp eller medføre Fattighjælps Følger.

Ubemidlede Personer, der enten som midlertidig Tilskadekomme, som Invalidere eller som paa Grund af Alderdom helt eller delvis har mistet deres Arbejdsevne, bør af det Offentlige sikres et bekymringsfrit Underhold, som heller ikke maa have Fattighjælps Karakter.

Ihvorvel Kongressen erkender, at et stort Antal Arbejdere paa Grund af det kapitalistiske Udbytningsystem er saa slet økonomisk stillet, at de ikke ved Selvhjælp er i Stand til at sikre sig noget af de foran nævnte Omraader, forkaster den dog ikke Selvhjælpsprincipets Anvendelse indenfor de Grænser, som Arbejdernes økonomiske Vilkaar sætter.

Kongressen anser saaledes Sygeforsikring, saalænge Samfundet ikke opfylder de ovenfor nævnte Krav, for at være et Omraade, paa hvilket Arbejderne, eller i hvert Fald en Del af dem, til en vis Grad er i Stand til ved Selvhjælp at raade Bod paa den ved Sygdom opstaende Nødtilstand. Det bør dog tilstræbes, at det Offentlige, Stat eller Kommune, eller begge i Forening, yder Støtte til denne Selvhjælpsinstitution fra Arbejdernes Side. Ligeledes anser Kongressen Begravelsesforsikring for at være et for Arbejdernes Selvhjælpsbestræbelser egnet Omraade.

Kongressen anbefaler derfor Arbejderne i saa stor Udstrækning som gørligt, at oprette Syge- og Begravelseskasser og lignende Selvhjælpsinstitutioner, samt at disse Institutioner knyttes til Arbejdernes faglige Organisationer, hvor en saadan Ordning maa anses for at være den mest hensigtssvarende.

JENS LARSEN, Næstved, var Ordfører for Udvalget om *Landarbejderes og Tjenestefolks Organisation*. Der vedtoges følgende Resolution:

Kongressen opfordrer til kraftig Virksomhed for Organisation af Landarbejdere, Tjenestefolk og andre Grupper af Arbejderklassen, hvis Flertal hidtil har staaet udenfor den moderne Arbejderbevægelse, samt til parlamentarisk Aktion til Fjernelse af alle i saa Henseende hæmmende Love og Bestemmelser.

Angaaende et Forslag fra Arbejdernes Fællesorganisation i Stockholm om et *skandinavisk statistisk Bureau for Arbejderbevægelsen* vedtoges følgende:

Kongressen erkender det som en Mangel, at det Materiale, der udgaar fra de skandinaviske Landes politiske og faglige Organisationer og de kooperative Foretagender, ikke

samles og bearbejdes paa et centralt Sted, og henstiller derfor til ovennævnte Organisationers Hovedbestyrelser i Sverrig, Danmark, og Norge at vælge 2 Repræsentanter fra hvert Land til at sammentræde for at udarbejde et Forslag til et skandinavisk statistisk Bureau.

Forslaget oversendes snarest muligt til de respektive Hovedorganisationer.

Militarismens Bekæmpelse. Efter udførlige Indledningsforedrag af Hj. BRANTING, Sverig, PUNTERVOLD, Norge, og BORGBJÆRG, Danmark, sattes følgende Resolution under Afstemning:

Den 7. skandinaviske Arbejderkongres, Kristiania 1907, hilser med levende Interesse enhver Bestræbelse for at undgaa Krigsfare, og enhver Kamp mod Militarismen overhovedet, og slutter sig til den Resolution, som nys er vedtaget af Arbejdernes Verdensparlament i Stuttgart.

Kongressen deler den her udtalte Opfattelse, at Nutidens Krigsfare væsenlig har sin Rod i de Interessekonflikter, der fremkaldes af den kapitalistiske Konkurrence, saaledes at først Arbejderklassens og Socialismens Sejr fuldtud vil betrygge ethvert Folks Frihed og Selvstændighed saavel som Verdensfreden mellem de i Broderskab forbundne, om fælles Kulturopgaver samvirkende Nationer. Alt Arbejde for Socialismen er saaledes et Arbejde for Freden, og et stærkt Socialdemokrati i hvert Land er en paalidelig Fredsgaranti. Men Arbejderne maa desuden, som ogsaa fremhævet i Stuttgart-Resolutionen, direkte og positivt bekæmpe Militarismen med de Midler, der anses for de mest formaalstjenlige i hvert Land. Særlig før de mindre, men kulturelt højtstaaende Nationers Frihed og Selvstændighed udgør allerede nu den socialdemokratiske Arbejderklassens internationale Solidaritet et Værn af største Værdi. For disse Nationer maa det da i ganske særlig Grad være en Livssag at gaa forrest i Arbejdet for Fredens Betyggelse og for internationale Retstilstande. Nordens Arbejdere har her en Opgave af største Betydning.

Kongressen konstaterer, at dels det mægtige Tryk af hele Arbejderklassens stadig stærkere fremtrædende Fredsvilje, dels utvivlsomt ogsaa Frykten for de ganske uberegnelige Katastrofer, der sandsynligvis vilde blive Følgen af en Verdenskrig, hvor den moderne Militarisme til sit Ødelæggelsesværk tager de mest fuldkomne og nyeste Hjælpe midler i Brug, ikke blot til Lands og til Vands, men ogsaa i Luften og under Vandet. — At begge disse Faktorer omsider har nødsaget selv de store Militærstats Regeringer til at raadslaa om Opretelse af Voldgift i mellemfolkelige Stridigheder, ja endogsaa til at anbefale alle Lande en alvorlig Drøftelse af Afrustnings-spørgsmaalet.

Kongressen opfordrer derfor det arbejdende Folk i de skandinaviske Lande og i Sædeleshed dets Rigsdagsmænd til af al deres Evne at drive deres respektive Regeringer fremad paa Vejen til Voldgiftsinstitutionens Befæstelse og stadig mere udstrakte Anvendelse. Hvad

der særlig gør Militarismen forhadt i det arbejdende Folk er dens Dobbeltvæsen, idet den ikke blot sigter uadtill men ogsaa er et Værn for den herskende Klasse mod saakaldte indre Fjender. Kongressen anbefaler derfor en fortsat Agitation, der samtidig med, at den bibringer den unge Arbejder almen socialdemokratisk Livssyn og Oplysning, særlig klargør for ham, at han med Uniformen ingenlunde ophører at være Borger, med Pligter ogsaa mod den Klasse, hvorfra han er udgaaet, og hvortil han snart vender tilbage.

Kongressen venter altsaa af Socialdemokratiet i alle Nordens Lande et fortsat energisk Arbejde for Militarismens Tilbagegangen paa alle Omraader, for den størst mulige Beskyttelse af de Værnepligtiges Ret og Menneskeværdighed og for Militæruddannelsens Begrænsning og Nedsættelse med Afrustning og en fast international Retsordning som Maal, samt først og sidst for at bibringe hele det arbejdende Folk dette nye Kulturideal og opdrage særlig Ungdommen i Folkebroderskabets og den internationale Socialismens Aand, Grundlaget for en højere Civilisation, der skal virkeliggøres af Arbejderklassen.

Resolutionen blev vedtaget under stormende Begejstring og Leveraab for Socialismen.

Det vedtoges at afholde næste Kongres 1911 i Gøteborg, hvor den første skandinaviske Kongres afholdtes for 25 Aar siden.

Lønbevægelser og Konflikter

Bødkerne paa Cementfabrikerne ved Aalborg har ved Forhandling opnaaet en Forhøjelse af Akkordpriserne fra 5—20 pCt. Timelønnen, som hidtil har været 35 Øre for faglærte og 30 Øre for ikke-faglærte Bødkere, hævedes henholdsvis til 40 Øre og 35 Øre.

Fra September 1908 hæves Lønnen for ikke-faglærte Bødkere til 37 Øre, og hvis Overenskomsten ikke opsiges forinden 1. Februar 1910 skal Timelønnen være 40 Øre saavel for faglærte som for ikke-faglærte.

Dansk Jern- og Metalsliberforbund har faaet Sanktion til at fremsætte Forslag til Overenskomst om et Lønregulativ for Gørtlerlavet og Foreningen af Fabrikanter i Jærindustrien.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541-

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15

KØBENHAVN DEN 12. OKTOBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Den internationale Fagforeningskonference. — Lønbevægelser og Konflikter (Malerforbundet). — Rettelse (Den skandinaviske Kongres).

Den internationale Fagforeningskonference

Den femte internationale Konference af Formændene for de faglige Landsorganisationer afholdtes i *Christiania* den 15. og 16. September med følgende Dagsorden:

1. Beretning af den internationale Sekretær.
2. De internationale Undersøgelser angående Arbejdstidens Varighed.
3. Ordningen af Udvandringen gennem Arbejdsanvisning fra Fagorganisationernes Side (Forslag fra Italien).
4. Soarbejdernes Organisation (Forslag fra Norge).
5. Hvilke Forholdsregler kan Konferencen anbefale for at modvirke Import af Skruebrækkere fra det ene Land til det andet? (Forslag fra Sverrig).
6. De internationale Overenskomster vedrørende Forbud mod Anvendelse af sundhedsfarlige Stoffer i Industrien (Forslag fra Tyskland).

Paa Konferencen var følgende Landes centraliserede Fagorganisationer repræsenterede:

Belgien ved CAMILLE HUYSMANS; *Danmark* ved C. M. OLSEN og C. F. MADSEN; *England* ved PETE CURRAN og ALLAN GEE; *Finland* ved WARTIAINEN; *Holland* ved M. OUDEGEEST; *Italien* ved ANGELO GABRINI; *Norge* ved OLE LIAN og RICH. HANSEN; *Sverrig* ved HERM. LINDQUIST og E. SÖDERBERG; *Tyskland* ved C. LEGIEN og J. SASSENBACH; *Ungarn* ved S. JASZAI; *Østrig* ved A. HUEBER og S. ZULAWSKI.

Den finske Landsorganisation, der først er blevet oprettet i dette Foraar, og som derfor endnu kun er tiltraadt

af 7 Forbund med tilsammen ca. 8000 Medlemmer, ønskede at være repræsenteret paa Konferencen, for at erhverve sig nøjere Kendskab til det internationale Samarbejde. Da der ikke forelaa nogen officiel Meddelelse om Tilslutning til det internationale Sekretariat, fik Landsorganisationens Repræsentant Ret til at overvære Forhandlingerne som Gæst, men uden Stemmeret.

Den gamle *hollandske* Landsorganisation, der ledes i Domela Nieuwenhuis' Aand, er de senere Aar bleven mere og mere anarkistisk og er som Følge deraf svundet ind til et ubetydeligt Medlemstal. De bedste og stærkeste hollandske Fagforbund har forladt den, og den har selv meldt sig ud af den internationale Organisation. Der er da ved Socialdemokratiets Initiativ oprettet en ny faglig Landsorganisation, som allerede tæller 30,000 Medlemmer, og som nu søgte Optagelse. Det vedtoges enstemmigt, at Repræsentanten Oudegeest fik Sæde og Stemmeret paa Konferencen.

De *franske* Fagorganisationer havde sendt en Skrivelse til Sekretariatet, hvori de forlangte, at Konferencen skulde behandle Spørgsmaalene: Generalstrejken og Antimilitarismen, hvilke Spørgsmaal allerede var afvist paa Amsterdam-Konferencen i 1905. Hvis Konferencen ikke vilde behandle disse Spørgsmaal nu, kunde de franske Fagorganisationer ikke deltage i Konferencen og overhovedet ikke vedblive at tilhøre det internationale Sekretariat. En Beslutning herom blev, under Modstand fra de bedst funderede Fagforbund, vedtaget paa den franske Fagforeningskongres i Oktober 1906. Under 24. August d. A., altsaa kort før Konferencen, og medens den internationale Kongres i

Stuttgart endnu beskæftigede de fleste, har Ledelsen for den franske Landsorganisation tilsendt de andre Landsorganisationer en Skrivelse, hvori Beslutningen meddeles. Man maatte da have ventet, at der i hvert Fald var blevet sendt en Repræsentant til Christiania, for at han *eventuelt* kunde have indtaget sit Sæde paa Konferencen, men der var ingen.

Om den af Fransk mændene indtagne Holdning udspandt der sig en længere Diskussion. Under denne fremhævedes det, at de franske Fagforeninger for Tiden gennemgaar en *Krise*, og at de senere vil vide Konferencen Tak, hvis denne fastholder den tidligere Vedtagelse. Ved Diskussionens Slutning overdroges det til HUYSMANS, LEGIEN og C. M. OLSEN at affatte et Udkast til en Resolution angaaende Konferencens Stilling til den foreliggende Sag.

Resolutionen, der vedtoges enstemmig, havde følgende Ordlyd:

Den internationale Konference af Repræsentanter for Landsorganisationerne i England, Holland, Belgien, Danmark, Sverig, Norge, Finland, Tyskland, Østrig, Ungarn og Italien, afholdt i Christiania den 15. og 16. September 1907, har behandlet det af »Confédération generale du Travail« paany fremsatte Forslag om at sætte Spørgsmaalene Generalstrejke og Antimilitarisme paa Konferencens Dagsorden. Konferencen gentager Beslutningen fra Amsterdam, efter hvilken de internationale Konferencer har til Opgave at forhandle om den nærmere Sammenslutning af alle Landes Fagorganisationer, om Indførelse af ensartet Fagforeningsstatistik, om gensidig Understøttelse i de økonomiske Kampe og om alle Spørgsmaal, der staar i umiddelbar Forbindelse med Arbejderstandens faglige Organisation.

Udelukket fra Behandling er alle teoretiske Spørgsmaal ogsaa danne, som angaar Tendens og Taktik i den faglige Bevægelse i de enkelte Lande.

Konferencen anser ikke Spørgsmaalet om Antimilitarisme og Generalstrejke for saadanne, der kan afgøres af en Konference af Fagforeningsfunktionærer; de vil være at afgøre af *Repræsentationen for det samlede internationale Proletariat paa de regelmæssig afholdte internationale socialistiske Kongresser*. I begge Spørgsmaal er der i Amsterdam og Stuttgart truffet en til Situationen svarende Afgørelse.

Konferencen beklager, at »Confédération generale du Travail« ikke har villet indse, at den Holdning, som den internationale Konference af de faglige Landsorganisationers Repræsentanter har indtaget i disse Spørgsmaal, er absolut korrekt; den beklager videre, at man benytter denne Holdning som *Paaskud*

til at holde sig borte fra den internationale Sammenslutning af Fagorganisationerne.

Konferencen retter en *indtrængende Anmodning til Arbejderne i Frankrig* om at drøfte de nævnte Spørgsmaal i *Fællesskab med den politiske Organisation i deres eget Land* og gennem *Deltagelse i de internationale socialistiske Kongresser* medvirke ved Afgørelsen af disse Spørgsmaal. Med Hensyn til Gennemførelsen af de faglige Opgaver opfordrer Konferencen de franske Arbejdere til ogsaa for Fremtiden at *slutte sig til den internationale faglige Forbindelse*.

Man gik derefter over til Behandling af Dagsordenens **Punkt 1**.

Den internationale Sekretær, C. LEGIEN, aflagde *Beretning*, støttende sig til den foreliggende trykte Beretning. Vi gør følgende Uddrag:

Ligesom hidtil er det ogsaa i det sidst forløbne Aar kun de europæiske Fagcentralisationer, der har sluttet sig til den internationale faglige Central. Frankrig lader alle Opfordringer og Skrivelser fra det internationale Sekretariat forblive ubesvarede, og det har heller ikke betalt Bidrag for Aarene 1905—1907. Det forlyder, at Landscentralen i Frankrig sammen med den anarkistiske Central i Holland og de betydningsløse Fagforeningsgrupper, som findes i Tyskland og i Italien ved Siden af de faglige Landscentraler, vil danne en ny international Organisation.

Fra Fagforeningerne i Kroatien — den sydvestlige Del af den ungarske Stat — er der anmodet om Optagelse som en særlig national Sektion af det internationale Fagsekretariat, grundet paa særlige ungarske Love, der ikke tillader de kroatiske Fagforeninger at optages i Ungarns Centralorganisation.

Som Følge af den reaktionære Strømning, der i Rusland i den senere Tid har umuliggjort enhver fri Bevægelse fra Arbejderklassens Side, er der endnu ikke opnaaet en ensartet Sammenslutning af Fagorganisationer. Organisationerne maa tildels være hemmelige; en aabenlys Virksomhed er dem forbudt.

Det Ønske, som blev udtalt i den sidste Beretning, at Rusland snart maatte komme med ind i det faglige Forbund, som er dannet af europæiske Lande, er desværre ikke gaaet i Opfyldelse. Men et er sikkert: at den heltemodige Kamp, som den russiske Arbejderklasse fører for Opnaelsen af

Frihed og de naturligste Menneskeretigheder, vil føre til Sejr for Arbejderne. Ligesom Organisationerne i de nu godt organiserede Lande i aarevis har bragt mange Ofre i de store Kampe mod de herskende Klasser, saaledes vil det ogsaa lykkes den russiske Arbejderorganisation at bryde al Modstand.

Med Undtagelse af Frankrig og Holland har alle de tilsluttede Lande indbetalt deres Bidrag for det sidste Aar.

Nedenstaaende Tabel viser en Oversigt over de i Aarene 1903—1907 indbetalte Bidrag:

Land	1903-1904	1904-1905	1905-1906	1906-1907
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
England	229,50	204,—	398,56	510,—
Frankrig	162,60	161,29	—	—
Holland	5,—	5,—	5,—	—
Belgien	6,29	12,—	30,—	40,—
Danmark	31,50	34,—	72,—	75,65
Sverrig	21,50	40,50	87,—	126,—
Norge	4,40	5,50	16,—	26,—
Tyskland	366,60	443,85	1052,10	1345,—
Østrig	85,—	102,04	323,—	450,—
Ungarn	18,—	25,—	50,—	71,—
Serbien	3,—	3,—	6,—	8,—
Bulgarien	—	2,01	5,—	16,12
Svejts	15,—	15,—	40,48	40,48
Italien	50,—	—	—	151,48
Spanien	28,—	34,80	60,—	37,—
Victoria(Australien)	20,39	—	—	—
	1046,78	1087,99	2145,14	2896,73

Det sidste Aars Bidragydelse er, til Trods for at der ikke er betalt Bidrag for 320,000 Medlemmer i Frankrig og 5000 Medlemmer i Holland, dog steget væsenligt; et Bevis for, at der har været en Stigning i Medlemsantallet i de Fagorganisationer, der har sluttet sig til Landscentralerne i de forskellige Lande. I 1903—04 betales der Bidrag for 2,066,655 Medlemmer, i 1904—05 for 2,005,198, i 1905—06 for 2,140,108 og i 1906—07 for 2,867,650. Alligevel strækker det indbetalte Beløb ikke til Dækning af Sekretariatets Udgifter.

Regnskabet slutter med et Underskud af 833 Mark 36 Pf., medens Underskudet i Regnskabsaaret 1904—05, uden det af Tyskland betalte Ekstra-bidrag, beløb sig til 2200 Mark.

Beretningen er gratis fordelt til Organisationerne i de forskellige Lande i følgende Antal:

Beretningen for	1903	1904	1905
	Antal Eksemplarer:		
England	264	260	350
Frankrig	198	200	1
Holland	66	68	1

Beretningen for	1903	1904	1905
	Antal Eksemplarer:		
Belgien	66	70	46
Danmark	198	144	150
Sverrig	88	90	50
Norge	66	54	25
Tyskland	216	216	250
Østrig	208	208	400
Ungarn	70	72	66
Serbien	66	64	30
Bulgarien	20	48	50
Svejts	103	87	70
Italien	154	150	150
Spanien	110	110	30
Australien	80	40	4

Mod Betaling:

Beretningen for	1903	1904	1905
	Antal Eksemplarer:		
England	270	340	500
Frankrig	100	»	»
Belgien	250	100	100
Tyskland	1800	1000	1000
Østrig	600	400	600
Ungarn	40	20	40
Serbien	»	»	30

Til Landscentralerne i Holland og i Frankrig er der kun sendt 1 Eksemplar af Beretningen for 1905, fordi de ikke har svaret paa Det internationale Sekretariats Forespørgsel om, hvor mange Eksemplarer de ønskede. Der er dog beregnet et saa stort Oplag, at disse Landscentraler siden vil kunne faa Beretninger i et ønsket Antal.

*

Efter Anmodning fra den internationale Sekretær blev der fra de paagældende Landscentraler, respekt. de tilsluttede Organisationer, gennem Sekretariat sendt Understøttelse til de udelukkede *Tekstilarbejdere i Verviers* og i *Lodz*, til de strejkende *Jernbanefunktionærer i Bulgarien* og til de udelukkede *Papir- og Cellulosearbejdere i Norge*. Til *Tekstilarbejderne i Verviers* betalte Norge 650 Mk., Tyskland 8600 Mk., Serbien 400 Mk. Til *Tekstilarbejderne i Lodz* betalte Sverig 1121 Mk., 70 Pf., Østrig 848 Mk., Norge 556 Mk., Ungarn 360 Mk., Serbien 36 Mk. Danmark 2242 Mk. 16 Pf., Tyskland 24,300 Mk. 64 Pf. og Belgien 135 Mk. 47 Pf. Til *Jernbanefunktionæerne i Bulgarien* betalte Norge 320 Mk., Tyskland 6000 Mk. Til *Papirarbejderne i Norge* betalte Tyskland 5000 Mk. Til disse Beløb kommer de Bidrag, som er sendt direkte til de paagældende Lande (Danmark har saaledes sendt til *Tekstilarbejderne*

i Verviers 1500 Francs, til Jernbanefunktionærerne i Bulgarien ligeledes 1500 Francs, til Bygningsarbejderne i Ungarn 1000 Kr. og til Papirarbejderne i Norge 2000 Kr. Red.)

En Plan til Indsamling af Oplysninger om Arbejdstidens Varighed er fremlagt paa Konferencen. Det har været et yderst kompliceret og omfangsrigt Arbejde. Konferencen maa nu afgøre, om det kan udføres paa den foreslaede Maade, og om det skal udføres.

*

Det sidste Aars Korrespondance er ikke blevet ført saa præcist, som man kunde ønske. Aarsagen hertil har været, at den internationale Sekretær i længere Tid har været borte fra Bureauet, dels paa Grund af hans Deltagelse i Agitationen for de sidste Rigsdagsvalg, og dels paa Grund af længere Tids Sygdom.

De Anmodninger og Forespørgsler, som den internationale Sekretær eller de enkelte Lande ved ham har rettet til Landscentraler, er alle besvarede paa den mest forekommende og beredvilligste Maade. Det er herved bevist, at Fagorganisationernes internationale Forbindelse er sikret en varig Bestaan, og den femte internationale Konference vil bidrage til at fæstne det Forbund, som her er sluttet af de proletariske Organisationer i alle Lande.

Under den paafølgende Diskussion om Beretningen, blev Sekretærens Arbejde paaskønnet fra alle Sider. Paa Forslag af M. OLSEN besluttedes det ogsaa i Fremtiden at forsøge paa at komme i nærmere Forbindelse med de amerikanske Fagorganisationer. Man vedtog at meddele den amerikanske Landsorganisation, at man meget beklager, at denne, tiltrods for den Imødekommenhed, der er vist dem med Hensyn til Tidspunktet for Konferencens Afholdelse, ikke har ladet sig repræsentere paa Konferencen. Denne Beslutning skal i Brevform tilstilles Ledelsen af den amerikanske Landsorganisation (American Federation of Labour), og Konferencens Protokol skal tilsendes hver enkelt Fagorganisation, for at de kan blive bekendt med den tagne Beslutning.

Beretningen godkendtes enstemmig.

Som en lille Anerkendelse af den internationale Sekretærs Arbejde i de to sidst forløbne Aar, blev der, tiltrods for dennes Modstand, paa Forslag af M. Olsen og Curran (England), bevilget ham et Æreshonorar paa 300 Mk.

Da det hidtil betalte Bidrag af 1 Mk. pr. Tusind Medlemmer ikke har været tilstrækkeligt til Dækning af Sekretariatets Udgifter, er der fremkommet et Underskud paa 833 Mark. Det vedtoges at fordele dette procentvis paa de forskellige Lande. For muligt at forhindre fremtidigt Underskud, vedtoges det at forhøje Bidragene fra 1 Mark til 1,50 Mark pr. Tusinde Medlemmer. Skulde der alligevel fremkomme Underbalance, overlades det til den næste Konference at afgøre, hvorledes den skal dækkes.

Angaaende Optagelsen af den kroatiske Landscentral vedtog Konferencen følgende:

Den kroatiske Landscentrals Optagelse sker kun paa Grund af retslige Hindringer, derfor byder den ungarske Landscentral at oprette Afdelinger og Filialer i Kroatien. Sa snart disse Hindringer er bortryddede, maa begge Organisationer slutte sig sammen i en Landsorganisation, og fra det Tidspunkt gælder der ungarländschen Gewerkschaftsrat som den eneste Landscentral i Ungarn.

Angaaende Udgivelsen af den internationale Beretning havde Sverrig foreslaaet at indskrænke den til *hvert andet Aar*.

Efter en Diskussion, hvorunder saa godt som alle Repræsentanter for de repræsenterede Lande udtalte sig for at fortsætte med Beretningens Udsendelse hvert Aar, toges Forslaget tilbage.

Paa Forslag af *Danmark* vedtoges det at samle de paa de forskellige Konferencer vedtagne Beslutninger, som danner Grundlaget for den internationale Virksomhed mellem de faglige Landscentraler. De udgives i Hovedsprogene og i et af de skandinaviske Sprog. I Tilslutning hertil vedtoges det, efter LEGIENS Forslag, ogsaa at samle og udgive i Hovedsprogene de forskellige Landsorganisationers Love eller Vedtægter og udsende dem til de tilsluttede Organisationer.

Angaaende *Overgang fra det ene Lands Organisation til det andet*

Lands forelaa fra *Tyskland* nedenstaaende Forslag til Beslutning. Det havde særlig Adresse til England, hvor det undertiden kan være ret vanskeligt for tilrejsende Arbejdere at finde Optagelse i deres Fags Organisation.

PETE CURRAN erklærede, at der i forskellige engelske Fagforeninger var Vanskeligheder, som ikke straks lod sig fjærne. Med en af ham stillet Ændring vedtoges Forslaget saalydende:

Konferencen er af den Mening, at Medlemmer af saadanne Forbund, som har sluttet sig til deres Lands faglige Central, maa, naar de rejser til et andet Land, og der foreligger Afmeldelsesbevis fra den Organisation, de forlader, optages som Medlemmer i den derværende Organisation i deres Fag.

Forsaavidt der ikke bestaar andre Bestemmelser mellem de enkelte Fagorganisationer, gælder følgende Betingelser for Overtræden:

a) Det Indskud, der er betalt til den Organisation, som Medlemmet kommer fra, bliver regnet ham tilgode. Skulde Indskuddet i den nye Organisation være højere end i den gamle Organisation, kan Forskellen forlanges af den nye Organisation.

b) Med Hensyn til Krav paa Understøttelse og andre Fordele, bliver de Bidrag, som er betalt i den forrige Organisation, fraregnet, dog efter den Maalestok, at der i intet Tilfælde beregnes længere Medlemskab, end der faktisk er.

De tilstedeværende Repræsentanter forpligter sig til at forelægge disse Overgangsbetingelser for det næste Møde i deres Lands kompetente Forsamling, og anbefale denne til Vedtagelse.

Følgende, af *Danmark* stillede Resolution om Betimeligheden af *internationale Forbindelser mellem de enkelte Fags Organisationer*, blev vedtaget efter en kort Diskussion:

Den 5. internationale Fagforeningskonference er af den Opfattelse, at de enkelte Fagorganisationer, saavel af almindelige Solidaritetsgrunde, som ogsaa med Hensyn til Arbejdsgivernes stærkt tiltagende Organisation, har den Pligt at tilhøre vedkommende Fagforbund i deres eget Land, og at disse Forbund af de samme Grunde er forpligtet til at slutte sig til deres Lands faglige Centralorganisation.

Naar denne Hovedpligt er opfyldt, men ogsaa kun da, anser Konferencen det for rigtig, at de enkelte Fagforbund forbinder sig internationalt med de tilsvarende Forbund i andre Lande, dels for ved store Lønkampe at sikre sig en større Understøttelse end vedkommende Landsorganisation kan yde, og dels for, gennem de inderligst mulige Forbindelser i enhver Retning, at bringe Arbejdernes internationale Broderskab til Gennemførelse.

Dagsordenens Punkt 2. Angaaende

den internationale Undersøgelse af Arbejdstidens Varighed, var de fleste Delegerede enige om at det var umuligt at fremskaffe Oplysninger paa den af den internationale Sekretær planlagte Maade.

Paa Forslag af M. OLSEN vedtoges følgende:

Idet Konferencen henholder sig til den paa Konferencen i Amsterdam vedtagne Beslutning, opfordrer den de enkelte Landsorganisationer til, hver for sig, at tilvejebringe de bedst mulige Oplysninger angaaende Arbejdstiden i deres Land. Resultatet vedføjes det paagældende Lands først udkommende Beretning til den internationale Sekretær.

Til Dagsordenens Punkt 3 havde CABRINI (Italien) affattet en Resolution, som blev henvist til Behandling i en Redaktionskomité, bestaaende af CABRINI, HUEBFR og HUYSMANS.

Da der ikke kunde opnaas Enighed i Komitéen, vedtoges der, med Stemmeafholdelse fra de østrigske Repræsentanters Side, en Resolution, hvori udtales, at Organisationerne, paa derom udtalt Ønske, skal give de Arbejdsansvigningskontorer, der er knyttede til Udlandets Fagorganisationer, Underretning om Arbejdsmarkedets Stilling. Endvidere er den internationale Sekretær anmodet om, at trods i Forbindelse med de i denne Sag mest interesserede Lande, for at føre Stuttgarterkongressens Beslutning om Ind- og Udvandring ud i Praksis.

Punkt 4 paa Dagsordenen: *Søarbejdernes Organisation* var fremsat af Nordmændene, som med deres talrige Kystbefolkning er særlig interesseret i dette Spørgsmaal. De ønskede, at der skulde iværksættes en særlig Agitation blandt Søfolkene, og at der skulde søges en til de i Skibsfarten egenartede internationale Forhold svarende Organisationsform. Konferencen erkendte, at der var særlige Forhold til Stede indenfor Søfarten, men henviste tillige til, at der allerede bestod en international Sømandsorganisation. Det var umuligt fra Konferencens Side at gribe ind i dette og andre Centralsteders Arbejde. De enkelte Landes Organisationer maa selv søge at organisere deres Søfolk. Nordmændene tog derefter Anmodningen tilbage.

Punkt 5. Fra *Sverrig* forelaa følgende Forespørgsel:

Hvilke Forholdsregler kan Konferencen anbefale for at modvirke Import af Skruebrækkere fra det ene Land til det andet?

Under Behandlingen af dette Punkt oplyste den ene af de engelske Repræsentanter, at det ikke havde været muligt for de engelske Fagforeninger at forhindre Eksporten af Skruebrækkere. Han henviste til, at Arbejderrepræsentanterne i det engelske Parlament havde gjort Forsøg paa ved Lov at forhindre Udførsel af Skruebrækkere.

Konferencen vedtog enstemmig følgende Resolution:

Konferencen fordømmer de Arbejdere og Arbejdersgrupper, der tager Arbejde som Skruebrækkere i andre Lande under opstaaede Konflikter. Da Arbejdsgiverne og Kapitalisterne i flere Lande nu betjener sig af Arbejdskraft fra andre Lande, opfordrer Konferencen af Formændene for de faglige Landscentraler Organisationerne i de forskellige Lande til at have deres Opmærksomhed henvendt paa dette Spørgsmaal, og om muligt skal Landscentralen i de Lande, hvorfra Skruebrækkerne kommer, offentliggøre disses Navne i deres Hjemlande. Iøvrigt skal saadanne Arbejdere behandles paa samme Maade, som man behandler Skruebrækkerne i sit eget Land.

Konferencen anbefaler endvidere, at den socialdemokratiske Fraktion i hvert Lands lovgivende Forsamling skal virke for, at Eksporten af Skruebrækkere og kontraktbundne Arbejdere *forbydes ved Lov*.

Dagsordenens Punkt 6. Paa Forslag af *Tyskland* beskæftigede Konferencen sig med den internationale Overenskomst om Forbud mod Anvendelse af sundhedsfarlige Stoffer i Industrien.

Under Behandlingen heraf oplystes det, at der i September 1906 var afsluttet international Overenskomst angaaende Forbud mod Anvendelse af hvidt (gult) Fosfor i Tændstikindustrien. Overenskomsten var hidtil tiltraadt af *Danmark, Frankrig, Holland, Italien, Luxemburg, Svejs og Tyskland*. Af de paa Konferencen repræsenterede Lande har *Belgien, England, Norge, Sverrig og Østrig* endnu ikke tiltraadt Overenskomsten.

De organiserede Arbejdere i disse Lande maa nu paa en fælles Maade indvirke paa deres Regeringer, for at

faa disse til at indgaa paa den omtalte Overenskomst.

Repræsentanterne for de sidstnævnte Lande forpligtede sig til at henlede deres Regerings Opmærksomhed paa dette Spørgsmaal. I Fremtiden skal der ogsaa arbejdes hen til at hver enkelt Stat slutter sig til alle internationale Overenskomster om Arbejderbeskyttelse.

Som international Sekretær genvalgtes C. LEGIEN enstemmig.

Det vedtoges at afholde den næste internationale Konference i *Wien* 1910, i Tilslutning til den østrigske Fagforeringskongres.

Skulde det vise sig at være nødvendigt at afholde en Konference forinden dette Tidspunkt, har den internationale Sekretær Ret til at foreslaa Landscentralerne, at der indkaldes til en saadan.

Lønbevægelser og Konflikter

Malerforbundet har modtaget Sanktion til Opsigelse af den med Malerlavet i *København* bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. April 1908. Bl. a. vil man søge ny Priskurant udarbejdet paa Grundlag af *Metersystemet*.

Rettelse

Den skandinaviske Kongres. I vort Referat af den skandinaviske Arbejderkongres er der i Resolutionen om Kvindernes Organisationsbevægelse faldet en Linie ud af Resolutionens 3. Stykke, 2. Punktum. Dette er vedtaget saaledes:

Kongressen henstiller til de forskellige Landes Arbejderorganisationer som hidtil paa al mulig Maade at støtte den kvindelige Arbejderbevægelse økonomisk og moralsk, samt søge at opdrage kvindelige Agitatorer, og Kongressen anerkender *Nødvendigheden af Kvindernes Tilslutning til de bestaaende Fag- og politiske Organisationer*.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16

KØBENHAVN DEN 19. OKTOBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-kasserne. — Lønbevægelser og Konflikter (Barnevognsarbejdernes Fagforening; Elektroleterarbejderne i København; Dansk Slagteriarbejderforbund; Tændstikarbejderskerne). — Arbejdsløsheden i Danmark i August Maaned 1907. — Arbejderens.

Arbejdsløsheds-kasserne

Forretningsudvalget har til Repræsentantskabets Medlemmer udsendt et Cirkulære, hvori indeholdes følgende:

I Loven om anerkendte Arbejdsløsheds-kasser er det i Følge § 16 fastsat, at Arbejdsløsheds-kasserne hvert Aar afholder et Delegeretmøde, hvortil Kasserne sender Repræsentanter i Forhold til deres Størrelse; det nærmere herved er fastsat i Loven.

Paa Aarsmødet vælger Tillidsmændene af deres Midte 6 Medlemmer til at tiltræde et Arbejdsløshedsnævn, samt 6 Stedfortrædere.

Medlemmerne af Nævnet samt Stedfortræderne vælges for et Tidsrum af 6 Aar; første Gang paa det senest 2 Aar efter Lovens Ikrafttræden sammentrædende Aarsmøde, og saaledes at Halvdelen af Nævnets Medlemmer og Stedfortrædere første Gang fratræder efter 3 Aars Virketid.

Lovens § 17 bestemmer, at Indenrigsministeren, indtil Valg er foregaaet i Overensstemmelse med § 16, kan vælge det fornødne Antal Medlemmer og Stedfortrædere til Arbejdsløshedsnævnet, det er altsaa Ministeren, der udpeger det foreløbige Nævn.

Da det er Forretningsudvalget bekendt, at Indenrigsministeren i den nærmeste Tid vil foretage Valg af Medlemmer til dette foreløbige Arbejdsløshedsnævn, og da Indenrigsministeren under Lovforslagets Behandling i Fol-

ketinget har lovet at tage Hensyn til en Indstilling fra De samvirkende Fagforbund angaaende Valg af Medlemmer til Arbejdsløshedsnævnet — ganske vist med en Henviisning til, at det samme vil være Tilfældet overfor eventuelle Indstillinger fra anden Side — vil det være nødvendigt, at der snarest muligt kommer til at foreligge en Indstilling fra vor Side.

Man kan sikkert gaa ud fra, at det første Aarsmøde, hvor det endelige Nævn skal vælges, vil blive afholdt langt tidligere end 2 Aar efter Lovens Ikrafttræden; det gaar jo ret hurtigt med Anerkendelsen af Arbejdsløsheds-kasser, hvorfor Arbejdsløshedsinspektøren efter al Sandsynlighed allerede i den første Halvdel af 1908 vil sammenkalde til et saadant Møde.

Forretningsudvalget, som har haft Spørgsmaalet til Behandling, har anmodet »Udvalget til Udarbejdelse af en Mønstervedtægt for Arbejdsløsheds-kasser« om at bringe i Forslag 6 Medlemmer til at tiltræde Arbejdsløshedsnævnet og 6 Stedfortrædere. Mønstervedtægtsudvalget har af sin Midte udpeget de nedennævnte Mænd, som Forretningsudvalget anbefaler at vælge til det foreløbige Nævn:

Til Medlemmer:

1. Typograf P. Hvidtfeldt.
2. Smed A. Johansen.
3. Arbejdsmand Joh. Nielsen.
4. Væver I. O. Møller.
5. Snedker Carl Gran.
6. Bager C. Jacobsen.

Til Stedfortrædere:

1. Bødker A. Andersen.
2. Skræder William P. Arup.
3. Tapetserer I. P. Jønson.

4. Skotøjsarbejder Laur. Jørgensen.
5. Former Arnold Nielsen.
6. Maler Carl Olsen.

Forretningsudvalget tillader sig at opfordre Repræsentantskabets Medlemmer til at tiltræde Indstillingen, men det er en Selvfølge, at der, om det ønskes, kan stemmes paa andre end de foreslaaede.

*

Stemmesedlerne var indkaldt til den 10. Oktober, og Resultatet af Stemmegivningen var, at Udvalgets Indstilling tiltraadtes af Repræsentantskabet.

Der er derefter tilsendt Indenrigsministeriet en Indstilling i Overensstemmelse med den tagne Beslutning.

Lønbevægelser og Konflikter

Barnevognsarbejdernes Fagforening har, med Forretningsudvalgets Billigelse, opsagt den bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. Februar n. A. Opsigelsen gælder ikke for P. M. Knudsens Fabrik, med hvem der for et Aars Tid siden er oprettet en særlig Pris-kurant. Denne Fabrik beskæftiger flere Arbejdere end de andre Fabrikanter tilsammen.

Elektropletarbejderne i København. I Midten af forrige Maaned modtog vort Forretningsudvalg Meddelelse fra Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund om, at Forhandlingerne mellem Elektropletarbejdernes Fagforening i København og Foreningen af Fabrikanter i Elektropletfaget var sluttede uden at der var opnaaet Enighed om et nyt Lønregulativ for Faget, og Forbundet anmodede derfor om Sanktion til at standse Arbejdet, forsaavidt der ikke forinden var opnaaet en for Arbejderne tilfredsstillende Overenskomst.

Omtrent samtidig modtog vi en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori der fremsattes Forslag om Afholdelse af et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og de interesserede Parter, for at forhandle om de verserende Uoverensstemmelser. Vort Forretningsudvalg

tiltraadte Forslaget, og et Fællesmøde fandt derefter Sted den 27. Septbr.

Ved Fællesmødet viste det sig, at det eneste, der var Enighed mellem Parterne om, var Betalingen for Overarbejde; derimod var man uenig om Arbejdstiden, Minimallønnen og alle Akkordpriserne samt om Regulativets almindelige Bestemmelser. En Generalforsamling i Elektropletarbejdernes Fagforening havde nemlig forkastet en *Fællesindstilling* fra et Udvalg, der var valgt af de respektive Organisationer. Skønt det altid er dobbelt svært at formaa Arbejdsgiverne til at gøre nye Indrømmelser, naar der har været Enighed mellem Parterne om en Fællesindstilling, lykkedes det dog, efter en Forhandling paa 9 Timer, at naa til en for Arbejderne tilfredsstillende Overenskomst.

Minimallønnen er herefter hævet fra 40 til 44 Øre pr. Time for Arbejdere, der har været Svende i 2 Aar. For Reparationsarbejde betales dog 5 Øre mere pr. Time.

Det første Aar efter Læretidens Ophør er Minimallønnen 33 Øre, og det andet Aar 38 Øre pr. Time.

For Akkordarbejder erholder Arbejderne som Forskud udbetalt deres Timeløn.

Ved alt nyt Arbejde er Timeløen garanteret, den første Gang dette udføres.

Ny Akkordpriser fastsættes, hvis Enighed mellem Arbejdsgiver og Arbejder ikke opnaas, af et Udvalg, bestaaende af Arbejdsgiveren og Værkfører og den paagældende Arbejder, samt et blandt Værkstedets øvrige Arbejdere valgt Medlem.

Gamle Akkorder kan, efterhaanden som de sættes i Arbejde, tages op til Revision af et Udvalg, sammensat som ovenfor nævnt.

Overarbejde betales i de første 4 Timer efter den normale Arbejdstid med et Tillæg af 50 pCt. og derefter 100 pCt.

Arbejdstiden er fastsat til 10 Timer de 8 Maaneder af Aaret; de øvrige 4 Maaneder — Maj, Juni, Juli og August — til 9 Timer (Arbejdstiden var tidligere 10 Timer Aaret rundt).

Overenskomsten, som traadte i Kraft den 1. Oktober, kan tidligst opsiges til Ophør den 1. August 1911.

Ovenstaaende er i Hovedtrækkene Indholdet af Overenskomsten.

Dansk Slagteriarbejderforbund har anmodet om og modtaget Sanktion til at opsige de bestaaende Overenskomster med Andels-Slagterierne i følgende Byer: *Horsens, Kolding, Nakskov, Randers, Ringsted, Holbæk, Ebeltoft og Rønne.* Forbundet vil søge Mini-

mallønnen, som er 18 Kr. pr. Uge, hævet med 2 Kr., og at der tilstaaes Arbejderne en Sommerferie paa 3 à 4 Dage.

Ved *Faaborg* og *Esbjerg* Andels-slagterier agter Forbundet ligeledes at søge en Lønforhøjelse gennemført, og samtidig søge oprettet et Arbejds- og Lønregulativ.

Overenskomsten er opsagt til Ophør den 31. December d. A.

Lønbevægelsen omfatter ca. 300 Arbejdere.

I *Aarhus* har Forbundet i længere Tid søgt en Forhandling med de private Slagtermestre om Indførelsen af et Løn- og Arbejdsregulativ, men det er endnu ikke lykkedes at faa en saadan Forhandling i Stand, fordi Mestrene har afslaaet det.

Forbundet har derfor anmodet vort Forretningsudvalg om Sanktion til at meddele Mesteforeningen Strejkevarsel, for mulig paa den Maade at opnaa en Forhandling. Forretningsudvalget har, under visse nærmere betegnede Forbehold, som paa Forhaand var tiltraadt af Forbundet, indvilliget i, at der gives Mestrene Strejkevarsel.

Tændstikarbejderskerne. Som tidligere meddelt i „Arbejderen“ nedlagde de kvindelige Tændstikarbejdere den 6. Juli Arbejdet paa Tændstikfabrikerne »*Glødefri*« og »*Hellerup Tændstikfabrik*«, efter at ethvert Forsøg paa ved Forhandling at opnaa en for Arbejderne tilfredsstillende Overenskomst, var bristede. Den 12. Juli foretog A/S Gosch & Co. Lock-out mod Kvinderne paa de til Selskabet hørende Tændstikfabriker, hvorved der i Konflikten blev inddraget ialt 240 Kvinder.

Da Konflikten nu har varet saalænge, som Loven giver Forretningsudvalget Ret til at understøtte en Arbejdsstandsning, har Kvindeligt Arbejderforbund fremsat Anmodning om fortsat Understøttelse, og Repræsentantskabets Medlemmer har, paa Forretningsudvalgets Indstilling, vedtaget, at der indtil videre ydes Tændstikarbejderskerne fortsat Støtte i Henhold til Loven.

*

Kvindeligt Arbejderforbund havde indbudt Tændstikarbejderskerne til et

Møde den 12. ds., hvor Formanden, Fru Olivia Nielsen, gjorde Rede for Kampen i de forløbne 3 Maanedere.

Efter at der var ført nogen Diskussion, hvori det fra alle Sider hævdedes, at den Kamp, som Kvinderne var bleven tvunget ud i, skulde føres sejr- rigt til Ende, blev følgende Resolution sat under Afstemning og enstemmigt vedtaget:

»Tændstikarbejderskerne, samlede til Møde i Forsamlingsbygningen paa Kløvermarksvej, vedtager at holde ud i den Kamp, som Tændstikdirektorerne har paaført os, og ikke at gaa i Arbejde, før vor Ledelse har ført Forhandlinger med Fabrikerne og er bleven enige om Betingelserne for Arbejdets Genoptagelse, selv om Kampen skal vare yderligere tre Maanedere«.

Angaaende denne Resolution har Arbejdsgiverforeningen meddelt De samvirkende Fagforbund, at man maa protestere mod dens Indhold, da den formenes at antyde, at der fra Arbejdsgiverforeningens eller Tændstikfabrikerens Side skulde være lagt Hindringer i Vejen for at faa Forhandlinger i Gang om den løbende Konflikt.

Arbejdsgiverforeningen erklærer, at Fabrikerne bestandig har været villige til at møde til ny Forhandlinger, og at man intet har imod at foreslaa, at der atter optages Forhandling.

Vort Forretningsudvalg har meddelt Arbejdsgiverforeningen, at Resolutionen ikke er at opfatte saaledes, som Arbejdsgiverforeningen har udlagt den, men at den derimod kun udtaler, at Tændstikarbejderne ikke vil gaa i Arbejde, saalænge der ikke er tilvejebragt Enighed mellem Parterne om Betingelserne for Arbejdets Genoptagelse, og udtrykker, at man bemyndiger Forbundets Ledelse til, som hidtil, at forhandle paa Arbejdernes Vegne.

Der foreligger saaledes ingen Grund for Arbejdsgiverforeningen til at fremkomme med Protest mod Resolutionen, da den slet ikke tager Sigte paa det antydede Forhold overfor Arbejdsgiverforeningen og Tændstikfabrikerne, men paa et indre Forhold, der kun vedrører Tændstikarbejderskernes Holdning under den herskende Strid.

Til Arbejdsgiverforeningens Forslag om Forhandling har vi ganske naturlig sluttet os, og et Fællesmøde mel-

lem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og Parterne er fastsat til Fredag den 18. ds.

Om Resultatet af Forhandlingerne er det ikke muligt at have nogen begrundet Mening.

Arbejdsløsheden

i Danmark i August Maaned 1907.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers.						20
Barber, Frisører.	31	466	16			
Billedsk.	15	110	8	1	14	1
Blikkenslagere..		550	25		250	10
Brolæggere	9	40	5	1	8	
Bryggeriarb.						
Bødkere	24	142	4	28	385	11
Elektrikere	11	143	8			
Filehuggere						
Formere	31	304	22	29	326	27
Forgyldere				1	6	1
Frihavnsarbejd..						
Gørtl. o. Metalar.	14	159	6	1	17	1
Handskemagere.	8	212	8			
Hatfabrikere...				1	6	
Hvidgarvere	4	76	3	3	47	3
Kedel-o.Maskinp.	17	311	10	4	79	3
Keramik., Bornh.						
Korkskærere ...	110	1400	15			
Kurvemagere ...						
Lohgarvere	3	18	3			
Metaltrykkere ..						
Murere			500			80
Mølleriarbejdere	2	48	1	2	11	2
Ovnsættere	11	66	9			
Papirindustriarb.						
Sadelm. o. Tapets	25	750	24	13	390	11
Savværksarb. og Maskinsnedker	41	1008	38	36	637	15
Sejlmagere						
Skibstømrere ...	2	40	2	16	320	16
Skotojsarbejdere	24	312	9	5	75	1
Skraatobaksarb..	3	83	3	1	10	1
Skrædere			190			80
Smede- og Maskinarb.			270			30
Stenarbejdere...				1	23	1
Stukkatorer	8	70	5			
Sukker-, Choccol. Biskuitarbejd..				2	27	2
Søfrybødere						
Telefonarbejdere						
Trælstarbejdere		300				
Tømrere			358			74

Der foreligger Oplysninger fra 41 Organisationer med tilsammen 41,536 Medlemmer. Heraf havde 31 Organi-

sationer med tilsammen 35,862 Medlemmer 1932 Arbejdsløse den 31. August.

10 Organisationer med tilsammen 5674 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i August Maaned.

„Arbejderen“

De samvirkende Fagforbunds Meddelelsesblad »Arbejderen« sendes, som bekendt, gratis til Forbundenes Hovedbestyrelsesmedlemmer, til Formændene for Forbundenes Afdelinger og for de enkeltstaaende Foreninger samt til Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i hele Landet.

For at tillægge, at de rette Vedkommende faar Bladet, burde Organisationerne, hver Gang der vælges en ny Formand, eller naar der sker Forandring i Hovedbestyrelsens Sammensætning, samt naar en af de nævnte Tillidsmænd skifter Bopæl, meddele dette paa behørig Maade til »Arbejderens Ekspedition«.

Dette sker imidlertid meget sjældent.

Kontoret modtager ganske vist ofte Meddelelser om, at der nu er valgt en ny Formand for denne eller hin Fagforening, men disse Meddelelser kommer fra mange forskellige Steder. Undertiden ser det ud, som om det er vedkommende Organisation, der meddeler os Adresseforandringer, men det sker oftere, at det er de Vedkommende selv, der sender os Meddelelsen, og ofte er det ogsaa Arbejdernes lokale Fællesorganisationer, som sender Meddelelse om, at der er valgt en ny Formand for en eller anden Forbundsafdeling, i vedkommende By.

Den naturligste Ordning vil det være, at Forbundene, som altid maa have Adresserne paa Vedkommende, sender os Meddelelser om Bopælsforandringer og nye Valg af Afdelingsformænd og Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Det, der dog hidtil har voldt os den største Ulæmpe, er, at man meget ofte undlader at meddele os, hvem det afgaaede Medlem var. Følgen heraf bliver, at vi er ude af Stand til at indrage Bladet hos disse Medlemmer, og de vedbliver derfor at faa Bladet tilsendt, skøndt de er uberettiget dertil.

For at faa en bedre Ordning af dette Forhold, vil der nu blive tilsendt Organisationerne en Blanket til Brug ved Anmeldelse af Bopælsforandringer og om Af- og Tilgang af Formænd og Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Vi anmoder om, at man vil benytte denne Blanket, og kun denne. De omtalte uheldige Forhold kan da undgaas.

»Arbejderen«s Ekspedition.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17

KØBENHAVN DEN 26. OKTOBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Kemigraferne; Dansk Skibstømmerforbund; Sølvarbejdere; Tændstikarbejdere; International Strejkeoversigt i Juli). — Arbejdsraadet. — Den engelske Ulykkesforsikringslov. — Meddelelse.

Lønbevægelser og Konflikter

Kemigraferne, som tilhører Litografisk Forbund, har ved Forhandling, hvori ogsaa et Medlem af vort Forretningsudvalg deltog, gennemført en ny Overenskomst, hvorved Arbejdstiden er nedsat fra $8\frac{1}{2}$ til 8 *Timer*.

Der var ikke fremsat Krav om Forhøjelse af Lønnen; denne er mindst 20 Kr. det første Aar efter udstaaet Læretid og derefter mindst 24 Kr.

Hvor Arbejdet for Dagblade maatte gøre det nødvendigt, kan Arbejdstiden forlænges til Kl. 12 Nat. Minimallønnen forhøjes da for Arbejde fra 1—9 til 26 Kr., fra 2—10 til 28 Kr., fra 3—11 til 30 Kr. og fra 4—12 til 32 Kr. pr. Uge.

Overarbejde betales med 50 % de første 4 Timer, dog ikke over Kl. 10 Aften, derefter med 100 %.

Lovbefalede Helligdage betales med fuld Løn.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. Juli 1911.

Dansk Skibstømmerforbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsiges Overenskomsten for *Æsbjerg*. Forbundet vil søge gennemført en Forbedring af Timelønnen og indført en Priskurant for Akkordarbejdet. Overenskomsten vil blive opsiget til Ophør 1. Februar 1908.

Lønbevægelsen kommer til at omfatte ca. 70 Medlemmer.

Skibstømmerne i Frederikshavn har gennemført en ny Overenskomst, hvor-

ved Timelønnen, som var 33, 35 og 37 Øre, er forhøjet til 34, 35 og 39 Øre. Fra 1. August 1908 hæves Lønnen med 1 Øre pr. Time, og fra 1. August 1909 hæves Lønnen atter med 1 Øre pr. Time, saaledes at den da bliver 36, 37 og 41 Øre.

For Overarbejde betales 50 % mere pr. Time og for Natarbejde 100 %.

For Bolværks- og Vandbygningsarbejde er Timelønnen 41, 43 og 46 Øre. Fra 1. August 1908 42, 44 og 47 Ø., og fra 1. August 1909: 43, 45 og 48 Øre pr. Time.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. August 1910.

Sølvarbejderne hos Firmaet Carl M. Chor i Fredericia. For nogen Tid siden blev den Overenskomst, som er indgaaet mellem Guld-, Sølv- og Elektroleterarbejdernes Forbund og ovennævnte Firma, opsagt af Forbundet; denne Opsigelse har senere medført, at Firmaet afskedigede de vedkommende (tre) Arbejdere, som havde meddelt Opsigelsen.

Efter at Forbundet havde faaet vort Forretningsudvalgs Samtykke til eventuelt at standse Arbejdet, for at hidføre en Ordning af Sagen, har der været forhandlet med Firmaet med det Resultat, at de afskedigede Arbejdere genantoges.

Forholdene er dog ikke hermed endelig ordnede. Tilbage er det meget væsentlige Punkt: at søge Enighed om en ny Overenskomst.

Tændstikarbejdernes. Den 18. ds. fandt der, som meddelt i vort sidste Numer, et Fællesmøde Sted mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund,

Direktørerne for Tændstikfabrikkerne *Gosch & Co.*, *Hellerup Tændstikfabrik* og *Glødefri* og Kvindeligt Arbejderforbund, med det Formaal at søge opnaaet en Overenskomst mellem Parterne, og derved bringe den langvarige Konflikt til Afslutning.

Da Forhandlingerne blev afbrudt d. 2. Juli, var det fordi Fabrikkerne nægtede at indgaa paa at betale en Løn af 15 Kr. pr. Uge til Kvinder, som er beskæftigede ved Maskinerne og til nogle nærmere betegnede Arbejdere; Fabrikkerne vilde kun betale 14 Kr. 40 Øre.

Ved Forhandlingerne i Fredags fastholdt Kvindeligt Arbejderforbund Kravet om en Mindsteløn af 15 Kr. pr. Uge i samme Udstrækning som tidligere, men dette nægtede Fabrikernes Direktører til en Begyndelse meget energisk at gaa ind paa, og de forlangte indført en Akkordtarif, hvortil Arbejderne heller ikke var uvillige. Efter en lang Forhandling om dette Spørgsmaal kom man dog til det Resultat, at man helst burde søge Enighed om en Minimaltimeløn og om at faa Arbejdet paabegyndt snarest, hvorefter der kunde optages Forhandling om Akkordberegninger.

Direktørerne tilbød saa derefter at betale 24 $\frac{1}{2}$ Øre i Timen til Kvinder, der betjener Maskinerne, mod at de forpligtede sig til at præstere en nærmere opgivet Arbejdsydelse. Forslaget blev i Princippet tiltraadt af Arbejdernes Repræsentanter, men man fastholdt Kravet om 25 Øre pr. Time og forlangte en betydelig Nedsættelse af den forlangte Arbejdsydelse. Om disse to Spørgsmaal kom Diskussionen væsentlig til at dreje sig. Kl. 10 om Aftenen var man endnu ikke enig om, hvormeget enkelte Maskiner kunde præstere, og man maatte, for at faa dette konstateret, derfor sende Bud efter nogle kvindelige Arbejdere, som var særlig kendt med Maskinerne.

Efter at Spørgsmaalet om Maskinernes almindelige Præstationsydelse endelig var blevet klart, kom man tilbage til Spørgsmaalet om Timelønnen, men nu erklærede Direktørerne, at de kun vilde give 24 $\frac{1}{2}$ Øre pr. Time for den Produktionsmængde, som Arbej-

derne havde opgivet, hvorimod man kunde gaa med til 25 Øre, naar Arbejderne udførte den Mængde, som var opgivet af Fabrikkerne. Efter nogle Timers Forhandling maatte Arbejdsgiverne dog gaa ind paa at betale 25 Øre pr. Time for den af Arbejderne opgivne Arbejdsydelse, og desuden maatte de gaa med til ogsaa at betale nogle nærmere betegnede Arbejder med 25 Øre pr. Time. Endvidere at give nogle af Arbejderne et personligt Tillæg til Lønnen, hvorved de kommer op paa 16 Kr. om Ugen. Den mindste Løn, der maa betales Arbejdersker, som ikke betjener Maskiner, er 22 Øre pr. Time. Nyantagne Arbejdere faar 15 Øre pr. Time i de første 4 Uger, derefter lønnes de som de øvrige Arbejdere.

Arbejdstiden blev, som hidtil, 10 Timer daglig; heri var der ikke krævet nogen Forandring.

Overarbejde betales for de første 4 Timer med et Tillæg af 50 pCt. derefter med 100 pCt.

For Søn- og Helligdage, hvortil regnes Nytaarsdag, Skærtorsdag, Langfredag, 2. Paaskedag, 2. Pintsedag, Store Bededag, Kristi Himmelfartsdag, Juleaftensdag, 1. og 2. Juledag, Folkethingets Valgdag samt Grundlovsdagen, betales for Tiden for den normale Arbejdstids Begyndelse til Kl. 4 Eftermiddag 50 pCt. Tillæg og fra Kl. 4 100 pCt.

For Overarbejde ved Akkord gives der et Tilskud af 50 pCt. til Akkordfortjenesten.

Arbejdere, som kommer til Skade under Udførelsen af det paalagte Arbejde, erholder 1 Krone pr. Dag i 6 Uger, dog kun forsaavidt vedkommende Arbejderske har benyttet Fabrikens Sikkerhedsforanstaltninger.

I Overenskomsten udtales, at Parterne er enige om, at der bør anvendes Akkorder, hvor dette er muligt, og at dette skal søges naaet ved Udarbejdelse af Akkordpriser paa den enkelte Fabrik. Disse Akkorder bliver staaende, saalænge Maskiner og Arbejdsmetoder er uforandrede. Indtræder der Forandring heri, kan Fabriken optage Forhandling om Ændring i vedkommende Akkordsats med et af ved-

kommende Fabriks Arbejdere nedsat Akkordudvalg. Opnaas ikke Enighed, er hver af Parterne berettiget til at tilkalde sin Organisation.

Overenskomsten er bindende for begge Parter, indtil den opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. April; den kan dog ikke opsiges til Ophør forinden den 1. April 1912.

Til Overenskomsten knytter sig endvidere Voldgiftsregler.

Fællesmødet tog sin Begyndelse Fredag Eftermiddag Kl. 1½, og varede med en kort Afbrydelse til Kl. 5 Lørdag Morgen.

Ved et Møde af de strejkende og udelukkede Tændstikarbejdere i København er Overenskomsten enstemmig godkendt.

Arbejdet genoptoges i Onsdags paa Aktieselskabet Gosch's Fabriker og Hellerup Tændstikfabrik, og i Fredags paa Fabriken »Glødefri«.

Som det fremgaar af ovenstaaende, er Kvinderne gaaet sejrige ud af den 3 Maaneders lange Kamp, som Fabrikkerne paatvang dem.

International Strejkeoversigt for Juli. I Juli Maaned havde Strejkebevægelsen i de vigtigste Industrilande et mattere Præg.

Kun i England var Deltagelsen livligere end i det foregaaende Aars Juli Maaned. De Strejkendes Antal var nemlig 17,039 mod 15,977 i samme Maaned 1906. Antallet af tabte Arbejdsdage beløb sig til 288,600 mod 158,200 forrige Aar. Hovedparten af Strejkerne faldt i Bjærgværksindustrien, idet der i denne Industri paabegyndtes 11 Strejker med ialt 13,569 Deltagere. Den 1. Juli nedlagde 3800 Bjærgværksarbejdere Arbejdet i Aberdare-Dalen, fordi de ikke vilde arbejde sammen med Uorganiserede. Strejken endte efter 3 Dages Forløb med Sejr for de Strejkende. Der var endvidere enkelte større Strejker af Transportarbejdere. Strejkerne i Juli endte mest med et for Arbejderne gunstigt Resultat. 11 Strejker med 5397 Deltagere blev vundne af Arbejderne, medens 9 Strejker med 2970 Deltagere tabtes. Det er ganske betegnende for Strejkebevægelsens Karakter i Juli, at

af 27 Strejker iværksattes kun de 10 paa Grund af Lønfordringer.

I Frankrig var Strejkebevægelsen mindre livlig i dette Aars Juli end i samme Maaned i Fjor. Af større Strejker kan kun nævnes en paa en Sæbefabrik i Besançon; i den Strejke deltog ca. 1100 Arbejdere. Strejkens Aarsag var Afskedigelse af tvende Arbejdere. I samme By strejkede Arbejderne paa en Kunstsilkefabrik. Endvidere var i Paris ca. 100 Tømrere i Konflikt. En Strejke, som havde ubehagelige Følger for Befolkningen, paabegyndtes den 6. Juli i Marseille, hvor Gasarbejderne strejkede for at opnaa en Lønforbedring samt en ugentlig Hviledag.

Fra Belgien meldes om en Havnarbejderkonflikt i Antwerpen, hvor ialt 1000 Dokarbejdere nedlagde Arbejdet i 15 Dampere, som alle var ladede med Korn, for at opnaa en Lønforhøjelse. En anden omfangsrig Strejke fandt Sted i Wetteren, hvor flere Tusinde Tekstilarbejdere lod Arbejdet hvile.

Af Strejkerne i De forenede Stater i Nordamerika vakte én særlig Opsigt, nemlig den af 10,000 Bjærgarbejdere og Trælastarbejdere hos den amerikanske Staaltrust i Minnesota iværksatte Arbejdsstandsning. En endnu mere omfangsrig Arbejderkamp udkæmpedes af Skræderne i New-York. Denne Kamp omfattede 50,000 Arbejdere og

Industrier	Tyskland	Østr.-Ung.	Svejts	Frankrig		England	
				Strejker	Deltag.	Strejker	Deltag.
Bjerg- o. Hyt-tearb.	3	1	—	—	—	11	13569
Sten- o. Jord.	4	1	—	—	—	2	47
Metal o. Mask.	13	3	—	—	—	3	161
Kem. Industr.	—	1	—	—	—	—	—
Tekstil	2	—	—	—	—	3	952
Læder	1	1	—	—	—	—	—
Træ	3	6	—	—	—	—	—
Nærings- og Nydelsesmd.	4	2	—	—	—	—	—
Beklæd. Indst.	3	3	—	—	—	—	—
Bygnings	13	5	—	—	—	—	—
Grafiske Fag.	—	—	—	—	—	—	—
Samfærdsel.	3	2	1	—	—	3	2026
Øvrige Fag.	3	2	—	—	—	5	284
Ialt.	52	27	1	—	—	27	17039
Juni 1907 ...	42	22	4	105	13677	22	11477
Juli 1906 ...	96	24	2	96	11444	27	15914

blev paabegyndt fordi man havde afslaaet deres Fordringer om højere Løn og kortere Arbejdstid.

Den sædvanlige Oversigt for Juli Maaned ses af foranstaaende Tabel.

Arbejdsraadet

Indenrigsministeren har, efter Forslag fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, valgt følgende Medlemmer til Arbejdsraadet:

Smedemester CARL WEITEMEYER, *København.*

Snedkermester CHR. CHRISTIANSEN, *København.*

Fabrikant E. SVENDSEN, *Odense.*

Efter Forslag af De samvirkende Fagforbund er valgt følgende Medlemmer:

Maskinarbejder CHR. L. JENSEN, *København.*

Tobaksarbejder A. CHRISTIANSEN, *København.*

Væver A. ANDERSEN, *Horsens.*

Suppleanter for Raadets Arbejdsgiver-Medlemmer:

Murermester N. JUUL PETERSEN, *København.*

Fabrikant W. Schäfer, *København.*

Fabrikant H. WESTENSEN, *Aarhus.*

Suppleanter for Raadets Arbejder-Medlemmer.

Cigararbejderske PAULINE GJØL, *København.*

Typograf MARIUS HANSEN, *Aarhus.*

Fabrikarbejder L. P. JACOBSEN, *København.*

*

Ministeriet har endvidere meddelt Korpslæge i Søværnets Lægekorps, *Folkethingsmand* H. RØRDAM, og *Folkethingsmand* PAUL CHSISTENSEN, Konstitution til indtil videre at være Medlemmer af Arbejdsraadet.

Kongen har udnævnt *Raadmand* GUSTAV PHILIPSEN til vedblivende for et Tidsrum af 6 Aar fra 1. Oktober at regne at være Formand for Arbejdsraadet.

Den nye engelske Ulykkesforsikringslov

Blandt de Arbejderlove, der ere fremkomne i England i 1906, er den nye Ulykkesforsik-

ringslov utvivlsomt den, der omfatter det største Antal Personer, idet den antages at ville bringe 6 Mill. hidtil ikke erstatningsberettigede Arbejdere ind under Forsikringen. Loven betegner altsaa en meget betydelig Udvidelse af den gældende Lov af 1897. Den omfatter praktisk set saa godt som alle Personer, der ernærer sig ved Arbejde, idet den medtager saavel Søfolk og Fiskere, Kontor- og Handelsfolk som Tjenestetyende. De eneste Personer, der ere undtagne, ere saadanne, som beskæftiges paa anden Maade end ved legemligt Arbejde og derved oppebære et Vederlag af over 250 Lstr.*) om Aaret, outworkers, Medlemmer af Politistyrken, Medlemmer af Arbejdsgiverens Familie, forsaavidt de bo i Arbejdsgiverens Hus, samt Personer, der lejlighedsvis beskæftiges ved Arbejde, der ikke vedrører Arbejdsgiverens Næringsvej eller Forretning. Erstatningsbeløbet, der skal betales i Tilfælde af Død eller Invaliditet, er væsentlig det samme som fastsat i Loven af 1897. Men det Tidsrum efter Ulykken, indenfor hvilket en tilskadekomnen Arbejder ikke kan gøre Krav paa Dagpenge for den ved Beskadigelsen forvoldte Uarbejdsdygtighed, er reduceret fra 14 Dage til 7 Dage; og hvor Uarbejdsdygtigheden varer 2 Uger eller derover, skal den egentlige Understøttelse begynde fra Ulykkestilfældets Dato i Stedet for, som hidtil, fra den 14. Dag efter nævnte Dato. Naar en tilskadekomnen Arbejder ikke er fyldt 21 Aar, og hans Ugeløn er mindre end 20 sh., kan Dagpengebeløbet fastsættes indtil 100 pCt. i Stedet for til 50 pCt. af hans Ugeløn, forudsat at den egentlige Understøttelse ikke derved overstiger 10 sh.

En særdeles vigtig Side af den nye Lov er dens Udvidelse til at omfatte visse Sygdomme, fremkomne ved Arbejdet i Virksomheden, saasom Brandbyld, Forgiftning ved Bly, Kviksølv, Fosfor eller Arsenik. Indenrigsministeren er bemyndiget til at udstrække Lovens Bestemmelser til ogsaa at gælde for andre Sygdomme.

Med Hensyn til de efterlattedes Erstatningskrav kan bemærkes, at den nye Lov giver Børn, fødte udenfor Ægteskab, Ret til Erstatning, saafremt de forsørgedes af den afdøde. Loven træder i Kraft den 1. Juli 1907.

(Tidsskrift for Arbejderforsikring).

*) 1 Lstr. à 20 sh. = 18 Kr. 16 Øre.

Meddelelse

Administrationsbidraget for 2. Halvaar 1907. Forbundene og de enkeltstaaende Foreninger gøres opmærksom paa, at Administrationsbidraget skal indbetales inden Udgangen af Oktober Maaned. Og for 2. Halvaar med henholdsvis 15 og 7½ Øre for helt- og halvtbetalende Medlemmer.

Kassereren.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3641.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18

KØBENHAVN DEN 2. NOVEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Embeds- og Bestillingsmændenes
Fagforeninger i Frankrig.

Embeds- og Bestillingsmændenes Fagforeninger i Frankrig

Redaktøren af det franske Fagforeningsorgan, »La Revue Syndicaliste«, ALBERT THOMAS, har i de tyske Fagforeningers Ugeblad, »Correspondenzblatt«, skrevet nedenstaaende Artikel om de franske Embeds- og Bestillingsmænds Fagforeninger og den Kamp, disse Fagforeninger har maattet føre mod Clemenceaus »liberale« Regering. Da Artiklen giver en god samlet Fremstilling af det hele Forhold, tror vi, at den i høj Grad vil interessere vore Læsere.

I de sidste Maaneder har Fagforeningsbevægelsen i Frankrig maattet udkæmpe hæftige Kampe mod Regeringen. — Siden Elektricitetsarbejdernes Strejke og siden Strejken i Næringsmiddelbranchen fornyedes den Frygt, som Bourgeoisiet havde næret i Maj 1906 for en voldsom faglig Revolution, og Ministeriet Clemenceau-Briand-Viviani, dette „Borgerdømmets mest fremskredne og mest demokratiske Ministerium“, besluttede sig dog til med alle Midler at undertrykke den faglige Agitation.

Det koncentrerede sine Angreb paa to Punkter: paa den ene Side slæbtes alle Talere i Fængsel, hvad enten de var skyldige i eller kun beskyldtes for antimilitaristiske Bestræbelser eller for at have ophidset til Voldsomheder; paa den anden Side forfulgtes alle Statsansatte, der krævede Retten til faglig Organisation. — Fagforeningslederne BOUSQUET og LÉVY i Paris, MARCK og YVETOT i Nantes blev dømt til Fængsel paa 1, 2, ja endog 3 Aar; Læreren

NÈGRE, Postembedsmændene CLAVIER, AMALRIC, QUILICI, GRANGIER og Præfekturedsmanden i Seinedepartementet, JANVION, blev enten afsat eller suspenderet.

Angaaende Domfældelsen af Bousquet, Lévy, Marck og Yvetot behøves kun nogle faa Ord. Deres revolutionære Anskuelse er tilstrækkelig kendt. Mange franske Fagforeningsfolk billiger langt fra hverken deres overdrevne antimilitaristiske Propaganda eller deres Sabotage (d. e. daarlig Udførelse af Arbejdet og Ødelæggelse af Maskinerne). Men alle Fagforeningsmedlemmer erklærede sig solidarisk med dem, da deres Ytringsfrihed blev indskrænket eller da man saa, at de blev dømt for Ideer, som de i aarevis havde fremsat offentlig, paa Grund af Politimånøvrer, der mindede om det andet Kejserdømmes skændige Procedurer. De Edsvorne afsagde deres Kendelse udelukkende paa Grundlag af Politispionernes Udsagn.

Derimod staar Domfældelserne i nøjeste Sammenhæng med en stor og selvstændig Bevægelse, der kan udøve en uhyre Indvirkning paa hele Samfundsorganismen.

Allerede for nogle Aar siden havde Statens Arbejdere og Funktionærer tænkt paa at ville organisere sig. Alt i flere Aar bestaar uhindret Statsarbejdernes Fagorganisationer i Tobaksfabrikerne, i Tændstikfabrikerne, i Krudt- og Salpeterfabrikerne, i Magasinerne og Værkstederne for Militærartikler, i Krigsbygningsvæsenets Bureauer, blandt Kommunal- og Departementsfunktionærerne samt blandt Tøjhusarbejderne. De fleste af disse Syndikater staar i gensidig Forbindelse med hinanden.

I 1894 faldt Ministeriet Casimir-Périer, fordi det vilde nægte Stats-Jærnbane-funktionærene Ret til at organisere sig. 1902 opfordrede Krigs- og Marineministrene officielt de dem undergivne Militær- og Marinemyndigheder til at træde i Forbindelse med Syndikaterne i deres Departementer.

Fra Aaret 1899 fulgte efterhaanden Statsansatte i de forskellige Forvaltningsgrene det givne Eksempel.

I Slutningen af Aaret 1900 oprettede Postfunktionærene, med Understøttelse af Ministeren Millerand, offentlige Organisationer. 1901 fulgte Akcise-Funktionærene, og oprettede en Føderation, der i Slutningen af 1904 talte 10 Foreninger. — Den Gang var Loven af 29. Juli 1901 traadt i Kraft, i Følge hvilken de Statsansatte fik tilsikret den fri Udøvelse af Foreningsretten, og den tillod dem at organisere sig uden at være bundne til Fagforeningsloven af Aaret 1884. Den omtalte Lov gav Anledning til en livlig Foreningsvirksomhed.

I 1906 var der oprettet Foreninger for *Gade- og Broopsynsmænd* (4500 Medlemmer), for *Gade- og Bro-Ansatte* (2000 Medlemmer), for *Jærnbanernes Kontrolfunktionærer* (300 Medlemmer af 320), for *Bjergværksingeniører*, for *Lærerpersonalet*, hvis Grupper kaldes „Amicales“ (Venneforbund) og er sammensluttet i Føderationer; for *Akcise-, Post- og Telegraf-Funktionærer*, Forbund, der omfattede mere end $\frac{3}{4}$ af samtlige Ansatte; for *Toldembedsmænd og Funktionærer* (21,000 Medlemmer af 23,000 Ansatte), for *Centralforvaltningens underordnede Embedsmænd* (3000 Medlemmer), for *Fængselsopsynsmænd*, for *Hjælpearbejderne i Ministerierne*, for *Gaderensere*, for *Kommunalfunktionærene*, for *Politi-Assistenterne*, for *Præjunktur- og Underpræjunktur-Ansatte*, samt for *Fredsdommere*.

Den 27. December 1904 og 6. Marts 1905 afholdtes der Møder, som resulterede i en „*Almindelig Sammenslutning af Fagorganisationerne for Statens Civil-Ansatte*“. Denne Union havde til Formaal: „Forsvar for deres moralske og materielle Interesser, Varetagelsen af deres Rettigheder samt Kampen mod Vilkaarligheden“. I de første

Dage af sin Eksistens talte den 90,000 Medlemmer. Naar hertil regnes Postfunktionærene og Lærerne, faar man en Totalsum af 215,000 godt organiserede Embeds- og Bestillingsmænd.

Hvorfra stammede nu denne mægtige Trang til Organisation? Hvorfor havde den demokratiske Stats Embedsmænd, hvem Regeringen og Deputeretkammeret saa ofte har udtrykt sine Sympatier for, fundet sig foranlediget til at organisere sig?

Det vil være tilstrækkeligt at henvise til, at t. Eks. Postfunktionærene, til Trods for alle Pressekampagner til Fordel for dem og til Trods for alle ministerielle Løfter, i aarevis forgæves havde ventet paa en Lønforbedring og paa bedre hygiejniske Foranstaltninger i Bureauerne; — at Lærerne efter de lokale Politikeres eller Regeringsagenternes Forgødtbefindende kan ansættes og afsættes; — at Ministerial-Embedsmændene fremdeles bliver tilsidesat for „Fa'ers Sønner“ (d. v. s. det republikanske Aristokratis Afkom); — at deres Forestillinger desangaaende er blevet afvist, at deres Henvendelse til Statsraadet, d. e. Landets højeste Forvaltningsraad, stadig har været resultatløse. Nu troede de at blive hørt, naar de sluttede sig sammen i Forbund. Derfra stammer Opblomstringen af disse Organisationer, af hvilke nogle—uden Tvivl de mindst talrige — har været slet og ret Hjælpeforeninger, hvorimod andre, i Lighed med Arbejdernes Fagorganisationer, har haft Forsvaret af deres faglige Interesser til Formaal.

I hele den Tid, at Ministerierne for „det republikanske Forsvar“ eller Aktions-Ministerierne, der blev ledet af d'Hrr. Waldeck-Rousseau og Combes, bestod, blev de Statsansattes Foreninger i Almindelighed taalt og undertiden endog opmuntrede.

Men efterhaanden fik Ministerierne mindre Sympati for disse Foreninger; disses Festligheder besøgtes sjældnere og de af dem afsendte Deputationer blev mindre velvillig modtagne. Foreningernes mægtige Opblomstring blev i Virkeligheden en Hæmsko for Ministerenes Vilkaarlighed, og Kampen blev derfor uundgaaelig.

Paa denne Tid fuldbyrdes en mærk- værdig Udvikling. Som Svar paa Re- geringens voksende Antipati eller Mis- tro var de Statsansatte selvfølgelig nød- sagede til at pointere deres Forsvars- Formaal stærkere end hidtil. Da de Foresatte hyppig var indtraadt i de ef- ter Foreningsloven af 1901 oprettede Foreninger — saaledes f. Eks. i Læ- rernes „Amicales“ — fandt man sig foranlediget til at søge en anden Orga- nisationsform indført, nemlig ved Si- den af eller endog imod de hidtil be- staaende.

Faktisk byder hverken Loven af 1884 eller Loven af 1901 betydningsfulde retslige Fordele, næppe nok en Ret til uden særlig Tilladelse at modtage For- æringer eller Legater. Men medens Fo- reningerne ikke nødvendigvis behøver at have det faglige Forsvar som deres Formaal, er de Fagorganisationer, der ere blevne oprettede paa Grundlag af Loven af 1884, i sig selv Organer for det faglige Forsvar og berettigede til at indtræde i Arbejdsbørsen og i de almindelige Arbejdersammenslut- ninger, i Lighed med andre Arbejder- fagorganisationer.

Af disse Bevæggrunde forlangte de virksomme Minoriteter hos Toldem- bedsmændene i Postetaten og hos Læ- rerne Foreningernes *ufortøvede* Om- dannelselse til virkelige *Fagforeninger*, og da de ikke var i Stand til at gæ- nemføre denne Fordring, dannede de Fagforeninger *ved Siden* af de bestaa- ende Forbund. Og de erklærede ikke alene at være fast besluttet paa at ville kræve deres Rettigheder anerkendte, men de organiserede Embedsmænd krævede tillige Ret til at være medbe- stemmende i *Organisationen af Ar- bejdet* i den Tjenestegren, som de hørte til.

De i Syndikater eller Fagforeninger forenede *Postembedsmænd* fordrere saaledes at maatte organisere Tjenesten i Fællesskab og ikke længere efter den vilkaarlige Forskrift af en ved politisk Gunst ansat, mere eller mindre duelig Opkomling. De fagligt organiserede *Lærere* erklærede i et Manifest, at de ikke vilde bøje sig ind under et af Re- geringen foreskrevet Undervisningssy- stem, at „give Arbejderklassens Børn

en Undervisning, der svarede til deres Bestræbelser og deres Behov.

En begavet Retslærd, Partifælle, MAXIME LEROY, har i et Værk*) kende- tegnet den store Rækkevidde, som disse Fordringer vilde faa. Han har paavist, at der i denne Kamp om Anerkendelse af Embedsmændenes Fagorganisatio- ner og om en Udvidelse af deres Fri- heder vilde blive skudt Bresche i det gamle Statsbegreb, i den regalistiske Opfattelse af Regeringens absolute og uindskrænkede Magt. — Idet Embeds- mændene fremhæver den tekniske Side, vil de ikke længere betragtes som af- sættelige Agenter for en eller anden Regering. De vil i Stedet for et uan- svarligt politisk Hierarchi sætte en paa Tekniken baseret faglig Føderalisme. Man ser, at denne mere eller mindre klart udtrykte, men ubestridelige Ten- dens, foruroliger de Herskende og at det tilsyneladende ubetydelige Spørgs- maal om Embedsmænds-Fagorganisati- oner antager Karakteren af en „mo- derne Stats-Krise“. Men her er ikke Stedet for en Diskussion om disse Ideer; de fordrer nogle let forstaaelige For- behold. Definitionen af Betegnelsen „Embedsmand“, Adskillelsen imellem „Autoritetsorganer“ (fonctionnaires d'au- torité) og „Forretningsorganer“ (fon- tionnaires de gestion). Statsfunktionæ- rernes Rettigheder osv. har ligeledes fremkaldt interessante juridiske og po- litiske Diskussioner, hvis Detaljer vi dog ikke kan gaa dybere ind paa.

I Slutningen af 1905 nægtede Præ- fekten det af en Gruppe af Lærere for Seine-Departementet oprettede Syndi- kat den nødvendige Anerkendelse. Derefter udspandt der sig en livlig Avis- fejde; i Deputeretkammeret stilledes der Interpellationer, og i Januar 1906 af- holdtes der af 42 Organisationer af Stats-Embedsmænd et Møde, paa hvil- ket der oprettedes en Centralkomité med Fuldmagt til at *forsvare Organi- sationsretten*. Regeringen havde ikke povet at fremsætte direkte Udtalelser; den forfulgte de organiserede Embeds- mænd, fordi Loven ikke formelt havde anerkendt deres Foreninger, men den lod skimte igennem, at de i Fremtiden

*) *Les transformations de la puissance publique* (Omdan- nelsen af den offentlige Magt). Paris 1907.

vilde faa Oprejsning ved en Sammen-smeltning af Lovene af 1884 og 1901. Ved Valget i Maj 1906 erklærede talrige Deputerede sig villige til — ganske vist med en formel Adskillelse imellem Fagforeningsretten og Strejkeretten — at ville virke hen til en Anerkendelse af Embedsmændenes Fagorganisationer.

Men samtidig hermed opstod Bevægelsen for 8 Timersdagen. Bourgeoisiet begyndte at føle Uro angaaende Konføderationen, angaaende de „anarkistiske Rumlerier“ og angaaende den kommende Revolution. Den af Embedsmændene udtalte Beslutning: at ville træde i en nærmere Forbindelse med de organiserede Arbejdere og at ville slutte sig til (Arbejdsbørserne og til Konføderationen*), gav deres Bevægelse en oppositionel Farve, ja endog en revolutionær Kulør, der gav Regeringen den forønskede Anledning til at gaa over til dens *Bekæmpelse*.

I Marts Maaned i Aar besluttede Regeringen sig til at indbringe det længe ventede Lovforslag om Embedsmændenes Stilling og om deres Organisationsret.

Artikel 1 betegner som „Embedsmænd“ alle de Personer, der i deres Egenskab som Delegerede for den offentlige Magt, som Ansatte, som Embedsmænd eller som Funktionærer tilhører det faste Personale, der er oprettet til Sikring af en af Staten, Departementerne eller Kommunerne besørget offentlig Tjeneste. — Artikel 2 giver Civil-Embedsmændene Ret til frit at slutte sig sammen for at studere og forsvare deres faglige Interesser, men dog paa Grundlag af Loven af 1901. Disse sammenslutninger skulde uden videre Fuldmagt kunne henvende sig til Domstolene, og dér arbejde hen til Annulleringen af Foranstaltninger, der bliver givne i Strid med de lovmæssige Tjenesteforskrifter (Artikel 3). De skal kun være berettigede til at træffe Aftaler og slutte sig sammen med deres Lige (Art. 4). Regeringen nægtede altsaa Embedsmændene Retten til Oprettelsen af Fagorganisationer og til at kunne slutte sig til Arbejdernes Konføderation. Art. 6 truede enhver Em-

bedsmand, der nægter at forrette sin Tjeneste, med Afsked, og den var saaledes beregnet paa, med brutal Haand at nedslaa ethvert Forsøg paa at gøre Strejke.

Øjeblikkelig nedlagde Komitéen til Organisationsrettens Forsvar en Protest og offentliggjorde et meget kraftigt aabent Brev til den foregivne eller dog tidligere som liberal ansete Hr. Clemenceau. Den 5. April vedtog Regeringen at ville indlede Forfølgelser; enhver Minister tog de til hans Omraade hørende Embedsmænd paa Visiret. Den 20. April erklærede en i sit Flertal af overordnede Embedsmænd sammensat Disciplinar-Domstol 3 Postfunktionærer, CLAVIER, AMALRIC og QUILLICI skyldig; nogle Dage efter blev de afskedigede og med dem Postbudet URANGIER og den »unge Telegramst« (Telegrafbud) SIMONET. — Den 30. April afskedigede Seine-Præfekten, i Modstrid med en Beslutning af Departementsraadet for den offentlige Undervisning i Seine-Departementet, Lærer NEGRE, og Ministeren for den offentlige Undervisning, Ekssocialisten Briand, godkendte denne Afskedigelse. — En af Socialisterne i Deputeretkammeret fremkaldte hæftigt Debat om dette Spørgsmaal viste endelig, at den radikale Majoritet, der havde lovet Embedsmændene en udvidet Organisationsret, gav Regeringen Medhold i sin social-konservative Politik.

De blodige Begivenheder i Syd-Frankrig og Deputeretkammerets Ferie har foreløbig afbrudt Kampen. Men den vil nødvendigvis blive genoptaget, saa snart Regeringens Forslag kommer til Diskussion. Denne vil sikkert blive livlig, thi Embedsmændenes Fagorganisationer føler sig langt fra besejrede. Lærerne i Seine-Departementet har netop nu genvælgt de Medlemmer af Departementsraadet, der paa Grund af Præfektens Fremgangsmaade imod Lærere Nègre havde nedlagt deres Mandater.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3544.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

* Arbejdernes faglige Landsorganisation i Frankrig (Confédération des Travailleurs de France).

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19

KØBENHAVN DEN 9. NOVEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Kongresser (Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge; De engelske Fagforeningers 40. Kongres). — Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i Jylland.)

Kongresser

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge afholdt Kongres i Kristiania i Dagene den 10.—13. September d. A. Kongressen talte 256 Delegerede; det var den største faglige Kongres, der hidtil har været afholdt i Norge.

Som Gæster var følgende tilstede: C. LEGIEN og SASSENBACH, Tyskland; HUYSMANS, Sekretær for det internationale socialistiske Bureau i Bryssel; S. JASZAI, Ungarn; HERM. LINDQVIST, SØDERBERG og THOLIN, Sverrig; M. OLSEN og C. F. MADSEN, Danmark; WARTIAINEN, Finland, samt, som Repræsentanter for det norske Arbejderparti, CHR. H. KNUDSEN og MAGNUS NIELSEN.

Landsorganisationens Formand, OLE O. LIAN, bød Kongressen Velkommen og oplyste, at Organisationen var gaaet mægtig frem i den sidste Tid. Paa sidste Kongres, for 2 Aar siden, var der Repræsentanter for 16,000 Medlemmer, men nu var Medlemsantallet steget til 34,000. Denne Meddelelse modtoges med stærkt Bifald.

Af den paa Kongressen fremlagte Beretning om Virksomheden fremgik det, at Organisationerne har drevet en meget virksom Agitation; fra Landsorganisationens Side har der, med et godt Resultat, været foretaget Agitation i de nordligste Amter.

Lønbevægelserne har været meget omfattende og har givet gode Resultater. En Række Krav, næsten de mest omfattende, er gennemført ved Forhandling. I nogle Tilfælde har det dog ogsaa været nødvendigt at optage

Kamp med Arbejdsgiverne for at gennemvinge Fordringerne. Til at afholde de dermed forbundne Udgifter er der paalignet Organisationerne ca. 14¹/₂ Øre pr. Uge og Medlem. Han takkede de udenlandske Organisationer for den Støtte, de havde ydet Nordmændene.

Kongressen godkendte saavel Virksomheden som Regnskabet.

Et Lovudvalg, som blev nedsat paa forrige Kongres, fremlagde Forslag til nye Love.

Det vedtoges, at Organisationerne skal have saa højt Kontingent, at der aarlig kan henlægges mindst Kr. 7,20 for heltbetalende og Kr. 3,60 for halvtbetalende Medlemmer til et Strejkefond.

I ordinært Kontingent til Landsorganisationen vedtoges det at betale 35 Øre pr. Maaned for heltbetalende og 18 Øre for halvtbetalende Medlemmer. Af det ordinære Kontingent er det Meningen at udrede Udgifterne til mindre Strejker og Lock-out'er for derved at indskrænke Udskrivningen af Strejkebidrag. Saafremt det ordinære Kontingent ikke strækker til til Dækning af Udgifterne, kan Landsorganisationen paaligne Organisationerne 50 Øre pr. Uge for heltbetalende og 25 Øre for halvtbetalende Medlemmer. Under ekstraordinære Forhold kan der paalignes større Bidrag.

Kongressen afholdes fremtidig ordinært hvert 3. Aar.

Et Flertal i Lønudvalget havde fremsat Forslag om at vælge en fastlønnet Formand og en fastlønnet Kasserer. Et Mindretal foreslog derimod, at der kun vælges en Formand og at der ansættes en Kasserer. Mindretallets Forslag vedtoges.

I Understøttelse til Strejkende og Udelukkede vedtoges det at yde 1 Kr. pr. Dag for heltbetalende og 50 Øre

for halvtbetalende Medlemmer. Saafremt et Forbund har mindst 40 pCt. af sine Medlemmer i Konflikt, bliver Understøttelsen 8 Kr. for heltbetalende og 5 Kr. for halvtbetalende Medlemmer.

Angaaende Indgaaelse af *Tarifoverenskomster* vedtog Kongressen følgende Beslutning:

Kongressen henstiller til Organisationerne og Sekretariatet at sørge for, at Tarifoverenskomster, der indgaaes med Arbejdsgiverne:

1. affattes i saa klare og utvetydige Udtryk, at ikke selve Overenskomsten bliver Kilde til nye Konflikter;
2. indeholder bestemte Forhandlings- og Voldgiftsregler, hvorefter alle Tvistigheder om Forstaaelse af eller formentlig Brud paa Overenskomster obligatorisk afgøres ved Voldgift.
3. Bestemmelse om uforandret Varighed af som Regel mindst 2 Aar, og at Overenskomster ikke kan ophæves af nogen af Parterne under noget som helst Paaskud.

Forsaavidt nogen indgaaet Overenskomst under Hensyn til ovenstaaende er mangelfuld, saaledes at dens Praktiseren maa antages at kunne paadrage Landsorganisationens Konflikter og Udgifter, kan Sekretariatet nægte at godkende den.

Hvis saadan Overenskomst alligevel træder i Kraft, uden at de af Sekretariatet paapegede Mangler er rettet, maa vedkommende Organisation selv bære alle Udgifter ved Konflikter, som er foranlediget ved Overenskomsten, ligesom Landsorganisationens Støtte til at gennemføre ny eller revideret Overenskomst ikke kan erholdes før tidligst 2 Aar fra den første Overenskomst Ikrafttræden. Kun under særegne Omstændigheder, naar vedkommende Organisation hos sin Kontrapart ikke kan opnaa andre Betingelser, kan Sekretariatet afvige fra disse almindelige Regler.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Overenskomster med Arbejdsgiverne om kun at benytte organiserede Arbejdere mod at Organisationens Medlemmer kun tager Arbejde hos organiserede Mestre, udtaler Kongressen:

I flere Henseender maa saadan Gensidighed antages at være gavnlige i Retning af at beskytte et Fag — og dermed Fagets Udøvere — mod illoyal Konkurrence fra enkelte Arbejdsgiveres Side og holde daarlige Elementer ude, hvorved ogsaa Arbejdslønnen kan holdes oppe. Men paa den anden Side viser Erfaringen, at Ordningen ogsaa kan indebære adskillige Ulemper.

Da Gensidigheden selvfølgelig heller ikke forandrer Interessesætningsforholdet mellem Arbejder og Arbejdsgiver socialt og økonomisk, mener Kongressen, at ovennævnte Slags Bestemmelser maa anvendes med Varsomhed under Hensyntagen til Forholdene i hvert enkelt Tilfælde. Dog er Landsorganisationen ikke pligtig til at understøtte Konflikter, foranlediget ved Indførelse eller Opretholdelse af saadanne Bestemmelser.

Resolutionen viser, at Nordmændene

har et aabent Øje for Nødvendigheden af, at Overenskomsterne affattes saaledes, at de ikke kan give Anledning til Fortolkninger og eventuelt deraf følgende Stridigheder.

Det er jo, som bekendt, ikke ualmindeligt, at Arbejdsgiverne, ogsaa i Danmark, hvis de kan finde en lille Uklarhed i Overenskomsten, véd at benytte sig heraf til Skade for Arbejderne.

Lønstatistik. Paa Forslag af Jærner og Metalarbejderforbundet vedtoges følgende Forslag:

- a) De tilsluttede Organisationer paalægges i saa stor Udstrækning som muligt at optage periodisk Statistik over Løn- og Arbejdsforhold ordnet fagvis efter de forskellige Brancher og at meddele Sekretariatet Resultatet af Undersøgelserne.
- b) Sekretariatet søger Oplysninger om Priserne paa de vigtigste Livsfornødenheder ved de forskellige Arbejdspladser.
- c) De under a og b erholdte Oplysninger bearbejdes til en letfattelig Haandbog og udgives særlig til Brug for Organisationens Tillidsmænd. I Haandbogen bør ogsaa gives Oplysninger om de forskellige andre Bestemmelser i de vigtigste eksisterende Tarifoverenskomster.

Kongressen vedtog at bevilge de nødvendige Midler til et *Arkiv for Arbejderbevægelsen*.

En Strid, der var opstaaet indenfor Malerfaget og derefter mellem Hovedbestyrelsen for Malerforbundet og Sekretariatet, behandledes i lukket Møde Om denne Sag forelaa der en hel Litteratur. For muligt at forebygge, at den Art Stridigheder antager saa store Dimensioner, vedtoges følgende Beslutning:

Kongressen udtaler, at ethvert Stridsspørgsmaal i en Organisation bør søges løst inden for vedkommende Organisations egen Ramme, i Overensstemmelse med dennes Love og Regler. Men antager en Strid i en Organisation saa stort Omfang, at den virker forstyrrende paa Arbejdsforholdene eller Organisationen i sin Almindelighed, bør det være Centralledelsens Pligt at gribe ind og søge Stridighederne bilagt. Til Afgørelse af den Slags Stridigheder anbefaler Kongressen Oprettelse af Voldgiftsdomstole og paalægges Sekretariatet at udarbejde Regler for en saadan Voldgiftsinstitution og forlægge Resultatet af sit Arbejde for næste Kongres.

Kongressen vedtog at foretage en Agitation, baade mundtlig og skriftlig, blandt Landets talrige *Søfolk*, med det Formaal at faa disse organiserede.

Endvidere vedtoges det at søge saavel *Jernbanefunktionærerne* som andre *offentlige Funktionærer* organiserede i Tilslutning til Landsorganisationen.

Kongressen opfordrede samtlige Medlemmer til at abonnere paa et af Arbejdernes Partiorganer, i Overensstemmelse med den paa den skandinaviske Kongres vedtagne Beslutning. Denne findes i »Arbejderen« Nr. 13, 4. Aargang.

Til Formand for Landsorganisationen valgtes Typograf OLE O. LIAN; Viceformand Murer SVERRE IVERSEN.

Til Medlemmer af Sekretariatet valgtes iøvrigt: RICH. HANSEN, H. PETERSEN, M. ØRMESTAD, P. AARØ, G. SETHIL, AAMODT, M. CHRISTOFFERSEN og M. NYGAARD.

Forinden Kongressen sluttede sit Arbejde, bragte flere af de Indbudte Kongressen en Tak for Samværet ved Kongressens Forhandlinger, og ønskede den norske Landorganisation til Lykke med de af Kongressen tagne Beslutninger.

Til Slutning sang man »Socialisternes Marsch«.

De engelske Fagforeningers 40de Kongres fandt Sted i *Bath* i Dagene fra den 2. til 7. September. Med Hensyn til de Delegeredes Antal og det Antal Fagforeningsmedlemmer, som var repræsenterede, overgik denne de sidste Aars Kongresser, og var den største, der nogensinde er bleven afholdt i England.

Der var mødt 521 Delegerede, som repræsenterede 1,693,000 Medlemmer, et Tal, der vanskeligt vil blive stærkt overskredet, da Maskinarbejderforbundet, som meddelt paa Kongressen, ikke oftere vil deltage. I de sidste to Aar kan de enkelte Fagforeninger opvise en betydelig Medlemstilgang; heraf forklares den stærke Repræsentation paa Kongressen. Særlig Bomuldsspindernes, Bjærgarbejdernes, Jernbanefunktionærernes og Handelsmedhjælpernes Forbund er tiltaget betydeligt i Medlemsantal.

Kongressens Anseelse er steget meget i de sidste Par Aar, hvilket maa tilskrives den parlamentariske Komité's nuværende Sekretær. Will. Steadman er

en erfaren Parlamentariker, som tager sin Stilling meget alvorligt, noget man ikke altid har kunnet sige om den forrige mangeaarige Sekretær, Sam Woods.

De vigtigste Debatter drejede sig om den politiske Arbejderbevægelses Fremtid, og strængt taget gjorde Kongressen snarere Indtryk af at være en politisk Partikongres end en Fagforeningskongres. Og deri ligger denne Institutions Svaghed. Som Fører for Arbejderklassens politiske Organisation, har Kongressen kaldt en ny Institution til Live. Men ogsaa Arbejderklassens økonomiske Interesser bliver ledet af en af Kongressen oprettet Organisation, nemlig Fagforeningernes Forbund. Kongressen er saaledes nu egentlig en overflødig Indretning; men da den besidder en stærk Tradition, kan man ikke tænke sig dens pludselige Forsvinden. Traditionen og Vænen hænger ofte en Lænke om Benet paa en hver ny fremspringende Organisation.

Det vigtigste, rent faglige, Spørgsmaal, som Kongressen behandlede, angik den Rolle, som de engelske Skruebrækkere paa en fremragende Maade har spillet i den sidste Tid. En Resolution fordømte paa det skarpeste disse Skruebrækkere. Man forlanger at Parlamentet skal vedtage retslige Forholdsregler for at forhindre Eksporten af Skruebrækkere. Man vil, at den saakaldte „Foreign Enlistement Act“ skal kunne anvendes mod saadanne Personer, som lader sig hverve af fremmede Kapitalister. Paa Grundlag af denne Lov straffes de Englændere, som lader sig hverve til Soldater af en fremmed Magt. Denne for Fagforeningerne saa vigtige Sag blev dog ikke debatteret.

Fra Hjelpearbejderne i Tekstilindustrien blev den parlamentariske Komité opfordret at virke hen til Afskaffelse af Overarbejde. Uden Debat vedtog Kongressen følgende Resolution:

I Erkendelse af, at tidligere Kongresser har udtalt, at saadanne Organisationsformer, der gaar ud paa at adskille Arbejderne i det samme Fag i forskellige Organisationer, er skadelig for Fagforeningsbevægelsen, udtaler Kongressen, at den Fremgangsmaade, som forskellige Fagforeninger benytter, nemlig at optage som Medlemmer Arbejdere, hvis Fag er forskelligt

fra det, Majoriteten af Medlemmerne udøver, fører til at hæmme Fagforeningens Fremgang, afholder og umuliggør en Højnelse af den økonomiske Stilling for Medlemmerne af saadanne Organisationer, da Arbejderne derved blive adspalttede, og der fremstaar to Slags Lønsatser i et Omraade. (Tømrerforbundet).

Blikkenslagerforbundet foreslog følgende Tilføjelse, som blev vedtaget:

„Endvidere fordømmer Kongressen paa det skarpeste Maskinarbejderforbundet, fordi det har ændret sine Love saaledes at i Fremtiden ogsaa Blikkenslagere kan blive Medlemmer af Organisationen, tiltrods for, at man meget godt vidste, at en saadan Handlemaade maatte afstedkomme Uenighed mellem de paagældende Fagorganisationer, for saa vidt disse staar i Modstrid med en oprigtig Fagforeningsbevægelses sande Principper, og kun kan anses som værende en direkte Bekæmpelse af Blikkenslagerforbundet“.

I en anden Resolution henledtes den offentlige Opmærksomhed paa „Frelsens Hær“, som driver en skændig Udbytning i sine industrielle Depoter. I disse Depoter antager Frelsens Hær fattige Arbejdsløse og lader dem arbejde for en Løn, som efter hvad Træarbejderen O. Gradi oplyste, er en Femtedel af Minimallønnen. Han fremlagde Beviser for sine Udtalelser, og Kongressen forlangte enstemmigt en offentlig Undersøgelse af disse Forhold. De ulykkelige Folk blandt Træarbejderne, som faldt i Hænderne paa Frelsens Hær, kunde umulig arbejde sig op igen med den Løn de faar, da denne lige akkurat medgaar til Kost og Logi samt Klæder. De er ude af Stand til at kunne sammenspare noget som helst, og kunne som Følge heraf heller ikke naa til at komme i Besiddelse af Værktøj; de er altsaa saa at sige for bestandigt henviste til et „Filantropi“. (I England maa enhver Træarbejder have sit eget Værktøj).

Resolutionen angaaende Indførelse af obligatorisk Voldgift blev forkastet af denne Kongres med stor Majoritet idet 343,000 stemte for og 1,003,000 stemte imod. Majoriteten af de Delegerede er af den Anskuelse, at den i Nyzeeland bestaaende lignende Institution ikke har svaret til Forventningerne. En Resolution, som forlangte

Indførelse af obligatoriske Mæglingskomitéer, blev ligeledes forkastet. Resolutionen havde følgende Ordlyd:

Kongressen paalægger den parlamentariske Komité at sørge for, at der i Parlamentet indbringes Lovforslag angaaende Arbejdsgiveres og Arbejders Pligt til at indbringe deres Klager for en Mæglingskomité, for at forsøge at hidføre en fredelig Løsning af Stridspunkterne, forinden der erklæres Strejke eller Lock-out. Mæglingskomitéen har kun Fuldmagt til at afgøre Stridsspørgsmaalene, naar begge Parter er enige om et saadant Skridt.

Kongressen forlangte af Staten en Lov om Alderdomsunderstøttelse, der skulde træde i Kraft 1. Januar 1909. Efter denne Lov skulde der udbetales enhver Borger, som havde fyldt sit 60 Aar, en ugentlig Understøttelse af 5 Shilling (ca. 4½ Kr.). Arbejderklassen kan under ingen Omstændigheder paalægges nogetsomhelst Bidrag til Fremskaffelse af disse Midler. Det blev paalagt den parlamentariske Komité, i Fællesskab med Arbejderpartiet, i de nærmeste Maaneder at iværksætte en energisk Agitation for dette Krav.

Sluttelig vedtoges Resolutioner angaaende Otte-Timersdagen og en Udvidelse af Arbejderbeskyttelseslovene.

Lønbevægelser og Konflikter

Bagerne i Jylland. Mellem Nørrejysk Bagermesterforening og Bager- og Konditorforbundet har der været forhandlet om et nyt Løn- og Arbejdsregulativ, og man var ogsaa blevet enig om en Fællesindstilling. Denne er ved en Afstemning i Forbundets Afdelinger i Jylland godkendt af disse, hvorimod den er bleven forkastet af Nørrejysk Bagermesterforening.

Forbundet har nu anmodet De samvirkende Fagforbund om Bistand til Ordning af Sagen.

Forretningsudvalget har derefter anmodet Arbejdsgiverforeningen om et Fællesmøde. Foreningen har som Svar herpaa meddelt, at Mestrene har taget Sagen op til fornyet Behandling.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20

*

KØBENHAVN DEN 16. NOVEMBER 1907

*

4. AARGANG

INDHOLD: Rejseforeningen. — Lønbevægelser og Konflikter (Dansk Arbejdsmandsforbund; Chokoladearbejderne paa Elisabethsminde i København; Hattearbejderne i København; Kobbersmedenes Forbund; Kurvemagernes Fagforening; Dansk Mølleri-arbejderforbund; Sølvarbejderne). — Arbejdsløsheden i Danmark i September Maaned 1907.

Rejseforeningen

Haandværkssvendenes Rejse- og Sygeforeninger, almindelig kaldet »Rejseforeningen«, har den 11. og 12. August afholdt Delegeretmøde i Randers; der var mødt 50 Delegerede.

Formanden, Hr. H. KRIEBEL, aflagde Beretning om Virksomheden for de forløbne 3 Aar, der maatte kaldes gode Udviklingsaar. Han paaklagde Forholdet i de Byer, hvor der ikke er Foreninger, der kan tage sig af de rejsende Svendes Tarv. Der er Redebonhed nok til at hjælpe dem, men hvor der mangler Foreninger til at vejlede dem, er der Stagnation. De rejsende Svende føler sig mere hjemme, hvor der er Folk, der tager sig af dem. Der maa fremdeles arbejdes hen til, at Svendene ved Selvhjælp kan faa bedre Forhold at rejse under.

Formanden fremlagde derefter Regnskabet for Rejse- og Sygeforeningen for 1906—7.

I Rejseafdelingen har Indtægten været 23,057 Kr. 99 Øre mod 22,090 Kr. 73 Øre i Fjor. Svendenes Kontingent var 4,025 Kr. 75 Øre mod i Fjor 4,472 Kr. 25 Øre. Udgifterne var 20,829 Kr. 65 Øre mod 20,994 Kr. 33 Øre i Fjor.

I det forløbne Aar er udbetalt til rejsende Svende 3588 Understøttelser à 112 Øre.

Kassebeholdningen $\frac{30}{4}$ 07 var 14,493 Kr. 60 Øre.

I Sygeafdelingen har Udgiften været 6074 Kr. 46 Øre, Indtægten 4333 Kr.

Underskudet, 1741 Kr. 46 Øre, dækkes af Statstilskudet til Sygekassen.

306 Svende har modtaget Sygehjælp. Foreningen i Holstebro har genoptaget Virksomheden.

Saa vel Virksomheden som Regnskabet godkendtes.

Under Lovens Behandling vedtoges et Forslag angaaende Optagelse af ny Medlemmer, der er saalydende:

»Den i § 12 nævnte Lægeattest for Udlærningens Vedkommende kan erstattes af en Erklæring paa Tro og Love paa et af Forretningsudvalget i den Anledning formuleret Spørgeskema, for saa vidt Vedkommende indmelder sig i Foreningen inden 14 Dage efter Læretidens Ophør.«

Fra Frederikshavn forelaa Forslag om, at Rejseunderstøttelserne blev ens i alle Byer, og at Antallet af Understøttelsesdagene bestemmes efter Byernes Størrelse efter en nærmere fastsat Skala.

Efter at Formanden havde fremhævet, at der var fastsat et Minimum for Understøttelsen, og at der ikke burde være noget til Hinder for, at der ydes de rejsende Svende mere paa Steder, hvor Borgerne ydede større Beløb, toges Forslaget tilbage.

Fra Frederikshavn og Holbæk forelaa Forslag om, at Indmeldelser i Sygekassen kan ske til 40 Aar i Stedet for som nu 35 Aar.

Formanden og flere Delegerede advarede mod at sætte Aldersgrænsen op over 35 Aar, da det navnlig er de ældre Svende, der tærer paa Kassen.

Ved den foretagne Afstemning forkastedes Forslaget med stor Majoritet.

Fra Hillerød foresloges, at Forretningsudvalget skal bestaa af 4 Svende og 4 Mestre.

Efter nogen Diskussion, hvori Svendene bl. a. opfordredes til at søge at

erobre Pladserne, toges Forslaget tilbage.

Næste Delegeretmøde vedtoges det at afholde i Hillerød.

Til Formand genvalgte Rebslager H. KRIEBEL, Nyborg.

*

Nedenstaaende Oversigt viser, hvad der ydes de rejsende Medlemmer i de forskellige Byer:

1. Aalborg: Logi og 1 Døgns Ophold.
2. Aarhus: Logi og Forplejning for ialt Kr. 2,33
3. Assens: Logi og 1 Døgns Forplejning.
4. Esbjerg: 1 à 2 Kr.
5. Fredericia: 1 Døgns Forplejning.
6. Frederikshavn: Logi og Forplejning for 75 Øre.
7. Grenaa: 1 Døgns Ophold.
8. Helsingør: 1 Døgns Forplejning.
9. Herning: Logi og 1 Døgns Forplejning.
10. Hillerød: 1 Døgns Forplejning.
11. Hjørring: For 1 Kr. Forplejning.
12. Holbæk: Logi og $\frac{3}{4}$ Døgns Ophold.
13. Holstebro: 1 Døgns Ophold. 1 Kr. 25 Øre.
14. Horsens: 1 Døgns Ophold.
15. Kallundborg: 1 Døgns Forplejning.
16. Kerteminde: 1 Døgns Ophold.
17. Køge: 1 Døgns Forplejning.
18. Korsør: 60 Øre pr. Understøttelse.
19. Kolding: Logi og 1 Døgns Ophold.
20. Middelfart: Nattelogi og Forplejning for 70 Øre.
21. Nakskov: Pengehjælp.
22. Nyborg: Logi og $\frac{3}{4}$ Døgns Ophold.
23. Nykjøbing S.: Logi og Forplejning f. 1 Kr.
24. Nykjøbing M.: 1 Døgns Forplejning.
25. Næstved: 6 Maaneder 85 Øre, 6 Maaneder 35 Øre.
26. Odense: Logi og 1 Døgns Forplejning.
27. Præstø: 75 Øre kontant.
28. Randers: 1 Døgns Ophold. 1 Kr. 35 Øre.
29. Ringkjøbing: 1 Døgns Ophold.
30. Roskilde: Logi og 1 Døgns Forplejning.
31. Rudkjøbing: Logi og Kaffe. Til Nakskov 1 Kr., til Svendborg 75 Øre.
32. Silkeborg: 1 Døgns Ophold.
33. Skanderborg: Logi og $\frac{1}{2}$ à 1 Døgns Forplejning.
34. Skive: Pengehjælp.
35. Skelskør: Logi og 1 Døgns Forplejning.
36. Slagelse: Logi og $\frac{1}{2}$ Døgns Forplejning.
37. Sorø: Logi og 1 Døgns Ophold.
38. Svendborg: 1 Døgns Forplejning.
39. Thisted: 1 Døgns Ophold. 1 Kr. 25 Øre.
40. Varde: 1 Døgns Forplejning.
41. Vejle: 1 Døgns Ophold.
42. Vordingborg: 75 Øre pr. Døgn.
43. København.

Medlemsretten kan bevares under Arbejdet i København ved at betale Kontingent hos Bestyreren, Hr. And. Jensen, i St. Peders Gæstehjem (St. Pederstræde). I Sygdomstilfælde maa samme Sted modtages Hjælp, saavel paa Sygehus som Dagpenge.

Understøttelse ydes Aaret rundt i

alle Byer med Undtagelse af Korsør, der kun udbetaler Understøttelse fra 1. Oktober til 1. April.

Lønbevægelser og Konflikter

Dansk Arbejdsmandsforbund indledede for nogen Tid siden Forhandling med Arbejdsgiverforeningen i Aarhus om et nyt Løn- og Arbejdsregulativ, hvorved det bl. a. lykkedes at hæve Timelønnen fra 33 $\frac{1}{2}$ Øre til 37 $\frac{1}{2}$ Øre.

Der var dog et Par Firmaer i Aarhus, som nægtede at tiltræde denne Overenskomst; disse vare Otto Mønstedts Margarinefabrik og Aarhus Oliefabrik og H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle i Aarhus.

De nævnte Firmaer tilhører ikke den lokale Arbejdsgiverforening i Aarhus, men Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og de havde vel haabet, at det skulde lykkes for dem at slippe paa lempeligere Vilkaar end de øvrige Arbejdsgivere i Aarhus. De indberettede derfor Sagen til Arbejdsgiverforeningen, men ved Fællesmøder i Arbejdsgiverforeningen den 7. og 8. November, enedes man om en Overenskomst, der er fuldt paa Højde med det, som de øvrige Arbejdsgivere i Aarhus er indgaaet paa.

Den afsluttede Overenskomst er saalydende:

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Otto Mønstedts Margarinefabrik, Foreningen af danske Oliemøllere for Aarhus Oliefabrik lmt. og H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle, A/S Aarhus, Dansk Arbejdsmands-Forbund og Dansk Mølleriarbejder-Forbund enedes man om følgende:

1. Den normale Arbejdstid ligger mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften med Frokost fra Kl. 8 til 8 $\frac{1}{2}$, Middag fra Kl. 12 til 1 $\frac{1}{2}$.

2. Daglønnen er 3 Kr. 75 Øre for 10 Arbejdstimer hele Aaret rundt eller 37 $\frac{1}{2}$ Øre pr. Time og 4 Kr. 25 Øre for 11 Timers Natarbejde i kontinuerlig Drift. Ved kontinuerlig Drift betales Søndags-Dagholdet som Nathold.

Overarbejde betales fra Kl. 6—10 Aften paa Hverdage med et Tillæg af 33 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ fra Kl. 10 Aften paa Hverdage til Kl. 6 Morgen samt paa Søn- og Helligdage fra Kl. 2 Eftermiddag til Kl. 6 næste Morgen med et Tillæg af 67%. Arbejde paa Søn- og

Helligdage fra Kl. 6 Morgen til Kl. 2 Eftermiddag betales med et Tillæg af 40 %, dog saaledes, at Middagshvilen ikke maa lægges senere end Kl. 12 paa saadanne Søn- og Helligdage, hvor Arbejdet skal fortsættes efter endt Middagshvile, og ikke lægges senere end Kl. 1, hvor Arbejdet ikke skal fortsættes.

Overarbejdstillæg regnes i halve Timer.

Naar Arbejdet skal fortsættes uafbrudt efter Fyraften, skal Arbejderne have Besked herom før Middag; herfra undtages dog paatrængende Ekspedition.

3. Kedelrensning betales med et Tillæg pr. Hverdags-Dagtime af 33½ %, pr. Søndags-Dagtime indtil Kl. 2 med et Tillæg af 40%, pr. Søndags-Eftermiddags- og Nattime med et Tillæg af 67 % til Timelønnen.

Desuden gives for hver Rensning et Tillæg af 1 Kr. pr. Mand.

4. Afbæring paa Akkord af: Kopra, Jordnødder, Sesamfrø o. l. Oliefrøsorter til:

	Oplagt i Sække	Styrtet
Underrum . . .	2 Øre pr. Sæk.	2½ Øre pr. Sæk
1ste Loft . . .	2½ -	3 -
Tillæg for hvert		
Loft . . .	1½ -	2 -

I ovenstaaende Akkorder er indbefattet Rejsning og Lempinge. Forlanges løse Varer oplagte i mere end 3 Alens Højde, skal Fabrikken stille de ekstra dertil fornødne Lempere, der lønnes pr. Dagløn. Oplægges Varer udenfor Fabrikkens egne nuværende Lokaler, betales efter Reglerne for Aarhus Arbejdsgiverforening.

5. 1. Maj er Fridag fra Kl. 12 Middag, dog kan Fabrikken forlange Arbejdet fortsat, hvis der foreligger Arbejde, der ikke kan opsættes.

6. Uoverensstemmelser om denne Overenskomst maa ikke medføre Arbejdsstandsning, forinden Sagen har været forelagt en Voldgift. Iøvrigt optages der hurtigst muligt Forhandling mellem Parterne om Indførelse af endelige Volhgiftsregler.

7. Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. November 1907, og gælder, til den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. November, dog ikke før 1. November 1910.

København, d. 8. November 1907.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
C. F. MADSEN.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
KASPAR ROSTRUP.

For Otto Mønstedts Margarinefabrik:
CHR. RØMER.

For Foreningen af danske Oliemøllere:
EJNAR HANSEN.

For Dansk Arbejdsmandsforbund:
H. M. HANSEN.

For Mølleriarbejdernes Forbund:
H. CHRISTENSEN.

Chokoladearbejderne paa Elisabethsminde i København. Fra Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund har vort Forretningsudvalg flere Gange modtaget Klage over, at Direktionen for Chokoladefabriken Elisabethsminde paa forskellig Maade søger at formaa de paa Fabriken værende organiserede Arbejdere til at udtræde af deres Organisation.

Vort Forretningsudvalg har derfor anmodet Fabrikens Direktion om en Udtalelse om, hvorvidt det er rigtigt, at man modsætter sig, at Arbejderne tilhører Fagforeningen.

Under 19. ds. har vi som Svar modtaget en Skrivelse fra Hr. Direktør A. Winckel, hvori udtales, at han har spurgt Fabrikens Prokurist angaaende den nævnte Sag, og at han havde erklæret, ikke at vide andet end, at Fabrikken i enhver Henseende har ladet det være en frivillig Sag, om Arbejderne vilde være Medlemmer af Fagforeningen eller ikke.

Svaret, som jo nok kunde have været noget klarere, maa dog opfattes som, at Fabrikken ikke vil hindre Arbejderne i at tilhøre deres Organisation.

Hattearbejderne i København gennemførte i 1898 en Overenskomst for Fabrikation af Herrehatte. Overenskomsten blev ganske vist underkastet en Revision 1901, men de foretagne Ændringer fik ingen nævneværdig Indflydelse paa Arbejdslønnen. Da Overenskomsten er i høj Grad forældet, har Forbundet anmodet om Sanktion til at opsiges den til Ophør den 15. Februar 1908 og til at fremsætte Krav om fra 10 til 15 pCt. Lønforhøjelse; desuden vil man søge at faa Arbejdstiden omlagt, saaledes at Mestrene ikke kan forlange Arbejde udført længere end til Kl. 7 Aften. Nu kan Mestrene forlange, at der arbejdes til Kl. 8 Aften en Del af Aaret.

Forretningsudvalget har givet sit Samtykke til, at Overenskomsten opsiges.

Lønbevægelsen vil omfatte ca. 25 Medlemmer.

Kobbersmedenes Forbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsiges Overenskomsten med A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, Københavns Flydedok og Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri, til Ophør den 1. Februar 1908.

Forbundet agter at fremsætte Krav om en Minimalløn af 45 Øre pr. Time. Det første Aar efter udstaaet Lære dog kun 43 Øre pr. Time. Desuden tilstræber Forbundet en Forbedring af Akkordtarifen.

Kurvemagerens Fagforening har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsiges den med Kurvemagermestrene i *København* bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. April 1908. Foreningen tilstræber en Forbedring af de bestaaende Lønsatser, og en Nedsættelse af Arbejdstiden fra 10 til 9 Timer.

Lønbevægelsen vil omfatte ca. 50 Arbejdere.

Dansk Mølleriarbejderforbund har med vort Forretningsudvalgs Sanktion indledet Forhandling om Overenskomster med Indehaverne af ca. 60 Vindmøller i *Sydsjælland*.

Lønbevægelsen omfatter 60 à 70 Medlemmer.

Sølvarbejderne hos Firmaet Carl M. Chor, der har Fabriker i Fredericia og København, har nu, med Bistand af et Medlem af Forretningsudvalget, opnaaet Overenskomst med nævnte Firma. Ved denne Overenskomst er der for Arbejderne i *Fredericia* opnaaet et Tillæg af 1 Kr. om Ugen til de enkelte Arbejderses Løn. Denne bliver herefter 19, 22 og 25 Kr. pr. Uge henholdsvis det 1., 2. og 3. Aar efter udstaaet Lære.

I *København* bliver Minimal-Ugelønnen 27 Kr. for faglærte og 22 Kr. for ikke-faglærte Arbejdere.

Arbejdstiden bliver begge Steder 9½ Time.

Overenskomsten, som er traadt i Kraft den 1. November, kan tidligst opsiges til Ophør 1. November 1911.

Arbejdsløsheden

i Danmark i September Maaned 1907.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaneden	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaneden	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Barber, Frisører.	27	323	17			
Barnevognsarb..						
Blikkenslagere..		350	15	250	10	
Bryggeriarb.						
Brolæggere	7	29				
Elektrikere						
Forgylderø						
Formere	29	298	20	36	316	26
Filehuggere						
Frihavnsarbejd..						
Glarimestre	13	131	4	1	7	
Gørtl. o. Metalar.						
Handskemagere.	8	188	5			
Hattearbejdere..	1	18	1			
Hvidgarvere ...	4	87	3	3	66	3
Kedel-o.Maskinp	17	237	6	6	104	5
Kørksk. og Sorter-						
tersker	70	500	16			
Lohgarvere	4	48				
Metaltrykkere ..						
Mineralvandsarb.	3	25	3			
Murere			318			40
Papirindustriarb.				2	42	1
Pottemagere ...						
Rebslagere				16		
Sadelm. o. Tapets		171	28		151	9
Savværksarb.	42	612	21	22	354	16
Sejlmagere						
Skiferdækkere ..	6	88	5			
Skotøjsarbejdere.	33	423	20	4	46	2
Skrædere			190			80
Skraatobaksarb..	2	15	2	2	38	2
Smede- og Ma-						
skinarbejdere...			275			33
Stenarbejdere...				1	18	1
Stukkatorer		40	5			
Sukker-, Chocol.						
Biskuitarbejd..				3	25	3
Tømrere.			346			77

Der foreligger Oplysninger fra 36 Organisationer med tilsammen 38,279 Medlemmer. Heraf havde 24 Organisationer med 33,980 Medlemmer 1408 Arbejdsløse den 30. September d. A.

12 Organisationer med tilsammen 4319 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i September.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541-

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21

KØBENHAVN DEN 23. NOVEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Hvad Splittelse medfører. — Lønbewægelser og Konflikter (Slakteriarbejdernø i København); Tekstilarbejdernø hos Firmaet Koppel i København). — Kongresser (Det norske Formerforbund; Træarbejderforbundet i Norge).

Hvad Splittelse medfører

Bygningsnedkerne i København og Landsorganisationen

Den nu afsluttede Bygningsnedkerstrejke i København har været ført under Forhold, der tilfulde viser hvor uheldigt det er, at Arbejdere staar splittede. Vi tror derfor, at en forholdsvis kort Udredning af Bygningsnedkernes hele Forhold til de andre Organisationer, og af deres Konflikt med Arbejdsgiverforeningen, nu kan være paa sin Plads, ikke mindst under Hensyn til, at vor Landsorganisation, netop paa Grund af den samme Konflikt, af Arbejdsgiverforeningen er indklaget for den permanente Voldgiftsret. En saadan Udredning vil kunne danne Baggrund for Voldgiftens Kendelse, naa denne kommer til at foreligge. Dem der vil søge yderligere Oplysninger, kan vi henvise til de Artikler, som »Arbejderen« tidligere har indeholdt.

*

Under Snedker-Lock-out'en i 1899, forinden den store Lock-out udbrød, udmeldte Bygningsnedkernes Fagforening i København sig af Snedkerforbundet. Forslag om Udmeldelse fremkom paa en Generalforsamling den 10. Maj, hvor Fagforeningens Medlemmer, som Medlemmer af Snedkerforbundet, skulde afstemme om, hvorvidt Snedkerne i 7 Byer i Jylland burde gaa i Arbejde paa Grundlag af de af et Fællesudvalg den 13. April s. A. foreslaaede Betingelser. Da alle i Snedkerforbundets

Afdelinger afgivne Stemmer skulde sammentælles under et, og da Forslagsstillerne antog, at Bygningsnedkerne vilde stemme imod, mente de at tjene Sagen ved at foreslaa Udmeldelse, men det var sikkert Forslagsstillerens Tanke, at Foreningen atter burde samles med Landets øvrige Snedkere, naar der kom roligere Forhold.

Hvad der er passeret siden den Tid viser imidlertid, at det er lettere at faa en Organisation adspaltet, end at samle den igen; thi der har, baade i Bygningsnedkernes Fagforening og i Snedkerforbundet, været arbejdet fra forskellige Sider for en Sammenslutning, men hidtil uden Resultat.

I 1903 var man kommen saa vidt i sine Bestræbelser, at følgende Forslag kunde sættes under Afstemning i Bygningsnedkernes Fagforening og Snedkerforbundets Afdelinger:

Bygningsnedkernes Fagforening vedtager at indmelde sig i Snedkerforbundet under følgende Forhold:

Snedkerforbundet lader Spørgsmaalet angaaende sin Stilling til De samvirkende Fagforbund afgøre ved Urafstemning, hvori Bygningsnedkerne deltager. Denne Afstemning er bindende for baade Forbundet og Bygningsnedkernes Fagforening.

Forslaget, som desuden indeholdt nærmere fastsatte Regler for en eventuel Sammenslutning, tiltraadtes af Fagforeningen med 775 Stemmer mod 602; Indtrædelse i Forbundet var dermed besluttet for alle Tilfælde.

Ved den paafølgende Afstemning i Fagforeningen og Forbundet afgaves der tilsammen 2,292 Stemmer for Forslaget og 1821 imod. Det var dermed vedtaget med en Majoritet af 471 Stemmer, at Snedkerforbundet fremdeles skulde blive staaende i De samvirkende

Fagforbund, og at nu ogsaa Bygnings-snedkernes Fagforening skulde tilhøre Landsorganisationen.

Ved de fortsatte Forhandlinger mellem Forbundets og Fagforeningens Bestyrelser enedes man om et detailleret Forslag angaaende Sammenslutningen; det gik ud paa følgende:

Den endelige Sammenslutning regnes senest en Maaned efter, at en Generalforsamling i Bygningssnedkernes Fagforening har godkendt Forslaget.

Bygningssnedkernes Fagforening indbetaler pr. Medlem til Snedkerforbundets Strejkefond saameget, som Snedkerforbundet ejer pr. Medlem den 1. Januar 1904.

Begge Organisationers Medlemsantal opgøres Sammenslutningsdagen.

Til Snedkerforbundets Understøttelseskasse for Arbejdsløse indbetaler Fagforeningen 52 Ugekontingenter à 25 Øre pr. Medlem, hvorefter Forbundet straks overtager Understøttelsespligten, jævnfør de af Forbundets og Fagforeningens Fællesudvalg ændrede Love, efter hvilke Bygningssnedkernes Fagforening endvidere snarest vælger 5 Repræsentanter som foruden Formanden faar Sæde i Forbundets Hovedbestyrelse.

Bygningssnedkernes Medlemsret regnes efter samme Medlemstid i baade Fagforeningen og Forbundet.

Forslaget tillige med de ændrede Love godkendtes af Forbundets Hovedbestyrelse; Fagforeningens Bestyrelse vedtog det med 15 Stemmer mod 2. En Generalforsamling i Fagforeningen *forkastede* imidlertid dette Forslag, idet 263 stemte imod og kun 69 for Forslaget.

I Snedkerforbundets Beretning for Januar Kvartal 1904, bemærkes i Anledning af Afstemningen, at Indvendingerne var daarligt funderede. Der var saaledes Bygningssnedkere, der ikke kunde forstaa, at Forbundet behøvede Tilskud til Understøttelseskassen for straks at overtage Pligten til at understøtte de mange arbejdsløse Bygningssnedkere. Der var andre der ikke vilde have en Del af Strejkefondet lagt til Forbundets Strejkefond, og endelig var der nogle som var utilfredse med Resultatet af Afstemningen vedrørende Sammenslutningen, og af den Grund stemte imod Forslaget.

Bygningssnedkernes Fagforening har senere, paa en Generalforsamling den 8. Juni 1904, vedtaget, at den ikke vil beskæftige sig mere med Sagen, saa-

længe Snedkerforbundet tilhører De samvirkende Fagforbund.

Naar man nu erindrer, at Bygningssnedkernes Fagforening paa et Tidspunkt var enig med Snedkerforbundet om

at lade Medlemmerne i de to Organisationer afgøre ved en Urafstemning, om de i Fremtiden skulde samvirke med de øvrige faglige Organisationer, indenfor De samvirkende Fagforbund, og

at Afstemningen havde givet det Resultat, at de begge for Fremtiden skulde tilhøre Arbejdernes faglige Centralisation,

men alligevel kuldkaster en saadan Afstemning, og oven i Købet stiller Fordring til Snedkerforbundet om at udtrede af De samvirkende Fagforbund, som Betingelse for en fortsat Forhandling om en mulig Sammenslutning med Forbundet,

saa forekommer det os unægtelig, at Bygningssnedkernes Fagforening er kommet saa langt ud med sine Fordringer, at dens Optræden maa betegnes som Overmod.

Der er saavidt os bekendt heller ikke senere gjort Forsøg fra Forbundet, paa at formaa Bygningssnedkernes Fagforening til at optage de afbrudte Forhandlinger.

Det vilde være af Interesse at faa opklaret, hvilke Grunde Bygningssnedkernerne i København har til at nægte Samarbejde med de øvrige Fagorganisationer her i Landet. Vi kan desværre ikke bestemt oplyse om Grundene, men vi formoder, at disse har været de samme, som man ofte har hørt fremsat fra anden Side, at naar man ikke tilhører De samvirkende Fagforbund saa spares de Bidrag, der udskrives til Strejker i andre Fag. Pengene bliver i Foreningens egen Kasse, og naar først man har en antagelig stor Kapital, har man de bedste Udsigter til at sejre i Kampen mod Arbejdsgiverne. Endvidere at Foreningerne udenfor De samvirkende Fagforbund har større Handlefrihed m. m.

Hvorledes svarer nu alle de saaledes opstillede Formodninger og Paastande til Virkeligheden? Yderst slet! Efter at Arbejdsgiverne har organiseret sig i

stærke faglige Organisationer og sluttet sig sammen i en, hele Landet omfattende Centralisation, er det givet, at den enkelte Fagforening maa bukke under i Kampen med Arbejdsgiverne, naar den ikke kan faa Støtte fra de øvrige organiserede Arbejdere; thi selv om nu vedkommende Fagforening har samlet sig en, efter Forholdene anseelig Formue, er det dog, naar den staar isoleret, kun et Tidsspørgsmaal, naar denne er opbrugt. En Fagforening, som efter at have kæmpet en Kamp mod Arbejdsgiverne i 3 à 4 Maaneder, staar med en tom Krigskasse, og uden Udsigt til at skaffe sig Midler til at føre Kampen videre for, er og bliver et let Bytte for Arbejdsgiverne. Den for kort Tid siden afsluttede Bygningssnedkerstrejke viser tilfulde at det er saaledes.

*

Bygningssnedkerne havde opsagt den med Snedkerlavet bestaaende Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold til Ophør den 1. April d. A., og ligeledes havde Fagforeningen opsagt den med Arbejdsgiverforeningen, af 5. September 1899 indgaaede Overenskomst, det saakaldte »Forlig«.

Ved Forhandling mellem Snedkerlavet og Bygningssnedkernes Fagforening opnaaede man Enighed om, at forlænge den gamle Overenskomst til 1. Maj d. A. for derved at vinde Tid til at føre Forhandlingerne til Ende. Det lykkedes ogsaa at naa til Overenskomst om en Løntarif, der indeholdt ca. 10 pCt. Lønforhøjelse paa den samlede Prislister, og en Forkortelse af Arbejdstiden fra 9½ til 9 Timer. Arbejdstidens Forkortelse var dog gjort afhængig af Arbejdsgiverforeningens Godkendelse, og begge Dele var atter gjort afhængig af, at Bygningssnedkernes Fagforening indgik en gensidig Overenskomst med Mestrene, hvorefter Fagforeningens Medlemmer forpligtigede sig til kun at arbejde for Medlemmer af Lavet, medens Lavsmedlemmerne forpligtigede sig til kun at antage Fagforeningens Medlemmer, til Udførelsen af Bygningssnedkerarbejde.

Paa en Generalforsamling i Bygningssnedkernes Fagforening den 1. Maj, vedtoges Afsnittet om Lønforhøjelsen og den forkortede Arbejdstid, hvorimod

Gensidigheden forkastedes, og Arbejdet blev derefter nedlagt den 2. Maj. Der blev derefter atter forhandlet mellem Repræsentanter for Parterne, og paa en Generalforsamling den 15. Maj vedtog Bygningssnedkerne Fællesindstillingen, altsaa ogsaa Gensidighedsreglerne, og man vedtog at genoptage Arbejdet den 21. Maj.

Fra dette Tidspunkt begynder Arbejdsgiverforeningen at gribe ind i Begivenhedernes Gang, idet den paa et Hovedbestyrelsesmøde den 16. Maj nægtede at godkende Arbejdstidens Nedsættelse til 9 Timer, og samtidig vedtog man, som Betingelse for at godkende Overenskomsten om den højere Løn og Gensidighedsbestemmelsen, og hvad der iøvrigt vedrører Overenskomsten, at Fagforeningen skulde tage Opsigelsen af Overenskomsten af 5. September 1899 tilbage.

Bygningssnedkerne fastholdt imidlertid Fællesindstillingen i dens Helhed og nægtede at tage Opsigelsen af Forliget tilbage og fortsatte derfor Strejken.

Det næste Skridt som Arbejdsgiverforeningen foretog var, at anklage Bygningssnedkernes Fagforening for Den permanente Voldgiftsret, for Brud paa Septemberforliget af 1899. Fagforeningen havde ganske vist opsagt Forliget, men Arbejdsgiverforeningen bestred Opsigelsens Lovlighed.

Arbejdsgiverforeningens Hensigt med at faa Dom over Bygningssnedkerne var en dobbelt. For det første den, at tvinge Fagforeningen til, paa Trods af Opsigelsen, at beholde Overenskomsten af 5. September 1899, og for det andet at faa konstateret, at Strejken var et Brud paa Septemberforliget, hvorved de atter opnaaede dette, at der var en Hindring mere for De samvirkende Fagforbund, eller de derunder hørende Organisationer, for at yde Bygningssnedkerne Støtte, hvis noget saadant skulde komme paa Tale.

Arbejdsgiverforeningen naaede sin Hensigt, idet Voldgiftsretten udtalte, at da Overenskomsten er afsluttet af baade De samvirkende Fagforbund og Bygningssnedkernes Fagforening paa den ene Side og Arbejdsgiverforeningen paa den anden Side, kan Overenskomsten ikke ensidig opsiges af Byg-

ningssnedkerne, og afgav den 30. Maj følgende Kendelse:

Ved den 1. Maj uden noget Varsel stedfundne Arbejdsnedlæggelse hos samtlige Medlemmer af Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling har Bygningssnedkernes Fagforening gjort Brud paa § 2 i den for sammes Vedkommende endnu bestaaende Overenskomst af 5. September 1899.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede inden en Maaned til Voldgiftsretten med 100 Kr.

Nu frafaldt Fagforeningen en af de væsentligste Fordringer, nemlig Arbejdstidens Nedsættelse fra 9^{1/2} til 9 Timer, mod at Mestrene til Gengæld frafaldt Kravet om Gensidigheden, og lovede at indstille til Generalforsamlingen at tage Opsigelsen af Overenskomsten af 5. September 1899 tilbage.

Striden drejede sig nu fra Svendenes Side i det væsentlige om Lønnen, og her krævede Fagforeningen kun den Forhøjelse, hvorom Parterne havde været enige i Fællesudvalget. Arbejdsgiverforeningen var dog ikke tilbøjelig til at afslutte Kampen paa det daværende Tidspunkt; den vidste meget vel, at Bygningssnedkernes Fagforening, ved selv at isolere sig, havde afskaaret sig fra at modtage Støtte fra de andre Fagorganisationer, og den regnede vel ud, at det vilde blive Arbejdsgiverne, der kom til at diktere Betingelserne for Arbejdets Genoptagelse, naar Fagforeningens Midler var opbrugt. Forslaget blev derfor heller ikke tiltraadt, men Snedkerlavet fremkom derimod med andre Forslag, som det maatte vide, at Svendene ikke vilde indgaa paa. Man krævede saaledes bl. a. af Svendene, at de, foruden at tage Opsigelsen af Forliget og Kravet om en Nedsættelse af Arbejdstiden tilbage, ogsaa skulde finde sig i, at Lønnen, hvorom Fællesudvalget havde været enige, skulde nedsættes med 6 pCt.

Bygningssnedkernes Fagforening afslug Arbejdsgivernes Tilbud, og Kampen fortsattes. Senere blev der forhandlet, dels skriftlig og dels mundtlig, om Striden, men Forhandlingerne afbrødes atter og atter, uden at der var opnaaet noget Resultat.

Den 10. Juli var man dog kommen

saa vidt, at der ved et Fællesmøde opnaaedes Enighed om at nedsætte et Fællesudvalg, bestaaende af 4 Mestre, 4 Svende og en Repræsentant for Arbejdsgiverforeningen med det Formaal at udarbejde en ny Overenskomst.

Arbejdsgiverne syntes dog ikke at have megen Interesse i at faa Konflikten afsluttet, thi Mestrene erklærede, at de kun vilde forhandle 3 Timer om Dagen. Af den Grund trak Forhandlingerne ud i ca. 5 Uger. Denne langsomme Forhandling var sikkert kun et Led i Bestræbelserne for at tømme Bygningssnedkernes Kasse. Den 19. August afholdt Fællesudvalget afsluttende Møde, men uden at der var opnaaet Enighed om en Fællesindstilling.

Den 20. August afholdt saavel Mestrenes som Svendenes Foreninger hver for sig Generalforsamlinger. Mestrenes Generalforsamling godkendte det Tilbud, som Mestrenes Repræsentanter i Fællesudvalget var fremkommet med; derimod vedtog Bygningssnedkernes Generalforsamling en saalydende Resolution:

Generalforsamlingen godkender det af Fagforeningens Repræsentanter i Fællesudvalget stillede Forslag, men ikke de af Mestrene stillede Ændringer til samme, der i alle væsentlige Punkter fordrer store Afdrag fra den en Gang af Mestre og Svende vedtagne Fællesindstilling, som forkastedes af Arbejdsgiverforeningen paa dens Møde i Maj.

Paa Initiativ af Borgmester JENSEN og Direktør HAUBERG optoges Forhandlingerne den 22. August, hvorved det lykkedes at opnaa Enighed om en Fællesindstilling. Denne godkendtes af Mestrene, men forkastedes af Svendene.

*

Det vil være »Arbejderen«s Læsere bekendt, hvorledes Arbejdsgiverforeningen, efter Evne, Gang paa Gang, under Bygningssnedkerstrejken har søgt at drage De samvirkende Fagforbund ind i Striden, under Foregivende af, at Organisationer under De samvirkende Fagforbund ydede Bygningssnedkerne Støtte.

Vi skal saaledes kort erindre om, at Arbejdsgiverforeningen beskyldte Snedkernes og Stolemagerens Fagforening for at have iværksat Blokade hos nogle Mestre, og endnu forinden dette var

nærmere undersøgt, modtog vi Trusel om Lock-out mod Medlemmerne af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening.

Det viste sig imidlertid ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juli. at den fremførte Paastand savnede al Grund, og Arbejdsgiverforeningen maatte da ogsaa tage Beslutningen om Lock-out tilbage.

Ved nævnte Fællesmøde afgav Repræsentanterne for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening en Erklæring, gaende ud paa, at den, hverken i Anledning af Bygningssnedkerstrejken eller i nogen anden Anledning, har paabudt Arbejdsstandsning hos nogen Snedkermester og heller ikke vil blokere noget Værksted i den Anledning, og man lovede at meddele de Medlemmer, som havde ophørt med Arbejdet, at der ikke fra Fagforeningens Side var noget til Hinder for, at de kunde fortsætte med Arbejdet.

Arbejdsgiverforeningen fandt dog snart paa nye Klager over De samvirkende Fagforbund. Man besværede sig saaledes allerede den 10. Juli over, at Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening ikke overholdt Overenskomsten af 3. Juli, og erklærede derfor denne for at være bortfalden. Man havde tidligere klaget over, at Snedkerforbundet optog som Medlemmer strejkende Bygningssnedkere, ligesom man paa mange andre Maader søgte at drage De samvirkende Fagforbund ind i Striden. Det var dog hidtil lykkedes at paavise, at der ingen antagelig Grund var for en saadan Inddragen.

Da Bygningssnedkerne den 26. August forkastede den ved Mæglingsmødet den 22. August — eller rettere den 23. August om Morgenen — tilvebragte Overenskomst, vedtog Arbejdsgiverforeningen paa en Generalforsamling den 29. August, at saafremt Bygningssnedkernes Fagforening ikke i Løbet af 3 Dage havde godkendt Mæglingsforslaget, vilde de gjorte Indrømmelser bortfalde, og der vilde derefter blive iværksat Lock-out hos samtlige under Arbejdsgiverforeningen hørende Fag og Virksomheder, med

de Undtagelser, som Hovedbestyrelsen maatte fastsætte.

Arbejdsgiverforeningens Beslutning om Lock-out blev tilstillet vort Forretningsudvalg samme Dag, dog uden nogen Motivering af Grunden for den tagne Beslutning.

Uagtet Bygningssnedkernes Strejke var iværksat uden Samraad med andre Fagforeninger, havde Arbejdsgiverforeningen altsaa alligevel besluttet at udelukke Tusinder af Arbejdere, der ingen Forbindelse havde med Strejken.

Den 31. August sendte vi Arbejdsgiverforeningen en Skrivelse, der indeholdt en Protest mod, at der foretoges Lock-out overfor Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund, og vi gjorde gældende, at Arbejdsgiverforeningen kunde gaa til Den permanente Voldgiftsret, hvis den gik ud fra, at Organisationer under Landsorganisationen havde gjort Brud paa Overenskomsten af 5. September 1899. Samme Dag modtog vi Meddelelse fra Arbejdsgiverforeningen om, at den ogsaa agtede at indstævne De samvirkende Fagforbund for Voldgiftsretten, for Brud paa den nævnte Overenskomst, og den foreslog i den Anledning afholdt et Fællesmøde mellem de to Hovedorganisationer.

Fællesmødet fandt Sted den 2. September, men endte uden Resultat. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at lade Sagen indanke for Den permanente Voldgiftsret, og Ret til at foretage Lock-out.

*

Naar en Fagforening til daglig Brug foragter alt Samarbejde med andre Fagforeninger, kunde man vel gaa ud fra, at den ogsaa, naar den har iværksat Strejke, vilde holde sig fra enhver Samvirken med disse Foreninger. En saadan Opfattelse havde Bygningssnedkernes Fagforening dog ikke; thi alle rede i Juni Maaned udsendte Fagforeningen et Cirkulære til samtlige Fagforeninger, som tilhører De samvirkende Fagforbund, indeholdende en Opfordring om at yde Bygningssnedkerne Støtte under deres Kamp med Arbejdsgiverne, enten i Form af Laan, ugentlige Bidrag eller en samlet Sum. Desuden foretog Fagforeningen Ind-

samling af frivillige Bidrag paa Kuponbøger, og endelig har man ladet Bygningssnedkernes Aktieselskab henvende sig til Fagorganisationerne med Anmodning om Laan.

Alt dette var Arbejdsgiverforeningen naturligvis vidende om, og da den mente at have Beviser for, at nogle under De samvirkende Fagforbund hørende Organisationer, havde ydet Bygningssnedkerne Støtte paa den ene eller den anden Maade, mente man at have tilstrækkeligt Grundlag for Iværksættelse af Lock-out mod en Række Fag indenfor Landsorganisationen.

Da hele denne Side af Sagen for Tiden verserer for Den permanente Voldgiftsret, skal vi ikke her komme nærmere ind paa en Undersøgelse af hvormeget eller hvorlidt det af Arbejdsgiverforeningen fremførte er værd.

Hovedsagen for os var, at faa Lock-out'en afværget, og heldigvis lykkedes dette, som bekendt, derved, at Borgmester Jensen atter foretog en Mægling i Striden, først ved, sammen med Direktør Hauberg, at samle Repræsentanter for Bygningssnedkerne og deres Mestre tilligemed Medlemmer af Forretningsudvalgene for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund til et Fællesmøde, og senere, ved at optage en ny Forhandling, sammen med de stridende Parter alene.

Ved denne Forhandling, som begyndte den 5. September Kl. 10 Form. og varede til Kl. 4 Morgen den 6. September, opnaaedes der endelig Enighed om at antage det Forslag, som Fagforeningen havde forkastet den 26. August, med en Tilføjelse om, at der, vedrørende Samlingsarbejdet skulde søges opnaaet Enighed om Fordelingen af de 5 pCt. Tillæg, som man var enig om den 3. August, samt at der, hvis saadan Enighed ikke opnaaedes, skulde ske Tillæg med 5 pCt. paa hver enkelt Post; desuden tilføjedes nogle Bestemmelser angaaende det vedtagne Procenttillæg, paa noget nærmere betegnet Arbejde.

Mæglingsforslaget af 23. August indeholder bl. a. følgende Bestemmelser;

For alt Samlings-, Afpudsning- og Opstillingsarbejde, som indeholdes i Prisfortegnelsen af 1901, gives at Tillæg af 5 pCt.

Arbejdstiden forbliver uforandret 9½ Time daglig, men omlægges efter Aftale.

Minimallønnen forhøjes til 50 Øre i Timen, medens Maksimallønnen forbliver uforandret.

Overarbejde og Natarbejde betales med et Tillæg, henholdsvis af 30 og 60 Øre pr. Time.

Overenskomsten og Prisfortegnelsen er gældende til 1. April 1911, til hvilken eller enhver senere 1. April den fra hver af Siderne kan opsiges til Ophør med 3 Maaneders forudgaaende Varsel.

Bygningssnedkerne genoptog Arbejdet den 10. September. Kampen havde saaledes varet i ca. 4½ Maaned.

Gennem den lange Kamp har Bygningssnedkerne opnaaet et Tillæg af 5 pCt. for Samlings- Afpudsnings- og Opstillingsarbejde. Forinden Strejken forelaa der Tilbud om ca. 10 pCt. Tillæg og en Nedsættelse af Arbejdstiden fra 9½ til 9 Timer daglig. Det maa naturligvis erindres, at disse Tilbud fremkom i Mestrenes og Svendenes Fællesudvalgs Indstilling i Forbindelse med Punktet om »Gensidigheden«, og at Svendene forkastede denne den 1. Maj, men det er ingen Hemmelighed, at Stemningen i Arbejdsgiverforeningen ikke var mindre mod Gensidigheden end i Fagforeningen, og at der derfor, hvis Landsorganisationen havde haft med Sagen at gøre fra Begyndelsen, ganske utvivlsomt kunde været skaffet Bygningssnedkerne en ikke saa lidt bedre Priskurant uden Strejke end den de nu naaede efter 4½ Maaneders Kamp og efter store Ofre og Tab, baade for dem selv og for andre Arbejdere.

Ser vi paa Bygningssnedkernes Stilling til de øvrige Fag under Konflikten, da viser det sig, at Fagforeningen ikke ved egne Midler har været i Stand til at udholde Kampen, men har maattet anmode de Organisationer, som den ikke under rolige Arbejdsforhold i Faget samarbejder med, om Støtte.

Endelig har Striden atter vist os, at Arbejdsgiverforeningen intet Hensyn tager til Arbejdernes Organisationsform; for den er Arbejderne en Klasse, og imod denne bruger den de Midler, som den anser for mest formaalstjenlige til at undertvinge Arbejderne.

Arbejdsgiverforeningen har her, som saa ofte før, vist at den intet Hensyn tager til, om Organisationen tilhører

De samvirkende Fagforbund eller ikke, hvis den finder det nyttigt for sine Interesser at inddrage bestemte Organisationer i Striden, saa gør den dette, uanset hvor de staar.

Lad os en Gang se, hvilke Konsekvenser Separationsbestræbelserne kan medføre for de Organisationer, som hylde disse.

Lad os tænke os, at en eller flere af Snedkerforbundets Afdelinger i en nær Fremtid kom i en Lønstrid med Arbejdsgiverne, hvilket jo ikke hører til det umulige, og at Følgen heraf blev, at Bygningssnedkerne blev draget med ind i Striden og kastet paa Gaden. — Med en tildels tom Kasse og med Udsigt til en flere Maaneder lang Kamp og uden Støtte fra de andre Fagforeninger vilde Fagforeningen og dens Medlemmer naturligvis være ganske ilde stillet.

Arbejdsgiverne, som nu er stærkt organiserede i en, hele Landet omfattende, Organisation, opgiver ganske naturlig ikke denne, fordi Arbejdernes Organisationer splittes ad. De vil tværtimod føle sig langt stærkere, naar de kun har med de enkelte Organisationer at gøre, og deres Modstand mod Arbejdernes Krav vil stige i samme Grad, som Arbejderne svækker deres Centralisation; thi ligesom Arbejderne tidligere, da Arbejdsgiverne enten ikke var organiserede eller kun var svagt organiserede, let kunde sejre over Arbejdsgiverne, naar de selv var organiserede, saaledes kan disse lettere sejre over os, naar vi staar alene.

Den sidste Strejke af Bygningssnedkerne viser ogsaa, at den megen Tale om den større Selvstændighed, som det er paastaet, at de udenforstaaende Organisationer skulde være i Besiddelse af, kun er tom Tale.

Efter Arbejdsgiverforeningens Forsøg paa i 4½ Maaned at udsulte Fagets Arbejdere, blev der givet dem Valget mellem enten at slutte Kampen, paa de af dem tidligere forkaastede Betingelser eller at være Aarsag i at Arbejderne i en Række Fag blev kastet paa Gaden. Bygningssnedkerne blev her, uanset at de i en Aarrække har været usolidariske nok til at unddrage sig en Samvirken med

de andre Organisationer, moralisk tvungne til, faktisk tvungne til, da de stod Ansigt til Ansigt med en alvorlig Situation, at føle det Ansvar, der vilde have været forbundet med atter at sige Nej til en Overenskomst, der i Realiteten var ganske lig den, de faa Dage i Forvejen havde forkastet.

Dette skal paa ingen Maade bebrejdes dem; det anføres kun for at vise, at Forholdenes Magt i givne Tilfælde kan være stærkere end En selv, og at den, der regner dermed, regner klogt.

Vi tror, at Bygningssnedkerstrejken er et godt Fingerpeg for dem, der har villet fremkalde, eller i hvert Fald har fremkaldt Splittelse.

Den viser, at Arbejdsgiverne smukt véd at holde sammen med de andre Fags Arbejdsgivere, ogsaa overfor de Arbejderorganisationer, der er traadt ud af Rækkerne, for i skøn Fordræglighed at have Lov til at forhandle „alene“ med deres egne Arbejdsgivere.

Den viser, at selv en Organisation med en Formue af omkring 200 Kr. pr. Medlem ikke formaar at føre en Kamp med Arbejdsgiverforeningen, uden at ty til en Anmodning om Hjælp hos Medlemmerne hos de Organisationer, som den ikke vil forpligte sig til at støtte, naar de kommer i Kamp. Som en smuk Tak for den Hjælp, Bygningssnedkernes Fagforening har faaet af andre Arbejdere, har den efter Strejken vedtaget at kræve dobbelt Kontingent af de Snedkere, der indmelder sig efter Strejken. Vi synes ikke at Solidaritetsmanglen og Hensynsløsheden kan drives videre.

Den viser, at enhver Organisation, altsaa ogsaa dem, der er udenfor Landsorganisationen, maa tage et Hensyn til de andre Fag, naar det endelig kommer til Stykket.

Den viser derfor endelig, at der ikke er nogensomhelst gyldig Grund for en Fagorganisation til at svigte Solidaritetspligten overfor de andre Fagorganisationer, som har dannet Arbejdernes faglige Landsorganisation: „De samvirkende Fagforbund i Danmark“, og at de derfor, saa snart ske kan, bør tiltræde den, for at varetage

deres Interesser og gennem Landsorganisationen yde samlet Modstand mod de samlede Arbejdsgivere, og være medbestemmende over hele Maaden, hvorpaa den faglige Bevægelse i Danmark skal ledes.

Lønbevægelser og Konflikter

Slakteriarbejderne i København. Dansk Slakteriarbejderforbund har anmodet vort Forretningsudvalg om Sanktion til at opsigte Overenskomsten med Pølsefabrikanter og Grosserere i Slakteri- og Fedevarebranchen i København, til Ophør den 1. Januar 1908, samt til at fremsætte Krav om en Minimalløn af 25 Kr. pr. Uge og et personligt Tillæg til de bestaaende Lønninger af 3 Kr. pr. Uge. Betalingen for Overarbejde forlanges hævet fra 60 til 75 Øre og Natarbejde fra Kl. 9—6 til 85 Øre pr. Time. Enhver Arbejder skal have mindst 4 Dages Ferie uden Fradrag i Lønnen. Desuden ønsker man gennemført en Lærlinge-Overenskomst.

Lønbevægelsen vil omfatte ca. 130 Medlemmer.

Forretningsudvalget har givet sit Samtykke til, at Overenskomsten opsiges, og til at Forbundet fremsætter sine Krav som Forhandlingsgrundlag.

Tekstilarbejderne hos Firmaet Koppel i København. Der har i længere Tid været forhandlet mellem nævnte Firma og Dansk Tekstilarbejderforbund om en ny Overenskomst. Forhandlingerne som nu er sluttede, er resulterede i, at Lønnen er hævet gennemsnitlig med ca. 8 pCt.

Overenskomsten er traadt i Kraft d. 1. Oktober d. A.

Kongresser

Det norske Formerforbund afholdt sin Kongres i Dagene den 15. til 17. September i Kristiania. 35 Repræsentanter havde givet Møde. Fra Formerforbundene i Danmark og Sverige

var mødt henholdsvis Arn. Nielsen og Blomkvist.

Virksomhed og Regnskab godkendtes.

Man vedtog at oprette en Sygekasse, hvortil der ydes et Kontingent af 10 Øre pr. Uge. Der knyttes ingen fast Læge til Kassen. Det vedtoges bl. a. at forhøje Kontingentet til andre under Forbundet betaaende Understøttelsesindretninger. Arbejdsløshedsunderstøttelsen forhøjes fra 1 Kr. 30 Øre til 1 Kr. 50 Øre daglig.

Kongressen gav sin Tilslutning til Oprettelsen af et skandinavisk Formersekretariat. Sagen afgøres endelig ved Urafstemning i de respektive Landes Formerforbund.

Til Formand genvalgtes M. Nygaard.

Træarbejderforbundet i Norge har afholdt Kongres i Kristiania den 15. til 18. September. Der var mødt 50 Delegerede foruden Repræsentanter for Træarbejderorganisationer i Sverige og Danmark. Snedkerforbundet i Danmark var repræsenteret ved Vald. Friis, Sverige ved Arvid Thornberg.

Foruden en bestaaende Rejse- og Arbejdsløshedskasse vedtog Kongressen at oprette Sygekasse og Forsikringskasse. Kontingentet forhøjedes derfor fra 40 Øre til 65 Øre pr. Uge og fordelt saaledes, at der tilflyder Strejkekassen 25 Øre, Arbejdsløsheds-kassen 15 Øre, Sygekassen 10 Øre, Administrationskassen 10 Øre og Forsikringskassen 5 Øre.

Kongressen bemyndigede Hovedbestyrelsen til at indlede Forhandlinger med de udenlandske Træarbejderforbund om fri Overgang for Forbundenes Medlemmer. Det besluttedes, at Forbundet fra 1. Januar 1908 indtræder i den internationale Træarbejderunion, som har Sæde i Stuttgart.

Til Formand genvalgtes H. Pettersen.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22

KØBENHAVN DEN 30. NOVEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: De skandinaviske Arbejdsgiveres Samarbejde. — Kongresser (Bager- og Konditorforbundet; Norsk Skotøjsarbejderforbund). — Meddelelser.

De skandinaviske Arbejdsgiveres Samarbejde

Paa Initiativ af »*Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening*» har der i Dagene den 12. og 13. November i København været afholdt et Møde af Repræsentanter for *Norsk Arbejdsgiverforening*, *Svenska Arbetsgifvareföreningen*, der omfatter Storindustrien, *Centrala Arbetsgifvareförbundet*, der svarer til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og *Værkstadsforeningen*, der omfatter Jernindustrien, samt for *Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening*,

For Norsk Arbejdsgiverforening var mødt følgende: Værksejer Axel Amundsen, Bogtrykker Carl Grøndahl, Disponent Niels Christian Nielsen, Konsul Emil Mørch, Fabrikejer Chr. Campbell Andersen, Brugsejer H. C. Hansen, Ingeniør Harald Bjerke samt Kontorchef, Ingeniør Axel Krefting og Sekretær, Overretssagfører Joys.

For Svenska Arbetsgifvareföreningen: Herresfoged Hjalmar von Sydow, Direktør V. Schwartz og Disponent R. F. Berg.

For Centrala Arbetsgifvareförbundet: Direktør Axel Fallgren og Bygmästare N. J. Stenmarck.

For Værkstadsforeningen: Direktør Ernst Wållgren.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening: Oldermænd Kaspar Rostrup, Direktør S. C. Hauberg, Murermester A. Andersen, Nyborg, Etatsraad N. Andersen, Direktør Max Ballin,

Skrædermester N. F. Boesen, Horsens, Oldermænd J. J. Bruun, Grosserer, Direktør Adolf Carl, Snedkermester Ludvig Christensen, Slagelse, Skrædermester Niels Christensen, Aarhus, Konsul Harry Dessau, Odense, Ingeniør Alex Foss, Fabrikejer Adolph Gegner, Tømrermester Ferd. Hansen, Murermester P. Hansen, Næstved, Fabrikant Søren Jensen, Direktør Ivar Knudsen, Fabrikant Jens Lange, Bogtrykker H. Langkjær, Konsul P. Møller, Fabrikant Ole Mørch, Aalborg, Fabrikant Theodor Neubert, Redaktør Regnar Petersen, Næstved, Tømrermester P. Poulsen, Odense, Landstingsmand A. Schultz, Fredericia, Landstingsmand Herm. Stilling, Randers, Direktør C. F. L. Sørensen, Aalborg, Tømrermester J. P. A. Sørensen, Aarhus, Oldermænd C. A. Tesch, Direktør C. Tvede, Helsingør, Ingeniør J. W. Werner, Direktør Carl Weitemeyer samt Kontorchef Vald. Helsing, Sekretær S. Agerholm og Assistent A. J. Jensen.

Paa Mødet forelaa til Behandling følgende Spørgsmaal:

1. Hovedprinciperne for kollektive Overenskomster med Arbejderne og Ønskeligheden af Overensstemmelse paa dette Omraade.
2. I hvilken Udstrækning kan Samarbejde under Arbejdsstandsninger iværksættes.
3. Arbejdslønsstatistik og Udveksling af statistiske og andre Meddelelser.
4. Bør en lovmæssig Ordning af Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere tilstræbes og i hvilket Omfang.

Ved den ovenstaaende Dagsorden kan man ikke undgaa at lægge Mærke til, at det er Arbejdernes Organisatio-

ner og Arbejdsgivernes Stilling til disse, der i særlig Grad har beskæftiget Mødets Deltagere, og af de tagne Beslutninger vil man se, at Arbejdsgiverne har planlagt, paa hvilken Maade de med mest Virkning kan modarbejde Arbejdernes Krav om højere Løn og kortere Arbejdstid.

Til Punkt 1 vedtoges følgende:

Mødet anser det for nødvendigt, at Arbejdsgiverne virker for Opretholdelsen af den Arbejdstid i hvert Fag, som betinges dels af Forholdene indenfor selve Landet og dels af Konkurrencen med Udlandet.

Arbejdslønnen bør altid fastsættes efter fri Forhandling mellem Parterne og ikke ved Voldgift.

Hvor Minimallønnen anvendes, bør den ikke fastsættes højere, end at der er fornødent Spillerum for Lønninger til Arbejdere af forskellige Grader af Dygtighed og under forskellige Konjunkturf forhold.

Det bør tilstræbes at holde Arbejdsfortjenesten i Bygningsfagene nogenlunde i Niveau med Fortjenesten i de øvrige Fag.

Ved Akkordarbejde bør Timelønnen i Almindelighed ikke garanteres.

Mødet anser det for en ufravigelig Fordring, at Arbejdsgiverne hævder ubetinget Ret til at lede og fordele Arbejdet samt til at antage og afskedige Arbejderne, uanset om disse er Medlemmer af en Arbejderorganisation eller ikke.

Formænd bør ikke være Medlemmer af Arbejdernes faglige Organisationer.

Forhandlingsregler, som tilsigter at forhindre Arbejdsstandsnings, søges indførte ad frivillig Vej. Lovfæstet tvungen Voldgift i Arbejdsstvist bør ikke indføres.

Angaaende Arbejdernes Krav om en Forkortelse af Arbejdstiden, da har Arbejdsgiverne, som bekendt i det sidste Par Aar gjort smaa Indrømmelser, men af den tagne Beslutning synes det at fremgaa, at Arbejdsgiverne nu mener ikke at kunne gaa længere, og derfor vil forsøge at slaa Bom for Arbejdernes videre Fremrykning paa dette Omraade.

Kravet om Arbejdstidens Forkortelse har imidlertid saa dybe Rødder og hænger saa nøje sammen med hele den industrielle Udvikling, at det ikke lader sig standse i sin Vækst. Arbejderne vil fremdeles gennem deres Organisationer og Repræsentanter i Rigsdagen kræve en Forkortelse i Arbejdstiden. Vil Arbejdsgiverne derfor undgaa voldsomme Sammenstød med Arbejdernes Organisationer, vil de handle klogt i ogsaa i Fremtiden, at vise Imødekommen paa dette Omraade.

Beslutningen om Minimallønnen er præget af Aanden fra Jernindustriens Sammenslutning i Danmark; thi for den synes den lave Minimalløn at være Idealet. Naar der tales om, at der skal være fornødent Spillerum, for at der kan gives Arbejderne Adgang til højere Lønninger, vil dette jo sige, at de skandinaviske Arbejdsgivere forlange, at Arbejderne skal lægge den allerstørste Anstrængelse i Arbejdet, for at være berettiget til at komme op over Minimallønnen, samtidig med at de vil være Herre over at kunne gaa ned med Lønnen, naar der under nedadgaende Konjunkturer er et større Tilbud af Arbejdskraft.

Lønnen i Bygningsfagene har man ogsaa haft sin Opmærksomhed henvendt paa, og besluttet, at den skal holdes nogenlunde nede ved Fortjenesten i øvrige Fag. Alene dette turde vel være Paamindelse nok for de Organisationer i Bygningsfagene, som nu gaar deres egne Veje, til at søge fornødent Samarbejde og Støtte hos de andre Fag, som staa indenfor Landsorganisationen.

Spørgsmaalet om Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet samt til at antage og afskedige Arbejdere og at Formænd ikke bør være Medlemmer af Arbejdernes Organisation, er taget fra Lock-out Forliget og skal altsaa søges overført paa svensk og norsk Grund.

Bestemmelsen indeholder kun hvad der er almindeligt gældende, idet ingen bestrider Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet, men vi gør dog opmærksom paa, at denne Ret — selvfølgelig — er begrænset af Arbejdernes personlige Ret til, for sig at bestemme hos hvem, under hvem og med hvem de vil arbejde.

Vedrørende Punkt 2 meddeler det officielle Referat at:

Mødet vedtog Fællesbestemmelser for Opræden under Konflikt i et af Landene samt Oprettelse af et permanent Fællesudvalg til Varetagelse af Fællesinteresserne.

Da Referatet forsigtigt undlader at oplyse om hvad Fællesbestemmelserne indeholder, er vi ude af Stand til at bedømme deres Rækkevidde, men vi tager neppe fejl, naar vi gaar ud

fra, at de bl. a. fastslaaer, at Arbejdsgiverne i Nabolandene ikke maa antage strejkende eller udelukkede Arbejdere.

For at gøre Samarbejdet mellem Arbejdsgiverne saa effektivt som muligt, har de vedtaget at oprette et permanent Fællesudvalg. Derved vil det være muligt for Arbejdsgiverne stadig at holde hverandre bekendt med Arbejdsforholdene i de forskellige Lande, og Fællesudvalget kan hurtig samles, naar der skal træffes Beslutninger mod Arbejdere.

Til Punkt 3 vedtoges følgende:

Mødet enedes om Nødvendigheden af en gennemført Løn- og Arbejdsstatistik.

For at kunne udveksle og sammenligne Resultaterne anbefales Anvendelsen af ensartede Metoder i de tre Lande.

Den videre Behandling heraf henvistes til Fælleskomitéen,

For vore Organisationer skorter det næsten altid paa ordentlige Oplysninger angaaende Lønnen for deres Medlemmer, men da Arbejdsgiverne i Reglen har været ligesaa daarligt underrettede, er man hidtil kommen nogenlunde over disse Vanskeligheder.

Anderledes vil det imidlertid stille sig naar Arbejdsgiverforeningen laver Lønstatistik.

Saaftremt Arbejdernes Repræsentanter i Fremtiden med Held skal kunne optage Forhandlinger med Arbejdsgiverne, bliver det nødvendigt, at Organisationerne skaffer sig ordentlig Oplysning om Løn- og Arbejdsforhold i Faget. Muligt maa det ogsaa her være Arbejdernes Landsorganisation, der tager sig af Sagen.

Til Punkt 4 vedtoges følgende:

Spørgsmaalet om hvorvidt en lovmæssig Ordning af Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere bør tilstræbes, henvises til Fælleskomitéen, hvem det paalægges nøje at følge fremkommende Lovforslag og gøre Indstilling derom til de forskellige Arbejdsgiverforeninger.

Mødet henleder særlig Komitéens Opmærksomhed paa Spørgsmaalet om Lovbestemmelser — for saa vidt saadanne savnes — som paalægger Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer retligt Ansvar for indgaaede Overenskomster og Erstatningspligt for Brud.

Ligeledes henstilles det til Komitéen at tage Spørgsmaalet om Lærlingeforholdets Ordning i de tre Lande under Overvejelse.

Paa Forslag af Häradschefding von Sydow paa de svenske Arbejdsgiverforeningers Vegne vedtoges det at af-

holde næste nordiske Arbejdsgivermøde i Stockholm.

Den Sammenslutning der er sket af de skandinaviske Arbejdsgivere, bør ganske naturligt give Arbejderbevægelsen i de nordiske Lande et kraftigt Stød fremad. De Arbejderorganisationer, som hidtil har stillet sig lunkne, eller endog fjentlige overfor Landscentralisationen, maa dog vel efter dette en Gang faa Øjnene op for, at de svækker baade deres egen og de andre Fags Stilling overfor Arbejdsgivernes stærke Sammenslutning, ved fremdeles at holde sig udenfor Rækkerne.

Vi vil i denne Forbindelse erindre om det Svar, som den sidst afholdte skandinaviske Kongres enstemmigt gav paa Spørgsmaalet:

»Arbejderne undvære de faglige Landsorganisationer?«

I dette Svar hedder det i Begyndelsen:

»I Tilslutning til de paa de skandinaviske Arbejderkongresser i 1897 i Stockholm og i 1901 i København vedtagne Beslutninger, udtaler Kongressen, at de enkelte Fagforeninger i hvert af de skandinaviske Lande, baade af almindelige Solidartetshensyn og paa Grund af den stærkt tiltagende Organisation blandt Arbejdsgiverne, har en uafviselig Pligt til at indordne sig under de paagældende Fagforbund i deres eget Land, og at samtlige disse Forbund ligeledes og af de samme Grunde har en Pligt til at slutte sig til den i Landet bestaaende faglige Landsorganisation.«

Og i Slutningen af det samme Svar hedder det:

»Kongressen udtaler derfor, i Overensstemmelse med tidligere Beslutninger, at ethvert Skridt, eller Foranstaltning, som kan virke splittende eller opløsende paa de bestaaende Landsorganisationer, maa modarbejdes paa det kraftigste ved de Midler, som maatte anses nødvendige. Og under Henvisning til den hensynsløse, men klare Stilling, som Arbejdsgiverne indtager overfor Arbejdernes faglige Organisationer, uden For-

skel paa, hvor disse staar, opfordrer Kongressen alle de Forbund og Foreninger, som endnu staar udenfor, til at opfylde deres Solidaritetspligt og herefter slutte sig til deres respektive Landes faglige Landsorganisationer.«

Kongresser

Bager- og Konditorforbundet har afholdt sin 7. Kongres den 22., 23. og 24. Oktober i Odense. 49 Afdelinger med et Medlemsantal af 1,966, var repræsenterede ved 39 Delegerede.

Kongressen overværedes af Forretningsførerne Ahlmann (Tyskland), Nygaard (Norge) og Sjøstedt (Sverrig).

Forretningsføreren aflagde Beretning over Virksomheden, der underkastedes en udførlig Diskussion, hvorefter den enstemmigt godkendtes. Regnskaberne viste en samlet Balance af 164,648 Kr. 82 Øre og en Beholdning af 25,138 Kr. 31 Øre. Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Kongressen gik derefter over til Behandlingen af Spørgsmaalet om Arbejdsløshedskassen. Efter nogen Diskussion herom vedtoges det at vælge et Udvalg, til at fremkomme med en Indstilling. Derefter forelaa Lovudvalgets Arbejde, de forskellige Ændringer hvorom der var Enighed, var dog nærmest foretagne af Hensyn til Arbejdsløshedskassens Anerkendelse.

Efter nogen Forhandling angaaende Gensidighedsforholdet til udenlandske Organisationer, hvori blandt andet deltog det tyske Forbunds Forretningsfører Ahlmann, kom man i det væsentligste til Forstaaelse herom.

Endelig vedtoges et Forslag om at indmelde Forbundet under det internationale Sekretariat for Bagere og Konditore. Det vedtoges ligeledes at forny Gensidigheden med Sverrig og Tyskland om Rejseunderstøttelse.

Til Forretningsfører genvalgtes Z. Friis og til Hovedkasserer C. Jacobsen.

Norsk Skotøjsarbejderforbunds 8. Kongres fandt Sted i Kristiania den 14.

til 17. September. 20 Delegerede havde givet Møde. Skotøjsarbejderforbundene i Danmark og Sverrig var repræsenterede ved deres Formænd: Laur. Jørgensen og Chr. Nilsson.

Der forelaa Forslag om Oprettelse af en obligatorisk Sygekasse for Forbundets Medlemmer, men der toges ingen endelig Beslutning om Oprettelse af en saadan Kasse. Derimod overdroges det Forbundsbestyrelsen at foretage de fornødne Undersøgelser og forelægge Sagen for en kommende Kongres.

Der vedtoges en Del Lovændringer af Betydning for Forbundets fremtidige Virksomhed. For at gøre denne mere nyttebringende for Forbundets Medlemmer, vedtoges det at ansætte en fuldt lønnet Formand. Hertil genvalgtes A. E. Gundersen.

Næste Kongres afholdes i Kristiania.

Meddelelser

Ledige Legater i Industriforeningen.

Af Kaptajn og Malermester C. A. Bruuns og Hustrus Rejselegat vil inden 1. Maj 1908 blive uddelt 1 Portion paa 800 Kr. Legatet kan søges af Haandværkere og Industridrivende, der bo paa Københavns Grund.

*

Af praktiserende Læge Jacob Pinquez's Legat, hvis Renter skulle uddeles til honnerte og flittige Haandværkere i København til Hjælp til at komme i Vej eller til Fremme af deres Bedrift, vil, ligeledes inden 1. Maj 1908 2 Portioner paa 500 Kr. blive uddelte.

*

Ansøgninger om disse skulle skrives paa dertil indrettede Ansøgningsblanketter, som kunne afhentes i Industriforeningen. Ansøgningerne skulle tilbageleveres inden 15. Januar 1908.

☛

Administrationsbidraget for 2. Halvaar 1907. Forbund og enkeltstaaende Foreninger, der endnu ikke har indbetalt Administrationsbidraget for 2. Halvaar 1907, anmodes om snarest at indbetale dette med 15 og 7½ Øre henholdsvis for helt- og halvtbetalende Medlemmer.

Kassereren.

☛

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3545

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23

KØBENHAVN DEN 7. DECEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Kongresser (Den østrigske Landsorganisations 5. Kongres; Bogbinderforbundet). — Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i Jylland; Konditorerne i København; Syerskernes Forbund). — Arbejdsløsheden i Danmark i Oktober Maaned 1907.

Kongresser

Den østrigske Landsorganisations 5te Kongres afholdtes i Wien i Dagene 21. til 25. Oktober. Kongressen talte 386 Deltagere, der repræsenterede 47 Forbund og 36 Fagforeninger med tilsammen 397,169 Medlemmer; desuden var Landsorganisationerne i Tyskland og Ungarn repræsenterede ved deres respektive Formænd, C. Legien og Jaszai, lige som den tschechiske Fagorganisation var repræsenteret ved Formanden Steiner. Endvidere var det østrigske Socialdemokratiske Partigruppe i Parlamentet repræsenterede ved flere Medlemmer, deriblandt Dr. Adler og Nemeč.

Landsorganisationens Formand Huber aflagde Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Han omtalte Nødvendigheden af, at Organisationerne udvidede sig og manede til den største Sammenhold under Strejker og Lønbevægelser, i Betragtning af Arbejdsgiverorganisationernes stadig truende Optræden. Den Krise, som er begyndt i Amerika, og som der er Tegn paa ogsaa allerede er naaet til Tyskland, vil sandsynligvis ikke standse ved Grænsen til vort Land. I det hele og store er Konjunkturerne vel endnu gode; men der begynder dog at vise sig en Tilbagegang i enkelte Fag. Hertil kommer endvidere den ugunstige Høst. Vi gaar vanskelige Tider imøde; de næste Kampe vil blive ført anderledes end tidligere, og de vil antage meget skarpere Former. Det gælder

derfor om i rette Tid at væbne sig mod saadanne Kampe. Arbejdsgiverne har allerede forberedt sig paa disse Kampe. Hueber henviste til de mange Hundreder af Kollektivoverenskomster, som indeholder saamange for Arbejderklassen ugunstige Bestemmelser. Efter Konjunkturerne at dømme vil 1909 blive et strængt Aar for Arbejderne og Landsorganisationen vil blive stillet overfor store Opgaver. Han anbefalede her Oprettelsen af et Solidaritetsfond for at være rustet i alle Tilfælde.

Taleren kastede et Tilbageblik paa Valgretskampen og bemærkede, at det havde været den vanskeligste Tid for Landsorganisationen. Beslutningen om den tre Dages Generalstrejke havde utvivlsomt bidraget meget til Udfaldet. Han omtalte endvidere de udenlandske og internationale Fagforeningskongresser, samt internationale Forbindelser og omtalte sluttelig den for kort Tid siden i Prag afholdte tchechoslaviske Fagforeningskongres. Han tog afgjort Stilling mod den separatistiske Retning og betonedede, at Aerkendelsen af denne tschechoslaviske Organisation vilde være ulykkebringende for Fagorganisationerne.

Af Regnskaberne fremgik det at Bidragene til Landsorganisation siden sidste Kongres beløb sig til 243,730 Kr. (Østrigske). I Strejkebidrag var indbetalt 388,833 Kr. Lønkampene var, nogle enkelte Tilfælde fraregnet, endte med gunstigt Resultat. Ved Udgangen af December 1906 var Medlemsantallet 448,270. For Øjeblikket kan noteres at vi er naaet over den første halve Million Medlemmer indenfor Landsorganisationen. Formuefremgangen, som forrige Aar var ca. 1 Million Kr. er allerede nu paa 2 Millioner og den

samlede Formue er nu over 7 Millioner Kroner.

Kongressen kunde med fuld Tilfredshed se tilbage paa Organisationens overordentlige store Fremgang siden den sidste Kongres.

Adskillige Talere betonedede at den nære Samvirken mellem den politiske og faglige Arbejderbevægelse var baade glædelig og nødvendig. De beklagelige Uoverensstemmelser mellem Landsorganisationen og Prager-Fagforeningernes Hovedledelse er endnu ikke ganske ude af Verden, siden den ekstraordinære Kongres, men de er sikkert blevet forringede. Men denne Kongres har bortryddet mange af de Stene, der har ligget paa Vejen til den fulde Enighed. De vigtigste Spørgsmaal, der forelaa til Behandling, var Organisationens Form og Drøftelse af Taktiken. Som Følge af at Arbejdsgiverorganisationerne netop med Interesse følger Drøftelsen af Strejkestatistiken, foretrak Kongressen at erklære denne Del af Kongressens Forhandlinger som fortrolig. Under den store Debat herom blev Organisationsmanglerne fremset med stor Aabenhjertighed. Arbejdsgivernes stadig fremskridende Sammenlutning i Forbund, deres Oprettelse af ensartede Centralorganisationer, fordre en, til de forandrede Forhold tilpasset Strejketaktik.

Det vigtigste Udbytte af denne indgaaende Debat blev Erkendelsen af Driftsorganisationernes Nødvendighed og Solidaritetsfondens dybere Udvidelse. Af ikke ringere Betydning var den Beslutning, hvorefter det skal gøres til en Betingelse for alle i Betragtning kommende Organisationer at disse, for at opnaa Anerkendelse af en Lønbevægelse, forud er enig om paa hvilken Maade Lønbevægelsen skal iværksættes. Ved en loyal Gennemførelse af disse Beslutninger vil mange Rivninger kunne undgaas og hvad der særlig maa fremhæves, at der herved er fremskaffet større Garanti for et gunstigt Resultat af fremtidige Kampe. Kongressen vedtog næsten enstemmig alle de af et særligt Udvalg udarbejdede Forslag til Beslutning.

Disse Forslag var Resultatet af en meget indgaaende Behandling saavel

i Kongres-Forsamling som i Udvalget.

De paagældende Beslutninger har følgende Ordlyd:

*

I. Drifts-Fællesorganisationer.

Fagforeningskongressen erklærer og anerkender Drifts-Fællesorganisationer af Hensyn til en ensartet Etablering af Lønbevægelser som en højere Organisationsform indenfor de faglige Centralorganisationer for Industrier og Haandværk, hvis Virksomhed udviser en vis Ensartethed og Begrænsning.

For at afskaffe de alt eksisterende Rivninger imellem de forskellige Brancheorganisationer, vedtager Kongressen:

1. Enhver Lønbevægelse blandt Arbejderne i en saadan Virksomhed, hvor Drifts-Fællesorganisationer endnu ikke er oprettede, maa drøftes og vedtages i gensidig Forstaaelse mellem de paagældende Organisationer. Denne Forstaaelse skal ligeledes søges tilvejebragt i Virksomheder, der staar i et nærmere Forhold til hine og ikke egner sig for en Drifts-Fællesorganisation. I Tilfælde, hvor denne Forstaaelse er tilvejebragt, kan Fagforeningskommissionen nægte Udbetaling af enhver som helst Understøttelse.

2. Fælles- eller Drifts-Overenskomster skal saa vidt muligt afsluttes af Hovedorganisationen i Forstaaelse med de øvrige Branchers Organisationer (Hjælpe-Brancher). Hovedbranchen fremgaar af Driftens Karakter eller retter sig efter Flertallet af de i en saadan Virksomhed beskæftigede industrielle eller haandværksmæssigt beskæftigede Arbejdere. De enkelte Brancher, hvis Arbejdere er i Mindretal, bliver ogsaa betegnede som Hjælpe-Brancher, selv om de i disse Brancher beskæftigede Arbejdere tilsammen taget udgør Flertallet af Virksomhedernes Arbejdere.

II. Overgangsbetingelser.

Medlemmer af Fagorganisationer, der hører til Landsorganisationen, bliver, naar de som Følge af at de skifter Ar-

bejdssted, gaar over til en anden Organisation, optaget med de samme Rettigheder til Understøttelse, som de alt havde erhvervet sig i deres tidligere Forbund. Rettigheden til Goder i det Forbund, de forlader, men som ikke eksisterer i det Forbund, som de overgaar til, ophæves ved Overgangen.

Kun med Hensyn til Understøttelsesgrene, der ikke eksisterede i deres tidligere Forbund, skal de overholde Karenstiden i deres ny Forbund. Disse Organisationer har dog Ret til i særlige Tilfælde da nægte vedkommende Optagelse.

III. Bestemmelser for Solidaritetsfonden.

Af ethvert Medlem, der hører ind under de østrigske Fagforbunds Sekretariat opkræves ved hans Brancheorganisation et aarligt Kontingent af 40 Heller (ca. 30 Øre), der tilflyder Sekretariatets Solidaritetsfond. Kontingentets Størrelse gælder indtil næste Kongres. Opkrævningen sker ved bestemte Kort og Mærker, som udstedes af Sekretariatet.

Solidaritetsfonden maa kun anvendes i Tilfælde af Forsvarskampe. Under Forsvarskampe forstaas hovedsageligt Lock-outer og Kampe for Fagorganisationernes Eksistens. Andre Tilfælde, der muligvis kan henregnes til saadanne, har Sekretariatet at træffe Afgørelse om.

Sekretariatet har Ret til at yde Laan og Understøttelser til Organisationer, der befinder sig i en Forsvarskamp.

Hvert Aar skal der aflægges nøjagtigt Regnskab til Organisationerne.

IV. Boycotting,

I Brancher, hvis Produkter umiddelbart forbruges af den store Befolkning, formaar Arbejderne gennem en maaltbevidst Anvendelse af deres Magt som Konsumenter at udøve en stor Indflydelse paa de som oftest særlig sørgelige Arbejds- og Lønforhold i disse Brancher. Fagforeningskongressen anerkender derfor Nødvendigheden af, at Arbejderklassen, saavidt muligt, kun køber deres daglige Forbrugsartikler i saadanne Foretagender, imod hvilke der fra vedkommen-

de Organisationer ikke er rejst Indsigelse, men særligt hos saadanne Foretagender, der udtrykkeligt anbefales af vedkommende Organisation.

Med Sekretariatets Sanktion kan de paagældende Brancheorganisationer forberede Boycotting allerede forinden Lønbevægelsens Begyndelse, for paa denne Maade om fornødent at anvende Strejke og Boycotting samtidigt.

Sekretariatet er, for saavidt Nødvendigheden og Muligheden for Boycottingens Gennemførelse foreligger, berettiget til at erklære denne selvstændigt over vedkommende Virksomheder.

V. Ungdomsorganisationer.

Fagforeningskongressen anerkender Nødvendigheden af Ungdomsorganisationerne og opfordrer Fagorganisationerne, og i Særdeleshed disses Tillidsmænd til, efter bedste Evne at understøtte Ungdomsforbundet i dets Agitation blandt Lærlingene samt til at fremme Ungdomsorganisationernes Udvikling og Vækst.

Kongressen anbefaler Centralforbundene, paa en dertil egnet Maade, at sørge for, at Ungdomsorganerne »Der jugendliche Arbeiter« og »Sbornik Mladeze« udbredes i Lærlingenes og deres Kaldsfællers Kredse saa meget som muligt.

VI. Kvindeorganisationer.

Da Kvindearbejdet tager mere og mere til i talrige Virksomheder og derved faar en stedse større Indflydelse paa Arbejdsforholdenes Udvikling, erklærer Fagforeningskongressen det for paatrængende nødvendigt, at de kvindelige Arbejderes Organisering vies den største Opmærksomhed.

Kongressen forpligter derfor alle Partifæller til i første Række at formaa deres Hustruer og Døtre, der er beskæftigede som Arbejdersker, til at indmelde sig i deres paagældende Brancheorganisationer.

VII. Forening af Voldgiftsdommere.

Indseende Nødvendigheden af den bedst mulige Uddannelse af Arbejdernes Bisiddere i de faglige Voldgiftsretter og af en energisk

Agitation for Oprettelsen af ny Voldgiftsretter, samt af en Reform af Lovene om Voldgiftsretter, anser Kongressen en materiel saglig Højnelse af Voldgiftsdommernes Forening for paatrængende nødvendig, for at skaffe et Midtpunkt for denne Gren af de faglige Opgaver. Centralforbundene vil derfor gøre det som en Pligt for deres Medlemmer, der er valgt som Bisiddere, at være Medlemmer af denne Forening, og for at gøre denne Forpligtelse lettere for disse, at betale det ugenlige Kontingent af 20 Heller til denne Forening af deres Kasse.

VIII. Gule Fagforeninger.

Fagforenings-Kongressen anmoder Sekretariatet om at have sin særlige Opmærksomhed henvendt paa de nordbøhmiske Arbejdskøberorganisationers Bestræbelser, der gaar ud paa, efter den Recept, som Direktionen for Krupps Grusonværker i Magdeburg-Buckau har givet, i de nordbøhmiske Virksomheder at konstituere Fabriksforeninger for alle Industrigræne, hvorved de i disse beskæftigede Arbejdere ikke alene er prisgivet Arbejdskøbernes Vilkaarlighed, men ogsaa igennem Opdragelsen til Strejkebydere er en stedsevarende Fare for de i Kampen staaende Organisationer.

Sekretariatet skal i Forstaaelse med de paagældende Organisationer hurtigst muligt udgive og i et tilsvarende Antal Eksemplarer udbrede et Flyveblad, i hvilket Arbejderne skal oplyses om disse Fabriksforeningers Væsen.

*

Kongressen vedtog endvidere en Resolution hvori der udtales en Beklagelse over at Regeringen ikke foretog sig noget som helst paa de sociale Reformers Omraade, og hvori der opstilledes en Række Krav om Indførelse af Alderdoms- og Invaliditetsunderstøttelse, Reformering af Fagforeningsloven, Forkortelse af Arbejdstiden. For bud mod Kvinders Natarbejde i industrielle Virksomheder m. m. Sluttelig vedtog Kongressen en Resolution,

hvorefter det anbefales de fagorganiserede Arbejdere at støtte de antialkoholiske Bestræbelser.

Bogbinderforbundet afholdt sit 5. Delegeretmøde d. 29. og 30. September i Aarhus. 9 Afdelinger var repræsenterede ved 24 Delegerede. For Norsk Bogbinderforbund var mødt A. Steinhauer, Kristiania. Svensk Bogbinderforbund var repræsenteret ved Aug. Björkdahl, Stockholm.

Forbundets Formand H. Olesen aflagde Beretning om Virksomheden.

Gælden, som vi maatte stifte under Lockouten i 1904 er betalt og vi har endda for Tiden ca. 3850 Kr. i Strejkekassen foruden ca. 3200 Kr. i Understøttelseskassen.

Antallet af Medlemmer var ved sidste Delegeretmøde 739, men er i Øjeblikket 760, det højeste Antal i de sidste 10 Aar.

Forholdet til Broderforbundene i Udlandet var yderligere bleven styrket gennem Oprettelsen af nye Gensidighedsoverenskomster. Forbundet har været repræsenteret ved den internationale Bogbinder-Konference i Nürnberg og ved det svenske Forbunds-Kongres i Stockholm.

Virksomheden godkendtes enstemmigt. Ligeledes godkendtes de senere fremlagde Regnskaber.

Kongressen behandlede derefter Spørgsmaalet om anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Forretningsføreren omtalte kort Lovene, ligesom han omtalte Beslutningen paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, der anbefalede Organisationerne at søge deres Arbejdsløshedskasser statsanerkendte. Det vedtoges enstemmigt at oprette en Arbejdsløshedskasse for Bogbinderiarbejdere og søge denne statsanerkendt.

Derefter behandlede man Forslag til Ændring af Lovene. Kontingentet fastsattes til 65 Øre for Svende og 40 Øre for Kvinder pr. Uge.

Gensidighed med Udlandet.

a) Internationalt.

Forretningsføreren gjorde Rede for den i Nürnberg i Sommer vedtagne

Gensidighedsoverenskomst og det i Forbindelse hermed oprettede internationale Bogbindersekretariat med Sæde i Berlin, hvis Hovedopgave det skulde være at vedligeholde og udvide Forbindelsen mellem de forskellige Lande. Sekretariatet havde nu udarbejdet Udkast til Love for »Den internationale Bogbinder-Federation« og »Det internationale Bogbinder-Sekretariat« samt formuleret Gensidighedsoverenskomsten.

Disse Udkast saavel som Gensidighedsoverenskomsten var forud tiltraadt af Forretningsudvalget under Forbehold af Delegeretmødets Sanktion. Taleren anbefalede at vedtage de forelagte Udkast uforandret, hvilket ogsaa efter en kort Diskussion blev enstemmigt vedtaget.

b. Skandinavisk.

Forretningsføreren motiverede Forslagene til Ændringer i den hidtidig bestaaende Gensidighedsoverenskomst mellem de tre skandinaviske Lande. En Del af Overenskomsten var nu overflødig efter Oprettelsen af den internationale Overenskomst. Vort Forbund foreslog, at Medlemmer af de tre Forbund under alle Forhold skulde være berettigede til Rejseunderstøttelse paa Rejser i Skandinavien udenfor Hjemlandet. Det svenske Forbund havde fornylig paa sin Kongres vedtaget, at den gensidige Strejkeunderstøttelse skulde træde i Virksomhed, naar et af Forbundene havde 10 pCt. af sine Medlemmer i Konflikt, og at Paa-lyningen hertil fremtidig skulde kunne naa et Maksimum af 50 Øre for Svende og 25 Øre for Kvinder pr. Uge, dog med Ret til herfra at drage Udgifter til Konflikter indenfor eget Hjemland. Taleren anbefalede disse Ændringer.

Aug. Björkdahl, Stockholm, fremførte sit Forbunds Grunde til, at de ønskede Ændringer var stillede, og gav forskellige Oplysninger om svenske Forhold for at vise, at en Forandring var nødvendig.

A. Steinhauser, Kristiania, omtalte forskellige norske Forhold og udtalte ligeledes sin Tilslutning til Forslaget, som efter et Par korte Bemærkninger enstemmig vedtoges.

Til Forretningsfører genvalgte H. Olesen enstemmigt.

Lønbevægelser og Konflikter

Bagerne Jylland. Vi meddelte i Arbejderen Nr. 19, at Nørrejysk Bagermesterforening havde forkastet en Fællesindstilling, hvorom et Udvalg af Bagermestre og Svende havde været enige. For muligt at faa en fredelig Ordning af Sagen foreslog vi Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Parterne. Under 22. Oktober modtog vi imidlertid Meddelelse fra Arbejdsgiverforeningen om, at Spørgsmaalet om Løn- og Arbejdsforholdene for Jylland vilde blive optaget til fornyet Behandling paa en ekstra Generalforsamling i Centralforeningen i Midten af November.

Resultatet af denne Generalforsamling er blevet, at Fællesindstillingen godkendtes.

Det fremgaar af denne, at Ugelønnen for Bagersvende skal være mindst 22 Kr. For Første- og Enesvende 24 Kroner.

Bager- og Konditorsvende mindst 18 Kr. det første Aar efter udstaaet Læretid, 19 Kr. det andet Aar og derefter mindst 21 Kr. Hvor der arbejder 2 eller flere Svende er Lønnen for Førstesvenden mindst 24 Kr.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 31. December 1910.

Konditorerne i København. Ved et Møde den 12. December mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Københavns Bagerlav og Konditorernes Fagforening samt Bager- og Konditorforbundet er følgende Lønnings- og Arbejdsregulativ vedtaget:

§ 1.

Som mindste Lønninger vedtages:
 For Enesvende 27½ Kr. ugentlig;
 hvor 2 Svende beskæftiges, med 27½, og 25 Kr. ugentlig;
 hvor 3 Svende beskæftiges, 29, 27 og 25 Kr. ugentlig,
 Ungsvende indtil 2 Aar efter Lærebrevets Udstedelse 2 Kr. mindre ugentlig paa alle Lønsatser.

Honningkagebager:

Hvor der arbejder flere Honningkagebagerer paa samme Arbejdssted, lønnes de som ovenfor angivet; hvor der arbejder en Honningkagebager, som hjælper til med Konditoriet, erholder han 2den Svends Løn, 25 Kr. Hvor Honningkagebageren arbejder alene og ikke deltager i Konditoriet, erholder han Enesvends Løn, 27 $\frac{1}{2}$ Kr.

Fridagsarbejde betales med 4 $\frac{1}{2}$ Kr. pr. Dag, udenfor København og Frederiksberg med Tillæg af Jernbanebillet eller Sporvogns-udgift.

Den højere, personlige Løn, som haves, bibeholdes.

Overarbejde betales med 65 Øre pr. Time.

§ 2.

Arbejdstiden er 63 Timer ugentlig, fordelt paa 6 Dage à 10 $\frac{1}{2}$ Times samlet Arbejdstid med 1 Times Spisetid.

§ 3.

Der optages hurtigst muligt Forhandlinger mellem Parterne om Indførelse af endelige Voldgiftsregler. Denne Forhandling skal være afsluttet inden 1. Januar 1908.

§ 4.

Dette Regulativ træder i Kraft fra Dags Dato og kan opsiges af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober, dog tidligst til 1. Oktober 1911.

København, d. 12. December 1907.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
KASPAR ROSTRUP.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
C. F. MADSEN.

For Københavns Bagerlav:
JOH. E. L. M. PITZNER.

For Bager- og Konditorforbundet:
Z. FRIIS.

For Konditorernes Fagforening:
EJNAR JENSEN.

Syerskernes Forbund har modtaget De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at indlede Forhandling med nogle Grosserere i København om en Pris-
kurant for Linnedsyning.

Arbejdsløsheden

i Danmark i Oktober Maaned 1907.

Der foreligger Oplysninger fra 42 Organisationer med tilsammen 34,623 Medlemmer. Heraf havde 29 Organisationer med tilsammen 32,545 Medlemmer 1660 Arbejdsløse den 31. Oktober. 13 Organisationer med ialt

2078 Medlemmer havde ingen Arbejds-
løse den sidste Dag i Oktober Maa-
ned.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaneden	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaneden	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers .						30
Bagerer o. Kondit.	174	3466	153	46	736	29
Barber, Frisører .	25	491	17			
Billedsk.	16	77	4	1	14	
Blikkenslagere..		260	20		130	10
Brolæggere	19	85	11	7	23	4
Bryggeriarb. ...	1	2		3	27	
Bødkere	22	101	5	29	308	11
Elektrikere						
Forgyldere						
Formere	42	445	23	103	1300	44
Gas- og Vandarb.	7	121	6			
Glarmestre....			6			
Gørtl. o. Metalar.	10	95	3			
Handskemagere.	5	108	2			
Hattearbejdere..	3	48	2			
Hvidgarvere ...	3	76	3	4	61	3
Instrumentmag. kirurgiske....						
do. mek. og opt.						
Kærtmagere ...	16	94	3	21	68	
Kedel-o.Maskinp	18	221	11	8	176	8
Keramikere						
Kørskaarere ...	20	400	20			
Kurvemagere ...						
Lohgarvere	4	62	3			
Metaltrykkere ..						
Mineralvandsarb.	4	27	4			
Papirindustriarb.						
Pottemagere ...						
Sadelmagere og Tapetsere...	7	184	6	4	100	4
Sejlmagere						
Skibstømrere ...	25	82	25	10	200	14
Skorstensfejere..	3		3			
Skotøjsarbejdere.	46	621	21	5	84	3
Skrædere			75			
Skraatobaksarb..	2	35	2	2	36	2
Smede- og Ma- skinarbejdere.			401			54
Snedkere o. Tøm- rere, Bornh...						
Stenarbejdere...						
Stukkatorer		110	5			
Trælastarbejdere		400				
Tømrere.			466			144

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24

KØBENHAVN DEN 14. DECEMBER 1907

4. AARGANG

INDHOLD: Hvad Splittelse medfører.

Hvad Splittelse medfører

Dom af den permanente Voldgiftsret i Anledning af Bygningssnedkerkonflikten.

I Arbejderen Nr. 21 omtalte vi ret udførlig de Grunde, som havde været medvirkende til, at Bygningssnedkernes Fagforening i sin Tid var udtraadt af Snedkerforbundet, og de forgæves Forsøg, der senere var gjort paa atter at samle det adskilte. Vi omtalte ligeledes Bygningssnedkerstrejkens Forløb og Afslutning, derunder Bygningssnedkernes Fagforenings Henvendelse til De samvirkende Fagforbund og de tilsluttede Organisationer om Støtte, samt Arbejdsgiverforeningens Inddragen af De samvirkende Fagforbund i Striden.

I det følgende skal vi meddele Sagens videre Forløb for Den permanente Voldgiftsret.

Den 7. September d. A. modtog vort Forretningsudvalg Stævning fra Den permanente Voldgiftsret om at give Møde i Retten den 11. September, samt Afskrift af Arbejdsgiverforeningens Klage. Da vort Forretningsudvalg paa det daværende Tidspunkt var i Kristiania til den skandinaviske Kongres, og da Formanden og Sekretæren ogsaa skulde deltage i Landsorganisationens Kongres og den internationale faglige Konferenc, var det ikke muligt at møde i Retten til den angivne Tid, og man anmodede af den Grund Voldgiftsrettens Formand om Udsættelse.

Hr. Borgmester Jacobi, som er Voldgiftsrettens Formand, lod derefter Sagens Akter afhente. Den 1. Ok-

tober modtog vi atter Stævning til at møde i Voldgiftsretten den 9. Oktober.

Arbejdsgiverforeningens Klage er saalydende:

Til den permanente Voldgiftsret.

Den 2. Maj d. A. iværksatte Bygningssnedkernes Fagforening Strejke hos Medlemmerne af den under Arbejdsgiverforeningen hørende Forening „Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling“. Da Arbejdsstandsningen fra Bygningssnedkernes Fagforenings Side, der staa udenfor De samvirkende Fagforbund, men selvstændig har underskrevet Overenskomsten af 5. September 1899, var iværksat uden nogetsomhelst Varsel, indstævnedes Arbejdsgiverforeningen nævnte Fagforening for den ærede Ret, som ved Kendelse af 30. Maj erklærede Strejken for et Brud paa Punkt 2 i Overenskomsten af 5. September 1899. Til Trods for denne Kendelse blev Arbejdet ikke genoptaget, og Strejken fortsættes den Dag i Dag.

I Henhold til Overenskomsten af 5. Sept. 1899, Punkt 2 i, f., skal det betragtes som et Brud paa den nævnte Overenskomst, „hvis Arbejder- eller Arbejdsgiverorganisationer, der staa udenfor de to nævnte Hovedorganisationer eller har udmeldt sig af dem, under Strid med nogen af disse eller af de under dem hørende Organisationer understøttes af nogen ved nærværende Overenskomst forpligtet Part“ — en Bestemmelse, som af den ærede Ret er bragt i Anvendelse ved Kendelserne af 29. Oktober 1901 og 4. Januar 1906.

Den citerede Bestemmelse formener Arbejdsgiverforeningen nu er overtraadt af Organisationer og Medlemmer af disse under De samvirkende Fagforbund samt af selve De samvirkende Fagforbund, og i Henhold til Overenskomst af 5. Sept. 1899, Punkt 10, begærer Arbejdsgiverforeningen De samvirkende Fagforbund, paa egne og nedennævnte under Fagforbundene hørende Organisationers Vegne, indkaldt for den ærede Ret for Brud paa den nævnte Overenskomst.

Et saadant Brud foreligger da først fra Snedkernes og Stølemagernes Fagforening.

Samtidig med og efter Iværksættelsen af Bygningssnedkerstrejken blev Arbejdet hos en Del Medlemmer af Snedkerlavets Aide-

ling for Møbelsnedkere nedlagt af Svende, der staar i Snedkernes og Stolemagerens Fagforening. Dette skete saaledes hos Hr. Snedkermester Fritz Werner, Møllegade 8, og Carlis Hansen, Frederiksborggade 52, der er Medlemmer saavel af Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling som af dets Bygningssnedkerafdeling, men denne Omstændighed berettiger jo ikke Medlemmer af De samvirkende Fagforbund til at etablere Strejke, fordi der er en Strid mellem Bygningssnedkerafdelingen og Bygningssnedkernes Fagforening. Ogsaa hos Snedkermestrene Johannes Jensen og Fritz Petersen blev Arbejdet nedlagt af Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening.

Hos Snedkermester Chr. Bjørn standsedes Arbejdet den 22. Juni. Hr. Bjørns Svende havde paabegyndt en Del Butiksinventar, og da de havde erfaret, at dette var kommet deres Fagforenings Formand, Hr. Friis, for Øre, henvendte de sig til ham for at blive klar over, hvorledes deres Stilling som Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening var til dette Arbejde. Hr. Friis har da ved indirekte Trusler tvungen Svendene til straks at standse det paagældende Arbejde, idet de ikke turde udsætte sig for de af Hr. Friis antydede Følger, der kunde komme af at modsætte sig Fagforeningens Paabud.

Den 21. Juni meddelte Arbejdsgiverforeningen De samvirkende Fagforbund, at man havde modtaget Klage fra Møbelsnedker-Afdelingen over ovennævnte Forhold, (se Bilag 1), og under 27. Juni modtog man gennem De samvirkende Fagforbund et utilfredsstillende Svar fra Snedkerforbundet i Danmark (se Bilag 2). Ved Skrivelse af 1. Juli, — der vedlægges i Genpart som (Bilag 3) — bebudede Arbejdsgiverforeningen derefter Lock-out overfor samtlige Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening og foreslog samtidig afholdt et Fællesmøde om Sagen. Dette Fællesmøde fandt Sted den 3. Juli. Til Stede var Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Snedkerlavets Afdeling for Møbelsnedkere, Snedkerforbundet i Danmark og Snedkernes og Stolemagerens Fagforening. Ved dette Møde faldt der Udtalelser saavel fra De samvirkende Fagforbunds Formand som fra Formændene for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening og for Snedkerforbundet i Danmark, gaende ud paa, at en Del Svende er Medlemmer saavel af Bygningssnedkernes Fagforening som af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, ligesom navnlig Hr. Friis, Formand for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, og Hr. Martin Petersen, Næstformand i Snedkerforbundet i Danmark, i høj Grad udtalte deres Sympathi for Bygningssnedkerne. Mødet endte med Vedgørelsen af følgende:

„Snedkernes og Stolemagerens Fagforening erklærer, at den hverken i Anledning af Bygningssnedkerstrejken eller i nogen anden Anledning har paabudt Arbejdsstandsning, hverken hos de i Ar-

bejdsgiverforeningens Skrivelser omtalte 5 Mestre eller hos nogen anden Snedkermester, og ej heller blokerer eller vil blokerer noget Værksted i den Anledning.

I Overensstemmelse hermed udtaler Fagforeningen, at den vil meddele de af dens Medlemmer, som har nægtet at udføre visse Arbejder for de nævnte Mestre, at der ikke fra Fagforeningens Side er noget til Hinder for, at de fortsætter med disse Arbejder, og at Fagforeningen vil medvirke til, at de paagældende Arbejdere optager Arbejdet snarest.

Under denne Forudsætning vil den af Arbejdsgiverforeningen bebudede Lock-out overfor Medlemmerne af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening være at aflyse.

I denne Overenskomst, der er underskrevet af Formanden for De samvirkende Fagforbund, Formand for Arbejdsgiverforeningen, Formanden for Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling, Næstformanden for Snedkerforbundet i Danmark og Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, erkendes det altsaa, at Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening har nægtet at udføre visse Arbejder hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og Fagforeningen lover at medvirke til, at de paagældende Arbejdere optager Arbejdet snarest. Fagforeningen og dens Formand har imidlertid ikke overholdt den indgaaede Overenskomst; vi henviser i saa Henseende til medfølgende Korrespondance (Bilag 4), hvoraf det ogsaa fremgaar, at hverken Snedkerforbundet, hvorunder Snedkernes og Stolemagerens Fagforening hører, eller De samvirkende Fagforbund har fundet Anledning til at tage sig af de paaklagede Forhold.

Som Følge deraf fortsætter Snedkernes og Stolemagerens Fagforening da ogsaa stadig i samme Spor, og der indløber fremdeles Klager til os. Saaledes er det meddelt os, at Torsdag den 29. August blev Svendene hos ovennævnte Snedkermester Chr. Bjørn kaldt op i Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, hvor der af Medlemmer af Fagforeningens Bestyrelse blev rettet stærke Bebrejdelser imod dem, fordi de vedblivende udførte Butiksinventar, og Følgen heraf var, at de paagældende Svende ikke turde fuldføre det paabegyndte Opstillingsarbejde.

Men dernæst har Snedkerforbundet i Danmark, hvis Formand, Hr. Carl Gran, er Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, begaaet det klareste og mest utvetydige Brud paa Overenskomsten af 5. September 1899 ved følgende Forhold: I Bladet „Der Holzarbejder“, Nr. 29, for indeværende Aar (se Bilag 5) findes en officiel Meddelelse om, at „Der Tischlerverband in Dänemark“ (Snedkerforbundet i Danmark) i en Skrivelse til den internationale Træarbejderunion varmt har anbefalet at støtte Bygningssnedkernes Fagforening med Bidrag.

Endvidere har Medlemmer af Snedkerforbundet begaaet Brud paa Overenskomsten af

5. Sept. 1899 ved, efter at Strejken var iværksat, at lade sig overtale til at gaa ind i Bygningssnedkernes Fagforening og saa nedlægge Arbejdet hos deres Mester, der er Medlem af Bygningssnedkerafdelingen.

Vi henviser i saa Henseende til medfølgende (Bilag Nr. 6).

Der foreligger dernæst et klart Brud paa Overenskomsten fra Tapetserernes Fagforenings Side, idet denne efter en Generalforsamlings Beslutning i August d. A. har laant Bygningssnedkernes Fagforening et Beløb af 1000 Kr.

Ligeledes foreligger der et klart Brud paa Overenskomsten fra Stukkatorernes Fagforening. Denne Fagforening har sat Indsamlingen til Bygningssnedkernes Fagforening fuldstændig i System. Bestyrelsens Medlemmer paaser, at ingen af Foreningens Medlemmer paa Lønningsdagen forsvinder fra Arbejdspladsen uden at have betalt fra 25 Øre til 1 Kr. som „frivillige Bidrag til Strejken i Bygningssnedkerlaget“. Vi er i Besiddelse af et Par Kuponer, hvori der kvitteres for Modtagelsen af saadanne Bidrag; i det ene Tilfælde er Kvitteringen forsynet med Foreningens Stempel, i det andet med et Bestyrelsesmedlems Underskrift.

Det ligger i Sagens Natur, at det kun er en ringe Brøkdæl af de stedfundne Overtrædelser, der er kommen til Arbejdsgiverforeningens Kundskab, men vi formener dog, at allerede ovenstaaende er et fuldgyldigt Bevis paa, at Organisationer og Medlemmer af disse under De samvirkende Fagforbund har overtraadt Overenskomsten af 5. Sept. 1899.

Som Eksempel paa, hvorledes Neutralitetsforpligtelsen opfattes fra Arbejdernes Side, skal blot anføres følgende. Ved det ovenfor nævnte Fællesmøde den 3. Juli udtalte Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, Hr. Friis: Ingen kan dog forbyde mig at tage 1 Kr. op af min Lomme og give den til de strejkende Bygningssnedkere. Et ganske lignende Fejlsyn lægger Formanden for Sporvejsfunktionærernes Organisation for Dagen. Han udtaler paa Organisationens Generalforsamling — jfr. Medlemsbladet »Sporvognen« for August d. A., (der vedlægges som Bilag 7) at hvis Strejken trækker ud, antager han, „at de strejkende Bygningssnedkere kan komme med Kuponbøger, saa de enkelte Medlemmer kan tegne sig for Bidrag. I saa Fald er det jo ikke Organisationen, der yder den.“

Naar Formændene for Organisationerne udtaler sig saaledes, kan det jo ikke undre, at Medlemmerne faar et forkert Syn paa deres Forpligtelse til ikke at understøtte Bygningssnedkerne.

Men endelig formener vi ogsaa, at selve De samvirkende Fagforbund har begaaet et Brud paa nævnte Overenskomst, og vi skal i saa Henseende anføre følgende:

I „Social-Demokraten“ for Søndagen den 30. Juni (der fremlægges som Bilag 8) findes i Teksten en Opfordring fra Bygningssnedkernes Fagforening til Klassefæller om

pekuniær Støtte. Da „Social-Demokraten“ er Organ for og tildels ejes af De samvirkende Fagforbund i Danmark, formener vi, at De samvirkende Fagforbund efter Overenskomsten af 5. Sept. 1899 burde have forhindret, at et saadant Opraab fremkom i „Social-Demokraten“ eller i alt Fald burde have ledsaget det med en Advarsel til Medlemmer af De samvirkende Fagforbund imod at efterfølge Bygningssnedkernes Opfordring, navnlig da efter at De samvirkende Fagforbund ved det ovenfor nævnte Fællesmøde fra Arbejdsgiverforeningens Side var bleven gjort bekendt med, at man betragtede dette Forhold som et Neutralitetsbrud. Ved ikke at have gjort dette samt ved det ovenfor nævnte Forhold at der under De samvirkende Fagforbund findes Medlemmer, der tillige er Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening, uden at der fra De samvirkende Fagforbunds Side er gjort nogetsomhelst for at forhindre dette, uagtet man fra Arbejdsgiverforeningens Side har protesteret derimod, formener vi, at De samvirkende Fagforbund selv har gjort Brud paa Punkt 2 i Overenskomsten af 5. Sept. 1899.

Arbejdsgiverforeningen begærer derfor De samvirkende Fagforbund dels paa egne Vegne og dels som Hovedorganisation for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, Snedkerforbundet i Danmark, Tapetserernes Fagforening og Stukkatorernes Fagforening idømt Bøde og Sagsømkostninger for det be-gaaede Brud paa Overenskomsten af 5. Sept. 1899, Punkt 2 i, f., idet vi iøvrigt reserverer os vor Ret i videste Omfang til Erstatning for den Arbejdsgiverforeningen saaledes tilføjede Skade.

Kjøbenhavn, den 4. September 1907.

KASPAR ROSTRUP.

De i Arbejdsgiverforeningens Klage omtalte Bilag tager vi for Fuldstændighedens Skyld med, og i den Rækkefølge, hvori de ere nævnt.

Bilagene ere saalydende:

Bilag 1.

Dansk Arbejdsgiver- og Mestertforening.

København, d. 21. Juni 1907

Til Forretningsudvalget

for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Fra Snedkerlavets Afdeling for Møbel-snedkere har vi modtaget Klage over, at der hos forskellige af Afdelingens Medlemmer er etableret Strejke og Blokade, tildels efter Ordre fra Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening. De strejkende Svende har dels været beskæftiget med at udføre Butiks- og Kontorinventar — et Arbejde, som til Stadhed er udført af Medlemmer af Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling — dels ved Forarbejdning af Kontormøbler, om hvilket det i det gældende Lønregulativs § 8 d hedder: „Kontormøbler er Møbelarbejde og har ingen Forbindelse med Bygningssnedkernes Pristortegnelse.“

De Mestre, hos hvem Arbejdet — efter de os hidtil tilgaaede Meddelelser — helt eller delvis er nedlagt, og som er blokerede, er: Fritz Werner, Møllegade 8, Carlis Hansen, Blegdamsvej 50, Fritz Petersen, Adelgade 29, Johannes Jensen, Fredericiagade 13, og Chr. Bjørn, Klerkegade 17.

Arbejdsnedlæggelsen hos disse Mestre har dels fundet Sted samtidig med Bygningssnedkerstrejkens Begyndelse, dels paa forskellige Tidspunkter efter denne Tid.

Forinden Snedkerlavets Møbelsnedker-Afdeling eller Arbejdsgiverforeningen foretager Skridt overfor de omtalte Forhold, har Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg ønsket at henvende sig til De samvirkende Fagforbund med Forespørgsel om, hvorvidt de — under Forudsætning af, at de os tilgaaede Meddelelser er rigtige — vil søge snarest muligt at faa de nævnte Forhold, der formentlig paa flere Punkter er i Strid med de mellem Organisationerne truffne Overenskomster, bragt i Orden.

Da Sagen er af stor Betydning, tillader jeg mig at anmode om hurtigst muligt Svar. Samtidig tillader jeg mig at bringe vor Skrivelse af 6. ds., paa hvilken vi endnu intet Svar har modtaget, i Erindring.

P. F. V.

KASPAR ROSTRUP.

Bilag 2.

Snedkerforbundet
i Danmark.

København, den 26. Juni 1907.

Til De samvirkende Fagforbund.

I Anledning af den os tilsendte Afskrift af Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen til De samvirkende Fagforbund tillader vi os, efter at have søgt fornøden Underretning hos Snedkernes og Stolemagerne Fagforening, at meddele, at det er urigtigt, naar det i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse paastaas, at der hos Medlemmer af Snedkerlaugets Møbelsnedkerafdeling er etableret Strejke og Blokade tildels efter Ordre fra Formanden for nævnte Forening.

Det er os bekendt, at nogle Snedkere har nægtet at udføre Butiksinventar — ikke Kontormøbler — hos d'Hrr. Snedkermestre Fritz Petersen, Johs. Jensen og Chr. Bjørn, under Hensyn til, at Butiksinventar fandtes opført i den nu ophævede Priskurant for Bygningssnedkerarbejde, efter hvilken ogsaa Butiksarbejde, som udførtes paa Møbelsnedkerværksteder, skulde betales, men der er hverken helt eller delvis givet Paabud om ikke at udføre hverken dette eller nogetsomhelst andet Arbejde.

Saavidt os bekendt tilhører d'Hrr. Snedkermestre Fritz Werner og Carlis Hansen Snedkerlavets Afdeling for Bygningssnedkere, hvorfor der fra 1. Maj har været Strejke hos dem, som hos de øvrige Medlemmer af Lavets Bygningssnedkerafdeling. Vi forstaa derfor ikke, hvorfor disse Mestre er omtalt i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse.

Med Hensyn til Hr. Snedkermester Chr. Bjørn oplyser vor københavnske Møbelsnedkerafdeling, at der saavidt den ved ikke fra Svendenes Side er nægtet Udførelse af Butiksarbejde før den 22. Juni d. A. Vi forstaa derfor heller ikke, at Arbejdsgiverforeningen allerede den 21. samme Maaned kan klage over, at noget saadant er sket.

Vi ønsker at tilføje, at under en Situation som nærværende, hvor et os saa nær beslægtet Fag som Bygningssnedkerne er i Konflikt, kan det næppe helt undgaas, at der opstaaer Forhold, hvor det er vanskeligt at drage Grænser, hvorfor vi tror, at alle Parter staa sig bedst ved ikke at udvide Striden ved at fremdrage enhver Ting, der kunde give Anledning dertil.

Snedkerforbundet for sin Part ønsker i hvert Fald intet hellere end at holde sig neutral og at blive holdt udenfor en Strid, om hvis Etablering vi ikke er taget med paa Raad, og hvis Forløb vi ingen Indflydelse har paa.

For Snedkerforbundet i Danmark:

P. F. V.

CARL GRAN.

Bilag 3.

Dansk Arbejdsgiver- og
Mesterforening.

København, den 1. Juli 1907.

Til Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Med Skrivelse af 27. f. M. fremsender det ærede Forretningsudvalg Genpart af en Skrivelse fra Snedkerforbundet i Danmark af 26. f. M. som Svar paa Arbejdsgiverforeningens Skrivelse af 21. f. M.

Arbejdsgiverforeningen kan imidlertid ingenlunde føle sig tilfredsstillet ved denne Skrivelser Indhold, og man maa bestemt hævde, at Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerne Fagforening har nedlagt Arbejdet hos d'Hrr. Fritz Werner og Carlis Hansen, som foruden at være Medlemmer af Bygningssnedkerafdelingen tillige er Medlemmer af Snedkerlavets Afdeling for Møbelsnedkere, og at saavel disse Svende, som Svende, der senere har søgt Arbejde paa nævnte Værksteder, endogsaa har vægret sig ved at udtøre rent Møbelsnedkerarbejde hos de nævnte Firmaer. Ligeledes maa vi fastslaa, at Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerne Fagforening har nægtet Udførelsen af Butiksarbejde hos d'Herr. Snedkermestre Fritz Petersen, Johs. Jensen og Chr. Bjørn og har nedlagt Arbejdet hos disse. Efter de os givne Oplysninger, hvis Paalidelighed vi har al Grund til at stole paa, er disse forskellige Vægringer og Arbejdsnedlæggelser sket i Henhold til Udtalelser fra Formanden for Snedkernes og Stolemagerne Fagforening, Hr. A. V. Friis.

At Snedkerforbundet saavel som Snedkernes og Stolemagerne Fagforening helst ser, at man ikke fremdrager disse Ting, forstaaer vi nok, men det underer os, at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg erklæ-

rer, at det falder sammen med dets Opfattelse. Naar Snedkerforbundet udtaler, at det intet hellere ønsker end at holde sig neutral, er dette efter vor Mening ganske i Strid med den Holdning, som Snedkernes og Stolemagerens Fagforening eller Medlemmer af denne har indtaget ved at gøre fælles Sag med de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende strejkende Bygningssnedkere. Vi maa derfor endnu engang anmode De samvirkende Fagforbund om at drage Omsorg for, at hverken Snedkerforbundet eller Snedkernes og Stolemagerens Fagforening eller Medlemmer af disse Foreninger paa nogen Maade yder de strejkende Bygningssnedkere Støtte, og at foranledige, at Arbejdet paa de ovenfor nævnte Værksteder fuldt ud genoptages senest Torsdag Morgen den 4. ds.

Da Arbejdsgiverforeningen imidlertid ser sig nødsaget til at gribe til andre Forholdsregler, forsaauidt Fagforeningen ikke kan eller vil ordne det paaklagede Forhold paa en tilfredsstillende Maade, tillader jeg mig herved at meddele det ærede Forretningsudvalg, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om at iværksætte Lock-out overfor samtlige Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, der beskæftiges hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, ligesom vi reserverer os vor Ret til overfor den permanente Voldgiftsret at indbringe Spørgsmaalet om det ved at yde Støtte skete Brud paa Forliget af 5. Sept. 1899.

Det er en Selvfølge, at Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg er villigt til at optage en Forhandling om Sagen med det ærede Forretningsudvalg, forsaauidt dette maatte ønske en saadan.

P. F. V.

KASPAR ROSTRUP.

Bilag 4.

Snedkerlavets Afdeling
for Møbelvædere.

København, den 9. Juli 1907.

Til

Forretningsudvalget for Arbejdsgiverforeningen.

Det meddeles herved den ærede Forening hvorledes det har stillet sig hos de 5 Mestre i vor Organisation, hos hvem der var Strejke, med Tilgang af Svende efter den mellem de respektive Mester- og Svendeorganisationer den 3. Juli afsluttede Overenskomst.

D'Hrr. Johs. Jensen og Fritz Petersen har hver antaget 1 Svend, som ogsaa er gaaet i Arbejde. Dette er dog ikke Butiksinventar, men almindeligt Møbelarbejde, idet det Butiksarbejde, som Svendene hos disse 2 Mestre var gaaet fra, imidlertid er gjort færdig uden Hjælp af Svende.

Hos Hr. Carlis Hansen har der været en Del arbejdssøgende Svende, som alle er bleven antaget til Udførelse af Kontormøbler (Egetræsskriveborde, Kontorskabe etc.), ingen af de antagne Svende er dog begyndt hos ham. En enkelt har meddelt, at han har

været hos Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, Hr. A. V. Friis, for at forespørge, om han maatte paabegynde Arbejde hos Hr. Carlis Hansen. Hertil har Hr. Friis svaret, at der fra Snedkernes og Stolemagerens Fagforenings Side intet var til Hinder herfor, men at han gjorde rettest i først at forespørge Bestyrelsen for Bygningssnedkernes Fagforening, om denne maatte have noget imod det. Her havde Svenden faaet den Besked, at hvis han paabegyndte Arbejde hos Carlis Hansen, vilde han blive betragtet og behandlet som Skruebrækker, og han turde da ikke paatage sig det tilbudte Arbejde. Ganske paa samme Maade er det gaaet hos Fritz Werner, der altsaa heller ingen Svende har faaet.

Derimod er 3 af Hr. Bjørns Svende i Gaar Eftermiddags gaaet i Gang med Færdiggørelse af det Butiksinventar, som de den 22. Juni forlod. En Svend er under Arbejdsstandsningen bleven syg, og en anden er rejst bort. I Dag er dog den ene af de 3 Svende, som begyndte Arbejdet i Gaar, holdt op igen under Paaskud af, at han havde faaet Brev om at komme hjem. Ogsaa Hr. Bjørns Svende har været hos Hr. Friis med Forespørgsel om de turde paabegynde Arbejdet igen, og Hr. Friis har ligeledes svaret dem, at hans Fagforening intet havde herimod, men at de maatte forespørge hos Bygningssnedkernes Fagforening. Her har Svendene faaet samme Trusel som den Svend, der søgte Arbejde hos Hr. Carlis Hansen; de har dog intet Hensyn taget hertil, og fortsætter nu — paa den ene Svend nær — Arbejdet.

Paa Forretningsudvalgets Vegne:

Ærbødigst

H. P. LARSEN.

Formand.

Dansk Arbejdsgiver- og
Mesterforening.

København, den 10. Juli 1907.

Til Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Fra Snedkerlavets Afdeling for Møbelvædere har vi modtaget en Skrivelse af G. D., hvoraf hoslgaat Genpart fremsendes.

Da det heraf fremgaar, at Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening ikke, saaledes som i Overenskomsten af 6. ds. udtalt, har medvirket til, at de paagældende Arbejdere optager Arbejdet, men tværtimod ved at henvise Forespørgerne til Bygningssnedkernes Fagforening, vedblivende støtter de strejkende Bygningssnedkere, maa vi derefter betragte den Forudsætning, under hvilken den bebudede Lock-out vilde være at aflyse, som bortfalden, ligesom vi selvfølgelig vedblivende maa reservere os vor Ret til at indbringe Sagen for den permanente Voldgiftsret.

Vi imødeser det ærede Forretningsudvalgs Svar snarest muligt, idet vi gør opmærksom paa, at vort Forretningsudvalg er samlet førstkommande Fredag Form. bl. a. for at tage Bestemmelse om, hvad der vil

være at foretage ligeoverfor Snedkernes og Stolemagerens Fagforening.

P. F. V.
KASPAR ROSTRUP.

De samvirkende
Fagforbund

København, den 11. Juli 1907

*Til Forretningsudvalget
for Dansk Arbejsgiver- og Mesterforening.*

Modtaget det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 10. ds., samt Afskrift af en Skrivelse fra Snedkerlavets Afdeling for Møbel-snedkere.

Vi har straks tilsendt Snedkerforbundet de nævnte Skrivelser i Afskrift med Anmodning om at erklære sig om samme.

Vedlagt tillader jeg mig at sende det ær. Forretningsudvalg Afskrift af en Skrivelse, som vi i Dag har modtaget fra Snedkerforbundet.

Vort Forretningsudvalg er i høj Grad for-bayset over, at Arbejsgiverforeningen alene paa Grundlag af Oplysninger fra Snedker-lavets Afdeling for Møbelsnedkere, og for-indeu der er søgt Oplysning om de paa-klagte Forhold hos Snedkerforbundet, kan er-klære Overenskomsten af 3. ds. som bortfal-den, og vi reserverer os i enhver Henseende vor Stilling.

P. F. V.
I Formandens Fraværelse:
C. F. MADSEN.

Snedkerforbundet
i Danmark.

København, den 11. Juli 1907.

*Til Forretnings-
udvalget for De samvirkende Fagforbund.*

Modtaget de fra Snedkerlavet og Arbejds-giverforeningen gennem D.s.F. sendte Skri-velser, hvori klages over, at Snedkernes og Stolemagerens Fagforenings Formand ikke har medvirket til, at de paagældende Arbej-dere optager Arbejdet, saaledes som aftalt ved Overenskomsten af 3. ds., men tvertimod har henvist Forespørgerne til Bygningssned-kernes Fagforening.

Vi har i den Anledning søgt Underret-ning hos vor Møbelafdelings Formand, Hr. Vald. A. Friis, der erklærer, at han i alle Tilfælde har meddelt Arbejdssøgende samt de omhandlede Svende, at der fra hans eller Snedkernes og Stolemagerens Fagforenings Side intet var til Hinder for at arbejde dels hos Carlis Hansen, dels hos de øvrige i forrige Klage nævnte Mestre, saavel som hos alle andre Mestre i det hele taget.

Friis erindrer, at en enkelt Svend har spurgt om, hvorledes Bygningssnedkernes Fagforeningen Stilling overfor ham vilde bli-ve, hvis han udførte Butiksinventar. Hertil svarede Friis, at det kunde Møbelsnedkernes Fagforening ikke svare paa, det maatte ved-kommende Svend naturligvis selv erkyn-dige sig om hos Bygningssnedkernes Fagforening,

Iøvrigt oplyser Friis, at tre Svende hos ham har faaet udstedt Arbejdskort til Carlis Hansen, samt at han indtrængende har raad-et en af Carlis Hansens Svende til at gaa i Arbejde igen; men vedkommende Svend erklærede, at da han var bleven understøttet af Bygningssnedkernes Fagforening, vilde han ikke nu genoptage Arbejdet.

Friis har desuden forgaves opfordret Svende fra Fritz Petersen og Johs. Jensen til at genoptage Arbejdet.

Endvidere har Friis opfordret 4 Svende til at søge Arbejde hos Hr. Snedkermester Bjørn, da Friis antog, at navnlig han trængte til Svende. Hr. Bjørn har imidlertid svaret Svendene, at han ikke havde Brug for dem.

Vi kan ikke tilbageholde en Udtalelse om, at vi finder Arbejsgiverforeningens Klage altfor uoplyst og mangelfuld til, at den skal kunne begrunde de Truster, hvormed Ar-bejsgiverforeningen ledsager den.

Hvis vi skal tro paa, at Klagen skal ta-ges alvorligt, maa vi forlange Navnet eller Navnene paa de Svende, der paa Forespørg-sel har faaet saadanne Svar, der efter Ar-bejsgiverforeningens Oplattelse kan være stridende mod Forliget eller mod Aftalen af 3. ds.

P. F. V.
CARL GRAN.

Bilag 5.

»Der Holzarbejder« (Træarbejderen Nr 29 — 1907).

Udlandet.

Træarbejderbevægelsen i Udlandet.

Bygningssnedkernes Fagforening i Køben-havn (Danmark) appellerer ligeledes til Kol-legerne i Udlandet om at støtte dem finansi-elt i dens svære Kamp mod Arbejsgiver-foreningen. Strejkens Aarsag er allerede skil-dret i Beretningen fra Danmark i Nr. 28. — Det drejer sig hovedsagelig om Forkortelse af Arbejdstiden fra 9 $\frac{1}{2}$ til 9 Timer daglig, og en Forhøjelse af Timelønnen fra 45 til 50 Øre. Strejken har varet siden 1. Maj og har allerede kostet Fagforeningen 100,000 Kr., idet den hver Uge har maattet under-støtte ca. 1000 Familiefædre. De Strejkende er nu henvist til den solidariske Hjælp fra deres udenlandske Kolleger.

Snedkerforbundet i Danmark har i en Skrivelse til den internationale Union varmt anbefalet at understøtte Bygningssnedkerne. Penge kan sendes til Fagforeningens Kas-serer, P. Christensen, Ravnsborggade 20, St. o. G., København.

I den sidste Time har Snedkerforbundet forøvrigt modtaget Meddelelse fra Arbejds-giverforeningen om, at Møbelsnedkerne i København vil blive udelukket, for derved at tvinge Bygningssnedkerne til at hæve Strejken.

(NB. Dette Bilag har vi ladet oversætte fra Tysk).

Bilag 6.Bygningssnedkernes
Fagforening

København, den 2. August 1907.

Hr. Arkitekt Steenberg.

Det meddeles Dem herved, at de Svende, som hidtil har været beskæftiget for Dem i Kirken i Præstø, paa vor Foranledning har ophørt med dette Arbejde, og at de Svende, som er beskæftiget i Kirken i Helsingør, vil ophøre med dette Arbejde først i den kommende Uge.

P. B. V.

H. JOHANSEN,
Sekretær.A/S De forenede
Bygningssnedkerier.

København, den 3. August 1907.

*Til Formanden
for Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling,
Jernbanegade 6.*

Herved undlader vi ikke at meddele, at 3 Snedkersvende, som vi har beskæftiget ved Opsætning af Snedkerarbejde i Præstø Kirke, igaar den 2. August har ophørt med Arbejdet uden noget forudgaaende Varsel eller med anden Grund end den, at Bygningssnedkernes Fagforening i København har opfordret dem til denne Strejke. Det bemærkes, at Svendene har Arbejdet i Akkord, og har arbejdet hos os udenfor København siden Nytaar, og at de er Medlemmer af Dansk Snedkerforbund, og altsaa ikke Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening i København.

Vedlagt fremsendes tillige Meddelelse fra samme Forening, hvori der bebudes Arbejdsstandsning ved Helsingør Kirke for 2 Mand, der ligeledes er Medlemmer af Dansk Snedkerforbund.

Ærbødigst

A/S De forenede Bygningssnedkerier,
F. Oxelberg og Kr. Andersen & Co.
Smedegade 19, København N.

G. STEENBERG.

A/S De forenede
Bygningssnedkerier

København, den 5. August 1907

*Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.**Ved Stranden 6.*

I Henhold til Telefonsamtale D. D. og i Fortsættelse af vor Skrivelse af 3. ds. til Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling tillader vi os nedenstaaende at meddele Navne paa de Snedkere, der i Præstø allerede har ophørt med Arbejdet, og de Snedkere, der i Helsingør endnu i Lørdags arbejdede, men som er meddelt at ville standse Arbejdet.

Præstø: J. C. Petersen, har arbejdet for os siden Nytaar.

N. Nielsen, do. do.

Carl Møller, har arbejdet for os ca. 3 Uger.

Helsingør: Axel Clausen, har arbejdet for os siden Oktober f. A.

L. Jensen, har arbejdet for os 7 Uger.

Ærbødigst

A/S De forenede Bygningssnedkerier
F. Oxelberg og Kr. Andersen & Co.
Smedegade 19, København N.

G. STEENBERG.

A/S De forenede
Bygningssnedkerier

København den 7. August 1907.

*Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.**Ved Stranden 6.*

I Fortsættelse af vort Brev af 5. ds. undlader vi ikke herved at meddele, at de omskrevne Svende i Helsingør igaar den 6. ds. har nedlagt Arbejdet.

Ærbødigst

A/S De forenede Bygningssnedkerier,
F. Oxelberg og Kr. Andersen & Co.
Smedegade 19, København N.

G. STEENBERG.

Dansk Arbejdsgiver- og
Mesterforening.

København, den 6. August 1907.

*Til Forretningsudvalget**for De samvirkende Fagforbund i Danmark.*

Fra Snedkerlavets Afdeling for Bygningssnedkere har vi modtaget Meddelelse om, at et af Afdelingens Medlemmer, Aktieselskabet De forenede Bygningssnedkerier, har faaet en saalydende Skrivelse fra Bygningssnedkernes Fagforening:

„Det meddeles Dem herved, at de Svende, som hidtil har været beskæftiget for Dem i Kirken i Præstø, paa vor Foranledning har ophørt med dette Arbejde, og at de Svende, som er beskæftiget i Kirken i Helsingør, vil ophøre med dette Arbejde først i den kommende Uge.

P. B. V.

H. JOHANSEN,
Sekretær.

I Overensstemmelse med denne Meddelelse har 3 Snedkersvende, som Firmaet har beskæftiget med Opsætning af Snedkerarbejde i Præstø Kirke, den 2. August ophørt med Arbejdet uden noget forudgaaende Varsel og uden anden Grund end den, at Bygningssnedkernes Fagforening i København har opfordret dem til denne Strejke. Svendene har Arbejdet i Akkord og har arbejdet hos Firmaet udenfor København siden Nytaar, og de er Medlemmer af Snedkerforbundet i Danmark. I den ovennævnte Meddelelse fra Bygningssnedkernes Fagforening er det jo yderligere bebudet, at 2 Svende, som Firmaet beskæftiger i Kirken i Helsingør, vil ophøre med dette Arbejde i indeværende Uge.

Jeg tillader mig i den Anledning at anmode det ærede Forretningsudvalg om at foranledige, at de paagældende Arbejdere, der som Medlemmer af Snedkerforbundet i

Danmark ikke har Lov til at støtte Bygningssnedkernes Fagforening, optager Arbejdet snarest, samt at foranledige, at de 2 Svende i Helsingør ikke nedlægger Arbejdet.

Navnene paa de paagældende Svende, der har nedlagt Arbejdet i Præstø, er J. C. Petersen, N. Nielsen og Carl Møller og paa de 2 Svende i Helsingør: Axel Clausen og L. Jensen.

Jeg forventer, at det ærede Forretningsudvalg tager sig af Sagen, saa hurtigt som ske kan.

P. F. V.

J. J. BRUUN.

De samvirkende Fagforbund
i Danmark København, d. 27. Aug. 1907.

*Til Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.*

Fra Snedkerforbundet har vi i Dag modtaget en Skrivelse vedrørende de Forhold, som findes omtalt i det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 6. ds.

Vedlagt følger Afskrift af Snedkerforbundets Skrivelse.

P. F. V.

I Formandens Fraværelse:

E. SVENDSEN.

Snedkerforbundet
i Danmark København, den 27. August 1907.

*Til De samvirkende Fagforbund.
her.*

I Fortsættelse af vort Svar af 11. ds. skal vi hermed yderligere meddele, at vi nu har faaet oplyst, at de i Skrivelsen fra Arbejdsgiverforeningen nævnte 5 Medlemmer, samt endnu et Medlem af Snedkerforbundet (som arbejdede paa nævnte Kirkearbejde, dels i Helsingør og dels i Præstø) af Repræsentanter for Bygningssnedkernes Fagforening, er paavirket til at overtræde i Bygningssnedkernes Fagforening, hvorved de er inddragne i Konflikten.

Af samme Grund erholder de Understøttelse af nævnte Forening.

Efter at have faaet Sagen saaledes oplyst har Snedkerforbundet ikke ment at kunne foretage noget i den.

P. F. V.

CARL GRAN.

Bilag 7.

SPORVOGNER

Organ for Sporvejsfunktionærer.

Nr. 8.

August 1907.

Generalforsamlingen.

Formanden:

Bygningssnedkerne har anmodet os om Støtte. De samvirkende Fagforbund har imidlertid sendt Cirkulære til os saavel som til andre Organisationer med Anmodning om

ikke at støtte dem, for ikke at give Arbejdsgiverforeningen Anledning til at lave Lock-out for andre Fag. Vi har derfor ikke turdet paatage os noget Ansvar i den Henseende, uaftet vi selvfølgelig følger deres langvarige Kamp med største Interesse og ønsker, at de maa sejre.

Skulde Strejken trække ud, antager jeg, at de kan komme med Kuponbøger, saa de enkelte Medlemmer kan tegne sig for Bidrag. I saa Fald er det jo ikke Organisationen, der yder den.

Bilag 8.

SOCIAL-DEMOKRATEN

for

Søndag den 30. Juni 1907.

Bygningssnedkernes Lønkamp.

Den Lønkamp, som Arbejdsgiverforeningen har tvunget Bygningssnedkerne ind i, fortsættes nu paa 3die Maaned, og endnu er der ikke, trods gentagen Eftergivenesshed fra vor Side, Udsigt til en nærførestaaende Afslutning. Tværtimod har Arbejdsgiverforeningen nu besluttet at udvide Konflikten betydeligt i de nærmeste Dage.

Bygningssnedkerne er dog vedblivende ved godt Mod. Vi agter fremdeles at kæmpe for vor Selvstændighed, og tror, at vi i denne Kamp har alle de organiserede Arbejdere paa vor Side; men Kampen koster Penge, og selv den bedst forsynede Kasse vil i Længden vise sig ude af Stånd til uden Hjælp ude fra at opfylde de Krav, der i en saadan Kamp stilles til den.

Vi tillader os derfor at anmode vore Klassefæller om pekuniær Støtte, og har i den Anledning udstedt Kuponbøger til Indsamling af frivillige Bidrag. De fleste af vore Medlemmer vil herafter være i Besiddelse af saadanne Bøger, ligesom Foreninger eller kendte Medlemmer af disse, som ønsker at støtte os ved denne Indsamling, kan faa Kuponbøger udleveret paa vort Kontor, Ravnsborggade 20, Mellb., aabent 9—2 og 5—8 Fredag og Lørdag fra 9—9. Telf. 6950.

Bestyrelsen for

Bygningssnedkernes Fagforening.

(NB. Udhævelserne ere foretagne af os).

I næste Numer af Arbejderen følger De samvirkende Fagforbunds Indlæg i Sagen, Vidneafhøringen, Afsluttende Bemærkninger og Udskrift af den permanente Voldgiftsrets Kendelse i Sagen.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25, 26 & 27 *

KØBENHAVN DEN 4. JANUAR 1908

* 4. AARGANG

GID det nye Aar maa blive lykkebringende for vor
Landsorganisation og alle dens Medlemmer.

INDHOLD: Hvad Splittelse medfører. II.

Hvad Splittelse medfører

Dom af den permanente Voldgiftsret i Anledning af Bygnings-snedker-Konflikten.

II.

Den permanente Voldgiftsret afholdt, som tidligere meddelt, sit første Møde den 9. Oktober. I den korte Tid, der var givet De samvirkende Fagforbund til at undersøge de af Arbejdsgiverforeningen paaklagede Forhold, havde det ikke været muligt at faa Sagerne fuldt oplyst hos Organisationerne, og Mødet blev derfor af kort Varighed.

Det næste Møde fandt Sted den 16. Oktober og til dette forelaa følgende Indlæg i Sagen fra De samvirkende Fagforbund:

Til

Den permanente Voldgiftsret.

Under 4. September d. A. har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening til den ærede Ret indsendt Klage over De samvirkende Fagforbund og over enkelte til Arbejdernes faglige Landsorganisation hørende Organisationer for Brud paa Overenskomsten af 5. Septbr. 1899, Pkt. 2.

Klagen kan formentlig deles i 5 Afsnit — efter de Organisationer, hvorover der klages — i nedenstaaende Rækkefølge:

1. Snedkernes og Stolemagerens Fagforening.
2. Snedkerforbundet i Danmark.
3. Tapetserernes Fagforening.
4. Stukkatorernes Fagforening.
5. De samvirkende Fagforbund.

Forinden vi gaar over til Omtalen af de enkelte Punkter i Klagen, finder vi Anledning til at bemærke, at det under den hele Konflikt mellem Bygnings-snedkerne i København og Arbejdsgiverforeningen har staaet De samvirkende Fagforbund ganske klart, at der i Arbejdsgiverforeningen var Kræfter i Bevægelse for at faa De samvirkende Fagforbund draget med ind i Striden. Om hvad Aarsagen dertil kan have været, skal man ikke udtale sig.

Allerede den 6. Juni henvendte Arbejdsgiverforeningen sig til De samvirkende Fagforbund gennem følgende Skrivelse:

I Anledning af gentagne Forespørgsler til Arbejdsgiverforeningen fra Medlemmer i Provinserne tillader man sig herved at stille følgende Spørgsmaal til det ærede Forretningsudvalg:

1. Optager Snedkerforbundet i Danmark Snedkersvende, der efter den 1. Maj d. A. har været Medlemmer af Bygnings-snedkernes Fagforening, i sine Underafdelinger i Provinserne?

Det bemærkes, at dette Spørgsmaal omfatter saavel det Tilfælde, at de paagældende fremdeles er Medlemmer af Bygnings-snedkernes Fagforening, som det Tilfælde, at de har udmeldt sig af denne, før de søger Optagelse i Snedkerforbundet.

Saafernt Snedkerforbundet i Danmark ikke ser sig i Stand til at benægte, at saadanne Optagelser er sket og sker gennem dets Hovedorganisation eller dets enkelte Afdelinger, tillader Arbejdsgiverforeningen sig at forespørge, om man kan forvente, at der fra det ærede Forretningsudvalgs Side vil blive gjort Skridt til, at noget saadant ikke oftere vil ske.

Da det staaer for os som givet, at en saadan Fremgangsmaade vil være i Strid med den neutrale Stilling, som Organisationerne efter Overenskomsten af 5. September 1899 Punkt 2, bør indtage under Konflikter som den forhaandenværende Konflikt i Bygnings-snedkerfaget i Køben-

havn, anser vi denne Sag for at være af stor Betydning, og udbeder os det ærede Forretningsudvalgs Svar saasnt ske kan.

P. F. V.

KASPAR ROSTRUP.

Det i Skrivelsen fremsatte Spørgsmaal var efter vor Mening, baade saare mærkeligt og saa slet funderet som vel muligt, og da man, som Svar, anmodede om at faa bestemte Tilfælde paapegede, hørtes der heller ikke mere fra Arbejdsgiverforeningen om denne Sag.

Men havde Skrivelsens Indhold været os dunkelt, var dens Hensigt os dog mindre uklar, og for at gøre vort til, at Arbejdsgiverforeningen ikke skulde faa nogen berettiget Grund til at føre Klage over Organisationer, der tilhører De samvirkende Fagforbund eller til at drage dem med ind i Konflikt, tilsendte vi den 10. Juni vore Organisationer en Skrivelse, hvori udtaltes følgende:

Til Organisationerne under De samvirkende Fagforbund.

Som bekendt er der for Tiden Strid mellem Bygningssnedkernes Fagforening i København og Bygningssnedkerafdelingen af Københavns Snedkerlaug. Det vil ligeledes være bekendt, at Mesterorganisationen henhører under Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, men at Bygningssnedkernes Fagforening allerede i 1899 har udmeldt sig af Snedkerforbundet og dermed af De samvirkende Fagforbund.

Striden synes at trække i Langdrag, men da den nævnte Arbejderorganisation staar udenfor vor faglige Landsorganisation, mener Arbejdsgiverforeningen vel ikke, at den uden videre kan udvide Striden ved at foretage Lock-out af Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund, hvorimod vi føler os overbevist om, at Arbejdsgiverforeningen ikke vil vige tilbage for et saadant Skridt, naar der kan findes en passende særlig Anledning dertil.

Som Tegn paa, at man søger en saadan Anledning anfører vi, at Arbejdsgiverforeningen hos De samvirkende Fagforbund har klaget over, at Snedkerforbundet efter dens Mening optager Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening, og den vil heri se en Overtrædelse af Punkt 2, sidste Stykke, i Overenskomsten af 5. September 1899.

Den omtalte Mulighed, om Snedkerforbundet optager Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening, skal vi slet ikke komme nærmere ind paa her. Arbejdsgiverforeningens Skrivelse er sendt Snedkerforbundet til Erklæring, og vi vil i sin Tid eventuelt komme tilbage dertil.

Det udtales derefter, at det ikke maa kunne paavises

at De samvirkende Fagforbund eller nogen Organisation indenfor De samvirkende Fagforbund paa nogen Maade

støtter Bygningssnedkerstrejken enten ved Pengemidler eller paa anden Maade." og det hedder videre:

„I Anledning af, at Arbejdsgiverforeningen nu begynder at røre paa sig overfor Arbejdernes faglige Landsorganisation gør vi opmærksom paa, at den eneste Maade, hvorpaa vore Organisationer kan berøve Arbejdsgiverforeningen ethvert Paaskud til at falde over dem, er at de som hidtil, holder sig fuldstændig neutrale, og ikke i nogen Vis blander sig i Striden.

Der er i Aar fra de under De samvirkende Fagforbund hørende Organisationers Side gjort store Anstrængelser for at undgaa en Kamp i denne Sommer. De er derfor heller ikke tjente med at blive inddragne i en Strid, om hvis Etablering de ikke er blevet taget med paa Raad. Forøvrigt kan man vel gaa ud fra, at det er ganske stemmende med udenforstaaende Organisationers Ønsker, at Forbund og Foreninger indenfor De samvirkende Fagforbund ikke faar nogetsomhelst med deres Forhold at gøre, hverken i den ene eller den anden Retning.

Hvis der i denne Sag sker noget, som i sine Følger kan medføre, at Organisationer, der samvirker indenfor vor faglige Landsorganisation drages med ind i den staaende Strid, bedes dette straks meddelt vort Forretningsudvalg.

Forbundene anmodes om at lade deres Afdelinger tilflyde Meddelelse om ovenstaaende.

P. F. V.

C. M. OLSEN.

C. F. MADSEN.

Det foranstaaende er anført for at vise, at De samvirkende Fagforbund fra første Færd har gjort sit yderste for at berøve Arbejdsgiverforeningen enhver rimelig Grund til Klage, og vi tror ikke, at nogen vil bestride, at De samvirkende Fagforbunds Optræden i saa Henseende har været fuldkommen korrekt og i fuld Overensstemmelse med Overenskomsten af 5. September 1899, hvorfor man ogsaa anmoder om, at det her anførte maa blive taget i Betragtning ved Bedømmelsen af Pkt. 5 i Arbejdsgiverforeningens Klage.

*

I det efterfølgende tillader vi os nu at svare paa Klagens forskellige Punkter.

I. Snedkernes og Stolemagerens Fagforening.

Arbejdsgiverforeningens Paastand om at der fra Snedkernes og Stolemagerens Fagforening er begaaet Brud paa Overenskomsten af 5. September 1899 maa vi bestemt bestride. Under de mange Forhandlinger, der har været ført om denne Sag, er den rette Sammenhæng blevet fuldstændig oplyst for Arbejdsgiverforeningen, hvorfor det maa forundre, at Foreningen vedblivende vil fremsætte en saadan Paastand.

Til Belysning af Forholdet tjener for det første, at det i Snedkernes og Stolemagerens Overenskomst med Snedkerlavets Møbelsnedker afdeling er fastsat, at Butiksarbejde, som udføres hos Møbelsnedkermestre, skal betales efter den mellem Bygningssnedkernes Fagforening og Snedkerlavets Bygningssnedker afdeling oprettede Priskurant. Denne var imidlertid, efter Arbejdsgiverforeningens egen Erklæring, bortfalden den 2. Maj, da Bygningssnedkerne nedlagde Arbejdet, og det var bl. a. om Priserne for dette Arbejde, at der var Bygningssnedkerstrejke.

Til dette sammenblandede Forhold paa Prisomraadet svarer et lige saa sammenblandet Forhold i begge Lejre paa Organisationsomraadet. Butiksinventar er nemlig et Grænsearbejde, der udføres af Bygningssnedkere og Møbelsnedkere i Flæng, dog mest af Bygningssnedkere, og, som nævnt, efter disses Priskurant. Paa Værksteder, hvor der laves baade Kontormøbler og Butiksarbejde, kan der arbejde baade Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening og af Møbelsnedkernes Fagforening. Medlemmer af den sidstnævnte Forening vil dog, om de findes, indskrænke sig til et ubetydeligt Mindretal, nogle er Medlemmer af begge Foreninger.

Men disse Værksteder regnes almindeligt som Bygningssnedkerværksteder, baade af Svende og af de paagældende Mestre selv. Af den Grund har de Herrer Snedkermestre Carlis Hansen og Fritz Werner ogsaa anset det for selvfølgeligt, at alle deres Svende gik, uanset hvor de stod, da Bygningssnedkernes Fagforening erklærede Strejke i København den 1. Maj. I modsat Fald vilde disse Mestre naturligvis, i deres dobbelte Egenskab som Medlemmer baade af Møbelsnedkermestrenes Forening og Bygningssnedkermestrenes Forening, straks gennem deres Møbelsnedkermesterforening have klaget over, at der i den Strejke, som var overgaaet dem i deres Egenskab af Bygningssnedkermestre, deltog ogsaa Svende, der ligesom de Herrer selv, tillige var Medlemmer af Møbelsnedkernes Organisation. At der hos de nævnte Herrer ved Strejkens Udbrud har arbejdet Snedkersvende, der alene var Medlemmer af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening kender vi forøvrigt ikke noget til. Hvis Arbejdsgiverforeningens Klage skal forstås derhen, at dette har været Tilfældet, maa vi forlange dette paavist.

At der har været Snedkere, som, uagtet Bygningssnedkernes Fagforening staar udenfor Snedkerforbundet, er Medlemmer af en Forbundsafdeling paa samme Tid, som de tilhører Bygningssnedkernes Fagforening, maa ikke forundre nogen. Det er et Assurance-spørgsmaal, der ligger til Grund herfor. Og vi skulde tage meget fejl, om det ikke er den samme Aarsag, der bringer Snedkermestre til at staa i de to tilsvarende Foreninger. Det forekommer ogsaa ofte, at Arbejdsgivere, der for en Tid maa tage Arbejde hos andre, paa Grund af det samme Spørgsmaal

er Medlem af baade en Arbejdsgiverforening og en Fagforening. Den Svend, der gennem en længere Tids Medlemskab, f. Eks. i Bygningssnedkernes Fagforening, har erhvervet sig en Ret til Understøttelse under Arbejdsløshed og til Begravelseshjælp, vil nødtigt give Afkald paa denne Ret, fordi han, maaske kun for en kort Tid, kommer til at arbejde udenfor Foreningens Omraade. Han foretrækker da at betale dobbelt Præmie, i den Forventning, at han snart atter kommer til at arbejde som Bygningssnedker. En Opgivelse af denne Ret kan, i paakommende Fald, komme til at betyde et stort økonomisk Tab for ham, et Tab, som ingen erstatter ham.

Det er dette Forhold der er blevet forklaret ved Mødet den 3. Juli, ikke andet.

Det var, som det fremgaa af Bilag 1 i Klagen, først den 21. Juni — altsaa omtrent 2 Maaneder efter Bygningssnedkerstrejkens Begyndelse — at der, paa disse to blandede Værksteders Indehaveres Vegne fremkom Klage over Møbelsnedkernes Fagforening. Hvis man virkelig havde anset, at der forelaa et Brud, maa det, naar man ser hen til Arbejdsgiverforeningens Hurtighed iøvrigt — herom nedenfor — virke meget overraskende, at den ventede saa længe.

Hos de Herrer Joh. Jensen og Fritz Petersen har vistnok 1 eller 2 Svende hvert Sted nægtet at udføre Butiksarbejde. — Saavel angaaende Forholdene hos disse Herrer som paa andre Værksteder, hvor Møbelsnedkernes Fagforening uberettiget beskyldes for at have forårsaget Arbejdsstandsning, er Opgivelserne ganske løse. Vi ved kun dette: at den anklagede Fagforening heller ikke her har haft ringeste Lod eller Del i at Svende hos de to Herrer paa Grund af Bygningssnedkerstrejken har nægtet at udføre noget Arbejde. Under Forhandlingerne den 3. Juli blev det endog oplyst, at de Svende, der kan være Tale om, ikke alle har været organiserede.

„Hos Snedkermester Chr. Bjørn standses Arbejdet den 22. Juni“, staar der i Klagen, Side 2. I Skrivelser af 21. Juni til De samvirkende Fagforbund — (Bilag 1 til Klagen) — stod der imidlertid, at Arbejdet allerede dengang var „nedlagt“.

Snedkerforbundet gjorde i sin Skrivelse af 26. Juni (Bilag 3 til Klagen) — opmærksom paa, at det først var den 22. Juni, at nogle Svende havde nægtet at udføre det omtvistede Butiksarbejde — andre Svende arbejdede roligt videre hos Hr. Bjørn — og man forstod derfor ikke, at Arbejdsgiverforeningen allerede Dagen forud kunde melde Arbejdsstandsning hos Hr. Bjørn.

Hermed hænger det saaledes sammen: Da Formanden for Møbelsnedkermestrenes Forening, Hr. Larsen, havde faaet Nys om, at der paa Hr. Bjørns Værksted var blevet talt om, at nogle Svende var betænkelige ved at udføre det omstridte Butiksarbejde, telefonerede han straks til Arbejdsgiverforeningen: „Nu bryder det løs hos Bjørn!“ Og paa denne urigtige Telefonmeddelelse ilede Arbejdsgiverforeningen i største Hast med at sende

Klage til De samvirkende Fagforbund over uberettigede Strejker fra Møbelsnedkernes Fagforenings Side. Dette blev oplyst paa Mødet den 3. Juli.

De samvirkende Fagforbund har under disse Forhold ikke kunnet faa anden Opfattelse end at man fra Arbejdsgiverforeningens Side ligefrem med Begærlighed har grebet efter en Løjlighed til at faa Arbejdernes Centralorganisation med ind i Striden, og denne Løjlighed har man ment maatte være den, da det, den 21. Juni, „brød løs“ hos Hr. Snedkermester Bjørn.

Snedkerforbundet skrev den 26. Juni, og det tiltraadte vi,

„at under en Situation som den nærværende, hvor et saa beslægtet Fag som Bygningssnedkerne er i Konflikt, kan det næppe helt undgaas, at der opstaar Forhold, hvor det er vanskeligt at drage Grænser, hvorfor vi tror, at alle Parter staar sig bedst ved ikke at udvide Striden ved at fremdrage enhver Ting, der kunde give Anledning dertil.“

En saadan Opfattelse laa dog fjærnt fra Arbejdsgiverforeningen, hvad den senere lod os vide.

Hvad iøvrigt Snedkernes og Stolemægernes Fagforenings Stilling til alle de under dette Punkt omtalte Forhold angaar, kan vi ganske henholde os til Ordlyden af den i Klagen citerede Overenskomst af 3. Juli, hvori det saa eftertrykkeligt som ske kan er sagt, at Snedkernes og Stolemægernes Fagforening „hverken i Anledning af Bygningssnedkerstrejken eller i nogen anden Anledning har paabudt Arbejdsstandsning, hverken hos de i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse omtalte Mestre eller hos nogen anden Snedkermester, og ej heller blokerer eller vil blokere noget Værksted i den Anledning.“

Da Overenskomsten er underskrevet ogsaa af Arbejdsgiverforeningen, maa denne vel have erkendt, at der i Følge det paa Mødet den 3. Juli oplyste ingen Grund forelaa for den til at fremsætte Paastand om Brud fra Fagforeningens Side paa Overenskomsten af 5. September 1899, og vi kan ikke se, at der siden den Tid er sket noget, som kunde være i Stand til at forandre Arbejdsgiverforeningens Opfattelse.

Vedrørende de i Klagen indeholdte, men aldeles ikke dokumenterede Beskyldninger mod de interesserede Arbejderorganisationer for ikke at have efterkommet Overenskomsten af 3. Juli, kan vi henholde os til Snedkerforbundets Skrivelse af 11. Juli (**Klagens Bilag 4**).

II. Snedkerforbundet i Danmark.

Paa Forespørgsel hos Snedkerforbundet i Danmark angaaende dette Punkt i Klagen har vi modtaget følgende Svar:

Snedkerforbundet
i Danmark.

København, den 10. Okt. 1907.

Til De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsgiverforeningen har fremsendt Klage over, at Snedkerforbundet har „be-

gaaet det klareste og mest utvetydige Brud paa Overenskomsten af 5. September 99“ og begrundet dette i en Meddelelse, der findes i det østrigske Fagblad „Der Holzarbeiter“, af hvilken Meddelelse det menes at fremgaa, at vi varmt har anbefalet at yde Bidrag til Bygningssnedkerne.

Vi skal hertil bemærke, at det, der er sket, er dette:

Bygningssnedkernes Bestyrelse bad os under Strejken om at underskrive et Optraad til *den danske Organisationer om Støtte til Bygningssnedkerstrejken*. Dette nægtede vi under Henvisning til, at en saadan anbefaling vilde være i Strid med den Opfattelse, som vi tidligere overfor „Internl. Træarbejder-Union“ havde gjort gældende, naar Talen var om de fra Forbundene fraskilte Afdelinger. Derimod sendte Snedkerforbundet til Internl. Træarbejder-Union en kort Fremstilling af Strejkens Karakter og Aarsag, samt om vor Stilling i den da foreliggende Situation; og navnlig gjorde vi opmærksom paa, at vi af forskellige Grunde gjerne vilde være traadt hjælpende til, hvis ikke September-Forliget hindrede os deri.

Det er antagelig denne vor Skrivelse til Unionen, som har givet Anledning til, at Unionen paa Forespørgsel fra Østrigs Træarbejderforbund har sendt dette et Svar, som i Østrig er udlagt anderledes, end vor Skrivelse berettiger til.

Saavidt vides er der ikke fra de udenlandske Organisationer sendt Penge til Bygningssnedkerne, fordi man af Princip ikke understøtter Organisationer, der staar udenfor Landsorganisationen, og det er vel det væsentligste i Sagen.

Vi skal iøvrigt tillade os at tilføje, at overfor de udenlandske Træarbejder-Organisationer staar „Dansk Træarbejder-Sekretariat“ som samlet Repræsentation for danske do., og alle Anmodninger om økonomisk Støtte skal, for at efterkommes, gaa gennem dette. Sekretariatet har ikke sendt nogen som helst Anmodning til nogen om at yde Bidrag til Bygningssnedkerstrejken.

Efter vor Opfattelse er det paaklagede fjærnt fra at være Brud paa Forliget.

Paa Forretningsudvalgets Vegne

CARL GRAN.

Efter den af Snedkerforbundet givne Redegørelse forventer vi, at Arbejdsgiverforeningen nøje vil præcisere, hvori „det klareste og utvetydigste Brud“ fra Snedkerforbundets Side bestaar.

Om de Svende, som arbejdede for De forenede Bygningssnedkere i Præstø og Helsingør oplystes det, at de standse Arbejdet i deres Egenskab som Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening.

III. Tapetserernes Fagforening.

Fra denne Fagforening har vi, paa Forespørgsel om Beskaffenheden af nærværende Klagepunkt, modtaget følgende Svar:

Tapetserernes
Fagforening

København, d. 6. Oktober 07

Hr. C. M. Olsen.

Som Svar paa den af Dem modtagne Skrivelse af 5. Oktbr. meddeles det herved, at Tapetserernes Fagforening ikke har laant Bygningssnedkernes Fagforening nogle Penge, men jeg undlader ikke at meddele Dem, at vi har udlaant Bygningssnedkersvendenes Aktieselskab 1000 Kr., hvilket jeg mener ikke kan vedrøre Fagforeningen, da vi har skriftligt Bevis fra Aktieselskabet, som er til behageligt Eftersyn, naar De ønsker.

Med Agtelse

(sign.) A. PETERSEN,

f. t. Formand

for Tapetserernes Fagforening,
Iagtvej 109 F. 4.

Med en Bestemthed, der ikke giver Plads for nogen som helst Tvivl, har Arbejdsgiverforeningen paastaet, at Tapetserernes Fagforening har laant Bygningssnedkernes Fagforening 1000 Kr.

IV. Stukkatorernes Fagforening.

Ligesaa urigtig er Skildringen af Stukkatorernes Bidragydelse til Bygningssnedkerne. Men det er rigtigt, at enkelte Medlemmer af Stukkatorernes Fagforening har betalt personlige Bidrag paa Kuponbøger.

Fagforeningens Formand har mundtligt meddelt os, at de paa Bygningerne arbejdende Stukkatorer har været Genstand for et meget stærkt Pres fra Bygningssnedkernes Side, og at derfor et Par af dem gik med til at have en Kuponbog, hvorpaa de modtog personlige Bidrag, men dette var Foreningens ganske uvedkommende, og der er ikke der vedtaget nogen som helst Beslutning derom. Dermed falder ogsaa al Tale om, at Stukkatorernes Fagforening skulde have sat Indsamlingen i System, til Jorden, lige saa lidt som der har været Tale om, at „Bestyrelsens Medlemmer paaser, at ingen (!) af Foreningens Medlemmer paa Lønningsdagen forsvinder fra Arbejdspladsen uden at have betalt fra 25 Øre til 1 Krone“. Hvis Fagforeningens Stempel er sat paa en Kupon, er dette sket ved et Misbrug.

Under samme Punkt i Klagen omtaler Arbejdsgiverforeningen et Referat af Sporvognsfunktionærernes Generalforsamling, og henviser til Uddrag af dette Referat, som **Bilag 7** til Klagen. Vi finder Anledning til at paapege den Maade, hvorpaa Arbejdsgiverforeningen citerer. Det omhandlede Stykke indeholder nemlig desuden følgende:

Bygningssnedkerne har anmodet os om Støtte. De samvirkende Fagforbund har imidlertid sendt Cirkulære ud til os saavel som til andre Organisationer om ikke at støtte dem, for ikke at give Arbejdsgiverforeningen Anledning til at lave Lock-out for andre Fag. Vi har derfor ikke turdet paatage os noget Ansvar i den Henseende, uagtet vi selvfølgelig følger deres langvarige Kamp med største Interesse, og ønsker, at de maa sejre.“

Af dette Stykke fremgaar det nemlig, at De samvirkende Fagforbund, som allerede paavist, har gjort, hvad der stod i deres Magt for at Bygningssnedkerne og Arbejdsgiverforeningen skulde faa Lov til at udkæmpe deres Strid alene.

V. De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsgiverforeningen vil gøre De samvirkende Fagforbund ansvarlig for, at et Opraab fra Bygningssnedkerne den 30. Juni er blevet indrykket i et herværende Dagblad, og den begrundet sin Paastand om det derved formentlig begaaede Brud paa Forliget af 5. Septbr. 1899 dermed, at vor Organisation er Medejere af det omhandlede Blad.

Dette er ogsaa urigtigt. Derimod er Bygningssnedkernes Fagforening Medejere af Bladet, og har som saadan fuld Adgang til at faa sine Artikler optaget deri, uden at De samvirkende Fagforbund er i Stand til at hindre det.

Den ønskede Advarsel har De samvirkende Fagforbund, som nævnt i Begyndelsen af vort Indlæg og omtalt i ovenstaaende Citat af Referatet fra Sporvognsfunktionærernes Generalforsamling, givet Organisationerne allerede den 10. Juni, og det maa vel dog i nogen Grad overlades De samvirkende Fagforbund at træde i Forbindelse med deres Organisationer paa den Maade, som de finder rigtigst. Vi henviser til det i Indledningen omtalte Cirkulære til vore Organisationer.

Efter vor Mening er alt, hvad Arbejdsgiverforeningen klager over, for lidt at regne i Sammenhæng med, hvad den har ment at kunne foretage sig overfor De samvirkende Fagforbund.

Vi sigter hermed til, at Arbejdsgiverforeningen, med de i Klagen indeholdte yderst tvivlsomme eller bevislig urigtige Paastande som Grundlag, har villet foretage Lock-out af mange Arbejdere, første Gang i Juni overfor Snedkerne og i August overfor indtil 80,000 Arbejdere.

„i saadan Udstrækning, som det maatte være nødvendig for at bringe den herskende Bygningssnedkerstrejke i København til Ophør.“

(Arbejdsgiverforeningens Skrivelse af 29. August d. A. til De samvirkende Fagforbund.)

Vor Organisation har altid opfattet Hovedorganisationernes Stilling med Hensyn til Spørgsmaal om Støtte til Udenforstaaende saaledes, at det var en Pligt for begge først selv grundigt at undersøge, om der forelaa en saadan Støtte fra den anden Hovedorganisations Side, og dernæst at indbringe Sagen for den permanente Voldgiftsret.

Den Vej er vi gaaet to Gange.

Vi har ikke først taget os selv til Rette, ved at erklære Strejke hos de i Sagerne omhandlede Arbejdsgivere, fordi vi ansaa os forpligtede til forinden at benytte den Voldgiftsret, som vi selv har været med til at oprette.

Vi mener, at Arbejdsgiverforeningen har den samme Pligt, og vi haaber at faa Med-

hold hos den ærede Ret i denne vor Opfattelse. Det maa vel i hvert Fald være en Forudsætning, at Voldgiftsretten bør prøves i Spørgsmaal, der angaar Overenskomsten af 5. September 1899, forinden Strejke eller Lock-out benyttes.

Dette Spørgsmaal anser vi for meget vigtigt, hvorfor vi beder den ærede Ret om, at medgive sin Kendelse i den her rejste Sagen Udtalelse i den af os paapegede Retning.

Arbejdsgiverforeningen ved, at De samvirkende Fagforbund under hele Bygningssnedkerstriden overfor sine Organisationer har lagt den allerstørste Vægt paa, at Bygningssnedkerne ikke fik nogen Støtte fra dem. Derfor kan det, de maatte have faaet, ikke have haft nogen reel Betydning for Stridens Udfald, og Spørgsmaalet herom bliver dog vel det afgørende.

I Henhold til det her fremsatte paastaas De samvirkende Fagforbund saavel paa egne som paa de i Arbejdsgiverforeningens Klage nævnte Organisationers Vegne frifunden.

København, d. 12. Oktober 1907.

Paa De samvirkende Fagforbunds Vegne:

C. M. OLSEN.

C. F. MADSEN.

Paa Trods af Arbejdsgiverforeningens Indlæg i Sagen, fandt Hr. Ingeniør Alex Foss det dog nødvendigt, at opholde Retten med et Foredrag paa ca. 2 Timer. Dette Foredrag kunde forsaavidt godt været sparet, som det i det væsentligste kun var en Gentagelse af det skriftlige Indlæg i Sagen. De paafølgende Møder fandt Sted den 19. og 23. Oktober og den 2. og 15. November. Til disse Møder havde Arbejdsgiverforeningen ladet indstævne ialt 53 Vidner, hvoraf de 6 dels ikke gav Møde, dels ikke blev afhørt. De samvirkende Fagforbund har kun ladet indkalde 4 Vidner, deraf blev det ene Vidne ikke afhørt.

Vidneforklaringerne.

Klagen mod Snedkernes og Stolemager-nes Fagforening.

Til Snedkersvend Niels Holmsgaard rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Er De Medlem af Møbelsnedkernes Fagforening?
2. Blev De den 5te Juli antaget i Arbejde hos Snedkermester Fritz Werner?
3. Henvendte De Dem i den Anledning til Møbelsnedkernes Fagforening, og fraraadede Formanden Dem at gaa i Arbejde,

forinden De havde sikret Dem Bygningssnedkernes Fagforenings Samtykke?

4. Opnaaede De dette?

Svar.

Niels Holmsgaard:

1. Vidnet var Medlem indtil for en Maanedes Tid siden, og gik da ind i Bygningssnedkernes Fagforening.
2. Ja.
3. Vidnet henvendte sig til Formanden for Møbelsnedkernes Fagforening, som sagde, at han godt kunde gaa i Arbejde hos Werner. Da derefter Vidnet spurgte, hvorledes Bygningssnedkerne stillede sig her til, svarede Formanden, at derom maatte han henvende sig til denne Forenings Formand.
4. Formanden for Bygningssnedkerne svarede, at det vilde blive betragtet som Skruebrækkerarbejde.

Paa Anledning forklarer Vidnet, at han efter sin Samtale med Friis ikke forlangte Arbejdskort, da han først vilde høre, hvad Bygningssnedkernes Formand vilde svare. Yderligere udtalte Vidnet, at da han derefter meddelte Hr. Friis Bygningssnedkernes Formands Svar, sagde Hr. Friis, at det var hans Pligt at anmode ham om at begynde at arbejde, men at enhver maatte afgøre med sig selv, om han vilde.

Til Snedkermester Fritz Werner, Carlis Hansen, Joh. Jensen og Fritz Petersen rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Havde De ved Strejkens Udbrud Møbelsnedkere i Arbejde, og til hvilken Slags Arbejde?
2. Strejkede disse Svende?
3. Var det Dem bekendt, at Møbelsnedkernes Fagforening medvirkede til denne Arbejdsstandsning?
4. Har De efter Vedtagelsen af 3die Juli haft Vanskelighed med at faa Møbelsnedkere?
5. Var det Dem bekendt, at Møbelsnedkernes Fagforening var Aarsag i denne Vanskelighed?

Svar.

Fritz Werner:

1. Ja, dels til Butiksinventar, dels til Kontorinventararbejde.
2. Ja, alle disse Svende nedlagde Arbejdet den 2. Maj.
3. Vidnet formodede dette.
4. Ja, Vidnet har ikke faaet Møbelsnedkere, før Strejken var sluttet.
5. I alt Fald een Svend udtalte efter Vidnets Opfattelse, at Hr. Friis havde sagt, at han vel ikke kunde forbyde ham at gaa i Arbejde, men at han først maatte henvende sig til Bygningssnedkernes Fagforening.

Carlis Hansen:

1. Vidnet svarede aldeles som Fritz Werner ad 1.
2. Ganske som Fritz Werner.
3. Derom veed Vidnet intet.
- 4—5. Ja, 2 Svende gik i Arbejde hos Vidnet, men flere andre meddelte efter at have talt med deres Fagforenings Bestyrelse, at de ikke turde gaa i Arbejde.

Paa Anledning tilføjer Vidnet, at han klagede saavel til Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling som til dets Møbelsnedkerafdeling, fordi ogsaa de Svende, der kun var beskæftigede med Møbelarbejdet, nedlagde Arbejdet, medens Møbelsnedkerne hos hans Kolleger, der ikke havde Arbejde med Butiksinventar, vedblev at arbejde.

Johannes Jensen:

1. Ja, ved Butiksinventararbejde.
- 2—3. Ja, alle Vidnets 4 Svende nedlagde Arbejdet, efter at en af dem, som havde sagt, at han vilde gaa til Fagforeningens Bestyrelse og spørge, om han maatte vedblive at arbejde, var kommen tilbage og havde meddelt sine Kammerater, at de ikke maatte arbejde mere. Dette skete først nogen Tid efter 2den Maj. Alle 4 Svende arbejdede den Gang paa Butiksinventar.
- 4—5. 2 Svende søgte Arbejde hos Vidnet, men sagde, at de først maatte forhøre i Fagforeningen, inden de kunde modtage Arbejdet, og vendte derefter ikke tilbage, uden at Vidnet veed noget om Grunden dertil.

Fritz Petersen:

- 1—2. Ja, og de af dem, der var beskæftiget med Butiksinventar, nedlagde Arbejdet, dog først en Tid efter 2den Maj.
3. Vidnet kan kun svare, at da Arbejdet var nedlagt, spurgte han pr. Telefon Hr. Friis om Grunden hertil, og denne svarede, at han kunde godt forstaa, at „Svendene ikke vilde hjælpe mig med at udføre den Slags Arbejde.“ Fra Svendene har Vidnet ingen nærmere Oplysninger herom.
4. Nej, men enkelte Svende havde talt med Hr. Friis, der havde sagt, at de maatte selv om, hvorvidt de vilde arbejde paa Butiksinventar, og derom maatte de forøvrigt henvende sig til Bygningssnedkernes Fagforening.
5. fratledes.

Til Snedkersvendene Geörg Hansen og G. Bakke, førstnævnte var dog ikke mødt, rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Er De Medlem af Møbelsnedkernes Fagforening?
2. Var Grunden til Strejken, at Garnæs udførte Bygningssnedkerarbejder (Skruetrækkerarbejde?)
3. Har Møbelsnedkernes Fagforenings Repræsentanter anmodet Dem om over for

Mesteren ikke at angive den virkelige Grund til Strejken?

Svar.**G. Bakke:**

1. Vidnet har været Medlem af nævnte Forening, men var udslettet af den inden d. 5 juli.

Angaaende Spørgsmaalene vedrørende Arbejdet hos Snedkermester Garnæs svarede Vidnet: Han og Geörg Hansen forlod Arbejdet hos Garnæs, fordi en tredje Svend ikke stod i Foreningen, og udførte Bygningssnedkerarbejde. Ingen af dem havde, før de forlod Arbejdet, forhandlet med Hr. Friis.

Til Snedkermester Garnæs rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Hvad var Aarsagen til Strejken?
2. Er det Dem bekendt, at Møbelsnedkernes Fagforening var medvirkende dertil, og hvorledes?

Svar.**Garnæs:**

- 1—2. Svendene meddelte ham ved Fyraften, at de ikke kunde vedblive at arbejde hos ham, som Forholdene var, uden at forhøre i Foreningen. Den næste Dag mødte de ikke til Arbejde, men kom senere og fik Afregning og sagde at de maatte ikke arbejde der mere, men nævnte ikke, af hvem de havde faaet den Besked.

Til Snedkersvendene Jens Petersen, Jens Jensen (ikkemødt), Carl J. Madsen, Sigurd Hallas og Knud Jensen rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Hvorfor strejkede De hos Bjørn?
2. Har Formanden for Møbelsnedkernes Fagforening søgt at paavirke Dem ved at foreholde Dem det urigtige eller farlige i at fortsætte med Arbejdet?
3. Har andre Medlemmer af Møbelsnedkernes Fagforenings Bestyrelse søgt at paavirke Dem ved at foreholde Dem det urigtige eller farlige i at fortsætte Arbejdet?
4. Er der af Møbelsnedkernes Fagforening efter Konflikts Afslutning blevet paalignet Dem Bidrag i Anledning af Strejken?
5. Er der af Møbelsnedkernes Fagforening efter Konflikts Afslutning blevet paalignet Dem Bøde i Anledning af Strejken?

Svar.**Jens Petersen:**

- 1—3. Han selv og nogle af hans Kammerater gik til Hr. Friis, da de havde hørt at de ikke maatte arbejde, fordi der var Bygningssnedkerstrejke, og Hr. Friis sagde da, at han ikke kunde sige, at der ikke maa arbejdes, men at de ikke bør arbejde. Som Følge heraf nedlagde Vidnet Arbejdet samme Dag, da han ikke turde

fortsætte Arbejdet efter den Maade, hvorpaa Hr. Friis havde udtalt sig. Det var Butiksinventarium, Vidnet arbejdede paa.

4. Nej

5. Vidnet, som har faaet 36 Kr. i Understøttelse af Bygningssnedkernes Fagforening efter at være henvist til denne af Hr. Friis har efter Konfliktens Afslutning af Hr. Friis faaet at vide, at det af Bygningssnedkernes Fagforening var paalignet ham at svare en Mulkt af 25 Kr. foruden at tilbagebetale de 36 Kr., men Grunden hertil veed han ikke.

Carl J. Madsen:

1—3. Som forrige Vidne.

4—5. Til Vidnet selv er der intet sagt herom. Vidnet tilføjer, at Hr. Friis henviste ham til at høre i Bygningssnedkernes Fagforening om han kunde faa Understøttelse af den under Strejken, og saadan Understøttelse (24 Kr.) modtog han derefter.

Sigurd Hallas:

1—3. Vidnet svarede omtrent som foregaaende Vidne med Tilføende, at Hr. Friis sagde, at de maatte nok arbejde, men Vidnet vidste jo nok, hvad det forte til, naar de gjorde det, og han opfattede det derfor som et Forbud.

4—5. Som foregaaende Vidne (20 Kr.).

Knud Jensen:

1—3. Som Jens Petersen.

4—5. Af 2 Bestyrelsesmedlemmer af Møbelsnedkernes Fagforening, men ikke af Hr. Friis er det sagt ham at han skal tilbagebetale modtagen Understøttelse af 24 Kr. og betale en Bøde af 25 Kr. Denne Bøde er idømt ham, fordi han efter d. 3. Juli genoptog Arbejdet, uagtet han fra sin Forening havde faaet Arbejdskort.

Til Snedkermester Bjørn rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Hvad var Aarsagen til, at Deres Svende strejkede?
2. Har Møbelsnedkernes Fagforening efter 3die Juli lagt Dem nogen Hindring i Vejen?
3. Er det Dem bekendt, at Møbelsnedkernes Fagforening var medvirkende i Strejken, og hvorledes?
4. Er det Dem bekendt, at Fagforeningen har mulkeret Deres Møbelsnedkersvend som Skruibrækkere?

Svar.

Bjørn:

1. Den af Svendene anførte.

2—3. I Slutningen af August ophørte Svendene med Vidnets Arbejde paa Butiksinventar, efter at de havde været til et Kontrolmøde, hvor de, saa vidt Vidnet erin-

drer, sagde, at de var opfordrede til ikke at fortsætte med den Art Arbejde.

4. Der er idømt dem en Mulkt, og Vidnet har opfattet det, som det var Møbelsnedkernes Fagforening, der har idømt den.

Til Snedkersvend Knud Jensen rettedes yderligere følgende

Spørgsmaal:

1. Søgte De Arbejde hos Snedkermester Thomsen, og blev De forhindret heri, fordi Møbelsnedkernes Fagforening nægtede Dem Arbejdskort?
2. Hvad var Grunden hertil?

Svar.

1—2. Efter Konfliktens Afslutning søgte Vidnet Arbejde hos Thomsen, men der blev nægtet ham Arbejdskort, indtil Møbelsnedkernes Forenings Bestyrelse havde holdt Møde for at afgøre, om han skulde ekskluderes eller betale Bøde. Efter Bestyrelsesmødet fik han Arbejdskort, da han havde lovet at betale Bøden.

Til Snedkermester Thomsen rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Har Knud Jensen meddelt Dem, hvorfor han ikke maatte træde i Arbejde hos Dem og hvad var Grunden?

Svar.

Thomsen:

1. Vidnet forklarede ganske i Overensstemmelse med Knud Jensens Svar ad 1—2.

Til Arkitekt Steenberg rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Hvad var Aarsagen til, at de 5 Svende standsede Arbejdet. Var de, forinden de standsede Arbejdet, Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening?

Svar.

Steenberg:

1. De 5 Svende angav, at de standsede Arbejdet som Følge af en Anmodning fra Bygningssnedkernes Fagforening i København. De var Medlemmer af Snedkerforbundets Afdeling i Helsingør. Vidnet tilføjede paa Anledning, at han havde spurgt Svendene om, hvad den lokale Afdeling havde sagt hertil, men modtog intet Svar.

Til Snedkersvendene Philblad, Alfred Hansen, H. C. Petersen, P. Christiansen, Johs. Andersen, James Møller og Klopp Rønne, sidstnævnte var dog ikke fremmødt, rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Er De Medlem af Møbelsnedkernes Fagforening?
2. Hvorfor strejkede De den 2den Maj?
3. Har De fra Møbelsnedkernes Fagforening modtaget nogen Meddelelse om, at De var uberettiget til at deltage i Strejken?
Eventuelt:
4. Er De ogsaa efter Strejken vedbleven at være Medlem af Møbelsnedkernes Fagforening?

Svar.**Philblad:**

1. Vidnet var, da Strejken udbrød, kun Medlem af Bygningssnedkernes Fagforening. Senere hen tog han til Jylland og fik der Arbejde og indmeldte sig i en lokal Afdeling i Hadsund, men vendte efter nogle Ugers Forløb tilbage til København og er vedblivende Medlem af Bygningssnedkernes Fagforening og ikke af nogen anden Forening.

Alfred Hansen:

1. Ja, og er nu efter Konfliktens Ophør tilføjede Medlem af Bygningssnedkernes Fagforening.
2. Fordi Priskuranten for Butiksinventar, hvorpaa Vidnet arbejdede, var opsagt.
3. Nej.
4. Ja.

Peder Christiansen:

1. Var Medlem af Møbelsnedkernes Fagforening til Konfliktens Ophør, og er nu efter Konfliktens Ophør Medlem af Bygningssnedkernes Fagforening.
2. Fordi Priskuranten for Butiksinventar, hvorpaa Vidnet arbejdede, var opsagt?
3. Nej. Paa Forespørgsel umiddelbart før Strejkens Udbrud blev der paa Fagforeningens Kontor svaret, at det maatte de selv om, hvorvidt de vilde fortsætte Arbejdet eller ikke.
4. Nej.

Paa Anledning tilføjer Vidnet, at han havde faaet Understøttelse fra Bygningssnedkernes Fagforening under Strejken.

Johannes Andersen:

1. Vidnet var Medlem, da Strejken udbrød, og indmeldte sig ved dennes Afslutning i Bygningssnedkernes Fagforening.
2. Fordi de andre strejkede, og fordi der ingen Priskurant gjaldt.
- 3—4. Nej.

James Møller:

1. Vidnet har aldrig været Medlem af Møbelsnedkernes Fagforening, men stadig af Bygningssnedkernes Fagforening.
De øvrige Spørgsmaal blev frafaldet.

Til Snedkersvendene P. Cederblom, Emanuel Christensen og Teigelkamp rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Er De Medlem af Møbelsnedkernes Fagforening?
2. Hvad forhindrede Dem i at komme, da De havde søgt Arbejde hos Snedkermester Carlis Hansen?

Svar.**T. Cederblom:**

1. Ja.
2. Vidnet foretrak efter Opfordring af sin Broder at tage Arbejde hos en anden Mester, uagtet han af sin Fagforening havde faaet Arbejdskort til Carlis Hansen.

Emanuel Christensen:

1. Ja.
2. Da det af nogle Bygningssnedkersvende blev sagt ham, al det ansaas som Skruebrækkerarbejde, hvis han tog Arbejde hos Carlis Hansen, bestemte han selv efter at have været hos Hr. Friis og faaet den Udtalelse, at han selv maatte bestemme, hvad han vilde, ikke at modtage Arbejdet, navnlig da der var Tale om, at han ogsaa skulde arbejde paa Butiksinventar, og modtog derfor ikke Arbejdskortet.

Teigelkamp:

1. Vidnet har en kort Tid været Medlem, men husker ikke nøjere, naar det var.
2. Vidnet havde hørt af nogle Kammerater at han helst ikke skulde tage Arbejde hos Carlis Hansen, da der var Konflikt. Han henvendte sig umiddelbart derefter til Hr. Friis, der sagde, at fra hans Side var der intet til Hinder for, at han tog Arbejdet, men da han derefter af egen Drift henvendte sig til Bygningssnedkernes Fagforening, blev det dér betydet ham, at han ikke burde tage Arbejdet, uagtet han sagde, at det var Møbelarbejde.

Til Medlemmer af Snedkernes og Stølemagernes Fagforenings Bestyrelse d'Hrr. A. V. Friis, N. Clausen og Martin Petersen rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Har De søgt at forhindre, at Medlemmer af Møbelsnedkernes Fagforening strejkede hos Bjørn, Carlis Hansen, Fritz Werner etc.?
2. Hvilke Midler har De anvendt for at opnaa dette?
3. Efter at Svendene strejkede, har De da forestillet Dem det uberettigede deri, og hvilke Midler har De anvendt, for at faa dem til at forandre Deres Optræden?
4. Har De atter optaget disse Medlemmer i Møbelsnedkernes Fagforening eller har De stillet Betingelser for Optagelsen, og da hvilke?
5. Har De paalignet Bjørns Svende Strejkebidrag og Bøder?

Svar.**A. V. Friis:**

1. Ja.
2. Vidnet har opfordret Medlemmerne til at fortsætte Arbejdet.
3. Nej, men efter 3. Juli har Vidnet opfordret de Svende, der har henvendt sig til ham, til at genoptage Arbejdet.
4. Nej, da de hele Tiden har været Medlemmer, saa vidt Vidnet veed.
5. Nej, Vidnet var bortrejst, da Bygnings-snedkernes Skrivelse herom kom og behandlede i Bestyrelsen, men Vidnet har derefter faaet refereret, at Bestyrelsen havde vedtaget at henstille til Svendene, om de vilde tilbagebetale Understøttelserne og betale Mulkt.

Denne Forklaring fastholdt Vidnet, efter at Bjørns Svendes Forklaring var oplæst for ham, og de selv havde været fremstillet og hørt hans Forklaring, idet Vidnet tilføjede, at han selvfølgelig ikke nøje kunde huske de Udtryk, han havde brugt til alle de Svende, der havde henvendt dem til ham, og gjorde derhos opmærksom paa, at i alt Fald eet af de 4 Vidner, nemlig Knud Jensen, erkendte, at Vidnet havde opfordret dem til at fortsætte Arbejdet, men de havde dog fundet det rigtigst at nedlægge det.

Paa Anledning tilføjede Friis, at den omtalte Mulkt med videre indbetales gennem Møbelsnedkernes Fagforening.

Martin Petersen:

5. Nej! I Fagforeningens Bestyrelsesmøde blev det i Anledning af en Skrivelse fra Bygnings-snedkernes Fagforening vedtaget at henstille til Svendene, om de vilde betale en Mulkt og tilbagebetale modtagen Understøttelse, som den sidstnævnte Fagforening havde paalagt dem.

Klagen mod De samvirkende Fagforbund.

Til Snedkersvendene Henrik Jensen og L. Schupp stilledes følgende

Spørgsmaal:

1. Har Vidnet hørt, at Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, Hr. Vald. Friis, under Bygnings-snedkerstrejken, paa den nævnte Fagforenings Kontor har opfordret Snedkersvendene hos Bjørn til at fortsætte deres paabegyndte Butiksarbejde hos Snedkermester Bjørn, Klerkegade?

Svar.**Henrik Jensen:**

1. Vidnet kom ind paa Kontoret, medens Bjørns Svende var der, og hørte Hr. Friis, idet de gik ud af Døren, sige noget saadant som: I maa under alle Omstændigheder gaa ud og optage eders Arbejde igen — eller noget lignende.

Vidnet erindrer ikke bestemt hvilken

Dag det var, men kun, at det var den samme Dag, han gik ud til Orlogsværftet for at søge Arbejde, og det maa have været i Juni Maaned.

Vidnet tilføjede, at hvis han kunde finde den Seddel, han fik paa Orlogsværftet, vilde han sende den til Rettens Formand.

S. Schupp:

1. som forrige Vidne med Tilføjelse, at Vidnet er sikker paa, at det foregik en Lørdag, formentlig den 22. Juni.

Til Snedkermester P. Hansen rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Har Vidnet hørt, at Formanden for Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, Hr. Vald. Friis, under Bygnings-snedkerstrejken, paa nævnte Fagforenings Kontor, har opfordret Snedkersvend Henningsen til at gaa i Arbejde hos Snedkermester Carlis Hansen?

Svar.**P. Hansen:**

1. Ja, Vidnet var paa Kontoret for at søge en Svend, og hørte da Hr. Friis sige til Henningsen, at han vilde sætte Pris paa, om han igen tog Arbejde hos Carlis Hansen, men hertil svarede Henningsen, at det vilde han ikke, da han havde modtaget Understøttelse af Bygnings-snedkernes Fagforening og ikke vilde betragtes som Skruetrækker. Herefter gentog Hr. Friis Opfordringen, men uden Resultat, og det endte da med, at Henningsen fik Arbejde hos Vidnet. Dette foregik Torsdag den 27de Juni.

Hermed sluttede Vidneafhøringen, vedrørende Klagen imod Snedkernes og Stolemagerens Fagforening.

Klagen mod Snedkerforbundet i Danmark.

Til Formanden for Bygnings-snedkernes Fagforening, H. P. Jensen og Kassereren, P. Christensen, stilles følgende

Spørgsmaal:

Er det Dem bekendt, at Snedkerforbundet i Danmark har anbalet Dem til at modtage Hjælp fra udenlandske Kolleger?

Svar.

Kassereren, P. Christensen, svarede hertil Nej.

Formanden, H. P. Jensen, udtalte følgende:

Fagforeningen tilstillede Snedkerforbundet Forslag til en Skrivelse, indeholdende Opfordring til udenlandske Kolleger om Støtte, og anmodede Forbundet om at underskrive denne. Dette nægtede dog Forbundet, men sendte dem i Stedet en anden Skrivelse, som Vidnet dog egentlig ikke opfattede som nogen anbefaling, men som efter Bestyrelsens Vedtagelse blev mangfoldiggjort og udsendt til nogle udenlandske Træarbejderforeninger, hvilket dog kun indbragte ganske ubetydelige Bidrag.

Retten opfordrede Vidnet til at tilstille Retten en Afskrift af den nys omtalte Skrivelse eller Originalen.

Til Formanden for Snedkerforbundet i Danmark, Carl Gran rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Er Vidnet bekendt med Indholdet af den Skrivelse, som af Snedkerforbundet er rettet til den internationale Træarbejderunion vedrørende Bygningssnedkerstrejken og Understøttelse til Bygningssnedkerne?
2. Kan Vidnet gengive hele Skrivelsens Indhold ordret?

Svar.

Carl Gran:

- 1—2. Vidnet svarede ganske i Overensstemmelse med den Meddelelse, han har givet De samvirkende Fagforbund, og som er optaget i disses Indlæg, og tilføjede, at han ikke kan gengive Skrivelsens Ordlyd ordret, og at han til Brug for De samvirkende Fagforbund har bestræbt sig for at finde Konceptet til Skrivelsen, men forgæves.

Til Bogtrykker Bøhm rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Hvad var Indholdet af den Skrivelse, som tryktes i Begyndelsen af Juli til Brug for Bygningssnedkernes Fagforening, og som var oversat af Dem til Tysk efter Hr. Carl Grans Manuskript?

Svar.

R. Bøhm forklarede:

1. at han ikke nøje kan huske Ordlyden, men at Skrivelsen omtrent indeholdt følgende: Man havde hørt, at Bygningssnedkernes Fagforening vilde sende en Opfordring til udenlandske Organisationer; det var ikke muligt for Snedkerforbundet — da Foreningen ikke stod i De samvirkende Fagforbund og endvidere umuligt efter Lock-out-Forliget — at støtte den; man vilde blive idømt en stor Bøde, hvis man indlod sig paa den Slags.

— Fortsættelsen er det Vidnet umuligt at erindre, men han antager, at det indeholdt noget saadant som: I kan jo gøre hvad I vil, men vi kan ikke. — Vidnet tilføjede, at det trods al anvendt Møje ikke havde været ham muligt at finde hverken Manuskript eller noget Aftryk, samt at han ikke har afleveret noget Exemplar til Bibliothekerne og sikkert heller ikke til Politiet.

Foss anmodede Retten om at anmode Politiet om at fremskaffe dette Exemplar.

Formanden for Bygningssnedkernes Fagforening meddeler i en Skrivelse til Retten, at han ikke kan skaffe det Cirkulære, som er tilsendt flere udenlandske Organisationer med Anmodning om Bidrag.

Til Medlemmerne af Bygningssnedkernes Fagforening, Erslev Graabæk, H. Skov, Carl Møller, I. Christoffersen, J. Chr. Jensen rettedes følgende

Spørgsmaal:

1. Har De deltaget i Behandlingen af Spørgsmaalet om til udenlandske Organisationer at udsende i Afskrift en af Herr Carl Gran forfattet Skrivelse til det internationale Træarbejderforbund?
2. Hvorledes stillede De Dem til dette Spørgsmaal, hvorfor blev Skrivelsen udsendt?

Svar.

Erslev forklarede at være Medlem af Bestyrelsen for Bygningssnedkersvendenes Aktieselskab og forklarede:

1. Ja.
2. Vidnet mente ikke, at Udsendelsen vilde være til Gavn, og slemte, saa vidt han husker, ikke.

Saa vidt Vidnet mindes, blev Begyndelsen af Skrivelsen modsagt af Slutningen, men som Helhed opfattede han den ikke som nogen anbefaling.

P. Graabæk forklarede, at han i Sommer var Medlem af Bestyrelsen men ikke er det mere.

Han svarede

1. Ja.
2. Vidnet husker slet intet andet, end at det blev vedtaget at udsende en Opfordring om Støtte.

Carl Møller:

1. Nej. Vidnet var bortrejst, da Forhandlingen fandt Sted, og kender heller ikke ad anden Vej Indholdet af nævnte Skrivelse.
2. bortfalder.

J. Christoffersen erklærede:

at han i en Aarrække ikke havde været Medlem af Bygningssnedkernes Fagfor-
enings Bestyrelse.

J. Chr. Jensen:

1. Ja.
2. Vidnet stemte imod Udsendelsen, da Skrivelsen efter hans Opfattelse var mere egnet til at skade end til at gavne. Naar Flertallet af Bestyrelsen alligevel stemte for Udsendelsen, var det i alt Fald til Dels, fordi, hvis Foreningens Opfordring udgik uden Grans Skrivelse, da vilde Gran maaske paa anden Maade underrette de udenlandske Organisationer om Bygningssnedkernes Fagforenings Forhold til De samvirkende Fagforbund. Der var ingen af Bestyrelsens Medlemmer, der udtalte, at de ansaa Skrivelsen som en anbefaling.

Hermed sluttede Vidneafhøringen i denne Sag mod Snedkerforbundet.

Klagen mod Tapetserernes Fagforening.

Til Formanden for Tapetserernes Fagforening, A. Petersen, stilledes følgende

Spørgsmaal:

1. Var det bekendt for Dem, at Bygnings-snedkerne strejkede?
2. Hvad var Formaalet med at udlaane 1000 Kr. til Bygningssnedkernes Aktieselskab? Paa hvilke Vilkaar og i hvilket Øjemed?

Svar.**A. Petersen:**

1. Ja.
2. Vidnet fremlagde en Skrivelse fra Bygningssnedkernes Aktieselskab, hvoraf han tillod Retten at tage en Afskrift.
Endvidere foreviste Vidnet et d. 22. August 1907 dateret Gældsbevis for de 1000 Kr., lydende paa 4 % og Tilbagebetaling med 1 Maanedes Varsel. Paa Anledning tilføjede Vidnet, at Spørgsmaalet om Ydelsen af det omtalte Laan forelagdes paa en Generalforsamling, hvor Vidnet udtrykkelig gjorde opmærksom paa, at Laanet skulde være til Aktieselskabet som saadant, og ikke gik ud paa at støtte Strejken, hvilket Foreningen i Følge Forliget af 1899 var uberettiget til.

Endvidere tilføjede Vidnet, at han var ubekendt med, at Aktieselskabet havde støttet eller vilde støtte Fagforeningen med Laan eller paa anden Maade med Pengeydelse.

Afskrift af den til Tapetserernes Fagforening sendte Skrivelse:

Bygningssnedkervendenes
Aktieselskab
København.

København, August 1907.

Til**Sadelmagernes og Tapetserernes Fagforening.**

Bygningssnedkernes Aktieselskab har, særlig i den senere Tid, taget et over al Forventning mægtigt Opsving, men da den forøgede Produktion kræver en større disponibel Driftskapital end den, Aktieselskabet for Tiden raader over, og da vor Fagforening i længere Tid har været og fremdeles er i Lonkonflikt, og som Følge deraf ikke kan støtte os, tillader vi os at henvende os til Eder med Anmodning om et Laan stort 1000 Kr. eller eventuelt mindre, til Udvidelse af vor Driftskapital.

For Forretningsudvalget for Bygningssnedkervendenes
Aktieselskab, København.

L. PAULSEN,
Bestyrer.

Til Formanden for Bygningssnedkernes Fagforening, H. P. Jensen, og Kassereren, P. Christensen, stilledes følgende

Spørgsmaal:

1. Har De under Strejken modtaget Tilgodehavende, Laan eller andre Udbetalinger fra Bygningssnedkernes Aktieselskab?
2. Har De direkte eller gennem Bygningssnedkernes Aktieselskab henvendt Dem til andre Fagforeninger for at opnaa Pengehjælp?
3. Til hvilke Fagforeninger har De henvendt Dem, og hvad var Resultatet?
4. Er det Dem bekendt, at Tapetserernes Fagforening har laant Bygningssnedkernes Aktieselskab Penge?
5. Er det Dem bekendt, at dette skete for at støtte Bygningssnedkernes Fagforening?

Svar.**P. Christensen:**

1. Ja.
2. Ja, Foreningen har henvendt sig som omspurgt, men ikke gennem Aktieselskabet.
3. Henvendelsen er sket til en stor Mængde Fagforeninger, hvoraf nogle ikke har svaret; en Del har svaret, at De ikke kunde støtte i Henhold til Septemberforliget. Saa vidt Vidnet ved har ingen af Fagforeningerne som saadanne støttet Bygningssnedkernes Fagforening.
4. Nej.
5. Spørgsmaalet udgaar.

H. P. Jensen svarede

paa Anledning, at Formanden for Fagforeningen som saadan er Medlem af Aktieselskabets Repræsentantskab, men ikke af dets Forretningsudvalg.

Fremdeles, at ingen kan blive Med-

lem af Aktieselskabet, uden at være Medlem af Fagforeningen; endelig at naar Nogen, fordi han bliver Mester, eller af anden Grund udgaar af Fagforeningen, ophører han ogsaa at være Medlem af Aktieselskabet.

Aktieselskabet oprettedes under Lock-out'en i 1899 med det Formaal at drive Forretning med Snedkerarbejde og derigennem støtte Bygningssnedkerne.

1. Ja. Aktieselskabet har dels tilbagebetalt Afdrag paa Gæld, som det skylder Foreningen, og dels laant denne Beløb, hvis Størrelse Vidnet dog ikke kan sige.
 2. Fagforeningen har selv henvendt sig til en stor Mængde andre Fagforeninger om Støtte, men har fra de fleste modtaget det Svar, at det kunde de ikke gøre, da De samvirkende Fagforbund havde protesteret derimod, hvilket ogsaa er meddelt Fagforeningens Bestyrelse paa et Møde hos De samvirkende Fagforbund.
- Overfor Aktieselskabet har Foreningen kun anmodet om Laan, men ikke anmodet den om at skaffe Pengene dertil ad nogen bestemt Vej.
3. bortfalder som besvaret.
 4. Nej.
 5. bortfalder.

Rettens Formand meddelte, at han fra Bygningssnedkernes Fagforenings Formand havde modtaget en Skrivelse angaaende de Spørgsmaal, der stilledes til ham i sidste Møde*), samt en Skrivelse fra Tapetserernes Fagforenings Formand**).

København, den 25. Oktober 1907.

Til den permanente Voldgiftsret.

I Henhold til Vidneførelse i den Permanente Voldgiftsret Onsdag den 23. ds., hvor det paalagdes mig at give Oplysning om følgende Spørgsmaal:

a. Hvormeget har Fagforeningen laant af Bygningssnedkernes Aktieselskab?

Svar: Ca. 27,000 Kr.

Ærbødigst
H. P. JENSEN.
Falstersvej 7, 1. F.

Meddelelse

Til	Fra
Formanden for den permanente Voldgiftsret.	Tapetserernes Fagforening Kbhvn. d. 31 ^o 1907.

Hr. Etatsraad H. A. Jakoby.

Som Svar paa den modtagne Skrivelse af Gaars Dato maa jeg herved lade Dem vide, at der i omtalte Skrivelser fra Bygningssnedkervendenes Aktieselskab ikke findes nogen Datum noteret, men jeg antager, at den er

*) Afskrift.
**) Afskrift.

modtaget i den sidste Halvdel af August Maaned.

Med Agtelse
A. PETERSEN.
f. T. Formand
for Tapetserernes Fagforening.

Til Formanden for Bygningssnedkernes Aktieselskab, Lars Poulsen, og til Medlemmer af Forretningsudvalget, C. V. Meyer, J. Ohlsen og R. Jensen stilledes følgende Spørgsmaal (Lars Poulsen mødte dog ikke under Sagen, grundet paa Sygdom), stilledes følgende

Spørgsmaal:

1. Har Bygningssnedkernes Aktieselskab under Strejken udbetalt Penge til Bygningssnedkernes Fagforening?
2. Hvor store Beløb?
3. Har Bygningssnedkernes Aktieselskab Kontor samme Sted som Bygningssnedkernes Fagforening?
4. Har Bygningssnedkernes Aktieselskab under Strejken optaget et Laan hos-Tapetserernes Fagforening, stort 1000 Kr.?
5. Er dette Beløb atter laant til Bygningssnedkernes Fagforening?
6. Har Bygningssnedkernes Aktieselskab under Strejken optaget Laan hos andre Fagforeninger?

Svar.

C. V. Meyer:

1. Ja, som Laan.
2. Udgaar.
3. Ja, i samme Bygning med samme Telefon med Omstilling.
- 4-6. Aktieselskabet har laant Beløb hos flere Fagforeninger, men om just disse Beløb er anvendt til Udlaan til Fagforeningen, kan ikke siges.
Øjemedet med Laanene var at foreøge Driftskapitalen.

Foss forlangte Vidnet spurgt om, hvilke bestemte Fagforeninger, der havde givet Laan.

Parterne og Vidnet trak sig tilbage, medens Retten forhandlede om Fremsettelsen af dette Spørgsmaal.

Rettens Formand afsagde derefter den Kendelse, at det vel ikke kunde siges, at Vidnet har nogen personlig Interesse i ikke at besvare et Spørgsmaal om, hvilke andre Foreninger, der har ydet Laan, men at det ansaas urigtigt at stille et Spørgsmaal, der ikke gik ud paa at skaffe Bevis for det Paaklagede, men Oplysning om andre Brud til eventuel Forfølgelse.

J. Ohlsen:

1. Ja, som Laan og Tilbagebetaling.

- 2—3. udgaar.
4—6. Som Meyer.

R. Jensen:

1. Ja, som Laan og Tilbagebetaling.
2—3. udgaar.
4—6. Som forrige Vidne med Tilføje-
nde paa Anledning, at Vidnet ikke veed, om
Snedkerforbundet og Møbelsnedkernes
Fagforening er mellem de Foreninger,
der har ydet saadant Laan.

J. Ohlsen fremstod paany.

Paa Anledning udtalte Vidnet, at det er
meget muligt, at Snedkerforbundet og
Møbelsnedkernes Fagforening har ydet
Laan under Strejken, men bestemt kan
Vidnet ikke udtale sig derom.

Foss ønskede Vidnet opfordret til
at fremskaffe Svar paa dette Spørgs-
maal, hvilket Retten lovede at optage
i Overvejelse.

I Anledning af sidstnævnte Vidnes
Udtalelser, ønskede Foss, til For-
manden for Snedkerforbundet,
Carl Gran, og Kassereren, Martin
Petersen, samt til Formanden for
Snedkernes og Stolemagerens
Fagforening, V. Friis, at rette føl-
gende

Spørgsmaal:

1. Har Snedkerforbundet under Strejken
ydet Laan til Bygningssnedkersvendenes
Aktieselskab?
2. Hvor stort har Laanet været?

Samme Spørgsmaal med Hensyn
til Snedkernes og Stolemagerens Fag-
forening.

Svar.

C. Gran:

- 1—2. Under Strejken har Snedkerforbundet
laant Aktieselskabet 10,000 Kr. paa lig-
nende Vilkaar, paa hvilke Forbundet
ogsaa har laant Penge til andre Instituti-
oner. Anmodningen om Laan fremkom
forøvrigt første Gang fra Aktieselskabet
i dette Aars Foraar, inden Strejken ud-
brød.

Vidnet tilføjede paa Anledning, at
Laanet ydedes for at sætte Aktieselskabet
i Stand til at fortsætte Driften i den
Periode, hvor de ikke kunde som sæd-
vanlig faa Laan fra Bygningssnedkernes
Fagforening. Tidligere har Forbundet
ikke været anmodet om eller ydet Laan
til Aktieselskabet, bortset fra, at Aktie-
selskabet dengang, da det oprettede et
Ligkistemagasin, anmodede om et Laan,
men ikke modtog det, da Forbundet ikke
havde Midler disponible dertil.

Martin Petersen foreviste Beviset
for fornævnte Laan og flere Laane-
beviser fra andre Institutioner, lydende

paa 4 pCt. og Opsigelse med 1 Maa-
neds Varsel.

Forøvrigt frafaldtes Spørgsmaalene.

V. Friis:

1. Nej, Fagforeningen har vel faaet Anmod-
ning, men har ikke ydet et saadant Laan.

Hermed sluttede Vidneførelsen i
denne Sag, hvorunder var rejst et nyt
Spørgsmaal, nemlig om Snedkerfor-
bundets Laan til Aktieselskabet.

*

Klagen mod Stukkatorernes Fagforening.

Til Formanden, Jensen, stilledes
følgende:

Spørgsmaal.

1. Har De medvirket ved Indsamlingen til
Bygningssnedkerne, og hvorledes?
2. Har De selv ydet Bidrag?

Svar.

Formanden for Stukkatorernes
Fagforening, F. W. Jensen, svarede:

1. Ja, enkelte Gange ved at opfordre til at
give Bidrag og modtage Bidrag, efter at
der fra Bygningssnedkernes Fagforening
var kommen skriftlig Anmodning om at
modtage Kuponbøger, hvorpaa Vidnet
havde svaret, at der kunde sendes 4—5
Stykker. En af Bøgerne har Vidnet
leveret til Kassereren for Fagforeningen,
Hr. Bau, som har indsamlet paa Bogen.
Bidragene er indbetalt paa Bygnings-
snedkernes Fagforenings Kontor mod
Kvittering af Nielsen. I nogle Tilfælde
er Stukkatorforeningens Stempel benyttet
til Kvittering i Kuponbøgerne.
2. Ja.

Spørgsmaalet om Kuponbøgerne har ikke
været forelagt Bestyrelsen.

*

Til Formanden for Bygnings-
snedkernes Fagforening, H. P-
Jensen, og Kassereren, P. Chri-
stensen, stilledes under denne Sag
følgende

Spørgsmaal:

1. Er der under Strejken foretaget Indsam-
linger ved Hjælp af Kuponbøger blandt
Arbejdere udenfor Bygningssnedker-
nes Fagforening?
2. Hvormange Kuponbøger er der benyttet
hertil?
3. Har Repræsentanter for andre Forenin-
ger givet deres Medvirken hertil?
4. Har Medlemmer af Stukkatorernes Fag-
forening givet deres Medvirkning?

Svar.

Kassereren, P. Christensen:

1. Ja.
2. mindst nogle hundrede.

3. Ikke saa vidt Vidnet ved.
4. Derom ved Vidnet intet.

Formanden, H. P. Jensen:

1. Ja.
2. Det kan Vidnet ikke sige, men det ad den Vej indkomne Beløb udgør i alt Fald adskillige Tusinde Kr., Vidnet antager 10—12000 Kr.
3. Det er Vidnet ikke i Stand til at udtale sig om.
4. udgaar.

Hermed sluttede Vidneafhøringen.

*

Nyt Indlæg i Sagen.

Da Vidneafhøringen var afsluttet, hvilket skete i Mødet den 15. November, holdt Hr. Ingeniør Alex Foss atter et længere Foredrag, hvoraf vi nedenstaaende giver et kort Referat.

Stukkatørerne, bemærkede Hr. Foss, kan ikke skyde sig ind under at de har handlet som private Personer, efter at det var konstateret, at Foreningens Formand pr. Telefon har anmodet Bygningssnedkerne om at sende ham nogle Kuponbøger, og at baade han og Foreningens Kasserer havde foretaget Indsamlinger paa disse, og indbetalt de indsamlede Beløb til Bygningsnedkernes Fagforening. Det maatte være Stukkatøernes Fagforening som heftede for de Handlinger Formanden og Kassereren foretog sig.

Tapetserernes Fagforening maa have været vidende om, at de 1000 Kr., som den har laant Bygningssnedkernes Aktieselskab, skulde gaa til Bygningssnedkernes Fagforening, og Hr. Foss beklager at Formanden for Tapetserernes Fagforening ikke blev taget i Ed af Retten.

Hr. Foss søgte derefter at bevise, at Bygningssnedkernes Fagforening og Bygningssnedkernes Aktieselskab var det samme, idet man havde Fælleskontor, og delvis fælles Ledelse, og at ingen andre end Medlemmer af Bygningsnedkernes Fagforening kan faa Andele i Aktieselskabet.

I Snedkerforbundets Skrivelse til »International Træarbejder Union«, mener Hr. Foss, maa have staaet, at Forbundet gerne vil støtte Bygningssnedkerne, men kan ikke — altsaa dog en Støtte, — og beklager, at det ikke har været muligt at skaffe den omhandlede Skrivelse tilveje, og er desuden

misfornøjet med, at De samvirkende Fagforbund ikke har villet hjælpe ham med at bringe fuld Klarhed i Sagen.

Snedkernes og Stolemagerens Fagforening har brudt Overenskomsten. Maaden, hvorpaa Foreningens Formand Hr. V. Friis, er optraadt paa overfor Svende, som har søgt Oplysning om hvorvidt de maatte arbejde eller ikke, maatte betegnes som meget tvetydig; dette i Forbindelse med, at Bestyrelsen senere har afkrævet nogle Svende Bøder, som var idømt dem af Bygningssnedkerne, fordi de har lavet Butiksarbejde for en Mester, viser ogsaa, at det kun er for et Syns Skyld, naar Friis har opfordret Svende til at gaa i Arbejde.

At ogsaa De samvirkende Fagforbund har begaaet Brud paa Overenskomsten, ønskede Foss at fastslaa, fordi Forretningsudvalget, efter hans Mening, ikke havde truffet tilstrækkelige Foranstaltninger til at standse den Understøttelse, der tilflød Bygningsnedkernes Fagforening fra de tilsluttede Organisationer og han sluttede med, paa Arbejdsgiverrepræsentanternes Vegne, at fremsætte følgende Paa-stand.

De samvirkende Fagforbund har gjort Brud paa Forliget af 5. September 1899 derved:

1. At Stukkatøernes Fagforening ved sin Formand har efterkommet Opfordring fra Bygningssnedkernes Fagforening til at indsamle Strejkebidrag, og har foretaget saadan Indsamling ved sin Formand og sin Kasserer og i Fagforeningens Navn.

2. At Tapetserernes Fagforening har paa en Generalforsamling i August Maaned vedtaget at yde et Laan til Bygningsnedkernes Aktieselskab, for ad denne Vej at støtte de strejkende Bygningssnedkere, idet denne Fagforenings Pengemidler for en stor Del var anbragt i Bygningsnedkernes Aktieselskab.

3. At Snedkerforbundet i Danmark har opfordret International Træarbejderunion til at interessere sig for Bygningsnedkernes Fagforenings Indsamling af Strejkebidrag.

4. At Møbelsnedkernes og Stolemagerens Fagforening ved sin Formand, A. V. Friis, har

- a) ved Forestillinger søgt at hindre Møbelsnedkere i at tage Arbejde hos Carlis Hansen, Joh. Jensen og Fritz Werner,
- b) ved Forestillinger søgt at bevæge Medlemmer af Møbelsnedkernes Fagforening til at standse Arbejdet hos Bjørn.

5. At Møbelsnedkernes og Stolemagerens Fagforening ved sin Bestyrelse har paalagt Bjørns Svende Bøde til Bygningssnedkernes Fagforening, fordi de — i fuld Overensstemmelse med, hvad Fagforeningen havde lovet ved Overenskomsten af 5. Juli — havde genoptaget Arbejdet hos Bjørn.

6. At Møbelsnedkernes og Stolemagerens Fagforening ved sin Formand og Bestyrelse har undladt at træffe virksomme Forholdsregler for at forhindre, at Medlemmer af Møbelsnedkernes Fagforening strejkede paa de forskellige Værksteder, og senere blokerede disse Værksteder.

7. At Møbelsnedkernes og Stolemagerens Fagforening ved sin Bestyrelse godkendte Opfattelsen af det af Bygningssnedkernes Fagforening standsede Arbejde som Skruibrækkeraarbejde, og derved tog Parti for de strejkende Bygningssnedkere.

8. At Bestyrelsen for De samvirkende Fagforbund ikke har truffet tilstrækkeligt virksomme Foranstaltninger til at standse den Understøttelse, der — dels ved Snedkerforbundet i Danmark og dets Underafdeling, Møbelsnedkernes og Stolemagerens Fagforenings Optræden — dels ved udstrakte Indsamlinger af Bidrag blandt De samvirkende Fagforbunds Medlemmer — ydedes Bygningssnedkernes Fagforening.

Jvi. Septemberforligets § 2, 3 og 10 samt Kendelser af den permanente Voldgiftsret af 29. Oktober 1901, 27. November 1903, 3. December 1904, 3. Marts 1905 og 4. Januar 1906.

*

Formanden for De samv. Fagforbund C. M. Olsen tilbageviste i et udførligt Foredrag Arbejdsgivernes Paastande.

Den af Stukkatørerne foretagne Indsamling, kan man ikke kræve at Stukkatørerens Fagforening skal hæfte for, da det er de enkelte Personer, der har foretaget den Handling. Spørgsmaalet om, hvorvidt det kan siges at være i Modstrid med Overenskomsten, at enkelte Medlemmer har ydet Bidrag paa Kuponbøger, opfordrede han indtrængende Retten til at undlade at optage til Doms, da en Afgørelse af dette Spørgsmaal, hvad enten det fik det ene eller det Udfald, kunde medføre uheldige Konsekvenser.

Gennem Vidneafhøringen er det fastslaaet, at Tapetserernes Fagforening ikke har ydet Bygningssnedkernes Fagforening Laan. At Fagforeningen har ydet Bygningssnedkernes Aktieselskab Laan, kan ikke være i Strid med Over-

enskomsten; thi i saa Fald maatte det ogsaa være i Strid med denne, hvis Bryggeriet »Stjernen« eller Arbejdernes Fællesbageri havde ydet Laan eller Gave til nævnte Aktieselskab, eftersom det i det væsentligste er Fagforeningernes Penge der indestaar i disse Foretagender.

Arbejdsgivernes Paastand om at Snedkerforbundet har opfordret den internationale Træarbejderunion til at interessere sig for Indsamling af Strejkebidrag til Bygningssnedkerne, maa efter at det er konstateret, at Arbejdsgiverne intet Kendskab har til Indholdet af nævnte Skrivelse, betegnes som ret mærkelig, og henstillede til Retten at den intet Hensyn tog til nævnte Paastand.

Til det under Punkt 4, 5, 6 og 7 fremførte, erindrede Olsen om, at det er et Grænseforhold mellem nærbeslægtede Fag, der her er Tale om.

De vedkommende Arbejdere har ganske sikkert haft en Følelse af, at hvis de udførte det omstridte Arbejde, vilde de af Bygningssnedkerne blive stemplet som Skruibrækkere, og det er denne Følelse, der har været bestemmende for, at de ikke har villet arbejde for de vedkommende Mestre.

Fagforeningen kan ikke hæfte for, at de enkelte Medlemmer har taget deres Afsked, og hvad angaar de mod Hr. V. Friis fremførte Paastande, er det dog vel ikke uden Betydning, at Friis erklærer disse for urigtige, og at 2 Vidner har erklæret, at have hørt, at Friis har opfordret Snedkermester Bjørns Svende til ikke at forlade Arbejdet hos Bjørn og at nogle af de Svende der har vidnet imod Friis, selv har indrømmes, at det var saaledes.

Forholdet angaaende Bjørns Svende er iøvrigt dette, at de uden Opfordring fra Fagforeningen forlod Arbejdet, hvorefter de henvendte sig paa Snedkernes og Stolemagerens Kontor, for at høre om de kan faa Understøttelse; da dette nægttes dem, gaar de ud til Bygningssnedkerne, som ganske naturligt modtager dem med aabne Arme. Efter Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juli opfordrede Friis de vedkommende Svende til at gaa i Arbejde, men dette nægtede de. Af Bygningssnedkerne fik de senere

Tilladelse at gaa i Arbejde hos Bjørn for at udføre Møbelarbejde, men det opdagedes, at de alligevel udførte Butiksinventar, og da disse Svende havde modtaget Understøttelse af Bygnings-snedkernes Fagforening, idømte denne Fagforening dem en Bøde og det er denne Bøde, Snedkernes og Stolemægernes Fagforening opkræver.

Olsen nedlagde endelig Paastand om Frifindelse for De samvirkende Fagforbund og de anklagede Organisationer samt Arbejdsgiverforeningen idømt Sagens Omkostninger.

Sagen overgik derefter til Votering af Voldgiftsretten.

*

Voldgiftsrettens Kendelse.

Under 27. November modtog vi Voldgiftsrettens Kendelse, der er saalydende:

Udskrift

af Den permanente Voldgiftsrets Kendelse af 27. November 1907 i Sagen Arbejdsgiverforeningen ctr. De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsgiverforeningen har for den permanente Voldgiftsret indbragt Spørgsmaalet om, hvorvidt der af De samvirkende Fagforbund og nogle under disse hørende Organisationer er ydet Bygnings-snedkernes Fagforening, som staar udenfor De samvirkende Fagforbund, Støtte under den fra 2. Maj til 9. September d. A. varende Bygnings-snedkerstrejke i Strid med Overenskomsten af 5. September 1899 Punkt 2, der siger, at det skal betragtes som et Brud, „hvis Arbejder eller Arbejdsgiverorganisationer, der staar udenfor de to . . . Hovedorganisationer . . . under Strid mellem nogen af disse eller af de under dem hørende Organisationer understøttes af nogen ved nærværende Overenskomst forpligtet Part“, og Arbejdsgiverforeningen har derhos paastaet De samvirkende Fagforbund dels paa egne Vegne dels paa de underordnede Organisationers Vegne dømt til at betale Bøde og Sagsomkostninger.

De enkelte Klagepunkter er følgende:

1) At Stukkatørernes Fagforening har indsamlet Strejkebidrag til Bygnings-snedkernes Fagforening ved Kuponbøger.

Hertil har de Indklagede svaret, at der vel af enkelte Medlemmer af nævnte Forening er betalt personlige Bidrag paa Kuponbøger, og at et Par af dem, under et stærkt Pres fra Bygnings-snedkernes Side gik med til at indsamle Bidrag paa en Kuponbog, men at det var Foreningen ganske uvedkommende, og at der ikke er vedtaget nogen Beslutning derom.

Det er imidlertid for Retten oplyst, at der af Bygnings-snedkernes Fagforening er

stillet skriftlig Anmodning til Stukkatørforeningens Formand om at modtage Kuponbøger, at denne derpaa svarede, at der kunde sendes ham 4 à 5 saadanne, at han derpaa, efter at have modtaget Kuponbøgerne, dels selv har indsamlet Bidrag dels har opfordret Medlemmer til at modtage Bidrag, dels leveret Foreningens Kasserer en Kuponbog, hvorpaa denne har indsamlet, og at Stukkatørforeningens Stempel i nogle Tilfælde er benyttet til Kvittering i Kuponbøgerne, samt endelig at de indsamlede Bidrag er indbetalt paa Bygnings-snedkernes Fagforenings Kontor.

Da saaledes Foreningens Formand har overtaget og ledet Indsamlingen, og da der paa hans Opfordring baade er bidraget og indsamlet af Kassereren og en Del andre Medlemmer af Foreningen, synes der ikke at kunne være Tvivl om, at det maa siges, at selve Fagforeningen har støttet de Strejkende, og at der derved er gjort Brud paa Overenskomsten. Og da det er en direkte Støtte, som har været tilsigtet, og den tilmed er ydet i Form af Pengeunderstøttelse, vil der herfor være at udrede en Bøde, som dog, da Foreningen er lille, og det ydede Beløb derfor ikke af stor Betydning, kun ansættes til 50 Kr.

2) At Tapetserernes Fagforening og Snedkerforbundet i August Maaned hver for sig, paa Anmodning fra Bygnings-snedkernes Aktieselskab, har ydet dette henholdsvis et mindre og et ret stort Laan for ad denne Vej at støtte de strejkende Bygnings-snedkere, idet disses Fagforenings Pengemidler for en stor Del var anbragt i nævnte Aktieselskab.

Herimod er af de Indklagede anført, at Laanene slet ikke er ydet for at støtte de Strejkende, men kun af Interesse for det fra Bygnings-snedkernes Fagforening adskilte, selvstændige Aktieselskab som et af Arbejderpartiets kooperative Foretagender.

Det er for Retten oplyst for det Første, at Fagforeningen og Aktieselskabet vel er to fra hinanden afsendrede Institutioner med forskellige Formaal og hver sit Regnskabsvæsen, men dog forsaavidt staar i nær Forbindelse med hinanden, som ingen kan være Medlem af Aktieselskabet uden at være Medlem af Fagforeningen, hvis Formand som saadan er Medlem af Aktieselskabets Repræsentantskab, ligesom de har deres Kontorer i samme Bygning, hvorhos Aktieselskabet under ordinære Forhold jævnlig modtager Laan af Fagforeningen, dernæst at Aktieselskabet under Strejken dels har tilbagebetalt Fagforeningen tidligere modtagne Laan dels selv laant den et ret betydeligt Beløb, endelig at Aktieselskabet i sine Henvendelser til Tapetsererforeningen og Snedkerforbundet om Laan, har angivet som Grund til Anmodningen herom, at dets Forretning i den senere Tid havde taget et mægtigt Opsving, der krævede en forøget Driitkapital, og at det paa Grund af Strejken for Tiden ikke kunde faa Støtte af Bygnings-snedkernes Fagforening.

Det fremgaar altsaa heraf, at de Laan, som Aktieselskabet har modtaget, har bidra-

get til at sætte det i Stand til at tilbagebetale modtagne Laan og selv yde Laan til den strejkende Fagforening, og at saaledes de to ovennævnte Laangivere faktisk om end indirekte har bidraget til at støtte de Strejkende.

Men paa den anden Side er det af Formændene for saavel Tapetsererforeningen som Snedkerforbundet ved Vidnemøde for Voldgiftsretten bestemt erklæret, at de var ubekendt med, at Aktieselskabet havde støttet eller vilde støtte Fagforeningen med Laan eller paa anden Maade ved Pengedydelser, hvorhos Snedkerforbundets Formand forklarede, at Anmodningen om Laan første Gang fremkom allerede om Foraaret forinden Strejkens Udbrud, men den Gang ikke kunde imødekommes, fordi Forbundet da savnede disponible Midler dertil, samt at Forbundet paa lignende Vilkaar som i dette Tilfælde ogsaa har laant Penge til andre Institutioner.

Da det saaledes ikke har kunnet oplyses, at de to Laangivere har været bekendt med, at de faktisk vilde komme til at støtte de Strejkende ved Ydelsen af Laanene, og da det heller ikke overfor Motiveringen af Laanbegæringerne med Sikkerhed tør siges, at den Omstændighed, at Laanene begæredes under Strejken og at der bestod et nært Forhold imellem Aktieselskabet og Fagforeningen, burde have gjort dem klar over, at Laanene vilde blive benyttede til at støtte Strejken, har Voldgiftsretten, om den end havde fundet det heldigere, hvis Laangiverne nøjere havde overvejet og undersøgt Sagen, inden den tog Bestemmelse om Ydelse af Laanene, fundet det betænkeligt at statuere, at Tapetsererforeningen og Snedkerforbundet med Bevidsthed ved Laangivningen har støttet de Strejkende paa en saadan Maade, at de maa anses som skyldige i Overtrædelse af den citerede Bestemmelse i Overenskomsten.

3) At Snedkerforbundet har opfordret International Træarbejderunion i Tyskland til at interessere sig for Bygningssnedkernes Fagforenings Indsamling af Strejkebidrag.—

Dette Klagepunkt støttes paa, at der i det østrigske Fagblad, „Der Holzarbeiter“ for den 19. Juli d. A. stod „Der Tischlerverband in Dänemark (Snedkerforbundet i Danmark) hat in einem Schreiben an die Internationale Union eine Unterstützung der Bau-tischler warm befürwortet . . .“

Snedkerforbundets Formand erklærer om det Passerede, at Bygningssnedkernes Bestyrelse under Strejken bad Fagforbundet om at underskrive et Opraab til udenlandske Organisationer om Støtte til Strejken. Dette nægtede Forbundet, men sendte derimod til International Træarbejderunion en kort Fremstilling af Strejkens Karakter og Aarsag, samt om Forbundets Stilling til den foreliggende Situation og gjorde opmærksom paa, at Forbundet af forskellige Grunde gerne vilde være traadt hjælpende til, hvis ikke September-Forliget hindrede det deri. Hvorledes det hænger sammen med, at „Der

Holzarbeiter“ har talt om en varm anbefaling, kan Formanden intet oplyse om.

Det har ikke været muligt under Sagen at faa selve Skrivelsen til Træarbejderunionen eller Conceptet til den bragt tilveje, uagtet Bygningssnedkernes Bestyrelse i sin Tid lod den aftrykke bag paa en Opfordring til at yde Bidrag, som den udsendte til flere udenlandske Organisationer, og det er derfor forsøgt gennem Afhøring af nogle af Bestyrelsens Medlemmer og af den Bogtrykker, som oversatte og trykkede Skrivelsen, at faa dens Indhold nærmere konstateret. Nøje har dog intet af Vidnerne kunnet erindre Ordlyden, men efter deres Forklaringer, der i det Væsentlige stemmer med Forbundsformandens Erklæring, opfattede de den ikke som indeholdende nogen anbefaling, hvorfor ogsaa nogle af Bestyrelsens Medlemmer stemte imod at benytte den ved Opfordringen til at yde Bidrag.

Artiklen i „Der Holzarbeiter“, der ikke fremtræder som et Citat af Skrivelsen, men kun som Uddrag af dens Indhold, kan ikke lægges til Grund for Rettens Afgørelse, men denne maa bygges paa Forbundsformandens med Vidneforklaringerne stemmende Erklæring, og herefter er det ikke bevist, at Skrivelsen har været en saadan Støtte for Strejken, som ifølge Overenskomsten er utilladelig, saameget mindre, som det under Sagen er oplyst, at der fra de udenlandske Organisationer ikke som Følge af Opfordringen er ydet nævneværdige Bidrag.

4) At Snedkernes og Stølemagernes Fagforening, af hvis Medlemmer en Del under Strejken har nedlagt Arbejdet, uden nogen anden Grund end den, at Bygningssnedkerne strejkede, paa forskellige Maader har bidraget hertil og derved støttet Strejken, saaledes navnlig ved, at Formanden ved Forestillinger har søgt at hindre Møbelsnedkere i at tage Arbejde hos nogle Mestre og at bevæge andre Medlemmer af Fagforeningen til at standse Arbejdet hos en Mester, og fremdeles ved at Foreningens Bestyrelse i det hele har undladt at træffe virksomme Forholdsregler for at hindre dens Medlemmer fra at nedlægge Arbejdet, og efter Konflikttens Afslutning har paalagt nogle Svende Bøde til Bygningssnedkernes Fagforening, fordi de, efter d. 22. Juni at have nedlagt Arbejdet, atter senere under Strejken havde genoptaget det, og det uagtet der ved et Møde den 3. Juli af Formændene for De samvirkende Fagforbund, Arbejdsgiverforeningen, Snedkerlavets Møbelsnedker-Afdeling, Snedkerforbundet og Snedkernes og Stølemagernes Fagforening var vedtaget og underskrevet en Overenskomst om Aflysning af en bebudet Lock-out, i hvilken Overenskomst sidstnævnte Fagforening blandt andet udtalte, „at den vil meddele de af dens Medlemmer, som har nægtet at udføre visse Arbejder hos de nævnte Mestre, at der ikke fra Fagforeningens Side er noget til Hinder for, at de fortsætter med disse Arbejder, og at Fagforeningen vil medvirke til, at de paa-gældende Arbejdere optager Arbejdet snarest.“ —

Rigtigheden af dette Klagepunkt har Fagforeningens Formand i det væsentlige bestridt.

Det maa imidlertid ved Vidneudsagn — som bestyrkes derved, at faktisk flere Svende umiddelbart efter at have raadført sig med Formanden paa Fagforeningens Kontor var henholdsvis nedlagt deres indtil da under Strejken fortsatte Arbejde ved Butiksinventar eller undladt at møde til Arbejde, hvortil de var antagne — anses godtgjort, at Formanden, om han end ikke ligefrem har søgt at hindre Medlemmer af Foreningen i at tage Arbejde eller at bevæge andre til at standse Arbejdet, dog har udtalt sig paa en saadan Maade overfor flere Svende, at de har opfattet det enten som et Forbud imod eller dog som en Fraraaden af at arbejde, ligesom han overfor enkelte Svende efter Overenskomsten af 3. Juli har udtalt, at der vel intet var til Hinder for, at de gik i Arbejde, men at de selv maatte bestemme, hvad de vilde, og naar de spurgte, hvad han mente, at Bygningssnedkernes Fagforening vilde sige dertil, at derom maatte de selv henvende sig til dennes Formand. Og fremdeles er det med Hensyn til Spørgsmaalet om den nogle Svende idømte Bøde oplyst, at den ikke var idømt af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening, men at dennes Bestyrelse — da der efter Konfliktens Ophør var tilgaaet den en Meddelelse fra Bygningssnedkernes Fagforening om, at de n e n n e havde idømt de paagældende Svende en Bøde og tilpligtet dem at tilbagebetale den Understøttelse, de havde modtaget fra sidstnævnte Forening i Tiden fra de under Strejken nedlagde Arbejdet, indtil de genoptog det — vedtog at henstille til Svendene, om de vilde betale. Da Svendene indgik herpaa, modtog dernæst Bestyrelsen Pengene paa Bygningssnedkernes Fagforenings Vegne og lod dem gaa videre til denne. Af et enkelt Vidne er det derhos forklaret, at, da han efter Konfliktens Afslutning søgte Arbejde, blev der af Bestyrelsen nægtet ham Arbejdskort, indtil det paa et Bestyrelsesmøde var afgjort, om han skulde ekskluderes eller betale Bøde, men at han saa efter Mødet fik Arbejdskort, da han havde lovet at betale Bøden.

Af de Indklagede bestrides det, at Snedkernes og Stolemagerens Fagforening har gjort Brud paa Overenskomsten ved dens fremstillede Holdning, idet følgende Betragtninger gøres gældende: Arbejde paa Butiksinventar er Grænsearbejde, der udføres af Bygningssnedkere og Møbelsnedkere i Flæng, dog mest af Bygningssnedkere, og selv naar det udføres hos Møbelsnedkermestre, betales det ifølge den bestaaende Overenskomst efter den mellem Bygningssnedkernes Fagforening og Snedkerlavets Bygningssnedkerafdeling oprettede Priskurant. Da der saaledes er et ganske særligt og nært Forhold mellem de Svende, der er Medlemmer af Bygningssnedkernes Fagforening og de Møbelsnedkersvende, der arbejder paa Butiksinventar, og da disse under Strejken

strængt taget ikke havde nogen Priskurant at rette sig efter, idet Bygningssnedkerne havde opsagt Priskuranten, er det forstaaeligt og naturligt, at de nedlagde Arbejdet, saa meget mere, som der blandt Arbejderne hersker den Opfattelse, at det er et Neutralitetsbrud overfor Kammerater, naar Arbejdere udfører samme Slags Arbejde, som andre Arbejdere har nedlagt. Og under disse Forhold har Fagforeningens Bestyrelse haft en meget vanskelig Stilling med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes den skulde optræde overfor sine Medlemmer, særlig de, der arbejdede paa Butiksinventar.

Voldgiftsretten maa imidlertid give Arbejdsgiverforeningen Medhold i, at Fagforeningen ved sin Holdning har overtraadt den citerede Bestemmelse om Støtte i Overenskomsten. Retten opfatter nemlig denne Bestemmelse saaledes, at ganske vist er den blotte Undladen af at træffe Foranstaltninger til at hindre paagældende Forenings enkelte Medlemmer i at foretage noget, der direkte kan støtte Strejken, ikke i Strid med Bestemmelsen, men dette er derimod Tilfældet, naar Bestyrelsen eller dens Formand overfor en Henvendelse fra Medlemmer for at faa at vide, hvad der er tilladeligt, stiller sig ligegyldig eller endog nærmest tilskyndende til at foretage Noget, der er i Strid med Bestemmelsen, selv om der gøres opmærksom paa, at det efter Overenskomsten ikke er tilladt. Og saaledes maa Formanden efter alt det foreliggende siges at have stillet sig overfor Spørgsmaalene om Nedlæggelse eller Genoptagelse af Arbejdet under Strejken. Og at Svendene ved at nedlægge Arbejdet — noget der hos nogle Mestre skete af alle Svende straks ved Strejkens Udbrud og hos andre paa et senere Tidspunkt — eller undlade at møde, naar de var antagne, faktisk har støttet Strejken, derom synes der ikke at kunne være Tvivl. Vel har de Indklagede, som ovenfor anført, fremhævet, at Arbejderne betragter det som et Neutralitetsbrud overfor de Strejkende at udføre samme Slags Arbejde, som andre Arbejdere har nedlagt; men medens denne Betragtning kan være rigtig, naar Talen er om at optage netop det samme Arbejde, som andre har nedlagt, maa det tværtimod siges at være Neutralitetsbrud overfor Arbejdsgiverne, og en utilladelig Støtte for Strejken, naar Arbejderne forlader et af dem selv paabegyndt Arbejde, blot fordi det er af samme Art som det af de Strejkende nedlagte, eller nægter at udføre lignende Arbejde for deres Arbejdsgiver, navnlig naar, som i det foreliggende Tilfælde, Strejken i Forvejen af Retten er erklæret for at være et Brud paa Overenskomsten af 5. September 1899.

Forsaavidt Klagerne har ment, at ogsaa Foreningens samlede Bestyrelses Holdning med Hensyn til de, nogle Svende af Bygningssnedkernes Fagforening, idømte Bøder og Tilbagebetalinger er i Strid med Overenskomsten, kan der derimod ikke gives dem Medhold, eftersom dette først er passeret efter Konfliktens Afslutning; men paa den

anden Side bestyrker dette unægtelig yderligere den Opfattelse, at Snedkernes og Stolemageres Fagforening ogsaa under Konflikten har billiget Bygningssnedkernes Optraeden overfor Medlemmerne af Foreningen ligesom det ialtfald indirekte indeholder en Godkendelse fra den samlede Bestyrelse af Formandens Holdning under Konflikten.

Under Hensyn til de af de Indklagede paapegede Vanskeligheder, som det paa Grund af det ejendommelige Forhold mellem de forskellige Grupper af Snedkere kere frembyder, for Foreningen at optræde fuldt ud korrekt i Henhold til Overenskomsten findes der derimod ikke tilstrækkelig Anledning til her at paalægge nogen Bøde.

5) At selve De samvirkende Fagforbund har overtraadt den citerede Bestemmelse i Overenskomsten ved ikke at træffe tilstrækkelig virksomme Foranstaltninger til at standse den Understøttelse, som i Henhold til den foranstaaende Fremstilling er ydet Bygningssnedkernes Fagforening af andre Fagforeninger og en stor Del enkelte Medlemmer af saadanne.

Overfor denne Paastand har de Indklagede, navnligt i et skriftligt Indlæg, citeret Ordlyden af en Skrivelse, som de den 10. Juni i Anledning af en fra Arbejdsgiverforeningen modtagen Henvendelse tilstillede sine Underorganisationer med Anmodning om at lade deres Afdelinger tilflyde Meddelelse om Indholdet, som gik ud paa, at de burde holde sig fuldstændig neutrale og ikke i nogen Vis blande sig i Striden, og at det derfor ikke maatte kunne paavises, at nogen af Organisationerne „paa nogen Maade støtter Bygningssnedkerstrejken enten ved Pengemidler eller paa anden Maade.“

Af Bygningssnedkernes Fagforenings Formand som Vidne er det derhos forklaret, at Foreningen under Strejken har henvendt sig til en stor Mængde andre Fagforeninger om Støtte, men fra de fleste modtaget det Svar, at det kunde de ikke gøre, da De samvirkende Fagforbund havde protesteret derimod og at dette ogsaa var meddelt Foreningens Bestyrelse paa et Møde i De samvirkende Fagforbund.

Under Henviisning til Voldgiftsrettens ovenfor angivne Optattelse af Betydningen af den blotte Undladen af at træffe Foranstaltninger til at hindre, at andre støtter en Strejke, finder Retten, efter det saaledes oplyste ikke, at De samvirkende Fagforbund kan siges at have gjort Brud paa Overenskomsten.

I De samvirkende Fagforbunds Tilsvar har de udtalt den Mening, at det er ukorrekt og stridende mod Forudsætningerne for September-Overenskomsten, at Arbejdsgiverforeningen under Strejken gentagne Gange har anmeldt eventuel Lock-out paa Grund af formentlige Overtrædelser uden først at have indbragt Spørgsmaalet, om saadanne var begaaet, for Voldgiftsretten, og har anmodet Retten om en Udtalelse herom.

Uden for Tiden at komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, som ikke er af di-

rette Betydning for den foreliggende Sag, skal Retten blot udtale, at den ikke ser rettere, end at Bestemmelsen i Overenskomstens § 2 om begge Hovedorganisationers Beretigelse til at dekretere Arbejdsstandsning, naar visse Former iagttages, som ganske almindelig ogsaa omfatter de Tilfælde, hvor der menes i Forvejen at være gjort Brud paa Overenskomsten.

I Henhold til ovenstaaende afsiges følgende

Kendelse:

Ved den ovenfor skildrede Optraeden har saavel Stukkatorernes Fagforening som Snedkernes og Stolemageres Fagforening i Strid med Overenskomsten af 5. September 1899 støttet Bygningssnedkernes Fagforening under dennes Strejke.

Løvrigt findes de Indklagede ikke at have gjort Brud paa September-Overenskomsten.

De samvirkende Fagforbund bør paa Stukkatorforeningens Vegne inden en Maaned fra Dato til Klagerne betale en Bøde, stor 50 Kr., og paa denne Forenings og Snedker og Stolemagerfagforeningens Vegne til Voldgiftsretten som Sagsomkostninger 200 Kroner.

Af Kendelsen vil det ses, at Arbejdsgiverforeningen kun har faaet Medhold hos Voldgiftsretten saavidt angaar dens Paastande overfor Stukkatorernes og Snedkernes og Stolemageres Fagforening, hvorimod Retten har frikendt Snedkerforbundet, Tapetserernes Fagforening og De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsgiverforeningens Lock-out-Trusel mod de under De samvirkende Fagforbund hørende Organisationer viser sig saaledes at have hvilet paa et meget tyndt Grundlag, men hele Bygningssnedkerstrejken og hvad dermed staar i Forbindelse, har til Fuldkommenhed lært os, at det ikke længere gaar an, at enkelte Organisationer stiller sig udenfor den faglige Landsorganisations Ramme, og at det i hvert Fald slet ikke gaar an, under nogen som helst Form, at støtte Organisationer, der, trods alt, vedblivende svigter Solidaritetspligten overfor de til De samvirkende Fagforbund tilsluttede Organisationer.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28

KØBENHAVN DEN 11. JANUAR 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløshedskasserne. — Arbejdsløsheden i Danmark i November Maaned 1907. — Lønbevægelser og Konflikter (Dansk Hvidgarverforbund).

Arbejdsløshedskasserne

I Henhold til Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser af 9. April 1907 har Indenrigsministeriet meddelt nedenstaaende 30 Arbejdsløshedskasser Anerkendelse. Disse Kasser har til sammen ca. 76,000 Medlemmer.

Anerkendte fra 1. September 1907:

Bagernes, Kagebagernes og Konditorernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Bødkernes Arbejdsløshedskasse.

Murarbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for Sjælland og Omg. med omliggende Øer.

Træindustriarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Anerkendte fra 1. Oktober 1907:

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Bogtrykfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Brolæggernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Børstenbindernes Arbejdsløshedskasse paa Sjælland.

Formerfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Korkskærernes og Sortererskernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Mølleriarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Skotøjsarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Tekstilarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Anerkendte fra 1. November 1907:

Bogbinderiarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Hattearbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Kedel- og Maskinpassernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Metaltrykkernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Sadelmagernes og Tapetserernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Skraatobaksarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Tømmerfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Anerkendte fra 1. December 1907:

Gørtler- og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Murersvendenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Anerkendte fra 1. Januar 1908:

Billedskærernes og Dekorationsbilledhuggernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Jern- og Metalslibernes Arbejdsløshedskasse.

Lohgarvernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

De faglærte Jern- og Metalarbejderes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Tobaksarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Marmor-, Kalk- og Sandstenshuggerens Arbejdsløshedskasse for Sjælland.

Kommunetilskud til anerkendte Arbejds-løshedskasser.

Forretningsudvalget har i December Maaned f. A. udsendt et Cirkulære til Arbejdernes lokale Fællesorganisationer og til samtlige Fagorganisationer her i Landet, vedrørende Kommunetilskud til Arbejdsløshedskasserne.

Cirkulæret er saalydende:

Den i Aar vedtagne Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser indeholder en Bestemmelse om, at **Kommunerne**, til saadanne Kasser kan yde Tilskud paa indtil en **Sjattedel** af den samlede Præmie.

21 Kasser har opnaaet Anerkendelse. I den kommende Tid vil dette ogsaa blive Tilfældet med en Række andre Kasser, saavel tidligere bestaaende som nyoprettede. (Antallet er nu 30).

For i saa høj Grad som muligt at gøre Loven frugtbringende for Arbejdsløshedskasserne, og derigennem for Medlemmerne, maa Kommunerne Landet over opfordres til at yde det i Loven nævnte Tilskud; særlig gælder det om at faa de store Kommuner med straks.

Tilskudene til Kasserne ydes i Hensigt til Præmiebeløbet, af det Antal Medlemmer, der har Ophold i de respektive Kommuner. Det er derfor nødvendigt, at have en Oversigt over hvor mange Medlemmer, der findes i de Kommuner, hos hvem der søges Tilskud, ligesom ogsaa det fastsatte eller paatænkte Medlemskontingent maa opgives af Hensyn til Tilskudets Betydning.

En samlet Henvendelse fra de forskellige Fag i hver enkelt Kommune vil, som alt tidligere paapeget, være den hensigtsmæssigste Form.

Da det vil have sin store økonomiske Betydning for Arbejdsløshedskasserne, at *København* og *Frederiksberg Kommuner* snarest kommer til at træffe deres Beslutning om Tilskud, og da man tør forvente, at disse Kommuner Stilling vil give Eksempel til Efterfølgelse, har De samvirkende Fagforbunds Udvalg til Udarbejdelse af en Mønstervedtægt anset det for nødvendigt at faa Andragendet til disse *Kommuner* fremmet hurtigst muligt, og

det har derfor rettet Forespørgsel til Fagforbundene og de enkeltstaaende Foreninger om hvorvidt Organisationen har oprettet en Arbejdsløshedskasse og om denne er anerkendt. Tillige er der spurgt om Organisationens samlede Medlemsantal samt hvormange Medlemmer deraf i Københavns Kommune og i Frederiksberg Kommune og endvidere om Størrelsen af det aarlige Kontingent pr. Medlem i Arbejdsløshedskassen. Paa Grundlag af disse Oplysninger vil der fra Arbejdernes Fællesorganisation i København blive indgivet Andragender om Kommunetilskud, til Københavns og Frederiksbergs Kommunalbestyrelser.

Forretningsudvalgets Opmærksomhed er blevet henledet paa, at man i enkelte Byer, ved Andragender om Kommunetilskud, agter at gaa frem paa en Maade, der foruden at være i Uoverensstemmelse med de hidtil givne Anvisninger, kan virke skadeligt for en planmæssig Udnyttelse af Lovens Bestemmelse om Kommunetilskud.

Forretningsudvalget tillader sig derfor at rette en indtrængende Opfordring til Organisationerne, om at indgive et samlet Andragende til Stedets Kommunalbestyrelse — Byraad eller Sogneraad — om Kommunetilskud til Afdelingskasser, hvis Landskasse har faaet eller venter at faa Anerkendelse indenfor det Tidsrum, som Andragendet omfatter.

Saavidt der paa Stedet findes en *Fællesorganisation*, bør Andragendet indgives af denne, saaledes som det tidligere er henstillet.

Paa Steder hvor der *ingen* Fællesorganisation findes, bør de paa Stedet værende Afdelinger ogsaa optræde i Fællesskab, og ligeledes lade Henvendelsen foregaa samlet for alle de paa Stedet værende Arbejdsløshedskasser.

I Almindelighed kan der andrages om, at Kommunalbestyrelsen vil yde det i Loven nævnte Tilskud af en *Sjattedel* af Præmien. Ved »Præmien« forstaaes Medlemmernes Kontingent i Forening med Statens og Kommunerne Tilskud. Statens og Kommunerne Tilskud kan og vil, naar Tilskudene ydes i fuld Omfang, blive lige saa stort

som Medlemmernes Bidrag. Under denne Forudsætning vil Statens Bidrag blive $\frac{2}{3}$, og Kommunernes $\frac{1}{3}$ af Medlemskontingentet. Er Medlemsbidraget 18 Kr., vilde Statens Tilskud være 12 Kr., Kommunernes 6 Kr., og den samlede Præmie derved blive 36 Kr. Det er af denne Sum, at Kommunerne i Henhold til Loven skal yde $\frac{1}{6}$ og som i det anførte Tilfælde er lig 6 Kr.

Det er Forretningsudvalget bekendt, at Arbejdsløshedsinspektøren i Øjeblikket helt vil lade Kommunaltilskudene ude af Beregning, idet han mener, at man ikke kan regne med, hvad man ikke har. Saavel Statens som Kommunernes Tilskud vil muligvis af denne Grund indtil videre blive beregnede paa en anden Maade, og hvis denne anden Maade benyttes, vil saavel Statens som Kommunernes Tilskud pr. Medlem komme til at veksle fra Aar til Aar, efterhaanden som flere og flere Kommuner yder Tilskud. Det vil derfor være af overordentlig stor Betydning straks at faa optrukket saa klare Linier som muligt og fastslaa, at Statens og Kommunernes Tilskud, i Henhold til Loven, er lig Medlemskontingentet, thi derved kan man videre fastslaa, at $\frac{1}{3}$ af det Hele (den samlede Præmie) er lig $\frac{2}{3}$ af det Halve (Medlemskontingentet) samt at Statens Tilskud derefter bliver $\frac{2}{3}$ af Medlemskontingentet. Og for Kommunernes Vedkommende, at $\frac{1}{6}$ af det Hele (den samlede Præmie) er lig $\frac{1}{3}$ af det Halve (Medlemskontingentet), hvorefter Kommunernes Tilskud bliver $\frac{1}{3}$ af Medlemskontingentet.

Forretningsudvalget tilraader derfor Organisationerne at indsende til Fællesorganisationen i deres By Oplysning: 1) om Organisationens Navn, 2) Medlemstal i den paagældende Kommune eller de paagældende Kommuner, hver for sig; 3) Arbejdsløsheds-kassekontingentets Størrelse for helt og halvtbetalende Medlemmer; 4) fra hvilket Tidspunkt Anerkendelsen er opnaaet eller ventes.

Paa Grundlag af disse Oplysninger, udarbejder Fællesorganisationen en specificeret Oversigt over det samlede aarlige Medlemskontingent i de Arbejds-

løshedskasser, for hvilke der søges Tilskud. I det derefter affattede Andragende til By- eller Sogneraadet, bør man anmode om at der ydes det i Loven tilladte Maksimum af en Sjettedel af den samlede Præmie, og det bør udtrykkelig paapeges, at Kommunens Tilskud formentlig vil beløbe sig til en Trediedel af det i den ovenfor omtalte Oversigt angivne Medlemskontingent. Denne Oversigt maa følge med Andragendet.

I Andragendet kan det endvidere betones, at Arbejdsløshedsinspektoratet paa Grundlag af de til dette indsendte Medlemsfortegnelser fra 31. Marts vil kunne anvise Tilskudene fra Kommunkasserne til de enkelte Kasser, forsaavidt Kommunerne har erklæret sig villige til at yde det fulde Tilskud i Henhold til Arbejdsløshedsloven.

Derved bliver Arbejdsløshedsinspektøren tillige Kommunens Tillidsmand overfor Arbejdsløshedskasserne, og der bliver derved ogsaa paa dette Omraade skabt en Enhed.

Hvor der ingen Fællesorganisation findes, bør, som omtalt, de der-værende Organisationer søge hinanden og i Fællesskab optræde paa den her antydede Maade.

*

Forretningsudvalget for Arbejdernes Fællesorganisation i København har, i Henhold til Beslutning af et Fællesbestyrelsesmøde, udarbejdet et Andragende til Kommunalbestyrelsen i København om Tilskud til de i København værende statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. Andragendet tænkes med de nødvendige Ændringer ogsaa indsendt til Kommunalbestyrelsen paa Frederiksberg.

Andragendet, der i de nærmeste Dage vil blive tilstillet begge Kommunalbestyrelserne, er saalydende:

Andragende

til

Kommunalbestyrelsen i København.

Undertegnede tillader sig herved paa de i medfølgende Bilag nævnte anerkendte Arbejdsløshedskassers Vegne at anmode den højtærede Kommunalbestyrelse om Tilskud til disse i Henhold til Lov af 9. April 1907 om anerkendte Arbejdsløshedskasser. Antallet

af de i København og Frederiksberg Kommuner boende Medlemmer af nævnte Kasser er ca. 36,000. Heraf i Københavns Kommune ca. 30,150.

Det samlede Kontingent, som Medlemmerne i de hidtil anerkendte Arbejdsløsheds-kasser i begge Kommuner betaler pr. Aar, andrager en Sum af ca. 390,000 Kr. Heraf i Københavns Kommune ca. 325,000 Kr.

I medfølgende Bilag vil Kommunalbestyrelsen, for hver enkelt Kasses Vedkommende, finde alle nødvendige Oplysninger, saavel hvad Kontingentets Størrelse pr. Aar pr. Medlem, som Medlemsantallet angaar. Endvidere er Kassens Hjemstavn og Navn, Formandens Navn og Adresse, samt paa hvilken Dato Kassen er anerkendt, anført. Eksemplarer af Vedtægter for de forskellige Kasser, findes vedlagt.

Da den samlede Præmie er Medlemskontingentet i Forening med Statens og Kommunens Tilskud, og da disse Tilskud, naar de ydes i fuldt Omlang i Henhold til Loven, vil være lig Medlemskontingentet, vilde Statens Tilskud i Forhold til det af københavnske Medlemmer indbetalte Præmiebeløb (ca. 325,000 Kr.) for et helt Regnskabsaar andrage et Beløb af ca. 216,000 Kr., lig $\frac{2}{3}$ af Medlemskontingentet, eller $\frac{1}{3}$ af den samlede Præmie. Kommunens Tilskud vilde være ca. 108,000 Kr., lig $\frac{1}{3}$ af Medlemskontingentet eller $\frac{1}{6}$ af den samlede Præmie. Da Kasserne imidlertid, som det vil ses af Bilagene, har faaet Anerkendelse paa forskellige Tider, skal jeg herved tillade mig, i Henhold til foranførte, at andrage Kommunalbestyrelsen om et forholdsvist Tilskud til disse Kasser for den forløbne Tid.

Det formenes, at til 1. Marts 1908 vil yderligere 6 Kasser med ca. 2,000 Medlemmer faa Anerkendelse. Disse Kasser ere ikke medregnede her. Arbejdsløshedsinspektoraatet vil, paa Grundlag af de til dette den 31. Marts 1908 indsendte Medlemsfortegnelser og Regnskaber, være i Stand til at kunne attestere Medlemstal og Kontingentydelse for de i Kommunen boende Medlemmer, og at anvise Kommunetilskudene til de enkelte Kasser. Derved bliver Arbejdsløshedsinspektøren tillige Kommunens Tillidsmand overfor Arbejdsløsheds-kasserne, hvilket formentlig maa være i Kommunens Interesse.

Jeg tillader mig paa de omtalte Arbejdsløsheds-kassers Vegne at udtale Haabet om, at den højtærede Kommunalbestyrelse vil imødekomme dette vort Andragende.

København, den 13. Januar 1908.

P. F. V.

C. M. OLSEN.

K. KIEFER.

Arbejdsløsheden

i Danmark i November Maaned 1907.

Der er tilsendt os Oplysninger fra 28 Organisationer med tilsammen

34,623 Medlemmer. Heraf havde 21 Organisationer med ialt 33,005 Medlemmer 2314 Arbejdsløse den 30. November. 7 Organisationer med tilsammen 1618 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse paa Maanedens sidste Dag.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers .						50
Billedskærere . . .	11	88	3	1	6	
Blikkenslagere . .		780	30		390	15
Bryggeriarb.		13	4		56	3
Formere	42	721	29	98	1349	50
Frihavnsarbejd. . .						
Glarrestre						
Gørtl. o. Metalar. .	10	130	7	1	18	1
Handskemagere . .		20	2			
Hattearbejdere . .	7	126	5			
Hvidgarvere	4	92	3	3	77	2
Kedel-o.Maskinp . .	18	221	11	9	201	8
Kørkskærere	15	375	14			
Kurvemagere						
Lohgarvere	4	56	2			
Metaltrykkere . . .						
Papirindustriarb. .						
Pottemagere						
Rebslagere					16	11
Sejlmagere						
Skibstømrere	25	420	30	20	252	18
Skiferdækkere . . .	12	356	12			
Skotøjsarbejdere . .	103	1380	72	8	77	5
Smede- og Maskinarbejdere .			526			121
Snedkere (Snedkerforbundet) . .		1820	118		2161	174
Skrædere			150			50
Trælastarbejdere . .		300				
Tømrere			571			217

Lønbemægler og Konflikter

Dansk Hvidgarverforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsigte Overenskomsten med Brøndums Garveri i Viborg og til at søge forskellige Forbedringer i Lønnen gennemført.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farinagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541-

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29

KØBENHAVN DEN 18. JANUAR 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Billedskærerne paa Trævarefabriken »Thor« i Horsens; Drejerne i Aalborg; Dansk Karetmagerforbund; Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund; Keramisk Forbund; Kvindeligt Arbejderforbund; Malerforbundet; Dansk Mølleriarbejderforbund; Papirarbejderne paa Ravnholm Papirfabrik; Dansk Rebslageriarbejderforbund; Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Forbund; Dansk Skibstømmerforbund; Dansk Slagteriarbejderforbund; Snedkerne og Stolemagerne i København; Snedkerne hos Snedkermester Mads Andersen i Aarhus; Syerskernes Forbund; Sølvarbejderne hos A/S Carl M. Chors Sølvvarefabrik).

Lønbevægelser og Konflikter

Billedskærerne paa Trævarefabriken »Thor« i Horsens. Der har i længere Tid været forhandlet mellem Repræsentanter for Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet og Trævarefabriken »Thor« i Horsens om en ny Overenskomst for Billedskærerarbejde. Det var ogsaa lykkedes Parterne at opnaa Enighed om Akkordpriserne, hvorimod der ikke var Enighed om de almindelige Bestemmelser, og som Følge deraf nedlagdes Arbejdet i Begyndelsen af December Maaned af de 4 Billedskærere, som Fabriken beskæftigede.

Den 21. December d. A. fandt der et Møde Sted mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Centralforeningen for jyske Snedkermestre og Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet i Danmark angaaende Konflikten paa Trævarefabriken »Thor« i Horsens, og der opnaaedes Enighed om følgende:

Der optages en Forhandling mellem Centralforeningen for jyske Snedkermestre og Billedskærer og Dekorationsbilledhuggerforbundet i Danmark om en Revision af Priskuranten og de almindelige Bestemmelser for Trævarefabrikken »Thor«.

Strejken hæves og der maa ikke

fra Mestrenes Side iværksættes nogen Blokade overfor Svendene.

Fabrikkerne genantager Arbejderne, saasnart den har Anvendelse for dem, og forpligter sig til ikke at antage nye Arbejdere, forinden de gamle er genantagne, forsaavidt de ønsker at genantages.

Indtil nye Akkordpriser er fastsatte, betales efter den under 26. Oktober d. A. underskrevne Prisliste, dog saaledes, at den ny Prisliste har tilbagevirkende Kraft til Dato.

Drejerne i Aalborg har efter Anmodning fra Drejerforbundet faaet vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsigte den bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. April 1908.

Forbundet agter at fremsætte Krav om en Arbejdstid paa 9 $\frac{1}{2}$ Time daglig og en Forhøjelse af Minimallønnen fra 35 til 40 Øre pr. Time.

Dansk Karetmagerforbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsigte de nugældende Overenskomster for Aarhus, Horsens, Vejle, Ringkøbing og Varde, til Ophør den 1. April 1908.

Minimallønnen for Aarhus ønskes forhøjet fra 38 til 44 Øre pr. Time. I de øvrige Byer varierer Lønnen fra 30 til 35 Øre. Den ønskes nu hævet til 36 Øre pr. Time. Desuden kræves en Forhøjelse af Akkordpriserne og en Nedsættelse af Arbejdstiden til 9 $\frac{1}{2}$ Time daglig.

I denne Lønbevægelse vil ca. 70 Medlemmer blive inddraget.

Samme Forbund har endvidere modtaget Forretningsudvalgets Samtykke til at fremsætte Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne paa Vognfabrikken

Scandia i Randers. Fabrikken beskæftiger 82 Karetmagere.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har opsagt de nugældende Overenskomster med Cementfabrikerne »Danmark«, »Portland«, og »Norden« ved Aalborg samt »Dania« og »Cimbria« ved Mariager, og det har indledet Forhandling med Fabrikerne om ny Overenskomster.

Keramisk Forbund har, med Forretningsudvalgets Samtykke, opsagt Overenskomsten med Fajancefabriken „Alumina“, Den kgl. Porcellænsfabrik og Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik til Ophør den 1. April d. A. Forbundet vil søge Ugelønnen for alle mandlige Arbejdere forhøjet fra 21 Kr. til 25 Kr., for kvindelige Arbejdere fra 12 Kr. til 16 Kr. Akkordpriserne ønskes forhøjede med fra 3—25 %. Arbejdstiden paa Bing & Grøndahls Fabrik, der nu er 10 Timer, ønskes nedsat til 9 Timer, saaledes som paa Den kgl. Porcellænsfabrik.

Lønbevægelsen vil berøre 409 Arbejdere.

Kvindeligt Arbejderforbund har afsluttet ny Overenskomst med Carl Lunds Fabrikker, hvorved Ugelønnen er hævet med fra 90 Øre til 2 Kr. i Fabrikens forskellige Afdelinger.

Samme Forbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med A/S De forenede Gummi- og Luftringe-Fabriker (Schjønning & Arvé). Lønbevægelsen vil komme til at omfatte ca. 70 Kvinder.

Endvidere har Forbundet faaet Sanktion til at søge opnaaet Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold paa Fyns Glasværk. Det drejer sig her om 30 à 40 Kvinder.

Malerforbundet har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsige de nugældende Overenskomster for Esbjerg, Nykøbing, Jylland og Bornholm. I de to førstnævnte Byer ønsker Forbundet at opnaa lignende Forhold som de, der er gældende for det øvrige Jylland, og for Bornholms Vedkommende henimod de for Østif-

terne gældende Bestemmelser. Lønbevægelse vil omfatte ca. 60 Medlemmer.

Dansk Mølleriarbejderforbund har faaet Forretningsudvalgets Sanktion til at opsige den med Indehaverne af de københavnske Dampmøller bestaaende Overenskomst til Ophør 1. April 1908. Forbundet vil bl. a. søge Lønnen hævet fra 24 til 28 Kr. pr. Uge.

Papirarbejderne paa Ravnholm Papirfabrik opnaaede ved Forhandling sidste Sommer med Ravnholm Papirfabrikker en midlertidig Overenskomst som udløb den 1. December. Der har senere været forhandlet med Fabrikken om en ny Overenskomst, og der er nu opnaaet Enighed om en saadan. Denne har faaet tilbagevirkende Kraft fra 1. December f. A. Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. Februar 1911.

Dansk Rebslageriarbejderforbund har, med Forretningsudvalgets Sanktion, indledet Forhandlinger med Rebslagermestrene i Kolding, Svendborg og Odense, for at faa Lønnen i disse Byer hævet til 35 Øre pr. Time for Faglærte og 30 Øre pr. Time for Ikke-Faglærte, saaledes som den er andre Steder i Danmark.

Det er senere lykkedes Forbundet at faa Forholdene i Odense ordnet, hvorved Lønnen er hævet saameget, at Merfortjenesten for 13 Mand udgør ca. 1800 Kr. aarlig, eller gennemsnitlig 138 Kr. pr. Mand.

Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Forbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten for Træskofabrikerne i Glostrup, Køge, Næstved, Ringsted, Slagelse, Nykøbing F., Ørting (Jylland) og Viby (Jylland) samt paa Hillerød Savværk, Vognfabriken i Hillerød, Frederiksværk Savværk, Slagelse Savværk, Bødker Nielsens Savværk Nykøbing F., Sorø Savværk, Savværkerne og Maskinsnedkerierne i Holbæk og Nakskov til Ophør 1. April d. A.

For Viby og Ringsteds Vedkommende udløber Overenskomsterne først henholdsvis 1. August og 1. Oktober d. A.,

men da man venter, at der vil blive optaget en Fællesforhandling om Akkordpriserne for samtlige Fabrikker, har man samtidig opsagt Overenskomsterne i disse Byer.

Lønbevægelsen vil omfatte ca. 350 Mand.

Dansk Skibstømmerforbund har faaet Sanktion til at opsigte den med Skibsbymestrene i Fakse bestaaende Overenskomst, og derefter indlede Forhandlinger om en Forhøjelse af Timelønnen der nu er 36 à 38 Øre, til 42 Øre, samt 50 pCt. for Overarbejde og 100 pCt. for Natarbejde. — Lønbevægelsen vil komme til at omfatte 12 Mand.

Samme Forbund har gennemført en ny Overenskomst for Skibstømmerne i Stege, hvorved Timelønnen er hævet fra 38 til 40 Øre. Overarbejde til Kl. 9 Aften betales med 50 pCt. og Natarbejde med 100 pCt. Overenskomsten er traadt i Kraft den 1. Januar 1908.

Dansk Slagteriarbejderforbund har faaet Sanktion til at opsigte det med 15 private Slagterier bestaaende Lønregulativ, til Ophør den 28. Februar 1908. Ugelønnen søges forhøjet med 2 Kr., saaledes at Minimallønnen fra 1. Marts d. A. fastsættes til 22 Kr. pr. Uge og fra 1. Marts 1909 tillægges der alle Lønninger yderligere 1 Kr. pr. Uge, og fra 1. Marts 1910 atter 1 Kr. pr. Uge. Timebetalingen for Over-, Nat- og Helligdagsarbejde søges forhøjet til 65 og 75 Øre.

Lønnen for kvindelige Arbejdere ønskes sat til 15 Kr. pr. Uge. Naar Kvinderne ikke beskæftiges en hel Uge, betales deres Arbejde med 35 Ø. pr. Time.

Lønbevægelsen vil omfatte ca. 325 Arbejdere.

Forbundet har afsluttet ny Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold med Andelsslagterierne i Nakskov, Rønne, Faaborg og Ringsted. Minimallønnen er fastsat til henholdsvis 19 Kr. i Nakskov, 18 Kr. 50 Øre i Rønne og 18 Kr. i Faaborg og Ringsted.

Snedkerne og Stolemagerne i København har, under de Forhandlinger der resulterede i den nugældende Over-

enskomst, faaet Løfte af Mestrenes Bestyrelse om at de vilde paavirke Lavsmedlemmerne til at imødekomme Fagforeningens Krav om at nedsætte Arbejdstiden til 9 Timer daglig. Paa Trods af dette Løfte har Lavets Bestyrelse afvist et Forslag om at forhandle om Arbejdstidens Nedsættelse til 9 Timer daglig (8 Timer om Lørdagen). Snedkernes og Stolemagernes Fagforening har derfor paa en Generalforsamling den 22 December vedtaget at opsigte Overenskomsten til Ophør den 1. April 1908. Opsigelsen traadte kun Sigte paa at faa Lejlighed til at træffe en tilfredsstillende Ordning af Arbejdstiden.

Snedkerforbundet har anmodet De samvirkende Fagforbund om Sanktion til at opsigte Overenskomsten, og Forretningsudvalget har givet sit Samtykke hertil.

Denne Lønbevægelse vil omfatte ca. 1,400 Medlemmer.

I Snedkerforbundets Overenskomst for Provinserne er indført en Bestemmelse om, at Spørgsmaal angaaende Arbejdstidens Forkortelse, selvstændig og uafhængigt af Lønoverenskomsten kan optages til Forhandling og endelig Afgørelse fra 1. Januar 1908.

Snedkerforbundet vil nu søge at faa optaget til fælles Behandling Spørgsmaalet om en ensartet Arbejdstid i Snedkerfaget for hele Landet.

Snedkerne hos Snedkermester Mads Andersen i Aarhus. Fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening modtog vi under 16. f. M. Meddelelse om, at Snedkersvendene hos Snedkermester Mads Andersen i Aarhus, uden Varsel og uden Forhandling havde nedlagt Arbejdet og efter Opfordring af Centralforeningen af Snedkermestre, foreslog Arbejdsgiverforeningen afholdt Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og de interesserede Parter.

Snedkerforbundet giver følgende Fremstilling af Sagen:

Snedkermester Mads Andersen leverer til sit Bordarbejde Maskinhjælp i større Udstrækning end beskrevet i Specialist-Prislisten, som indeholder

gensidig bindende Akkordpriser. — Allerede i Novbr. 1906 blev det under Forhandling mellem Hovedorganisationerne slaaet fast, at Mads Andersen skulde give Akkord; men han har stadig vægret sig ved det. Vor Afdeling har forgæves søgt at faa Forhandling i Gang med ham om de omhandlede Borde. Senere har vor Afd. ogsaa fra Snedkerlauget faaet Afslag paa Anmodning om at forhandle herom.

For at faa en Ende paa M. Andersens Modstand mod Akkordpriserne, har vor Afd. dernæst spurgt Hr. Andersen om han var villig til:

1. at udregne Bordene efter Specialist-Prislisten eller

2. at lade Centralforeningen og Forbundet fastsætte en Pris for Bordene i Henhold til Regulativets Efterskrift, Post 1.

Da Svendene nogle Dage senere bad Andersen om Besked, gav han dem et fornærmeligt Svar, hvorefter de nedlagde Arbejdet.

Lørdagen den 21. December 1907 afholdtes i Arbejderforeningens Lokaler Møde mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Centralforeningen for jyske Snedkermestre og Snedkerforbundet i Danmark angaaende Konfliktens hos Snedkermester Mads Andersen, Aarhus, og der opnaaedes Enighed om følgende:

Hr. Mads Andersen erklærede, at han med sine Udtryk ikke har villet fornærme Svendene.

Arbejdet genoptages Mandag Morgen d. 23. Dec. og den mod de 4 Svende iværksatte Blokade hæves straks.

Der udarbejdes ved Centralforeningens og Forbundets Medvirkning Akkordpriser for de omtvistede Borde paa Grundlag af Specialitetsprislisten. De saaledes ansatte Priser har tilbagevirkende Kraft til Dato.

Syerskernes Forbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at indlede Forhandling med Vattæppefabrikerne i København om en Pris-kurant for Vattæppestrykning.

Lønbevægelsen vil omfatte ca 50 Medlemmer.

Sølvarbejderne hos A/S Carl M. Chors Sølvvarefabriker. Mellem ovennævnte Fabrik og Guld- Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund blev der i Oktober Maaned f. A. indgaaet en Overenskomst, hvori det bl. a. bestemmes, at Minimallønnen for Fabriksarbejdere er 16, 19 og 22 Kr. ugentlig, henholdsvis 1ste, 2det og 3die Aar, regnet fra 18 Aars Alderen. Bestemmelsen maa, som den er affattet, forstaaes saaledes, at naar en Arbejder er fyldt 18 Aar, kan han fordrø 16 Kr., naar han er 19 Aar kan han fordrø 19 Kr. og efter sit 20de Aar 22 Kr. pr. Uge.

Denne Opfattelse falder imidlertid ikke sammen med Carl M. Chors, idet han vil have Ret til at betale Arbejderne 16 Kr. det første Aar, de er beskæftiget paa Fabriken, selv om de er fyldt 25 Aar, og han har meddelt Forbundet, at det, ved at fremsætte sin Opfattelse, har brudt Overenskomsten, og at han derfor ikke mere betragter den som eksisterende.

Forretningsudvalget har tilstillet Hr. Chor en Skrivelse, hvori det meddeltes ham, at Overenskomsten ikke kan ophæves af den ene Part, fordi der opstaar Uoverensstemmelse om en eller anden Bestemmelse, og at man maatte betragte Overenskomsten som bestaaende, indtil den opsiges paa lovlige Maade. Desuden tilbød man Fabriken Forhandling om Uoverensstemmelsen.

Hr. Chor sendte imidlertid Skrivelsen tilbage, paategnet »Retur«, og da han ligeledes har stillet sig afvisende overfor Forbundets Tilbud om Forhandling, er Arbejdet blevet nedlagt paa Firmaets Fabrik i København, hvor der var beskæftiget ca. 10 Mand. Saa fremt der ikke snart opnaas Enighed med Firmaet, har Forretningsudvalget givet Sanktion til, at Arbejdet ogsaa nedlægges paa Selskabets Fabrik i Fredericia, hvor der beskæftiges ca. 50 Mand.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30

KØBENHAVN DEN 25. JANUAR 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1907. — Lønbevægelser og Konflikter (Planlagte og endnu ikke afsluttede Lønbevægelser i 1908; Bogbinderforbundet; Sadelmager- og Tapetsererforbundet). — Kongresser (Lohgarverforbundet; Tobaksarbejderforbundet). — Legat for Lærlinge.

Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1907

I Følge Loven for De samvirkende Fagforbund skal der hvert Aar udarbejdes en Beretning om De samvirkende Fagforbunds Virksomhed. For at blive i Stand til at udarbejde en saadan Beretning, der kan give Oplysning om Organisationernes Virksomhed paa de forskellige Omraader, har Forretningsudvalget udsendt et Spørgeskema til Fagforbundene, og til samtlige Fagforeninger, hvori der søges Oplysninger om en Række forskellige Spørgsmaal.

Med Skemaet til Forbundene fulgte et Cirkulære af nedenstaaende Indhold:

Cirkulære Nr. ¹/₀₈

Til samtlige Fagforbund og Fagforeninger, som ikke tilhører noget Forbund.

I Lighed med de foregaaende Aar agter De samvirkende Fagforbund ogsaa for 1907 at udarbejde en Beretning om den faglige Bevægelse. Beretningen skal indeholde Oplysning om alt hvad der vedrører Lønbevægelser i samtlige Fag, altsaa en Afspejling af Bestræbelserne fra Organisationernes Side paa, at skaffe sine Medlemmer en Forbedring af deres Løn- og Arbejdsforhold. Den skal indeholde Oplysning om hvormange af Organisationernes Medlemmer, der har været i Lønbevægelse og hvad Udbyttet har været for

dem, enten i Form af højere Løn, kortere Arbejdstid eller Forbedringer i Regulativet.

Beretningen skal ligeledes indeholde en Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang, og hvormeget Organisationerne har ydet til deres rejsende og arbejdsløse Medlemmer, strejkende og udelukkede Medlemmer samt syge og tilskadekomne Medlemmer.

Der er en Side af Fagforeningsvirksomheden, som hidtil har ligget saa temmelig uoplyst, nemlig Møderne, saavel i Fagforbundene som i de forskellige Fagforeninger. Da Møderne imidlertid er et tro Spejlbillede af Virksomheden, har vi besluttet os til denne Gang, at give Oplysning om Antallet af Møder i de forskellige Forbund, som Forretningsudvalgsmøder, Hovedbestyrelsesmøder, Repræsentantskabsmøder og Kongresser.

For Afdelingernes og Klubbernes Vedkommende:

Bestyrelsesmøder, Generalforsamlinger og Medlemsmøder, Møder i Voldgiftsretten, og Fællesmøder med Fagets Arbejdsgivere.

Beretningen vil desuden komme til at indeholde mange andre Oplysninger.

Vi tror, at disse Beretninger, foruden den historiske Betydning, der ligger i at have en samlet Oversigt over Fagforeningernes Virksomhed, ogsaa er af Betydning for Lederne af vore Organisationer, der derigennem har let Adgang til at erhverve sig Oplysninger om forskellige faglige Spørgsmaal.

For at blive i Stand til at udgive en saadan Beretning, maa vi imidlertid anmode Organisationerne om Bistand med at give os de nødvendige Oplys-

ninger. Vi tillader os derfor, til Brug for Forbundene, at sende et Skema, som er mærket A, der indeholder de forskellige Spørgsmaal som ønskes besvarede. Da disse er ret enkle, tror vi ikke, at det er nødvendigt at komme ind paa en nærmere Forklaring af de enkelte Punkter.

Til Brug for Afdelingerne følger et Skema, som er mærket B, i et saa stort Antal som Forbundet har Afdelinger.

Forbundets Hovedbestyrelser anmodes om at være ulejliget med at udsende disse Skemaer til Afdelingerne, ledsaget af en Anmodning om at udfylde og tilbagesende dem til Forbundet senest den 1. Februar d. A.

Da Materialet til Beretningen bliver meget omfangsrigt, og da vi ikke kan paabegynde Sammenstillingen af de indkomne Besvarelser, forinden *alle* Spørgeskemaerne er os i Hænde i fuldstændig besvaret Stand, tillader vi os meget indtrængende at anmode Forbundets Formand om at indsende baade A-Skemaet og samtlige B-Skemaer til De samvirkende Fagforbunds Kontor, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, senest den 5. Februar d. A.

Saasart Beretningen foreligger trykt, vil samtlige Forbund gratis faa tilstillet saa mange Eksemplarer, at hver af dets Afdelinger kan faa et Eksempel, ligeledes vil Forbundenes Hovedbestyrelsesmedlemmer faa hver et Eksempel.

P. F. V.

C. M. OLSEN

C. F. MADSEN.

Lønbevægelser og Konflikter

Planlagte og endnu ikke afsluttede Lønbevægelser i 1908. Nedenfor fremsætter vi en Fortegnelse over de Fag, som med De samvirkende Fagforbunds Samtykke dels har opsagt bestaaende Overenskomster for at søge disse forbedrede og dels for at søge oprettet Overenskomster, hvor saadanne ikke findes.

Lønbevægelsen omfatter 26 Organisationer og 8,660 Medlemmer.

De mest omfattende Lønbevægelser er Slagterne paa Andelsslagterierne, Privatslagterierne og Slagterne i Kø-

Overenskomster opsagte til Ophør	Fag	Sted	Antal i Lønbevægelse
1. Spt. 07	Glarimestre	København	100
• 1. Jan. 08	Slagtere	Andelsslagter.	300
—	Mølleriarbejdere	Vindm., Sydsj.	60
1. Febr.	Barnevognsarb..	København	9
—	Skibstømrere . . .	Esbjerg	72
—	Slagtere	København	127
—	Murere	Provinserne	2700
—	Kobbersmede . . .	Skibsværfterne	80
15. —	Hattearbejdere . .	København	25
1. Marts	Kvindl. Arb.forb.	Schønning & Arve, Kbhvn.	70
—	Slagtere	Privatslagter.	325
1. April	Drejere	Aalborg	10
—	Gartnere	Nordre Birk	17
—	Hvidgarvere	Viborg	10
—	Karetmagere	forsk.jyskeByer	70
—	Do.	Vognfab. Scand., Randers	82
—	Kedelpassere	Cementfabr.	30
—	Keramikere	København	409
—	Malere	do.	1800
—	Do.	fl. Provinsbyer	60
—	Kurvemagere	København	56
—	Sadelm.o.Tapets.	Odense	40
—	Savværksarb.	forsk. Byer	350
—	Snedk. o. Stolem.	København	1400
—	Stukkatorerne . . .	do.	83
—	Møllere	do.	120
1. Maj	Skibstømrere	Fakse	12
—	*Billedskærere . . .	København	40
—	*Jern.-o. Met.slib.	do.	33
—	*Kvindl. Arb.	Fyns Glasværk	40
—	*Linnedsyere	København	?
—	*Vattæppesyersk.	do.	50
—	*Æske-o.Posearb	Aalborg	80

benhavn, Murerne i Provinserne, Kvindeligt Arbejderforbund, Keramikere i København, Malerne i København, Savværksarbejderne i forskellige Byer og Snedkerne og Stolemagerne i København, samt Kobbersmedene paa Skibsværfterne.

Af de opsagte Overenskomster hører Snedkernes og Stolemagerne i København sikkert til de mest alvorlige. Kravet, som Fagforeningen fremsætter, gaar ud paa at faa Arbejdstiden nedsat med en halv Time om Dagen fra 9½ til 9 Timer og 8 Timer om Lørdagen. Der fremsættes ikke Fordringer om Lønforhøjelser, eller om Forbedringer i Arbejdsforholdene i andre Retninger. Kravet er saaledes ganske enkelt, og da Mestrene forud har

* Har ikke tidligere haft Overenskomst.

stillet sig afvisende overfor dette, trods tidligere givne Løfter om at ville stille sig imødekommende, er Udsigterne til en fredelig Løsning af Sagen ikke meget store.

Hvorledes det vil gaa i de øvrige nævnte Fag, er det vanskeligt paa nærværende Tidspunkt at udtale sig om.

Foruden de ovennævnte Organisationer, har Københavns kommunale Arbejderforbund og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund indgivet Andragende til Københavns Kommunalbestyrelse om Løntillæg for de fleste af deres Medlemmer, som er ansatte i Kommunens Tjeneste.

Bogbinderforbundet har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at indlede Forhandling med Arbejdsgiverne i Aalborg om en Priskuraht for Æske- og Posearbejderne i Aalborg. Lønbevægelsen vil omfatte ca. 80 kvindelige Medlemmer.

Sadelmager- og Tapetsererforbundet, har faaet Sanktion til at opsig Overenskomsten før Odense, til Ophør den 1. April d. A., og til at fremsætte Krav om højere Løn og kortere Arbejdstid.

Lønbevægelsen vil omfatte ca. 40 Medlemmer.

Kongresser

Lohgarverforbundet afholdt sit 7. Delegeretmøde Søndag den 15. og Mandag den 16. Decbr. i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Der var foruden Hovedbestyrelsen mødt 19 Delegerede og som indbudt, Forretningsføreren for Garveriarbejdernes Forbund, Hr. Joh. Nielsen.

Forretningsføreren åbnede Mødet med en Velkomsthilsen og udtalte Ønsket om et godt Resultat af Forhandlingerne. Delegeretmødet afholdtes tidligere end det forud var bestemt, af Hensyn til at man vilde søge oprettet en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse for Lohgarverforbundet.

Forretningsfører Johs. Nielsen havde Ordet for at takke for Indbydelsen, og fremhævede Nyttens og Nødvendigheden af fremdeles godt Samarbejde mellem begge Organisationer i fælles Interesse.

Forretningsføreren aflagde Beretning om Virksomheden. Den vigtigste Begivenhed var den i det forløbne Aar gennemførte Lønkrav. Timelønnen for Svende i København var hævet fra 40 til 43 Øre. Fra 1909 bliver denne 44 og fra 1910 45 Øre. De samme Fordele var relativt opnaaet i Provinsafdelingerne.

Forretningsfører Johnsen omtalte sin Deltagelse i den skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania. Paa hans Initiativ afholdt Garvernes Fagforening i Kristiania et Møde, hvor det oplystes, at Kollegerne i Kristiania endnu har et godt Stykke Vej frem, idet kun 40 pCt. er organiserede, medens i København saa godt som alle Garvere er organiserede. Men Stemningen og Forstaaelsen var udmærket blandt dem, der stode i deres Organisation.

Virksomheden godkendtes.

Man drøftede derefter Spørgsmaalet om at søge Fagets Arbejdsløshedskasse statsanerkendt og efter nogen Diskussion besluttedes det, at søge Statsanerkendelse fra 1. Januar 1908. Endelig foretoges en Række Ændringer i Forbundslovene. De hidtil gældende Paragrafer for Understøttelse maatte i det væsentlige stryges som overflødige. Det vedtoges endvidere at bibeholde det nuværende Kontingent, 60 Øre ugentlig, hvoraf 20 Øre gaar til Arbejdsløsheds-kassen, medens Resten fordeles mellem Forbunds-kassen, Reservefonden og Afdelingskassen. Det vedtoges tillige at ethvert Forbundsmedlem er pligtig til at staa i Arbejdsløsheds-kassen.

Med Hensyn til Gensidighedsforholdet mellem Lohg. Forb. og Garveriarbejdernes Fagforening forelaa Forslag dels til Opretholdelse af den mellem begge Parter værende Overenskomst, og dels til paa visse Punkter at søge denne udvidet. Det overdroges Hovedbestyrelsen at sætte sig i særlig Forbindelse med Garveriarbejdernes Bestyrelse for at naa til en tilfredsstillende Ordning.

Endvidere vedtoges det at oprette et Medlemsblad som til en Begyndelse skulle udgaa kvartalsvis; et Forslag om, at der fra Forretningsudvalgets Side gøres det mest mulige for at søge de paa de fleste Værksteder slette Spise-

og Omklædningslokaler forbedrede, toges til Efterretning.

Regnskabet, der fremviste en Kassebeholdning af 16,500 Kr. (4,000 i Forbundskassen, 12,500 i Reservefonden) godkendtes enstemmigt.

Til Forretningsfører genvalgte J. Johnsen.

Det vedtoges at afholde næste Delegeretmøde i Horsens i Eftersommeren 1911.

Tobaksarbejderforbundet i Danmark afholdt sin 9. Kongres i København i Dagene 8.—12. December f. A.

Der var mødt 63 Deltagere repræsenterende 26 Afdelinger med tilsammen 3,700 Medlemmer. Desuden var Forretningsfører Kindstrand fra det svenske Tobaksarbejderforbund tilstede som Gæst.

Forretningsføreren, Ferd. Møller aabnede Kongressen og bød de Delegerede velkommen, hvorefter han aflagde Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres.

Regnskaberne der balancerede med 102,042 Kr. godkendtes. Det oplystes, at Arbejdsløshedskassen desuden ejede 19,938 Kr. Angaaende Arbejdsløshedskassens eventuelle Statsanerkendelse udspandt der sig en længere Diskussion, der resulterede i at man, med alle Stemmer mod 1 vedtog at søge Kassen statsanerkendt. Man behandlede derefter de indkomne Ændringsforslag til Loven.

Angaaende Lærlingeforholdet vedtoges følgende:

Da der viser sig Tendens til at antage unge Mennesker til Uddannelse i visse Dele af Faget, udtaler Kongressen sin Misbilligelse af dette Misbrug og paalægger Hovedbestyrelsen at søge dette hindret. Virksomheden bør derfor gaa ud paa:

1. At indlede Forhandling med Fabrikkerne om Indskrænkning af Lærlingeaantallet ved en Lærlingseskala.
2. At søge bestemte Regler fastsat med Hensyn til Lærlingenes Uddannelse. For Cigararbejdernes Vedkommende bør det fordres, at alle oplæres til helt Arbejde, og at alle saa vidt muligt lærer Haandarbejde.
3. Ingen Oplæring bør finde Sted,

hvor der ikke findes en faglært Mand til at forestaa denne.

4. At bidrage til Oplysning af Lærlingene i Faget, og
5. At skaffe Oplysninger om mangelfuld Oplæring for at kunne skride ind mod Fabrikkerne, der har gjort sig skyldig i saadant Misforhold.

Med Hensyn til Hjemmearbejdet vedtoges en saalydende Resolution:

»I Betragtning af, at Hjemmearbejdet er i høj Grad skadeligt for Arbejderne baade økonomisk og hygiejnsk Henseende, bør dette fuldstændig afskaffes; men da en fuldstændig Ophævelse af Hjemmearbejdet ikke kan gennemføres uden Lovgivningsmagtens Hjælp, vedtager Kongressen:

»Hovedbestyrelsen skal, eventuelt i Forbindelse med Landsorganisationen, søge at formaa Lovgivningsmagten til at gribe ind paa Hjemmeindustriens Omraade, enten ved Forbud derimod eller ved at stille Hjemmearbejdet, hvad enten det udføres for egen eller fremmed Regning, under Fabriksdirektoratets Tilsyn og Kontrol.«

Til Formand valgtes Alfred Christiansen og til Hovedkasserer Forbundets tidligere Forretningsfører Ferd. Møller.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i København 1912.

Legat for Lærlinge. Den 28. April 1908 vil der af det af Enkefru J. E. E. OLSEN af den Getreuerske Slægt stiftede Legat i Haandværkerforeningen og Industriforeningen i København blive uddelt nogle Portioner paa mindst 50 Kr. aarlig til Uddannelse af Lærlinge, specielt i Bygnings-, Smede- og Maskinfaget i de to sidste Læreaar.

Skemaer til Udfyldning kan afhentes daglig indtil den 15. Marts 1908, paa hvilken Dag Ansøgningstiden udløber, i Industriforeningens Sekretariat, København, fra Kl. 12—3.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.
Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31

KØBENHAVN DEN 1. FEBRUAR 1908

4. AARGANG

INDHOLD: International Beretning om Fagforeningsbevægelsen for 1905. — Arbejdsløshedskasserne. — Den permanente Voldgiftsret.

International Beretning om Fagforenings- bevægelsen for 1905.

Den internationale Beretning over Fagforeningsbevægelsen giver ikke alene Fagorganisationernes Medlemmer Oplysninger om Stillingen og de vigtigste Begivenheder i de forskellige Lande, men giver tillige et Totalbillede af den internationale Fagforeningsbevægelse. Med Hensyn til det første Formaal tør man nu sige, at dette næsten er opfyldt, idet de Beretninger, som indsendes fra Landsorganisationerne mere og mere opfylder de Krav, der stilles til dem.

Beretning for 1905 er indsendt fra saa godt som alle de Landsorganisationer, der er tilsluttede det internationale Sekretariat, idet kun Frankrig og Holland har undladt at indsende Beretning.

Følgende 13 Lande har afgivet Beretning: Belgien, Bulgarien, Danmark, England, Italien, Norge, Serbien, Spanien, Svejts, Sverrig, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Beretningerne byder selvfølgelig i de enkelte Fremstillinger tilstrækkeligt Materiale til Bedømmelse af Fagorganisationernes Virksomhed i de nævnte Lande, om end ikke alle Specialberetninger opfylder Sekretariatets Ønsker.

Derimod er det ikke endnu muligt paa Basis af denne Rapport at give et Helhedsbillede af Fagforeningsbevægelsen i de internationalt sammenslut-

tede Lande. Denne Del af Beretningen er ganske vist i væsentlig Grad mere fuldstændig og omfattende end Beretningerne for 1903 og 1904, men den viser dog endnu ret beklagelige Huller.

Opgivelse af det samlede Medlemsantal er kun givet af 10 Landsorganisationer, nemlig: Belgien, Bulgarien, Danmark, England, Norge, Serbien, Sverrig, Tyskland, Ungarn og Østrig. Oplysninger om Fagorganisationernes Indtægter og Udgifter foreligger kun for 9 af de ovennævnte Lande, idet Belgien ikke har kunnet give Oplysninger om disse Poster. Angaaende det samlede Antal Medlemmer i de, under Landsorganisationen hørende Fagorganisationer, foreligger der Oplysninger fra 12 Lande. Herunder savnes Oplysninger fra Italien, idet den tidligere Landsorganisation, for det sidste Aar intet som helst Materiale har indsamlet og heller ikke har overleveret noget saadant til den nyoprettede italienske Landsorganisation. Indtægter og Udgifter for de Fagorganisationer, der er tilsluttet Landsorganisationerne, er opgivet af 9 Lande. Her savnes Oplysninger fra Belgien, Spanien og Svejts.

Selv om det foreliggende Materiale endnu ikke er tilstrækkeligt til at kunne give en fuldstændig Oversigt over Bevægelsen i de, i faglig Henseende, vigtigste Lande, saa kan det dog lønne sig at sammenstille de indkomne skematiske Besvarelser til en samlet Oversigt.

Industri- og Landarbejderne i de forskellige Lande.

For at kunne skatte Betydningen af et Lands faglige Organisation i hele dens Omfang, maa man kende For-

holdet mellem Antallet af Industriarbejdere og Landarbejdere. Den faglige Bevægelse maa ganske naturligt paa første Haand gribe fat i Industriarbejderne, og den har selvfølgelig større Udviklingsmuligheder, jo højere et Land er udviklet i industriel Henseende. 9 Lande har i deres Beretning opstillet saadanne Sammenligningstal. Kun for nogle enkelte Landes Vedkommende stemmer de opgivne Talstørrelser overens med den nuværende Stilling.

Oplysningerne støtter sig delvis paa ældre officielle Opgivelser eller efter Skøn. Som Følge deraf tør man heller ikke betragte de angivne Tal som fuldt paalidelige, ligesom man heller ikke i denne Del af Beretningen maa sammenlægge de opgivne Talstørrelser og drage Slutninger heraf. Den foretagne Sammenstilling kan kun give et omtrentligt Billede af Arbejdernes Fordeling i Industri, Handel og Samfærdsel samt Landbrug. Vi haaber dog, at vi i de kommende Aar vil kunne faa mere nøjagtige Oplysninger fra alle de Lande, som Beretningen omfatter, saaledes, at der kan blive Mulighed for paalideligt at bedømme Produktionsforholdene og Betingelserne, for den faglige Organisation i de enkelte Lande.

Antallet af fagligt Organiserede.

Kun 10 Lande har opgivet Tallet paa samtlige Landet organiserede Arbejdere. I disse Lande er tilsammen 4,474,389 Arbejdere organiserede — heraf 259,544 Kvinder. Af disse er 4,586 beskæftigede i Landbrug. Til det ovennævnte Antal maa endvidere lægges det Antal Medlemmer, som tilhører Landsorganisationerne i Svejs og Spanien, nemlig resp. 48,700 og 36,557, saaledes at mindst 4,559,646 mandlige og kvindelige Arbejdere er organiserede i de 12 Lande, deraf 6,970 i Landbruget, inclusive 2374 fagligt organiserede Landarbejdere i Spanien.

Af hele dette Antal Organiserede tilhører — saaledes som Tabel I viser — 2,524,680 de faglige Landsorganisationer, 2,470,689 er organiserede i Forbund og 53,991 i enkeltstaaende Fagforeninger. De kvindelige Medlemmers Antal i disse Organisationer udgør tilsammen 136,791.

De fagligt organiserede Landarbejders Antal er ganske ubetydeligt, og endnu uden videre Betydning for den

Tabel I.

Land	Forbund med Medlemmer				Enkeltst. Forening med Medlemmer				Medlemmer tilsammen				Deraf i Landbruget	
	Antal	Mand- lige	Kvinde- lige	Tilsam- men	Antal	Mand- lige	Kvinde- lige	Tilsam- men	Mand- lige	Kvinde- lige	Tilsam- men	Organi- sationer	Med- lemmer	
1. England	60	471,042	14,000	485,042	45	14,357	1,000	15,357	* 486,299	15,000	501,299	—	—	
2. Belgien	0	* 18,725	?	18,725	54	* 15,450	?	15,450	341,84	?	341,84	—	—	
3. Danmark	50	64,571	6,276	70,847	12	617	—	617	65,188	6,276	71,464	—	—	
4. Sverrig	30	79,780	6,747	86,527	2	108	—	108	79,888	6,747	86,635	—	—	
5. Norge	12	15,446	270	15,716	13	398	—	398	15,844	378	16,222	—	—	
6. Tyskland	64	1270,392	74,411	1,344,803	—	—	—	—	1,270,392	74,411	1,344,803	—	—	
7. Østrig	133	279,597	27,002	306,599	—	—	—	—	279,597	27,002	306,599	—	—	
8. Ungarn	21	63,709	24,778	88,487	18	4,450	—	4,450	68,159	3014	71,173	—	—	
9. Serbien	21	4,665	409	5,074	—	—	—	—	4,665	409	5,074	—	—	
10. Bulgarien	1	180	—	180	43	1736	54	1,790	4,600	54	1,970	—	—	
11. Svejs	32	45,000	3,500	48,500	3	200	—	200	45,200	3,500	48,700	—	—	
12. Spanien	9	* 21,589	?	21,589	116	* 14,968	?	14,968	* 36,557	?	36,557	24	2,374	
		2,335,596	135,093	2,470,689	—	52,293	1,698	53,991	2,387,889	136,791	2,524,680	24	2,374	

* og kvindelige.

faglige Bevægelse. Derimod er Antallet af de i Industri, Handel og Samfærdsel fagligt organiserede Arbejdere, i Sammenligning med Antallet af de i disse Brancher i de forskellige Lande beskæftigede, allerede ganske respektabelt.

De gunstigste Resultater kan Danmark opvise, idet de fagligt organiserede Arbejdere i dette Land udgør 49,11 pCt. af samtlige Arbejdere. I England udgør de 26, i Sverig 24, i Tyskland 23,⁹³, i Ungarn 15,⁹, i Østrig 13, i Belgien 9,⁵¹, i Bulgarien 6 og i Norge 4,⁸

pCt. Ved denne Procentberegning maa man dog tage Hensyn til, hvad der

Tabel II.

De til Landsorganisationerne hørende Fagorganisationers Indtægter og Udgifter for Aaret 1905.

Land	Antal Medlemmer i Landsorganisationen		Antal		Aarsindtægt	Aarsudgift		Kasse-beholdning	Fagblade og Biblioteker		Rejseunderstøttelse	Arbejdsloshedsundersøttelse		Sygehjælp	Invaliditetsundersøttelse		Begravelses-hjælp	Andre Understøttelser		Ialt til Understøttelser	Strejker og Lock-out'er		Andre Formal, Agitation, Hjælp etc.	Administration
	Medlemmer	pCt af hele Medlemsantallet	Mk.	Mk.		Mk.	Mk.		Mk.	Mk.		Mk.	Mk.		Mk.	Mk.		Mk.	Mk.		Mk.	Mk.		
1. England	501299	100,0	23098402	21662250	6054230	3401170	3977470	891358	14324228	1510661	17663376	3397375												
2. Belgien	34184	94,07	2032577	2088136	1717606	64565	19855	18861	523541	1050118	91050	211527												
3. Danmark	71464	100,0	4260904	4314410	641976	10377	4074	8375	127064	3806489	202946	158536												
4. Sverrig	86635	100,0	469658	431588	325874	9414	935	50434	110459	213215	35112	63388												
5. Norge	19222	100,0	27812257	25024234	19638550	145,663	712820	191924	6010937	10160859	3085024	4314761												
6. Tyskland	1344803	100,0	3880231	3201464	4503512	3201464	4503512	582551	133230	69254	185349	258894												
7. Øst-rrig	306599	100,0	950870	734627	753300	99029	69474	88164	176542	1506526	**973750	80893												
8. Ungarn	71173	100,0	15026	18943	1790	914	—	—	—	—	—	—												
9. Serbien	5074	94,54	24684	15178	426	—	—	—	—	—	—	—												
10. Bulgarien	4797	86,80	15178	14876	—	—	—	—	—	—	—	—												
11. Sveftis	48700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
12. Spanien	36557	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
Summa	2524680	2400462	62544941	57487211	73470149	2147842	850611	9382933	5914216	4475103	1817390	576943	6221583	8491936										

* og Rejseundersøttelse. ** Indsamlet i de fri Fagforeninger. *** og Administration.

ovenfor er sagt, angaaende Antallet af Arbejdere.

Samtlige Fagforeningers Indtægter og Udgifter er meddelt af 9 Lande. Oplysningerne omfatter dog ikke alle Organisationerne, men dog de fleste af dem, nemlig 3,463,993 Medlemmer af 4,325,904.

De Fagorganisationer, fra hvilke der foreligger Oplysninger, havde en samlet Indtægt af 86,876,920 Mk. og en samlet Udgift af 81,695,705 Mk. Kassebeholdningen var ved Aarets Slutning 127,794,882 Mk. Disse Organisationers Udgifter til Fagblade og Biblioteker beløb sig til 2,540,928 Mk. I Rejseunderstøttelse udbetaltes 940,167 Mk., til Arbejdslosheds udbetaltes 16,811,076 Mk., i Sygehjælp 10,413,632 Mk., i Invaliditetsundersøttelse 5,957,489 Mk., i Begravelses-hjælp 2,933,658 Mk., til andre Understøttelsesformaal 757,141 Mk., ialt til Understøttelser 37,813,163 Mk., deraf har England udbetalt 28,443,333 Mk. Til Strejker og Lock-out'er udbetaltes 20,573,095 Mk., heraf udbetaltes i Tyskland alene 11,447,822.

Tabel II udviser Indtægter og Udgifter for de under Landsorganisationen i 9 Lande hørende Organisationer, for tilsammen 2,400,462 Medlemmer. Indtægterne for disse Fagorganisationer beløb sig ialt til 62,544,941 Mk. Udgifterne til 57,487,211 Mk., med en Kassebeholdning af 73,470,149 Mk. Af den sidste Sum kommer 45,420,600 Mk. paa England. De øvrige Udgifter fordeler sig paa følgende Maade: Til Fagblade og Biblioteker 2,147,842 Mk. til Rejseunderstøttelse 850,611 Mk., til Understøttelse af Arbejdslosheds 9,382,933 Mk., til Syge 5,914,216 Mk., Invaliditetsundersøttelse 4,475,103 Mk., Begravelses-hjælp 1,817,390 Mk., andre Understøttelser 576,943 Mk., tilsammen er der udbetalt 23,017,196 Mk. i Understøttelse og 17,725,694 Mk. til Strejker og Lock-out'er.

Ensartetheden i Fagforeningsbevægelsen findes kun i faa Lande. Selv om der ikke i alle Lande eksisterer saa store Modsætninger mellem de forskellige Organisationsgrupper som t. Eks. i Tyskland, saa virker dog overalt Manglen paa en, alle Organisationer omfattende Sammenslutning, hindrende

paa Fagforeningernes Handlekraft. Angaaende de udenfor Landsorganisationerne staaende Organisationer foreligger der fra de forskellige Lande følgende Beretning:

England. Foruden »General Federation of trade unions« findes »Trade unions congress«, som omfatter en Del Fagorganisationer, med tilsammen 1,400,000 Medlemmer. Denne er udelukkende en aarlig tilbagevendende Kongres, paa hvilken der drøftes Spørgsmaal af politisk Natur. Kongressen vælger hvert Aar en parlamentarisk Komité, hvis Opgave er, gennem Parlamentet at fremme Arbejderlovgivningen. Grunden til, at ikke alle Fagorganisationerne tilhører »Federationen«, som ved Konflikter, tilsikrer de tilsluttede Organisationer Understøttelse, er den, at Kontingentet er saa stort. Men det beror tillige paa den Mangel af Forstaaelse af Sammenholdets Nødvendighed, som er raadende blandt de udenforstaaende Organisationer. Desuden findes i England et »Arbejderparti«, som omfatter 158 Fagorganisationer, 73 Fagforeningskarteller (Fællesorganisationer) samt 2 socialistiske Foreninger med tilsammen 900,000 Medlemmer. Denne Organisation er udelukkende politisk.

Belgien. Her findes foruden »Comission syndicale« (Landsorganisationen) de katolske Fagforeningers Landsforbund med 17,814 Medlemmer, samt de lokale Forbund i Verviers og Antwerpen, med henholdsvis 25,000 og 8000 Medlemmer.

Disse Organisationer omfatter altsaa tilsammen 50,814 Medlemmer. Fagorganisationerne i Verviers og Antwerpen staar paa Klassekampens Grund, men denne Kamp fører de kun paa det økonomiske Omraade, og de er ikke tilsluttet det socialistiske Arbejderparti, men i politisk Henseende stiller de deres Medlemmer frit. De katolske Fagforeningers Forbund er derimod Modstandere af de andre Fagorganisationer. Deres Valgsprog er: »Ejendom, Religion og Familie«.

Sverrig. Udenfor Landsorganisationen staar endnu 9 Forbund og 45 lokale Fagforeninger, som dog ikke staar i Modstrid til Landsorganisationen. Der

eksisterer yderligere et »Arbejderforbund«, som tæller 6–8000 Medlemmer. Denne Organisation foregiver at være rent faglig, men kæmper dog mod Socialismen, og den staar i ingen som helst Forbindelse med Landsorganisationen, og samarbejder heller ikke med denne.

Norge. Skræderforbundet, som tæller 400, og Sporvognsforbundet med 324 Medlemmer, staar udenfor Landsorganisationen. Endvidere eksisterer et Forbund af Havne- og Transportarbejdere, som opretholder internationale Forbindelse, men hvis Kontingent er meget lavt, hvorfor Organisationsformen er meget løs. Jærnbanefunktionærernes Forbund har endnu saa ringe Forbindelse med Organisationer af faglig Karakter, at man ikke kan faa nærmere Oplysninger fra dette Forbund. Endvidere findes en »Arbejderorganisation af 1894«, som er oprettet af Arbejdsgiverne. Kvindeforbundet, som heller ikke tilhører Landsorganisationen, har endnu ikke formaaget at skaffe sig synderlig Indflydelse. I Kristiania findes yderligere et Antal lokale Foreninger, som ikke har sluttet sig til Landsorganisationen. Af disse Organisationer, som har samme Maal, som de der er tilsluttede Landsorganisationen, har nogle ikke villet indmelde sig i denne, og andre har paa Grund af for ringe Kontingent, eller fordi Organisationsformene er saa løse, ikke kunnet blive optagne i Landsorganisationen.

Tyskland. De i Centralorganisationer forenede Grupper »Hirsch-Dünckerske Arbejderforeninger« (liberalt Parti) med 117,097 Medlemmer, »Kristelige Fagforeninger« med 188,106 Medlemmer og »Lokale Fagforeninger« (anarko-socialistiske) med 27,736 Medlemmer, staar alle i skarp Modsætning til de »Generalkommissionen« (Landsorganisationen) tilsluttede Fagorganisationer. Det samme gælder ogsaa, saavel om de kristelige Fagforeninger med 76,926 Medlemmer, der staar udenfor den kristelige Landsorganisation, som Størstedelen af de Fagforeninger, der ikke tilhører nogen af de fire Centralorganisationer, og som ialt omfatter 67,075. Det er Modsætningerne i politiske og religiøse Anskuelser, der adskiller de

faglige Grupper, og som gør, at de bekæmper hverandre indbyrdes.

Østrig. Ved Siden af den østrigske Landsorganisation findes den tschekoslaviske Fagforeningskommission i Prag, hvis Virkeomraade omfatter de tschekiske Medlemmer i Bøhmen. Til denne Institution betaler Fagforbundene, dels gennem Landsorganisationen, og dels direkte, Kontingent af samme Størrelse som det, der ydes til Landsorganisationen. Landsorganisationens Medlemsantal opgives til 40—50,000. Disse er dog, med Undtagelse af 16,500 medregnede i de til Landsorganisationen tilsluttede Organisationer. For de øvrige »kristelige«, »nationale« og andre Fagforeninger, som findes i Østrig, kan der ingen Oplysninger gives, da disse Organisationer ikke offentliggør nogensomhelst Beretning. Disse Organisationer har heller ikke den mindste Indflydelse paa Lønkonflikter og er som Følge deraf uden enhver Betydning for den faglige Arbejderbevægelse.

Bulgarien. Foruden Landsorganisationen findes der to Centralorganisationer: »Almindelige Arbejder-Fagforbund« og »Socialdemokratisk Arbejderforbund Proletarer«, som tilsammen har 2030 Medlemmer. Den første staar i Opposition til de i Landsorganisationen sammensluttede Organisationer, medens de bekender sig til de »snæverhøjertede Socialisters« Parti og officielt har sluttet sig til dette. De Landsorganisationen tilsluttede Organisationer stiller sig formelt politisk neutralt, hvad der dog ikke forhindrer, at de »aabenhjertede Socialisters« Parti har en afgørende Indflydelse paa disse Organisationer, da disses Ledere tilhører dette Parti. Arbejderforbundet »Proletarer« dannedes for et Aar siden af Fagforeninger, som er udtraadt af de saakaldte »snæverhøjertede Socialisters« Forbund.

Svejts. Følgende Fagforbund har endnu ikke tiltraadt Landsorganisationen, nemlig: Malernes og Gibsarbejdernes Forbund med 3,000 Medlemmer, Skrædernes med 1,800, Murernes med 3,000 samt Typograferne i det franske Svejts, hvis Forbund tæller 800 Medlemmer. De to førstnævnte Forbund

udtraadte af Landsorganisationen i 1902, idet de ikke vilde bøje sig for Kongressens Beslutninger. Om de i Svejts eksisterende lokale Foreninger og de kristelige Fagforeninger, kan der ingen Oplysninger gives.

Spanien. Ved Siden af Landsorganisationen findes en anden faglig Sammenslutning »Federacion regional« som tæller 300 Medlemmer. Den bekæmper Landsorganisationen, medens dens Ledere tilhører det socialdemokratiske Parti. Ledelsen af »Federacion regional« paastaar derfor, at Landsorganisationen er en politisk Organisation.

I *Ungarn og Serbien* findes der ingen Centralforbund udenfor Landsorganisationen og heller ingen faglige Organisationer, som ikke har sluttet sig til Landsorganisationen, i det mindste ingen af Betydning.

Tabel III.

Land	Landsorganisationens Medlemsantal.				Førogelse eller Forringelse	pCt.
	1903	1904	1905	1906		
1. England	432000	469500	501299	69299	16,04	+
2. Frankrig	?	?	?	?	8615	13,71
3. Holland	?	6671	?	?	80,79	+
4. Belgien	62849	67503	71464	8615	38715	103,49
5. Danmark	47920	81736	86635	8250	9250	51,49
6. Sverrig	7972	9043	16222	457105	129007	72,64
7. Norge	887698	1052108	1344803	306599	30035	73,01
8. Tyskland	177592	205651	306599	71173	1574	44,97
9. Østrig	41138	53169	5074	298	17,82	+
10. Ungarn	3500	2932	5074	1574	17,82	+
11. Serbien	?	1672	?	298	17,82	+
12. Svejts	?	32000	48700	16700	52,19	+
13. Italien	?	260102	?	?	?	?
14. Spanien	58000	56900	36557	21443	36,97	-

Tabel III udviser Landsorganisationernes Medlemsantal for Aarene 1903—1904 og 1905. Da ikke alle Landsorganisationerne har opgivet Medlemsantallet for hvert af disse Aar, kan man ikke nøjagtigt beregne, hvor stor en Forandring, der er foregaaet i Medlemstallet i de to sidste Aar. Den største absolute Førogelse fra 1903 til 1905 kan Tyskland fremvise, nemlig 457,105; den største regnet efter

pCt. opviser Norge, nemlig 103,40 pCt. En Forringelse af Medlemsantallet har kun fundet Sted i Spanien. Aarsagen hertil maa søges i de overordentlig ugunstige Forretningskonjunkturer, samt de enormt høje Priser paa Levnedsmidler; disse ugunstige Forhold har tvunget Arbejderne til at udvandre i store Skarer. I alle andre Lande kan der noteres en delvis meget anselig Forøgelse.

Landsorganisationernes Indtægter og Udgifter.

Kontingentet, som Forbundene indbetaler til Landsorganisationen, er yderst forskellige i de forskellige Lande. Deres Størrelse bestemmes dels af de Op-gaver, som Landsorganisationen har paataget sig, dels efter Antallet af de tilsluttede Medlemmer. I de Lande som f. Eks. England, Danmark, Sverrig o. fl., hvor Landsorganisationerne udbetaler bestemte Understøttelser ved Konflikter, indbetales der tilsvarende Kontingenter, medens Kontingentet for de Landsorganisationer, som ikke udbetaler Strejkeunderstøttelse som f. Eks. i Tyskland, er forholdsvis lavt. Landsorganisationen i Belgien modtager aarligt et Tilskud paa 600 Francs fra det belgiske Arbejderparti, og faar desuden Indtægter fra Bladet »Journal des Correspondances«.

De 11 Landsorganisationer, fra hvilke der foreligger nøjagtige Beretninger, havde en samlet Indtægt af 2,926,399 Mk. Den samlede Udgift beløb sig til 2,387,686 Mk. Kassebeholdningen var ved Slutningen af 1905 3,125,887 Mk. Heraf har England alene 2,556,752 Mk. Til Strejker og Lock-out'er udbetalte 9 Landsorganisationer 2,078,726 Mk.

Denne almindelige Oversigt over Bevægelsen i de til det internationale Sekretariat tilsluttede Lande vil sikkert for de fagligt organiserede Arbejdere have en saa tilstrækkelig stor Interesse, at man tør udtale Haabet om at Landsorganisationerne i de Lande, for hvilke der endnu ikke foreligger nogen Beretning, maa gøre sig Umage for at udfylde de Huller, der desværre endnu findes. Den Forbedring, som Beretningen for 1905 kan opvise i Sammenligning med Beretningerne for

de foregaaende Aar, berettiger os til at nære det Haab, at der maa foreligge en fuldstændig Oversigt inden en altfor uoverskuelig Fremtid. De Fremskridt, som de til Landsorganisationerne tilsluttede Fagorganisationer har gjort i de to sidste Aar, giver os endvidere Haab om, at de kommende Beretninger skulde kunne opvise et stadigt Opsving indenfor den faglige Bevægelse, og at de internationalt forenede Fagorganisationer maa udvikles til en mægtig Faktor i Sammenholdets økonomiske Liv.

Arbejdsløshedskasserne

Som meddelt i *Arbejderen* Nr. 16, 4. Aargang, har Forretningsudvalget indstillet til Indenrigsministeren at vælge nedenstaaende til Medlemmer og Suppleanter af et foreløbigt Arbejdsløshedsnævn:

Til Medlemmer: Typograf P. HVIDT-FELDT, Smed A. JOHANSEN, Arbejdsmand J. NIELSEN, Væver J. J. MØLLER, Snedker C. GRAN og Bager C. JAKOBSEN.

Til Suppleanter: Bødker A. ANDERSEN, Skræder V. P. ARUP, Tapetserer J. P. JØNSON, Skotøjsarbejder L. JØRGENSEN, Former A. NIELSEN og Maler C. OLSEN.

Indenrigsministeren har tiltraadt Indstillingen.

Den permanente Voldgiftsret

Valget af Medlemmer og Suppleanter til den permanente Voldgiftsret har givet følgende Resultat:

Valgt af Arbejdsgiverforeningen:

Til Medlemmer: d'Hrr. Højesterets-sagfører F. BÜLOW, Murermester E. LYTHANS-PETERSEN og Ingeniør N. C. MONBERG.

Til Suppleanter: d'Hrr. Direktør L. CHRISTENSEN, Ingeniør K. SCHÖLLER og Overretssagfører V. SCHIERBECK.

Valgt af De samvirkende Fagforbund:

Til Medlemmer: d'Hrr. Bageribestyrer C. C. ANDERSEN, Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund I. A. HANSEN og Raadmand GUSTAV-PHILIPSEN.

Til Suppleanter: d'Hrr. Bryggeribestyrer SIGVALD OLSEN, Bestyrer af Mursvendenes Aktieselskab SOPHUS ANDERSEN og Overretssagfører OSCAR JOHANSEN.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 35-1

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22 Kl.avn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32

KØBENHAVN DEN 8. FEBRUAR 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Gensidighed ved Medlemmernes Overflytning fra den ene Organisation til den anden. — Lønbevægelser og Konflikter (Dansk Jern- og Metalarbejderforbund; Skibstømmerne i Esbjerg; Slagterne paa Andels-Svineslagterierne; Smedene hos Smedemestrene Lund & Christensen i Viborg; Snedkerne paa Trævarefabriken Thor i Horsens; Solvarbejderne hos A/S Carl M. Chor i Fredericia). — Arbejdsløsheden i Danmark i December Maaned 1907.

Gensidighed ved Medlemmernes Overflytning fra den ene Organisation til den anden.

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling den 10. og 11. Maj 1907 forelaa til Behandling bl. a. Forslag om Gensidighed ved Medlemmernes Overgang fra en Organisation til en anden. Forslaget var fremsat af Forretningsudvalget, fordi man ansaa det for højst uheldig, at Organisationer som samvirker under Landsorganisationen med det Formaal, at styrke sig i Kampen overfor de organiserede Arbejdsgivere, at de paa andre Omraader, t. Eks. ved at forlange høje Indskud af Medlemmer fra en anden Organisation, vanskeliggør disse i at faa Beskæftigelse udenfor det Fag, de i Øjeblikket tilhører.

Forslaget, som ønskedes indsat i Loven, blev ogsaa modtaget med Sympati af Generalforsamlingen, men fra enkelte Organisationers Side forbeholdt man sig dog Ret til at forelægge Sagen til endelig Afgørelse af deres Kongresser eller Generalforsamlinger. Spørgsmaalet fik derved ikke fuldtud den Betydning, som man havde ønsket; nemlig at erhvert Medlem af en Organisation, som Omstændighederne tvinger over i et andet Fag, og som

havde opfyldt sine Forpligtelser mod den Organisation, som de forlader, skulde kunde forlange sig optaget i en hvilken som helst anden Organisation uden Indskud. Generalforsamlingen vedtog imidlertid dog et Forslag angaaende denne Sag, som, selv om det ikke fuldt ud naaede det tilsigtede Maal, dog giver Haab om, at den Tid ikke er fjærn, da alle Organisationer stiller sig velvillig overfor Tanken om at optage hinandens Medlemmer uden Indskud.

Det af Generalforsamlingen saaledes vedtagne Forslag, som er tilført Loven under § 6, har følgende Ordlyd:

Naar et Medlem af en under De samvirkende Fagforbund hørende Organisation overgaar til et andet Fag, betales intet Indskud til dette Fags Organisation, forudsat at vedkommende Medlem har opfyldt sine Forpligtelser mod den Organisation, han forlader.

Organisationer, som optager andre Organisationers Medlemmer uden Indskud, har dog Ret til at forlange Indskud af Medlemmer, der kommer fra Organisationer, som endnu ikke efterkommer Bestemmelsen.

De Organisationer (Forbund eller enkeltstaaende Foreninger), som foreløbig ikke kan efterkomme denne Bestemmelse, forelægger Forslag derom paa deres førstkommende Kongres eller Generalforsamling.

I Tilslutning hertil vedtoges følgende Resolution:

Idet man gaar ud fra, at den vedtagne Paragraf om Optagelse uden Indskud af Medlemmer fra andre Organisationer, betragtes som tiltraadt af de Forbund og Foreninger, som har sluttet sig til Gensidighedsreglerne af 25. April 1903, paalægger Generalforsamlingen de øvrige Organisationer senest inden en Maaned at meddele Forretningsudvalget deres Stilling til den i Paragrafen indeholdte Bestemmelse.

Forsaavidt de ikke straks kan tiltræde denne, skal de umiddelbart efter Afholdelsen af deres Kongres eller Generalforsamling tilsende Forretningsudvalget Meddelelse om den dér, angaaende Sagen, tagne Beslutning.

Da vi, som forudsat, i den vedtagne Beslutning gaar ud fra, at de Organisationer, som forud havde tiltraadt Gensidighedsreglerne af 25. April 1903, ogsaa har tiltraadt Lovens § 6 om Optagelse af Medlemmer fra andre Organisationer uden Indskud, meddeler vi nedenstaaende en Fortegnelse over de Organisationer som hidtil har tiltraadt

Reglerne om Medlemmers Overflytning fra den ene Organisation til anden.

Disse Organisationer er følgende:

Det kommunale Arbejderforbund, Bager- og Konditorforbundet, Barnevognsarbejdernes Fagforening, Billedskærernes og Dekorationsbilledhuggerens Forbund, Bødkerforbundet, Dansk Børstenbinderforbund, Dansk Elektrikerforbund, Dansk Glasarbejderforbund, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet, Gørtler- og Metalarbejderforbundet, Handskemagerforbundet, Hattemagerforbundet, Dansk Hvidgarverforbund, Dansk Karetmagerforbund, Kirurgiske Instrumentmageres Fagforening, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk litografisk Forbund, Metaltrykkernes Fagforening, Dansk Mølleriarbejderforbund, Ovnsætternes Fagforening, Papirinduarbejdernes Forbund, Sadelmager- og Tapetsererforbundet, Dansk Skotøjsarbejderforbund, Dansk Slagteriarbejderforbund, Dansk Tekstilarbejderforbund, Tobaksarbejderforbundet og Dansk Træarbejderforbund (Savværksarbejder- og Maskinarbejderforbundet), ialt 23 Forbund og 4 enkeltstaaende Foreninger med tilsammen 23,086 Medlemmer.

Endvidere har nedenstaaende Organisationer meddelt De samvirkende Fagforbund, at de paa deres førstkommende Kongresser vil forelægge Forslag om Tiltrædelse, nemlig:

Dansk Arbejdsmandsforbund, Murerforbundet, Dansk Skræderforbund, Dansk Stenarbejderforbund, Sukkervare-, Chocolate- og Biskuitarbejdernes Forbund.

*

Da der endnu er et stort Antal Forbund, og enkeltvis indmeldte Foreninger, som ikke har meddelt os deres

Stilling, til den i Paragrafen indeholdte Bestemmelse, opfordres disse til, saa snart det er muligt, at sende os Meddelelse om hvorvidt de har tiltraadt Reglerne for Medlemmernes Overflytning (Lovens § 6) eller om de skal behandle Sagen paa en Generalforsamling eller Kongres.

Lønbevægelser og Konflikter

Dansk Jern- og Metalsliberforbund har faaet vort Forretningsudvalgs Samtykke til at søge Lønnen for dets Medlemmer i Odense (5 Mand) hævet til 35 Øre pr. Time.

Skibstømmerne i Esbjerg. Der har i længere Tid været forhandlet mellem Skibsbygmestrene og Skibstømmernes Fagforening i Esbjerg om en ny Overenskomst for Løn- og Arbejdsforhold, i Stedet for den opsagde, som udløb den 1. Februar d. A.

Timelønnen krævedes hævet fra 40 – 45 Øre for nyt Arbejde og fra 41 – 47 Øre for gammelt Arbejde. Arbejdsgiverne vil imidlertid kun give henholdsvis 42 og 43 Øre pr. Time, som højeste Løn, og 41 og 42 Øre som mindste Løn; desuden vil de have Ret til kun at betale Skibstømmer, der har faret til Søs, en Timeløn af 37 og 38 Øre, og unge Svende 35 og 36 Øre pr. Time, henholdsvis for nyt og gammelt Arbejde.

Da det ikke har været mulig ved Forhandling at aftvinge Arbejdsgiverne mere end overfor nævnt, og da Lønnen for Skibssnedkere allerede er 45 Øre, har Skibstømmerne med vort Forretningsudvalgs Samtykke nedlagt Arbejdet den 1. Februar, for derved at fremtvinge den krævede Lønforhøjelse.

Strejken omfatter ca. 70 Mand.

Slagterne paa Andels-Svineslagterierne har gennemført forbedrede Overenskomster paa Slagterierne i følgende Byer:

I Esbjerg er Minimallønnen fastsat til 21 Kr., som stiger med 1 Kr. hvert Aar til 30 Kr. Lønnen for Kvinderne er 30 Øre pr. Time.

I Ebeltoft, Nakskov, Ringsted og

Faaborg er alle Lønninger hævet med 1 Kr. pr. Uge.

I Holbæk, Horsens, Kolding og Randers er der opnaaet et Tillæg af 2 Kr. pr. Uge, og i Rønne 1 Kr. 50 Øre pr. Uge. Der er desuden opnaaet Forbedringer for Arbejderne paa forskellige andre Omraader.

*

Samme Forbund har faaet Forretningsudvalgets Sanktion til at søge opnaaet skriftlig Overenskomst med Andels-Svineslagterierne i Hjørring, Hobro, Hammel og Skanderborg, samt til at søge Ugelønnen for Tarmrensene i København hævet med 2 Kr. pr. Uge.

Lønbevægelsen vil i Provinserne omfatte 66 Arbejdere, i København 32 Arbejdere.

••

Smedene hos Smedemestrene Lund & Christensen i Viborg. Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vort Forretningsudvalg under 25. f. M. Meddelelse om, at Smedene i længere Tid har strejket hos ovennævnte Smedemestre i Viborg, og man henstillede at optage en Forhandling mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og de interesserede Parter, for at søge Striden afsluttet. Et saadant Fællesmøde fandt Sted den 30. f. M., og det oplystes, at Smedenes Strejke var iværksat af Sympati for en af Tobaksarbejderne iværksat Strejke hos Tobaksfabrikant Krogh i Viborg, idet Smedene har nægtet at udføre Smedearbejde for nævnte Fabrikant.

Smedenes Repræsentanter ved Mødet var ogsaa villige til at indgaa en Overenskomst, hvorved Konflikten kunde bilægges, men dog kun paa Betingelse af, at de Skruebrækkere (3 a 4 Mand) som er beskæftiget paa Fabriken, blev afskediget, inden en nærmere fastsat Frist. Herom kunde der ikke opnaas Enighed, og Mødet endte derfor uden Resultat.

••

Snedkerne paa Trævarefabrikken »Thor« i Horsens. Direktør Danckert paa Trævarefabrikken »Thor« i Horsens har ofte paa forskellig Maade

gjort sig ufordelagtig bekendt blandt Fabrikkens Arbejdere, og nu fornylig er han kommen føleligt paa Kant med Snedkerne paa Fabrikken. I Begyndelsen af Januar Maaned spurgte Hr. Danckert Svendene om de vilde udføre et bestemt Arbejde for en lavere Timeløn end den de oppebar, og da de svarede benægtende, erklærede Direktøren, at saa vilde Arbejdet blive standset paa Fredag Middag den 10. Januar, og paa Trods af Arbejdernes Protest, blev Fabrikken standset til den bebudede Tid. Da Fabrikken havde undladt at iagttage Bestemmelsen i det bestaaende Regulativ, om at Lock-out eller anden Arbejdsstandsning ikke maa iværksættes forinden Centralforeningen og Forbundet har søgt Uoverensstemmelserne fjernede, forelaa her saaledes et aabent Brud fra Fabrikkens Side, paa Overenskomsten.

Efter at der uden Resultat havde været forhandlet mellem Snedkermestrenes Centralforening og Snedkerforbundet om Sagen, fandt der efter Forslag fra Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde Sted den 30. Januar, mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og Snedkermestrenes Centralforening samt Snedkerforbundet. Ved Mødet forlangte Forbundets Repræsentanter Erstatning for det Tab, Arbejderne havde lidt ved Lock-out'en, men herpaa vilde Arbejdsgiverne ikke indgaa, men de foreslog at lade Sagen afgøre ved Voldgift. Forbundets Repræsentanter var heller ikke uvillige til at lade Erstatningens Størrelse afgøre ved Voldgift, naar der kunde opnaas Enighed om, at Fabrikken var pligtig til at yde Erstatning. Skønt der forelaa det klareste Brud paa den gældende Overenskomst, vilde Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter dog ikke gaa med til en officiel Anerkendelse deraf, de vilde, at Voldgiften ogsaa skulde afgøre dette Spørgsmaal.

Efter en Forhandling paa 5 Timer skiltes Parterne uden Resultat.

Ved en Forhandling Dagen efter mellem Hr. Dunckert og Formanden for Centralforeningen af Snedkermestre Hr. J. Jensen og Snedkerforbundets Formand Carl Gran, opnaaedes følgende Overenskomster:

I. *Privat Overenskomst*

mellem Trævarefabriken »Thor«, Horsens, og Snedkerforbundet i Danmark, tiltraadt af Centralforeningen af jyske Snedkermestre:

Trævarefabriken »Thor« deltager i Udgifterne til Svendenes Underholds-Bidrag for de forløbne 3 Uger ved til Snedkerforbundet i Danmark at betale 650 Kroner.

Denne Overenskomst forpligter Parterne sig til ikke at offentliggøre i Dagspressen.

De nuværende Timelønninger nedsættes ikke.

Svenden Terkelsen kan genantages.

København, den 31. Januar 1908.

For Centralforeningen af
jyske Snedkermestre:

J. JENSEN.

For Snedkerforbundet
i Danmark:

CARL GRAN.

For Trævarefabriken »Thor«:

H. DANCKERT.

II. *Officiel Overenskomst.*

Arbejdet paa Fabriken »Thor« i Horsens genoptages Mandag den 3. ds. i samme Omfang som for Standningen.

De af Snedkerforbundet anlagte Retssager bortfalder.

København, den 31. Januar 1908.

For Centralforeningen af
jyske Snedkermestre:

J. JENSEN.

For Snedkerforbundet
i Danmark:

CARL GRAN.

For Trævarefabriken »Thor«:

H. DANCKERT.

Sølvarbejderne hos A/S Carl M. Chor i Fredericia. I Arbejderen Nr. 29 gjorde vi Rede for en Arbejdsstandsning, som Sølvarbejderne havde iværksat paa ovennævnte Selskabs Fabrik i København, og vi bebudede, at saafremt der ikke i den nærmeste Tid kom en Ordning i Stand, vilde Arbejdet ogsaa blive nedlagt paa Selskabets Fabrik i Fredericia.

For at søge Striden bilagt, har vort Forretningsudvalg ved et af dets Medlemmer haft en længere Forhandling med Hr. Chor, men denne endte ogsaa uden Resultat, idet han fremdeles nægter at respektere den Overenskomst, som han for faa Maaneder siden underskrev. 25 Sølvarbejdere paa Chors Fabrik i Fredericia har derefter nedlagt Arbejdet den 18. Januar. 5 Sølvarbejdere har Chor, forinden Arbejdet blev nedlagt, overtalt til at indgaa paa Kontrakt med Fabriken, hvorved de er forhindrede i at gøre fælles Sag med de øvrige strejkende Arbejdere.

Arbejdsløsheden

i Danmark i December Maaned 1907.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers.						170
Bagere o. Kondit.			177			66
Barber, Frisører.	26	519	21			
Barnevognsarb. . .						
Billedskærere . . .	28	213	19	6	54	6
Blikkenslagere . . .		900	35		650	25
Brolæggere			100			30
Bryggeriarb. . . .		49	3		62	5
Børstenbindere . .		129	81			
Elektrikere	7	80	5	3	7	3
Farmaceuter						
Formere	49	989	41	102	1887	82
Frihavnsarbejd. . .						
Gas- og Vandarb. .	7	163	7			
Gørtl. o. Metalar. .	38	522	32	3	34	3
Handskemagere . .						
Hattearbejdere . . .	8	180	8			
Hvidgarvere	5	105	4	3	82	3
Kedel-o.Maskinp . .	19	321	15	13	193	13
Kurvemagere						
Lohgarvere	11	74	6			
Metaltrykkere . . .	3	18	3			
Mineralvandsarb. .	4	25	4			
Murere			620			780
Ovnsættere	3	60				
Pottemagere				1	19	
Rebslagere				18		16
Skibstømrere	20	444	21	20	210	23
Skotøjsarbejdere . .	211	4082	184	72	607	48
Skrædere			200			100
Skraatobaksarb. . .	4	100	3	3	47	2
Snedkere (Snedkerforbundet).		3211	179		4599	351
Stukkatorer		600	36			
Sukker-, Chokol. Biskuitarbejd. . .					132	33
Stenarbejdere	2	48	2			
Trælstarbejdere . . .		800				

Der foreligger Oplysninger fra 36 Organisationer med tilsammen 30,030 Medlemmer. Heraf havde 29 Organisationer med ialt 28,644 Medlemmer 3569 Arbejdsløse den 31. December. 7 Organisationer med ialt 1386 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i Aaret.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541-

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33

✱

KØBENHAVN DEN 15. FEBRUAR 1908

✱

4. AARGANG

INDHOLD: Det amerikanske Arbejderforbund. — Kongresser (Skandinavisk Transportarbejder-Konference; De franske Møbelarbejdere). — Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1907.

Det amerikanske Arbejderforbund.

(Federation of Labor)

Dets Oprindelse, Fremgang, Øjemed og Fordele.

Statistik over forskellige Faser af dets Udvikling.

I.

Den første Kongres af den Organisation, som kaldes »Det amerikanske Arbejderforbund«, samledes i Turner Hall i Pittsburg den 15. November 1881. Der mødte 96 Delegerede, som repræsenterede 95 Arbejder-Organisationer med et anslaaet Medlemsantal af 262,000 Arbejdere. Der vedtoges et Program, som gik ud paa, at der blandt alle civiliserede Nationer foregaar en Kamp mellem Undertrykkerne og de Undertrykte, en Kamp mellem Kapital og Arbejde, der Aar for Aar vokser i Styrke, og som vil bringe fordærlige Resultater for de arbejdende Millioner, hvis disse ikke forener sig til gensidig Beskyttelse og Fremgang.

Det amerikanske Arbejderforbunds Opgave erklæredes derfor at være Opmuntring og Dannelse af stedlige, internationale Fagforeninger og energisk Arbejde for at skaffe Love til Gunst for de arbejdende Klasser. Der vedtoges paa Kongressen en Række Resolutioner om Forbedring af Arbejdsforhold, hvoraf to kort efter blev gennemførte ved Lov. Den ene var en Lov om Oprettelse af et Statsbureau for

Arbejdsstatistik; den anden Lov var et Forbud mod Indførelse af kontraktbundne Arbejdere.

Den anden Kongres, som afholdtes i Cleveland i Ohio, kendemærkedes ved Valget af Samuel Gompers af den internationale Cigarmagerforening til fast Formand, og ved Tilslutning til følgende Erklæring fra P. J. Mc. Guire af Tømrrernes Forbund:

»Vi støtter dette Forbund, fordi det er den mest naturlige Form for Sammenslutning mellem Fag- og Arbejderforeninger. Det bibeholder hver enkelt Fag- eller Arbejderforenings Selvbestemmelsesret og særlige Karakter, og uden at krænke deres Tro eller Traditioner samler det dem til eet harmonisk Hele — et Forbund af Fag- og Arbejderforeninger. Et saadant Forbund har til Opgave at organisere de arbejdende Klasser som Arbejdere, ikke som Politikere. Det ser kun hen til et Menneskes Egenskab af Arbejder og fordrer ikke nogen politisk eller religiøs Prøvelse for at blive optaget. Det stræber efter at sammenslutte alle Arbejdere, ikke ved en kunstig Forening af forskellige Tankegang eller vidt forskellige Metoder, ikke ved at foreskrive en ensartet Organisationsform uden Hensyn til deres Erfaring eller særlige Interesser, ikke ved at bekæmpe eller ødelægge eksisterende Organisationer, men ved at bevare alt det gode i dem og udvide deres Synskreds, saa at de, idet hver enkelt beholder sin særlige Karakter, kan virke sammen i alle Fællesanliggender«.

Den næste Kongres blev holdt i New York, og den følgende i Chicago. Her blev det besluttet at paabegynde en almindelig Agitation for otte Timers Arbejdsdagen, og Forsøget lykkedes

Tid og Sted for Kongresserne. Antal af Delegerede og repræsenterede Organisationer. Det amerikanske Arbejderforbunds finansielle Stilling.

Naar de afholdtes	Hvor de afholdtes	Antal af Delegerede	Antal af repræsenterede Organisationer					Regnskab		
			Lands- foreninger	Lokal- foreninger	By-Central- foreninger	Lands- foreninger	Broder- forbund	Indtægt	Udgift	
15—18 Nov.	1881	Pittsburg	96	10	75	10	—	—	Dollars	Dollars
21—24 »	1882	Cleveland	19	8	—	10	—	—	174	95
21—24 Aug.	1883	New York	27	7	8	5	1	—	125	—
7—10 Oktbr.	1884	Chikago	25	8	6	4	1	—	690	19
8—11 Decbr.	1885	Washington....	18	7	—	5	—	—	357	42
8—12 »	1886	Columbus	42	13	6	6	—	—	584	03
13—17 »	1887	Baltimore	58	23	5	10	2	—	474	11
11—15 »	1888	St. Louis	51	20	5	8	1	—	1939	82
10—14 »	1889	Boston	74	26	13	12	2	—	2074	39
8—13 »	1890	Detroit	103	27	41	13	2	—	4512	55
14—19 »	1891	Birmingham...	70	25	13	13	1	—	6838	40
12—17 »	1892	Philadelphia ...	89	30	24	12	2	—	23849	74
11—19 »	1893	Chikago	95	38	18	15	1	—	17702	36
10—18 »	1894	Denver	77	30	12	11	3	—	21070	57
9—17 »	1895	New York	96	34	23	15	3	—	18324	69
14—21 »	1896	Cincinnati	117	38	35	15	3	1	20864	62
13—21 »	1897	Nashville	97	42	12	16	4	1	15346	43
12—20 »	1898	Kansas	135	47	40	18	3	2	13751	75
11—20 »	1899	Detroit	189	55	65	31	5	2	16290	18
6—15 »	1900	Louisville	221	63	61	44	11	2	18639	92
5—14 »	1901	Scranton	310	87	750	327	20	3	19113	83
13—22 Nov.	1902	New Orleans ..	312	73	65	74	12	3	18894	15
9—23 »	1903	Boston	496	101	119	130	20	4	11917	17
14—26 »	1904	San Francisco..	272	78	45	33	13	4	36757	13
13—25 »	1905	Pittsburg	309	83	19	71	22	5	71125	82
12—24 »	1906	Minneapolis....	312	84	16	62	21	6	86373	39
									118708	39
									119086	74
									247802	96
									196015	57
									220995	97
									207417	62
									217815	18
									218540	04

for Cigararbejderne og de tyske Bogtrykkere. Møbelsnedkerne sluttede et Kompromis om 9 Timer, og det lykkedes Tømrerne at opnaa 8 Timer i 7 Byer og 9 Timer i 84 Byer.

Næste Aar blev den femte Kongres afholdt i Washington.

Den sjette Kongres blev gjort Minderværdig ved Tilslutning af Landsforeningerne af Jernstøbere, Bogtrykkere, Stenhuggere, Møbelarbejdere, Skrædere, Minearbejdere, Bagere, Barberer, Metalarbejdere og Cigarmagere, hvilke med adskillige Lokale- og Byorganisationer bragte en Styrke af 316,469 Arbejdere inden for Rammerne. Det var ved denne Kongres, at det nuværende Navn »Det amerikanske Arbejderforbund« blev fastlaaet, og siden da har det gaaet støt fremad hen imod Arbejderklassens Forening.

Det amerikanske Arbejderforbund er sammensat af 2 Hovedafdelinger. Den ene Afdeling omfatter Arbejderforenin-

ger, uafhængige Lokalforeninger, nationale og internationale Foreninger, medens den anden Afdeling bestaar af Central-Arbejderforeninger og Statafdelinger.

Arbejderforeningerne er Organisationer af Lønarbejdere i forskellige Fag. Disse Foreninger findes kun paa Pladser, hvor der ikke er Arbejdere nok i de forskellige Fag til at danne særskilte Foreninger i disse Fag.

Uafhængige Lokalforeninger er ogsaa Organisationer, der hører direkte ind under det amerikanske Arbejderforbund, og bestaar af Medlemmer, der arbejder i det samme Fag; men saadanne Foreningers Uafhængighed anerkendes kun, saa længe der endnu er for faa Foreninger i et vist Fag til at tillade Dannelse af en Landsforening i dette Fag.

Nationale eller internationale Foreninger bestaar af et Antal Lokalforeninger fra mindre end tyve til mange

Hundrede af saadanne Organisationer, hvis Medlemmer alle hører til samme Fag.

Centralarbejderforeninger bestaar af Delegerede fra hver enkelt Lokalforening i en vis By og har til Opgave at sørge for samlet Fagforeningsvirksomhed i denne By og dens nærmeste Omegn.

Stat-Afdelinger bestaar af Delegerede fra Lokalforeningerne og Centralarbejderforeningerne i en Stat eller Provins. De holder Møde hvert Aar og søger at paavirke den offentlige Mening og Lovgivningsmagten til Gunst for Arbejderne i Almindelighed og de organiserede Arbejdere i Særdeleshed.

Det amerikanske Arbejderforbunds Liste over de tilsluttende Foreninger viser, at Antallet af de internationale Fagforeninger, der nu har indordnet sig under dets Fane, beløber sig til 117; men disse internationale Foreninger, der repræsenterer lige saa mange forskellige Fag og Stillinger, omfatter atter ca. 27,000 Underafdelinger. Den nævnte Liste opregner ogsaa 607 Lokalforeninger, som har sluttet sig til det amerikanske Arbejderforbund, 541 By-Centralforeninger, 36 Stat-Afdelinger, saa at det samlede Medlemsantal løber op til henved 3 Millioner.

Det amerikanske Arbejderforbunds højeste Myndighed er de aarlige Kongresser, hvortil hver international Forening er berettiget til at sende en eller flere Delegerede efter Medlemsantallet, og disse Delegerede har een Stemme for hvert hundrede Medlemmer, som de repræsenterer. Lokalforeninger og andre tilsluttende Fagforeninger er berettigede til een Delegeret uden Hensyn til Medlemsantal. By-Centralforeninger og Stat-Afdelinger sender en Delegeret, som kun har een Stemme.

Kongresser

Skandinavisk Transportarbejder-Konference. Den 27. og 28. Januar d. A. er der afholdt en skandinavisk Transportarbejder-Konference i Helsingborg, hvortil der var mødt 45 Deltagere.

Indbydelsen var, efter Samraad med Bestyrelsen for det svenske Transport-

arbejderforbund, udgaaet fra en Komité, sammensat af Repræsentanter for Transportarbejderorganisationer i Skaane og Havnearbejdernes Forbund i København.

Følgende Organisationer havde modtaget Indbydelsen:

Sverig. Landssekretariatet 1 Delegeret, Transportarbejderforbundet 2, svenske Transportarbejderorganisationer 23, og Arbejdsmandsforbundet 2 Delegerede.

Norge. Transportarbejderforbundet 4 Delegerede og Arbejdsmandenes Forbund 1 Delegeret.

Danmark. Sømændenes Forbund 2, Søfyrbødernes Forbund 2, Dansk Arbejdsmandsforbund 3 og Havnearbejdernes Forbund 2, Kularbejdernes Fagforening 1 samt De samvirkende Fagforbund 2 Delegerede.

Det var Indbydernes Hensigt at faa oprettet et skandinavisk Transportarbejderforbund, men paa Grund af de uensartede Organisationsformer i de forskellige Lande, maatte Tanken herom opgives. Forholdet for Sverigs Vedkommende er nemlig saaledes, at Transportarbejderne, hvortil bl. a. regnes Havnearbejdere, Kuske, Søfyrbødere m. fl. staar i et eget Forbund med ca. 12000 Medlemmer. I Danmark staar derimod Kuskene og Havnearbejderne i Dansk Arbejdsmandsforbund, og Søfyrbødernes og Sømændene staar med egne Organisationer. Konferencen var dog enig om, at der burde etableres et nærmere og mere intimt Samarbejde mellem de forskellige Organisationer, som bestaar, helt eller delvis, af Transportarbejdere, og man vedtog da ogsaa en Resolution i saa Henseende, der er saalydende:

»Uagtet Havne- og Transportarbejderne i de tre skandinaviske Lande tilhører forskellige Organisationer og man saaledes nu maa opgive Tanken om Oprettelse af et skandinavisk Transportarbejderforb., mener Konferencen dog, at der bør anbefales et nærmere Samarbejde mellem de Organisationer, som helt eller delvis bestaar af Transportarbejdere. For dette Samarbejde opstilles følgende Regler:

Mellem de tre Landes Organisationer udveksles Rappporter, der mu-

liggør en ensartet Optræden under Konflikter og Lønbevægelser, samt paa Pladser, hvor Organisationsforholdene tillader, foretages Blokader af saadanne Fartøjer, som i et af de andre Lande er erklærede for blokerede.»

Efter Konferencen samledes Delta-gerne til en selskabelig Sammenkomst, under hvilken der holdtes en Række Taler for den nyoprettede skandinaviske Forbindelse, og for Arbejderbevægelsen i de forskellige Lande.

De franske Møbelarbejdere har afholdt deres 5. Kongres den 15.—17. Sept. i Brest. 33 Afdelinger og 4 Landsdelsforbund (Underforbund) var repræsenterede ved 20 Delegerede.

Af den foreliggende Beretning for Tidsrummet Juli 1905—Juni 1907 fremhæves følgende:

Antallet af Afdelinger er gaaet ned fra 50 til 44, hvilket dels skyldes, at nogle Afdelinger har sluttet sig sammen, dels at nogle er forsvundne. I Toaaret har der været 21 Strejker, deri indbefattet Ottetimers-Strejken i 1906. Af disse Strejker endte 8 med Sejr, 8 med Nederlag for Arbejderne, 1 sluttedes efter Overenskomst og 2 løb ud i Sandet. 2 Strejker vedvarede endnu. Det havde ikke været muligt at tilvejebringe nogen videre Understøttelse til de Strejkende; i Gennemsnit har de kun modtaget fra 10—60 Centimer (7—43 Øre) pr. Dag.

Paa en tidligere Kongres — i Toulouse — var det vedtaget at oprette 4 Underforbund, i hvilket Øjemed man havde delt Landet i 4 Dele. Formaalet hermed var at lette Agitationen blandt Møbelarbejderne for Tilslutning til Forbundet, men denne Foranstaltning havde ikke svaret til Forventningerne, hvorfor det foreslaas at centralisere Ledelsen alene under Forbundsbestyrelsen.

Beretningen fremhæver Manglerne ved de franske Møbelarbejderes Organisation, og henviser til andre Landes kraftige Organisationer, som det anbefales at efterligne.

Af den righoldige Dagsorden anføres nedenstaaende Punkter:

Kongressen vedtog efter en længere Debat, at oprette en Strejkekasse under Forbundet, dog kun med et

Kontingent af 10 Centimer pr. Maaned og Medlem. Det samlede Kontingent til Forbundet er 25 Centimer (18 Øre).

Paa Grund af de ringe Indtægter maatte man endnu denne Gang opgive Tanken om Oprettelsen af et fast Kontor med en fast lønnet Formand.

For at tilbagebringe større Enhed i Afdelingernes Administration, var det foreslaaet at indføre ensartede Medlemsbøger og Stempelmærker, begge udgivne fra Forbundet. Det vedtoges at indføre Forbundsmærkerne, men ikke Bøgerne.

Da det erkendtes, at Oprettelsen af de omtalte Landsdelsforbund havde medført en Splittelse i Stedet for en Forening af Kræfterne, vedtoges Forbundsledelsens Forslag om at opheve disse Underforbund, og centralisere Administration, Agitation o. s. v. under Forbundsledelsen.

Efter de vedtagne Beslutninger at dømme, synes det, som om i hvert Fald Møbelarbejderne i Frankrig er ved at vikle deres Fagforening ud af det anarkistiske Svøb, hvori mange af de franske Fagforeninger hidtil har befundet sig. Denne Bevægelse maa hilses med den største Glæde og i Haab om, at flere Fag vil følge efter.

Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1907

Under 10. Januar d. A. tilsendte vi samtlige Fagforbund og de Fagforeninger, som ikke tilhører noget Forbund et A-Skema, og saa stort et Antal B-Skemaer, som Forbundene har Afdelinger. Skemaerne indeholdt Spørgsmaal som ønskedes besvarede til Brug for en Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1907, og vi anmodede om at faa saavel A-Skemaet som B-Skemaerne tilbagesendt i udfyldt Stand senest den 5. Februar d. A.

Da Beretningen i Følge Loven skal være trykt og udsendt til Repræsentantskabets Medlemmer 14 Dage forinden det aarlige ordinære Repræsentantskabsmøde i April og da Tiden nu allerede er langt fremrykket, og da der kræves et ikke ringe Arbejde ved Bearbejdelsen af de i Skemaerne nævnte Spørgsmaal, anmodes de Organisationer som endnu ikke har indsendt Skemaerne indtrængende om at tilsende os disse snarest muligt, og senest den 19. Febr.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34

KØBENHAVN DEN 22. FEBRUAR 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Det amerikanske Arbejderforbund;
— Lønbemæglinger og Konflikter (Arbejds-
mændene hos A.S. Glud & Marstrand; Papirindustriar-
bejdernes Forbund; Kobbersmedene paa Skibsværfterne).
— Meddelelse.

Det amerikanske Arbejder- forbund

(Federation of Labor)

II.

Det amerikanske Arbejderforbunds Indtægter.

Arbejderforbundets Indtægter kommer hovedsagelig fra en Skat, der paalægges hver Forening med en Cent maanedlig pr. ordinært Medlem af internationale Foreninger, 10 Cent maanedlig fra hvert Medlem af lokale og andre Foreninger, som ikke hører under de internationale Foreninger, hvoraf 5 Cent anvendes til et Forsvarsfond, samt en fast Skat paa 2½ Dollars Kvartalet fra hver By- og Statorganisation. Forretningsudvalget kan ogsaa paalægge alle indmeldte Foreninger Ekstraskatter for at støtte Fagforeninger, der er indviklede i en faglig Konflikt. Disse Optrækninger maa dog ikke overskride 1 Cent pr. Medlem ugenlig og ikke strække sig ud over 10 Uger om Aaret.

Den 21. Aarskongres, som afholdtes i Scranton i December 1901, vedtog en Resolution om Oprettelse af et Forsvarsfond i det amerikanske Arbejderforbund til Bedste for indmeldte lokale Fag- og Arbejderforeninger.

Den 22. Aarskongres, som afholdtes i New Orleans i November 1902, vedtog en Ændring af Lovenes Paragraf 13 angaaende Fordelingen af et Forsvarsfond.

Fra d. 1. Februar 1903 til d. 1. Januar 1907 har hele Beløbet, der er

udbetalt fra Forsvarsfondet, været 41,629,36 Dollars.

Det Arbejde, der gøres af det amerikanske Arbejderforbunds Agitatorer, fortjener en særlig Omtale. Der findes 48 lønnede og næsten 1000 frivillige Agitatorer spredte over hele Riget. Hver Maaned indsender de Beretning til det amerikanske Arbejderforbunds officielle Tidsskrift „*American Federationist*“ om Arbejdsforholdene i deres Distrikt, om Lønforhøjelser, Indskrænkning af Arbejdstid, bedre Vilkaar, som er opnaaet uden Strejke, om Arbejde for Fagforenings-Mærker, om nyoprettede Organisationer o. s. v.

Det amerikanske Arbejderforbunds Tillidsmænd.

Arbejderforbundets Tillidsmænd, der tillige virker som Forretningsudvalg, vælges paa hver Kongres og bestaar af en Formand, otte Viceformænd, en Sekretær og en Kasserer. Formanden og Sekretæren anvender hele deres Tid i Arbejderforbundets Tjeneste og modtager aarlig en fast Gage paa henholdsvis 3000 Dollars og 2500 Dollars. Kassereren modtager en Gage paa 2000 Dollars aarlig for sit Arbejde, medens Viceformændene faar 4,50 Dollars pr. Dag til Rejse- og Hoteludgifter, naar de er til Stede ved Hovedbestyrelsesmøde.

Fagforeninger en naturlig Udvikling.

Fagforeningerne er den naturlige, historiske Form for den frie Arbejderklassens Organisation. Det er nødvendigt at understrege Ordet fri, thi Slaveri eksisterer paa et vist Tidspunkt af Udviklingen i ethvert Land, og saa længe denne fuldstændige Undertrykkelse, der gaar under Navnet »Slaveri«, hersker, er enhver Organisation af Ar-

bejderklassen af og for Arbejderne en Umulighed. Der er mange, som for-dømmer Fagorganisationen; men ingen kan benægte Tilstedeværelsen af Kri-ger- og anden Klasseorganisation gen-nem Tiderne eller Fagforeningernes voksende Evne til at organisere Sam-fundet paa et fagligt Grundlag og til Gavn for den arbejdende Befolkning, der er Samfundets Hovedbestanddel.

Fagforeningens Opgave.

Fagforeningen, der er det naturlige Organ, hvis Opgave er Beskyttelse af den frie Arbejderklasse, er en social Kendsgerning, som ikke er begrænset til noget Land eller nogen Tidsalder; men den kommer frem, hvor som helst og naar som helst et Folk har naaet en vis Grad af Civilisation. Saa-ledes dannede allerede i Oldtiden de frigivne Slaver Fagforeninger, som paa Latin kaldtes *Collegia*. I Middelalderen sluttede de frigjorte Trælle sig sam-men i Fagforeninger, som paa roman-ske Sprog kaldtes *Conferéries, commu-nantés, universitas* og paa de gothiske Sprog Gilder. Paa moderne Sprog kal-des Fagforeningerne *trade unions, syn-dicats, gewerkschaften* o. s. v., o. s. v. Principet er altsaa det samme; men Navnet varierer med Tid og Sted.

Fagforeningsbevægelsens Historie i Nordamerika inddeles naturligt i tre Perioder. Den første af disse kende-mærkes ved Stiftelse af Lokalforenin-ger og daterer sig fra Tiden umiddel-bart efter det hvide Slaveris Forsvinden. Den anden Periode kendemærkes ved Stiftelse af National-Foreninger og da-terer sig fra Neger-slaveriets Afskaffelse, medens Fagforbundet er det særlige Karaktertræk ved den tredje Periode.

Men ingen Samfundsforhold kan rigtig forstaaes uden nogen Kendskab til den tidligere Tilstand, og det er derfor nødvendigt i Korthed at be-tragte de Arbejdsforhold, der tidligere herskede i Nordamerika.

Fagforeningernes Udvikling fra James-towns Grundlæggelse.

I Foraaret 1607 nærmede 4 smaa, skrøbelige Skibe sig Nordamerikas At-lanterhavskyst og kastede Anker i Ja-mes-Floden. Disse Skibe var fragtede af et londonsk Handelsselskab, der

hovedsagelig bestod af Medlemmer af Søfarts-Lavet, for at anlægge en Koloni ved Kysten af Virginia. Af de 105 Kolonister, som dengang landede, klassificeredes de 52 som »Gentlemen«. Haandværkerne bestod af 4 Tømmer-mænd, 1 Murer, 1 Grovsmed og 1 Barber, medens Resten benævntes Ar-bejds mænd, »laborers«. Det følgende Aar kom et af Selskabets Skibe til Jamestown med 120 Kolonister til, hvoraf 21 var Arbejds mænd, 6 var Skræddere, og andre var Guldsmede, Apotekere og Kemikere. Grunden til, at man bragte Guldsmede, var sand-synligvis den almindelige Tro paa, at der fandtes ædelt Metal i Massevis i dette nylig fundne Land. Denne For-ventning viste sig imidlertid snart frugtesløs, og Kolonisterne kastede sig saa over Dyrkning af Tobak, et Pro-dukt, der vel krævede betydeligt Ar-bejde, men lovede stort og voksende økonomisk Udbytte. Dyrkningen af de talrige Plantager, der hurtig dukkede op, udkrævede et stadig stigende An-tal Arbejdere. Da Arbejderne var uvil-lige til at drage over Havet for at tage fat paa saadant Arbejde, fandt Selska-bet paa andre Midler til at udfylde Mangelen. Man ansaa den billigste Arbejds kraft for en Nødvendighed til de ny Plantager, og man benyttede sig af de mest samvittighedsløse Mid-ler for at skaffe sig denne. Tusinder af Børn blev røvede i Gaderne i en-hver Havnestad i Storbritannien, og voksne Mennesker blev uden Hensyn til Nationalitet eller Tilstand med Vold og Magt bragte om Bord paa et Skib og førte over til Virginien — i de fle-ste Tilfælde for aldrig at vende tilbage. En umaadelig Mængde Fanger, der var dømt til Døden i en Tidsalder, da næsten enhver Overtrædelse straffedes med Døden, blev efter hemmelig Af-tale mellem Dommerne og kommunale Autoriteter solgte til Skibsførere, der skulde til Kolonierne, hvor de saa blev solgte til Plantageejerne. Det Trælleliv, hvortil disse Stakler blev dømt, afveg kun af Navn fra virkeligt Slaveri. Hvis et saadant Trællearbejdes Varighed op-rindelig var bestemt til 7 Aar, saa blev denne Periode i Almindelighed forlæn-get næsten i det uendelige. Den sæd-

vanlige Straf for Forseelser eller foregivne Forseelser af disse Straffearbejdere var en Forlængelse af Tjenestetiden. Ulydighed eller Forsøg paa Flugt straffedes af Herrerne selv med den yderste Strengthed. Piskning blev uden Skaansel anvendt baade paa mandlige og kvindelige Arbejdere, og hvis Afstraffelsen havde Døden til Følge, var det umuligt at faa Husbonden dømt derfor. Dette skændige Handels- og Arbejdssystem skulde imidlertid blive yderligere udvidet med noget, der var endnu mere modbydeligt.

Henved Slutningen af August 1615 sejlede et hollandsk Krigsskib, som manglede Proviant, op ad James-Floden, og det lykkedes Hollænderne at borttuske 20 Negre, som de havde røvet fra Spanierne, for manglede Fødemidler. Der fortælles, at Kolonisterne var saa meget desto mere tilbøjelige til at sikre sig disse Negre, som en hvid Arbejder kort Tid i Forvejen med Magt havde byttet Klæder med sin Herre og solgt ham til Slavearbejde, hvorpaa han for de indvundne Penge havde forskaffet sig Skibslejlighed over til Europa. Hvorledes dette nu end forholder sig, saa var i alt Fald Købet af disse 20 Negre i Jamestown Begyndelsen til det Arbejdssystem i de engelske Kolonier i Nordamerika, der i mere end to Aarhundreder viste sig som en frugtbar Kilde til politisk og social Nedværdigelse og i mange Slægtled forhalede Organisation af en fri Arbejderklasse.

Der er blevet lagt megen Vægt paa, at i de sydlige Kolonier var de opdyrkede Steder i den oprindelige Ørken vældige Tobaksplantager med store Herresæder, omgivne af usle Hytter, hvori der boede en uvidende og trælbunden Arbejderklasse, medens i de nordligere Kolonier de dyrkede Steder var Landsbyer, hver med en Kirke, Skole, Kro, Forsamlingshus, Smedje og Butikker, omgivne af forholdsvis hyggelige Landejendomme. Men selv den mest flygtige Undersøgelse af de virkelige Forhold viser, at Arbejderklassens Tilstand intetsteds i nogen Maade nærmede sig den Friheds- og Lighedstilstand, hvorom de

velstillede Klassers Historikere og Politikere fortæller os.

Hvis i det sydlige Negerslaveriets Vækst sluttelig fortrængte det hvide Slaveri, saa er det dog tvivlsomt, om disse stakkels Hvides Frigivelse bragte nogen virkelig Forbedring i deres sociale Stilling. Den Kendsgerning, at legemligt Arbejde var et Slavemærke, var i sig selv tilstrækkeligt til at forhindre dem i at bestille mere end det allermest nødvendige for at kunne friste den usleste Tilværelse, og da legemligt Arbejde mere og mere gik over til Negerslaverne, blev de stakkels, frie hvide Arbejderes Stilling daarligere og daarligere. I lige Grad foragtede af Herrerne og Negrene forblev de en særlig Klasse, der gik under Navnet »Den hvide Pøbel«.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejdsmændene hos A/S Glud & Marstrand. Fra Dansk Arbejdsmands-Forbund modtog De samvirkende Fagforbund under 7. Juni f. A. Meddelelse om, at der var tilsendt A/S Glud & Marstrands Fabriker et Forslag til Overenskomst, ledsaget af en Anmodning om Forhandling om samme. Selskabet returnerede imidlertid Forslaget med Bemærkning om, at dette var uden Interesse for Fabriken.

For om muligt at faa Sagen ordnet paa en for Arbejderne tilfredsstillende Maade, foranledigede vort Forretningsudvalg optaget en Forhandling mellem Repræsentanter for Forretningsudvalgene for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund og de interesserede Parter, men paa Grund af Hr. Gluds absolute Modstand mod at forhandle om en Overenskomst for Arbejderne, endte Mødet uden Resultat.

Dansk Arbejdsmands-Forbund har senere gjort nye Forsøg paa at formaa Hr. Glud til at gaa med til en Ordning af Forholdene for Arbejdsmændene, men disse Forsøg er ogsaa strandede. Forbundet har nu tabt Taalmodigheden, og agter fra og med Lørdag den 22. ds., at lade Arbejdsmændene nedlægge Arbejdet paa A/S. Glud &

Marstrands Fabriker. Forretningsudvalget har givet Samtykke dertil og det har givet Arbejdsgiverforeningen de i Septemberforliget foreskrevne Varsler om Strejker og bebudet, at der muligvis ogsaa vil blive forelagt andre Organisationer Forslag om at standse Arbejdet, hvis dette skulde vise sig nødvendig for at hidføre en for Arbejdsmændene tilfredsstillende Overenskomst.

Papirindustriarbejdernes Forbund har faaet Forretningsudvalgets Sanktion til at opsigde den mellem Forbundet og Kattingeværk Cellulosefabrik bestaaende Overenskomst til Ophør 1. Juli d. A., og til at indlede Forhandling med Fabrikens Ejer om en Forbedring af Løn- og Arbejdsforholdene.

Lønbevægelsen vil komme til at omfatte 45 à 50 Mand.

Kobbersmedene paa Skibsværfterne. I Begyndelsen af Februar Maaned modtog vort Forretningsudvalg Meddelelse fra Kobbersmedenes Forbund om, at Forhandlingerne med Skibsværfterne i København og Helsingør var afsluttede, uden at der var opnaaet Enighed om Priserne for nogle Kobberør, og for Trykprøvning af Rør for Helsingør, samt om Minimallønnen. Forbundet anmodede derfor vort Forretningsudvalg om Bistand til en Ordning af de foreliggende Uoverensstemmelser.

Efter Anmodning af vort Forretningsudvalg, har der været afholdt et Fællesmøde den 11. Februar mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, Jernindustriens Sammenslutning, Skibsværfterne og Kobbersmedenes Forbund.

Ved Mødet opnaaede Kobbersmedene et Tillæg af 2 Øre pr. Pund paa Kobberør af Plade, og der opnaaedes ligeledes Enighed om at Trykprøvning paa Helsingørs Skibsværft, er udenfor Akkorden. Herved er Kobbersmedene ogsaa paa dette Omraade stillet lige med Kobbersmedene i København. De er dog forpligtede til, saafremt der viser sig Fejl ved Trykprøven, at hente, reparere og tilbagelevere det paagældende Stykke Rør. Da Arbejdet altid skal afleveres uden Fejl, havde Arbej-

dernes Repræsentanter intet imod at indgaa paa denne Bestemmelse.

Med Hensyn til Minimallønnens Forhøjelse stillede Jernindustriens Sammenslutning sig afgjort uvillig.

Da saa godt som alt Kobbersmedearbejde udføres paa Akkord, betyder en højere Minimalløn, hvad Fortjenssten angaar, ikke noget nævneværdigt for Arbejderne, men derimod var det af Betydning, at de derved kunde faa en større egentlig Udbetaling.

For at bøde noget paa den mindre Udbetaling, erklærede Værfterne sig villige til paa langvarige Akkorder, at give passende Forskud paa Akkordoverskudet, og desuden blev der underhaanden givet et større Antal Kobbersmede Løfte om personlige Tillæg til Lønnen.

Fællesmødet endte med det Resultat, at Kobbersmedenes Repræsentanter lovede at anbefale det foreliggende Forslag for dets Afdelinger i Helsingør og København.

Vi har under 20. ds. modtaget Meddelelse om, at Afdelingerne i København og Helsingør paa deres Generalforsamlinger har godkendt selve Løn- og Tarifen, men Overenskomstens Varighed ønskede man dog ændret saaledes, at den i Stedet for at udløbe 1. Februar 1911 kan udløbe 1. Februar 1910 — eller hvis Værfterne fastholder dens Varighed til 1911 — at Minimallønnen da hæves fra 40 til 42 Øre pr. Time.

Meddelelse

Organisationernes Opmærksomhed henledes paa, at der hos Kassereren henligger til Salg følgende Bøger:

1. Oversigt over Fagforeningsbevægelsen i Danmark ved J. Jensen og C. M. Olsen. Pris 50 Øre.
2. Tredie internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen. Pris 65 Øre.
3. Protokollen for den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Christiania. Pris 25 Øre.
4. Mønstervedtægten for Arbejdsløshedskasser med Beretning fra Udvalget. Pris pr. 100 Eksemplarer 1 Kr. 50 Øre.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541-
Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35

KØBENHAVN DEN 29. FEBRUAR 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Det amerikanske Arbejderforbund III. — Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmandene paa A/S Glud & Marstrands Fabriker i København; Hattearbejderne i København; Murerne i Provinserne; Mølleriarbejdernes Forbund) — Arbejdsløshedskasserne.

Det amerikanske Arbejderforbund

(Federation of Labor)

III.

Tidlige Arbejdsforhold i det nordlige.

Vi maa heller ikke tro, at den tilsvarende Klasses sociale Tilstand i de nordligere Kolonier i nogen væsentlig Grad var forskellig fra Tilstanden i Syden. Navnet Tyende »servant« anvendtes om alle, der forrettede nogen Art af Tjeneste, hvad enten det var som Haandværker, Agerdyrker eller huslig Arbejder.

Den sidste Fjerdedel af det attende Aarhundrede var en Periode, der var lidet gunstig for den frivillige Organisation af Arbejdere. En syv Aars Krig for politisk Uafhængighed havde forbrugt Arbejdsprodukter til en Værdi af 300 Millioner Dollars og kun efterladt uindløselige og værdiløse Papirspenge i Stedet. Handelen var ødelagt; der var kun lidet Arbejde, og de tarveligste Livsfornødenheder kunde kun med den største Vanskelighed erhverves af de frie, hvide Arbejdere. En anden og næsten uoverstigelig Hindring for Organisation af de frie Arbejdere var den sædvanlige Arbejdsdags urimelige Længde, som næsten ikke levnede nogen Tid til at dyrke og udvikle den Intelligens, hvorpaa al fornuftig Organisation afhænger. Arbejdstiden var fra Solopgang til Solnedgang. Morgensolens første gyldne Straaler fandt de frie Arbejdere i travl Virk-

som hed selv i de længste Sommerdage og Hammerens Klang hørtes med kun faa og korte Afbrydelser lige til Aftenens Mørke. Heller ikke fik man Lov til at drive i den lange Arbejdsdag, hvad enten der var knapt eller rigeligt med Arbejde. Faren for Afskedigelse og muligvis Sult var for den frie, hvide Arbejder en langt mere kraftig Spore end Opsynsmandens Pisk var det for Neger-slaven.

De første Fagforeninger i Amerika.

Det kan ikke forbavse, at under saa vanskelige Forhold, de første Spirer til en frivillig Arbejder-Organisation først viste sig i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede, og at den ikke erhvervede nogen større Udstrækning, før der var gaaet et andet kvart Aarhundrede. Den tidligst kendte Fagforening af Svende var New York Skibsbyggerforening, der blev lovformelig indregistreret d. 30. April 1803. I samme By blev der ogsaa organiseret Fagforeninger af Skræddere og Tømrere i 1806. En Fagforening af Hattemagere blev dannet i 1819, og andre Foreninger dukkede efterhaanden op, indtil de organiserede Arbejdere omsider naaede tilstrækkelig Styrke til at foretage en Agitation for en ti Timers Arbejdsdag. Som et Resultat af denne Agitation udstedte de forenede Staters Præsident (Martin Van Buren) en Bekendtgørelse d. 10. April 1840, hvorved ti Timers Arbejdsdagen indførtes paa alle Regeringsværksteder.

Fastsættelse af ti Timers Arbejdsdagen 1840.

Der var imidlertid endnu tilbage at vinde den kortere Arbejdsdag i alle private Bedrifter. I New York gjorde

Skibsbyggerne flere Gange Strejke i dette Øjemed, og endelig lykkedes det at faa ti Timers Dagen almindelig anerkendt. Til Minde om den vundne Sejr opførte Skibsbyggerne i 1844 et Klokketaarn i den fjerde Gade nær ved Floden i New York, hvortil der blev støbt en særlig Klokke, kaldet »Haandværkernes Klokke«, som ringede ved Klokkeslettet til at begynde og forlade Arbejdet. Fra den Tid af bredte ti Timers Dagen sig langsomt, men sikkert over hele Riget.

Mellemrummet mellem denne Fagforeningernes første Sejr ved at faa Arbejdstiden indskrænket og Udbruddet af den Krig, der førte til Neger-slaveriets Afskaffelse, kendemærkedes ved Oprettelse af Fagforeninger i næsten alle større Fabrikscenter. Men med Undtagelse af Typografernes og Jernstøbernes Fagforeninger (hvoraf de førstnævnte allerede havde forenet sig saa tidligt som 1851) stod alle Foreningerne endnu isolerede fra hverandre, eller nogle enkelte samvirkede i det højeste kun for saa vidt som de lejlighedsvis holdt Delegeretmøder for at drøfte visse Spørgsmaal af almindelig Interesse.

Slaveriets Afskaffelse ved Præsident Lincolns Bekendtgørelse d. 1. Januar 1863 betegner klart Begyndelsen til den anden Periode i Fagorganisationens Udvikling. Fem Maaneder senere har vi Lokomotivfolkernes Stiftelsesmøde i Detroit. I Begyndelsen af det følgende Aar, d. 24. Januar 1864, blev den nationale Cigararbejderforening organiseret med Hovedkvarter i New York. Murernes Fagforening blev grundlagt det følgende Aar, og i de syv Aar, der sluttede med 1872, opstod der adskillige andre National-Fagforeninger.

Det følgende Aar, 1873, hærgede en stor Handelskrise Landet og forkrøblede al Fabriksvirksomhed. Den meget almindelige Afskedigelse fra Arbejdet havde snart til Følge, at en stor Mængde ikke kunde betale Foreningskontingent, og Flertallet af Fagforeningerne blev nødsagede til at opløse sig, fordi de ikke var i Besiddelse af tilstrækkelige Reservefond. I de vanskelige Forretningssaar, som fulgte efter Krisen, opstod der forskellige hemmelige Selska-

ber; men disse Foreninger tog sørgeligt fejl ved at forlade den historiske Udviklings Linie og hørte snart op med at udøve nogen nævneværdig Indflydelse paa den arbejdende Klasses Tankesæt og Handlinger.

Otte Timers Dagen ved Statsarbejde.

De forenede Staters Arbejdere opgav aldrig lige fra Begyndelsen af det nitende Aarhundrede Tanken om Indførelse af en otte Timers Arbejdsdag. I forskellige industrielle Virksomheder blev der gjort lokale Forsøg paa at faa otte Timers Dagen indført. Dette gælder særlig om Skibsbyggerfaget i New York, og om Bygningsfagene i adskillige Byer. Som Følge af en bestemt og fornuftig Henstilling fra Arbejderpartiets Side vedtog Lovgivningsmagten 1868 en Resolution om, at otte Timer skulde være Arbejdsdagen for alle Haandværkere og Arbejdsfolk, som beskæftigedes af Regeringen. Flere Ledere af Fagorganisationer gik ind paa Nedsættelse af Lønnen for Statsarbejdere, for hvem Arbejdstiden var bleven forkortet. Men saa udstedte Præsident Grant en Bekendtgørelse, at Lønningerne ikke skulde nedsættes paa Grund af Indførelsen af otte Timers Dagen. Under Krisen i 1873 udkrævede det de største Anstrengelser fra de organiserede Arbejders Side at opretholde otte Timers Dagen. Fra sin Stiftelse i 1881 har det amerikanske Arbejderforbund gjort otte Timers Arbejdsdagen til sit Løsen og Feltraab, og det har ført en uafsluttelig Kamp og Agitation for dens Gennemførelse. Skribenter af stor Dygtighed, saasom George E. Mc Neill, George Gunton, P. J. Maguire, D. D. Lum, Samuel Gompers og flere, har skrevet Artikler og Afhandlinger om dette Emne, og disse er blevet spredte viden om over hele Riget. Landets Fagblade og Arbejderpressen har bidraget meget til Literaturen om dette Emne.

I 1884 erklærede det amerikanske Arbejderforbund sig for Indførelse af otte Timers Arbejdsdagen i alle industrielle Virksomheder fra 1. Maj 1886, og man opfordrede alle Arbejdere til at søge at komme til Forstaaelse med Arbejdsgiverne herom. Adskillige Fag

fik ogsaa indført otte Timers Dagen d. 1. Maj 1886, og andre har gjort det siden. Mange indskrænkede Arbejdstiden betydeligt, skønt de ikke paa een Gång opnaaede otte Timers Dagen.

Den almindelige Agitation og de Resultater, der fulgte paa Bestræbelserne for at indføre otte Timers Dagen, havde til Følge, at Lovgivningsmagten i Washington d. 1. August 1892 gennemførte en Lov, som angik alle Haandværkere og Arbejdsmand, der beskæftigedes af Regeringen eller af Entreprenører og Underentreprenører for Regeringsarbejder. Ifølge denne Lov er Straffen for at tillade eller fordrere mere end otte Timers Arbejde daglig, undtagen i »yderste Nødstilfælde«, en Bøde paa indtil 1000 Dollars eller Fængselsstraf indtil et halvt Aar eller begge Dele.

Denne Lov blev ikke strengt overholdt i alle Tilfælde fra dens Udstedelse til 1906. Det amerikanske Arbejderforbund havde imidlertid stadig Lovens konsekvente Gennemførelse for Øje. Som Følge af Arbejderpartiets historiske Klage til Kongressen i Washington i Marts 1906 anmodede Præsident Rooseveltdt det amerikanske Arbejderforbund om en detaljeret Redegørelse af Tilfælde, i hvilke Loven om otte Timers Dagen var bleven overtraadt ved Statsarbejder. Efter en nøjagtig Fremstilling af Sagen, ledsaget af dokumentariske Beviser, gav Præsident Roosevelt Ordre til, at Loven skulde strengt overholdes ved alle Statens Arbejder. Dette blev heftigt bekæmpet af Entreprenører, som saa længe havde benyttet deres Folk 10, ja 12 Timer daglig. Domstolene fandt i mange Tilfælde Entreprenørerne skyldige og idømte dem den lovformelige Bøde. I nogle Tilfælde idømtes der mildere Straffe (f. Eks. ved Statens Opmudringsarbejder); men i det hele taget maa Gennemførelsen af Loven nu (1907) kaldes ret tilfredsstillende, naar man ser hen til dens oprindelige Ordlyd.

I Overensstemmelse med Retsafgørelser og Udtalelser af fremragende Sagførere blev Gyldigheden af Loven om otte Timers Arbejdsdag af 1892 begrænset til saadanne Entreprenører,

som havde Arbejde for Forbundsregeringen, saafremt dette Arbejde udførtes paa Land under dens Retsomraade. Men hvis Arbejdet udførtes paa Land, der ikke hørte under Forbundsregeringen og ofte stødte op dertil, saa kom otte Timers Dagen ikke til at gælde. Sagen blev altsaa herved noget tvivlsom.

Det amerikanske Arbejderforbund har derfor i flere Aar søgt at faa gennemført en Ændring af den eksisterende otte Timers Lov, saa at den kom til at gælde for alle Arbejdere hos Entreprenører eller Underentreprenører, som har med Statsarbejder at gøre.

Dette Ændringsforslag har flere Gange gaaet igennem Repræsentanternes Kammer, men er stadig blevet henlagt af Senatet. Det amerikanske Arbejderforbund haaber imidlertid i en nær Fremtid at faa Loven ført igennem.

I 1890 blev det amerikanske Tømmer- og Snedkerforbund udvalgt til at være den Fagorganisation, som skulde føre otte Timers Dagen igennem inden for Faget og dertil modtage alle organiserede Arbejders økonomiske og moralske Støtte. Dets Bestræbelser kronedes i vid Udstrækning med Held, og lignende Forsøg er siden bleven temmelig almindelige.

I 1897 skaffede Minearbejderforbundet, som dengang kun var lille og fattigt, med Støtte fra Det amerikanske Arbejderforbund og de derunder hørende Organisationer otte Timers Arbejdsdagen til alle Minearbejdere, der beskæftiges i Dampkul-Miner. Arbejderne i Antracitkul-Miner fik Arbejdstiden betydelig indskrænket paa Grund af Agitationen og Strejken i 1901—3. Otte Timers Dagen er nu næsten almindelig i Bygningsfagene. De tyske Bogtrykkere i de forenede Stater og Cigarmagernes internationale Forbund fik otte Timers Dagen indført d. 1. Maj 1886. Jernbanefolkernes Tjenestetimer var i 1886 fra 12 til 18 daglig; de er nu i Almindelighed 10, i mange Tilfælde 9 og i nogle 8. Den internationale typografiske Forening har i de sidste 2 Aar anvendt næsten 4 Millioner Dollars og har nu endelig faaet otte Timers Dagen indført. Det amerikanske Arbejderparti er bestemt paa

snart at skaffe 8 Timers Arbejdsdagen indført ved alt industrielt Arbejde i de forenede Stater.

Otte Timer den almindelige Ordning.

Det er endog lykkedes nogle faglærte Arbejdere at blive enige med deres Principaler om en 7 eller 7½ Timers Arbejdsdag og saaledes paa-vise en Tendens til endnu yderligere Nedsættelse af Arbejdstiden. Indførelse af meget specialiseret Maskineri og en større Forcering af al Fabriksvirksomhed bevirker denne Tendens. Fornuftige Principaler indrømmer, at man naar bedre Resultater ved otte Timers Arbejde end ved en længere Arbejdsdag.

Den næsten almindelige Indførelse af halv Arbejdsdag om Lørdagen har ogsaa hjulpet til at forkorte Arbejdstiden for Mængden.

»Arbejdernes Dag«, den første Mandag i September, betragtes nu som en national Fridag af alle Klasser, og det er maaske den mest populære Fridag i Aaret. Arbejderdagen blev første Gang fejret d. 5. September 1882. Den 28. Juni 1894 vedtog Kongressen en Lov, der gjorde Arbejderdagen til en national Fridag i Territorierne og Distriktet Columbia, og siden har 32 Stater ved Lov gjort den Dag til Fridag. Dens Festligholdelse ved Demonstrationer, Udflugter og Taler bliver Aar for Aar mere almindelig, og Virkningen mærkes som forøget Tilslutning til Organisationen og en bedre Forstaaelse af Arbejdernes Betydning og retfærdige Krav.

Kvindes og Børns Arbejde ved Industri.

Spørgsmaalet om Kvindes og Børns Arbejde er bleven brændende i denne Fagorganisationens tredje Periode, nemlig siden der almindelige Indførelse af Maskindrift og Nødvendigheden af store Kapitaler til Fabriksvirksomhed.

Da det amerikanske Arbejderforbunds Arbejde for kvindelige Lønarbejdere har vedvaret i et kvart Aarhundrede, kan man med Sikkerhed sige, at det ogsaa vil vedvare i Fremtiden. Der er allerede blevet gjort en hel Del i forskellige Stater ved Indskrænkning af Arbejdstiden for Kvinder, Forbud mod Nattearbejde og Sundhedsregler for Arbejdslokaler.

Børnearbejde er blevet gjort til en Nationalsag, navnlig paa Grund af Arbejderforbundets Agitation.

I 41 Stater, 2 Territorier og Distriktet Columbia har vi faaet Love om Indskrænkning af Børnearbejde, og disse Love er altid komne frem efter Arbejderforbundets Initiativ. Det kan siges med Sikkerhed, at Forbundet ikke vil hvile, saa længe der endnu findes Børnearbejdere i en Mine eller Fabrik.

Arbejderpressen.

Arbejderforbundets officielle Tidende »The American Federationist« har eksisteret i næsten 14 Aar. Iblandt den økonomiske Literatur anses Federationisten for at indtage en fremskudt Plads, og som Folkeopdrager er den af stor Værdi. Studerende og Tænkere Verden over raadfører sig med den, henviser til den og citerer den som det gyldigste Udtryk for den amerikanske Fagforeningsbevægelse, dens Kampe, Metode, Arbejde, Ønsker og Forhaabninger.

Fagforeningerne har nu 92 officielle Dagblade og 194 Ugeblade. Arbejderpressen gør uvurderlig Gavn ved at sige det rette Ord i rette Tid for Arbejdernes Sag, for hvis Fremme den har betydelig Indflydelse.

Arbejderpartiets Klage til Kongressen.

Vi skal slutte denne korte Beskrivelse med en Hentydning til Begivenheden d. 21. Marts 1906, da Repræsentanterne for de internationale Fagforeninger, som hører under Arbejderforbundet, i Forening med dettes Forretningsudvalg indgav en Klage til Kongressen. Den var adresseret til De forenede Staters Præsident Hr. Theodore Roosevelt, til Formanden for Senatet Hr. Wm. P. Frye og til Formanden for Repræsentanternes Kammer Hr. Joseph G. Cannon. Indledningen lød saaledes:

»Undertegnede Forretningsudvalg for det amerikanske Arbejderforbund og Medunderskriverne af dette Dokument maa meget beklage den Ligegyldighed, som de forenede Staters Kongres har udvist over for de rimelige, retfærdige og nødvendige Forslag til Bedste for

vort Lands Arbejdere, der har foreligget i de senere Aar, ligesom ogsaa over Administrationens Optræden i Arbejderspørgsmaal. De Emner, vi klager over, er følgende:

Otte Timers Lovforslaget, Fængselsarbejde, Indvandring, Kinesernes Udelukkelse, Søfolks Rettigheder, Subsidier til Skibsfart, Truster og mellemstatlig Handel, et Arbejdsministerium, Statsfunktionærens Ret til Henvendelser.«

Dokumentet sluttede saaledes:

»Vi henleder Deres Opmærksomhed paa disse Klager, fordi vi længe taalmodigt har ventet forgæves paa Hensynstagen. Blandt de Sager, vi har klaget over, findes der ikke en eneste, uden at vi har paavist Veje og Midler til Forbedring, og disse Veje og Midler er ingen Sinde i Strid med fundamentale Love, men nødvendiggjorte ved Forandringerne i Industriforholdene. Arbejderpartiet forebringer Dem disse Klagemaal, fordi De bærer Ansvaret for Lovgivningen og Mangel paa Lovgivning. Arbejderne kommer til Dem som Deres Medborgere, der ifølge deres Livsstilling ikke blot har samme Interesse for vort Land som andre Borgere, men tillige saa meget desto større Interesse, som de er Amerikas Lastdragere og Lønarbejdere. Som Arbejdernes Repræsentanter beder vi Dem om at afhjælpe disse On-der, thi det staar i Deres Magt at gøre det.

Vi nærer sikkert Haab om, at vor Henvendelse ikke vil være forgæves. Men hvis De alligevel ikke tager Hensyn til den, agter vi at appellere til vore Medborgeres Samvittighed og Støtte.«

Selve Indholdet af Dokumentet bærer Vidnesbyrd om de store Skridt, Arbejderforbundet i den sidste Snes Aar har gjort henimod Fremkaldelse af en Arbejderlovgivning, stadig i Fremskridtets forreste Række. Forbundet tog da heller ikke i Betænkning at fremhæve over for Lovgivningsmagten Nødvendigheden af større Fart i Arbejdet for det producerende Folks Værn og Støtte.

Virkningen af Henvendelsen til Kongressen og Nationen lod ikke vente paa sig.

Paa dette Tidspunkt (1907) kan man sige, at Arbejderpartiets Optragelsesarbejde endnu er i sin Begyndelse. Det vil tilkomme Eftertiden at optegne de Fremskridt og Reforme, som Arbejderne ved Benyttelse af deres politiske og faglige Organisation har skaffet til Veje ikke blot for deres egen økonomiske Stilling, men ogsaa for hele Samfundets Højnelse og bedre Oplysning.

I denne korte Skitse er det umuligt at berøre Tiendedelen af Arbejderforbundets politiske og faglige Virksomhed for Arbejdernes Opkomst, og for at der kan vokse op en højere, bedre og mere human Opfattelse af Arbejdet — af selve Livet.

Forbundets Arbejde er ikke for Nutiden alene. Mange af Frugterne maa nødvendigvis først komme Fremtiden til gode; men det søger at holde Skridt med Tiden og at kunne paavise en stadig Forbedring af Borgeraanden og den industrielle Moral.

Fagforeningsbevægelsen i Amerika, saaledes som denne forstaas af og finder sit Udtryk i »Det amerikanske Arbejderforbund«, holder sig til Ret og Retfærdighed. Skønt den er stolt af sine Resultater for Arbejderne — ja, for hele Folket, saa er den dog ikke tilfreds. Den forlanger en stadig voksende Andel i Arbejdets Frugter for det producerende Folk; den trakter efter Dag for Dag, Aar for Aar at gøre Livet mere værd at leve, at hidføre for hele vort Folk en højere, bedre og humanere Tidsalder.

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejds mændene paa A/S Glud og Marstrands Fabrikker i København. For at drøfte Muligheden af at lade forskellige andre Fag hos A/S Glud og Marstrand gøre Fællessag med Arbejds mændene i deres Kamp mod det nævnte Firma, havde vort Forretningsudvalg sammenkaldt Repræsentanter for nogle Organisationer, som har Medlemmer paa Fabrikken, til et Møde den 13. Februar.

Paa Mødet blev det bl. a. oplyst,

at Fabrikkerne beskæftiger ca. 570 Arbejdere, hvoraf de 240 er Kvinder, og efter at man havde diskuteret, paa hvilken Maade man bedst kunde støtte Arbejdsmændene, enedes man om at henstille til vort Forretningsudvalg, at tage Sagen under nærmere Overvejelse og derefter meddele de forskellige Organisationer, hvad der burde foretages videre i Sagen.

I Henhold hertil har Forretningsudvalget den 22de Februar udsendt en Meddelelse til nedenstaaende 9 Organisationer:

Kvindeligt Arbejderforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Elektrikerforbund, Blikkenslagerforbundet, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, Malerforbundet, Metaltrykkernes Fagforening og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Skrivelsen er saalydende:

I Skrivelse af 8. ds. tillod vi os at meddele den ærede Organisation, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde vedtaget, at lade Arbejdsmændene hos A/S Glud & Marstrands Fabrikker nedlægge Arbejdet Lørdagen den 22. ds. og vi udtalte som vor Mening, at hvis det skulde lykkes Forbundet at tvinge Glud & Marstrand til at respektere Arbejdsmændenes Organisation, og til at kontrahere med Dansk Arbejdsmandsforbund om Løn- og Arbejdsforhold, vilde det være nødvendigt, at Fabrikkens øvrige Arbejdere stillede sig solidariske med Arbejdsmændene, og vi opfordrede forskellige Fag til at lade sig repræsentere ved et Fællesmøde den 13. ds., for nærmere at diskutere Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade man med størst Virkning kunde yde Arbejdsmændene Støtte.

Paa det ovennævnte Møde var der Repræsentanter til Stede for følgende Fag: Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Kvindeligt Arbejderforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og Metaltrykkernes Fagforening samt Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund.

De tilstedeværende Repræsentanter nærede nogen Betænkelighed ved at raade deres Medlemmer til at standse Arbejdet, men man var dog villig til, om

fornødent, at yde Arbejdsmændene Støtte paa andre Omraader.

Vort Forretningsudvalg, som derefter atter har behandlet Sagen paa et Møde den 20. ds. er af den Mening, at den Kamp, som Arbejdsmændene er tvunget til at optage med A/S Glud & Marstrands Fabrikker bør følges med den største Opmærksomhed af alle Fabrikkens organiserede Arbejdere, fordi dens Udfald i høj Grad vil blive afgørende for de fremtidige Arbejds- og Organisationsforhold paa Fabrikkerne.

Forretningsudvalget tillader sig derfor foreløbig at henstille til Organisationerne, at de saavidt muligt søger at forhindre, at Fabrikkerne antager flere af deres Medlemmer, da det kan befrygtes at disse Medlemmer ved at Fabrikkerne forandrer sin Produktionsmaade kan komme til at udføre Arbejde, som nu udføres af Arbejdsmænd. Forretningsudvalget gaar iøvrigt ud fra, som en Selvfølge, at ingen andre Arbejdere paatager sig Arbejdsmændenes Arbejde under Strejken.

Da Forretningsudvalget er blevet bekendt med, at Fabrikkerne endnu forinden Strejken var erklæret, har afskediget et stort Antal organiserede Arbejdsmænd, og at man søger at erstatte disse med uorganiserede, yngre Arbejdere, tillader det sig at henlede Opmærksomheden paa, at hvis det skulde lykkes Firmaet at faa Skruebrækkere i noget nævneværdigt Antal, kan det blive nødvendigt at anmode Organisationerne om at tage deres Medlemmer ud fra de nævnte Fabrikker, men forinden Beslutning tages herom, vil der blive sammenkaldt til et Fællesmøde for Repræsentanter for de forskellige Fags Hovedbestyrelser, for nærmere at diskutere den da foreliggende Situation.

P. F. V.

i Formandens Fraværelse

C. F. MADSEN.

*

Strejken kom dog ikke til Udbrud; thi samme Aften som den skulde have været iværksat, kom der en Forhandling i Stand mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og Selskabets Direktører d'Hrr. Glud og

Marstrand, hvorved der opnaaedes en saalydende Overenskomst:

Minimallønnen for de paa Fabrikkerne beskæftigede Arbejdsmænd, fastsættes til 34 Øre pr. Time, for unge Mennesker mellem 18 og 20 Aar 30 Øre. Nuværende Timelønninger berøres ikke af ovenstaaende. Ved Overarbejde indtil Kl. 9 Aften forhøjes Timelønnen med $33\frac{1}{3}$ pCt.

Med Hensyn til Akkordprisernes Fastsættelse bestemmes, at der afdelingsvis forhandles derom mellem 3 Mand fra Arbejdernes Side og Værkføreren. Opnaaes der ikke Enighed, forelægges Sagen for Direktionen, kun efter at denne Fremgangsmaade forgæves er forsøgt, kan Sagen henvises til Organisationen.

Det bestemmes derhos, at saalænge denne Aftale gælder, maa intet Stridsspørgsmaal udarte til Strejke eller Lock out, men skal afgøres voldgiftsmæssigt.

Voldgiften sammensættes paa den i Voldgiftskendelsen af 22. November 1897 bestemte Maade.

Denne Aftale er uvægerlig bindende for begge Parter, indtil den, med 3 Maaneders Varsel opsiges af en af Parterne.

Hattearbejderne i København. I Følge Meddelelse fra Hattearbejderforbundet er der i Herrehattefaget i København opnaaet Overenskomst. Denne er traadt i Kraft den 15. Februar d. A.

Minimalugelønnen hæves fra 24 til 26 Kroner. De forskellige Akkordsatser forhøjes med fra 10 til 15 pCt. Arbejdstiden, der tidligere i Vinterhalvaaret var $9\frac{1}{2}$ Time daglig og i Sommerhalvaaret $10\frac{1}{2}$ Time, er nu forkortet til $9\frac{1}{2}$ Time daglig hele Aaret rundt. Endvidere er det bestemt, at Arbejdet skal ophøre senest Kl. 7 Aften, i Modsætning til tidligere, hvor Arbejdet, den langt overvejende Del af Aaret, vedvarede til Kl. 8 Aften. Endelig er der opnaaet en Lønsats for Over- og Søndagsarbejde, saaledes, at Akkordarbejdere for Overarbejde faar 25 Øre Timen (foruden Akkordsatserne) og for Søndagsarbejde 35 Øre pr. Time. For ugelønnede Arbejdere betales for Over- og Søndagsarbejde 65 Øre pr. Time. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør til hvilket som helst Tidspunkt. Forhøjelsen omfatter ca. 25 Arbejdere og vil formentlig andrage en samlet Sum af 2,200 til 2,400 Kroner aarlig.

Murerne i Provinserne. Ved Forhandling i Aarhus i Dagene 17., 18. og

19. Januar d. A. mellem Repræsentanter for Murerforbundet og for Murermestrenes Centralforeninger i Jylland og Østifterne er der opnaaet Enighed om følgende Lønninger:

I Aarhus er Timelønnen forhøjet fra 47 til 49 Øre; i Aalborg fra 44 til 46; i Brønderslev fra 40 til 44; i Esbjerg fra 45 til 46; i Fredericia fra 42 til 45; i Grenaa fra 43 til 44; i Hobro fra 42 til 43; i Horsens fra 44 til 45; i Lemvig fra 40 til 44; i Nørresundby fra 44 til 46; i Odder fra 40 til 42; i Randers fra 43 til 45; i Ribe fra 40 til 44; i Silkeborg fra 42 til 44; i Varde fra 42 til 44; i Vejle fra 44 til 45; i Odense fra 44 til 46; i Nyborg fra 43 til 44; i Fakse fra 40 til 42; i Frederikssund fra 40 til 42; i Frederiksværk fra 38 til 42; i Hillerød fra 42 til 44; i Kallundborg fra 40 til 42; i Korsør fra 42 til 44; i Næstved fra 43 til 44; i Ringsted fra 40 til 43; i Helsingør fra 42 til 46; i Haslev fra 42 til 43; i Roskilde fra 40 til 44; i Storeheddinge fra 38 til 42; i Vordingborg fra 42 til 43; i Mariibo fra 42 til 43; i Nakskov fra 42 til 44; i Rødby fra 38 til 42; i Saksøbing fra 39 til 42; i Nykøbing/F. fra 43 til 44 og i Stege fra 40 til 42 Øre.

Betalingen for Helligdagsarbejde er fastsat til 50 pCt., for Overarbejde til 40 pCt. og for Natarbejde til 90 pCt.

Overenskomsten gælder for Østifternes Vedkommende til 1. Februar 1910; for Jyllands Vedkommende til 1. Febr. 1911.

I følgende Byer, hvor Mestrene ikke er Medlemmer af Centralforeningerne, er der ligeledes opnaaet en Forbedring af Timelønnen; denne er saaledes i Vejen hævet fra 38 til 42 Øre; i Frederikshavn fra 40 til 45 Øre; i Præstø fra 38 til 44 à 46; i Nykøbing Mors fra 43 til 45; i Thisted fra 42 til 46 og i Skelskør fra 42 til 44 Øre.

Mølleriarbejdernes Forbund har 1. fra Februar opnaaet Overenskomst med ca. 30 Møller i Sydsjælland.

Paa Møller i Byerne er Ugelønnen mindst 20 Kr. og paa Landsbymøller 18 Kr. for Møllersvende, der har arbejdet mindst 4 Aar ved Faget (Lærlinge undtagen). Højere Lønninger bi-

beholdes. Unge Svende første Aar efter Læretiden eventuelt 2 Kr. mindre pr. Uge. For Svende, som hos Mesteren ønsker Kost og Logi, fradrages 8 Kr. pr. Uge.

Arbejdsløshedskasserne

Arbejdsløshedsinspektoret har under 25. Januar sendt Bogtrykfagets Arbejdsløshedskasse en Skrivelse, som vi tillader os at offentliggøre, fordi den ogsaa har Interesse for alle øvrige anerkendte Arbejdsløshedskasser:

Skrivelsen er saalydende:

»Under 19. d. M. har Inspektoret fra Borgmesteren i Ringkøbing modtaget en Forespørgsel i Anledning af et til Ringkøbing Byraad indkommet Andragende om Kommunitilskud til nogle Arbejdsløshedskasser, som i Andragendet opgives at have Afdelinger i Kommunen — deriblandt nærværende Kasse.

»I Besvarelsen af Borgmesterens Skrivelse har Inspektoret ved Siden af at oplyse, at de paagældende Kasser formentlig er anerkendte, skønt de i Andragendet opgivne Navne ikke er de samme som de for det tilsvarende Fag anerkendte Kasser, samt at de — som opgivet — har Afdelinger i Ringkøbing, paa givne Foranledning endvidere fremsat nogle Udtalelser, hvis Hovedindhold formenes at ville være af Interesse for Bestyrelsen:

»1) Kommunitilskud til en Arbejdsløshedskasse kan ydes for den Del af Regnskabsaaret 1. April 1907 til 31. Marts 1908, i hvilken den paagældende Kasse har været anerkendt. Oplysning om Anerkendelsens Tidspunkt samt om Antallet af de Medlemmer, der vil findes at have Ophold i Ringkøbing d. 31. Marts 1908, vil kunne erholdes i Arbejdsløshedsinspektoret i Juni Maaned, til hvilken Tid i Følge Lovens Kassernes Regnskaber og Medlemslisten skal være indsendte.

»2) Eventuelt Tilskud bør formentlig tilstilles hver Kasses Hovedbestyrelse, hvis Adresse vil kunne erholdes oplyst i Inspektoret. Det er en Misforstaaelse, naar det i Andragendet til Ringkøbing Byraad anføres, at en Kommunes samlede Tilskud skulde kunne indsendes hertil for at Inspektoret at fordeles til de enkelte Kasser.

»Man skal bemærke, at de anførte Udtalelser kun tager Sigte paa de mulige Tilskud til Kassen og ikke angaar de Tilskud, der i Følge Lovens § 9, andet Stykkes første Punktum, af Kommunen kan ydes til de enkelte Medlemmer.« —

I det til Afdelingerne og Fællesorganisationerne fra De samvirkende Fagforbund om dette Forhold udsendte Cirkulære er anført, at man i Andragendet til Kommunerne kan oplyse om, at Arbejdsløshedsinspekto-

retat er villig til at *anvise* eventuelle Kommunitilskud, hvilket vil sige, at Inspektoret er villig til at meddele Kommunerne, hvor stort et Tilskud der skal ydes af den paagældende Kommune til hver enkelt Kasse, hvorefter Tilskudet i Henhold hertil indbetales til Afdelingskassereren eller (som af Inspektoret meddelt) indsendes direkte til Hovedkassereren.

Kommunerne kan yde to Slags Tilskud. 1) Et alm. Tilskud for alle de Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, som opholder sig i den paagældende Kommune en 31te Marts. Det er om den Art Tilskud, man nu andrager i Fællesskab, og 2) Et Tilskud til det enkelte Medlems Kontingent. Derom maa det enkelte Medlem selv søge. Ved dette Tilskud er der taget Sigte paa særlig trængende Medlemmer, som Sygdom og Arbejdsløshed har, om ikke umuliggjort saa dog besværliggjort, at vedligeholde sin Medlemsret. Det er til denne sidste Art Tilskud fra Kommunerne Inspektoret sigter i sidste Stykke af Skrivelsen.

Der har hidtil hersket nogen Uklarhed over Beregningen af Kommunitilskudene. Det er nu uden for al Tvivl, at Kommunerne for de Medlemmer, som opholder sig i denne den 31. Marts, kan yde et Tilskud af $\frac{1}{3}$ af Medlemskontingentet, d. v. s.: er Medlemskontingentet 18 Kr. aarlig, kan Kommunerne yde et Tilskud af 6 Kr. pr. Medlem. Hvis der ydes Kommunitilskud for alle Medlemmer, vil Statens Tilskud blive 12 Kr. Det er den Beregningsmaade, som er gjort gældende i det fra de samvirkende Fagforbund udsendte Cirkulære til Afdelingerne, der har vundet Anerkendelse.

Meddelelse

Det ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde afholdes Tirsdag den 21. April (3. Paaskedag).

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36

*

KØBENHAVN DEN 7. MARTS 1908

* 4. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsforholdet mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne. — Lønbevægelser og Konflikter (Kedel- og Maskinpasserne paa Cementfabrikerne; Murerne i Provinserne; Skibstømmerne i Esbjerg; Søfyrbødernes Forbund; Sømandenes Forbund; Tekstilarbejderne paa A/S Mogensen og Dessaus Væverier i Odense.) — Arbejdsløsheden i Danmark i Januar Maaned 1908. — Gensidighed ved Medlemmers Overflytning fra den ene Organisation til den anden. — Den permanente Voldgiftsret. — Meddelelse.

Arbejdsforholdet mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne

Foranlediget ved en Skrivelse fra Indenrigsministeriet har vort Forretningsudvalg til de under De samvirkende Fagforbund hørende Organisationer, under 14. Februar udsendt et Cirkulære af følgende Indhold:

»Fra Indenrigsministeriet har vi modtaget en Skrivelse, hvori det meddeles, at Ministeriet indsamler Oplysninger angaaende de Foranstaltninger, der i Ind- og Udland træffes til Forebyggelse og Afgørelse af Rets- og Interessestridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Indenrigsministeriet anmoder os om at ville meddele det, dels en Oversigt over de mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne bestaaende Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold og andre Overenskomster vedrørende Arbejdsforholdet, dels en Fremstilling af den Fremgangsmaade, der følges ved Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationernes indbyrdes Forhandling, til Forebyggelse eller Bilæggelse af Arbejdsstridigheder.

Vort Forretningsudvalg vil gerne inødekomme Anmodningen, men for at kunne blive i Stand til at gøre det paa en tilfredsstillende Maade, ser vi os nødsagede til at anmode Forbundene og de enkeltstaaende Foreninger om Bistand. Vi tillader os saaledes at

anmode Organisationerne om, hvis det er muligt, at sende os to Eksemplarer af alle nugældende Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold for Fagets forskellige Brancher, idet vi gaar ud fra, at vi af disse kan udlede hvilke Arbejdsgivere og Arbejdere de omfatter.

Ligeledes vil vi anmode om 2 Eksemplarer af Fagets Regler for Behandling af faglig Strid, og af Fagets Voldgiftsretsregler.

Ved Overenskomster forstaaes baade saadanne, som ere af lokal Beskaffenhed og de som ere afsluttede for enkelte Landsdele, samt Overenskomster, som omfatte hele Fag.

Naar vi anmoder om 2 Eksemplarer af de nævnte Overenskomster, er det fordi Indenrigsministeriet har udbedt sig et Eksemplar, og vi vil sætte Pris paa at have et Eksemplar til vort Arkiv.

Skulde det ikke være muligt at skaffe Eksemplarer af alle de bestaaende Overenskomster, vil vi dog være taknemlig for at modtage Meddelelse om, hvilke Overenskomster der mangler og for hvilke af Fagets Brancher de gælder.

Hvis det er muligt at meddele os, hvormange Arbejdsgivere og Arbejdere de forskellige Overenskomster omfatter, vil vi sætte megen Pris derpaa. Vi er dog paa det rene med, at Organisationerne ikke kan opgive nøjagtige Tal, men vi ere ogsaa tilfredse med at modtage Meddelelse om det Antal Arbejdsgivere og Arbejdere, som tilnærmelsesvis kan anses for at være det rigtige.

Organisationerne anmodes om at sende os de ovennævnte Overenskomster og Oplysninger, saa snart det er muligt, og i hvert Fald senest den 1ste Marts 1908.

*

Da vi endnu mangler Oplysninger fra en Del Organisationer, bedes disse om at sende os de i Cirkulæret ønskede Overenskomster og Oplysninger, saasnart det er muligt, og i hvert Fald senest den 15. Marts.

Lønbevægelser og Konflikter

Kedel- og Maskinpasserne paa Cementfabrikkerne. Den 21. Februar fandt der en Forhandling Sted mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Foreningen af danske Cementfabriker, angaaende en Uoverensstemmelse vedrørende den nye Overenskomst med Cementfabrikkerne ved Aalborg og Mariager. Arbejdstiden er, i Følge den med Jernindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst, som Regel fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften med 2 Timers Spise- og Hviletid. Det er desuden fastsat, at hvis det kræves, at Fyrbøderen skal tilbringe sin Spise og Hviletid paa Arbejdsstedet, ydes der ham et ugentlig Vederlag herfor af 2 Kroner.

Cementfabrikkerne kræver imidlertid ikke blot, at Kedel- og Maskinpasserne skal være paa Arbejdspladsen i Spise- og Hviletiden for at have Tilsyn med Maskinen, men de kræver ogsaa, at de skal arbejde i den Tid. Kedelpasserne modsætter sig heller ikke at udføre Arbejde i Spisetiden, men de forlanger, at der da skal ydes dem Overarbejdsbetaling, som for Kedelpassere med Certifikat er fastsat til 60 Øre, og for Kedelpassere med Kontrolbog: 50 Ø. pr. Time.

Cementfabrikerne vilde dog ikke gaa ind herpaa, men efter en længere Forhandling tilbød de dog at hæve de 2 Kr. til 2 Kr. 60 Øre pr. Uge. Dette Tilbud blev godkendt af Forbundets Repræsentanter efter at Cementfabrikkerne paa et andet Punkt ogsaa havde vist sig imødekommene.

Efter at denne Spørgsmaal var løst paa tilfredsstillende Maade enedes man om nedenstaaende Overenskomst:

Ved Fællesmødet Fredagen den 21. Februar 1908 mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Foreningen af danske

Cementfabrikker og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund enedes man om, til Grundlag for Overenskomsten mellem Foreningen af danske Cementfabrikker paa den ene Side og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund paa den anden Side, at lægge Normaloverenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund; dog foretages med Hensyn til Betalingen for Arbejdet følgende Forandringer i ovennævnte Overenskomsts Afsnit B:

Hvor der gennemsnitlig arbejdes 12 Timer paa Ugedagene og 6 Timer om Søndagen, betales, hvis hele denne Arbejdstid ydes af samme Mand, en Ugeløn af Kr. 27,60 og Kr. 28,60, gældende henholdsvis for Fabrikerne ved Mariager og Fabrikerne ved Aalborg.

Fabrikerne indgaar paa i saa stor Udstrækning som muligt at afløse i Spise- og Hviletiden. For hver Afløsningstime fradrages 29 og 30 Øre, gældende henholdsvis for Fabrikerne ved Mariager og Fabrikerne ved Aalborg, ligegyldigt om vedkommende afløste Arbejder efter eget Valg forbliver paa Fabrikken eller gaar hjem.

Paa Cementfabrikken »Danmark« betales foreløbig 25 Kr. om Ugen for 6 Gange 10 Timers Ugedagsarbejde. Fyrbøderen maa ikke forlade Fyrpladsen i Spise- og Hviletiden. De under A i Normaloverenskomsten nævnte Arbejder er indbefattede i Ugelønnen.

Overarbejde betales med 60 og 50 Øre pr. Time, henholdsvis eftersom der kræves Fyrbøder med Certifikat eller med Kontrolbog.

Udebliver Fyrbøderen fra Arbejdet, fradrages 35 Øre pr. Hverdagstime og 50 Øre pr. Søndagstime.

Lovligt Forfald er Sygdomstilfælde, hvorfor der præsteres Sygekasseattest, og Fraværelse, hvortil der indhentes Tilladelse fra Fabrikens Repræsentant. I første Tilfælde suppleres Sygekassehjælpen til højst to Tredjedele af vedkommendes ordinære Ugeløn, dog saaledes, at Fabrikens Tilskud i intet Tilfælde overstiger Hjælpen fra Sygekassen; i andet Tilfælde fastsættes Fradraget i Forhold til Ugelønnen.

København, den 21. Februar 1908.

For Foreningen af danske Cementfabrikker:

D. BERG.

For Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund:

N. CHR. LARSEN.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

S. C. HAUBERG.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:

C. F. MADSEN.

Murerne i Provinserne. I Arbejderen Nr. 35 staar: Overenskomsten gælder for Østifternes Vedkommende til 1. Febr. 1910 og for Jyllands Vedkommende til 1. Febr. 1911. Derved skal forstaaes de udarbejdede *Priskuranter*; ikke de fastsatte Timelønninger, disse fastsættes kun for et Aar ad Gangen.

Skibstømrerne i Esbjerg nedlagde, som meddelt i »Arbejderen« Nr. 32, Arbejdet den 1. Febr. for at opnaa bedre Løn-vilkaar, hvilket ikke var lykkedes gennem Forhandling, men efter en Kamp paa 12 Dage er Lønnen hævet, fra at være 40 og 41 Øre pr. Time til at være 43 og 46 Øre pr. Time.

Søfyrbødernes Forbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at indlede Forhandling med Dansk Dampskibsrhederiforening om en Overenskomst for Løn- og Arbejdsforhold for Søfyrbødere i Rhederiforeningens Skibe.

Sømændenes Forbund har ligeledes modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at indlede Forhandling med Dansk Dampskibsrhederiforening om en Overenskomst for Løn- og Arbejdsforhold.

Tekstilarbejderne paa A/S Mogensen og Dessaus Væverier i Odense. Under 18. ds. modtog vi en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori der omtales en Uoverensstemmelse mellem Tekstilarbejderforeningen og Tekstilarbejderforbundet, angaaende Forholdene paa A/S Mogensen & Dessaus Væverier i Odense. Med Skrivelsen fulgte Afskrift af en Skrivelse fra Tekstilarbejderforeningen, hvori der gjordes Rede for den foreliggende Strid. I Fabrikantforeningens Skrivelse fremkommer bl. a. følgende:

»A/S Mogensen & Dessaus Væverier havde til sin Hvidevarefabrik paa Ruggaardsvej, der udelukkende drives efter Flervæve-Systemet, købt 4 smalle Væve, beregnet paa Vævning af Jacquard Haandklædedrejl. Selskabet ønskede Flervæve-Systemet bragt i Anvendelse, saaledes at en Væver skulde passe 3 eller 4 Væve — henholdsvis 1 eller 2 Væve med jacq. Haandklædedrejl og 2 eller 3 Væve med glat Arbejde. Herimod protesterede imidlertid den lokale Fagforening, trods det, at Væverne gerne vilde udføre Arbejdet paa denne Maade, idet de efter de foretagne Beregninger vilde kunne tjene op til 28 Kr. pr. Uge imod 18 à 19 Kr., naar der skulde væves paa 2 Væve.«

Efter Forslag fra Arbejdsgiverforeningen afholdtes der den 21. Februar et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og Tekstilarbejderforeningen samt for Dansk Tekstilarbejderforbund.

Forbundets Repræsentanter gjorde ved Mødet gældende, at det i den nu gældende Overenskomst er fastsat, hvilke Varer der maa væves under Flervæve-Systemet med Procentafdrag, og da den Vare, som Firmaet nu forlanger ind under dette System, er en gammel kendt Vare, kan Forbundet ikke gaa med til at give Firmaet en saadan Indrømmelse. Til Fabrikanternes Paastand om, hvad der kan tjenes paa disse ny Væve og ny Maskiner, erklærede Forbundets Repræsentanter, at der ikke paa disse Maskiner og Væve kan tjenes mere end paa andre Fabrikker ved lignende Arbejde og paa samme Vare, og at det eneste, der kan opnaaes ved at give A/S Mogensen & Dessaus Fabrikker den ønskede Indrømmelse er, at paaføre de andre her i Landet værende Tekstilarbejderforeninger en yderlig Konkurrence, som i Løbet af kort Tid vil medføre, at disse vilde stille samme Krav.

Forbundet gør iøvrigt opmærksom paa, at i Følge Overenskomsten har enhver Væver Lov at passe saa mange Væve, han kan, og at det heller ikke modsætter sig dette, men, naar der ikke kan tjenes mere ved de nye Maskiner end 17—19 Kr. pr. Uge ved at passe to Vævestole, saa finder Forbundet det i sin Orden, at Arbejderne faar Lov at faa flere Væve, da de godt kan trænge til at tjene fuld Løn paa alle Væve, da der dog vil tabes 20 à 30 Procent i Produktionen, ja mulig endnu mere.

Efter at Fællesmødet havde varet flere Timer skiltes Parterne uden at Fabrikanterne havde faaet den ønskede Indrømmelse.

Samme Forbund har ved Forhandling med Firmaet Verner & Jensens Klædefabrik i Silkeborg opnaaet en Forbedring af de bestaaende Lønninger med fra 2 til 3 Øre pr. Time, baade for Mænd og Kvinder. Akkordfortjenesten er paa

denne Fabrik paa samme Højde som paa de andre Fabriker.

Paa A/S. »De jyske Farverier og Trikotagefabrikker« i Esbjerg har Forbundet opnaaet et Løntillæg af 1 Kr. pr. Uge for alle fastlønnede Arbejdere.

Akkordpriserne er ligeledes blevet hævet.

Gensidighed ved Medlemmernes Overflytning fra den ene Organisation til den anden

Foruden de i »Arbejderen« Nr. 32 nævnte Organisationer, har nedenstaaende Forbund og Foreninger nu tiltraadt den i Lovens § 6 nævnte Bestemmelse, angaaende Medlemmers fri Overgang fra det ene Fag til det andet:

Barber- og Frisørsvendenes Fagforening, Dansk Formerforbund, Dansk Gartnerforbund, Dansk Jærn- og Metalsliberforbund, Kurvemagernes Fagforening, Korkskærernes og Sortererskernes Forbund, Lohgarvernes Forbund i Danmark, Pottemagernes Fagforening, Dansk Skræderforbund, Sukkervare-, Chocolate og Biskuitarbejdernes Forbund, Sømændenes Forbund og Dansk Typografforbund.

Meddelelse

Organisationernes Opmærksomhed henledes paa, at der hos Kassereren henligger til Salg følgende Bøger:

1. Oversigt over Fagforeningsbevægelsen i Danmark ved J. Jensen og C. M. Olsen. Pris 50 Øre.
2. Tredie internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen. Pris 65 Øre.
3. Protokollen for den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Christiania. Pris 25 Øre.
4. Mønstervedtægten for Arbejdsløsheds-kasser med Beretning fra Udvalget. Pris pr. 100 Eksemplarer 1 Kr. 50 Øre.

Arbejdsløsheden

i Danmark i Januar Maaned 1908.

Der foreligger Oplysninger fra ialt 37 Organisationer med tilsammen 41,002 Medlemmer. Heraf havde 29 Organi-

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsd. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsd. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers .						125
Barber, Frisører .	28	667	22			
Billedskærere og Dekorationsbh.	37	571	21	7	103	4
Blikkenslagere . .		2600	100		600	25
Brolæggere	95	1600	90	25	350	20
Bryggeriarb. . . .	12	137		6	89	6
Elektrikere	17	245	14	8	43	5
Filehuggere						
Formere	43	1018	32	131	2242	80
Gørtl. o. Metalar.	61	923	36	5	72	2
Handskemagere . .	5	79	4			
Hattearbejdere . .	8	166	7			
Hvidgarvere	9	166	9	6	105	6
Instrumentmag. kirurgiske						
do. mek. og opt.						
Kedel-o. Maskinp	21	416	17	14	383	13
Korkskærere	11	174	3	1	24	1
Kurvemagere						
Lohgarvere	9	212	8			
Metaltrykkere . . .	2	23	1			
Mineralvandsarb.	5	26	5			
Murere			800			1199
Ovnsættere						
Papirindustriarb.						
Sadelmagere og Tapetserere	155	4530	148	86	2450	83
Savværksarb. og Maskinsnek.	160	1868	64	269	2111	40
Sejlmagere						
Skibstømrere	23	520	23	13	192	13
Skiferdækkere . . .	12	330	11			
Skraatobaksarb. . .		50	2		70	3
Skrædere			350			150
Smede- og Maskinarbejdere			400			113
Snedkere (Snedkerforbundet)		5260	267		7642	378
Stukkatører		1110	52			
Sukker-, Chokol. Biskuitarbejd.				16	152	7
Trælastarbejdere		2000				
Tømrere			749			663

sationer med tilsammen 36,993 Medlemmer 6,165 Arbejdsløse den 30. Januar d. A. 8 Organisationer med tilsammen 4,009 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i Januar Maaned.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Khvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37

KØBENHAVN DEN 14. MARTS 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløshedskasserne (Sammenlutning af Bygningssnedkernes og Snedkerforbundets Arbejdsløshedskasser). — Lønbegøvelser og Konflikter (Pianofortearbejderne hos Fabrikant Hindsberg; Typograferne i København. — Kongresser (Drejerforbundets Kongres i København; Skandinavisk Formerkonference.

Arbejdsløshedskasserne

Sammenslutning af Bygningssnedkernes og Snedkerforbundets Arbejdsløshedskasser.

Bygningssnedkernes Fagforening og Snedkerforbundet har sluttet en Overenskomst, hvorefter Bygningssnedkernes Fagforenings Arbejdsløshedskasse indgaar som Afdeling af Snedkerforbundets Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Den indgaaede Overenskomst har følgende Ordlyd:

Bygningssnedkernes Fagforenings Arbejdsløshedskasse indgaar som Led i (Afdeling af) »Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark«, hvis Vedtægter ere statsanerkendte.

Den københavnske Bygningssnedkerafdelings Tilslutning til Landskassen fuldbyrdes derved, at den i Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse henlægger 20,000 Kr. Samtidig med at dette sker overtræder samtlige Medlemmer af Bygningssnedkerafdelingen i Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse med deres alt erhvervede Rettigheder, og Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse overtager alle de hermed forbundne Forpligtelser, saaledes at det i Bygningssnedkernes Fagforening erhvervede Medlemskab regnes dens Medlemmer tilgode i Landskassen.

Understøttelse udbetales i Henhold til Vedtægter for Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse, dog med den

Ændring, at der ikke udbetales Understøttelse for de første 12 Dage (2 Uger), som Arbejdsløsheden varer, medmindre det paagældende Medlem ønsker at rejse; i saa Fald indtræder Retten til Understøttelse straks.

Understøttelsen udbetales af den Afdeling, hvori Medlemmet bliver arbejdsløs, medmindre Vedkommende rejser.

Bygningssnedker-Afdelingen i København betaler 30 Øre ugentlig pr. Medlem til Hovedkassen i Henhold til dennes Vedtægter.

Hvis det ved aarlig Opgørelse fra 1. Februar 1908 at regne, af Bygningssnedkernes Udbetalinger fra og Indbetalinger til Hovedkassen viser sig, at Indbetalingerne ikke har opvejet Udbetalingerne, skal Hovedkassen have det manglende Beløb dækket af Bygningssnedkernes Fagforening; dog forstaaes dette saaledes, at eventuelle Overskud i forløbne Aar skal regnes Bygningssnedker-Afdelingen tilgode, naar senere Underskud skal dækkes.

Bygningssnedker-Afdelingen beholder deres nuværende Bøger og Afstemplingsmethode indtil 1. Januar 1910.

De af Landskassens Medlemmer, som overgaar til Bygningssnedker-Afdelingen, benytter fremdeles Landskassens Medlemsbøger.

Til Hovedbestyrelsen og Forretningsudvalget for Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse, hvori Afdelingens Formand har Sæde, vælger Bygningssnedker-Afdelingen desuden 3 Repræsentanter.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. Februar 1908.

Ved den her trufne Ordning, er den gamle Uretfærdighed afskaffet, at Snedkerforbunds-Medlemmer, der overgik til Bygningsfaget i København, skulde staa i to Organisationer for at bevare den erhvervede Understøttelsesret. Det samme maatte Bygningssnedkere fra København gøre, naar de overgik til en anden Branche.

Lønbevægelser og Konflikter

Pianofortearbejderne hos Fabrikant Hindsberg. Under 2. Marts modtog vort Forretningsudvalg en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen samt Afskrift af en Skrivelse fra Dansk Pianofabrikantforening, hvori meddeltes, at Pianofortearbejdernes Fagforening havde iværksat Blokade hos Hr. Fabrikant Hindsberg.

Sagen drejede sig om, at Hr. Hindsberg uberettiget havde forlangt nogle Kasser udført paa Timeløn, som efter Arbejdernes Mening burde og kunne beregnes efter Akkordtarifen.

Den foreliggende Strid havde været henvist til Behandling ved Fagets Voldgiftsret, men da man ikke kunne blive enige om at bilægge Striden og heller ikke kunne enes om en Opmand, besluttede man at indanke Sagen for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund.

I Henhold dertil fremsatte Arbejdsgiverforeningen Forslag om Afholdelse af et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, Pianofortefabrikantforeningen og Snedkerforbundet og et saadant Møde fandt Sted den 5. Marts.

Fællesmødet vedtog en saalydende Overenskomst:

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Pianofabrikantforening og Pianofortearbejdernes Fagforening enedes man om følgende Overenskomst:

Dansk Pianofabrikantforening og Pianofortearbejdernes Fagforening nedsætter et Udvalg paa 3 Medlemmer fra hver Side, der fastsætter Priser paa Kassefinering efter den Arbejdsdeling og Arbejdsmethode, som Hr. Hindsberg har indført og indfører for den nye Model.

Det er en Forudsætning, at Arbejdsfortjænksten ikke nedsættes for de paagældende Arbejdere.

Det til den ny Model hørende paabegyndte Arbejde (til 50 Kasser) fuldføres paa Timeløn til vedkommende Svendes Gennemsnitsfortjænksten.

Denne Afgørelse skaber ikke Præsedens for lignende Forhold i Fremtiden.

Arbejdet genoptages Lørdag Morgen den 7. ds. i samme Omfang som før Uoverensstemmelsen opstod.

For Dansk Pianofabrikantforening:

SØREN JENSEN.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

KASPAR ROSTRUP.

Kor De samvirkende Fagforbund i Danmark:

C. F. MADSEN.

For Pianofortearbejdernes Fagforening:

H. MUNCK.

Typograferne i København. Den 14. Februar opsagde 6 Sætttere og 3 Trykkere hos Bogtrykker Axelholm deres Pladser, efter at have faaet Afslag paa et Andragende om en Lønforhøjelse paa 2 Kr. Inden Udgangen af Ugen fik 7 af de paagældende Tilbud om 1 Krones Lønforhøjelse, men kun 4 modtog dette, medens Resten forlod Trykkeriet.

Den 2. Marts fremsatte hos Bogtrykker Egm. H. Petersen 3 Sætttere, 3 Trykkere og 3 Kvinder Krav om Lønforhøjelse, og da dette ikke blev mødt med nogen som helst Imødekommenhed, opsagde de paa tariffmæssig Maade deres Pladser.

Denne Begivenhed benyttede Københavns Bogtrykkerforening sig til at lave et stort Numer ud af, og udsendte et Cirkulære til samtlige Bogtrykkere i København, hvori de opfordredes til ikke at antage ny Arbejdskraft til højere Løn end Minimallønnen, og ikke hæve Lønnen for de, der var i Arbejde, forinden der var forhandlet med Foreningens Kontor. Paa Foden af Cirkulæret var paaført Navnene paa de Typografer, som havde forladt og opsagt deres Pladser hos de to nævnte Firmaer.

Den 2. Marts modtog vi fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening Afskrift af en Skrivelse fra Københavns Bogtrykkerforening, hvoraf det fremgaar, at Foreningen paa en Generalforsamling havde vedtaget en saalydende Resolution:

»Generalforsamlingen bemyndiger Forretningsudvalget til at foretage et

hvilket som helst Skridt, det maatte finde formaalstjenligt, selv om saadanne Skridt skulde føre til en Arbejdsstandsning, for at hindre Typografernes Forsøg paa trykkerivis at hæve Lønningerne.

Dagen efter, at denne Beslutning var taget, var der afholdt et Fællesmøde mellem Forretningsudvalgene for Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf forbund, som dog forblev resultatløs, fordi Bogtrykkerne stillede saadanne Krav, som det var umulig for Forbundet at indgaa paa, de forlangte bl. a., at delvis eller samlet Opsigelse ikke maatte finde Sted i Fremtiden, uden Forbundets Billigelse.

Arbejdsgiverforeningen foreslog nu at afholde et Fællesmøde den 4. Marts mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og Parterne, for at forhandle om de verserende Uoverensstemmelser.

Paa dette Møde kom man efter nogle Timers Forhandling til Enighed om følgende:

Ved Fællesmødet i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf forbund enedes man om følgende Overenskomst om Behandling af faglig Strid indenfor Bogtryktaget i København.

Da Organisationerne er enig om en Minimal løn, ordnes Lønnen for de dygtigere Arbejdere i det enkelte Tilfælde mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og Arbejderen uden Indblanding fra andres eller fra Fagorganisationernes Side. Organisationerne er enige om, at i Tilfælde, hvor Misforhold paa dette Omraade som Helhed taget skønnes at være til Stede, og efter at der forud har været ført Forhandlinger derom mellem Principalen og Arbejderne, har begge Organisationer Paataaleret ligeoverfor hinanden gennem følgende Instancer:

Efter at Klage i den paagældende Sag er indsendt til vedkommende Organisations eller Afdelings Bestyrelse, kan denne ved Henvendelse til Modpartens Organisations eller Afdelings Bestyrelse forlange Mæglingssmøde afholdt paa det paagældende Arbejdssted, og Mægling forsøges da gennem en Mand fra hver Side, valgt af Organisationernes Bestyrelser, Mæglingssudvalget skal snarest træde sammen og senest inden Udløbet af 3 hverdage fra Klagenes Modtagelse.

For saa vidt saadan Mægling ikke fører til noget Resultat, kan Sagen indankes for Forretningsudvalgene med samme Frist som ovenfor nævnt, og forsaavidt den heller ikke her ordnes, kan Sagen — hvis Forretningsudvalgene er enige herom, indankes for Fa-

gets Voldgiftsret og finder da her sin Afgørelse.

Opnaas Enighed ikke om at lade Sagen afgøre ved Voldgift, har begge Organisationer Ret til gennem Anvendelse af Arbejdsstandsning at søge at føre deres Krav igennem.

De to verserende Konflikter hos Firmaerne Axelholm og P. Petersen behandles efter ovenstaaende Regler. Alle Forholdsregler, som de to Organisationer maatte have taget i Anledning af ovenstaaende Uoverensstemmelser, ophæves.

København, den 4. Marts 1908.

For Arbejdsgiverforeningen:
KASPAR ROSTRUP.

For De samvirkende Fagforbund:
C. F. MADSEN.

For Københavns Bogtrykkerforening:
C. LANGKJÆR.

For Dansk Typograf forbund:
V. PETERSEN.

Kongresser

Drejerforbundets Kongres i København. Drejerforbundet i Danmark afholdt den 27., 28. og 29. December sin 7. Kongres i Forsamlingsbygningen i Rømersgade 22.

Formanden aflagde Beretning over Forbundets Virksomhed.

Der fremgik af Beretningen, at der særlig i det sidste Aar har været livligt blandt Drejerne hele Landet over. Over to Trediedele af Forbundets Medlemstal havde været i Lønbevægelse og vunden betydelige Lønforhøjelser. Halvdelen af Medlemsantallet havde tillige faaet $\frac{1}{2}$ Times Nedsættelse i Arbejdstiden, saaledes at denne nu er $9\frac{1}{2}$ Time.

I Randers var gennemført en Time-løn af 40 Øre. I Vejle var Time-lønnen forhøjet fra 30 til 35 Øre. I Tarm var opnaaet en Overenskomst og 40 Øre pr. Time. I Odense var Minimal-lønnen hævet til 37 Øre og Arbejdstiden forkortet fra 10 til $9\frac{1}{2}$ Time daglig, desuden var der opnaaet en Overenskomst angaaende Lærlingeantallet, hvorved dette indskrænkes ganske betydeligt. I København var med Bistand af De samvirkende Fagforbund gennemført en Minimal-løn af 40 Øre og $9\frac{1}{2}$ Times Arbejdstid. Alle de her nævnte Afdelinger, samt Viborg Afdeling har desuden faaet sine Akkordpriser forhøjede, og alle Lønbevægelse-

serne er endt uden væsenlige Konflikter.

Virksomheden godkendtes enstemmig.

Hovedkasserer Aug. Sørensen fremlagde Regnskabet. Dette balancerede med 14,259 Kr. 57 Øre. Forbundets Medlemsantal var ca. 300. Regnskabet godkendtes enstemmig.

Et Forslag om fastlønnet Forretningsfører forkastedes ved Navneopraab med 12 St. mod 12 St.

Det vedtoges at indføre Kvittringsmærker og Kontrolbøger.

Forbundslovene revideredes, og det vedtoges at søge Statsanerkendelse for Arbejdsløsheds-kassen, og man vedtog Love for denne, i Overensstemmelse med De samvirkende Fagforbunds Mønstervedtægt.

Kontingenter fastsattes til 20 Øre pr. Uge og Understøttelsen til: indtil 3 Aars Medlemsret 1 Kr. 40 Øre daglig i 36 Dage, indtil 5 Aars Medlemsret 1 Kr. 70 Øre daglig i 36 Dage, over 5 Aars Medlemsret 2 Kr. daglig i 36 Dage, derefter 1 Kr. daglig i 34 Dage uden Hensyn til Anciennitet.

Om Lærlingspørgsmaalet vedtoges bl. a. følgende Resolution:

»Det paalægges Forretningsudvalget at tage Initiativet til Indskrænkning af Lærlingeantallet, saaledes at dette staar i passende Forhold til Fagets Behov og Svendeantallet. Ligeledes paalægges det Forretningsudvalget at arbejde hen til, at kun selvstændige, faglærte Drejermestre har Lærlinge og at Lærlinge under Omstændigheder, maa arbejde paa Akkord.«

Til Formand genvalgtes M. Sørensen ved Akklamation.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Aarhus i August Maaned 1910.

Skandinavisk Formerkonference. Den 8. og 9. Februar d. A. vare Repræsentanter for svensk, norsk, finsk og dansk Formerforbunds Hovedbestyrelser, forsamlede i Stockholm i Anledning af Forslag om Oprettelse af et skandinavisk Formersekretariat, samt for at udarbejde et Forslag til Vedtægt for samme.

Efter 2 Dages Forhandlinger var Repræsentanterne enige om et Forslag

til Vedtægter og dette gaar nu til Urafstemning blandt Medlemmerne i de interesserede Forbund.

Sekretariatet, hvis første Periode forlægges til Stockholm, faar i Hovedtrækkene følgende Opgaver:

1. At være et Bindeled mellem de skandinaviske Formerforbund.

2. At paaligne, fordele, modtage og afsende de Beløb, der jvf. den mellem Forbundene alt eksisterende Overenskomst om gensidig obligatorisk Understøttelse under større Konflikter, maatte fremkomme.

3. At udarbejde en aarlig Beretning over Løn- samt andre af Vigtighed værende Forhold indenfor de tilsluttede Forbund.

Vedtægelsen om Sekretariatets Oprettelse og Vedtagelse af Vedtægtsforslaget, anses for givet, og Virksomhedens Begyndelse er ansat til 1. Juli d. A.

Med Henblik paa Samarbejdet mellem Nordens Arbejdsgivere, som i den senere Tid synes at forceres stærkt, vedtog de forsamlede Repræsentanter, enstemmig følgende

Resolution:

Repræsentanter for svensk, norsk, finsk og dansk Formerforbunds Hovedbestyrelser, forsamlede i Stockholm i Anledning af Oprettelsen af et skandinavisk Formersekretariat, udtaler:

Ihvorvel man anser kontraktmæssige Forpligtelser mellem de skandinaviske Arbejderorganisationer, om gensidig obligatorisk Understøttelse under Konflikter, for at være af stor Betydning, bør man dog være klar over, at den fornylig mellem skandinaviske Arbejdsgiverorganisationers Hovedledelser, i København truffne Aftale om Samarbejde mod de af Arbejderne rejste Krav, meget vel kan resultere i, at nævnte kontraktmæssige Forpligtelser, kan blive tildels værdiløse, hvis Arbejdsgiverne f. Eks. indenfor en bestemt Industri, paa samme Tidspunkt, foraarsager Konflikt over hele Skandinavien eller større Dele deraf.

Hertil formener man at kunne spore Tendens, i Arbejdsgivernes Bestræbelser med Held i de senere Aar gjorte Forsøg, paa at faa Overenskomster i de samme Industrier til at udløbe samtidig i de skandinaviske Lande, og det bør derfor være hvert enkelt Forbunds Opgave, at naa frem til en selvstændig, stærk økonomisk Stilling.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38

*

KØBENHAVN DEN 21. MARTS 1908

*

4. AARGANG

INDHOLD: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening erklærer Esbjerg Kommune Strid. — De skandinaviske Arbejdsgiveres Samarbejde. — Lønbevægelser og Konflikter (Barnevognsarbejderne i København; Drejerforbundet; Glarmestrene i København; Karetmagerne paa Larsens Vognfabriker; Kvindeligt Arbejderforbund; Malerne i København; Snedkerne og Stolemagerne i København.) Den permanente Voldgiftsret.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening erklærer Esbjerg Kommune Krig

I Anledning af, at Esbjerg Kommune har ladet Murarbejdet ved et Par Bygninger udføre uden Medvirkning af Mestre, og i længere Tid delvis har ladet Brolæggnings-, Kloak-, Vand- og Gasarbejde udføre direkte af Arbejderne uden Mestrenes Mellekomst, har Arbejdsgiverne i Esbjerg henvendt sig til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening med Besværing herover. Arbejdsgiverforeningen har derfor gennem et Par Skrivelser henvendt sig til Esbjerg Byraad, hvori det udtales, at der fra forskellige Medlemmer er fremkommet Besværinger over, at Esbjerg Kommune har taget en énsidig Stilling under de i Byen herskende Konfliktsforhold mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne, og man anmoder Byraadet om en Konference om de foreliggende Konfliktspørgsmaal.

Esbjerg Byraads Svar til Arbejdsgiverforeningen gaar ud paa, at Byraadet ikke nærer Ønske om en saadan Konference, men, hvis Arbejdsgiverforeningen fastholder sit Ønske, anmoder Raadet om at faa opgivet de Spørgsmaal, som man ønsker der skal forhandles om.

Kravet fra Esbjerg Kommune, om at faa meddelt, hvad det er for Spørgsmaal, Arbejdsgiverforeningen sig-

ter til, og som den krævede Forhandling om, forekommer os ganske naturligt, men Arbejdsgiverforeningen har haft en ganske modsat Mening; thi i Stedet for at give en Fremstilling af det formentlige Konfliktspørgsmaal, svarer Arbejdsgiverforeningen kun, at den maa betragte det som sin naturlige Opgave, at søge en Strid, som den der bestaar mellem Esbjerg Kommune og Arbejdsgivere i Esbjerg, bilagt og at den ikke, ved at udstrækkes til videre Kredse af Arbejdsgivere, medfører større Vanskeligheder.

Byraadet fandt sig imidlertid ikke tilfredsstillet med dette Svar men meddelte Arbejdsgiverforeningen, at det ikke kan erkende, at der bestaar nogen Strid mellem Byraadet og Arbejdsgivere i Esbjerg.

Skøndt Arbejdsgiverforeningen ved ikke at imødekomme Esbjerg Byraads Anmodning, om en Fremstilling af, hvad Mestrene i Esbjerg besværede sig over, og hvad der skulde forhandles om, og saaledes bærer Ansvaret for, at der ingen Forhandling er blevet optaget mellem Byraadet og Arbejdsgiverforeningen, tager denne sidste dog ikke i Betænkning, at skyde Skylden over paa Esbjerg Byraad, og har nu udslynget sin Banstraale mod nævnte Raad.

Arbejdsgiverforeningen har saaledes givet Ordre til alle Mestre i samtlige Bygningsfag og i Jernindustrien, samt andre Fag om, at unklade at udføre nogetsomhelst Arbejde for Esbjerg Kommune. Desuden er der til alle Vareleverandører, som staar under Arbejdsgiverforeningen, udstedt Forbud mod at sælge noget til Kommunen.

Vi er imidlertid overbevist om, at

Arbejdsgiverforeningens Krig mod Esbjerg Kommune kun er et Slag i Luft. Byraadet, som allerede paa flere Omraader har vist, at det kan undvære Mestrenes Medvirken, vil sikkert ogsaa i Fremtiden vise Arbejdsgiverne, at den fremdeles kan undvære dem.

Nedenstaaende findes de Breve aftrykt, som er vekslede mellem Arbejdsgiverforeningen og Esbjerg Byraad:

København, den 20de Februar 1908.

»Til

Esbjerg Byraad.

Da der fra forskellige af Dansk Arbejdsgive- og Mesterforenings Medlemmer i Esbjerg er fremkommet Besværing over, at Esbjerg Kommune, under de i Byen herskende Konfliktsforhold mellem vore Medlemmer og disses Arbejdere har taget en énsidig Stilling, skal Arbejdsgiverforeningen, hvis Formaal det altid er at søge at bidrage sit til en fredelig Løsning af Arbejdskonflikter, tillade sig at anmode det ærede Byraad om en Konference mellem et Udvalg af Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse og Repræsentanter for den ærede Kommunalbestyrelse.

Saaftremt det ærede Byraad maatte være villig til en saadan Forhandling, bedes De meddele os, naar Forhandlingen kan finde Sted; vort Udvalg skal da give Møde i Esbjerg. Mødet bedes dog ikke fastsat til de 3 sidste Dage i den kommende Uge.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

KASPAR ROSTRUP.«

Esbjerg Byraad, den 25de Februar 1908.

»Til

Hovedbestyrelsen for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

I Anledning af den ærede Hovedbestyrelsens Henvendelse i Skrivelse af 20de ds. til Byraadet, om en Konference med Repræsentanter for Byraadet skal man tillade sig at meddele, at Byraadet, ikke rører Ønsker om en saadan Konference. Forsaavidt Hovedbestyrelsen imidlertid maatte fastholde Ønsket om en saadan, bedes den til Byraadet opgive de Forslag, som den mener skulde tjene som Grundlag for en Forhandling; Byraadet skal da tage Stilling til Forslagene.

P. B. V.

K. HOLCK.«

København, den 27de Februar 1908.

»Til

Esbjerg Byraad.

I Anledning af Kommunalbestyrelsens ærede Skrivelse af 25de ds., skal Arbejdsgiverforeningen udtale, at den for sit Vedkommende ønsker en Forhandling med det ærede Byraad, idet Foreningen maa betragte det som sin naturlige Opgave, at søge ved fredelig Forhandling at opnaa, at en Strid som den, der nu bestaar mellem Esbjerg Kommune og Arbejdsgiverne i Esbjerg, om muligt bilægges og ikke ved at udstrækkes til stedse videre

Kredse af Arbejdsgivere medfører større Vanskeligheder, end allerede nu er Tilfældet. I denne Motivering af vort Ønske vil det ærede Byraad ogsaa finde Programmet for en Forhandling. Vi tillader os at afvente Kommunalbestyrelsens Svar om Tid og Sted for Forhandlingen, til hvilken vi fra vor Side da vil sende Delegerede.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

KASPAR ROSTRUP.«

Esbjerg Byraad, den 10de Marts 1908.

»Til

Hovedbestyrelsen for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

I Anledning af det ærede Hovedbestyrelsens fornyede Henvendelse til Byraadet i Skrivelse af 27de f. M. om en Forhandling mellem Repræsentanter for Foreningen og Byraadet til Bilæggelse af en Strid, der skal bestaa mellem Esbjerg Kommune og Arbejdsgivere i Esbjerg, skal man tillade sig at meddele, at Raadet ikke kan erkende, at der bestaar en saadan Strid.

P. B. V.

AAGE HYLLESTED.

kst.«

De skandinaviske Arbejdsgiveres Sammenslutning

I Arbejderen Nr. 22 meddelte vi, at der i Dagene den 12. og 13. November 1907 havde været afholdt et Fællesmøde af Repræsentanter for de skandinaviske Arbejdsgiverforeninger, og vi gjorde Rede for de paa Mødet tagne Beslutninger; blandt disse var Oprettelsen af et permanent Fællesudvalg.

Dette har nu faaet følgende Sammensætning:

For Danmark: Oldemand KASPAR ROSTRUP, Direktør S. C. HAUBERG og Direktør CARL WEITEMEYER.

For Norge: Værksejer AXEL AMUNDSEN, Bogtrykker CARL GRØNDAHL og Kontorchef AXEL KREFTING.

For Sverige: Häradshöfding HJALMAR VON SYDOW, Bygmester A. E. MAGNUSSON og Ingeniør E. WÄLGREN.

Til Fællesudvalgets Formand, der for indeværende Aar vælges af de svenske Medlemmer, har disse valgt »Svenska Arbetsgifvareforeningen«s Formand, Häradshöfding HJALMAR VON SYDOW.

Gennem dette Udvalg vil det være muligt for Arbejdsgiverne stadig at

holde hverandre bekendt med Arbejdsforholdene i de forskellige Lande og at træffe deres Modforanstaltninger, naar Arbejderne søger deres Kaar forbedrede Denne intime Forbindelse mellem de skandinaviske Arbejdsgivere maa nødvendig medføre, at ogsaa Arbejdernes faglige Organisationer i de nordiske Lande styrker og udvikler Samarbejdet, og navnlig maa det haabes, at den Tid ikke er fjern, da Landsorganisationerne i de forskellige Lande kan meddele, at alle faglige Foreninger tilhører Landsorganisationerne.

Lønbevægelser og Konflikter

Barnevognsarbejderne i København har gennemført en ny Overenskomst, hvorved Akkordpriserne paa Thomsens Fabrik er hævet med 10 pCt. og paa Fr. Nielsens Fabrik med 20 pCt.

Timelønnen, som for ny antagne Arbejdere var 35 Øre og for ældre 40 Øre i Timen, er nu forhøjet til 50 Øre pr. Time. Arbejdstiden, som var 9 Timer daglig, er for Lørdagens Vedkomme forkortet til 7 Timer.

Overenskomsten er indgaaet paa 5 Aar.

Drejerforbundet har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsigte den for Drejerne i Aarhus bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. Juli d. A.

Forbundet agter at fremsætte Krav om en Nedsættelse af Arbejdstiden til 9 Timer og en Forbedring af Lønnen.

Lønbevægelsen omfatter ca. 40 Medlemmer.

Glarmestrene i København har ved Forhandling gennemført en ny Overenskomst, hvorved der er opnaaet 15 pCt. Tillæg paa Akkordpriserne.

Minimallønnen, der tidligere varierede fra 30—40 Øre pr. Time, er nu forandret til Dagløn efter følgende Skala:

For unge Svende det første Aar efter Læretiden: 2 Kr. 33 Øre, det andet Aar: 3 Kr. 66 Øre, det tredje Aar: 4 Kr. og derefter 4 Kr. 33 Øre.

Arbejdstiden paa Bygninger regnes efter den i andre Bygningsfag gæl-

dende. Paa Værksteder er Arbejdstiden 10 Timer daglig.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. Januar 1913.

Karémagerne paa A/S Larsens Vognfabriker har ved Forhandling gennemført en ny Overenskomst, hvorved der er opnaaet gennemsnitlig 12 pCt. Tillæg til Akkordpriserne; de personlige Lønninger er hævet med 6 Øre pr. Time, og for nyantagne Arbejdere er Fabrikken indgaaet paa at betale 45 Øre pr. Time.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. Marts 1911.

Paa *Trævarefabrikerne* har samme Forbund gennemført en Forhøjelse af Akkordtarifen, og Gennemsnitsfortjenesten i Akkord skal udbetales Arbejderne, naar de arbejder efter Timeløn. Arbejdstiden nedsattes fra 10 til 9½ Time daglig.

I *Aarhus Landdistrikt* er Timelønnen hævet fra 30 til 36 Øre. Arbejdstiden nedsattes fra 10 til 9 Timer de 4 Vintermaaneder og til 9½ Time den øvrige Tid af Aaret.

Kvindeligt Arbejderforbund har gennemført en Overenskomst for Kvinderne paa Odense Glasværk. Lønnen er hævet med 2 Kr. pr. Uge og Akkordpriserne er delvis forhøjet.

Samme Forbund har hos *De forenede Gummi- og Luftringefabriker Schiøning & Arvé* ligeledes faaet hævet Lønnen med 2 Kr. pr. Uge.

Paa A/S Købmændenes Tændstikfabrik i Skelskør, hvor der for kort Tid siden blev oprettet en Afdeling af Kvindeligt Arbejderforbund, er der ogsaa afsluttet Overenskomst, hvorved Lønnen er hævet med 2 Kr. pr. Uge. Ved Tilskadekommen under Arbejdets Udførelse sikres der Arbejderskerne 1 Kr. pr. Dag i 13 Uger.

Malerne i København. Der har i længere Tid været forhandlet mellem Malerlavet og Malernes Fagforening i København om en ny Overenskomst, og Parterne er ogsaa naaet saa vidt, at der er opnaaet Enighed om Akkordpriserne og om en Minimalløn af 50 Øre pr. Time. Derimod har det vist sig umuligt at opnaa Enighed om den

ugentlige Udbetaling og Arbejdstiden. Mestrene vil ikke gaa højere med Udbetalingen ved Akkordarbejde end til 45 Øre, men Malersvendene fastholder 50 Øre i Lighed med andre Bygningsfag. Desuden nægter Mestrene at gaa med til Arbejdstidens Nedsættelse til 9 Timer daglig.

Malerforbundet har givet Arbejdsgiverforeningen det første Strejkevarsel.

For at forhandle om de foreliggende Uoverensstemmelser, vil der blive afholdt et Fællesmøde Mandag den 23. ds. mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og de interesse-rede Parter.

I Esbjerg, Nykøbing M. og paa Bornholm har samme Fag gennemført ny Overenskomster.

I Esbjerg er Minimallønnen fra 1. April 1908 46 Øre pr. Time fra April 1909 47 Øre, fra 1. April 1910 48 Øre og fra 1. April 1911 50 Øre pr. Time.

I Nykøbing, Jylland, er Minimallønnen 44 Øre pr. Time.

Paa Bornholm er Minimallønnen fra 1. April 1908 38 Øre pr. Time, fra 1. April 1909 40 Øre og fra 1. April 1910 42 Øre.

Snedkerne og Stolemagerne i København har, som bekendt, opsagt den nugældende Overenskomst til Ophør den 1. April d. A., og har fremsat Krav om en Nedsættelse af Arbejdstiden fra 9½ Time til 9 Timer daglig (Lordag 8 Timer). Snedkerlavet har dog nægtet at imødekomme Kravet.

Den 16. ds. afholdtes et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, Snedkerlavet og Snedkerforbundet, hvor der forhandlede om Arbejdstidens Nedsættelse, men det lykkedes dog heller ikke her at opnaa Enighed. Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Rostrup, gjorde opmærksom paa en af Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse vedtagen Beslutning om, at man ikke kan gaa med til nogen Forkortelse af Arbejdstiden, og at Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg maa holde sig til denne Beslutning.

Efter at denne Erklæring var afgivet,

stod det Mødets Deltagere klart, at der ikke kunde opnaas Enighed om det foreliggende Spørgsmaal. Der udspandt sig ikke desto mindre en lang Diskussion om Sagen, hvorunder der fra Arbejder-Repræsentanternes Side lød stærke Bebrejdelser mod Arbejdsgiverforeningens Stilling til Kravet om Arbejdstidens Forkortelse, ligesom der gjortes opmærksom paa, at der bag Kravet staar en Hær af over 90,000 Medlemmer indenfor De samvirkende Fagforbund, som presser stærkere og stærkere paa, for at faa Arbejdstiden forkortet, og at dette før eller senere vil blive saa stærkt, at Arbejdsgiverforeningen vil blive nødt til at hæve Bommen, som den nu har lagt spærrende i Vejen.

Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter var heller ikke helt utilbøjelig til at erkende, at de ikke i Længden kunde modsætte sig en Forkortelse af Arbejdstiden, men henviste til de slette Bygge- og Pengeforhold, der er raadende for Tiden, og som var det bestemmende for deres Stilling for nærværende Tid.

Snedkerforbundets Repræsentanter fremsatte ved Mødets Slutning Spørgsmaal til Arbejdsgiverne, om de vilde gaa med til at forny den gamle Overenskomst, saaledes at Spørgsmaalet om Arbejdstiden staar aabent, og at dette optages til Behandling og Afgørelse paa et senere Tidspunkt, naar man kan overse Konjunkturerne.

Arbejdsgivernes Stilling til dette Spørgsmaal var nærmest afvisende, men Hr. Rostrup lovede dog at forelægge det for Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse.

Den permanente Voldgiftsret

Den permanente Voldgiftsret har genvalgt Borgmester Jacoby til Formand og Overretsassessor Dr. jur. C. Ussing til Næstformand for indeværende Aar.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39

KØBENHAVN DEN 28. MARTS 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Malerne i København; Slagterne paa Privat-Svineslagterierne; Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund; Dansk Typografforbund). — Majdemonstrationen. — Internationale Transportarbejder-Federation.

Lønbevægelser og Konflikter

Malerne i København. I Arbejderen Nr. 38 meddelte vi, at der var Uenighed mellem Malerlavet og Malerforbundet om den ugentlige Udbetaling ved Akkordarbejde og om Arbejdstiden.

For mulig at søge de foreliggende Uoverensstemmelser fjernede, blev der den 23. ds. afholdt et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund, Malerlavet og Malerforbundet. Mødet varede ca. 5 Timer, og Diskussionen drejede sig i væsentlig Grad om den af Svendene krævede Udbetaling.

Til Forstaaelse af dette Spørgsmaal skal vi oplyse, at der ved Udbetaling forstaaes en a conto Betaling paa tilgodehavende Løn. Det vil heraf ses, at de af Svendene fremsatte Krav ikke betød nogen som helst Udgift for Mestrene, men ikke desto mindre modsatte Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter sig haardnakket dette rimelige Krav.

De Udtalelser, der faldt paa Mødet fra Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter, maa betegnes som værende i høj Grad udæskende, og at dømme efter alle de fremkomne Udtalelser og de forskellige Forsøg, der blev gjort for at forplumre Sagen, kan der kun ligge dette bag ved, at det for enhver Pris gjaldt om at forhindre, at der blev opnaaet Overenskomst i Malerfaget.

Skøndt det af Malerforbundet frem-

satte Krav om en a conto Betaling paa Akkordoverskudet af 50 Øre pr. Time ikke indeholder noget Krav, der i mindste Maade tør betegnes som Lønforhøjelse, gjorde Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter dog de mest fortvilede Forsøg paa at stille Sagen paa Hovedet, for derved at give det Udseende af, at der i Kravet laa en endog meget betydelig Lønforhøjelse.

De paastod bl. a., at det kunde bevises, at der var mange Malersvende, som ikke var i Stand til at tjene 50 Øre i Timen, naar de arbejdede i Akkord, og som Støtte for deres Paastand henviste de til en af Arbejdsgiverforeningen udarbejdet Statistik.

Nu fandt der imidlertid et meget interessant Sammenstød Sted mellem Malermestrene paa den ene Side og Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter paa den anden Side. Oldermænden for Malerlavet gjorde opmærksom paa, at de fremkomne Oplysninger var vildledende og ganske umulige, og beklagede deres Fremkomst, da de kun var egnede til at latterliggøre Mestrene i Svendenes Øjne, og han gav tillige den meget interessante Oplysning, at Arbejdsgiverforeningen tidligere var gjort bekendt med, at det indsendte statistiske Materiale var ubrugeligt, og han bebrejdede Arbejdsgiverforeningen, at den dog alligevel havde ladet dette bearbejde og fremlægge paa Mødet.

Det er ret betegnende for den Aand, der for Tiden er raadende i Arbejdsgiverforeningen, at man for at holde Arbejdernes Krav nede griber til Midler, som Mestrene i det vedkommende Fag føler sig generet af og maa tage Afstand fra.

Da det endelig ikke var muligt længere for Arbejdsgiverforeningen at fremføre

nogen rimelig Grund til at modsætte sig den krævede Udbetaling, rejste man Vanskeligheder paa andre Omraader. Som nævnt var Parterne enige om, at Minimallønnen skulde være 50 Øre pr. Time, men dette Punkt blev nu omstødt af Arbejdsgiverforeningen. Minimallønnen skulde nedsættes til de nuværende 44 Øre pr. Time. Arbejdstiden nægtede man ligeledes at forandre; den skulde, som hidtil, være 9½ Time daglig og til Kl. 6 Eftermiddag, skøndt alle andre Bygningsfag forlader Arbejdet Kl. 5.

Dette i høj Grad mærkelige Forslag blev ganske naturligt af Arbejdernes Repræsentanter betragtet som en Haan og derfor afvist. Og da Arbejdsgiverne intet andet Forslag havde at fremkomme med, sluttede Mødet uden Resultat og uden at noget nyt Møde blev fastsat.

Da enhver Udsigt til en fredelig Løsning af de foreliggende Uoverensstemmelser saaledes prellede af paa Arbejdsgiverforeningens Umedgørlighed, gav Malerforbundet det andet Strejkevarsel, hvorefter Arbejdet vil blive nedlagt af Malersvendene i København den 1. April, forsaavidt der ikke forinden er opnaaet en tilfredsstillende Ordning af de foreliggende Uoverensstemmelser.

Slagterne paa Privat-Svineslagterierne. Ved Forhandling er der opnaaet en ny Overenskomst med Privat-Svineslagteriernes Arbejdsgiverforening om Løn- og Arbejdsforhold, samt med A/S De danske Svineslagterier, for Pøsemagerne i Vejle og Tarmrenserne i Varde. Det mindste Tillæg der er opnaaet er 2 Kr. pr. Uge. For Arbejdere med Lønninger paa 19 og 20 Kr., der har 2 Aars Anciennitet og derover, faar et Tillæg af 3—4 Kr. pr. Uge.

Minimallønnen for Slagterierne og for Pøsemagerne i Vejle er derefter 24 Kr. For Tarmrenserne i Varde er Minimallønnen 19 Kr., 1. Marts 1909 20 Kr., og fra 1. Marts 1910 21 Kr. Der tilstaaes alle Arbejdere 3 Dages Sommerferie, som skal være i Forbindelse med en Søndag.

Overenskomsten træder i Kraft fra

1. Marts d. A. og kan tidligst opsiges til Ophør 1. Marts 1911.

Paa Andelssvineslagterierne i Hammel og Skanderborg har Arbejderne opnaaet 1 Kr. Tillæg til Ugelønnen.

Slagteriarbejderne og Pøsemagerne i København. Ved en Forhandling, der af Slagteriarbejdernes Fagforening i København er bleven ført med de herværende Svineslagterier, Pøsefabrikker og Fedevarelagre, er opnaaet følgende Forbedringer:

Minimallønnen, som før var 23 til 25 Kr., er nu forhøjet til 25 Kr. for alle Brancher. Alle Lønninger erholdt et ugentligt Tillæg af 2 Kr. Overarbejdsbetalingen, som før var 60 Øre pr. Time, er nu saaledes: fra Kl. 6—9 Aften 65 Øre, fra Kl. 9 Aften til 6 Morgen samt Søn- og Helligdagsarbejde 75 Øre pr. Time. Alle Arbejdere erholdt 3 Dages Ferie, uden Afkortning i Ugelønnen.

Overenskomsten er gældende til 1912 og omfatter cirka 130 Arbejdere.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsigte den nugældende Overenskomst med Chokoladefabrikken i Odense.

Fabrikken beskæftiger 15 mandlige og 18 kvindelige Arbejdere, som alle ere Medlemmer af Forbundet. Arbejdstiden, som nu er 10 Timer, kræves nedsat til 9½ Time, og Ugelønnen forlanges hævet fra 26 til 28 Kr. for saakaldte Afdelingsledere. Den højeste Løn for kvindelige Arbejdere er nu 9 Kr. pr. Uge; den kræves hævet til 11 Kr. pr. Uge.

Dansk Typografforbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at opsigte den nugældende Overenskomst for de kvindelige Trykkeriarbejdere i Stentrykkerierne, til Ophør den 1. Juli d. A.

Forbundet agter at fremsætte Krav om et Tillæg af 2 Kr. pr. Uge til den nugældende Minimalløn, samt Krav om forskellige andre Forbedringer i Arbejdsforholdet.

Majdemonstrationen.

Til samtlige Fagorganisationer og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer er der under 2den Marts d. A. udsendt et Cirkulære af følgende Indhold:

»Paa den 7. skandinaviske Arbejderkongres i Kristiania 1907 forelaa til Behandling Spørgsmaalet om en ved Lovfastsat Maksimalarbejdsdag. Spørgsmaalet var foranlediget fremsat af Landsekretariatet i Sverige og De samvirkende Fagforbund i Danmark og et Par lokale Organisationer fra Norge og Sverige.

Fra alle Sider var man enige om, at Fagorganisationerne i deres Bestræbelser for at forbedre Arbejdernes Vilkaar, i første Række bør tage Sigte paa Forkortelsen af den nugældende Arbejdstid, og at der bør arbejdes hen til Gennemførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen. Kongressen opfordrede de socialdemokratiske Rigsdagsmænd i de nordiske Lande til, for de lovgivende Forsamlinger at fremsætte Forslag om en ved Lov fastsat Maksimalarbejdsdag paa 8 Timer og udtalte, at man ansaa det som en Selvfølge, at Stat og Kommune i første Række bør indføre 8 Timers Arbejdsdagen for sine egne Arbejdere.

Kongressen vedtog endvidere at opfordre de faglige og politiske Arbejderorganisationer til at samles til **Demonstration den 1. Maj** og gennem Arbejdshvile bestræbe sig for at gøre denne Demonstration saa effektiv som mulig.

I Overensstemmelse med denne Beslutning og med Beslutningerne paa de internationale Arbejderkongresser samt med Socialdemokratiets Program tillader *Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund* sig, at opfordre samtlige faglige og politiske Arbejderorganisationer til, i Lighed med tidligere Aar, at foranstalte Demonstrationer i de forskellige Byer

Fredag den 1. Maj

for Indførelsen af en ved Lov fastsat Maksimalarbejdsdag.

Efter den Stilling, som Regeringen og de andre Partier i Rigsdagen

hidtil har indtaget til det af den socialdemokratiske Rigsdags-Gruppe fremsatte Forslag om en Maksimalarbejdsdag paa 8 Timer, kunde det se ud, som der ikke var meget Haab om at faa Interessen for dette Spørgsmaal vakt hos disse Partiers Repræsentanter. Man bør dog ikke lade sig vildlede deraf, thi Udviklingen af hele den industrielle Virksomhed vil før eller senere tvinge Lovgivningsfaktorerne til ogsaa at beskæftige sig med, og lovgive om, dette Spørgsmaal. Da vi for mange Aar siden begyndte med at fremsætte Forslag i Rigsdagen om at yde de Fagforeninger, som havde oprettet Arbejdsløshedskasser, Statstilskud, tog man lige saa uforstaaende og interesseløst paa den Sag som nu paa Spørgsmaalet om 8-Timersarbejdsdagen, men den stadig voksende Arbejdsløshed og vort vedvarende Krav tvang dog omsider de andre Partier til at se mere forstaaende paa Sagen, og Resultatet af vor Virksomhed paa dette Omraade er nu blevet: *Loven om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.*

En Forudsætning for, at det skal lykkes os at formaa Regering og Rigsdag til at tage Hensyn til vort Krav, vil være, at disse Faktorer faar en stærk Følelse af, at der staar en kompakt Masse bag Kravet.

Den 1. Maj i Fjor var der Demonstration i 58 Byer, og i Møderne, som afholdtes om Dagen, deltog ca. 62,500 Personer.

I 41 Byer var der Processioner, hvori deltog 777 Foreninger med 48,803 Personer.

Disse Tal maa i Aar kunde forøges betydeligt. En forøget Deltagelse vil formentlig ogsaa øve en gavnlig Indflydelse paa Arbejdsgivernes Stilling til Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse.

I de sidste Par Aar har en Række Fag gennemført en ret betydelig Nedsættelse af Arbejdstiden. Ved Begyndelsen af Aaret 1907 havde 19,826 Medlemmer en Arbejdstid, der var under 10 Timer daglig, og i Løbet af Aaret er det lykkedes mange andre Organisationer at faa Arbejdstiden nedsat for en stor Del af deres Medlemmer.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening agter imidlertid nu at lægge sig paa tværs af Arbejdernes videre Fremrykning paa dette Omraade, idet dens Hovedbestyrelse paa et Møde i Januar Maaned d. A. har taget en Beslutning, der gaar ud paa at:

Lønforhøjelse af mere almindelig Karakter bør ikke finde Sted, lige saa lidt som Arbejdsgiverforeningen kan gaa med til nogen Forkortelse af Arbejdstiden.

Denne Parole er udsendt til samtlige Arbejdsgiverorganisationer.

Mod denne Beslutning, som er taget paa et Tidspunkt, hvor Tusinder og atter Tusinder af Arbejdere gaar uden Arbejde, bør der nedlægges en energisk Protest.

Kravet om Arbejdstidens Forkortelse har saa dybe Rødder og hænger saa nøje sammen med hele den industrielle Udvikling, at det ikke lader sig standse i sin Vækst. Arbejderne vil fremdeles gennem deres Organisationer og Repræsentanter i Rigsdagen kræve en Forkortelse af Arbejdstiden. Vil Arbejdsgiverne derfor undgaa voldsomme Sammenstød med Arbejdernes Organisationer, vil de handle klogt i, ogsaa i Fremtiden, at vise Imødekommen paa dette Omraade.

Kan det lykkes Organisationerne at samle deres Medlemmer den 1. Maj i talrigt Tilslutning til Processionerne gennem Gaderne og til Møderne, og dér faa disse til at vedtage en Resolution, der udtaler sig i Overensstemmelse med det her fremførte, vil det sikkert være af stor Betydning for Organisationernes og den socialdemokratiske Rigsdagsgruppes fremtidige Virksomhed for en Forkortelse af Arbejdstiden.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund tillader sig derfor meget indtrængende at opfordre samtlige Organisationer i de forskellige Byer til at foranstalte en Demonstration

Fredag den 1. Maj

*for Indførelse af en ved Lov fastsat
Maksimalarbejdsdag paa 8 Timer.*

Fagorganisationerne opfordres til i Forbindelse med de socialdemokratiske

Partiforeninger og gennem Arbejdernes lokale Fællesorganisationer, at foretage de fornødne Forberedelser til **Demonstrationen den 1. Maj**; særlig med Hensyn til Procession gennem Gaderne, hvortil Politiets Tilladelseskald indhentes.

Fællesorganisationerne anmodes om fortrinsvis at drage stedlige Kræfter frem som Talere ved **Majdemonstrationen**.

For Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark:

I Formandens Fraværelse:

C. F. MADSEN.

Internationale Transportarbejder-Federation

Fra »Internationale Transportarbejder-Federation«, hvis Hovedsæde er i Hamborg, har vi modtaget en Skrivelse, hvoraf vi fremsætter følgende:

Det internationale Transportarbejderforbund har gjort gode Fremskridt i de sidste Aar.

Forbundet tæller nu 477,882 Medlemmer. Deraf 240,724 Jærnbane-funktionærer, 99,173 Transportarbejdere (Kuske, Sporvognsfunktionærer osv.), 93,585 Havnearbejdere og Pramførere, 42,900 Sømænd og 1500 Maskinister og Fyrbødere. Der vil i den allernærmeste Tid ske en yderligere Tilslutning. Denne Fremgang foranlediger os til at fremsætte Ønsket om ogsaa at faa vore danske Kaldsfæller til at tiltræde det internationale Transportarbejderforbund.

Søfyrbøderne har allerede sluttet dem til vort Forbund, og Jærnbane-funktionærerne har paa deres sidste Generalforsamling vedtaget at indmelde dem i det internationale Transportarbejderforbund fra 1. Januar d. A., men de har dog ikke endnu udført deres Beslutning.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40

KØBENHAVN DEN 4. APRIL 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Malerne i København; Snekkerne og Stølemagerne i København.) — Arbejdsgiverforeningens Instruks til sine Underorganisationer. — Arbejdsløsheds-kassen. Det årlige Repræsentantskabs møde

Lønbevægelser og Konflikter

Malerne i København. I det sidste Numer af „Arbejderen“ gjorde vi Rede for Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen vedrørende de da verserende Uoverensstemmelser i Malerfaget, og vi oplyste, at Forhandlingerne vare sluttede uden at der var blevet fastsat noget nyt Møde.

Vort Forretningsudvalg har imidlertid senere foranlediget, at Forhandlingerne mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Malerlavet og Malerforbundet er blevne genoptagne. Ved disse Forhandlinger lykkedes det at opnaa Overenskomst, og den bebudede Malerstrejke er saaledes heldig undgaet.

De Stridspunkter, der forelaa ved Slutningen af Fællesmødet den 23. Marts, var Minimallønnens Størrelse, som Arbejdsgiverforeningen krævede nedsat fra 50 Øre til 44 Øre pr. Time, skønt Malermestrene intet havde imod at betale 50 Øre, og desuden var man uenig om Arbejdstiden; denne forlangte Malermestrene opretholdt saaledes som den hidtil har været, nemlig i Sommermaanederne fra Kl. 7—6.

Med Hensyn til Minimallønnen viste det sig, at den er af ren underordnet Betydning, idet saagodt som alt Arbejde udføres i Akkord. Naar Malerne derfor blot kunne faa den krævede à conto Udbetaling 50 Øre pr.

Time i Akkord, var de villige til helt at stryge Minimallønnen.

Med Hensyn til Arbejdstiden var Forholdet dette, at man vel havde krævet denne forkortet med en halv Time men man var dog villig til at lade Arbejdstiden forblive som nu, 9 $\frac{1}{2}$ Time daglig, imod at Tiden blev lagt saaledes, at Arbejdet ophørte Kl. 5 Eftermiddag, i Lighed med hvad der er Tilfældet i andre Bygningsfag.

Det saa dog længe ud til, at det ikke skulde lykkes at naa til Forstaaelse om dette Spørgsmaal, idet Mestrene hævdede, at den foreslaaede Omlægning af Arbejdstiden ikke passede for Malerfaget, og dette begrundede de med, at Arbejdet ved Reparationer i Lejlighederne ikke kunde paabegyndes Kl. 6 Morgen. Det lykkedes dog at komme over disse Vanskeligheder paa den Maade, at Arbejdet først skal begynde Kl. 7 Morgen, altsaa som hidtil, men slutte Kl. 5 Eftermiddag. Der er til Gængæld i selve Overenskomsten strøget noget af Spise- og Hviletiden, saaledes at der i Følge denne kun kan kræves $\frac{1}{2}$ Times Middagshvile, men ved Siden af selve Overenskomsten foreligger der en anden Overenskomst, hvori Malerlavet erklærer, at Svendene ogsaa har Ret til $\frac{1}{2}$ Times Frokost-pause. Det vil med andre Ord sige, at Malerforbundet i Virkeligheden har gennemført sit Krav om 9 Timersarbejdsdagen.

For Udenforstaaende kan det synes mærkeligt, at man i Overenskomsten fastsætter 9 $\frac{1}{2}$ Time daglig og at Mestrene ved Siden af denne — og med Arbejdsgiverforeningens Vidende — opretter andre Aftaler, hvorefter Arbejdstiden kun bliver 9 Timer daglig.

Forklaringen maa dog sikkert søges i den af Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse tagne Beslutning om, at der ikke maa indrømmes Arbejderne nogen Forkortelse af Arbejdstiden, og da man ikke synes om at slaa sig selv for Munden, modsætter den sig officielt at Arbejdstiden nedsættes til 9 Timer, men lukker Øjnene for, hvad der sker udenfor Overenskomsten.

For Arbejdernes Vedkommende er Hovedsagen dog den forkortede Arbejdsdag. Maaden, hvorpaa den opnaas, er af underordnet Betydning.

At Malerne ogsaa er af den Opfattelse, fremgaar klart af deres Afstemning over Overenskomsten, idet den blev vedtaget enstemmig af ca. 1450 Medlemmer.

Den indgaaede Overenskomst er saalydende:

Ved et Møde d. 30. Marts i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Københavns Malerlav og Malerforbundet i Danmark enedes om følgende:

Arbejdstiden er $9\frac{1}{2}$ Time, nemlig fra Kl. 7 Morgen til 5 Eftm. med $\frac{1}{2}$ Times Middag. I Udbetaling paa Akkordarbejde betales 50 Øre pr. Time.

For Reparationsarbejde træder den ny Priskurant i Kraft den 1. April d. A., for Arbejde paa Nybygninger d. 1. Maj d. A.

For den obligatoriske Spartilings Vedkommende enedes man om en Række Dispensationer, hvor Tilbud er indgivne.

Denne Overenskomst er gældende indtil den med 6 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, første Gang dog 1. April 1913.

Den mellem Malerlavet og Malerforbundet indgaaede særlige Overenskomst er saalydende:

Med Vedtagelsen af den ny Prisliste for Malerfaget og den dermed ændrede Arbejdstid, er begge Parter enige om, Svendene indenfor Tidsrummet Kl. 8— $8\frac{1}{2}$ skal have Ret til at holde den nødvendige Frokost, skønt dette ikke er anført i Prislisten.

Snedkerne og Stolemagerne i København. Som meddelt i Arbejderen Nr. 38 lovede Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Rostrup, at forelægge Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse et af Formanden for Snedkerforbundet, Hr. Carl Gran, fremsat Tilbud om at tage Opsigelsen af Prislisten og Voldgiftsregler i Møbelsnedkerfaget i København tilbage, medens Opsigelsen med Hensyn til Arbejdstiden opretholdtes, saaledes at Krav om Forkortelse af denne kunde rejses til enhver Tid.

Arbejdsgiverforeningen har under 26. Marts meddelt os, at dens Hovedbestyrelse ikke har kunnet godkende dette Forslag, men henstillede, at den skete Opsigelse ogsaa tages tilbage for Arbejdstidens Vedkommende og saaledes at den hele Overenskomst vedbliver at gælde, indtil den med det lovlige Varsel opsiges til Ophør den 1. April 1909 eller en følgende 1. April.

Med den foreslaede Ordning var Snedkerforbundet dog ikke tilfreds, og paa vor Foranledning fandt der Fællesmøde Sted den 30. Marts mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og Parterne og her enedes man om et Forslag, hvorefter Overenskomsten fornyes enten paa to eller paa tre Aar.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Arbejdstiden er der dog truffen den Bestemmelse, at dette kan optages til Forhandling og endelig Afgørelse naar en af Parterne ønsker det. Overenskomsten er iøvrigt saalydende:

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Snedkerlavets Afdeling for Møbelsnedkere og Snedkerforbundet i Danmark enedes man om følgende Forslag til Overenskomst:

Den hidtil gældende Overenskomst fornyedes; dog tilføjes der til Værkstedetsreglementet § 1 (om Arbejdstiden) følgende: „Denne Ordning skal dog ikke være til Hinder for at Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse kan optages til Forhandling og en-

delig Afgørelse, naar en af Parterne ønsker det.“

Hvad Overenskomstens Varighed angaar, gælder

Enten:

Denne Overenskomst gælder, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, dog ikke før 1. April 1910,

Eller:

Denne Overenskomst gælder, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, dog ikke før 1. April 1911. Fra 1. April 1910 forhøjes Minimallønnen i saa Fald til 42 Øre.

Overenskomsten er af Snedkernes og Stolemagerens Fagforening godkendte med 473 Stemmer mod 300, dog saaledes at den kun kommer til at vare i 2 Aar.

Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling har imidlertid paa en Generalforsamling den 2. April forkastet Overenskomstens 2-aarige Varighed. Lavet forlanger, at Overenskomsten skal gælde indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, dog ikke før 1. April 1911. Fra 1. April 1910 forhøjes Minimallønnen i saa Fald til 42 Øre. Til denne Beslutning har Lavet knyttet den Betingelse, at Overenskomsten skal forstaas saaledes, at der, selv om der ikke opnaas Enighed angaaende Arbejdstiden, dog ikke vil kunne erklæres Strejke eller foretages Boycotting. Snedkermestrene har dermed forkastet hele Grundlaget for Overenskomsten, thi det ligger dog i Sagens Natur at naar Snedkerforbundet er gaaet med til at forny Overenskomsten paa to Aar, saa var det netop fordi, at Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse stod aabent, og kunde optages til Forhandling og Afgørelse saasart en af Parterne ønskede det. Det har selvfølgelig aldrig været Forbundets Mening, at ville binde sig til den gamle Overenskomst i saa langt et Tidsrum, for kun at opnaa den tvivlsomme Fornøjelse, at kunne tale med Mestrene om Arbejdstiden.

Da Snedkermestrene saaledes har

Ansvar for at Overenskomsten ikke er blevet gennemført, og da Forretningsudvalget ikke mener at kunne paalægge Møbelsnedkerne at de skal fraskrive sig al Ret til at faa Arbejdstiden nedsat i de kommende 3 Aar, har det givet Forbundet Sanktion til at meddele Arbejdsgiverforeningen Strejkevarsel, og det er under 3. ds. blevet meddelt Arbejdsgiverforeningen.

Arbejdsgiverforeningens Instruks til sine Underorganisationer.

Som bekendt har Kapitalistpressen ofte fremført den usandfærdige Paastand, at Fagforeningerne tyranniserede og umyndiggjorde sine Medlemmer. Ligesaa ofte er der fra vor Side gjort opmærksom paa det urigtige i denne Paastand og det er oplyst, at vore Organisationer hviler paa et demokratisk Grundlag, hvor et Flertal altid har den afgørende Myndighed.

Ser vi imidlertid paa den Maade, Arbejdsgiverforeningen virker, saa tror vi med Rette at turde paastaa, at Kapitalistpressens Sigtelser mod Fagforeningerne passer bedre paa Arbejdsgiverforeningen, hvilket turde fremgaa af nogle Instrukser vedrørende Forhandlinger om Overenskomster, som den har udsendt til sine Organisationer.

Disse er saalydende:

Naar en Overenskomst mellem en under Arbejdsgiverforeningen hørende Organisation eller Enkeltvirksomhed paa den ene Side og en Arbejderorganisation paa den anden Side opsiges til Ophør — det være sig enten fra Arbejdsgivernes eller Arbejdernes Side — skal dette straks meddeles Arbejdsgiverforeningens Hovedkontor.

Samtidig dermed eller snarest muligt derefter skal det meddeles, hvad Organisationen eller Enkeltvirksomheden mener at kunne gaa med til, for at Arbejdsgiverforeningen, inden Forhandlingerne mellem Parterne begynder, kan gøre Indsigelse paa de

Punkter, hvor dette maatte være nødvendigt.

Ligeledes skal Hovedkontoret straks have tilstillet Afskrift af de Forslag, som fremkommer fra Arbejdernes Side.

Naar den paagældende Arbejdsgiverorganisation eller Enkeltvirksomhed paa ovenanførte Maade har forvissat sig om, at der fra Arbejdsgiverforeningens Side intet vil være til Hinder for Afslutning af Overenskomst paa et bestemt Grundlag, kan dette ske, men Tiltrædelsen maa dog altid ske under Forbehold af Arbejdsgiverforeningens Samtykke.

Overenskomsten skal derefter indsendes til Arbejdsgiverforeningens Godkendelse, saavidt muligt i et Antal af mindst 15 Eksemplarer.

Efter at Godkendelse er meddelt, skal der tilstilles Hovedkontoret mindst 5 Eksemplarer af Overenskomsten i den endelige Form (trykt, maskinskrevet eller paa anden Maade mangfoldiggjort).

Ser vi paa denne Instruks, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til, at de under Arbejdsgiverforeningen hørende Organisationer ikke en Gang har Ret til at tilbyde Arbejderne, hvad de mener Faget meget vel kan bære, uden først at have faaet Arbejdsgiverforeningens Tilladelse, og derefter skal man, naar Forhandlingerne er afsluttede, atter til Arbejdsgiverforeningen for at den kan kontrollere, om de givne Paalæg er blevet overholdt.

Arbejdsløsheds-kasserne.

Arbejdsløsheds-kassernes Hovedledelser gøres opmærksom paa, at Arbejdsløshedsinspektøren allerede i Aar vil sammenkalde et Repræsentantmøde, hvorfor man opfordrer til alt nu paa de forestaaende Hovedbestyrelsesmøder at vælge Repræsentanter til dette, i Henhold til Arbejdsløshedslovens § 16. Kasser, der tæller indtil 1000 Medl., vælger 1 Repræsentant, 1001 Medl. giver Ret til 2 Repræsentanter, 2000 3 Repræsentanter, 3000 4 Repræsentanter og fremdeles 1 Repræsentant for hvert føl-

gende fulde 1000, Kassen tæller Medlemmer.

Arbejdsløshedsnævnet, som har holdt flere Møder, har paa et af disse vedtaget at gøre „Tidsskrift for Arbejderforsikring“ til Nævnets officielle Organ, idet man som saadan maa have et neutralt Tidsskrift. Prøvenumre af Bladet med Referat af Nævnets første Møder og de deri vedtagne Resolutioner ang. Arbejdsanvisning og Kontrol, vil i Henhold til Aftaler med Redaktøren af nævnte Tidsskrift blive udsendt til Forbundene og Fællesorganisationerne. Nævnetopfordrer Organisationerne til at tegne Abonnement paa Tidsskriftet, der jævrigt vil optage Indlæg fra Kassernes Medl. om Arbejdsløsheds-spørgsmaal, saavel som om anden Arbejderforsikring. De i Tidsskriftet fremkomne Resolutioner og andre Beslutninger vil jo heldigst kunne komme til Medlemmernes Kundskab ved at optages i Partipressen og de respektive Fagorganer, hvilket naturligvis kan ske uden Kildeangivelse.

Det aarlige Repræsentantskabsmøde.

Repræsentantskabet afholder ordinært Møde Tirsdag den 21. April d. A. Kl. 10 Formiddag i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, den store Sal.

Dagsordenen er foreløbig ansat saaledes:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Den foreliggende Situation.
4. Spørgsmaalene vedrørende Stillingen til de udenfor staaende Organisationer.
5. Spørgsmaal vedrørende Oprettelse af et skandinavisk statistisk Bureau.
6. Faglig Lønstatistik.
7. Ensartede Voldgiftsregler.

Repræsentanter, der ønsker at fremsætte Forslag til Behandling paa Repræsentantskabsmødet, maa indsende disse senest den 13. April til De samvirkende Fagforbunds Kontor, Nørre-Farimagsgade 49, 1. S.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41

KØBENHAVN DEN 11. APRIL 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Kongresser (Den faglige Landsorganisation i Ungarn). — Stillingen til de udenforstående Organisationer. — Lønbewægelser og Konflikter (Keramisk Forbund).

Kongresser.

Den faglige Landsorganisation i Ungarn afholdt den 5te Januar og efterfølgende Dage Kongres i Budapest, hvortil der var mødt 206 Delegerede. Som Gæster deltog Formanden for Landsorganisationen i Tyskland *Legien* og Formanden for Landsorganisationen i Østrig *Hueber*.

Landsorganisationens Formand, *Jaszai*, aflagde Beretning, hvoraf det fremgaar, at den ungarnske Fagforeningsbevægelse beskæftiger sig med et omfattende Oplysningsarbejde blandt Arbejderne, hvilket har bevirket, at de organiserede Arbejdere i Løbet af faa Aar har gjort forbausende Fremskridt i Oplysning og Dannelse. Ved at henlægge Forenings- og Læsesalene til private Huse, vænnes Arbejderne fra Restaurationslivet. De Arbejdsløse tilbringer sin Tid med at læse og med anden Underholdning. Om Aftenen er der ogsaa Anledning til at høre Foredrag.

I Arbejdsløshedsunderstøttelse er der i Aaret 1906 udbetalt 185,000 Kr., (østrigske Kr.) i Rejseunderstøttelse 44,000 Kr., i Syge- og Begravelseshjælp 216,000 Kr. og til Undervisning og Fagblade 174,000 Kr.

Det viser sig nu, at hvor forhattede Fagforeningernes Anvisningskontorer end har været, saa henvender Arbejdsgiverne sig dog nu hellere til disse, fordi de her faar intelligente Arbejdere.

I 1906 meldte sig 24,952 Arbejdere til Fagforeningernes Arbejdsanvisningskontorer, og 17,633 fik anvist Plads.

Organisationsformen er i de sidste tre Aar undergaaet væsentlige Forandringer. Lokalforeningerne har i et stort Antal sluttet sig sammen i Fagforbund, og flere Foreninger har sluttet sig til bestaaende Forbund. Den 1ste Januar var 17 Landsforbund med 462 Afdelinger og 27 selvstændige Lokalforeninger indmeldt i Landsorganisationen, men den 1ste Januar 1906 var 25 Landsforbund med 1625 Afdelinger og 13 Lokalforeninger indmeldt.

Et Forsøg fra anden Side paa at stifte kristelig-socialt Fagforeninger, har ikke faaet nogen Tilslutning, endskønt disse var støttet af Regeringen.

For de faglig udlærte Arbejdere har Organisationens Udvikling været følgende:

Aar	Medlemmer i Organisationen	Antal Procent af de faglig udlærte Arbejdere
1901	9,999	2,39
1902	15,270	3,55
1903	41,138	9,84
1904	53,169	12,72
1905	71,173	17,03
1906	129,332	30,94

Indtægterne steg Aar for Aar i Forhold til Medlemsantallet. De sidste tre Aar udgjorde Indtægter og Udgifter:

Aar	Indtægter	Udgifter
	Kroner	Kroner
1904	846,820	706,521
1905	1,131,987	878,367
1906	1,680,059	1,330,208
	3,658,866	2,915,096

Organisationens samlede Formue udgør 1,493,547 Kroner. Paa tre Aar har den samme Formue fordoblet sig.

Fagbladene udkom i Slutningen af 1904 i 61,500 Ex., 1905 i 82,400, 1906 i 145,000 og 1907 i 150,800 Eksemplarer. Hertil kommer Landarbejdernes Organ og de kvindelige Arbejdernes Organ med adskillige Tusind Ex.

Af de Strejkebevægelser, som fandt Sted i 1906, endte 397 med fuldstændig Sejr, 320 med delvis Sejr; 74 var uden Resultat og for 14 er Resultatet ubekent. 7 Strejker var ikke sluttet ved Aarets Udgang. 79,115 Arbejdere opnaede en Forkortelse af Arbejdstiden af 63,097 Timer daglig. 79,333 Arbejdere opnaede en Forhøjelse af 31,615 Kroner daglig. Antallet af tabte Arbejdsdage ved Strejker udgjorde 1,019,399—Sporvejs- og Lanarbejderstrejkerne ikke medregnet — og Løntabet beløb sig til 3,029,802 Kroner i 1906. Ved at beregne Antallet af Arbejdsdage i Aaret til 210 (Arbejdsløshed taget ogsaa i Betragtning) ser vi imidlertid, af 79,343 har opnaaet en Lønforhøjelse af 6,639, 066 Kroner i 1906 eller ca. 82 Kroner pr. Arbejder i Aaret.

Fællesoverenskomster.

Ved Punkt 2 paa Dagsordenen holdt Partifælle *Gabriel Horovitz* et længere Foredrag og fremsatte følgende Forslag:

„Den betydelige Fremgang som Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationen har gjort, gør Fællesoverenskomster paa den ene Side nødvendig og paa den anden mulige. Overenskomsterne sikre begge Parter visse Fordele. Arbejdsgiverne sikre sig saalænge Overenskomsten varer den faglige Fred med sine Arbejdere, og Arbejderne faar i denne Tid Anledning til større Kraftudfoldelser og Opbygning af deres Organisation. Værdien af disse Fordele ved Fællesoverenskomsten er dog som Regel større for Arbejdsgiverne end for Arbejderne, da de sidste ikke i Overenskomsttiden kan udnytte de eventuelle bedre Konjunkturer, som maatte indtræffe. Arbejdsgiverne kan derimod fuldstændig udnytte disse til det yderste. Derfor maa man, ved Afslutning af disse Fællesoverenskomster vise den største Forsigtighed og paa det om-

hyggeligste overveje, om de opnaede er de bragte Ofre værd.

Gaaende ud fra det Princip, at det ikke er Maalet for de Organisationer, som staa paa Klassekampens Grund, at gøre Freden varig, men kun at vinde en Vaabenstilstand, anbefaler den fjerde Fagkongres følgende Synspunkter til Organisationernes Opmærksomhed:

1. Der maa slutes de kortest mulige Overenskomster, da de længevarende Overenskomster gør det umuligt for Arbejderne helt ud at kunne udnytte Konjunkturerne.

2. Overenskomsterne bør ikke udløbe paa en Tid, da der er lidet eller intet Arbejde i Faget.

3. Organisationerne kan ikke afslutte saadanne Overenskomster, som tvinger Medlemmerne til at udføre Strejkebrydertjeneste eller som er egnet til at bringe Splid ind i Bevægelsen.

4. Videre udtaler Kongressen, at saadanne Overenskomster, som paa Konsumenternes Bekostning indskrænker den frie Konkurrence og som med Organisationernes Billigelse fordyrer vedkommende Industrigrens Produkter, under ingen Omstændigheder maa afsluttes.

Forslaget med følgende Tillægsforslag fra Bygningsarbejderne bifaldtes med alle Stemmer mod to:

Af Hensyn til, at Afslutningen af Fællesoverenskomster er af stor Vigtighed udtaler Fagkongressen, at før en Fællesoverenskomst indgaas, maa Landssekretariatets Samtykke indhentes. I Provinsen har Forbundsbestyrelserne at udøve den samme Myndighed.“

Strejke- og Foreningsretten.

Om denne talte Partifælle *Knittelhofer* og fremsatte følgende Forslag:

„I de Kampe som har til Hensigt at forbedre Arbejdsklassens Stilling, er Strejke og Boycotting uundværlige Midler. De som vil umuliggøre disse Midler, handler mod Fremskridtet og det almene Vel. I Ungarn besværliggjorde man Arbejderne den økonomiske Kamp derved, at man indskrænkede Forenings- og Forsamlingsretten. Mens Arbejdsgiverne nyder den fulde Foreningsfrihed, kan udgive sorte Lister og straføst tyranisere sine Kolleger, forfølger

man de Arbejdere, som kæmper for en bedre Eksistens, og opløser uden videre deres Foreninger.

Foreningsretten i Ungarn ordnes ved Regeringsdekreter paa den Maade at hvert Dekret mere og mere indskrænker Retten og giver Myndigheden fri Adgang til at forfølge Arbejdernes Organisationer.

Derfor erklærer Kongressen at alle de Bestræbelser, som gaar ud paa at indskrænke Forenings- og Strejkefriheden, er Attentat paa Folket og Kulturen. Efter at Indenrigsministeren, gennem sine Forordninger ilige Grad opmuntrer Politiet og Dommerne til at træde Forsamlings- og Foreningsfriheden under Fødder forlanger Kongressen:

At alle de Forordninger, som hidtil er udstedte og som gaar ud paa at kneble Forsamlings- og Foreningsretten, maa trækkes tilbage. Videre forlanger den, at der vedtages en Lov, som sikrer baade Forenings- og Forsamlingsretten saavel som den fulde Strejkefrihed.

Kongressen paalægger det som en Pligt for Ungarns Arbejderklasse, at den fører den paabegyndte Kamp for Forenings- og Forsamlingsretten med øget Kraft, saalænge indtil den fulde Forsamlings- og Foreningsfrihed er naaet.

Forslaget vedtoges enstemmigt. Ligesaa følgende Tillæg fra Jernbanearbejderne:

„Ved Indskrænkningen af Forenings- og Forsamlingsretten er Ungarns økonomiske Stilling bleven meget vanskeligere. Og Jernbanearbejderne er, ved Regeringsdekreterne fuldstændig bleven berøvet sin Forenings- og Forsamlingsret. Fagorganisationen maa derfor nu stille sig solidarisk med Jernbanearbejderne.“

Arbejderbeskyttelse.

Angaaende dette Spørgsmaal vedtoges følgende Resolution;

1. „Den fjerde Fagkongres giver Udtryk for den Overbevisning, at man i Ungarn endnu ikke har skabt en Lov, som paa en virksom Maade beskytter Arbejdernes Liv og Sundhed. Sygeunderstøttelses- og Ulykkesforsikringsloven af 1907 er hovedsagelig bleven

en Lov til Varetagelse af Arbejdsgivernes Interesser. Denne Lov berøver Arbejdernes deres Rettigheder og giver dem i Stedet Almisser, idet Arbejdernes Repræsentation er nedsat Totredjedele til omtrent ingenting. Som Følge heraf udtaler Kongressen, at den kun venter sig et fyldestgørende Resultat af en Lov, som giver Arbejderne den fulde Forvaltningsmyndighed. Kongressen forlanger derfor en Modifikation af Forsikringsloven, og forlanger ogsaa at Landarbejderne og Tyende bliver medtaget i Loven.“

2. „Da den nuværende Fabrikinspektion er mangelfuld og ikke svarer til sin Hensigt, forlanger Kongressen en Reform og en Udvidelse af denne Institution. Antallet af Inspektører maa forøges ved Ansættelse af Arbejdere af begge Køn. Landarbejdere og Smaa-handværket maa ogsaa stilles under Inspektion.

Loven om Søndagshvile forlanger Kongressen ændret derhen, at enhver Arbejder i det mindste 36 Timers uafbrudt Hviletid om Ugen.

Sluttelig kræver Kongressen en Forsikringslov mod Arbejdsløshed og Indførelse af den af Regeringen lovede Alders- og Invaliditetsforsikring.“

Sluttelig vedtoges en Resolution mod den omsiggribende Anvendelse af Bly og Fosfor i Fabrikerne. Man forlangte en Beskyttelseslov mod disse Stoffer.

Endelig vedtoges et længere Manifest, i hvilket der opfordredes til energisk Kamp mod Alkoholismen.

Stillingen til de udenforstaaende Organisationer

Fra Murerforbundet modtog vort Forretningsudvalg under 8. Februar en Skrivelse, hvoraf det fremgaar, at nogle Medlemmer af Murersvendenes Understøttelsesforening i København har fremsat Forslag om at søge danne en Sammenslutning af Bygningsfagene i København, og at Spørgsmaalet har været behandlet paa en Generalforsamling i November 1907, samt at Diskussionen var endt med at lade Forbundets Forretningsudvalg spørge De samvirkende Fagforbunds

Forretningsudvalg om, hvad det agter at foretage sig for at faa en eventuel Tilslutning af de udenforstaaende Fag.

Som Svar herpaa har vort Forretningsudvalg under 21. Februar sendt Murerforbundet et saalydende Svar:

Til Murerforbundet i Danmark.

her.

Under 8. ds. modtog vi en Skrivelse fra det ærede Forbund, samt Afskrift af en Skrivelse fra Murersvendenes Understøttelsesforening i København, hvori der spørges om, hvad De samvirkende Fagforbund agter at foretage sig for at faa de udenfor Landsorganisationen staaende Fagorganisationer til at slutte sig til denne.

Forretningsudvalget tillader sig at henlede det ærede Forbunds Opmærksomhed paa, at dette Spørgsmaal flere Gange er blevet behandlet paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger og Repræsentantskabsmøder, uden at der dog er taget nogen egentlig Beslutning angaaende Sagen.

Paa den skandinaviske Kongres i Kristiania den 6.—8. September 1907, blev Spørgsmaalet om Landsorganisationerne og de udenfor staaende Organisationer, paa vort Forretningsudvalgs Foranledning behandlet, og i den af Kongressen vedtagne Resolution er det fastslaaet, at de enkelte Fagforeninger, baade a. Solidaritetshensyn og paa Grund af Arbejdsgivernes stærkt tiltagende Organisation, har en uafviselig Pligt til at slutte sig til den i Landet bestaaende faglige Landsorganisation!

I Resolutionen fremkommer en Beklagelse over, at der endnu er Organisationer, der unddrager sig Landsorganisationen og derved de Forpligtelser og Byrder, der er nødvendige for Arbejderklassens Kamp mod Kapitalismens Herredømme og under Henviisning til den hensynsløse Stilling, som Arbejdsgiverne indtager overfor Arbejdernes faglige Organisationer, opfordrer Kongressen alle de Forbund og Foreninger, som endnu staa udenfor Landsorganisationen, til at slutte sig til denne og derved opfylde deres Solidaritetspligt.

Tilstede paa Kongressen var som Repræsentanter for de udenforstaaende Organisationer følgende:

For Blikkenslagerforbundet C. LYTHJOHAN, for Bryggeriarbejderforbundet CARL HANSEN, for Dansk Jærnbaneforbund CHR. NIELSEN, J. CHRISTOFFERSEN og H. RASMUSSEN, for Dansk Tømmerforbund C. FROM-PETERSEN og L. BRAM, og da Resolutionen blev vedtaget enstemmig, og da de vedkommende Organisationer har modtaget et større Antal Eksemplarer af Protokollen over Kongressen, er der formentlig Grund til at antage, at de vedkommende Organisationers Repræsentanter vil arbejde i den Retning, som Resolutionen foreskriver.

Hvad angaar Bygningssnedkernes Fagforening, da er der jo i den seneste Tid opnaaet Overenskomst mellem denne og Snedkerforbundet angaaende Arbejdsløshedskassen, og forhaabentlig vil det ikke vare længe, forinden der ogsaa opnaas Overenskomst om

faglige Spørgsmaal, og saaledes at Bygningssnedkernes Fagforening atter slutter sig til Snedkerforbundet; derved kommer den opnaaet til at tilhøre De samvirkende Fagforbund.

Forretningsudvalget er af den Mening, at man bør lade Forholdet udvikle sig i nogen Tid, og saa optage Sagen til Behandling paa Repræsentantskabsmødet i April Maaned, og der tage Bestemmelse om, hvorvidt der bør foretages videre i Sagen og hvad der bør foretages.

P. F. V.

I Formandens Fraværelse

C. F. MADSEN.

Lønbevægelser og Konflikter

Keramisk Forbund har som tidligere meddelt opsagt Overenskomsten med A/S *Alluminia* til Ophør den 1. April d. Aar. Mellem Forbundet og Selskabet har der derefter været forhandlet i flere Møder, uden at det dog lykkedes at opnaa Enighed. Det var navnlig Lønnen for Arbejdsfolkene og Kravet om 8 Dages Ferie, hvorom der var Uenighed.

For at søge Uoverensstemmelserne fjernede blev der afholdt et Fællesmøde den 2. April, mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund A/S *Alluminia* og keramisk Forbund, og efter nogle Timers Forhandling opnaaedes der Overenskomst. For Arbejdsfolkene Vedkommende lykkedes det at erholde et Løntillæg af 2 Kr. pr. Uge. Ugelønnen bliver herefter 23 Kr., med en ugentlig Arbejdstid af 54 Timer. Enkelte Timer beregnes til 42½ Øre pr. Time.

For daglønnede Kvinder er Ugelønnen 14 Kr., og for enkelte Timer 26 Øre pr. Time. Desuden opnaaedes der Enighed om at give Personalet en Uges Sommerferie, med fuld Betaling, regnet efter det foregaaende Aars Gennemsnitsfortjeneste. Dernæst blev man enige om en Række særlige Bestemmelser, og om Regler for Behandling af faglig Strid.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. April 1913.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42

KØBENHAVN DEN 18. APRIL 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Sølvarbejderne hos A/S Carl M. Cohr; Arbejdsmændene hos Jacob Holm og Sønner; Drejerne i Aalborg; Hatterarbejderforbundet; Kurvemagerne i København; Dansk litografisk Forbund; Murerne i Esbjerg; Syerskernes Forbund). — Kongresser (Tyendeforbundets Aarsmøde). — Adresser paa Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark. — Meddelelse. — Arbejdsløsheden i Danmark i Februar Maaned.

Lønbevægelser og Konflikter

Sølvarbejderne hos A/S Carl M. Cohr. Som tidligere meddelt, nedlagde Sølvarbejderne paa ovennævnte Firmas Fabrikker Arbejdet i Begyndelsen af Januar Maaned d. A.

Der har flere Gange været gjort Forsøg paa at hidføre en Ordning af Striden, men alle disse Forsøg er stadig endte uden Resultat. Vi skal nu gøre Rede for nogle af de førte Forhandlinger.

I Begyndelsen af Februar Maaned modtog Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund en Skrivelse fra Hr. Cohrs Fabrikbestyrer i København, hvori der forespurtes, om Forbundet mulig vilde fremsætte Grundlag for en Forhandling. Forbundet tilstillede derefter Selskabet sine Betingelser, og der fandt saa en Forhandling Sted i København, hvori et Medlem af vort Forretningsudvalg deltog. Forhandlingerne drejede sig i væsentlig Grad om Forbundets Krav, om at Skruebrækkerne skulde fjernes, og Enkeltmands-Kontrakternes Afskaffelse, men da Cohr var utilbøjelig til at træffe en fornuftig Ordning af dette Spørgsmaal, afbrødes Forhandlingerne.

I Begyndelsen af Marts Maaned tilbød Murermester J. C. Nielsen i Fredericia sig som Mægler i Striden, og paa hans Foranledning afholdtes der Mæglingsmøde i Fredericia den 12. Marts.

Ved dette Møde blev der udarbejdet et Forslag til Overenskomst, men dette nægtede Cohr at tiltræde, og efter 7 Timers Forhandling skiltes Parterne uden at være kommen til noget Resultat. Senere har Hr. Arkitekt Jespersen i Fredericia forsøgt Mægling. Det fremsatte Forslag var saalydende:

Til Overenskomsten af 30. Oktober 1907 for A./S. Carl M. Cohrs Sølvvarefabriker i Fredericia og København, foretages følgende Ændringer:

1 ad § 4 der lyder:

For Fabrikarbejdere er Minimallønnen 15—18—21 Kr., henholdsvis 1—2—3 Aar, regnet fra 18 Aars Alderen.

Foreslaas affattet saaledes:

»For Fabrikarbejdere over 18 Aar er Minimallønnen 16—19—21 Kr. pr. Uge for 1—2—3 Arbejdsaar paa Fabriken, idet der dog af nyantagne Arbejdere arbejdes i en Provetid af 6 Uger for 15 Kr. pr. Uge. I København er Lønnen for hver Sats 1 Kr. højere.«

Hvis eventuel Omredigering af denne Paragraf maatte være ønskelig, sker dette ved nærmere Forhandling.

Sliber Olesen i København beholder saalænge han arbejder paa Fabriken en Ugeløn af 22 Kr.

2 ad § 9, der lyder:

Det skal staa enhver paa Fabriken beskæftiget Arbejder frit, om han vil være Medlem af nogen Fagforening eller ikke og Fabriken maa ikke lægge sine Arbejdere Hindringer i Vejen for at være Medlemmer af Fagforeningen.

Tilføjes:

At der ved Forhandling skaffes Garantier for, at denne Paragraf uvægerlig overholdes.

3. Hvis Arbejdet genoptages, antager A/S Carl M. Cohr samtlige strejkende Arbejdere indenfor et ved Forhandling nærmere fastsat Tidsrum, idet der forudsættes, de alle ere villige til at gaa i Arbejde hos Aktieselskabet.

4 ad § 12, der lyder:

Overenskomsten træder i Kraft 1. November 1907. Opsigelse kan ske af en

af Parterne med 2 Maaneders Varsel, dog tidligst til Ophør 1. November 1901.

Foreslaas affattet saaledes:

Parterne genakcepter ellers iøvrigt den d. 30. Oktober 1902 indgaaede Overenskomst, og kan Opsigelse ske af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel, dog tidligst til Ophør 1. November 1910.

For at forbygge at Konflikter opstaa uden forudgaaet Forhandling, foreslaas det Parterne, at der samtidig med en eventuel Bilæggelse af Konflikten tages Bestemmelse om Nedsættelsen af en Art Voldgift, hvor saadanne Sager indgaaende behandles, før der skrives til saa skarpe Midler som Strejke, Lock-out o. l.

Efter Hr. Jespersens Forslag skulde begge Parter indsende deres Svar til Hr. Tømrersvend Jensen i Fredericia, som tidligere har været Formand for Arbejdernes Fællesorganisation, og han skulde da afgøre, om der var Anledning til at sammenkalde Parterne.

Efter at begge Parter havde erklæret sig villig til Forhandling paa Grundlag af Hr. Jespersens Forslag, samledes man til et Fællesmøde den 20. Marts i Fredericia. Arbejdernes Repræsentanter krævede, at Kontrakterne, som Hr. Cohr har bundet nogle Arbejdere ved, skulde opsiges og ikke efterfølges af nye. Dette Krav nægtede Cohr at imødekomme og Forhandlingerne blev herefter atter afbrudte. Strejken fortsættes saaledes uforandret.

Naar Forbundet holder saa stærkt paa at Enkeltmands-Kontrakterne skal afskaffes, er det fordi der befrygtes en Splittelse af Organisationen, naar Spørgsmaalet ikke bliver ordnet paa en tilfredsstillende Maade, og heri maa der gives Forbundet Medhold, men der var dog maaske andre Maader at løse dette Spørgsmaal paa, til Eksempel ved at give Kontrakterne en Tilføjelse om, at de ophæves i Tilfælde af Arbejdsstandsning, og at de ikke maa indeholde Bestemmelser der strider mod bestaaende Overenskomster, eller forbyder Arbejderne at være Medlemmer af deres Organisation. Kan det lykkes at komme den Vej ud, er Braadden taget fra Kontrakten.

Arbejds mændene hos Firmaet Jacob Holm & Sønner har i nogen Tid ført Forhandlinger med Firmaet om en ny Overenskomst, men hidtil uden Resultat. Efter Forslag fra Dansk Arbejds-

giver- og Mesterforening har der været afholdt et Fællesmøde om Sagen den 11. April mellem Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg og de interesserede Parter. Mødet endte uden Resultat, da Firmaet ikke fremkom med et antageligt Tilbud.

Drejerne i Aalborg har i længere Tid forhandlet med de derværende Mestre om en Forhøjelse af Minimallønnen, men uden at man er naaet til nogen Overenskomst.

Da Mestrene ikke vil gaa med til nogen nævneværdig Forhøjelse, af den nugældende lave Løn, har Forbundet faaet Sanktion til at standse Arbejdet i et Antal af 8 Mand. Drejermestrene i Aalborg er ikke Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Hattearbejderforbundet har faaet Sanktion til at opsiges den med »Aalborg Straa- og Filthattefabrik« bestaaende Overenskomst. Forbundet vil søge Lønnen hævet med ca. 20 pCt., og Arbejdstiden nedsat fra 10¹/₂ til 9¹/₂ Time. Lønbevægelsen vil kun komme til at omfatte 6 Medlemmer.

Kurvemagerne i København har fra 1. April nedlagt Arbejdet, da det viste sig umuligt at komme overens med Mestrene om en ny Priskurant. Fra De samvirkende Fagforbunds Side har der været søgt Forhandling om Afslutning af Konflikten, men uden Resultat. Strejken omfatter samtlige Kurvemager-svende i København ialt 50 og to Kvinder.

Dansk litografisk Forbund har faaet Forretningsudvalgets Sanktion til at opsiges den med Principalforeningen bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. Juli 1908, og til at fremsætte Krav om en Forhøjelse af Ugelønningerne samt Forkortelse af Arbejdstiden til 8 Timer, og endelig forlanger Forbundet Afskaffelse af Akkordarbejdet for Trykkernes Vedkommende.

Murerne i Esbjerg. Mellem Murer-svendene og Murermestrene i Esbjerg er der opstaaet Uoverenstemmelse om

hvorvidt Murerarbejdet der i Byen skal udføres i Akkord eller paa Time-løn. Centralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Jylland har anmodet Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om at tage sig af Sagen, og der vil i nær Fremtid blive afholdt et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg og de interesserede Parter.

Syerskernes Forbund har gennemført en Overenskomst for Syerskerne paa Vattæppefabrikerne, hvorved der er opnaaet 15 pCt. Lønforhøjelse.

Kongresser.

Tyendeforbundets Aarsmøde afholdes i Aar i Aarhus den 16. og 17. ds.

Vort Forretningsudvalg har modtaget Indbydelse til at deltage i Aarsmødet, og vil blive repræsenteret af Sekretær C. F. Madsen.

Adresser paa Formændene

for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark.

Aalborg: H. P. Hansen, Algade 20, 1. Sal.

Aarhus: Snedker Marinus Petersen, Samsøgade 36, 2. S.

Assens: Snedker A. P. Petersen, Ramsherred.

Assens pr. Mariager: Fyrbøder Jensen, »Dania« pr. Mariager.

Esbjerg: M. N. Stockholm, Nørregade 79.

Faaborg: Tømrer Chr. Hess, Klerkegade 2.

Faxe: Lærer C. Hansen, Vraaby Skole pr. Haarlev.

Fredericia: Trikotagehandler Henrik Hansen, Danmarksgade 28.

Frederikshavn: Bager R. Østrup, Fællesbageriet Lille Frederikshavn.

Frederiksværk P. C. Sørensen.

Glostrup og Omegn: Anthon Christensen, Villa Vincentz, Glostrup.

Grenaa: Væver N. C. Andersen, Bræstrupsvej.

Hadsten: Børstenbinder Peder Hansen.

Haslev: Skræder H. C. Larsen, Vestergade.

Helsingør: P. Christensen, Stengade 80.

Herning: Slagter V. A. Brøndum.

Hillerød: Journalist Jens P. Larsen, »Social-Demokraten«.

Hjørring: Bødker Poulsen, Kongensgade 30.

Holbæk: Bager Alfr. Petersen, La-bæk 24, 1. S.

Holstebro: Murer I. P. Petersen, Enghavevej.

Horsens: Former S. Møller, Farvegade 12.

Hørsholm: C. Jensen, »Social-Demokratens« Ekspedt.

Kallundborg: Bager Lars Hansen, Slotsgade.

Kolding: Tømrer L. Bram, Iver Sørensensgade 16.

Korsør: P. Petersen, Skovvejen.

København: C. M. Olsen, Nørre-Farimagsgade 49.

Køge: H. Jørg. Jensen, Nørreg. 53.

Lyngby: A. Isaksen, Skovsvej, Ny Holte pr. Holte.

Lemvig: Skræder Joh. Møller, Østergade.

Maribo: J. F. Løffgren, Nørregade.

Middelfart: Smed P. Jørgensen, Teglværksgade 13 b, 6.

Nakskov: Typograf Albrecht Hansen, Rosnæsvej 4.

Nyborg: K. Hvidtfeldt, Mellemgade.

Nykøbing, F.: Typograf M. Toft, »Hytten«, Nørrebro.

Nykøbing, M.: Smed B. Kristof-fersen, Aagade.

Næstved: A. M. Kristensen, »Syd-sjællands Social-Demokrat«.

Nørresundby: I. M. Nielsen, Vester-gade 65.

Odder: Murer J. Jørgensen, Skole-gade 4.

Odense: H. P. Petersen, Vesterbro-gade 57, 2. Sal.

Ordrup, Gentofte: Oskar Hansen, Store Baunehus, Gentofte.

Præstø: Lærer Hans Sørensen.

Randers: Chr. Bach, Vestergrave 3.

Ribe: I. P. Gram.

Ringkøbing: Cigararbejder P. V. Arsen, Vester Strandgade.

Ringsted: Jens Johan Olsen, Køge-vej 25.

Roskilde: Snedker A. Jensen, Ringstedgade 60.

Rønne: Typograf C. M. Blomberg, Skovgænge 7.

Skanderborg: Th. Køhler, Villa »Sletten«.

Skelskør: Bødker Aksel Jensen.

Silkeborg: S. Sejersen, Vintersvej.

Skive: Smed L. P. Christiansen,

Østergade.

Slagelse: Skomager Joh.s Madsen, Svendgade 41.

Sorø: Jacob Larsen, Søgade 53, 1.

Stege: A. Wivel, Lendemærk pr. Stege

Storeheddinge: R. Jørgensen, Bjelkerupvejen.

Svendborg: Cigararbejder F. Nicolajsen, St. Hansvej 4 a.

Thisted: A. S. J. Nielsen, Møllevejen.

Varde: Fabrikarbejder Niels M. Uhd,

Nørrevoldgade.

Vejle: I. M. Kirkegaard, Langelinievejen 41, 2.

Viborg: Drejer K. Svendsen, St. Ibsgade 15.

Vordingborg: Skræder A. Frøland, Strandgade.

Meddelelse

Forbundene og de enkeltstaaende Foreninger gøres opmærksom paa, at Administrationsbidraget for 1. Halvaar 1908, maa være indbetalt inden Udgangen af April Maaned. Administrationsbidraget betales med 15 og 7^{1/2} Øre henholdsvis for helt og halvt betalende Medlemmer.

Organisationernes Opmærksomhed henledes paa, at følgende Bøger henligger til Salg hos Kassereren:

1. Oversigt over Fagforeningsbevægelsen i Danmark ved J. Jensen og C. M. Olsen. Pris 50 Øre.
2. Tredie internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen. Pris 65 Øre.
3. Protokollen for den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Christiania. Pris 25 Øre.
4. Mønstervedtægten for Arbejdsløshedskasser med Beretning fra Udvalget. Pris pr. 100 Eksemplarer 1 Kr. 50 Øre.

Kassereren.

Arbejdsløsheden

i Danmark i Februar Maaned.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers .						100
Bagere, Kondit .	191		162	89		77
Barnevognsarb .						
Billedskærere . . .	32	401	14	1	24	1
Blikkenslagere . .		3000	125		1300	50
Brolæggere	75	1200	50	15	125	10
Bryggeriarb. . . .		205	12		88	7
Elektrikere	32	401	22	7	100	6
Farmaceuter						
Forgyldere	1	15				
Formere	53	915	38	115	1849	60
Glarimestre			22			
Glasarbejdere . . .						
Gørtl. o. Metalar .	52	864	33	6	28	1
Handskemagere . .	7	149	5			
Hattearbejdere . .	9	248	8	1	22	1
Jærn- og Metalsl .	8	196	4			
Kedel-o.Maskinp .	20	381	17	17	397	12
Korkskærere . . .	6	80	3	1	24	1
Kurvmagere						
Lohgarvere	14	214	12	1		
Metaltrykkere . .	3	15	1			
Murere		1935	940			995
Ovnsættere	5	10	7			
Papirindustriarb .				2	44	1
Pottmagere						
Sejlmagere	7	34	5			
Skibstømrere . . .	30	600	30	4	80	4
Skiferdækkere . .	10	250	10			
Skotøjssarb	152	3408	82	55	1024	35
Skrædere			400			200
Snedkere (Snedkerforbundet)		4549	222		8292	325
Stenarbejdere . .	7	168	6			
Stukkatører	63	1152	6			
Sukker, Chocol . .						
Biskuitarbejd . . .				14	240	14
Trælstarbejdere .		1600				
Tømrere			748			582

Der foreligger saaledes Oplysninger fra ialt 37 Organisationer med tilsammen 34,066 Medlemmer. Heraf havde 32 Organisationer med ialt 32,713 Medlemmer 5466 Arbejdsløse den 29. Februar. 5 Organisationer med tilsammen 1353 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i Februar Maaned.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43

KØBENHAVN DEN 25. APRIL 1908

4. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde. — Lønbevægelser og Konflikter (Savværksarbejderne og Maskinsnedkerne).

De samvirkende Fagforbunds ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde

I.

afholdtes Tirsdag den 21. April Kl. 10 Formd. i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, København med følgende

DAGSORDEN:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Den foreliggende Situation.
4. Spørgsmaalet vedrørende Stillingen til de udenfor staaende Organisationer.
5. Spørgsmaal vedrørende Oprettelse af et skandinavisk statistisk Bureau.
6. Faglig Lønstatistik.
7. Ensartede Voldgiftsregler.
8. Anmodning fra Guld-, Sølv- og Elektroletarbejdernes Forbund.

FORMANDEN aabnede Mødet og bød Repræsentanterne velkommen, hvorefter han kort gjorde Rede for sin Helbredstilstand, takkede for de Hensyn, der var vist ham under hans Sygdom og bad om Overbærenhed i den nærmeste Fremtid.

Derefter foretoges Navneopraab. Der var mødt 131 Repræsentanter. 4 var fraværende med Forfald, 7 uden Forfald. Af Forretningsudvalgets Medlemmer var to udeblevet med Forfald.

Til Dirigent valgtes: Smed J. A. HANSEN.

ad 1. SEKRETÆREN aflagde Beretning.

I Anledning af den af Rigsdagen vedtagne Lov om Tilskud til Arbejdsløshedskasser, havde vor Generalforsamling i Maj 1907 vedtaget at nedsætte et Udvalg med den Opgave, at udarbejde en Mønstervedtægt. Udvalget havde forhandlet med Arbejdsløshedsinspektøren, og den gode Helhedsplan, der nu er raadende i denne Sag, skyldes væsentligt dette Udvalgs energiske Arbejde.

Vi fik gennem dette Arbejde ogsaa den Tilfredsstillelse, at se de af os udpegede Mænd valgt ind i Arbejdsløshedsnævnet. Det nuvalgte Nævn er imidlertid kun et foreløbigt — det endelige Nævn vælges paa et Aarsmøde, som Kasserne afholder til Sommer.

Det var lykkedes at lægge den Forstaaelse i Loven om Tilskud til Arbejdsløshedskasserne, at det Offentliges Tilskud bliver lige saa stort som Medlemskontingentet, ligesom man havde bistaaget Kasserne ved at give Andragender til Kommunerne Form.

34 Kasser med 78,904 Medlemmer har faaet Statsanerkendelse.

Om Arbejdsløshedens Omfang og Karakter havde man søgt de nødvendige Oplysninger hos Organisationerne Maaned efter Maaned, men Sekretæren maatte beklage, at enkelte Organisationer ikke syntes at forstaa Betydningen af at kunne fremlægge Tal over Arbejdsløshedens Omfang.

Den 31. Januar 1907 var af 92,803 Medlemmer 15,203 Arbejdsløse eller = 16,38 pCt. Derefter daler Arbejdsløsheden Maaned efter Maaned, saaledes at man den 31. Maj er nede paa 2,708 Arbejdsløse eller = 2,91 pCt. Den 31. Oktober er de Arbejdsløses Tal atter steget til 5,370 eller = 6,03 pCt.

og den 31. December til 8180 eller = 10,11 pCt. Siden 1. Januar 1908 er Arbejdsløsheden stadig blevet forøget; for Københavns Vedkommende er der for Tiden ca. 10,000 Arbejdsløse.

De forskellige Kasser har i 1907 udbetalt tilsammen 282,228 Kr., hvilket er 24,635 Kr. mindre end i det foregaaende Aar.

Til Strejkende og Udelukkede er der af De samvirkende Fagforbund udbetalt 50,544 Kr., deraf til Udlandet 4095 Kr. Samtlige danske Fagorganisationer har (Bygningsnedkerne i København medregnet) udbetalt 565,103 Kroner

Til Syge har Organisationerne udbetalt 80,982 Kr. og til Tilskadekomne 33,310 Kr.

Sekretæren omtalte enkelte af de forløbne Lønbevægelser; Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Strejker og Konflikten paa Skibsværfterne var behandlet paa sidste Generalforsamling, saa der var ingen Anledning til at gaa i Detailler angaaende disse. — Han omtalte indgaaende Arbejdsmændenes Konflikter paa Nørrebros og Østerbros Jernbanestationer, samt Kvindeligt Arbejderforbunds Strejke paa Tændstikfabrikerne, Konflikter der endte paa særlig gunstige Vilkaar for Arbejderne.

I 1902 lykkedes det Rhederiforeningen at knuse Sø- og Havnearbejdernes Organisation. Nu har de rejst sig igen ved et energisk Arbejde. I 1906 lod Forretningsudvalget foretage en Henvendelse til Admiral Richelieu om en Ordning af Forholdene ved Havnen og paa Skibene, samt Organisationsrettens Anerkendelse. — Kort efter blev Skudsmaalsbøgerne afskaffede, og i Fjor Sommer, efter Forhandling mellem Formændene for de samvirkende Fagforbund og Rhederiforeningen, ophævedes Forbudet mod at Sømænd og Havnearbejderne stod organiserede.

Sekretæren omtalte endvidere Lønbevægelsen hos Carl M. Cohr. Denne Konflikt var dog hævet netop i disse Dage paa en for Arbejderne tilfredsstillende Maade. Endvidere berørte Sekretæren Møbelsnedkernes Krav om Arbejdstidens Forkortelse, og med-

delte, at Forretningsudvalget havde haft store Betæneligheder ved at give Sanktion til Opsigelsen, og han gjorde derefter Rede for de Lock-out-Trusler, der i det forløbne Aar har været fremsat fra Arbejdsgiverforeningen.

Lønbevægelserne har været meget omfangsrig: 40 Organisationer har været i Lønbevægelse, og disse har skaffet 39,274 Medlemmer Fordel, dels i Form af højere Løn og dels i Form af kortere Arbejdstid. 33,628 Medlemmer har opnaaet Fordel uden Konflikt, 5211 har været i Strejke og 435 har været udelukkede.

I Tiden fra 1. Januar til 1. April 1908 har 18 Organisationer afsluttet ny forbedrede Overenskomster, deriblandt er flere store Organisationer, saaledes Murerne i Provinserne, Malerne i København, Slagterne i Provinserne og København, Keramikere i Porcelæns-Fabrikerne og flere andre Iag.

Den 1. April 1908 var endnu ikke afsluttet Overenskomst i følgende Fag: Billedskærere og Dekorationsbilledhuggerne i hele Landet, Drejerne i Aarhus, Gartnerne i Nordre Birk, Karetmagerne paa Scandia m. fl. Steder, Kommunale Kedelpassere i København, Kurvemagerne i København, Kvindene i Stentrykkerierne, Linnedsyerskerne i København, Møllerne i København, Rebslagerne i nogle Provinsbyer, Sadelmagerne i flere Provinsbyer, Savværksarbejderne i Østifterne, Skibstømmerne i Fakse, Snedkerne og Stolemagerne i København, Søfyrbøderne og Sømændene.

Om Arbejdstidens Længde foreligger der Oplysninger for 77,505 Arbejdere. 502 har en Arbejdstid, der er under 8 Timer daglig, 1180 arbejder 8 Timer, 1519 arbejder 8½ Time, 10031 arbejder 9 Timer, 13961 arbejder 9½ Time, 44011 arbejder 10 Timer og 6301 arbejder over 10 Timer daglig.

Denne Opgørelse er udelukkende baseret paa Arbejdstiden i Sommermaanederne. For Vintermaanedernes Vedkommende er Arbejdstiden i mange, og da navnlig i Bygningsfagene, betydelig kortere.

Bestræbelserne for at faa Arbejdstiden nedsat er kronede med Held

for 6015 Medlemmer. 153 Medlemmer har faaet Arbejdstiden nedsat med $\frac{1}{4}$ Time, 4344 med $\frac{1}{2}$ Time, 64 med 1 Time, og 144 med 2 Timer.

Derudover har 1314 Medlemmer faaet Arbejdstiden nedsat med 1 Time i de 4 Vintermaaneder.

Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne bliver stadig hyppigere, der har saaledes været afholdt 34 Fællesmøder i 1907, og siden 1. Januar 1908 har der været afholdt 12 Fællesmøder. Forretningsudvalget har desuden deltaget i Forhandlinger med forskellige Arbejdsgiverorganisationer udenfor Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Paaligningen af Strejkebidrag har i 1907 været 1 Kr. 05 Øre pr. heltbetalende Medlem.

Forretningsudvalget har i Tiden fra den 6. April 1907 til 1. April 1908 afholdt 49 Møder, paa hvilke der er behandlet 199 Sager. Deraf er de 128 Lønsager og de 71 er af forskellig Art. Af disse Sager er 127 behandlet en Gang, 34 to Gange, 21 tre Gange, 13 fire Gange, 3 fem Gange, 4 seks Gange, 1 syv Gange, 2 otte Gange, 1 ni Gange, 1 ti Gange, 1 tolv Gange og 1 nitten Gange.

Gensidighedsreglerne er tiltraadte af 32 Forbund og 7 enkeltstaaende Foreninger med tilsammen 31,929 Medlemmer.

Organisationernes samlede Formue udgjorde den 1. Jan. 3,435,507 Kr., og de udenfor staaende Organisationer ejede 537,789 Kr. Der var en Formuefremgang paa 730,810 Kr.

De samvirkende Fagforbund bestaar af ialt 50 Forbund med 1151 Afdelinger med tilsammen 90,051 Medlemmer og 12 enkeltstaaende Foreninger med 755 Medlemmer. — Tilsammen 90,806 Medlemmer.

Der har været en Tilgang af 12,725 Medlemmer i 1907.

Idet Sekretæren sluttede sin Beretning om Virksomheden, henviste han angaaende Enkelthederne til den foreliggende trykte Beretning.

Alt i Alt fandt han, at de enkelte Organisationers Arbejde og deres indbyrdes Samarbejde havde været tilfredsstillende i det forløbne Aar.

Maler CARL OLSEN var tilfreds med Virksomheden, men savnede i den trykte Beretning en Opgørelse over den af Organisationerne udbetalte Begravelseshjælp.

LYNGSIE gjorde opmærksom paa, at Havnearbejderne ikke var saa helt sikre paa at have deres Organisationsret i Behold, og nævnte nogle Eksempler herpaa.

FORMANDEN raadede Lyngsie til personlig at tale med den ny Direktør for Det forenede Dampskibsselskab. Heri var Lyngsie enig med Formanden.

Maskinsnedker PETERSEN ønskede i Modsætning til Maler Olsen, at man af Beretningen helt skulde udelade Oplysninger om Syge- og Ulykkes-Understøttelse.

SEKRETÆREN gav Tilsvaret til de forskellige Talere, hvorefter Bødker ANTON ANDERSEN anbefalede at Beretningen fremtidig kom til at indeholde Angivelse af *alle* de Understøttelsesformer, der raader indenfor Organisationerne.

LYNGSIE gjorde hertil den Bemærkning, at vi enten burde tage al Ting med eller ingen Ting. Taleren henlede Opmærksomheden paa Tabellen Side 36 om Lønbevægelserne og deres Resultater. Tabellen viser med matematisk Nøjagtighed, at vi skal stille Krav, naar Tiden er til det, og forholde os rolige i sløje Tider. Ud fra dette Synspunkt gennemgik Lyngsie kort, hvad der var sket sidste Aar og fremhævede ved at pege paa de slette Bygge- og Pengeforhold i Aar Nødvendigheden af, at saa mange Organisationer, som Tilfældet var, i *Fjor* skaffede sig bedre Arbejdsvilkkaar, og ikke forhindredes deri af en enkelt Lønkamp, der kunde have taget alle vore Kræfter.

Det vedtoges med overvældende Majoritet at optage i Beretningen Oversigt over alle Understøttelsesforhold.

Virksomheden godkendtes derefter med alle Stemmer mod 1.

ad 2. Kasserer E. SVENDSEN forelagde derefter Regnskaberne, der forud var udsendte trykte til Repræsentanterne. Kassereren gjorde opmærksom

paa de udsendte trykte Rettelser. Regnskaberne godkendes.

ad. 3. *Sekretæren* gjorde Rede for de Lønbevægelser der endnu ikke vare afsluttede. De fleste var smaa. En særlig Omtale fortjente *Mobelsnedkernes i København*.

Arbejdsgiverforeningen har udstedt Parole til sine Organisationer om ikke at gøre nogen Indrømmelse i Retning af Arbejdstidsforkortelse. Efter flere forgæves Forhandlinger fremkom den Tanke at forny Overenskomsten og at lade Spørgsmaalet om Arbejdstiden være aabent. Der var dog et Spørgsmaal, som Organisationerne skulde tage Stilling til, nemlig Varigheden. Svendene havde vedtaget den 2-aarige Varighed og Mestrene den 3-aarige Varighed, men de sidste føjede rigtig nok til, at i de 3 Aar maatte Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse ikke give Anledning til Arbejdsstandsning. Hermed bortfaldt Overenskomsten, og et senere Møde med Arbejdsgiverne havde ikke givet noget andet Resultat, derfor var der varslet Arbejdsstandsning fra den 22. April.

Søfyrbødernes- og Sømændenes Organisationer har faaet Sanktion til at forhandle med Rhederiforeningen. Man ved ikke hvorledes Forhandlingerne kan forløbe.

Karetmagerne (80 Mand) har stillet Krav til »Skandia«, der hører ind under Jernindustriens Sammenslutning. Savværksarbejderne og Maskinsnedkernes Forbund har Lønbevægelse i en Række Byer.

Snedker VALD. FRIIS bebrejdede Forretningsudvalget, at det havde udsat at give Arbejdsgiverforeningen det af Snedkerne ønskede Strejkevarsel.

Efter en kort Diskussion, hvori Snedker Carl Gran og Sekretæren deltog, foreslog Dirigenten Kl. 1 at holde Pause til Kl. 2 $\frac{1}{2}$.

Efter Pausen fortsattes Diskussionen af Kasserer E. Svendsen, Vald. Friis, Gran, Formanden, Martin Petersen, Nygaard, Lyngsie, Viggo Christensen, Anton Andersen, Sekretæren, Marinus Petersen, Elektriker Sørensen og Gørtler Zangger.

Et af Nygaard stillet Forslag om Nedsættelse af et Udvalg til at frem-

komme med en Indstilling angaaende Sagen, vedtoges med overvældende Flertal.

Lønbevægelser og Konflikter

Savværksarbejderne og Maskinsnedkerne paa Randers Trævarefabrik har i nogen Tid nægtet at trække nogle paa Fabriken opsatte Kontroluhre, og Forhandlinger herom mellem Forbundet og Fabrikens Direktion, og senere med Foreningen for Savværker- og Høvlerier i Jylland, førte ikke til noget Resultat.

Sagen blev derefter overgivet til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, der anmodede vort Forretningsudvalg om et Fællesmøde angaaende Sagen. Ved dette Fællesmøde enedes man om at søge Spørgsmaalet løst paa selve Fabriken i Randers, og her lykkedes det endelig at komme til en Forstaelse.

Samme Fag har faaet Forretningsudvalgets Sanktion til at nedlægge Arbejdet paa Hillerød og Frederiksværk Savværker, samt paa Træskofabriken i Slagelse. Paa Savværkerne ønsker man gennemført den samme Minimalløn som er fastsat i Overenskomsten af 24. April 1907 for Jylland, nemlig 36 Øre, stigende til 37 Øre i 1909, hvorimod Savværkerne kun vil betale 33 Øre. — Paa Træskofabriken i Slagelse søges gennemført nye Akkordpriser.

I Fredericia, Holstebro og Skive, hvor der ikke tidligere har været Overenskomster, har Forbundet gennemført Overenskomst. Desuden er der gennemført Overenskomster i Næstved, Nakskov, Hinnerup og Slagelse.

I Holbæk er ligeledes gennemført en Overenskomst. Minimallønnen for øvede Maskinpassere og Haandarbejdere blev hævet fra 35—38 Øre pr. Time, og stiger den 1. Oktober d. A. til 40 Øre

Overenskomsten træder i Kraft den 1. April d. A.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44

KØBENHAVN DEN 2. MAI 1908

4. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde. Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i Helsingør; Drejerne i Aalborg; Murerne i Esbjerg; Snekkerne og Stølemagerne i København; Sølvarbejderne hos A. S. Carl M. Cohn).

De samvirkende Fagforbunds ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde

II.

ad. 4. Sekretæren indledede Spørgsmaalet angaaende Stillingen til de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer. Han paa-pegede Nødvendigheden af, at alle Fagorganisationer stod samlede i en Centralorganisation og anbefalede, at der udarbejdedes en Pjece, angaaende De samvirkende Fagforbunds Virkemaade og hele Stilling.

Forbundets Forretningsfører, Murer M. P. Nielsen, omtalte en Skrivelse som Forbundets Afdeling i København havde fremsendt til De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, om at foranledige at de udenforstaaende Organisationer sluttede sig til De samvirkende Fagforbund og fremsatte paa Forretningsudvalgets Vegne Forslag til Beslutning.

Kasserer E. SVENDSEN paaviste, at det der manglede, var Kendskab til De samvirkende Fagforbund.

Skibstømmer M. JACOBSEN mente, at De samvirkende Fagforbund havde virket hæmmende paa de enkelte Fagorganisationers Bevægelsesfrihed, og haabede paa en Forandring heri.

Murer M. P. NIELSEN, Kasserer E. SVENDSEN og Arbejdsmændene J. JØRGENSEN og GEORG HANSEN talte alle i

Tilslutning til den foreslaaede Resolution.

Typograf RASMUSSEN, Odense, henstillede, at der tilstilledes alle Medlemmer af Organisationerne et Uddrag af den af De samvirkende Fagforbund udarbejdede Aarsberetning.

Murerforbundets Repræsentanter fremsatte følgende Resolution:

»For at fremme Sammenslutningen af alle Fagorganisationer opfordres Forretningsudvalget til, naar det anser Tidspunktet for gunstigt at indbyde de udenfor staaende Foreningers og Forbunds Bestyrelser til et Møde, for der at tale om det formaalstjenlige i at staa fast sammensluttede i Lighed med Arbejdsgivernes Organisationer.«

Det af Forretningsudvalget fremsatte Forslag til Beslutning var saalydende:

»Idet Repræsentantskabet henviser til den paa den 7. skandinaviske Kongres i Kristiania 1907 vedtagne Resolution vedrørende Arbejdernes faglige Landsorganisationer, opfordrer det Forretningsudvalget til at lade udarbejde en Pjece om De samvirkende Fagforbunds Stilling og Opgaver. Denne Pjece tilstilles saavel de udenfor staaende som de tilsluttede Organisationer i et passende Antal Eksemplarer.«

Begge Resolutionerne vedtoges enstemmigt.

ad 5. Sekretæren henviste til hvad der var besluttet paa den 7. skandinaviske Arbejderkongres, angaaende Oprettelsen af et statistisk Bureau for Arbejderorganisationerne i Skandinavien og anbefalede Repræsentantskabet at vedtage en af Forretningsudvalget

foreslaaet Resolution der var saalydende:

»Under Henviſning til den paa den 7. skand. Kongres vedtagne Resolution angaaende eventuel Oprettelse af et statistisk Bureau for Arbejderorganisationerne i Skandinavien, og med Henblik paa den af de skandinaviske Arbejdsgiverorganisationer truffne Vedtagelse om Oprettelse af et permanent Udvalg, paalægges det Forretningsudvalget at træde i Forbindelse med Ledelserne for de faglige Landsorganisationer i Norge og Sverrig, for med dem at overveje Nødvendigheden af allerede nu at skride til Oprettelsen af et saadant skandinavisk Bureau for Arbejderstatistik.

Denne Resolution vedtoges enstemmigt.

ad 6. Angaaende Spørgsmaalet om faglig Statistik forelaa en af Forretningsudvalget fremsat Resolution, som motiveredes af Sekretæren og som anbefaledes af flere Repræsentanter.

Under Diskussionen henstillede Former CHRISTENSEN at Forretningsudvalget lod udarbejde ensartede Skemaer til Brug ved Indhentning af Oplysninger om faglige statistiske Forhold.

Den foreslaaede Resolution var saalydende:

»Da det ved Forhandlinger med Arbejdsgiverne i Reglen viser sig, at Arbejdernes Organisationer mangler det fornødne statistiske Overblik over Medlemmernes Lønningsforhold, og da det nu, efter at Arbejdsgiverforeningen har oprettet et statistisk Kontor, vil være dobbelt nødvendigt at de Arbejderrepræsentanter, som i Fremtiden skal forhandle med Arbejdsgiverne, har nøje Kendskab til disse Forhold, opfordrer Repræsentantskabsmødet Organisationerne til, forinden de indleder Forhandling med Arbejdsgiverne om nye Overenskomster, at skaffe sig en paalidelig Statistik over deres Medlemmers Løn- og Arbejdsforhold.

Forretningsudvalget skal arrangere sig med en Statistiker, saaledes at de af Organisationernes Tillidsmænd,

som vil forpligte sig til at gennemgaa et statistisk Kursus, kan faa Adgang dertil.

ad 7. Sekretæren henviste til det af Arbejdsgiverforeningen udarbejdede Forslag til Norm for Behandling af faglig Strid.

Et af Forretningsudvalget nedsat Udvalg havde udarbejdet Ændringsforslag til Arbejdsgiverforeningens Forslag; disse var derefter tiltraadt af Forretningsudvalget og udsendte til Repræsentantskabets Medlemmer.

Efter nogen Diskussion vedtoges følgende Resolution:

»Idet Repræsentantskabet, i Overensstemmelse med tidligere Beslutninger, udtaler den Opfattelse, at det bør overlades de paagældende Organisationer selv, i Forbindelse med Fagets Arbejdsgivere at træffe Afgørelse i Stridigheder angaaende Forstaaelsen af de til enhver Tid bestaaende Overenskomster, og da man ligeledes mener, at der, med Hensyn til de Regler, der skal følges ved saadanne Afgørelser, bør tilstræbes nogen Ensartethed, erklærer Repræsentantskabet, at det i Principet kan tiltræde det foreliggende Forslag til Norm for Regler for Behandling af faglig Strid, til Brug ved Overenskomstforhandlinger.

Repræsentantskabet vælger af sin Midte 4 Medlemmer, som sammen med 3 af Forretningsudvalgets Medlemmer danner et Udvalg til at behandle det foreliggende Forslag og eventuelt forhandle med Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen om dets endelige Affattelse, samt eventuelt anbefale, at de deraf opstaaende Regler tages som Mønster ved fremtidige Forhandlinger mellem Arbejdere og Arbejdsgivere om Voldgiftsregler i de forskellige Fag.

Det i Resolutionen nævnte Udvalg kom til at bestaa af Typograf Viggo Christensen, Smed I. A. Hansen, Arbejdsmand Lyngsie, Tobaksarbejder Alfr. Christiansen, Murer M. P. Nielsen, Bødker E. Svendsen og Maler Axel Jensen.

ad 8. Sekretæren meddelte, at Strej-

ken hos A/S. Carl M. Cohr i Fredericia var endt, med et for Arbejderne gunstigt Resultat. Som Følge heraf udgik Punktet af Dagsordenen.

Punkt 3 optoges til fortsat Behandling.

Det paa et tidligere Tidspunkt af Mødet nedsatte Udvalg havde nu endt sine Forhandlinger angaaende Snekernes og Stolemagerens planlagte Strejke i København.

Forhandlingerne var resulterede i nedenstaaende Resolution, som blev forelagt Mødet, og enstemmigt vedtaget af dette:

»De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab udtaler sin Beklagelse over Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Standpunkt til de foreliggende Krav om en Forkortelse af Arbejdstiden og protesterer imod, at Arbejdsgiverforeningen stadig gør Spørgsmaalet om Arbejdstidens Indskrænkning til et Magtspørgsmaal og særlig lægger sig hindrende i Vejen for, at en Forstaaelse mellem de enkelte Arbejdsgivere og Arbejdere kan finde Sted.

Det af de københavnske Møbelsnedkere rejste Krav om en Indskrænkning af Arbejdstiden til 9 Timer anser Repræsentantskabet for at være et fuldt berettiget Krav, som burde være løst ad fredelig Vej, fordi Arbejderne ved at stille Kravet op uden Forbindelse med Lønkrav, derved selv bærer Udgifterne ved en forkortet Arbejdstid.

Uagtet Repræsentantskabet derfor i et og alt mener, at Møbelsnekernes Krav saaledes er fuldt berettiget og forsvarligt og derfor bør have det samlede Arbejderpartis Støtte, skal Repræsentantskabet dog — i Betragtning af, at der som Resultat af tidligere Forhandlinger har foreligget antagelige Tilbud for begge Parter, hvorom der var Enighed mellem Hovedorganisationens Forretningsudvalg — under Hensyn til de for Tiden herskende vanskelige Forhold opfordre Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund til at søge endnu en Forhandling med Arbejdsgivernes Forretnings-

udvalg Onsdag den 22. April, for derved muligt at fremskaffe et antageligt Forslag.

For at gøre det muligt at undgaa Konflikt paalægges det de københavnske Møbelsnedkere at indkalde til en ekstraordinær Generalforsamling Onsdag Aften, hvor et eventuelt Forslag kan forelægges.»

Udenfor Dagsordenen foreslog Tobaksarbejderforbundets Formand Alfred Christiansen, at der ydedes Formanden og Sekretæren for det vedrørende Mønstervedtægten for Arbejdsløshedskassen nedsatte Udvalg Typograf P. Hvidtfeldt og Smed A. Johansen en Anerkendelse af 100 Kr. hver for deres udmærkede Arbejde ved Mønstervedtægten Udarbejdelse.

Forslaget vedtoges enstemmigt.

Dirigenten hævede Mødet Kl. 8¹/₄.

Lønbevægelser og Konflikter

Bagerne i Helsingør havde opsagt deres Overenskomst med Bagermestrene, og fremsat Krav om højere Løn og kortere Arbejdstid, og da Mestrene ikke vilde imødekomme dette Krav, bebudede de Strejke til den 20. April.

Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vort Forretningsudvalg imidlertid Forslag om et Fællesmøde om Sagen, og et saadant fandt Sted den 23. April, og her lykkedes det at opnaa Enighed om et Forslag, hvorefter Arbejdstiden nedsattes fra 12 Timer til 11¹/₂ Timer i Døgnet. Overenskomsten blev iøvrigt fornyet paa et Aar.

Drejerne i Aalborg. Ved Forhandling er det lykkedes at opnaa Overenskomst for Drejerne i Aalborg.

Arbejdstiden er nedsat med ¹/₂ Time, saaledes at den fra 1. November bliver 9¹/₂ Time daglig og Minimallønnen er hævet til 40 Øre pr. Time.

Overenskomsten er traadt i Kraft den 12. April og kan tidligst opsiges til Ophør den 1. April 1911.

Murerne i Esbjerg. Den 25. April d. A. forhandlede der mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund, Centralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark, angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Muremestrene i Esbjerg var pligtige til at betale Akkord for Murerarbejde.

Fra Forbundets Repræsentanters Side blev det gjort gældende, at Murersvendene i Esbjerg var berettiget til at faa deres Arbejde betalt efter Akkordtariffen, og de støttede sig i saa Henseende til de Forhandlinger, der har været ført mellem de interesserede Parter om Sagen.

Centralforeningens Repræsentanter vilde ogsaa nok erkende, at der skulde betales Akkord for Pudsnings og Fugning, men de mente derimod ikke, at der kan forlanges Akkord for Opmuring.

Da Meningerne om dette Spørgsmaal stod skarpt mod hinanden og da det ikke var muligt at afgøre, hvem af Parterne, der havde Ret, enedes man om at henvise Spørgsmaalet om, hvorvidt der skal være tvungen Akkord i Esbjerg eller ikke til Afgørelse af Fællesudvalget af 20. Juli 1895 som Voldgiftsret (med Opmand), og Parterne var enige om at ville underkaste sig Voldgiftskendelsen og virke til dens Overholdelse.

Man var ligeledes enige om, at der ikke fra nogen af Parterne maa lægges Hindringer i Vejen for Paabegyndelsen af Murerarbejder, og at der udbetales Timeløn, indtil Voldgiftskendelsen, der har tilbagevirkende Kraft, er falden. De i Akkord allerede paabegyndte Arbejder bliver uberørte af Voldgiftskendelsen.

Retten skal have afsagt Kendelse senest Fredag den 8. Maj d. A.

Snedkerne og Stolemagerne i København. I Henhold til den paa Repræsentantskabsmødet vedtagne Beslutning blev der samme Dag rettet Opfordring til Arbejdsgiverforeningen om en ny Forhandling, og en saadan fandt Sted den 22. April. Ved dette Møde opnaedes der Enighed om at forny

Overenskomsten for Møbelsnedkerfaget paa 3 Aar, altsaa til 1. April 1911, dog saaledes, at Minimallønnen, som nu er 40 Øre, fra 1. April 1909 hæves med 2 Øre pr. Time. Bestemmelserne om Arbejdstiden gælder kun et Aar ad Gangen, og kan opsiges til Ophør den 1. April 1909 og derefter hvert Aars 1. April med 3 Maaneders Varsel.

Snedkernes og Stolemagernes Fagforening afholdt Generalforsamling samme Aften og efter en lang Diskussion godkendte Forsamlingen Overenskomsten med overvældende Majoritet.

Sølvarbejderne hos A. S. Carl M. Cohr. Da Arbejdet blev nedlagt paa Carl M. Cohrs Sølvvarefabrik i Fredericia, overtalte Hr. Cohr nogle af Arbejderne til at svigte deres Kammerater, og til at lade sig binde ved Kontrakter med 3 Maaneders Opsigelse. Ved den Forhandling, der førtes med Hr. Cohr den 18. April, var det i særlig Grad Spørgsmaalet om Kontrakternes Opsigelse, der tog Interessen fangen, idet Fabrikken nødigt vilde gaa med til at ophæve disse. Det lykkedes dog at opnaa Enighed, saaledes at Kontrakterne bortfalder 3 Maaneder efter at Arbejdet genoptages.

Overenskomsten, som af Hr. Cohr var sat ud af Kraft, er nu atter gældende med nogle forklarende Bemærkninger.

Fabriken afgav dernæst Erklæring om at den i 3 Maaneder ikke vil antage ny Arbejdskraft, for saa vidt der er disponibel Arbejdskraft tilstede blandt de Arbejdere, som har været inddraget i Konflikten. Arbejdet blev genoptaget paa Fabriken i Fredericia den 21. April. Alle de strejkende Arbejdere, som var til Disposition blev genantagne, og for de Arbejdere, som var bortrejst stod Pladserne aabne til 1. Maj.

I København blev Arbejdet genoptaget den 23. April.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45

KØBENHAVN DEN 9. MAI 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Kongresser (Københavns kommunale Arbejderforbund; Dansk Elektrikerforbunds Kongres; Dansk Karethmagerforbund; Dansk Kedel- og Maskinpasser-Forbunds 6. kongres; Dansk Mølleriarbejderforbund).

Kongresser.

Københavns kommunale Arbejderforbund har i Dagene den 25. og 26. April afholdt sin aarlige Kongres i Rømersgade 22.

Formanden for Forbundet, Sprøjtefører C. PEDERSEN, bød den af ca. 70 Delegerede bestaaende Forsamling Velkommen, og henviste til den trykte Beretning, men som dog fremkom med mange Oplysninger som Supplement til denne.

Af større Foretagender, som Forbundet har arbejdet med i det forløbne Aar, er særlig Pensionsloven, som jo knapt har faaet den Form, som var tænkt, idet nemlig Pensionsretten først begynder efter 15 Aars Tjeneste, regnet fra Funktionærernes fyldte 25. Aar.

Forslaget fra Kommissionen lød paa, at den skulde begynde efter 10 Aars Tjeneste. Dog maatte det siges, at det var et ret godt Resultat, som var naaet i dette Tilfælde, ogsaa med Hensyn til Enke- og Børnepensionen. Den vil faa tilbagevirkende Kraft, regnet fra 1. April 1908.

Den næste meget vigtige Sag, som Forbundet har behandlet, er

Lønrevisionen. Denne foreligger jo ikke vedtaget endnu, men Taleren nærede de bedste Forhaabninger med Hensyn til dens Gennemførelse. Dog vilde han ikke vække altfor store Forhaabninger til Live, da den jo endnu kunde blive reduceret en Del ved Forhandlingerne med Magistraten. Med Hensyn til

Dyrtidstillæg havde dette ogsaa været fremme til Behandling i Forbundet, men man var, sammen med Finansborgmesteren, kommen til det Resultat, at dette helst maatte stryges, for derved at opnaa ovennævnte Lønrevision til 1. April 1909.

Taleren berørte dernæst Anciennitetsforholdene og gik saa over til Omtale af de forskellige Afdelinger under Forbundet. Brandmændene havde faaet en 24 Timers Turnis, samt ansættes af Magistraten. Opsynsmændenes Organisation havde ogsaa faaet indført en Del Forbedringer baade med Hensyn til Løn og Arbejdsforhold. Efter endnu nogle Bemærkninger om de forskellige Afdelinger, sluttede Formanden sin, i alle Maader fyldige Beretning, hvorefter den enstemmig godkendtes af Kongressen.

I Tilslutning til Beretningen vedtog Kongressen følgende Resolution:

Kongressen udtaler sin skarpeste Misbilligelse af, at Politidirektøren i Anledning af hans Stilling til kvdl. Natopsyn Emilie Nielsens Afskedigelse og hans Forstaaelse af Regulativet, der omhandler Løn i Sygdomstilfælde.

Ligeledes nedlægger man en skarp Protest imod, at Politidirektøren har faaet en altfor vidtrækkende Myndighed over Arrestfunktionærerne, da disse dog ligesom andre kommun. Funktionærer lønnes og pensioneres af Kommunens Kasse.

Kongressen vedtager derfor at opfordre Hovedbestyrelsen til at søge dette Forhold ordnet paa en for Forbundet tilfredsstillende Maade.

Regnskabet, som balancerede med 18,849 Kr. 66 Øre, blev enstemmig godkendt.

Under Behandlingen af Lovændringer vedtoges Forslag om Understøttelse i Tilfælde af ubegrundede Afskedigelses.

Under den videre Diskussion om Forbundets Virksomhed i det kommende Aar vedtoges følgende Resolution:

»Det paalægges Hovedbestyrelsen at drage Omsorg for, at Bestemmelsen om, at de Funktionærer, dels Maskinister dels Brandmænd, som ansættes under Københavns Brandvæsen, som skal have aftjent deres Værnepligt, ophæves.«

»Det paalægges Hovedbestyrelsen at søge De samvirkende Fagforbunds Sanktion til, at Forbundet faar Ret til at udvide sine Rammer til ogsaa at omfatte samtlige Arbejdere under Frederiksberg Kommune.«

Forbundets Virksomhed i det kommende Aar bør i første Række koncentreret om Gennemførelsen af det til Magistraten indsendte Lønandragende. Det paalægges Hovedbestyrelsen at virke energisk for, at Andragendet gennemføres i den Skikkelse, hvori det indsendes.

Endvidere paalægges det Hovedbestyrelsen at virke kraftigt for, at der foregaar et retfærdigt Avancement blandt Kommunens Funktionærer, i Overensstemmelse med Forbundslovens § 2, Punkt E. Dette søges gennemført, eventuelt ved Henvendelse til Borgerrepræsentationen.

Endelig bør Hovedbestyrelsen paase, at den af Kommunalbestyrelsen vedtagne Bestemmelse for Udbetaling af Løn under Sygdom overholdes i den humane Aand, hvori den er vedtaget.«

Majdemonstrationen. Efter at flere Talere stærkt havde pointeret, at her maatte alle, som paa nogen Maade kunde komme til Stede, deltage, blev det enstemmig vedtaget at deltage i Demonstrationen.

Sprøjtefører C. Pedersen genvalgtes som Formand for Forbundet, Kassereren, Jensen-Pedersen, genvalgtes ligeledes.

Dansk Elektrikerforbunds Kongres. Den 16. April 1908 Kl. 10 Fm. forsamledes de respektive Delegerede for Afdelingerne under Dansk Elektr. Forbund og dannede i Forbindelse med Hovedledelsen Forbundets Kongres.

Formanden, Hr. Sørensen, bød Velkommen. Møde var 19 Delegerede og 5 Medlemmer af Hovedledelsen. Som Repræsentant for Svenska Elektrisk Arbejtereforbundet var mødt A. Johansen.

Virksomheden. Formanden aflagde Beretning om Virksomheden, som godkendtes.

Regnskabet for Aarene 1906—7 oplæstes og godkendtes enstemmigt.

Forslag. Kongressen vedtog følgende Forslag:

1. Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen ved Indgaaelse af nye Løn-Overenskomster saavidt mulig at søge fastsat en ensartet Minimalløn.

2. Kongressen anbefaler Hovedbestyrelsen at søge internationale Overenskomster afsluttet, til Støtte for Forbundet og dets enkelte Medlemmer, under Rejse og andre Forhold.

3. Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen til at træde i Forhandling med nationale Forbund og Foreninger, der tilsigter en Samling af alle Brancher af Metalindustriens Arbejdere indenfor Landsorganisationens Omraade.

4. Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen at iværksætte en Agitation for Tilgang af Afdelinger Landet over. Hovedbestyrelsen bevilges de fornødne Midler afholdte af Strejkekassens Formue.

5. Kongressen opfordrer Hovedbestyrelsen at have sin Opmærksomhed henvendt paa Lærlingeforholdet i Faget.

Lovene. Kongressen vedtog en lang Række Ændringer i Forbundets Love.

Medlemsblad. Man enedes om følgende: Hovedledelsen undersøger, hvad et Blad vil koste Maaned eller Kvartal, et Prøveexemplar trykkes og udsendes til Afdelingen med Tilføjelse af Omkostninger. Disse tager da Standpunkt til Sagen.

Arbejdsløshedskasser. Følgende Resolution vedtoges.

Dansk Elektrikerforbunds Kongres, afholdt den 16.-17. April 1908, vedtager: Statsanerkendelse af Rejse- og Understøttelseskassen indgives til Arbejdsløshedsinpektøren, saaledes at den kan træde i Kraft fra og med 1. Juli 1908.

Strejkeunderstøttelse. Kongressen vedtog at Strejkeunderstøttelsen skal være: For 3 Mdr. gamle Medlemmer indtil 1 Aar pr. Uge Kr. 10,50

For 1 Aar gamle Medl. indtil 3 Aar pr. Uge Kr. 12,25

For over 3 Aar pr. Uge Kr. 14,00.

Valg. Som Formand valgtes ved Akklamation E. Sørensen.

Samarbejdet. Der vedtoges en Resolution fra »Svenska Elektr. Arbejtereforbundet« gaaende ud paa Samarbejde mellem de skand. Organisationer.

Dansk Karethmagerforbund afholdt

Kongres i Rømersgade 22, København, den 16., 17., og 18. April.

Der var mødt ialt 21 Delegerede, som repræsenterede 12 Afdelinger med tilsammen 431 Medlemmer, samt Medlemmer af Hovedbestyrelsen.

Forretningsføreren aabnede Kongressen og bød de Delegerede Velkommen, hvorefter han aflagde Beretning om Virksomheden i de siden sidste Kongres forløbne 2 Aar. I nævnte Tidsrum er der opnaaet Lønforhøjelser i 11 af Forbundets Afdelinger, omfattende ca. 300 Medlemmer. Lønforbedringerne er paa ganske enkelte Undtagelser nær gennemført uden Strejke, kun paa et Par Værksteder, omfattende ialt 8 Medlemmer, har Arbejdet været standset. For Tiden er Overenskomsten af os opsagt i Varde, Ringkøbing, Holstebro, Vejle og Aarhus. »Paa Scandia« i Randers er der fremsat Krav om Lønforhøjelse af de bestaaende Akkordpriser.

I Vejle har det været nødvendigt at foretage Arbejdsstandsning, da Mestre viste sig meget afvisende ved de Forhandlinger, der er ført. Strejken omfatter ialt 7 Mand. Der er oprettet 2 nye Afdelinger. 2 Afdelinger, Kolding og Afdelingen ved de elektriske Sporveje, var opløste. Medlemmerne af sidstnævnte Afdeling var indtraadt i Københavns Afdl. Forbundets Medlemsantal var ved sidste Kvartals Slutning 540 mod 438 for 2 Aar siden.

Der førtes en længere Diskussion om Virksomheden. Ved Afstemningen vedtoges med 12 Stemmer mod 6 ikke at anse de fra »Vulkan« til »Scandia« i December 1906 overflyttede Medlemmer forberettede til Flyttehjælp.

Forbundets Virksomhed godkendtes enstemmigt.

Regnskabet for Aarene 1906—1907 fremlagdes. Efter at enkelte Forespørgsler var besvarede, godkendtes Regnskabet enstemmigt.

Paa Forslag fra Hovedbestyrelsen vedtoges ved skriftlig Afstemning at give Forretningsføreren fast Løn, saaledes at han udelukkende kan beskæftige sig med Forbundets Ledelse.

Arbejdsløshedskassen. Et Forslag om at søge Rejse- og Understøttelseskassen statsanerkendt vedtoges enstemmigt.

Der gaves Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at forhandle med og eventuelt indgaa paa saadanne Ændringer, som Arbejdsløhedsinspektøren maatte forlange som Betingelse for at opnaa Anerkendelse.

Loven. Saavel fra Afdelingerne som fra Hovedbestyrelsen var der stillet en Del Ændringer til Loven.

Næste Kongres afholdes i København 1911.

Til Forretningsfører genvalgtes med Akklamation Em. Olsen

Dansk Kedel- og Maskinpasser-Forbunds 6. Kongres afholdtes i Dagene den 19. og 20. April 1908 i »Folkets Hus«, Jagtvej 69.

Der var mødt 42 stemmeberettigede Delegerede, repræsenterede 26 Afdelinger.

Forretningsføreren aflagde Beretning om Virksomheden og omtalte forskellige Forhandlinger med Arbejdsgiverforeningen, Normal-Overenskomsten, med Fabrikanten i Jernindustrien, Intreprenørforeningen, Bryggeriforeningen o. fl. Skønt han mente, vi havde bestemte Udtalelser fra Arbejdsgiverforeningen om Forstaaelsen af Overenskomsterne, fremkom der dog stadig Fortolkninger, som var til Skade for Arbejderne. Af løbende Lønbevægelser, som ikke var afsluttet, var særlig den med Københavns Kommune, hvor Kedel- og Maskinpasserne med Rette mente at være tilsidesat overfor andre, som de tidligere havde været i Lønningsklasse sammen med. Nu var der imidlertid en Lønreform under Udarbejdelse, og han haabede da ved Forhandling, at de vilde komme paa rette Plads igen. Den 1. Januar 1905 var Medlemsantallet 733 i 19 Afdelinger, 1. April 1908 var Medlemsantallet 1230 i 30 Afdelinger. Nu var alle organiserede Kedel- og Maskinpassere Medlemmer af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, hvilket han kun kunde betragte som et Gode for Medlemmerne selv. De indvundne Fordele ved Lønforbedringer var ca. 100,000 Kr. siden sidste Kongres. Nu var alle Overenskomster fra Arbejdsgiverforeningen afsluttet saale-

des, at de udløb 1. Februar 1911. Virksomheden godkendtes enstemmig.

Regnskabet. Kasserer J. Christiansen oplæste Regnskabet, som — efter at nogle Spørgsmaal var besvaret — godkendtes enstemmigt.

Loven. Der foretoges derefter en Del Ændringer i Lovene, hvorved Kontingentet til Forbundet blev forhøjet med 40 Øre om Maanedene, og der vil fra 1. Juli, ved et Medlems Dødsfald blive udbetalt 100 Kr. i Begravelseshjælp til de Efterladte. Endelig vedtoges det at fremskaffe og vedligeholde en Statistik for Forbundet.

Arbejdsløshedskassen. Mandag den 20. April afholdt Kedel- og Maskinpassernes Arbejdsløshedskasse i Danmark sit Aarsmøde Jagtvej 69, København.

Formanden aflagde en kort Beretning om Kassens Tilbliven og Anerkendelse. Skøndt det kun var kort Tid siden Kassen blev statsanerkendt, vilde han dog udtale sin Glæde over det Resultat, der var naaet.

Kassereren oplæste Regnskabet. Bank- og Kassebeholdningen var den 1. November 1907 4414 Kr. 38 Øre; Indtægten var 2124 Kr. 69 Øre. Udgift 1638 Kr. 35 Øre; Bank- og Kassebeholdningen var den 31. Marts 1908 4900 Kr. 72 Øre. Regnskabet, der balancerede med 6539 Kr. 07 Øre, blev enstemmig godkendt.

Til Formand genvalgtes N. Chr. Larsen. Til Kasserer J. Christiansen.

Dansk Mølleriarbejderforbund afholdt sin 11. Kongres i »Folkets Hus«, Jagtvej, den 16. og 17. f. M.

Forbundets Formand, HARTVIG CHRISTENSEN, aabnede Kongressen og bød de Delegerede velkommen. Han mindede om, at siden sidste Kongres havde Forbundet mistet sin mangeaarige Formand, M. Dalby, og han mindedes Dalbys energiske Arbejde. De Tilstedeværende sluttede sig hertil ved at rejse sig.

Der var mødt 23 Delegerede fra 19 Afdelinger, 4 Afdelinger havde ingen Repræsentant sendt.

Som Repræsentant for de organiserede svenske Mølleriarbejdere var mødt Formanden for »De forenede Forbund«,

hvorunder Møllerne hører, Hr. SANDBERG, Stockholm.

Hr. Sandberg takkede for Indbydelsen og udtalte, at de svenske Mølleriarbejdere skyldte sine danske Kolleger en Tak for, at de af dem havde lært at forstaa Organisationens Betydning.

Formanden aflagde Beretning om de to foregaaende Aars Virksomhed. Medlemsantallet var gaaet godt fremad. Et Par nye Afdelinger var oprettet, og af de bestaaende havde de fleste forøget deres Medlemsantal, nogle ret betydeligt. Der var opnaaet nye Overenskomster med Lønforbedringer i Odense, Svendborg, Horsens, Hadsten, Aarhus, Aalborg og København. Forbedringerne der beløber sig til ca. 23,000 Kr. for ca. 230 Medlemmer, var opnaaet ved fredelig Forhandling.

Paa en Del Vindmøller i Sydsjælland var der indført Ugeløn, ligesom Kost- og Logisystemet var afskaffet, og der var opnaaet Betaling for Søn- og Helligdagsarbejde.

Ved Forhandling med Dansk Møllereforening om Afskaffelse af Søn- og Helligdagsarbejde havde man opnaaet, at denne Forening havde indgivet Andragende til Justitsministeriet om Forbud mod Ind- og Udlevering af Varer Søn- og Helligdage. Ministeriet havde svaret, at det vilde have Andragendet i Erindring ved Lovens Revision.

Den paa sidste Kongres vedtagne Arbejdsløshedskasse havde nu virket i $\frac{3}{4}$ Aar og havde stadig klaret sig godt. Kassen var statsanerkendt fra 1. Oktober 1907.

Regnskaberne for Aarene 1906 og 1907 fremlagdes og godkendtes.

Det vedtoges at oprette et Kontor i København for Anvisning af Arbejde og Kontrollering af Arbejdsløse.

Til Formand valgtes N. J. Andersen, til Kasserer Hartvig Christensen.

Næste Kongres afholdes i København 1911.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3543.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46

KØBENHAVN DEN 16. MAI 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Børstenbinderne i Holstebro; Elektrikerne i København; Handskemagerne i København; Kurvemagerne i København; Murerne i Esbjerg; Mølleriarbejdernes Forbund; Pottemagerne i Roskilde; Stenarbejderne paa Bornholm). Arbejderbevægelsen i Udlandet (Interpellation i Dumaen paa Grund af Forfølgelsen af Fagforeningerne i Rusland). Arbejdsløsheden i Danmark i Marts Maaned.

Lønbevægelser og Konflikter

Børstenbinderne i Holstebro. I April Maaned stiftede Børstenbinderne i Holstebro en Afdeling, som de indmeldte i Dansk Børstenbinderforbund. Efter at Børstefabrikant Petersen var kommen til Kundskab herom, gjorde han nogle velmente Forsøg paa at sprænge Afdelingen, og som Middel hertil benyttede han den ikke ukendte Trafik, at afskedige det ene Medlem efter det andet. For at forhindre Fabrikanten i fuldføre sit Forsæt besluttede Forbundet at standse Arbejdet hos ham, og hertil gav vort Forretningsudvalg sit Samtykke.

Arbejdsstandsningen varede dog kun tre Dage, idet Fabrikanten underskrev den for Faget gældende Overenskomst, og paa, at han respekterede Organisationsretten.

Overenskomsten er saalydende:

ad 1. For at faa Forholdene ordnede hos Laurits Petersen indgaar han paa, at anerkende Børstenbinderforbundets Priskurant med Regulativ, at denne træder i Kraft 1. Juni d. A., og at Hr. Petersen genantager de fratraadte Arbejdere.

ad 2. Ved Indskrænkning af Driften, som maatte medføre Afskedigelse af Arbejdere, ville saadanne først være at antage.

ad 3. Det skal staa enhver paa Fabriken beskæftiget Arbejder frit for, om de vil være Medlem af

nogen Fagforening eller ej, og Hr. Petersen maa ikke lægge sine Arbejdere Hindringer i Vejen for Indtræden i Fagforeningen.

ad 4. Da Fabriken for Tiden ikke kan anvende mere Arbejdskraft vil den omdisputerede kvindelige Arbejder være at antage først ved nye Ansættelser.

ad 5. Arbejdet paabegyndes Fredag Morgen den 8. ds.

Samme Forbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at søge den i Faget gældende Overenskomst gennemført paa *Fyns Børste- og Penselsfabrik i Odense*.

Lønbevægelsen vil omfatte 6 Medlemmer.

Elektrikerne i København. Mellem Foreningen for Installatører af elektrisk Lys og Kraftoverføring og Elektrikernes Fagforening i København er der indgaaet en ny Overenskomst. Denne indeholder *Regler for Samarbejdet, Regler for Behandling af jaglig Strid, samt Bestemmelser om Minimalløn og Arbejdstid* m. m.

Minimallønnen er fastsat til 50 Øre pr. Time for Montører; for Udlærlinge det første Aar 35 Øre og for Hjælpearbejdere 33 Øre pr. Time. Arbejdstiden er nedsat fra 10 til 9 $\frac{1}{2}$ Time daglig.

Overenskomsten, som tidligst kan opsiges til Ophør den 1. Februar 1911, omfatter 415 Medlemmer i København.

Samme Forbund har gennemført en Overenskomst for Elektrikerne hos Installatørerne E. Rasmussen og C. Abel i Fredericia.

Minimallønnen for udlærte selvstændige Montører er fastsat til 50 Øre i Timen.

For Hjælpemontører over 20 Aar: 1ste Aar 36 Øre, 2det Aar 38 Øre og 3die Aar 40 Øre pr. Time, og derefter som udlærte Montører.

Alt Arbejde beregnes saavidt muligt efter Akkordtariffen.

Rejsetid betales med Timeløn. For Ophold udenfor Byen betales i Kostpenge 2 Kr. 35 Øre pr. Dag.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 15. Marts 1910.

Handskemagerne i København har modtaget Forretningsudvalgets Samtykke til at opsiges den nugældende Overenskomst til Ophør den 1. September d. A.

Overenskomsten er 10 Aar gammel.

Kurvemagerne i København nedlagde, som meddelt i Arbejderen Nr. 42, Arbejdet den 1. April d. A. efter at det havde vist sig umuligt ved de forudgaaende Forhandlinger at opnaa Enighed om en ny Overenskomst.

Ved senere Forhandling mellem Parterne, hvori deltog en Repræsentant for De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, lykkedes det at komme til Forstaaelse.

Resultatet af Lønbevægelsen er blevet, at Lønnen er hævet med ca 13 ^o/₁₀. Arbejdstiden er nedsat fra 10 til 9¹/₂ Time, og fra 1. April 1909 nedsættes Arbejdstiden til 9 Timer daglig.

Overenskomstens Varighed er fastsat til 5 Aar.

Strejken sluttede den 28. April.

Murerne i Esbjerg. I Arbejderen Nr. 44 meddelte vi, at der ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. April var opnaaet Enighed om at henvise et Spørgsmaal, om hvorvidt der skal være tvungen Akkord for Opmuring i Esbjerg eller ikke, til Afgørelse af en Voldgiftsret.

Den omtalte Voldgiftsret har været samlet til Møde den 5. Maj i Esbjerg, og Opmanden afsagde følgende Kendelse:

«Da det maa anses for en Følge af Konjunkturer, at Akkord har væ-

ret det almindelige i Esbjerg i det sidste Aar, og der ikke har eksisteret nogen Overenskomst mellem Parterne, anser jeg det for Uret at paatvinge den ene Part Forpligtelser, som under andre Konjunkturer kunde virke hæmmende paa Erhvervet for begge Parter. Jeg maa derfor afgive den Kendelse, at det omstridte Murerarbejde kun udføres i Akkord, naar Parterne derom bliver enige.»

Forbundets Repræsentanter gjorde ved Fællesmødet i Arbejdsgiverforeningen opmærksom paa, at Murersvendene i Esbjerg støttede deres Krav om at faa Murerarbejdet betalt efter Akkordtariffen paa Forhandlingerne mellem Centralforeningen af Murer- og Tømrermestre i Jylland og Provinserne og Forbundet, hvorved der var opnaaet Enighed om, at der i Byer, hvor der var Akkord forinden den nuværende Overenskomst blev oprettet, vedblivende skulde betales efter Akkord, og at Esbjerg range-rede blandt disse Byer.

Mestrene bestred heller ikke dette, men de paastod, at der ikke som Regel var givet Akkord paa Opmuringen i Esbjerg. Forbundets Repræsentanter paastod imidlertid det modsatte, og det var herom Striden sluttelig stod, det var altsaa dette Spørgsmaal Voldgiftsretten skulde søge oplyst og afsige Kendelse om.

Opmanden udtaler i sin Kendelse, at der har været Akkord i det sidste Aar i Esbjerg, og efter den trufne Aftale mellem Centralforeningen og Forbundet skulde Murerarbejdet altsaa betales efter Akkord, men Opmanden synes alligevel, at det er Uret mod Mestrene. at Svendene kræver, hvad de i Følge Overenskomsten er berettiget til. Kendelsen gaar iøvrigt ud paa, at Murerarbejdet kun kan udføres i Akkord, naar Parterne bliver enige derom.

Da Striden jo netop staar om, at Svendene kræver Akkord og Mestrene nægter at give Akkord, er det noget vanskelig at forstaa, hvorledes Parterne skal kunne blive enige.

Det vilde unægtelig have været bedre om Opmanden havde holdt sig

til Spørgsmaalet om, hvor vidt der, forinden den nuværende Overenskomst blev oprettet mellem Centralforeningen og Forbundet, var betalt Akkord for Opmuringen i Esbjerg, og saa havde afsagt sin Kendelse ud fra den mellem Parterne bestaaende Overenskomst.

Mølleriarbejdernes Forbund har ved Forhandling opnaaet Overenskomst med de københavnske Dampmøller, hvorved ca. 100 Mølleriarbejdere har faaet et Løntillæg af 2 Kr. pr. Uge. Overenskomsten er afsluttet for et Tidsrum af 5 Aar.

Ved Indgaaelsen af denne Overenskomst er det gamle Stridsspørgsmaal om Organisationsretten ogsaa bragt ud af Verden.

Pottemagerne i Roskilde har modtaget Forretningsudvalgets Samtykke til at indlede Forhandling med Fabrikant G. Brock i Roskilde, for derved at søge Akkordpriserne for Arbejde, der udføres paa Maskiner, forhøjet. Forhandlingerne har dog ikke ført til noget Resultat, idet Fabrikanten nægtede at indgaa paa de stillede Krav. Pottemagerenes Fagforening har derfor fremsat Anmodning om Sanktion til at standse Arbejdet, for derved at tvinge Fabrikanten til at indgaa paa en Overenskomst, som Arbejderne kan være tjent med at arbejde efter.

Forretningsudvalget vil søge optaget en ny Forhandling, og hvis det ikke ved denne lykkes at opnaa Enighed, vil Arbejdet blive nedlagt.

Stenarbejderne paa Bornholm. Mellem Arbejdsgivere i Stenindustrien paa Bornholm og Dansk Stenarbejderforbund er der afsluttet en ny Overenskomst angaaende Betaling for Kløvning og Brostenshugning. Løn-satserne for Kløvning er hævet med ca. 10 %. Timelønnen er hævet med 2 Øre og Arbejdstiden er nedsat fra 10 til 6 $\frac{1}{2}$ Time.

For Brostenshugning er der paa enkelte Poster opnaaet et Tillæg af ca. 11 %.

Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør den 1. April 1910 og for Brostenshuggerne den 1. April 1909.

Arbejderbevægelsen i Udlandet

Interpellation i Dumaen paa Grund af Forfølgelsen af Fagforeningerne i Rusland. Den socialdemokratiske Dumafraktion har, i Forbindelse med Repræsentanter for Venstre-Partiet indbragt en Interpellation i Dumaen paa Grund af Fagforeningsforfølgelsen i Rusland, og som stiller de russiske Fagforeningers Retsstilling i et grelt Lys. I Interpellationen henvises til at de indskrænkede Rettigheder som i i Følge de »temporære Regler« af 17. Marts 1906, skulde værne Arbejderorganisationer, takket være den Vilkaarlighed som Øvrigheden og den lokale Administration, den har med Foreningsanliggender at gøre, er blevet fuldstændig annullerede. Det bliver uhyre svært at oprette nye Fagforeninger. Hvad der tillades et Sted, bliver paa det strængeste forbudt et andet Sted.

I nogle Byer tillader Øvrighederne, at Forbundsmedlemmernes økonomiske og retslige Interesser forsvares, i andre derimod forbydes det at optage dette i Forbundslovene, fordi det angives at vise hen til en »agressiv Stemning« fra Forbundsmedlemmers Side. Hvad de allerede tilladte Forbunds Virksomhed angaar, saa konstaterer Interpellationen, at overfor de stedlige Administrationers Forholdsregler om Udvisning af enkelte, eller endog flere virksomme Medlemmer, Forbud mod eller Indskrænkning af Forsamlinger, Ophævelse af Foreninger, Beslaglæggelse eller Undertrykning af Fagforeningspressen osv., vil denne blive til en Umulighed.

Fagforeningernes Eksistens blev — efter Politidepartementets Cirkulære af 23. Maj 1907 — særlig vanskeliggjort derved at de stedlige Øvrigheder anbefalede den omhyggeligste og alvorligste Opmærksomhed paa Fagforeningernes Bestaaen og Virksomhed, og kun paa Grundlag af Loven af 17. Marts at vedtage at anerkende disse, naar der foreligger utvivlsomme Beviser for, at de ikke paa nogensomhelst Maade har Forbindelse med socialdemokratiske Grupper, og at de nævnte Organisationer, ved det ringeste Forsøg paa

at overskride de for dem afstukne Grænser, ufortøvet ophæves.

I Interpellationen paavises der en Mængde Eksemplarer, der karakteriserer Øvrighedens mageløse Vilkaarlighed overfor Fagforeningerne.

Uden at komme nærmere ind paa Øvrighedernes utallige Chikanerier, er det tilstrækkelig at henvise til at disse selv fuldstændig ignorerer de Bestemmelser, der indeholdes i Loven af 17. Marts, og øjeblikkelig opløser Fagforeningerne saasnart de begynder paa at faa Indflydelse paa Arbejderklassen. Den russiske Fagforeningsbevægelses Martyrium i det forløbne Aar er i det hele og store bekendt.

Interpellationen fremdrager Facitet af disse Forfølgelser, idet den henviser til, at siden 1. Juni 1907, er 81 Fagforeninger og 41 Fagforeningsorganer i forskellige Byer blevet ophævede, og utallige Fagforeningsmedlemmer er anholdte og udviste, og at Forsamlinger kun med største Besvær er blevet tilladt og i Norddistriktet kun under den Betingelse, at der paa disse taltes russisk, og endelig at Fagforeningerne lider under Husundersøgelser, Straffe osv. Efter Opramsninger af disse ulovlige Handlinger fremsatte Interpellationens 33 Underskriver, følgende:

1. Er Indenrigsministeren og Justitsministeren bekendt med de anførte Kendsgærninger?

2. Hvilke Forholdsregler er og vil der blive truffet for at forebygge saadanne retsstridige Handlinger og modstridende Fortolkninger af Loven af 17. Marts?

3. Hvad har foraarsaget de yderligere Forholdsregler, som de under Indenrigsministeriet sorterede stedlige Administrationer har taget, overfor de faglige Arbejderorganisationer, deres aktive Medlemmer og den faglige Presse?

4. Er Indenrigsministeren og Justitsministeren tilbøjelig til at træffe saadanne Forholdsregler, til Afhjælpning af de nævnte administrative Forfølgelsen, og til at drage Omsorg for at Overtrædelsen af de tempo-rære Bestemmelser af 17. Marts bliver forfulgt ad retslig Vej?

Arbejdsløsheden

i Danmark i Marts Maaned.

I ag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag	I Løbet af Maaned	Arbejdsled. Dage	Sidste Dag
Arbm., Randers.						80
Barber og Fris.	28	578	22			
Barnevognsarb.						
Billedskærere...	37	301	14			
Brolæggere....	35	200	12	8	64	2
Bryggeriarb....	13	195		5	75	
Drejere.....	14		11	12		8
Elektrikere....	46	597	38	8	31	1
Farmaceuter...						
Forgyldere....	1	15				
Filehuggere....	2	14	2			
Glasarbejdere..						
Gørtl. o. Metalar.	48	735	30	7	53	3
Handskeknagere.	5	142	5			
Hattlearbejdere..	9	240	8	1	25	1
Hvidgarvere...	5	125	3	4	120	3
Jærn- og Metalsk.	6	70	1			
Kedel-o. Maskinp.	16	278	11	15	325	9
Korksk. og Sort.	3	36	1			
Kurvemagere...						
Lohgarvere....	18	186	18			
Metaltrykkere..	2	42	4			
Mineralvandsarb	4	26	4			
Ovsættere....	5	30	6			
Pottemagere...						
Savværksarb. og Maskinsn....	117	1748	74	61	1151	42
Sejlmagere....	3	18				
Skibstømrere...	25	400	20	3	72	5
Skiferdækkere..	10	250	10			
Skorstensfeje e.	3	17	3			
Skotojssarb....	105	1273	37	33	740	12
Sneuk. og Tømr. Bornholm...				4		
Snedkere (Snedkerforbundet).		4393	227		3523	275
Stenarbejdere..						
Stukkører....	72	1104	72			
Sukker-, Choc. Biskuitarbejd..				4	60	

Der foreligger saaledes Oplysninger fra ialt 35 Organisationer med tilsammen 18,782 Medlemmer. Heraf havde 26 Organisationer med tilsammen 14,141 Medlemmer 1074 Arbejdsløse den 31. Marts. 9 Organisationer med tilsammen 4641 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den sidste Dag i Maaned.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3541.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47

KØBENHAVN DEN 23. MAI 1908

4. AARGANG

INDHOLD: Kongresser (Tyendeforbundets 2. Kongres), Lønbevægelser og Konflikter (Savværksarbejderne paa Køge Trævarefabrik; Stenarbejderne i Ronne), Arbejderbevægelsen i Udlandet (Bygningsfagene i Stockholm), Gensidighed mellem de skandinaviske Fagorganisationer, Meddelelse.

Kongresser.

Tyendeforbundets 2. Kongres afholdes i Dagene den 16. og 17. April i Forsamlingsbygningen i Aarhus. Der var mødt 60 Repræsentanter. Som Gæster var indbudt de forskellige Husmandsforeningers Formænd, Repræsentanter for Socialdemokratiet, De samvirkende Fagforbund og Arbejdsmændenes Forbund, Tjenestepigerne Forening og de socialistiske Ungdomsforeninger. For Socialdemokratiet var mødt P. SABROE, for De samvirkende Fagforbund C. F. MADSEN og for Arbejdsmændenes Forbund H. M. HANSEN og LYNDSIE.

Beretning.

Formanden CARL WESTERGAARD af lagde Beretning og understregede den store Fremgang, som Forbundet havde vundet. Da vi sidst var samlet til Møde i Odense var vi kun 29 Mand, men nu møder 60 Repræsentanter frem, repræsenterende over 2000 Medlemmer. Vort Blad er blevet større, og vi kan trøstigt sige, at vi nu er en Faktor, som alle maa regne med. Vi takker for al den Velvilje, der er vist os, og vi takker da særligt Arbejderorganisationerne. Socialdemokratisk Forbund har givet os 200 Kr., De samvirkende Fagforbund 200 Kr. og Dansk Arbejdsmandsforbund 300 Kr. Vi haaber, at de Penge maa give gode Renter. Vi vil nu med alle til Raadighed staaende Midler søge at

udrydde alle Former for Tjenestefolkenes Umyndiggørelse. Kan Ord ikke nytte, vil vi forhaabentlig være stærke nok til at skride til Handling.

Taktik.

Det første Punkt, »Taktik«, indledes derefter af CARL WESTERGAARD, der ønskede betonet, at Tyendebevægelsen ikke er partipolitisk, men faglig-social. Han mente, at for at faa alle med, maatte man ikke plante Politikens Fane over Bevægelsen. Det er dog muligt og vistnok sandsynligt, at vi før eller senere vil slutte os til den socialistiske Bevægelse.

Efter nogle Udtalelser fra forskellige Sider vedtoges en Resolution, der betoner, at Tyendeforbundet ikke for Tiden mener det taktisk rigtigt at slutte sig til noget bestemt politisk Parti.

Jordspørgsmaalet.

JOH. K. JOHANSEN indledede: Landarbejderne nu om Dage er Godsejernes Erstatning for det store Tab, som de led ved at miste Taget i Bønderne. Landarbejdernes store Masse er jord-, ejendoms- og fædrelandsløse. Det vil ende med en Katastrofe, hvis der ikke snarest indføres en Jordreform. Husmandsloven er ikke mere værd for de jordløse Landarbejdere, end Velgørenheden til Løsning af det sociale Spørgsmaal. Naar der klages over Mangel paa Arbejdskraft paa Landet, viser det bedst, at der er nogen, der har for megen Jord. Vi maa kræve Jorden for dem, der vil dyrke den. Lehn og Jordegodser maa overgaa til Samfundet.

Der vedtoges en Resolution som bl. a. udtaler, at Jordspørgsmaalet maa løses saaledes, at Retten til Jord aner-

kendes, og at enhver, der ønsker det, kan faa Jord (og de dertil nødvendige Driftsmidler) paa lempelige Vilkaar. Da de nugældende Love kun i meget ufuldkommen Grad opfylder disse Krav, maa der bestemt kræves en Lovgivning paa dette Omraade.

Den nødvendige Jord maa navnlig skaffes til Veje ved Ekspropriation af større Gaarde og ved at Lehn, Stamhuse og Fideikommiss overtages af Staten og udstykkes.

Tyendelov og Beskyttelseslovgivning.

WESTERGAARD indledede og hævdede, at Tyendets store Masse ikke vil have en særlig Lov, og vi vil modarbejde ethvert Forsøg paa en Modernisering af Tyendeloven. Derimod maa vi hilse en Beskyttelseslovgivning for de Yngre med Begejstring, men bestemt modsætte os enhver Beskyttelseslovgivning for de Ældre.

Vi skal vide at beskytte os selv. Naar et Medlem af Regeringspartiet betegner den nuværende Tyendelov som en Beskyttelseslov, kan vi være forberedt paa det værste. Kommer der en ny Lov om Tyendet, skal vi tage en Kamp op mod d'Hrr. Arbejdsgivere.

Efter nogen Diskussion vedtoges en Resolution, der udtaler sig bestemt mod enhver Tyendelov, som har Præg af Klasselov.

Tyendets Valgret.

Til dette Punkt vedtoges følgende Resolution:

«I Overensstemmelse med Tyendets Krav om fuld borgerlig og retslig Ligestilling med andre Samfundsklasser, kræver Tyendeforbundets Kongres almindelig og lige kommunal og politisk Valgret. Kongressen udtaler i det danske Tyendes Navn sin skarpeste Protest mod den ny Opholdsbestemmelse i den nylig vedtagne kommunale Valgretslov, som i Praxis ophæver den Valgret, der paa Papiret er givet Tyendet og som senere rammer Standen som Arbejderstand og indskrænker Arbejdernes kommunale Valgret.»

Kontrakt, Arbejdstid og Lønspørgsmaalet.

Der udspandt sig om dette Spørgsmaal en meget interessant Diskussion. Tyendeloven er en Klods om Benet paa Tyendestanden og det gælder derfor om at frigøre sig for denne eller komme uden om den. Hvorledes man bærer sig ad med at komme

uden om Loven gav Tjenestepigeforeningens Næstformand Frk. MIKKELSEN Oplysning om. Hun forklarede at Tjenestepigeforeningen har udarbejdet Kontrakter, der indeholder Bestemmelser om Løn og Arbejdstid samt Overarbejdsbetaling m. m. Med disse Kontrakter forsynes Medlemmerne, naar de skifter Plads, og de kræver den underskrevet som Betingelse for at træde i den ny Plads. Paa den Maade er der hidtil underskrevet ca. 1000 Kontrakter.

Diskussionen sluttede med Vedtagelse af en Resolution gaende ud paa, at kræve en minimal Arbejdstid og Løn og at det maatte tilstræbes at Lønningerne og Arbejdstiden bliver ens hele Landet over.

Boligforhold.

Om dette Spørgsmaal vedtoges følgende Resolution:

«Kongressen udtaler, at de Boligforhold, der bydes Tyendet, er af en saa skandaløs og sundhedsnedbrydende Karakter, at der maa kræves en almindelig omfattende Reform paa følgende Grundlag:

- 1) Fællessengesystemet afskaffes.
- 2) Kamrenes umiddelbare Forbindelse med Staldene forhindres.
- 3) De Tyendet anviste Boligrum maa kun rumme indtil to Personer.

Man opfordrer Regeringen til at nedsætte en Kommission, i hvilken Repræsentanter for Hygiejnen og Sundhedsvæsenet er repræsenteret.

Efter at Kommissionen har besigtiget de herhen hørende Forhold, forelægges snarest muligt Betænkning og Forslag til Indretning af tidssvarende Boligforhold for Tyendet.»

Kongressen vedtog endvidere en Resolution, der udtaler sig skarpt mod Drikkeriet og hvori det blandt andet siges:

Alt Kammeratskab, som yttre sig i Omgangsdrikkeri, i Fuldskab og Raahed, maa Tjenestefolkenes Foreninger fordømme. Det maa tværtimod anses for en Pligt og Æressag at modvirke alle Arter og Former for Drikkeri. Det er en daarlig Person der frister en Stakkel til Fald eller morer sig over Faldet. Overalt bør Tyendet søge at modarbejde Spiritusnydelse i Arbejdstiden og bestemt tilbagevise enhver Arbejdskøbers Forsøg paa ved Hjælp af Spiritus at stimulere Tyendet til Overarbejde.

Til Modarbejde af Drikkeriet paa Skiftedage kræver man Forbud og Forbud mod Folkemarkeder og effektivt Strafforholdelse mod de Beværtere, der skænker for berusede. Man vilde anse det for ønskeligt, om der paa Skifte-

dagene blev givet Gæsteforestillinger i de større Byer, dels af Landets første Kunstnere, og dels store Friluftskoncerter.

Hertil burde Staten yde Bidrag.

Til Forbundets Formand genvalgtes CARL WESTERGAARD.

Næste Kongres afholdes i København 1909.

Lønbevægelser og Konflikter

Savværksarbejderne paa Køge Trævarefabrik. Som meddelt i Arbejderen Nr. 29 har Dansk Træarbejderforbund (Savværksarbejdere og Maskinsnedkere) modtaget De samvirkende Fagforbunds Samtykke til at opsigse Overenskomsten med Køge Trævarefabrik til Ophør den 1. April d. A.

Da Forhandlingerne om en ny Overenskomst ikke førte til noget Resultat, gav Forbundet, med vort Forretningsudvalgs Samtykke, Arbejdsgiverforeningen Strejkevarsel.

Arbejdsgiverforeningen foreslog derefter afholdt et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund og de interesserede Parter, og et saadant fandt Sted den 29. April. Fabrikens Repræsentanter fastholdt imidlertid deres en Gang indtagne Standpunkt, ikke at ville gaa med til nogen nævneværdig Forhøjelse af Akkordpriserne, og da Arbejdernes Repræsentanter ikke kunne tiltræde det givne ringe Tilbud, sluttede ogsaa dette Møde uden Resultat.

Den bebudede Strejke er derefter iværksat den 30. April, hvori der er inddraget 50 Medlemmer.

Forbundet har desuden erklæret Strejke paa Hillerød Savværk den 22. April, hvori der er inddraget 13 Medlemmer, samt paa Frederiksværk Savværk fra den 19. April, hvori der er inddraget 17 Medlemmer.

Strejkerne paa disse Savværker er iværksat fordi de nægter at betale de for Faget gældende almindelige Mindstelønsatser for Provinssavværker.

Ejerne af Hillerød Savværk, d'Hrr. Kornerup og A. Gegner, har i en lang Aarrække søgt at unddrage sig fra Forbundets Indflydelse paa Lønforholdene og har i de sidste Par Aar

hovedsagelig drevet Fabrikken ved Hjælp af Skruebrækkere og uorganiserede Arbejdere; men Forbundet agter nu, ved de Midler der staar til dets Raadighed, at søge gennemført ordnede Forhold paa Fabrikken.

Stenarbejderne i Rønne. I *Arbejderen* Nr. 46 meddelte vi, at Dansk Stenarbejderforbund havde gennemført en ny Overenskomst for Kløvere og Brostenshuggere paa Bornholm. Vi har imidlertid senere modtaget Meddelelse fra Forbundet om, at Stenværksejer P. H. ANDERSEN i Rønne nægter at tiltræde Priskuranten, og Forbundet har derfor anmodet om Sanktion til at standse Arbejdet hos ham.

Forretningsudvalget har imødekommet Anmodningen. Strejken vil omfatte 16 Mand.

Arbejderbevægelsen i Udlandet

Bygningsfagene i Stockholm. I Tiden siden Nytaar og til 1. April har der været forhandlet mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne i Bygningsfagene i Stockholm om en ny Overenskomst for Løn- og Arbejdsforhold for Fagene Arbejdere, og der var ogsaa Udsigt til at disse Forhandlinger kunne have været sluttet paa bedste Maade.

Centrale Arbejdsgevarforbund gjorde sig imidlertid skyldig i en meget hensynsløs og uklog Handling; som fik skæbnesvangre Følger, idet den bevirkede, at ca. 10,000 Arbejdere blev inddraget i Konflikt. Overenskomsterne var af Arbejderne opsagte til Ophør den 1. April, og da Forhandlingerne ikke var afsluttet til den Tid, udsendte Centrale Arbejdsgevarforbundet et Cirkulære til Arbejdsgevarforeningerne indenfor Bygningsfagene, der gav disse Instrukser om Stillingen overfor Arbejderne, og i Tilslutning hertil blev der paa Arbejdspladserne afhænge en Meddelelse af følgende Indhold:

»Fra og med den 1. April benyttes paa denne Arbejdsplads de Time-lønninger og Akkordpriser samt almindelige Bestemmelser, som findes angivne i Arbejdsgevarernes Forslag til ny Overenskomst, og dette er gæl-

dende indtil der er opnaaet Overenskomst mellem Organisationerne.»

I Følge Arbejdsgivernes Beslutning skulde Timelønningerne nedsættes med 5 Øre, og Akkordpriserne med ca. 15 pCt.

Som Følge af Arbejdsgivernes Beslutning blev Malerarbejdet standset paa de fleste Arbejdspladser den 2den April, og Dagen efter fulgte Bjergsprængere og Jordarbejdere samt de Bygningsarbejdere, som tilhører Svensk Træarbejderforbunds Afdeling i Stokholm, og senere er de øvrige Fag fulgt efter. Arbejdsgiverne har ikke været i Uvidenhed om, hvad deres Handling vilde afstedkomme. De maatte forstaa, at Lønnedsættelse var det samme som Kamp for Livet fra Bygningsarbejdernes Side, men de fandt Tiden belejlig for sig til at yppe Strid, og de fik den.

Centrale Arbejds-givarforbund har i denne Sag ogsaa taget en Beslutning, som ligner den vor hjemlige Arbejdsgiverforening tog i Fjor; at der ikke kan træffes nogen Afgørelse med det enkelte Fag, men at der skal foreligge en samlet Afgørelse.

Den 4de April var Parterne samlede med den af Staten ansatte Forligsmand, men Mødet endte uden Resultat, fordi Mestrene nægtede at tiltræde et af Forligsmanden fremsat Mæglingsforslag.

Striden i Bygningsfagene fortsættes derfor fremdeles.

Statens Forligsmand ALLAN CEDERBORG har Imidlertid nu atter gjort Forestilling hos Parterne — de 13 Bygningsarbejderfagforeninger samt Centrale Arbejds-givarforbund — om at sende Delegerede til Forhandling.

Gensidighed mellem skandinaviske Fagorganisationer.

Paa den skandinaviske Arbejderkongres i Fjor vedtoges en Resolution om Medlemmernes fri Overgang til skandinaviske Fagforeninger, der er saalydende:

»Medlemmer, som har tilhørt Organisationen mindst et Aar og i denne Tid betalt sit Kontingent samt lovlig

er udtraadt af vedkommende Organisation, kan uden at erlægge nye Indskrivningspenge overgaa til en anden Organisation, som tilhører Landsorganisationen i et af Landene Danmark, Finland, Norge og Sverige.»

Landsorganisationen i Finland har meddelt os, at den paa et Repræsentantskabsmøde den 27. April har godkendt Resolutionen, og at Beslutningen træder i Kraft, saa snart der tilflyder Landsorganisationen Meddelelse om at De samvirkende Fagforbund ogsaa har tiltraadt Resolutionen.

Til Landsorganisationen i Finland hører følgende Fagforbund: Bogbindernes, Bageriarbejdernes, Glasindustriarbejdernes, Garveriarbejdernes, Træarbejdernes, Skråderjarbejdernes, Sadelmagernes og Tapetserernes, Savværksindustriarbejdernes, Papirindustriarbejdernes, Skomageriarbejdernes, Guldsmedarbejdernes, Stenarbejdernes, Havne- og Transportarbejdernes, Tekstilarbejdernes, Dykkernes, Syerskernes og Metalstøbernes Forbund.

Meddelelse

De Forbund og de enkeltstaaende Foreninger, som endnu ikke har indbetalt Administrationsbidraget for 1. Halvaar 1908, gøres opmærksom paa, at dette skal være indbetalt inden Udgangen af April Maaned. Administrationsbidraget betales med 15 og 7¹/₂ Øre henholdsvis for helt og halvt betalt Medlemmer.

Organisationernes Opmærksomhed henledes paa, at følgende Bøger henligger til Salg hos Kassereren:

1. Oversigt over Fagforeningsbevægelsen i Danmark ved J. Jensen og C. M. Olsen. Pris 50 Øre.
2. Tredie internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen. Pris 65 Øre.
3. Protokollen for den 7de skandinaviske Arbejderkongres i Christiania. Pris 25 Øre.
4. Mønstervedtægten for Arbejdsløshedskasser med Beretning fra Udvalget. Pris pr. 100 Eksemplarer 1 Kr. 50 Øre.

Kassereren.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tel. 3545.

Trykt hos J. Henriksen, Rømersgade 22. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 * KØBENHAVN DEN 1. JUNI 1908 * 4. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-kasserne. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejds-mændene hos Firmaet Jac Holm & Søner).

Arbejdsløsheds-kasserne.

Arbejdsløshedsnævnet

har den 29. Februar 1908 afholdt sit første Møde og i Fortsættelse af dette og til Dels med samme Dagsorden tre efterfølgende Møder i Marts Maa-ned. Arbejdsløshedsinspektøren indledede det første Møde med — næst at byde Medlemmerne velkommen — at omtale det Virkefelt, Arbejdsløsheds-kasseloven har anvist Nævnet, og han henledte her navnlig Opmærksomheden paa Lovens § 18, der angiver dets vigtigste og største Opgaver, som Taleren udtalte Ønsket om, at det maatte kunne varetage til Held og Fremgang for den Institution, det arbejdede for, nemlig de anerkendte Arbejdsløsheds-kasser. Hr. Hvidtfeldt takkede paa Nævnets Vegne for Velkomsthilsenen, og han udtalte, at Nævnet mødte med en god Vilje og med Haab om, at det maatte lykkes i det at skabe et Bindeled mellem Arbejdsløsheds-kasserne og at det maatte kunne virke til Kasserens Gavn i loyalt Samarbejde med Arbejdsløshedsinspektoratet.

Til Behandling forelaa bl. a. Spørgsmaal om *Arbejdsanvisning* og *Kontrol*, *Medlemslistens Deling* og *Kommunetilskudet*.

Anvisning.

Angaaende Arbejdsanvisningen var man inde paa flere Spørgsmaal, saaledes navnlig paa Muligheden af at

koncentrere al Anvisning hos Anvisningskontorerne og altsaa derved forhindre at de ledige Arbejdere søgte Arbejde paa selve Arbejdspladserne. En saadan Forholdsregels Gennemførlighed erklæredes af flere for at være yderst usandsynlig i hvert Fald for store eller større Fag, i hvilke der arbejdedes samlet paa større Arbejdspladser og ganske særligt i nedadgaende Tider. Men det bemærkedes udtrykkeligt, at Forholdene her vare forskellige for de forskellige Fag.

Nævnet var enigt om, at Arbejdsanvisningens Rækkevidde og Betydning i højeste Grad er afhængig af, om Arbejdsgiverne ere eller dog fremtidig ville vise sig at være villige til at støtte den og benytte den, og man fremhævede i denne Sammenhæng Ønskeligheden af, at det blev *Arbejds-løsheds-kasserne, der tog denne Opgave op*, eller — for de Fags Vedkommende, hvor der allerede var organiseret en Arbejdsanvisning i Tilslutning til Fagforeningerne — overtog den. Man nævnedesom en Anstødssten mod Anvisningens Mulighed for at vinde Indgang blandt Arbejdsgiverne, det i Arbejdsgiverforeningens Love indeholdte Forbud mod at indgaa paa Overenskomster om Forpligtelse til at kunne antage Arbejdere gennem Anvisningskontorer, oprettede af Fagorganisationer, idet man (Arbejdsløshedsinspektøren) dog samtidig opkastede Spørgsmaalet om, hvorvidt de af Fagene oprettede, men af Staten støttede og kontrollerede Arbejdsløsheds-kasser faldt ind ind under Begrebet Fagorganisation. Nævnet var imidlertid enigt om, at et Forsøg paa at in-

teressere Arbejdsgiverne i Sagen først kunde og skulde gøres, naar Anvisning i nogenlunde Omfang var organiseret og havde vundet Indpas blandt Arbejderne, idet det fremhævedes, at Anvisningens Betydning for disse og for Kasserne turde blive vidtrækkende, selv om den ikke naaede det Omfang og den fundamentale Betydning, som Arbejdsgivernes Medvirkning kunde tilføre den.

Et Samarbejde med kommunale Arbejdsanvisningskontorer mente Nævnet meget vel kunde tænkes, om man end var af den Opfattelse, at al Anvisning af egentlig faguddannet Arbejdskraft — særlig for saa vidt angaar Specialiteter — hørte hjemme i de faglige Anvisningskontorer, der alene sad inde med den fornødne Sagkundskab paa dette Omraade, og man oplyste, at et vist Samarbejde for nogle Fags Vedkommende allerede nu er etableret med Københavns kommunale Anvisningskontor. At søge dette Samarbejde udvidet og forøget var man enig om at finde ubetimeligt, før Rammerne om Arbejdsløshedskassernes Anvisning vare dannede og den havde vist sig livskraftig.

Det endelige Resultat af Forhandlingerne blev følgende Resolution:

Efter at Arbejdsløshedsnævnet har haft Spørgsmaalet om Arbejdsanvisningskontorerens Oprettelse og videre Udvikling til Behandling har Nævnet besluttet at fremsætte følgende Udtalelse:

»En velordnet Arbejdsanvisning vil kunne formindske Arbejdsløsheden og fordele dens Byrder, saa den ikke kommer til at hvile uforholdsmæssigt tungt paa den enkelte: Derfor bør Arbejdsløshedskasserne i videst muligt Omfang oprette Anvisningskontorer i Tilslutning til Arbejdsløshedskasserne, som alt andet i Mønstervedtægten § 13.

For mindre Organisationers Vedkommende vil et enkelt Kontor, hvortil alle Anmeldelser om Arbejdsledighed og Henvendelser om Arbejdskraft indgaar, være mest formaalstjenligt. Skal det virke fuldt tilfredsstillende, maa det gøres til det enkelte Medlems Pligt selv uopholdelig at anmelde Arbejdsledigheden, Pladstiltrædelser, som sker uden Kontorets Medvirkning, Bopælsforandringer eller Forhold, som kan bevirke, at Vedkommende ikke straks kan tiltræde en ledig Plads med kort Varsel.

For større Organisationer kan det

blive nødvendigt at oprette flere Kontorer, men i saadanne Tilfælde bør der drages Omsorg for et inderligt Samarbejde mellem disse, saaledes at man i saa stort Omfang som muligt paa Hovedkontoret er klar over Forholdene ved Filialkontorerne.

Arbejdsanvisningskontorerne bør nøje knyttes til Kassens Hovedkontor og Filialkontorerne til Afdelingerne, saaledes at Anvisningskontorerne tillige kan blive et Led i Kontrollen med de arbejdsledige.

De enkelte Kassers Hovedbestyrelser bør underrette Fagets Arbejdsgivere om, at man hurtigst og billigst gennem Kontorerne kan erholde ledig Arbejdskraft, idet Anvisningen sker uden Udgift for saavel Arbejderne som Arbejdsgiveren, og man vil bestræbe sig for at imødekomme de Krav, der maatte stilles fra begge Parter.

Endskønt den fagvise Arbejdsanvisning sikkert bedst vil være i Stand til at tilfredsstille begge Parter, idet Lederne af saadanne Anvisningskontorer med Tiden erhverve sig et Personalkendskab, som vil gøre det muligt at tilfredsstille alle Parter, saa anser man dog ikke dermed de af større Kommuner oprettede Anvisningskontorer for overflødige; tvært imod vil disse kunne virke udmærket supplerende i saadanne Tilfælde, hvor den fagvise Anvisning endnu ikke har kunnet praktiseres. Et Samarbejde med disse maa da anses for formaalstjenligt. De af en saadan rationel Arbejdsanvisning flydende Merudgifter for Kasserne, maa anses for at være godt anvendte til Gode for Arbejdsløshedskasseinstitutionen.

Kontrol.

Alle Nævnets Medlemmer vare enige i den Opfattelse, at en virkelig god og effektiv Kontrol bedst — eller vistnok kun — kan etableres i Tilslutning til en velorganiseret Arbejdsanvisning: men da de hidtil anerkendte Arbejdsløshedskasser have dels slet ingen, dels en mangelfuld, og kun meget sjældent en velorganiseret og godt fungerende Anvisning, fandtes Spørgsmaalet om en selvstændig staaende Kontrol dog af Interesse, thi selv om den mentes forhaabenligt kun at ville komme til at fungere som saadan i en Overgangstid, kan denne Overgangstid dog maaske blive lang.

Man enedes ret hurtigt i den Opfattelse, at Kontrol er en Nødvendighed under alle Forhold hvor smaa de end ere, men at den under

smaa Forhold rettest og nødvendigvis antager noget andre og mere primitive Former, end den har paa de store og vanskeligt overskuelige Pladser.

Følgende Resolution vedtoges:

»I Tilslutning til Spørgsmaalet om Arbejdsanvisningen, har Arbejdsløshedsnævnet behandlet Spørgsmaalet om Kontrollen med de Arbejdsløse og skal derved udtale:

Retten til Understøttelse er i alle Tilfælde betinget. Det er derfor nødvendigt, at Ledelsen af en Arbejdsløshedskasse har Klarhed over, hvorledes det enkelte Medlems Arbejdsløshed opstaar og derefter forløber. Den Arbejdsløses egne Opgivelser kan ikke i alle Tilfælde anses for tilstrækkelige, hvorfor der maa etableres en regelbunden Kontrol. Af Hensyn til Ensartethed, Arbejdsanvisning og Statistik maa Kontrollen omfatte alle, baade Understøttelsesberettigede og Medlemmer, som ikke har Ret til Understøttelse eller allerede har hævet denne fuldt ud.

Som anført maa Kontrollen omfatte baade Arbejdsløshedens Aarsag og dens Forløb. En fuldstændig Opklaring af Aarsagen vil — i hvert Fald for de større Fags Vedkommende — berede nogen Vanskelighed, men i Almindelighed vil den Arbejdsløses egne Oplysninger herom være fyldestgørende, naar man i Tvivlstilfælde indhenter Oplysninger fra Medlemmer paa Arbejdspladsen.

Kontrollen med Arbejdsløshedens Forløb kræver et større Apparat, hvis den skal være effektiv. Denne Kontrol maa i alle Forhold siges at være nødvendig — selv paa Steder, hvor Antallet af Medlemmer er saa ringe, at de enkelte kende hinanden personlig. Det kan nemlig ikke siges at være nok at have Sikkerhed for, at et Medlem ingen Beskæftigelse har ved sit Fag; ogsaa anden indtægtsgivende Beskæftigelse maa tages i Betragtning. Hovedsagelig vil der være Tale om Beskæftigelse indenfor Faget, og i den Henseende vil en Kontrol, der er oprettet i Tilslutning til Arbejdsanvisning, særlig hvor denne er organiseret til Fuldkommenhed, være den letteste at etablere, idet Arbejdstilstrædelser indenfor Faget da kan konstateres gennem Anvisningen.

Hvor Anvisningen ikke er naaet saa vidt frem, eller hvor den slet ikke findes, samt overfor den tilfældige Beskæftigelse udenfor Faget, vil det være nødvendigt at anvende andre Kontrolmidler. Af disse er det hyppigst anvendte og mest virkningsfulde en Mødepligt for de Arbejdsløse i den for Faget gængse Arbejdstid; daglig eller dog flere Gange ugentlig Mødepligt i Arbejdstiden, alt efter de forskellige Fags For-

hold, vil saaledes i Almindelighed være tilstrækkelig til at konstatere Arbejdsløsheden, særlig hvis de arbejdende Medlemmer have Pligt til at paase, at nyantagne Arbejdere have anmeldt deres Arbejdstilstrædelse til Kassen.

Kontrol i Arbejdstiden vil i næsten alle Tilfælde kunne gennemføres, selv om Faget er saa lille, at det ikke kan indrette sig med Kontortider i Arbejdstiden. Kontrollen maa i saa Fald kunne udøves af Bestyrelsesmedlemmer paa disses respektive Arbejdspladser eller Hjem.

Den Kontrol, der kan udøves ved, at de Arbejdsløse en Gang ugentlig og udenfor Arbejdstiden maa afhente deres Understøttelse paa Kassens Kontor, er vel ikke helt uden Betydning, men kan dog ikke betragtes som tilstrækkelig, undtagen i de ganske faa Tilfælde, hvor Forholdene er saa smaa, at Kassens Ledelse er i Stand til at følge den Arbejdsløses daglige Færd.

En efter Forholdene afpasset, men effektiv virkende Kontrol, vil i alle Tilfælde være til Gavn for Kasserne og lige saa vel som Anvisningen være de Ofre værd, som der maatte anvendes dertil.

Medlemslistens Deling.

Inspektoratet ønskede Nævnets Udtalelse om den formentlige mest praktiske Deling af *Medlemslisten*, hvis Udarbejdelse jo repræsenterer et overmaade stort Arbejde for Kasserne, hvorfor det er af Betydning saa vidt muligt straks fra Begyndelsen af at faa den grundlæggende Ordning tilfredsstillende.

Man endes om at anbefale, at Medlemslistens Deling følger Kasserens almindelige Deling i Afdelinger, idet det saa for Oversigtens Skyld paa hver Afdelings Omslag noteres, hvilke Kommuner den paagældende Afdeling omfatter.

Inspektøren henlede samtidig Opmærksomheden paa, at det formentlig af Hensyn til Kommunitilskudet vilde være det heldigste, om man i Afdelingens Navn optog Navnene paa de Kommuner, den omfatter, eller dog efter Hovedkommunens Navn tilføjede: »med Omegn«. —

Kommunitilskudet.

Flere af Nævnets Medlemmer ønskede det samlede Nævns Tilslutning til en Henvendelse til Indenrigsministeriet om til Kommunerne

at udsende Cirkulærer med Oplysning om, hvorledes Lovens Bestemmelser om Kommunitilskudet, dets Beregning, Betingelserne for dets Ydelse m. m. vilde være at forstaa. Kassernes Bestyrelser have adskillige Erfaringer for, at Lovens Regler i saa Henseende bleve helt eller delvis misforstaaede.

Nævnet bemyndigede Arbejdsløshedsinspektøren til paa dets Vegne at rette en saadan Henvendelse til Ministeriet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos Firmaet Jac Holm & Sønner. Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 42, afholdtes der et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 11. April, hvor der forhandlede om en ny Overenskomst for Arbejdsmændene hos Firmaet Jac Holm, uden at der dog opnaaedes noget Resultat. Senere har der imidlertid været optaget nye Forhandlinger mellem Parterne og ved disse lykkedes det at opnaa Enighed om en Overenskomst, som indeholdt nogle mindre Forhøjelser og Varigheden var fastsat til et Aar.

Arbejdsgiverforeningen greb imidlertid atter her forstyrrende ind i Forhandlingerne, idet den nægtede at godkende Overenskomsten, medmindre den fik en Varighed af 3 Aar.

Nu er Forholdet imidlertid saaledes, at Forhandlingerne var ført paa Grundlag af, at Overenskomsten kun skulde vare i et Aar og netop derfor var man indgaaet paa, at tage imod et mindre Tilbud. Arbejdsgiverforeningens Forlangende om en Varighed af 3 Aar, var derfor ganske uberegtiget og Forbundet nægtede derfor ogsaa at gaa ind derpaa og erklærede at Arbejdet vilde blive nedlagt den 8. Maj, saafremt Firmaet ikke stod ved den indgaaede Overenskomst. Denne Trusel bevirkede, at Arbejdsgiverforeningen henvendte sig til De samvirkende Fagforbund med Anmodning om Forhandling om

Sagen, og et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg og de interesserede Parter fandt derefter Sted den 7. Maj. Arbejdsgiverforeningen havde imidlertid ingen anden Hensigt med Mødet, end at søge sit Ønske om den forlængede Varighed ført igennem. Der blev forhandlet om Sagen et Par Timer, hvorunder Forbundets Repræsentanter fastholdt at Firmaet maatte staa ved den indgaaede Overenskomst, eller, hvis denne skulde have længere Varighed, maatte Lønnen hæves igen næste Aar. Mødet endte med det Resultat, at Firmaets Repræsentanter i Forbindelse med Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter skulde overveje om man til næste Aar kunde gaa med til atter at hæve Lønnen, imod at Overenskomstens Varighed blev forlænget til 3 Aar.

Ved en ny Forhandling den næste Dag mellem Parterne, underskrev Firmaet imidlertid paa den en Gang vedtagne Overenskomst, altsaa med en Varighed af et Aar, og den bebudede Strejke blev derefter aflyst.

Arbejdsgiverforeningens Stilling bliver efterhaanden noget uforstaaelig, thi i Stedet for at indtage en mæglende Stilling overfor de stridende Parter, er det nu den, der skaber Vanskelighederne. Naar Arbejderne saa ikke vil bøje sig for Arbejdsgiverforeningens Beslutninger, forlanger man afholdt Fællesmøder mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Parterne for at forhandle om de Stridsspørgmaal som Arbejdsgiverforeningen har rejst. Det er ikke saa faa Møder af den Slags, der i den senere Tid er blevet afholdt, men de er i Reglen blevet uden Resultat; thi Arbejdsgiverforeningen kan fornuftigvis ikke benytte De samvirkende Fagforbund til at fjerne de Vanskeligheder for Indgaaelse af Overenskomster, som den har foranlediget.

REAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tlf. 3541.

Trykt hos E. E. Bording (V. Petersen),

Nybrogade 12, Kbhvn. K.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 ❀ KØBENHAVN DEN 6. JUNI 1908 ❀ 4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Malerne i København, Murerne i Esbjerg, Murerne i København). Arbejdsløsheden i Danmark i April 1908.

Lønbevægelser og Konflikter.

Malerne i København. Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vi under 20. Maj en Skrivelse af følgende Indhold:

»Ved den i Arbejdsgiverforeningen den 30. Marts d. A. afsluttede Overenskomst mellem Malernes Fagforening og Københavns Malerlav om en ny Prislister med almindelige Bestemmelser fastsloges det, »at Arbejdstiden er 9 $\frac{1}{2}$ Time, nemlig fra Kl. 7 Morgen til 5 Eftm. med $\frac{1}{2}$ Times Middag«. Ved en senere Forhandling mellem Københavns Malerlav og Malerforbundet er man enedes om, at Svendene skulde have Ret til at spise deres medbragte Frokost i Tiden indenfor 8—8 $\frac{1}{2}$ Form. i Lighed med hvad der er brugeligt i Malerfaget i Tyskland og Schweiz, hvor der spises Frokost under Arbejdets Gang og paa Arbejdspladsen.

Malerlavet formener imidlertid, at der paa Fagforeningens Generalforsamling er givet en mindre korrekt Fremstilling af den trufne Ordning, idet der efter Lavets Mening skal være bibragt Svendene den Opfattelse, at de har Ret til at holde Frokost ganske som tidligere, ja endog til at forlade Arbejdspladsen og spise paa Beværtning. Malerlavets Medlemmer me-

ner endvidere at have bemærket, at Svendene siden den 1. April d. A. netop søger at holde deres Frokost paa Beværtninger, og da man formener, at dette er et decideret Brud paa den afsluttede Overenskomst og ogsaa et Brud paa den senere mellem Lavet og Forbundet sluttede Aftale, er der enkelte Mestres, der har fradraget deres Svende $\frac{1}{2}$ Time i Udbetalingen pr. Dag, hvilket atter har medført, at Fagforeningen har truet Lavet med at blokere disse Mestres Værksteder.

Paa Foranledning af Malernes Fagforening afholdtes den 11. ds. et Møde mellem Lavets og Fagforeningens Prislisterudvalg om Spørgsmaalet, uden at man dog kom til en Ordning af Sagen, idet hver af Parterne fastholdt sin Opfattelse.

For at afværge ubehagelige Følger af den saaledes foreliggende Uoverensstemmelse skal jeg tillade mig at henstille til det ærede Forretningsudvalg, at der snarest afholdes et Fællesmøde mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg og Repræsentanter for de interesserede Parter, og jeg anmoder det ærede Forretningsudvalg om at meddele os, hvilken Dag det maatte være Dem bejligt at et saadant Møde afholdes.«

Det som man straks og uvilkaarlig studser over i denne Skrivelse, er Paastanden om, at Parterne ved *en senere Forhandling* er blevet enige om at Svendene *skulde have Ret* til at spise deres medbragte Frokost i Lighed med hvad der er brugeligt i Tyskland og Schweiz, hvor der

spises under Arbejdets Gang og paa Arbejdspladsen.

Denne Fremstilling er fuldstændig falsk. Overenskomsten, som der her er Tale om, er for det første ikke blevet til ved en senere Forhandling mellem Parterne, men blev afsluttet i Arbejdsgiverforeningens Lokaler samtidig med at den egentlige Overenskomst blev afsluttet, og for det andet indeholder den intet om, at Frokosten skal spises paa Arbejdspladsen og under Arbejdets Gang. Overenskomsten har følgende Ordlyd:

Med Vedtagelsen af den ny Prislister for Malerfaget og den dermed ændrede Arbejdstid er begge Parter enige om, at Svendene, indenfor Tidsrummet fra Kl. 8—8¹/₂, skal have Ret til at holde den nødvendige Frokost, skønt dette ikke er anført i Prislisterne.

Paa et Fællesmøde, som fandt Sted den 27. Maj, udspandt der sig en lang og skarp Diskussion. Formanden for Malerforbundet, Rudolf Poulsen, tilbageviste bestemt Arbejdsgivernes Beskyldning om at der fra Forbundets Side var handlet i Strid med Overenskomsten, idet man, som ovenstaaende Overenskomst ogsaa udviser, ingensinde har forpligtet sig til, at Arbejderne skulde spise deres Frokost paa Arbejdsstedet.

Paa given Anledning erklærede Arbejdsgiverforeningens Formand, Kaspar Rostrup, at det ikke var Arbejdsgiverforeningens Hensigt, at vilde bort fra Overenskomsten om Frokostpaven, men man krævede den praktiseret i Overensstemmelse med Forudsætningerne. Hr. Rostrup udtalte, at han først ved dette Fællesmøde havde lært Ordlyden af Frokostoverenskomsten at kende; hvilket unægtelig lyder højst mærkeligt.

Efter en 4 Timers lang Diskussion endte Mødet med en Erklæring fra Arbejdernes Repræsentanter, der gik ud paa, at man i Henhold til Overenskomsten maatte forlange Udbetaling for 9¹/₂ Time og Ret til for Arbejderne at spise deres Frokost paa Steder, der egnede sig bedre dertil end Arbejdsstedet.

Det foreliggende Spørgsmaal har egentlig mest Karakter af, at de enkelte Mestres, som har rejst dette, har manglet noget bedre og mere alvorligt at beskæftige sig med; thi det er dog i sig selv ganske meningsløst at tro, at naar en Malersvend bliver paa Trappegangen og spiser Frokost, saa har han Ret til at faa Betaling for 9¹/₂ Time, men saasnart han gaar ud paa Gaden, har han kun Ret til Betaling for 9 Timer.

Murerne i Esbjerg. Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vi den 14. Maj en Skrivelse, hvori den meddelte, at Murermestrene i Esbjerg beklagede sig over, at Murersvendene, paa Trods af den afsagte Voldgiftskendelse, fremdeles nægtede at arbejde efter Timeløn og man ønskede derfor en Udtalelse fra vort Forretningsudvalg, om det *ikke* delte den Opfattelse, at Svendene var pligtige til at arbejde efter Timeløn. Vort Svar til Arbejdsgiverforeningen gik ud paa, at vi var enige med den i, at Parterne, naar de havde været enige om at lade et bestemt formuleret Spørgsmaal afgøre af en Voldgiftsret, bør respektere Rettens Kendelse, men da Murersvendene i Esbjerg var af den Mening, at Kendelsen er i Modstrid med de Forudsætninger, hvorunder Voldgiftsretten var etableret, ansaa vi det for rigtigst, at Sagen blev optaget til ny Behandling mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund og de interesserede Parter.

Arbejdsgiverforeningen tiltraadte Forslaget og det ønskede Fællesmøde fandt Sted den 26. Maj. Her blev det til Overflod atter slaaet fast, at Centralforeningen ved de førte Forhandlinger om den nugældende Overenskomst, hvor der ogsaa blev forhandlet om tvungen Akkord, var indgaaet paa, at Akkord skulde bibeholdes i Byer, hvor dette Betalingsystem havde været anvendt forinden Overenskomsten traadte i Kraft.

Det bliver derfor i høj Grad uforstaaeligt, hvorledes Opmanden saa kan komme til det Resultat, at der

ingen Overenskomst bestaar mellem Parterne. Den eneste Forklaring herpaa er, at han har tænkt paa Forholdet mellem Mestrene og Svendene i Esbjerg, hvor der ganske rigtig ikke bestaar nogen Overenskomst om, at Mestrene skal betale Akkord for Opmuring, men dette rent lokale Forhold er ganske naturlig Sagen ivedkommende. Det er Overenskomsten mellem Centralforeningen og Forbundet man har at holde sig til, og da Opmanden ikke synes at have været fuldt opmærksom paa denne Side af Sagen, blev det ved Fællesmødet foreslaaet, at henvise Sagen til ny Behandling for Voldgiftsretten. Dette nægtede Arbejdsgiverforeningen imidlertid at gaa med til. Ligeledes nægtede den at gaa med til at lade en permanent Voldgiftsret prøve, om Kendelsen var i Overensstemmelse med de Forudsætninger, under hvilke Voldgiftsretten var etableret, den holdt bare paa, at Svendene var pligtige til at arbejde i Timeløn, ligegyldig hvilke Forudsætninger Opmanden var gaaet ud fra. Da der fra vor Side blev holdt bestemt paa, at en Voldgiftsret ikke kan omstøde bestaaende Overenskomster, forløb Mødet uden Resultat.

Spørgsmaalet om Murermestrene i Esbjerg i Henhold til den mellem Centralforeningen af Murer- og Tørmestre og Murerforbundet bestaaende Overenskomst, er pligtig til at betale Akkord for Opmuring, staar saaledes fremdeles uafgjort.

Forholdet er dog forøvrigt dette, at hverken Murerforbundet eller dets Afdeling i Esbjerg har paalagt Svendene at kræve Akkord, og agter heller ikke at tage en saadan Beslutning. Svendene er stillet frit med Hensyn til, om de vil arbejde i Akkord eller Dagløn.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter var I. A. Hansen, Lyngsø og C. F. Madsen.

Murerne i København. Fra Murerforbundet har vi modtaget Meddelelse om, at Murermester H. Chr. Hansen i København har standset Arbejdet

for de paa hans Foretagende i Classensgade 17—19 beskæftigede Svende, saaledes at disse ikke har kunnet fuldføre de dem tildelte Akkorder, samt at Svendene kræver Erstatning, dels i Henhold til Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening af 5. September 1899 Punkt 4 og dels i Henhold til Fagets Overenskomst. Da Murermesteren nægter at yde den paakrævede Erstatning, har Sagen været Genstand for Behandling mellem Bestyrelserne for Murermester-Lavet og Murer-svendenes Understøttelsesforening, og da det ikke lykkedes at opnaa Enighed her, henvistes Sagen til Fagets Voldgiftsret.

Retten Opmand er imidlertid gaaet uden om Sagen idet han i Stedet for at afgøre Stridsspørgsmaalet har henvist dette til Behandling af de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg. Kendelsen er saalydende:

Aar 1908 Tirsdagen den 12. Maj mødte Voldgiftsretten paa Hr. Murermester H. Chr. Hansens Byggeforetagende i Classensgade 17 og 19.

Svendene forlange Erstatning efter Priskurantens »Almindelige Bestemmelser« og efter Septemberforligets Pkt. 4, fordi Mesteren uden Anledning fra Svendenes Side har standset dem i Arbejdet med at fuldføre de dem tildelte Akkorder. Mesteren byder Intet.

Tilstede vare undertegnede Voldgiftsmænd, Opmanden Hr. Arkitekt F. Frehse, Mesteren Hr. H. Chr. Hansen og for Svendene d'Hr. P. Rydinger, C. Runge og H. Svendsen.

Derefter udtalte Parterne sig og herved fremkom den bestemte Fordring fra Svendene, at de dem tildelte Akkorder opmaales i deres hele Udstrækning og udbetales uanset om Arbejdet er fuldført eller ikke.

Voldgiften optog herefter Forhandlingerne med derpaa følgende Afstemning, hvorved der ikke opnaedes Enighed, og Opmanden afgav da følgende Kendelse: Da de i Septemberforliget af 1899 Punkt 10 forudsatte Regler i de bestaaende Overenskomster mellem de uenige Parters Organisationer (Forligs-

møde og Voldgift) ved deres Anvendelse ikke har ført til nogen Ordning af Stridsspørgsmaalet, henvises dette, i Henhold til sammes ovennævnte Punkt 10, til Behandling af Hovedorganisationernes Forretningsudvalg.

Omkostningerne udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Den 2. Juni afholdtes et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og de interesserede Parter. Mødet endte med det Resultat, at Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg paa et Møde nærmere vil prøve det af Murerforbundet fremsatte Krav.

Som Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund var mødt: I. A. Hansen, Rudolf Poulsen, Carl Gran, E. Svendsen og C. F. Madsen.

Arbejdsløsheden.

I Opgørelsen af Fagorganisationernes Arbejdsløse i Marts Maaned (se Arbejderen Nr. 46) var følgende Fag ikke medtaget:

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Antal arbejdsledige Dage	Sidste Dag i Maaned	I Løbet af Maaned	Antal arbejdsledige Dage	Sidste Dag i Maaned
Bagere og Konditore	189	—	157	96	—	72
Blikkenslagere	—	3100	120	—	650	25
Bødkere	49	936	40	40	620	18
Formere	66	1490	57	121	2256	81
Murere	—	—	823	—	—	910
Sadelmagere og Tæpperere	71	1870	69	21	600	18
Skrædere	—	—	150	—	—	50
Smede-og Maskinarb.	—	—	447	—	—	70
Tømrere	—	—	689	—	—	310

Sammenlagt med Oplysningerne i Nr. 46 (26 Organisationer med 1074 Arbejdsløse bliver Antallet: 35 Organisationer med 5180 Arbejdsløse.

Arbejdsløsheden i Danmark i April 1908.

Fag	København			Provinserne		
	I Løbet af Maaned	Antal arbejdsledige Dage	Sidste Dag i Maaned	I Løbet af Maaned	Antal arbejdsledige Dage	Sidste Dag i Maaned
Arbejdsmd., Randers Arbejdere, kommun.	—	—	—	—	—	50
Bagere og Konditore	196	—	163	73	—	54
Barberer og Frisører	29	601	22	—	—	—
Barnevognsarb.	—	—	—	—	—	—
Billedskærere	25	389	10	—	—	—
Blikkenslagere	—	3400	135	—	1300	50
Brolæggere	7	35	2	—	—	—
Bryggeriarbejdere	7	30	—	2	7	—
Elektrikere	43	936	32	—	—	—
Farmaceuter	—	—	—	—	—	—
Formere	76	1858	61	129	2591	84
Filehuggere	—	—	—	—	—	—
Glarmestersvende	16	—	8	—	—	—
Glasarbejdere	—	—	—	—	—	—
Gørtlere og Metalarb.	40	532	16	2	37	2
Handskemagere	2	46	1	—	—	—
Hattearbejdere	8	216	8	—	—	—
Hvidgarvere	5	102	4	2	42	2
Jærn-og Metalslibere	2	7	—	—	—	—
Kedel-og Maskinpas.	18	204	9	3	44	2
Korvskærere	2	40	2	—	—	—
Kurvemagere	—	—	—	—	—	—
Lohgarvere	16	200	12	6	—	—
Metaltrykkere	5	78	5	—	—	—
Mineralvandsarb.	4	23	4	—	—	—
Murerforbundet	—	—	700	—	—	96
Mølleriarbejdere	11	—	5	7	—	5
Ovnsættere	8	220	7	—	—	—
Pottemagerens Fagl. Savværksarbejdere	—	—	—	—	—	—
og Maskinsnedkere	158	1934	88	118	1168	51
Sejlmagere	2	10	2	—	—	—
Skibstømrere	4	42	4	6	87	5
Skrædere	—	—	—	—	—	—
Snedkere og Tømrere, Bornholm	—	—	—	—	—	—
Snedkere (Snedkerf.)	—	4302	210	—	6461	190
Smede og Maskinarb.	—	—	298	—	—	92
Stenarbejdere	—	—	—	—	—	—
Stukkatorer	55	966	53	—	—	—
Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarb.	—	—	—	—	—	—
Syersker	—	—	—	—	—	—
Sømand	—	—	—	—	—	—
Søfyrbødere	—	—	—	—	—	—
Tømrere	—	—	675	—	—	192

Der foreligger saaledes Oplysninger fra 44 Organisationer med tilsammen 52050 Medlemmer. Heraf havde 31 Organisationer med tilsammen 44505 Medlemmer Arbejdsløse den 30. April. 13 Organisationer med tilsammen 7545 Medlemmer havde ingen Arbejdsløse den

REDAKTØR: C. M. OLSEN.
 REDAKTION OG EKSPEDITION:
 Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tlf. 3541.
 Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen),
 Nybrogade 12. Kbhvn. K.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 * KØBENHAVN DEN 12. JUNI 1908 * 4. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene paa Cementfabrikkerne, Børstenbinderne i Odense, Cellulosearbejderne paa Kattingeværk, Jern- og Metalsliberne i København, Karetmagerne paa A/S Vognfabrikken »Scandia«, Murerne i Esbjerg, Rebslagerne i Banders, Savværksarbejderne paa Køge Trævarefabrik, Skibstømmerne i Faxø, Snedkerne i Aarhus). Arbejdsbevægelsen i Udlandet (Konflikt i Bygningsfagene i Sverig).

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa Cementfabrikkerne. Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vi den 23. Maj en Skrivelse hvori meddeles, at der var opstaaet en Uoverensstemmelse mellem Foreningen af danske Cementfabrikker og Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende en Overenskomst om Arbejds- og Lønvilkaar paa en nyoprettet Cementfabrik ved Nørre-Sundby og man foreslog i den Anledning Afholdelse af et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og de interesserede Parter. Et saadant Møde fandt Sted den 27. Maj og ved dette udtalte Direktør Berg, at forsaavidt Arbejdsmændene fastholdt deres Krav om en højere Timeløn, end den der er gældende paa de andre Cementfabriker, vilde man anvende de yderste Midler til at forhindre dette Kravs Gennemførelse.

Da Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentanter ikkê mente at kunne frafalde deres Krav om en Timeløn af 35 Øre, endtê Mødet uden Resultat.

Den 2. Juni har vi atter modtaget en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori det meddeles, at Arbejdsmændene har nedlagt Arbejdet paa Cementfabrikken ved Nørre-Sundby og at der nu som Følge deraf vil blive forelagt en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes

Lock-out overfor samtlige organiserede Arbejdere, der beskæftiges paa de under Foreningen af danske Cementfabrikker hørende Virksomheder, for derved at bringe Strejken til Ophør.

I Tilslutning hertil har vi under 10 Juni fra Arbejdsgiverforeningen modtaget følgende Meddelelse:

»Herved tillader jeg mig at meddele, at en kompetent Forsamling i Dag enstemmig har vedtaget, at der iværksættes Lock-out overfor samtlige organiserede Arbejdere hos de under Foreningen af danske Cementfabrikker hørende Virksomheder fra og med Torsdag Morgen den 18. ds., for saa vidt der ikke forinden er opnaaet en for Arbejdsgiverforeningen og Foreningen af danske Cementfabrikker tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa Nørresundby Portland-Cementfabrik.«

Lock-outen vil omfatte ca. 1500 Arbejdere.

Børstenbinderne i Odense. Ved Forhandling er det lykkedes at formaa Indehaveren af Fyns Børste- og Penselfabrik, M. Knudsen, til at underskrive den for Faget gældende Priskurant og Regulativ. Overenskomsten traadte straks i Kraft.

Cellulosearbejderne paa Kattingeværk. Mellem Papirindustriarbejdernes Forbund og Cellulosefabrikken »Kattingeværk« er der ved Forhandling afsluttet en Overenskomst for et Aar. Den opnaaede Gevinst vil blive mindst 2000 Kr. aarlig til 44 Arbejdere.

Jern- og Metalsliberne i København. Ved et Møde den 4. Juni d. A. mellem Repræsentanter for Dansk Ar-

bejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund, Gørtlerlavet i København og Dansk Jern- og Metalsliberforbund opnaaedes der Enighed om følgende:

»For Slibere over 19 Aar er Minimallønnen 35 Øre pr. Time.

For Slibere, som har en Løn, der er højere end Minimallønnen, maa der ikke foretages nogen Reduktion, saalænge de beskæftiges af samme Arbejdsgiver ved Arbejde indenfor Slibefaget.

Ved forudgaaende Forhandlinger mellem Parterne var der opnaaet Enighed om et Regulativ, vedrørende det gensidige Forhold mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

Tilstede ved Mødet som De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter var: E. Svendsen og C. F. Madsen.

Karetmagerne paa A/S. Vognfabrikken „Scandia“. I Januar Maaned d. A. fremsatte Karetmagerne paa Vognfabrikken »Scandia« i Randers Krav om en Forhøjelse af Akkordpriserne for Karetmagerarbejde samt om en Forandring af Maaden, hvorpaa Akkorder afsluttes, saaledes at Deltagerne i en Akkord fik Indflydelse paa Akkordsummens Størrelse, og paa hvem af Akkorddeltagerne der skal lede Arbejdet.

Direktøren for »Scandia«, Hr. Bruun, har imidlertid ved de Forhandlinger, der har været førte om Sagen, stillet sig aldeles afvisende overfor de fremsatte Krav og Dansk Karetmagerforbund har derfor anmodet De samvirkende Fagforbund om Bistand til en Ordning af de foreliggende Uoverensstemmelser.

Murerne i Esbjerg. Under 10 Juni har vi fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening modtaget en saalydende Skrivelse:

»Da den under 5. Maj d. A. afsagte Kendelse angaaende Forholdene i Murerfaget i Esbjerg fremdeles ikke respekteres af Murersvendene, tillader jeg mig herved at meddele det ærede Forretningsudvalg, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes

Arbejdsstandsning overfor samtlige hos Medlemmer af Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne beskæftigede Medlemmer af Murerforbundet, saafremt der ikke forinden maatte være opnaaet en tilfredsstillende Ordning af det omhandlede Forhold.«

Vi skal ikke her komme nærmere ind paa Sagens Forhistorie, da den er udførlig omtalt i »Arbejderen« Nr. 44, 46 og 49.

Lock-ouren vil, hvis den kommer til Udbrud, omfatte ca. 1800 Arbejdere.

Rebslugerne i Randers. Forretningsudvalget har givet sit Samtykke til, at Dansk Rebslugeriarbejderforbund opsiges den med A/S. Randers Rebslugeri bestaaende Overenskomst om Løn og Arbejdsforhold til Ophør den 1. September d. A.

Forbundet agter at fremsætte Krav om en Forhøjelse af Timelønnen fra 35—40 Øre for Faglærte. For Ikke-Faglærte kræves Begyndelseslønnen fastsat til 35 Øre pr. Time, efter 3 Maaneders Forløb 36 Øre og efter et halvt Aar 37 Øre pr. Time.

For Kvinder kræves en Begyndelsesløn af 22 Øre, efter 3 Maaneder 23 Øre og efter et halvt Aar 24 Øre pr. Time.

Arbejdstiden kræves nedsat med $\frac{1}{2}$ Time fra 10— $9\frac{1}{2}$ Time, og desuden kræves en Sommerferie for alle Arbejdere, af 8 Dage, uden Afkortning i Lønnen.

Savværksarbejderne paa Køge Trævarefabrik. I Arbejderen Nr. 47 meddelte vi, at Savværksarbejderne paa Køge Trævarefabrik havde nedlagt Arbejdet den 30 April d. A. efter at det havde vist sig umuligt at opnaa en for Arbejderne tilfredsstillende Overenskomst. Vi har imidlertid under 10. Juni modtaget Meddelelse fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om, at den nu agter at foretage Lock-out mod Forbundets Medlemmer i Østifterne. Skrivelsen er saalydende:

»Herved tillader jeg mig at meddele, at man agter at forelægge for

en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige organiserede Arbejdere, der beskæftiges hos Virksomheder under Foreningen for Provins-Savværker i Østifterne, for at bringe den paa Kjøge Trævarefabrik etablerede Strejke til Ophør.«

Lockouten vil, hvis den kommer til Udbrud, omfatte ca. 100 Medlemmer.

Skibstømreerne i Faxe har ved Forhandling gennemført en ny Overenskomst hvorved Minimallønnen er hævet til 38 og 40 Øre pr. Time. Den var tidligere 36 og 38 Øre pr. Time. For Overarbejde betales 50 % og for Nat- og Søndagsarbejde 100 % Tillæg.

Snedkerne i Aarhus. Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vi den 16. Maj en Skrivelse, hvori det meddeltes, at der var opstaaet Uoverensstemmelse mellem Snedkermester Holmbo-Rasmussen i Aarhus og hans Svende om Akkordprisen paa Opsætning af Lysningspanel, og at Svendene efter at Sagen, uden Resultat, havde været forhandlet mellem Centralforeningen af Snedkermestre og Forbundet, havde nedlagt Arbejdet. Samtidig meddelte Arbejdsgiverforeningen, at Snedkernes Fagforening i Aarhus havde blokeret Snedkermester Mads Andersen i Aarhus, for at bringe ham til at betale en af Fagforeningen fastsat Akkordpris for Spiseborde.

For at søge de ovennævnte Uoverensstemmelser fjernede, afholdtes et Fællesmøde den 22. Maj, mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, Centralforeningen af jyske Snedkermestre og Snedkerforbundet, og det lykkedes her at opnaa Enighed om, at anmode Bygnings-snedkernes Voldgiftsret i Kjøbenhavn om at afgøre det mellem Snedkermester Holmbo-Rasmussen og hans Svende opstaaede Tvistsspørgsmaal angaaende Forstaaelsen af Tabel 13. 2den og 3die Linie i den jyske Bygnings-snedkerprisurant: Opsætning af glat Lysningspanel.

Ligeledes enedes man om at fastslaa, at Overenskomsten i Arbejdsgiverforeningen af 21. December 1907 er at forstaa saaledes, at Udregningen for de omstridte Borde hos Snedkermester Mads Andersen i Aarhus, skal ske paa Grundlag af Specialistprislistens Akkordpriser.

Som De samvirkende Fagforbunds Repræsentant var tilstede: P. Hvidtfeldt.

Arbejderbevægelsen i Udlandet.

Konflikt i Bygningsfagene i Sverig.

Repræsentantskabet for den svenske Arbejdsgiverforening (Centrala Arbetsgivareförbundet) har afholdt et Møde, hvor der blev vedtaget følgende Beslutning:

Dersom der ikke inden den 6. Juni Kl. 12 d. A. er opnaaet Enighed om en Afslutning af de forefindende Konflikter indenfor Bygningsfagene og de øvrige under Arbejdsgiverforeningen hørende Fag, vil Repræsentantskabet den 9. Juni tage Beslutning om en almindelig Lock-out overfor samtlige hos Arbejdsgiverforeningens Medlemmer beskæftigede Arbejdere.

Der fremsættes følgende Forudsætninger for Konfliktens Afslutning:

- a.) at en Komitè bestaaende af Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og de respektive Fagforbund skal fremkomme med Forslag til Formulering af Bestemmelser vedrørende Arbejnes Frihed, Arbejdstidens Længde og en fælles Udløbstid, som skal indføres i bestaaende Overenskomster samt i de Overenskomster, der fremtidig vil blive indgaaede i Bygningsfagene.
- b.) at dertil beskikkede Specialkomitèer indsender Forslag til Timmelønninger for de respektive Faggrupper.
- c.) at de af forannævnte Komitèer fremsatte Forslag skulle være behandlede af Organisationerne, og

Overenskomster, som træffes paa Grundlag af det i Punkt a) og b) nævnte, skal indenfor en nærmere fastsat Tid være ratificeret.

d.) at tilbageblivende Spørgsmaal, hvorom der ikke inden den nævnte Tid er opnaaet Enighed i Komitèerne, ikke maa foranledige en Fortsættelse af Arbejdsstandsningen, men at disse skulde afgøres paa den Maade, hvorom der samtidig træffes Overenskomst.

e.) at den Konflikt, som er opstaaet indenfor Malerfaget i Stockholm, som unægtelig er en Retstvist, behandles som saadan, og saaledes at den ikke kan finde sin Afgørelse ved Forhandling mellem Repræsentanter for Stockholms Malermesterforening og Svensk Malerforbunds Adeling 1, hvorimod den skal afgøres af en Voldgiftsret, hvis Sammensætning og Virkeomraade Parterne skulde enes om forinden det nævnte Tidspunkt.

f.) at alle Overenskomster, der angaar Konflikt eller Lønbevægelse, samtidig skulde undertegnes af dertil befuldmægtigede Repræsentanter for de respektive Organisationer, og der maa ikke foretages Represalier mod Arbejdere, Formænd eller Lærlinge, som har arbejdet under Konflikt, saalænge Overenskomsten gælder.

Foruden ovenstaaende har Centrala arbetsgivarförbundet offentliggjort følgende, som yderligere belyser dets Standpunkt:

»For at vise, at det Centrala arbetsgivarförbundet paa alle Maader vil medvirke til at der kan komme en snarlig Afgørelse i Stand, har dets Repræsentanter besluttet at godkende de af Statens Forligsmænd gjorte Henstillinger: at særlig Delegerede fra Fagforeningerne i Stockholm og Centrala arbetsgivarförbundet samtidig maa underhandle om almindelig Bestemmelser for den nævnte Plads, men Forbundet maa fastholde, at hvad de Spørgsmaal angaar, som er nævnt i ovenstaaende Punkt a,

skulle disse være enslydende i samtlige de Overenskomster, der herefter oprettes med Foreninger under Centrala arbetsgivarförbundet.

Alt i alt fremgaar det saaledes, at den svenske Arbejdsgiverforening har givet Afkald paa Fastholdelse af Kravet om almindelige Bestemmelser for Bygningsfagene i Sverig. Men det bebrejdes, at man kun fastholder at de almindelige Bestemmelser som man nu kommer overens om for Stockholms Vedkommende ligeledes skal indføres i de øvrige Byer, naar de nugældende Overenskomster udløber. Men dette bliver jo et senere Spørgsmaal, som enten maa ordnes ved Forhandling, eller strides om i de enkelte Byer. Der kan imidlertid ikke fastslaaes noget som helst i saa Henseende, forinden Bygningsarbejderne i de forskellige Byer har haft Lejlighed til at behandle Sagen og tage Beslutning herom.

Ved den her nævnte Ordning synes Vejen i nogen Grad at være aabn for en Afslutning af Konflikten i Stockholm, og den bliver vel ogsaa yderligere jævnet, thi intet er jo saa fast, at det ikke kan rokkes, idetmindste ikke Centrala arbetsgivarförbundets Beslutning. Det kloge Forbundet kan gøre er at lade være med at lave Lock-out denne Gang; thi den sidste Vildfarelse kan blive værre end den første.

I Følge senere modtagen Meddelelse har det centrale Arbejdsgiverforbunds Repræsentanter vedtaget at proklamere Lock-out fra den 20. ds. for alle Fagforeningsarbejdere indenfor Bygningsfagene paa Arbejdspladser, der hører under Forbundets Medlemmer i Stockholm, Østergötland, Smaaland, Södermanland, Blekinge, Nerike, Vestermanland, Värmland, Upland, Dalarne og Gestrikland og fra den 4. Juli for samtlige under Forbundets Medlemmer hørende Arbejdspladser, hvis ikke Arbejderne senest den 18. ds. akcepterer de tilbudte Betingelser.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 ❁ KØBENHAVN DEN 20. JUNI 1908 ❁ 4. AARGANG

INDHOLD: De skandinaviske Arbejdsgiveres Slagplan. Lønbevægelser og Konflikter (De tre Lock-out Trusler, Arbejdsmændene paa Cementfabrikkerne, Murerne i Esbjerg, Savværksarbejderne paa Køge Trævarefabrik, Arbejdsmændene paa Mundelstrup Svovlsyrefabrik, Kedel- og Maskinpassere paa Aarhus Oliemølle, Pottemagerne i Roskilde). Arbejderbevægelsen i Udlandet (Bygningskonflikten i Stockholm).

De skandinaviske Arbejdsgiveres Slagplan.

I »Arbejderen« Nr. 22 meddelte vi, at der i Dagene den 12. og 13. November 1907 havde været afholdt et Fællesmøde i København af Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningerne i de tre skandinaviske Lande, paa hvilket der vedtoges en Række Bestemmelser, der alle tog Sigte paa at vanskeliggøre Arbejderne i deres Bestræbelser for at forbedre deres Kaar.

Med Henblik paa det Overgreb, som Arbejdsgiverne har foretaget mod de organiserede Arbejdere i Bygningsfagene i Stockholm, og som de er i Færd med at foretage mod 50,000 Arbejdere over store Dele af Sverrig, samt de norske Arbejdsgiveres brutale Adfærd mod Arbejderne i Bygningsfagene i Kristiania, og endelig de danske Arbejdsgiveres Lock-out Trusler mod Murerne i Provinserne, Arbejderne paa Cementfabrikkerne og mod Arbejderne paa Savværkerne, skal vi erindre om nogle af de Beslutninger, som blev taget paa Arbejdsgivernes Fællesmøde, da det bedre end meget andet oplyser om Aarsagen til den Uro, Arbejdsgiverne har fremkaldt i de tre Lande.

Til Behandling paa dette Møde forelaa som første Punkt følgende Spørgsmaal:

Hovedprincipperne for kollektive Overenskomster med Arbejderne og Ønskeligheden af Overensstemmelse paa dette Omraade.

Til dette Punkt vedtoges bl. a. følgende Udtalelse:

Mødet anser det for nødvendigt, at Arbejdsgiverne virker for Opretholdelsen af den Arbejdstid i hvert Fag, som betinges dels af Forholdene indenfor selve Landet og dels af Konkurrencen med Udlandet.

Hvor Minimallønnen anvendes, bør denne ikke fastsættes højere, end at der er fornødent Spillerum for Lønninger til Arbejdere af forskellige Grader af Dygtighed og under forskellige Konjunkturforhold.

Det bør tilstræbes at holde Arbejdsfortjenesten i Bygningsfagene nogenlunde i Niveau med Fortjenesten i de øvrige Fag.

Mødet vedtog endvidere Fællesbestemmelser for Optræden under Konflikter og Oprettelse af et permanent Fællesudvalg til Varetagelse af Fællesinteresser.

Ser vi nu paa ovenstaaende Beslutning og sammenligner den med Centrala Arbetsgivera Förbundets Beslutning om at nedsætte Minimallønnen i Bygningsfagene i Stockholm med 5 Øre pr. Time og nu gennem sin Lock-out Trusel bebuder, at Arbejdstiden i intet Fag maa være kortere end 57 Timer om Ugen og de norske Arbejdsgiveres Lock-out mod Bygningsfagene i Kristiania og de danske Arbejdsgiveres Lock-out Trusler, saa forstaar man den inderlige Forbindelse, der er mellem Beslutningen paa Fælles-

mødet og Arbejdsgivernes brutale Overfald paa Arbejderne.

Det er altsaa ikke fordi Arbejdsgiverne ikke kan betale Arbejderne den Løn, de hidtil har oppebaaret, ligesaa lidt som en Arbejdstid, der er kortere end 57 Timer om Ugen, kan virke til Skade for Arbejdsgiverne; men de har en Gang holdt deres skandinaviske Arbejdsgivermøde og taget deres Beslutninger og nu gælder det om at vise Verden, hvilken Kæmpemagt de skandinaviske Arbejdsgivere er blevet efter deres Møde i København. Ved et Kæmpeslag mod Arbejderne i de skandinaviske Lande vil Arbejdsgiverne søge at hindre Arbejderne i at yde hverandre Støtte. Efter en flere Maaneder lang og bitter Kamp haaber de at kunne sætte Foden paa Arbejdernes Nakke og diktere dem Fredsbetingelserne. Arbejdsgiverne vil imidlertid nu som tidligere komme til at løbe Panden mod en Mur, der ikke lader sig vælte. Alle deres skønne Illusioner om at knuse Arbejdernes Organisationer vil briste som Sæbebobler. De vil, naar Kampen en Gang slutter, blive tvungne til at regne med vore Organisationer paa sammé Maade som nu.

Arbejderne bør imidlertid tage Lære af Arbejdsgivernes intime Samarbejde og deres Forsøg paa at lammé vore Organisationer. Vi bør have et vaagent Øje med Arbejdsgivernes fjendtligsindede Bevægelser og stadig være parate til at tage et kraftigt Livtag med dem, samt huske, at det, der betinger Arbejdernes Sejr, er deres Enighed og Sammenhold.

Lønbevægelser og Konflikter.

De tre Lock-out Trusler.

I Tirsdags blev der afholdt et Fællesmøde i Anledning af Uoverensstemmelserne paa Gødningfabrikken i Mundelstrup. Interessen samlede sig dog nok saa stærkt om dé tre mere

betydningsfulde Konflikter i Cementindustrien, Savværksindustrien og Murerfaget i Provinsen. Der er, som bekendt, varslet Lock-out i alle tre Tilfælde.

Man enedes sluttelig om at optage en Forhandling om disse 3 Konflikter, Torsdag den 18. Juni og Lock-outen i Cementindustrien, der var varslet til Torsdag, blev udskudt en Dag.

Ved denne Forhandling lykkedes det, efter 12 Timers Forhandling, at naa til Enighed.

Resultatet blev følgende:

Arbejdsmændene paa Cementfabrikerne.

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Foreningen af danske Cementfabriker og Dansk Arbejdsmandsforbund enedes man med Hensyn til Konflikten paa Nørresundby Portland-Cementfabrik om følgende:

Under Hensyn til, at den ny Cementfabrik i Nørresundby har arbejdet for kort til, at Akkordpriseres Størrelse og Omfanget af Akkordarbejdet kan bestemmes, enedes man om, at Fabriken og dens Arbejdere successive og inden 4 Uger fra Igangsætningen af de respektive Afdelinger søger at opnaa Enighed om dette.

Opnaas saadan Enighed ikke indenfor den angivne Frist, forsøger et Udvalg for henholdsvis Foreningen af danske Cementfabriker og Dansk Arbejdsmandsforbund at tilvejebringe Enighed. De Priser, om hvilke Enighed opnaas, faar tilbagevirkende Kraft til 21. Juni d. A. Man er enig om, at Arbejdsvilkaarene paa Nørresundby Portland-Cementfabrik ikke maa være ringere end paa de øvrige Aalborgfabriker, og er det i saa Henseende oplyst, at Gennemsnitsfortjenesten for Akkordarbejde paa disse er ca. 4 Kr. pr. Dag, samt at der paa Nørresundby Portland-Cementfabrik i aldeles overvejende Grad vil blive indført Akkordarbejde.

Ved denne Overenskomsts Ikrafttræden er Nørresundby Portland-Cementfabrik iøvrigt indgaaet under Overenskomsten af 7. Marts og 21. April 1906 mellem Foreningen af danske Cementfabriker og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Strejken paa Nørresundby Cementfabrik hæves senest den 21. Juni d. A. Den bebudede Lock-out bortfalder.

Murerne i Esbjerg.

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark endes man vedrørende Forholdene i Esbjerg om følgende:

1) at Svendene respekterer den af Opmanden under 5. Maj 1908 afsagte Kendelse og paabegynder Arbejdet Mandag den 22. Juni Kl. 6 Morgen i Henhold til denne.

2) Inden samme Tidsfrist betales den Bøde, som Mestrene i Esbjerg er idømt af Fællesudvalget, til Murerforbundet, og som er deponeret hos Centralforeningens Formand i Jylland.

3) Ligeledes respekterer Murermesterforeningen i Nørresundby den af Opmanden under 5. Maj 1908 afgivne Kendelse indenfor forannævnte Tidsrum.

4) Naar Svendene er gaaet i Arbejde i Henhold til Punkt 1, nedsættes der et Mæglingssudvalg, som træder sammen senest Mandag den 29. Juni d. A. med Mandat fra begge Sider for at træffe Bestemmelse om de fremtidige Arbejdsforhold i Murerfaget i Esbjerg. Udvalget bestaar af 8 Medlemmer, hvoraf Hovedorganisationerne hver vælger 2, Centralforeningerne 2 og Murerforbundet 2 Medlemmer. Udvalget kan tilkalde Repræsentanter for Parterne i Esbjerg. Udvalgets Arbejde skal være endt senest Tirsdag den 7. Juli. Den bebudede Lock-out bortfalder.

Savværksarbejderne paa Køge Trævarefabrik.

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Foreningen for Provins savværker i Østifterne og Dansk Træarbejderforbund endes man med Hensyn til Konflikten paa Trævarefabriken i Kjøge om følgende:

Arbejdet genoptages Lørdag den 20. Juni Kl. 6 Morgen, saa vidt muligt i samme Omfang som før Standsningen. Det fremsatte Lock-out-Varsel bortfalder.

Der nedsættes et Udvalg, bestaaende af Repræsentanter for Fabriken og for dens Arbejdere samt 1 Repræsentant for Foreningen for Provins savværker i Østifterne og 1 Repræsentant for Dansk Træarbejderforbund for at revidere det fra begge Sider fremlagte statistiske Materiale og paa Grundlag heraf regulere de gældende Akkordpriser, saaledes at Fortjenesten ikke bliver lavere end Gennemsnittet af, hvad den er paa de andre Fabrikker, Fabriken i Glostrup dog undtagen.

Udvalgets Arbejde paabegyndes snarest; hvis man ikke er bleven enig senest

den 21. Juli d. A. tilkaldes en Repræsentant for hver af Hovedorganisationerne, og skal Arbejdet derefter være endt i Løbet af 8 Dage.

Den eventuelle Overenskomst skal have tilbagevirkende Kraft fra Arbejdets Genoptagelse, saaledes at Regulering finder Sted første Lønningsdag efter Overenskomstens Afslutning.

Arbejdsmændene paa Mundelstrup Svovlsyrefabrik. Paa ovennævnte Fabrik indtraf den 20. Marts et Ulykestilfælde, idet en Dyrge Superphosphat skred ud og derved kastede en Arbejder over mod en Harpe, som han arbejdede ved, saa han kom saa alvorligt til Skade, at han den følgende Dag afgik ved Døden.

Ansaret for Ulykken blev af Arbejderne lagt over paa Formanden, som ledede Arbejdet, og de fordrede ham derfor foreløbig fjernet.

I Følge Politirapporten kunde der ikke lægges Ansvar paa Formanden og Fabriken lod ham derfor atter begynde Arbejdet den 29. April. Arbejderne protesterede imidlertid, fordi de ikke mente, at Politirapporten var afgørende, man maatte afvente Amtets Afgørelse. Fabrikens Direktør indgik ogsaa herpaa og Arbejdet blev derefter fortsat.

Amtets Resulation frikendte dog ogsaa Arbejderformanden. Denne synes imidlertid at være en ilde lidt Person; thi paa et Møde i Fagforeningen den 2. Juni har man med 62 Stemmer mod 12 vedtaget at standse Arbejdet, hvis den vedkommende Formand atter blev genantaget.

Den 17. Juni blev der afholdt et Fællesmøde om Sagen mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Arbejdsmændenes Repræsentanter foreslog Sagen afgjort paa den Maade, at vedkommende Arbejderformand blev genindsat i Arbejde, og at det derefter blev overladt til en Voldgiftsret at afgøre, om de Grunde, som Arbejderne mener er tilstede for at kunne begrunde deres Beslutning, er tilstede. Dette Forslag

nægtede Arbejdsgiverne at tiltræde, de forlangte kort og godt, at Arbejderne skulde annullere den tagne Beslutning. Mødet endte derfor forsaavidt uden Resultat, som Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentanter forbeholdt sig at konferere med sit Forretningsudvalg om Sagen.

Kedel- og Maskinpassere paa Aarhus Oliemølle. Den 4. Juni d. A. afholdtes et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Aarhus Oliefabrik og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund. Anledningen til Mødet var, at Indehavere af Aarhus Oliefabrik havde fortolket en Bestemmelse i Overenskomsten i Arbejdernes Disfavør. Den omhandlede Bestemmelse har følgende Ordlyd:

»Hvis det kræves, at Fyrbøderen skal tilbringe sin Spise og Hviletid paa Arbejdsstedet, ydes der ham et ugenlig Vederlag herfor af 2 Kroner.«

Skøndt denne Bestemmelse skulde synes at tale tydeligt nok, mente Fabrikens Ledelse dog at kunne kræve af Fyrbøderne, at de, naar de arbejdede i Natholdet, skulde tilbringe deres Spise- og Hviletid paa Fabrikken uden derfor at behøve at yde dem Vederlag.

Ved Fællesmødet lykkedes det imidlertid ret hurtigt at opnaa Enighed, idet ogsaa Arbejdsgiverforeningen giver Arbejderne Ret i deres Fortolkning af Overenskomsten.

Følgende Udtalelse vedtoges:

Paragraf 5, sidste Stykke, Afdeling B. er at forstaa saaledes, at naar det forlanges, at Fyrbøderen skal tilbringe sin Spise- og Hviletid paa Arbejdsstedet, bliver der i Henhold til § 5, andet Stykke, at betale 2 Kr. pr. Uge ud over den stipulerede Ugeløn.

Dersom Forlangendet kun stilles for Natarbejdet (henholdsvis Dagarbejde), bliver Tillæget kun at betale Fyrbøderen for Natarbejdsugen (henholdsvis Dagarbejdsugen).

Tilstede ved Mødet var som De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter E. Svendsen og C. F. Madsen.

Pottemagerne i Roskilde. Paa Foranledning af vort Forretningsudvalg fandt der en Forhandling Sted den 15. Maj mellem Fabrikant Brock i Roskilde, og Formanden for Pottemagermestrenes Fagforening samt Repræsentanter for Pottemagerens Fagforening og en Repræsentant for vort Forretningsudvalg. Der forhandlede om Akkordpriser for Urtepotter og Fade, som fabrikeres paa Maskine. Det lykkedes at opnaa en for Arbejderne fuldt ud tilfredsstillende Overenskomst.

Arbejderbevægelsen i Udlandet.

Bygningskonflikten i Stockholm. I Torsdags d. 18. udløb den Frist, inden hvilken Forhandlingerne skulde være paabegyndt, hvis Lock-ouden skulde undgaas. Og der var *ingen* Forhandlinger. Stejlt og haardnakket havde Arbejdsgiverne fastholdt ikke at ville give en Tomme.

Fra Lørdag den 20. ds. træder da Lock-ouden i Kraft.

Foreløbig omfatter den alle de organiserede Arbejdere i Stockholm og hele Mellemsværg, som arbejder for de Mestres, der staar i Arbejdsgiverforeningen.

Fra den 4. Juli skal Lock-ouden yderligere udvides til at omfatte *hele Sverige*.

Hvor mange Arbejdere der foreløbig rammes af Lock-ouden, vides endnu ikke, men det beløber sig i hvert Fald til mange Tusinde.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 ❁ KØBENHAVN DEN 27. JUNI 1908 ❁ 4. AARGANG

INDHOLD: Arbejderbevægelsen i Udlandet. (Konflikt i Bygningsfagene i Norge. Bygningskonflikten i Sverige. Lønbevægelser og Konflikter. (Anlægsgartnerne i København og Omegn. Litograferne, Possementmagerne i København, Sadelmagerne i Aarhus, Syerskernes Forbund, Søfyrbødernes og Sømændenes Forbund). Anerkendelse af Arbejdsløsheds-kasser.

Arbejderbevægelsen i Udlandet.

Konflikt i Bygningsfagene i Norge. I Kristiania har der i længere Tid hersket en omfattende Strid mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i Bygningsfagene. Sagens Forhistorie er kort følgende: I Fjor blev der oprettet en Overenskomst mellem Murer-mestrene og Murersvendene i Kristiania, men denne opsagde Mestrene atter til Ophør den 1. Maj d. A. Nærmest som Følge deraf fik Murerarbejdsmændene Landssekretariatets Sanktion til at opsige den gældende Overenskomst, som ogsaa blev oprettet i Fjor, for at Murerne og Murarbejdsmændenes Overenskomster kunde faa ens Varighed, og for at faa rettet paa en Del uheldige Bestemmelser i denne. Tømrernes Overenskomst blev ogsaa oprettet i Fjor, men var afsluttet paa den Maade, at den udløb i Aar uden Opsigelse. For om muligt at faa oprettet en Fællestarif for Tømrer og Bygningsnedkere, søgte de sidste Landssekretariatets Sanktion til at opsige den gældende Overenskomst. Sluttelig er at nævne, at Blikkenslagernes Overenskomst ogsaa var opsagt til den 1. Maj.

Ved de Forhandlinger, som er blevet ført mellem Parterne, viste det sig umuligt at opnaa Enighed. Over hele Linien forlangte Arbejdsgiverne Lønnen nedsat.

Vi skal nævne nogle Eksempler:

*I Blikkenslagernes gamle Overens-*komst var der en Bestemmelse, der fastsætter, at Timelønnen ikke maa være lavere end 35 Øre. Efter Mestrenes Forslag skulde den nedsættes til 30 Øre; Svendene havde fremsat Krav om 50 Øre pr. Time som Mindsteløn.

Murerne. Ved den i Fjor oprettede Overenskomst blev det fastsat, at dygtige Murere skulde have en Time-løn af 50 Øre.

Svendenes Krav gik ud paa en garanteret Løn af 65 Øre pr. Time indtil 1. Maj 1909 og derefter 70 Øre pr. Time.

Mestrene foreslog følgende: Murere, der besidder fuldstændig Dygtighed i alt sædvanligt forekommende Mure- og Pudsearbejde, betales med 55 Øre pr. Time. Her var saaledes ogsaa Forslag om en Nedsættelse af Lønnen med 5 Øre pr. Time.

Ved de førte Forhandlinger gik Mestrene dog med til at betale 60 Øre under den Forudsætning, at Overenskomsten fik en Varighed af 3 Aar. Svendene vedtog at gaa ind paa 60 Øre de 2 første Aar og 65 Øre det tredje Aar. Dette blev dog ikke akcepteret af Mestrene.

For *Murararbejdsmændene* var Time-lønnen 45 Øre. For Arbejde paa Nybygninger fra og med 2. Sal til og med 3. Sal 50 Øre, og fra 4. Sal 55 Øre.

Murararbejdsmændenes Krav gik ud paa 55 Øre pr. Time.

Mestrene foreslog 40 Øre pr. Time. Fra 2.—3. Etage 45 Øre og fra 4. Etage 50 Øre pr. Time. Ved de førte Forhandlinger gik Arbejderne ned til 50 Øre og 55 Øre i »Højden«, men herpaa vilde Mestrene ikke ind-

gaa. Derimod var de villige til at frafalde Kravet om Reduktion af Lønnen.

Tømrernes Timeløn var fastsat til 50 Øre. Deres Forslag, der tænktes som fælles Forslag for Bygnings-snedkerne og Tømrerne, gik ud paa, at Mindstelønnen for de nævnte Fag skulde være 60 Øre pr. Time udenfor Værkstedet og 55 Øre paa Værkstederne. Der blev dog ikke nogen Forhandling om en Fællestarif, idet man enedes om, at Snedkere og Tømrere skulde forhandle hver for sig.

Tømrmestrene foreslog følgende om Mindstelønnen: Svendes og Arbejdsmænds Løn fastsættes efter følgende Lønsatser: Mindstelønnen 40 Øre pr. Time, stigende opefter med 5 Øre pr. Time til 55 Øre pr. Time. Klasseinddelingen skal altid overlades Mestrene. Dette meningsløse Forslag kunde Svendene ikke tiltræde, men for at undgaa Konflikt foreslog de at forny den gamle Overenskomst paa et Aar. Tømrmestrene krævede en Varighed af 3 Aar, og desuden krævede de en Bestemmelse om, »at Akkordarbejde ikke maa finde Sted«, slettet. Da Svendene ikke mente at kunne gaa med hertil, afbrødes Forhandlingerne.

Bygnings-snedkernes Overenskomst indeholdt en Bestemmelse om, at Timelønnen skal være 40 Øre for almindelig duelige og indtil 45 Øre for fuldt duelige Svende. Kravet gik ud paa en Mindsteløn af 55 Øre for Værkstedsarbejdere og 60 Øre udenfor Værkstederne.

Mestrenes Forslag gik ud paa, at Mindstelønnen skulde være 38 Øre pr. Time, for dygtigere Værkstedsarbejdere 45 Øre og for dygtigere Arbejdere i Bygninger, som er specielt uddannede, 47 Øre.

*

Arbejdstiden var i Følge de gamle Overenskomster saaledes:

Blikkenslagerne 60 Timer pr. Uge og forlangtes nedsat til 57 Timer.

Tømrerne 57 Timer pr. Uge og forlangtes nedsat til 54 Timer.

Bygnings-snedkerne havde ikke fast-

sat nogen Arbejdstid i Overenskomsten; den varierede fra 57—60 Timer.

Murerne havde 57 Timer og forlangte 55 Timer.

Murararbejdsmændene foreslog den samme Arbejdstid som før, nemlig 57 Timer.

*

Da der saaledes ikke opnaaedes Enighed mellem Parterne, blev der efter Forslag fra Norsk Arbejdsgiverforenings Centralbestyrelse den 16. Maj optaget Forhandling mellem nævnte Bestyrelse og Sekretariatet for Arbejdernes Landsorganisation og de interesserede Parter. Der forhandlede til den 26. Maj, og det lykkedes ved disse Forhandlinger at opnaa Enighed for alle 5 Fag, væsenligst paa Grundlag af det hidtil bestaaende. Overenskomsterne blev, efter at være behandlede af de respektive Organisations Generalforsamlinger, godkendt af Landsorganisationens Hovedbestyrelse ved et Møde den 1. Juni.

Arbejdsgiverforeningens Centralbestyrelse, som holdt Møde den 2. Juni, forkastede imidlertid Overenskomsterne. Uden at tage mindste Hensyn til, hvad Centralbestyrelsens egne valgte Repræsentanter foreslog, gaar den hen og forkaster Forslaget, antagelig i det Haab, at Arbejdernes skal svare paa dette ved en Arbejdsnedlæggelse, men da dette ikke blev den øjeblikkelige Følge af Arbejdsgivernes Manøvre, gaar de uden videre hen og dekreterer Lock-out i samtlige Bygningsfag i Kristiania.

Foruden de ovennævnte 5 Fag er nu ogsaa Cementarbejderne, Stukkatorerne og Malerne blevet indraget i Konflikten, idet Arbejderne i disse Fag ogsaa har faaet deres Opsigelse.

Bygningskonflikten i Sverig. Repræsentantskabet for Arbejdernes faglige Landsorganisation i Sverig har holdt Møde i 3 Dage i Stockholm, hvor den foreliggende Situation er bleven diskuteret.

Med Hensyn til Lock-ouden i Byg-

ningsfagene, vedtoges det at gøre endnu et Forsøg paa at faa bragt Arbejdsgiverne til Fornuft. I den Anledning besluttede man at anmode Fagforeningerne i Bygningsfagene om paany at henvende sig til Arbejdsgiverforeningen med Forslag om Forhandlinger.

Angaaende den store Havnearbejderkonflikt vedtog man, at alle Sverigs Arbejdere skulde staa solidarisk med Havnearbejderne og støtte dem til det yderste.

For at hjælpe de lock-out'ede Arbejdere, vedtoges det at forhøje Kontingentet for de Folk, der endnu er i Arbejde.

Endelig behandledes *Spørgsmaalet om Generalstrejke*. Fra flere svenske Byer, saaledes *Malmö, Helsingborg, Østersund, Norrkøping og Arvika* var der indløbet Resolutioner, i hvilke Arbejderne udtalte sig for at *besvare Arbejdsgivernes Lock-out med en Generalstrejke*. Landsorganisationen ønskede dog at se, hvad der kom ud af Forhandlingerne med Arbejdsgiverne i Bygningsfagene, inden den tog Stilling til dette Spørgmaal.

Stenhuggerne i Stockholm er nu ogsaa lock-out'ede i et Antal af 200 Mand. Lock-out'en omfatter nu ialt ca. 20,000 Mand.

Lønbevægelser og Konflikter.

Anlægsgartnerne i København og Omegn har efter en kortvarig Strejke gennemført en Forhøjelse af Minimallønnen med 5 Øre pr. Time, og denne er nu 43 Øre pr. Time. Over- og Søndagsarbejde betales med 50 Øre pr. Time, Arbejdstiden er nedsat fra 10 til 9½ Time, fra April til Oktober.

Litograferne. I Slutningen af Marts Maaned opsagde Dansk litografisk Forbund den nugældende Overenskomst til Ophør den 1. Juli d. A. og fremsatte Krav om et Tillæg af 2 Kr. om Ugen for Lønninger paa 26 Kr., og Arbejdstiden, som er 9 Timer

daglig, forlangte man nedsat til 8 Timer. Desuden forlanger man en Uges Sommerferie og 5 % Tillæg til alle Lønninger, der er under 40 Kr. om Ugen.

Der har, efter at Overenskomsten er blevet opsagt, været ført Forhandling mellem Repræsentanter for de interesserede Parter, men uden at der er opnaaet Enighed om en ny Løntarif.

Dansk litografisk Forbund har derfor anmodet vort Forretningsudvalg om Sanktion til at nedlægge Arbejdet, og hertil har Forretningsudvalget givet sit Samtykke, dog saaledes at September-Forligets Bestemmelser iagttages.

Arbejdet vil, forsaavidt der ikke opnaas Enighed, blive nedlagt den 8. Juli d. A.

Possementmagerne i København. Dansk Tekstilarbejderforbund har anmodet De samvirkende Fagforbund om Sanktion til at opsigte den nugældende Overenskomst for Possementmagerne i København til Ophør den 1. September d. A. Overenskomsten er 7 Aar gammel.

Forretningsudvalget har imødekommet Anmodningen.

Lønbevægelsen omfatter samtlige Fagets Udøvere, 41 Mand.

Sadelmagerne i Aarhus har modtaget Forretningsudvalgets Samtykke til at opsigte den nugældende Overenskomst, og til at fremsætte Krav om højere Løn og kortere Arbejdstid.

Syerskernes Forbund har modtaget vort Forretningsudvalgs Samtykke til at søge gennemført en Overenskomst for Syning af Damekonfektion i København og Aarhus.

I København vil Forbundet søge Forhandling med følgende Firmaer: Moresco, Østergade; Dannemand-Nielsen, Østergade; Gammeltoft Schougaard, Købmagergade; »Messen«, Købmagergade; Dahlsgaard, Købmagergade; P. Trolle, Frederiksberggade; Nielsen-Sneum, Vimmelskiftet; Villiam Jeppesen, Kongens Nytorv, og i Aarhus hos Firmaet Møller & Christensen.

Søfyrbødernes og Sømændenes Forbund har den 15. Maj d. A. sendt Dansk Dampskibsrhederiforening Forslag til Overenskomst vedrørende Løn- og Arbejdsforhold ombord i Skibe under Dansk Dampskibshederiforening, ledsaget af en Skrivelse med Anmodning om Forhandling om de i Forslaget nævnte Forhold, og da Forbundene ikke til d. 2. Juni havde modtaget noget Svar, henvendte de sig atter til Rhederiforeningen, med Anmodning om at erholde Svar til den 10. Juni. Rhederiforeningen har imidlertid fremdeles ikke værdiget Forbundene noget Svar, og de har derfor anmodet De samvirkende Fagforbund om Bistand til en Ordning af Sagen.

Vort Forretningsudvalg har derefter foreslaaet Arbejdsgiverforeningen, at der optages en Forhandling om Sagen mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Dansk Dampskibsrhederiforening og Sømændenes og Søfyrbødernes Forbund.

Under 20. ds. har vi modtaget en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, som indeholder Afskrift af en Skrivelse fra Dansk Dampskibsrhederiforening af følgende Indhold:

*Til Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Fra Dansk Dampskibsrhederiforening har vi i Dag modtaget nedenstaaende Skrivelse:

»Den ærede Arbejdsgiver- og Mesterforenings Skrivelse af 13. ds., med hvilken fulgte Genpart af en Skrivelse fra »De samvirkende Fagforbund«, har vi haft Fornøjelsen at modtage, og tillader os herved at meddele, at »Dansk Dampskibsrhederiforening« ikke ser sig i Stand til at afgive nogen yderligere Erklæring med Hensyn til Søfyrbødernes og Sømændenes Forbund end den, som paa Dampskibsrhederiforeningens Vegne blev afgivet af d'Hrr. Adolf Carl og Chr. Kronman under den venskabelige Diskussion, som for et Aars Tid siden fandt Sted mellem nævnte Herrer og Formanden for »De samvirkende Fagforbund« Herr

Martin Olsen og Herr Lyngsie i Overværelse af Formanden for Arbejdsgiver- og Mesterforeningen, Herr Kaspar Rostrup, og Herr Ingeniør Werner.

Nævnte Erklæring gik, som De vil erindre, ud paa, at »Dansk Dampskibsrhederiforening« i og for sig anerkender Arbejdernes Ret til at organisere sig, men kan ikke paa nogen Maade anerkende eventuelle Organisationers Ret til gennem sine Bestyrelser at blande sig i Forholdet mellem Rhederne og Mandskabet ombord.

Med Højtæelse

Dampskibsrhederiforeningen

Chr. Kronman,

Formand.

hvilket jeg herved tillader mig at meddele det ærede Forretningsudvalg.

Ærbødigt

Carl Weitemyer.

*

Da Skrivelsen ikke indeholder noget Svar paa vor Anmodning om Forhandling mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund, Dansk Dampskibsrhederiforening og Sømændenes og Søfyrbødernes Organisationer, har vi anmodet Forretningsudvalget for Arbejdsgiverforeningen om at meddele os, om den af os ønskede Forhandling kan finde Sted.

Anerkendelse af Arbejdsløshedskasser.

Indenrigsministeriet har meddelt nedennævnte Arbejdsløshedskasser offentlig Anerkendelse fra den 1. April 1908 at regne:

»Skibstømrernes Arbejdsløshedskasse i Danmark«.

»Slagter og Kødindustriens Arbejdsløshedskasse i Danmark«.

»Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne«.

REDAKTØR: C. M. OLSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K. Tlf. 3541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen),
Nybrogade 12. Kbhvn. K.